

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
Τμήμα: Διοίκησης Επιχειρήσεων

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

“ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ”

Υπεύθυνος καθηγητής: Ν.Καναβός

Σπουδαστές: Ιωάννης Καβαλιέρος
Έλενα Τσικούρα

ΠΑΤΡΑ 1994

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	1372
----------------------	------

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦ.1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	1
1.1. ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΚΙΝΔΥΝΟΣ	1
1.1.1. Προσέγγιση του κινδύνου	1
1.1.2. Η ανταπόκριση στον κίνδυνο	1
1.2. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	2
1.2.1. Αμιγείς (Pure risks)	2
1.2.2. Κερδοσκοπίας (Speculative)	6
1.2.3. Ουσιαστικοί (Fundamental)	6
1.2.4. Ιδιαίτεροι (Particular)	6
1.2.5. Στατικοί (Static)	7
1.2.6. Δυναμικοί (Dynamic)	7
1.3. Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	7
1.3.1. Η φύση των κινδύνων	8
1.3.2. Τρόποι αντιμετώπισης του κινδύνου	8
1.4. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ (RISK MANAGEMENT)	10
1.5. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ (RISK IDENTIFICATION)	10
1.6. ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ (RISK ANALYSIS)	11
1.7. ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ (RISK CONTROL)	13
1.8. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	15
1.9. ΤΟ RISK MANAGEMENT ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	15
1.10. ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ	19
1.10.1. Στάσεις και συμπεριφορά	20
1.11. ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΗ ΣΤΑΣΕΩΝ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟΝ ΚΙΝΔΥΝΟ	20
1.11.1. Σταθερό Στοίχημα (παιχνίδι)	21
1.11.2. Αντίληψη των κινδύνων	22
1.11.3. Αξία μέτρησης των στάσεων απέναντι στον κίνδυνο	26
1.12. ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΣΤΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ	27
1.13. ΟΜΑΔΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΗΨΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	29
1.13.1. Ρυθοκίνδυνη μετατόπιση	30
1.13.2. Μετατόπιση επιλογής	30
2. ΤΥΠΟΙ ΑΠΩΛΕΙΩΝ	32
3. ΦΥΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	34
3.1. ΓΕΝΙΚΑ	34
3.2. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	35
3.2.1. Κόστος κινδύνου	36
3.2.2. Επιχείρηση Χ (Παράδειγμα)	37
3.2.3. Συσχετισμός με άλλες λειτουργίες	39
3.2.4. Στόχοι χρηματοδότησης κινδύνου	40
3.2.5. Τοποθέτηση αντικρουόμενων στόχων	41
3.3. ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	42
3.3.1. Εμπειρία ζημίας	42
3.3.2. Κίνηση κεφαλαίων	45
3.4. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	45
3.4.1. Μεταφορά σε κάποιο μη ασφαλιστή	46
3.4.2. Συγκράτηση	46
3.4.3. Ασφάλεια	47
4. ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (SECURITY RISK CONTROL)	48
4.1. ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΔΙΑΡΡΗΞΗΣ	48
4.1.1. Κατάσταση	48
4.1.2. Κατασκευή	48
4.1.3. Απασχόληση	49
4.1.4. Άλλα προληπτικά μέτρα	49
4.1.5. Προστασία, παρακολούθηση και συσκευές πρόληψης	50
4.2. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ - ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΙ	50
4.2.1. Εγκατάσταση και Συντήρηση	51
4.2.2. Κατασκευή	51
4.3. ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	52
4.4. ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΕΓΓΥΗΣΗΣ	53
4.5. ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΣΤΟΥΣ Η/Υ	53

4.6.ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ	54
4.7.ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	55

ΚΕΦ.2. ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ

2.1.ΓΕΝΙΚΑ	55
2.2.ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ	55
2.3.ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	56
2.4.ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ	56
2.5.ΟΦΕΛΗ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ	57
2.6.ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ	58
2.7.Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ	59
2.8.Η ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	60
2.9.ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ Η ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ.....	60
2.10.ΕΙΔΗ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ.....	61
2.11.ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	65
2.12.ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	65
2.13.ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	66
2.14.ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	67
2.15.ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	67
2.16.ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ.....	68
2.17.ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ	69
2.18.ΟΦΕΛΗ ΑΠΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	69
2.19.ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΑ ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	70
2.20.ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΙΤΩΝ (ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ)	70
2.21.ΡΗΤΡΕΣ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ ΛΟΝΔΙΝΟΥ	75
2.21.1.Ρήτρες C (Institute cargo clauses C 1.1.82).....	76
2.21.2.Ρήτρες B (Institute cargo clauses B 1.1.82).....	76
2.21.3.Ρήτρες A (Institute cargo clauses A 1.1.82).....	76
2.21.4.Ρήτρες πολέμου του Ινστιτούτου (Φορτίο) (Institute war clauses (Cargo)).....	78
2.21.5.Ρήτρες απεργιών του Ινστιτούτου (Φορτίο) (Institute strikes clauses (Cargo)).....	78
2.21.6. Άλλες ρήτρες πολέμου και απεργιών	78
2.21.7.Ρήτρες για ειδικά φορτία (Trade clauses).....	79
2.21.8.Ειδικές ρήτρες.....	79
2.22.Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΟΥ.....	82
2.22.1.Το μεταφορικό μέσο	82
2.22.2.Η συσκευασία / στοιβασία	82
2.22.3.Το ταξίδι.....	83
2.22.4.Συνθήκες στους τόπους φόρτωσης και εκφόρτωσης.....	83
2.22.5.Οι καλυπτόμενοι κίνδυνοι	83
2.22.6.Η πιθανότητα επανείσπραξης (Recovery).....	84

ΚΕΦ.3. ΤΡΑΠΕΖΕΣ

3.1.ΓΕΝΙΚΑ	85
3.2.ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΚΙΝΔΥΝΟΣ	85
3.3.ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΧΡΕΩΓΡΑΦΩΝ.....	86
3.4.ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΑΓΟΡΑΣΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΗΣ	87
3.5.ΜΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ	89
3.6.ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ	89
3.7.ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ-ΓΕΝΙΚΑ.....	90
3.8.ΜΕΘΟΔΟΙ ΧΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.....	92
3.9.ΤΙ ΠΡΟΚΑΛΕΙ ΑΣΤΑΘΕΙΑ ΣΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΣ.....	98
3.10.ΓΙΑΤΙ ΑΛΛΑΞΕ ΤΟ ΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΟ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΚΑΙ ΠΩΣ ΠΡΟΚΥΠΤΟΥΝ ΠΛΕΟΝ ΝΕΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ.....	99
3.11.ΟΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΕΝΔΙΑΜΕΣΩΝ	100
3.12.ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ	101
3.13.ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ	101
3.14.ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	104
3.15.ΔΙΔΑΚΤΑΣΤΙΚΑ ΣΤΑΔΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ.....	104
3.16.ΜΟΡΦΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ.....	105
3.17.ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ.....	106
3.18.ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΡΩΝ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	107

ΚΕΦ.4. ΝΑΥΤΙΑ

4.1.ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΝΑΥΤΙΑ	108
---------------------------------	-----

4.2.ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ	108
4.3.ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑ	110
4.4.ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	114
4.5.ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΩΝ ΠΛΟΙΩΝ	116
4.6.ΤΥΠΟΙ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΦΟΡΤΙΩΝ	116
4.7.ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΝΑΥΛΩΣΗ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΠΟΥ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΝΤΑΙ.....	118
4.8.ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΦΟΡΤΩΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΠΟΥ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΝΤΑΙ.....	121
4.9.ΕΙΔΗ ΦΟΡΤΩΤΙΚΗΣ	122
4.10.ΜΕΡΙΚΗ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΗ ΑΒΑΡΙΑ	123
4.11.ΕΙΔΗ ΝΑΥΛΩΝ.....	124
4.12.ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΟΥ ΕΠΙΔΙΚΑΣΤΗΚΑΝ ΔΙΕΘΝΩΣ	125
4.13.ΝΗΟΓΝΩΜΟΝΕΣ	126

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αντικείμενο της εργασίας αυτής είναι ο κίνδυνος, στοιχείο με το οποίο ερχόμαστε καθημερινά σε επαφή, αφού κάθε ενέργεια του ανθρώπου περικλύεται από κίνδυνο. Παρόλα αυτά, λίγοι από εμάς τον συνειδητοποιούν στις δραστηριότητές μας. Τεράστια σημασία έχει ο κίνδυνος και η αντιμετώπισή του στον επιχειρηματικό τομέα, αφού σε πολλές περιπτώσεις η επιβίωση μιας εταιρείας εξαρτάται από το πόσο ολοκληρωμένα αντιμετωπίζεται ο κίνδυνος.

Στην Ελλάδα οι ειδικοί δεν έχουν ασχοληθεί τόσο εκτεταμένα με το θέμα, γι' αυτό και οι περισσότερες πηγές που χρησιμοποιήθηκαν για τη συγγραφή της εργασίας είναι ξένες. Σε ορισμένα σημεία θα συναντήσουμε ξένορολογία, ίσως όχι μεταφρασμένη στα ελληνικά, είτε γιατί θεωρήσαμε ότι όρος που χρησιμοποιείται είναι διεθνής, ή γιατί η δική μας μετάφραση δεν θα απέδιδε την ακριβή έννοια των όρων αυτών.

Η εργασία χωρίζεται σε τέσσερα κυρίως κεφάλαια.

Στο πρώτο κεφάλαιο αναλύεται η έννοια του κινδύνου, τρόποι αντιμετώπισης του, οι συνέπειες που επιφέρει η εμφάνισή του καθώς και οι αντιδράσεις και στάσεις των ανθρώπων απέναντι σ' αυτόν.

Στο δεύτερο κεφάλαιο περιγράφεται ο κλάδος των ασφαλειών σαν μέσο αντιμετώπισης του κινδύνου, όχι το μοναδικό, αλλά το πιο διαδεδομένο, κυρίως όσον αφορά τις επιχειρήσεις.

Το τρίτο κεφάλαιο αναφέρεται στον χρηματοοικονομικό κίνδυνο, ένα πολύπλοκο και σημαντικότατο είδος, αφού από εδώ εξαρτάται όχι μόνο η οικονομική κατάσταση όλων μας, αλλά και η παγκόσμια. Είναι εξαιρετικά δύσκολη και πολύπλοκη η ανάλυση του χρηματοοικονομικού κινδύνου. Εμείς θ' αναφερθούμε στο ρίσκο των επενδύσεων και στις ιδιότητες του χρηματοπιστωτικού συστήματος της χώρας μας. Στο τέλος του κεφαλαίου συγκεντρώνονται επιγραμματικά πληροφορίες για το αντικείμενο των χρηματιστηριακών συναλλαγών, τους παράγοντες που τους διαμορφώνουν και κάποιους ακόμα χρήσιμους όρους.

Τέλος, στο τέταρτο κεφάλαιο αναλύουμε το πως ο κίνδυνος, γενικότερα, επιδρά στην ναυτιλία. Επίσης αναφέρονται νέα τεχνολογικά επιτεύγματα και οικολογικές τοποθετήσεις με συγκεκριμένα παραδείγματα, που λόγω της σημασίας τους ή των λειτουργιών που επιτελούν επιδρούν σ' αυτόν και πώς μέσω αυτού παίρνονται σημαντικές αποφάσεις.

ΠΑΤΡΑ 1994

Γιάννης Καβαλιέρος
Έλενα Τσικούρα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

1.ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

1.1.Τι είναι κίνδυνος

Ως *κίνδυνος* μπορούμε να ορίσουμε κάποιο μελλοντικό, απρόβλεπτο και ανεπιθύμητο γεγονός ή καλύτερα, το ενδεχόμενο για ένα τέτοιο γεγονός. Αν βέβαια επικεντρωθούμε στα γεγονότα όπως αυτά του Σεβέξο, της Μποπάλ, του Τσέρνομπίλ, ή της "δικής μας" Πετρόλα, σίγουρα ατενίζουμε μόνο την κορυφή του παγόβουνου. Καθημερινά γεγονότα πυρκαγιών, εκρήξεων, κλοπών, πλημμυράν, βλαβών, απώλειας κερδών, δυσφημίσεων, τραυματισμών και θανάτων, με αμφίβολη θέση στα "ψιλά" των εφημερίδων, συνθέτουν τον κύριο όγκο αυτού που μόλις ορίσαμε.

1.1.1.Προσέγγιση του κινδύνου

Εξετάζοντας το θέμα του κινδύνου στην οποιαδήποτε μορφή του, πρέπει να έχουμε πάντα υπόψη τα παρακάτω :

- Οι κίνδυνοι πρέπει να αναγνωρίζονται πριν μετρηθούν και μόνο αφού έχει εκτιμηθεί το αποτέλεσμά τους μπορούμε να αποφασίσουμε πως θα τους χειριστούμε.
- Ο ανάλογος μηχανισμός ελέγχου του κινδύνου, πρέπει να είναι οικονομικός. Δεν υπάρχει λόγος να ξοδέψουμε 10 χρηματικές μονάδες για να περιορίσουμε έναν κίνδυνο που όταν πραγματοποιηθεί θα κοστίζει μόνο 5. Πάντα υπάρχει κάποιο επίπεδο στο οποίο πρέπει να σταματάνε τα έξοδα περιορισμού του κινδύνου.
- Ο ορισμός του Risk Management (R.M.) αναφέρει περιουσιακά στοιχεία και ικανότητα κερδοσκοπίας. Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία μπορούν να είναι φυσικά πρόσωπα ή αντικείμενα. Επειδή όμως δεν είναι μόνο αυτά που πλήττονται από κάποιο κίνδυνο, γ'αυτό αναφέρεται στον ορισμό και η ικανότητα κερδοσκοπίας.
- Τέλος, βλέπουμε ότι ο ορισμός χρησιμοποιεί τον όρο "*επιχείρηση*" αντί για "*εταιρεία*" ή "*παραγωγός*". Οι αρχές του R.M. έχουν εφαρμογή τόσο στον τομέα των υπηρεσιών, όσο και στην παραγωγή. Και τα δύο έχουν την ίδια σημασία στον ιδιωτικό και στο δημόσιο τομέα της οικονομίας.

1.1.2.Η ανταπόκριση στον κίνδυνο

Η ασφάλιση θεωρείται πάντα ότι είναι η απάντηση στον κίνδυνο. Όταν τα ασφαλιστρα ήταν χαμηλά, δεν υπήρχε ουσιαστικό κίνητρο να σκεφτούμε άλλη εναλλακτική κίνηση εκτός από τις ασφάλειες. Ωστόσο, με την αύξηση του ανταγωνισμού και των προβλημάτων, δημιουργήθηκε το κίνητρο για να περιοριστούν τα ασφαλιστικά κόστη. Οι κύκλοι της ασφαλιστικής αγοράς δηλώνουν ότι θα υπάρχουν κάποιες περιόδους με ομαλές συνθήκες όπου το Risk Management θα φαίνεται σαν μια όχι χρήσιμη εναλλακτική λύση.

Η διοίκηση των επιχειρήσεων υπέφερε όπως και το κοινό από το σύνδρομο του "δεν θα συμβεί σ'εμένα". Αυτή η αντίληψη επικρατεί γενικότερα και την υποστηρίζουν ακόμα και οι managers. Σημασία έχει το Risk Management να αντιμετωπίζεται μέσα από τους συνολικούς αντικειμενικούς σκοπούς της επιχείρησης και όχι σαν αναγκαίο κακό.

1.2.Κατηγορίες κινδύνων

Οι κίνδυνοι που απειλούν τον άνθρωπο καθημερινά, διαφέρουν κατά πολύ, τόσο στις πηγές τους, όσο και στις ιδιαιτερότητες και τις επιπτώσεις της εμφάνισής τους.

Η κατηγοριοποίηση μπορεί να γίνει αναλόγως με τα κριτήρια που θα θελήσουμε να επιλέξουμε για την κατάταξή της. Παρακάτω γίνεται προσπάθεια συνοπτικής τμηματοποίησης τους ανάλογα με τα χαρακτηριστικά τους. Η τμηματοποίηση αυτή, δεν είναι απολύτως ξεκάθαρη, αποκλείοντας π.χ. την κατάταξη ενός κινδύνου σε δύο κατηγορίες κ.λ.π. Μας δίνει, όμως, μια γενική ιδέα και μας βοηθάει να τους κατανοήσουμε καλύτερα.

Μετά από αυτή την ανάλυση, ακολουθούν δύο ακόμα συνοπτικοί πίνακες που κατατάσσουν τους κινδύνους διαφορετικά, επειδή επιλέγονται άλλα κριτήρια ως βασικά.

1.2.1.Αμιγείς (Pure risks)

Χαρακτηριστικά

- Σ'αυτούς υπάρχει η πιθανότητα απώλειας ή μη απώλειας.
- Είναι επιδεκτικοί πραγματικής και στατιστικής πρόβλεψης.
- Συνήθως είναι δυσάρεστοι.
- Παραδείγματα αμιγών κινδύνων :
 - Φωτιά
 - Πλημμύρα
 - Ατυχήματα
 - Εκρηξη
 - Ληστεία
 - Καταιγίδα
 - Τραυματισμός
 - Καθίζηση
- Οι αμιγείς κίνδυνοι έχουν ως αποτέλεσμα απώλεια ή βλάβη σε περιουσίες, τραυματισμό ατόμων, ασθένεια ή θάνατο.
- Είναι τροποποιήσιμοι, με τεχνικές του Risk Management
- Διαφέρουν από τους κινδύνους κερδοσκοπίας, ως προς το ότι επαναλαμβάνονται συνήθως κάτω από τις ίδιες συνθήκες και έτσι συμμορφώνονται με το νόμο των μεγάλων αριθμών¹.
- Οι αμιγείς, μπορούν να εμφανίζονται μαζί με τους κινδύνους κερδοσκοπίας π.χ. ιδιοκτησία ακινήτου : αμιγείς κίνδυνοι είναι της πυρκαγιάς, πλημμύρας, ληστείας, καιρικές συνθήκες. Κίνδυνοι κερδοσκοπίας είναι οι αυξομειώσεις των αξιών ακινήτων.
- Οι αμιγείς κίνδυνοι ασφαλιζονται.

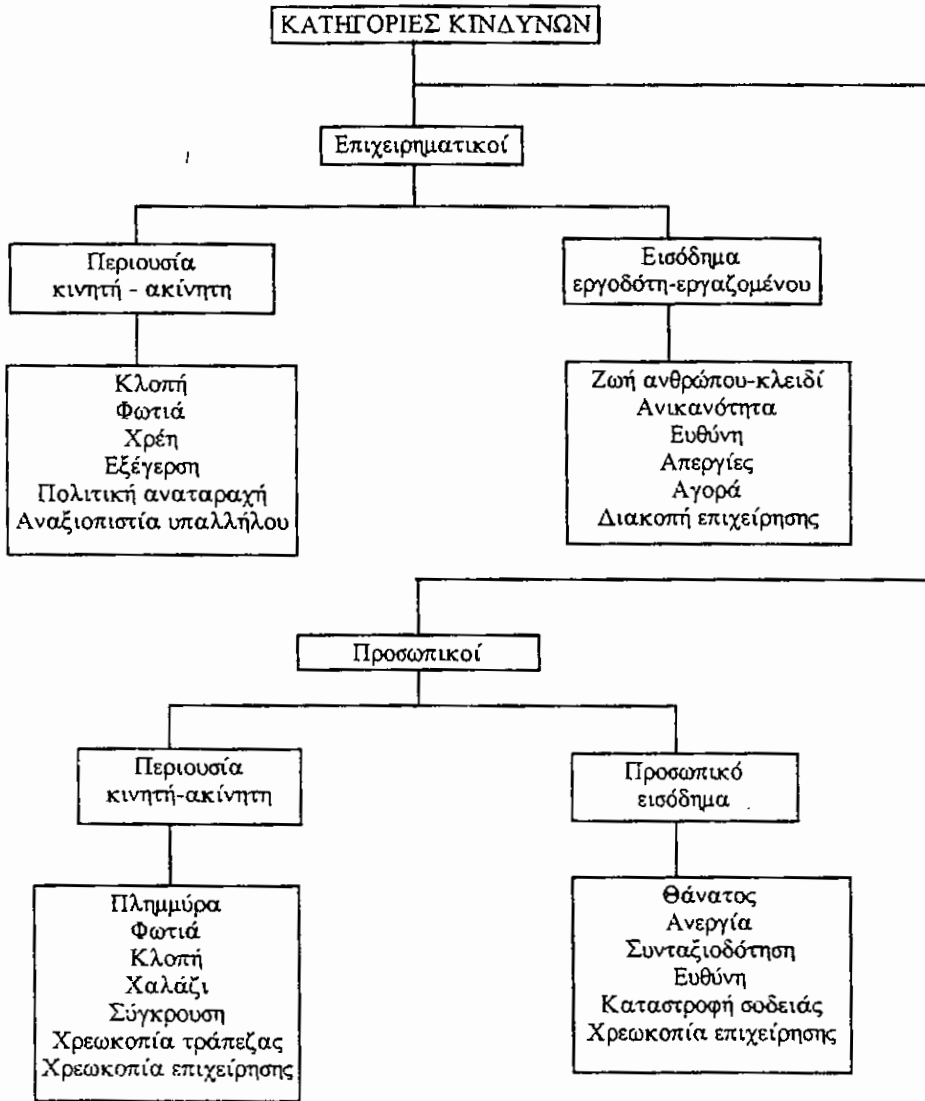
¹ Ο νόμος των μεγάλων αριθμών

Ο λόγος για τον οποίο ο κίνδυνος θεωρείται διαφορετικός, γίνεται αντιληπτός σχεδόν αυτόματα, εάν δεχθούμε ότι ο νόμος των μεγάλων αριθμών ενεργοποιείται στην περίπτωση του ασφαλιστή, αλλά όχι του ασφαλιζόμενου.

Ο νόμος των μεγάλων αριθμών, ένας βασικός νόμος των μαθηματικών, δηλώνει ότι όσο μεγαλώνει ο αριθμός των εκτειθεμένων μονάδων, τόσο πιο σίγουρο είναι ότι η πραγματική ζημιά θα είναι ίση με την πιθανή ζημιά.

Έτσι, ο αντικειμενικός κίνδυνος μειώνεται όσο ο αριθμός της έκθεσης μεγαλώνει. Το άτομο, σπάνια συγκεντρώνει τον επαρκή αριθμό εκτειθεμένων μονάδων, ώστε να μειώνει σημαντικά τον αντικειμενικό κίνδυνο μέσω του νόμου των μεγάλων αριθμών. Το άτομο όμως, μπορεί να ενωθεί, να συνεργαστεί με άλλα και να κερδίσει αυτό το πλεονέκτημα. Ο μηχανισμός της ασφάλειας είναι το μέσο με το οποίο τέτοιου είδους συνέχεια μπορεί να επιτευχθεί επιτυχώς.

Ο νόμος των μεγάλων αριθμών, έχει τεράστια πρακτική αξία στον ασφαλιστή, ο οποίος μπορεί να μειώσει τον αντικειμενικό κίνδυνο σε σημείο εξαφάνισσας, σε ορισμένες περιπτώσεις, με το να εξασφαλίζει ένα ακόμα μεγαλύτερο αριθμό ασφαλιζόμενων.

Σχ.1. Διαγραμματική απεικόνιση κινδύνων

1.2.2.Κερδοσκοπίας (Speculative)

- Περιέχουν την περίπτωση κέρδους, απώλειας ή νεκρού σημείου.
- Περιέχουν συνήθως τη δυνατότητα κέρδους ωφέλειας που προσελκύουν τα άτομα.
- Συνήθως είναι δύσκολο να εκτιμηθούν με στατιστικές και επιστημονικές μεθόδους.
- Παραδείγματα :
 - Διαφοροποίηση προϊόντος
 - Αγορά μετοχών και μεριδίων
 - Απόφαση εξαγωγών
 - Επέκταση της επιχείρησης
- Οι κίνδυνοι κερδοσκοπίας συνήθως δεν ασφαλίζονται
- Δεν είναι τροποποιήσιμοι με τις τεχνικές του Risk Management
- Οι οικονομικές απώλειες ανήκουν στην κατηγορία των κινδύνων που καλούνται "επιχειρηματικοί", "κερδοσκοπικοί" ή "δυναμικοί" κίνδυνοι και αφορούν τη γενική διοίκηση της επιχείρησης.

1.2.3.Ουσιαστικοί(Fundamental)

- Σχετίζονται συνήθως με τα στοιχεία της φύσης
- Επιφέρουν την καταστροφή, οι συνέπειές τους επηρεάζουν το γενικότερο πληθυσμό και στοιχίζουν αρκετά
- Η φύση, η προέλευση καθώς και οι συνέπειες των ουσιαστικών κινδύνων είναι απρόσωπες και συνήθως δεν είναι δυνατόν να αποφευχθούν
- Παραδείγματα :
 - Σεισμοί
 - Ανεμοστρόβιλοι
 - Καταιγίδες
 - Πλημμύρα
 - Εκρήξεις ηφαιστείων
 - Επιδημίες
- Οι ουσιαστικοί κίνδυνοι περιλαμβάνουν ακόμα πληθωρισμό, πόλεμο, ανεργία, τα οποία προέρχονται από τη φύση της κοινωνίας στην οποία ζούμε.
- Είναι δυνατόν να υπαχθούν σε άλλες κατηγορίες, ανάλογα με τις ιδέες της εκάστοτε κοινωνίας π.χ. κίνδυνοι οι οποίοι κάποτε θεωρούνταν σαν ιδιαίτεροι, τώρα κατατάσσονται στους ουσιαστικούς (ανεργία, αλκοολισμός).
- Μπορούν να ασφαλιστούν
- Μερικοί από αυτούς τροποποιούνται με τεχνικές του Risk Management.

1.2.4.Ιδιαίτεροι (Particular)

- Οι ιδιαίτεροι κίνδυνοι είναι συνήθως προσωπικοί ως προς την προέλευση και τις συνέπειές τους, και στρέφονται εναντίον ατόμων ή συγκεκριμένων ομάδων.
- Προέρχονται από συγκεκριμένη πηγή χωρίς να σημαίνει απαραίτητα ότι έχουν το στοιχείο της καταστροφής
- Παραδείγματα :
 - Ληστεία
 - Εκρηξη
 - Πυρκαγιά
 - Τροχαία ατυχήματα
 - Ηλεκτρική δυσλειτουργία

- Γενικά ασφαρίζονται
- Τροποποιούνται με τεχνικές του Risk Management
- Μερικές φορές ιδιαίτεροι κίνδυνοι αναφέρονται σαν ουσιαστικοί
- Συμμορφώνονται με το νόμο των μεγάλων αριθμών και μπορούν να αναλυθούν με πολλές στατιστικές μεθόδους
- Οι ιδιαίτεροι κίνδυνοι μπορούν να επηρεάσουν μεμονωμένες επιχειρήσεις και προέρχονται από αίτια τα οποία θεωρείται ότι μπορούμε να ελέγξουμε.

1.2.5. Στατικοί (Static)

- Οι στατικοί κίνδυνοι συνδέονται με απώλειες που προκαλούνται από απρόσπετες ενέργειες της φύσης ή ανθρώπινα λάθη
- Κατά κανόνα δημιουργούν κάποια απώλεια στην κοινωνία
- Συνδέονται συνήθως με αμιγείς κινδύνους
- Μπορούν να συσχετιστούν και με ουσιαστικούς κινδύνους
- Μπορούν να βελτιωθούν με τεχνικές του Risk Management.

1.2.6. Δυναμικοί (Dynamic)

- Συνδέονται με αλλαγές στις ανθρώπινες απαιτήσεις και βελτιώσεις σε κάποια οργάνωση ή μηχανή
- Προέρχονται από αλλαγές που συντελούνται στην κάθε κοινωνία π.χ. κοινωνικές, πολιτικές, τεχνολογικές, περιβαλλοντολογικές
- Οι δυναμικοί κίνδυνοι συνήθως συνδέονται με κινδύνους κερδοσκοπίας
- Κάποιοι από τους δυναμικούς κινδύνους τροποποιούνται με τεχνικές του Risk Management.

1.3. Ο κίνδυνος στην επιχείρηση

Κάτω από το σύστημα της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, κάθε επιχειρηματική κίνηση περιλαμβάνει κάποιο βαθμό κινδύνου, συνεπώς και αβεβαιότητας. Αλλά τότε, ο καθένας μας, ακόμα και στην ιδιωτική του ζωή εκτείνεται συνεχώς σε κίνδυνο, ο οποίος συχνά προκαλεί ένα αβάσταχτο αίσθημα αβεβαιότητας. Πραγματικά, η έννοια του κινδύνου είναι τόσο πλατιά που είναι απίθανο ότι κάποια επιχείρηση ή άτομο θα τον αποφυγει για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα.

Κάποιοι επιχειρηματικοί κίνδυνοι μπορούν να αποφευχθούν με την καλή λειτουργία των επιχειρήσεων. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, είναι δυνατόν να προσαρμοστούν ή να αφομοιωθούν ζημιές που σε άλλες περιπτώσεις δεν θα ήταν δυνατόν να απομακρυνθούν ή να μετατεθούν. Πρέπει να επιστάται η προσοχή σε άλλους κινδύνους που μπορεί να εμφανιστούν με χρήση της μιας ή της άλλης μορφής ασφάλισης. Αλλά ακόμα και η μετατόπιση των κινδύνων σε μια ασφαλιστική εταιρεία, ενώ μπορεί να ελαχιστοποιήσει την ζημιά αυτών που ασφαρίζονται, δεν αφαιρεί την ευθύνη της ολικής ζημιάς από το άτομο ή την επιχείρηση. Ακόμα περισσότερο, η ασφάλιση δεν μπορεί να αντικαταστήσει πλήρως την απώλεια των αγαθών, η καταστροφή των οποίων φτωχαίνει την κοινωνία μέσω της μείωσης της οικονομικής δυναμικότητας. Συχνά, βέβαια, η ασφάλιση με τις πολλαπλές μορφές της και μέσω της άσκησης του Risk Management, χρησιμοποιείται ως ασφαλιστική δικλείδα για ατυχήματα και ζημιές. Παρόλο που δυστυχώς αυτή δεν μπορεί να αποτρέψει ατυχείς καταστάσεις όπως το θάνατο, ασθένεια, πλημμύρες, τροχαία δυστυχήματα, και όπως προαναφέραμε δεν μπορεί ουσιαστικά να καλύψει

χαμένα αγαθά, μπορεί να περιορίσει τα βάρη που αυτές οι καταστάσεις προκαλούν. Όταν ένας επιχειρηματίας ασφαρίζει το εργοστάσιό του για φωτιά, αυτό μπορεί να καεί, αλλά αυτός θα είναι ήσυχος ότι το ποσό της καταστροφής θα καλυφθεί από την ασφαλιστική εταιρεία.

1.3.1. Η φύση των κινδύνων.

Όπως προαναφέραμε, χαρακτηριστικό του περιβάλλοντός μας είναι η παρουσία του κινδύνου. Ίσως γι' αυτό πολλοί πιστεύουν ότι η ζωή δεν είναι μονότονη. Κανένας μας δεν μπορεί να προβλέψει με ακρίβεια αυτά που θα συναντήσουμε.

Κίνδυνος μπορεί να ονομαστεί η πιθανότητα ή η αβεβαιότητα μιας απώλειας. Η απώλεια αυτή μπορεί να έχει διάφορες μορφές, όπως απώλεια ζωής, περιουσίας, υγείας. Ακριβώς επειδή ο άνθρωπος είναι ανίκανος να προβλέψει την ατυχία, ο κίνδυνος προκαλεί πάρα πολύ άγχος. Επόμενο είναι, λοιπόν, να προσπαθεί συνεχώς να μετατοπίσει το βάρος του κινδύνου ή να προσπαθεί να τον αποτρέψει. Συχνά, οι προσπάθειες για τον περιορισμό του κινδύνου, αποδίδουν σε τεράστιο βαθμό.

1.3.2. Τρόποι αντιμετώπισης του κινδύνου.

Ένα άτομο μόνο του προφανώς δεν είναι δυνατόν να μειώσει τον κίνδυνο, εκτός εάν μπορέσει να ελέγξει ένα μεγάλο αριθμό παραγόντων που θα έχουν άμεση σχέση με αυτόν τον κίνδυνο. Ποιοι τρόποι, λοιπόν, υπάρχουν εκτός από τα μέτρα κατά της διακύμανσης των τιμών με τα οποία άτομα και επιχειρήσεις μπορούν να αντιμετωπίσουν τους κινδύνους; Αυτοί οι τρόποι μπορούν να ταξινομηθούν κάτω από τις ακόλουθες επικεφαλίδες:

1. Μετακίνηση του κινδύνου ή της αιτίας του
2. Καθιέρωση αποθεματικού ποσού αναμένοντας απώλειες
3. Καλή διοίκηση, ώστε να αποφεύγονται οι αιτίες των κινδύνων
4. Μεταφορά του κινδύνου στις ασφαλιστικές εταιρείες

- *Απομάκρυνση της πιθανότητας απώλειας*: Ανάμεσα στους πιο αποτελεσματικούς τρόπους απομάκρυνσης μιας πιθανότητας απώλειας ή των αιτιών της, είναι η τοποθέτηση δικλείδων ασφαλείας στα μηχανήματα ή η αντικατάσταση του εξοπλισμού, η συνεχής χρήση του οποίου τον κατέστησε ανεπαρκή και επικίνδυνο. Η πυρομόνωση, για παράδειγμα, περιορίζει τις ζημιές από κάποια πυρκαγιά που τυχόν θα εκδηλωθεί, αλλά και από το νερό που θα χρησιμοποιηθεί για την κατάσβεσή της. Παρομοίως, η κόπωση των εργαζομένων μπορεί να περιοριστεί όταν βελτιωθεί ο εξαερισμός του κτιρίου στο οποίο εργάζονται, οι συνθήκες και οι ώρες εργασίας τους.

- *Σχέδια αυτοχρηματοδότησης*: Μια δεύτερη μέθοδος είναι η καθιέρωση ενός αποθεματικού ποσού απ' όπου θα παίρνονται χρήματα προκειμένου να καλυφθούν οι απώλειες. Με αυτή τη μέθοδο υποτίθεται ότι είναι πιο επικερδές για τον επιχειρηματία να αναλαμβάνει μόνος του τους κινδύνους, από το να τους ασφαρίζει. Αυτό όμως δεν ισχύει για τις μικρότερες επιχειρήσεις. Εάν για παράδειγμα, ένας ιδιοκτήτης κτιρίου αξίας 60.000.000 δρχ. αποφασίσει να αποταμιεύει 1.000.000 δρχ. ετησίως σαν αποθεματικό, θα χρειαστεί πάνω από μισό αιώνα για να συγκεντρώσει την αξία του κτιρίου ώστε να καλυφθεί εξολοκλήρου σε περίπτωση πυρκαγιάς. Επιπλέον, οι νέες επιχειρήσεις δεν μπορούν να ρισκάρουν μ' αυτό τον τρόπο μόλις ξεκινάνε την λειτουργία τους. Ενδύκνεται, αντίθετα στις επιχειρήσεις οι οποίες έχουν επεκταθεί, και αυτό διότι είναι ελάχιστες οι πιθανότητες απωλειών σε όλα τα μέσα της

επιχείρησης την ίδια στιγμή. Έτσι εάν κάθε υποκατάστημα αναλάβει την αυτοχρηματοδότηση, θα συνεισφέρει στην συνολική αυτοχρηματοδότηση της επιχείρησης, η οποία θα μπορέσει να ανταπεξέλθει σε μια δύσκολη στιγμή.

- *Καλή Διοίκηση* : Ο καλύτερος, και πολλές φορές μοναδικός, τρόπος αντιμετώπισης συγκεκριμένων κινδύνων είναι η ευθυκρισία της διοίκησης, η οποία φαίνεται τη στιγμή των διοικητικών αποφάσεων. Ξαφνικές αλλαγές, για παράδειγμα, της οικονομίας επηρεάζουν τη ζήτηση ενός προϊόντος ή υπηρεσίας, γεγονός για το οποίο δεν υπάρχει ασφάλιση. Ο αποτελεσματικότερος τρόπος αντιμετώπισης τέτοιου είδους κινδύνου, είναι η επαγρύπνηση για κάθε αλλαγή στο οικονομικό περιβάλλον και η προετοιμασία για την σωστή αντίδραση. Πολλές επιχειρήσεις, προκειμένου να είναι σωστά πληροφορημένες και προετοιμασμένες, διατηρούν κάποιο τμήμα έρευνας στο οποίο μελετώνται οι οικονομικές τάσεις, αναλύονται οι προτιμήσεις των καταναλωτών και δοκιμάζονται σε νέα προϊόντα και ιδέες.

- *Ασφάλιση* : οι επιχειρηματίες καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι ένας από τους πιο ικανοποιητικούς τρόπους να αντιμετωπίσουν τους κινδύνους, είναι η ασφάλιση. Η ασφάλεια συνδυάζει τους κινδύνους πολλών ατόμων σε μια ομάδα, χρησιμοποιώντας τα χρήματα που μαζεύτηκαν από τα άτομα ώστε να αντιμετωπιστούν τυχόν απώλειες. Ο σκοπός της ασφάλειας δεν είναι να εμποδίσει τις απώλειες από τους κινδύνους, αλλά να μοιράσει το βάρος του. Έτσι, η ασφάλεια θεωρείται σαν μέσο διευκόλυνσης του ατόμου να μεταφέρει τον κίνδυνο σε μεγαλύτερο αριθμό ατόμων που έχουν πιθανότητες να αντιμετωπίσουν παρόμοιους κινδύνους.

Η ασφάλεια περιλαμβάνει συμβόλαιο το οποίο καθορίζει τι ακριβώς συμφωνούν να κάνουν τα συμβαλλόμενα μέρη. Αντιπροσωπεί, στο μεγαλύτερο βαθμό, τη συνεργασία για αμοιβαίο όφελος ασφαλιστή και ασφαλιζόμενου.

Άσκηση για τον υποκειμενικό κίνδυνο. Τον αποφεύγετε ή σας ελκύει :

Επιλέξτε ποιο από τα ακόλουθα προτιμάτε :

1. A. Μια δουλειά με χαμηλό αρχικό μισθό, αλλά με πιθανότητες μεγάλων αυξήσεων στο μέλλον εάν επιτύχετε στην επιχείρηση
B. Μια σίγουρη δουλειά που πληρώνει σχετικά υψηλό αρχικό μισθό, αλλά με περιορισμένες πιθανότητες αύξησής του
2. A. Ένα σχετικά φθηνό αμάξι, το οποίο μπορεί να χαλάει περιστασιακά
B. Ένα ακριβότερο αμάξι με μικρό ποσοστό πιθανότητας ζημίας
3. A. Μετοχές με χαμηλό μέρισμα και με προιστορία ανεβοκατεβάσματος των τιμών της
B. Μετοχή με υψηλό μέρισμα και σταθερή τιμή στο παρελθόν
4. A. Ένα κουπόνι αξία \$10 με πιθανότητες 1% να κερδίσεις \$1.000
B. Ένα κουπόνι αξίας \$10 με πιθανότητα 10% να κερδίσεις \$100
5. A. Αποταμίευση \$100 μη αγοράζοντας ασφάλεια που καλύπτει ζημιά την οποία θεωρείς πολύ απίθανη για να συμβεί, παρόλο που το αποτέλεσμα της είναι σοβαρότατο εάν αυτή πραγματοποιηθεί
B. Αγοράζεις αυτή την ασφάλεια

1.4. Διαχείριση κινδύνων (Risk Management)

Διαχείριση κινδύνων είναι η διαδικασία της αναγνώρισης, της ανάλυσης και του, με τεχνοοικονομικά κριτήρια, ελέγχου, όσων κινδύνων μπορούν να απειλήσουν τους πόρους ή τις δυνατότητες κερδοφορίας μιας επιχειρηματικής δραστηριότητας. Πρέπει εδώ βέβαια να σημειώσουμε ότι στην έννοια "πόροι" συγκαταλέγουμε, τόσο το ανθρώπινο δυναμικό, όσο και τα περιουσιακά στοιχεία (εγκαταστάσεις, εξοπλισμό, χρήμα).

1.5. Αναγνώριση κινδύνων (Risk Identification)

Στην προσπάθεια να αναγνωρίσουμε τους κινδύνους που εμπεριέχονται σε μια επιχειρηματική δραστηριότητα, δεν ενδιαφερόμαστε αποκλειστικά για όσους μπορούν να ασφαλισθούν, μια και η διαχείριση κινδύνων είναι ευρύ υπερσύνολο της ασφαλιστικής διαχείρισης.

Ξεκινώντας από την ερώτηση "με ποιο τρόπο μπορούν να απειληθούν οι πόροι και η ικανότητα κερδοφορίας, μιας επιχειρηματικής δραστηριότητας;", πρέπει να έχουμε κατά νου, ότι ενώ κάποιοι κίνδυνοι είναι προφανείς, άλλων η αναγνώριση απαιτεί σύνθετες τεχνικές γνώσεις και διοικητική υποδομή στοχευμένη στο σκοπό αυτό.

- Η συγκόλληση ενός γεμάτου ρεζερβουάρ βενζίνης εμπεριέχει τον προφανή κίνδυνο της έκρηξης.
- Η παρατεταμένη παραμονή γαλακτοκομικών προϊόντων εκτός ψυγείου, κατά την διακίνησή τους, εμπεριέχει τον προφανή κίνδυνο της αλλοίωσής τους, με συνεπακόλουθες δηλητηριάσεις καταναλωτών, πιθανές δικαστικές αγωγές και αμαύρωση της εικόνας της επιχείρησης.
- Στην εργασία με ικρίωματα χωρίς κατάλληλα προστατευτικά, εύκολα αναγνωρίζουμε τον κίνδυνο του τραυματισμού από πτώση. Οι κίνδυνοι όμως, δεν είναι πάντα τόσο εμφανείς.
- Η κατασκευή της μόνωσης της στέγης ενός βιομηχανικού κτιρίου από πολυουρεθάνη εμπεριέχει, σε περίπτωση πυρκαγιάς, τον "κρυφό" κίνδυνο της έκλυσης ατμών υδροκυανίου από την χημική αντίδραση με το νερό πυρόσβεσης, με συνεπακόλουθα τη δυσχέρεια κατάσβεσης και την ρύπανση της περιοχής.
- Η συγκόλληση ενός άδειου ρεζερβουάρ εμπεριέχει τον "κρυφό" κίνδυνο της έκρηξης, μια και ατμοί της βενζίνης, ως βαρύτεροι του αέρα, παραμένουν στο δοχείο. Το γέμισμα με νερό πριν την εργασία θα μηδένιζε τον κίνδυνο αυτό.
- Η χρήση φορητών πυροσβεστήρων ξηράς κόνεως για την κατάσβεση πυρκαγιών σε ηλεκτρονικά μηχανήματα, ενέχει τον "κρυφό" κίνδυνο της καταστροφής τους από τη διαβρωτική επίδραση του κατασβεστικού υλικού.
- Οι παρεπιδημούντες ποντικοί μιας αποθήκης τροφίμων, προβληματίζουν τον επιχειρηματία για την καταστροφή των συσκευασιών, πιθανές μολύνσεις και ολιγοπίθανα πρόστιμα από τις αρμόδιες υπηρεσίες υγιεινής. Ο κίνδυνος πυρκαγιάς από βραχυκύκλωμα ηλεκτρονικών καλωδίων, των οποίων η μόνωση αποτελεί εκλεκτό μεζέ για τα, κατά τα άλλα, συμπαθέστατα τρωκτικά, παραμένει "κρυφός".

Όσα αναφέρθηκαν, οδηγούν στο συμπέρασμα, ότι η αναγνώριση των κινδύνων που εμπεριέχονται σε μια επιχειρηματική δραστηριότητα, χρειάζεται γνώσεις και πρακτικές συστηματοποιημένες σε αυστηρά καθορισμένο διοικητικό μοντέλο.

Δύο είναι τα βασικά στοιχεία, ώστε ο εντοπισμός των κινδύνων να είναι αποτελεσματικός :

- Αυτή η διαδικασία να έχει ανατεθεί συγκεκριμένα σε κάποιον
- Αυτός ο κάποιος πρέπει να διαθέτει κάθε απαραίτητο μέσον για την εφαρμογή της αναγνώρισης κινδύνων.

Η περιοδική τεχνική επιθεώρηση των χώρων δραστηριότητας (physical inspection), με την συμπλήρωση ειδικά εκπονημένων λιστών ελέγχου (check lists), είναι τα πρωτογενή και πλέον οικεία εργαλεία. Στην συνέχεια, βρίσκουμε την ανίχνευση πιθανών κινδύνων μέσα από τα διαγράμματα ροής διαδικασιών (flow charts), με την χρήση δένδρων σφαλμάτων (fault trees), ενώ με τα οργανωτικά διαγράμματα (organisation charts), εξετάζονται οι αλληλεπιδράσεις και μεταφορές των κινδύνων από διαδικασία σε διαδικασία, στο σύνολο της επιχείρησης. Για να καταλήξουμε τέλος, στην εκπόνηση μελέτης κινδύνων και λειτουργικότητας (hazard and operability studies hazop), απαιτούνται όλα τα ανωτέρω, σε συνδυασμό με τα χαρακτηριστικά των κινδύνων (π.χ. θερμοκρασίες αυτανάφλεξης ευκόλως αναφλεξίμων υγρών, συνθήκες υγρασίας για συντήρηση τροφίμων, ένταση θορύβου λειτουργίας μηχανημάτων, πιέσεις λειτουργίας δοχείων υπό πίεση κ.λ.π.).

1.6.Ανάλυση κινδύνων (Risk analysis)

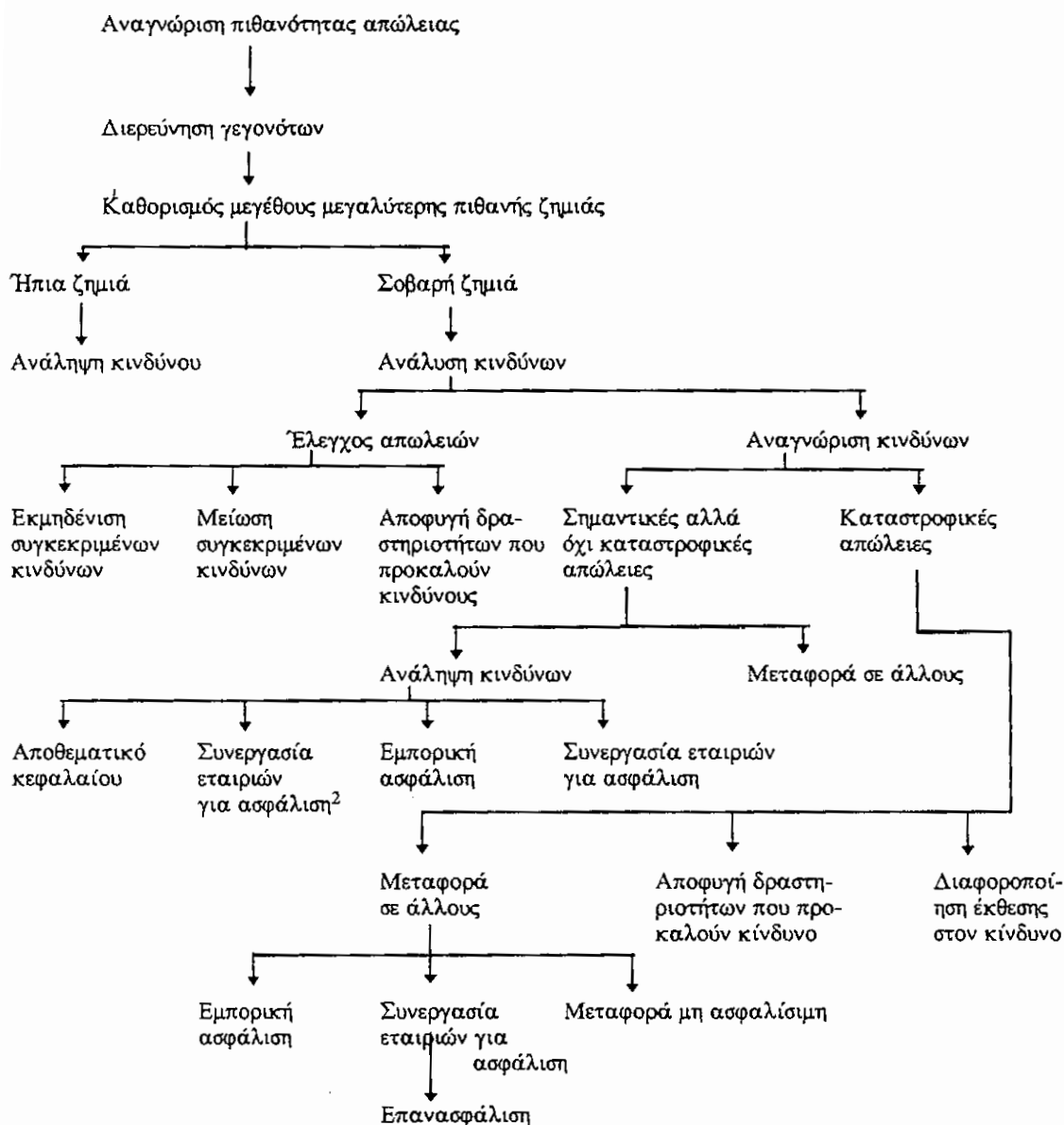
Μόλις εντοπισθεί/αναγνωριστεί ο κίνδυνος, ο επόμενος στόχος μας, είναι να μετρήσουμε τις συνέπειες τις οποίες πιστεύουμε ότι θα επιφέρει στην επιχείρηση. Αναπόφευκτα ασχολούμαστε με την ποσοτική ανάλυση.

Η ανάλυση κινδύνων, ή αλλιώς ο ποσοτικός προσδιορισμός τους, περιλαμβάνει τα εξής βήματα :

- α) Εκτίμηση της συχνότητας επέλευσης του κινδύνου.
- β) Εκτίμηση των επιπτώσεων επέλευσης του κινδύνου σε ανθρώπους, περιουσιακά στοιχεία και δυνατότητα κερδοφορίας.
- γ) Σύγκριση των αποτελεσμάτων από τα δύο πρώτα βήματα με δεδομένους στόχους ή κριτήρια, ώστε να αποφασισθεί αν θα ληφθούν μέτρα περιστολής ή αν ο κίνδυνος θα αγνοηθεί.

Το τελευταίο βήμα είναι και το πρακτικότερο του όλου εγχειρήματος, μια και το να γνωρίζουμε ότι μια βιομηχανική μονάδα μπορεί να καταστραφεί από έκρηξη μια φορά στα 1.000 χρόνια, με πιθανότητα 50% να προκύψει τότε θανατηφόρο ατύχημα, έχει μικρή αξία, αν δεν το χρησιμοποιήσουμε για να αποφασίσουμε αν θα επενδύσουμε για μείωση των παραπάνω πιθανοτήτων ή ότι ο συγκεκριμένος κίνδυνος είναι πολύ μικρός, συγκρινόμενος με τους υπόλοιπους που απειλούν τη μονάδα αυτή.

Ας υποθέσουμε ότι ένα ατύχημα θα κοστίσει 300.000.000 δρχ. και έχει υπολογιστεί μια φορά στα 1.000 χρόνια, αυτό δίνει ένα ετήσιο κόστος 300.000 δρχ. Ένα κριτήριο για

Σχ.2. Δομή ανάλυσης κινδύνου

λήψη απόφασης, θα μπορούσε να είναι, ότι δεν ξεοδεύονται πάνω από 300.000 δρχ./έτος για πρόληψη.

Επιπλέον πρέπει να τονίσουμε τα τρία παρακάτω στοιχεία :

- Η συλλογή και αποθήκευση όσων έχουν συμβεί στο παρελθόν. Η εμπειρία μιας απώλειας μπορεί να δώσει χρήσιμες πληροφορίες για την τάση και τον τύπο των απωλειών. Η αρχειοθέτηση και η καταγραφή των πληροφοριών σε υπολογιστή μας δίνουν την δυνατότητα ανεύρεσης της ανά πάσα στιγμή.

² *Carbine insurance companies*: πρόκειται για τις εταιρίες που ιδρύονται από μία ή περισσότερες εμπορικές ή βιομηχανικές επιχειρήσεις, προκειμένου να ασφαλίσουν τους κινδύνους τους. Αυτού του είδους η ασφάλιση είναι συνήθως λιγότερο δαπανηρή και απολαμβάνει φορολογικών ελαφρύνσεων.

- Οι απώλειες πρέπει να αντιμετωπίζονται ανάλογα με τις επιπτώσεις τους στην επιχείρηση. Χονδρικά μπορούμε να διακρίνουμε "στρώματα" των κινδύνων μας. Στο κατώτερο στρώμα θα συντάξουμε τους κινδύνους υψηλής συχνότητας αλλά μειωμένης έντασης των επιπτώσεων. Εδώ οι κίνδυνοι είναι προβλέψιμοι. Ασφαλιστές και ασφαλιζόμενοι γνωρίζουν ότι οι απώλειες σ'αυτή την περιοχή είναι δεδομένες. Οι ασφαλιζόμενοι πληρώνουν τα ασφάλιστρα και γνωρίζουν ότι οι απώλειές τους θα καλυφθούν οικονομικά. Στο ανώτερο στρώμα κατατάσσονται απώλειες μειωμένης συχνότητας, αλλά υψηλού ποσοστού απωλειών. Στα μεσαία στρώματα επικρατεί μια μέση κατάσταση με μέτρια συχνότητα και αποτελέσματα απωλειών. Αυτή η "στρωματοποίηση" μπορεί να βοηθήσει στις αποφάσεις χρηματοδότησης κινδύνων.

- Τέλος, πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι η ανάλυση των απωλειών ίσως χρειαστεί να καταγραφεί σε μορφή έκθεσης που μπορεί να απευθύνεται σε διευθυντές εργοστασίων, οικονομικούς διευθυντές, γενικούς διευθυντές. Η έκθεση αυτή πρέπει να είναι κατανοητή ώστε ο οποιοσδήποτε αναγνώστης να καταλαβαίνει τη φύση των κινδύνων και τους τρόπους αντιμετώπισής τους.

1.7. Έλεγχος κινδύνων (Risk Control)

Διατηρώντας μονίμως κατά νου τα τεχνικοοικονομικά κριτήρια που πρέπει να συνοδεύουν την διαδικασία ελέγχου κινδύνων, μπορούμε να διακρίνουμε τρεις μεθόδους ανάπτυξης της διαδικασίας αυτής. Με τον όρο "έλεγχο" εννοούμε πάντα τον οικονομικό.

Μείωση (Reduction)

Το πρώτο βήμα κάθε διαδικασίας ελέγχου κινδύνων πρέπει να είναι η μείωσή τους στο καλύτερο δυνατό επίπεδο. Το να προστρέχει κανείς σε άλλες λύσεις, όπως αυτή της ασφάλισης, πριν καταβάλλει κάθε προσπάθεια περιστολής μελλοντικών ζημιών, αποδεικνύεται συχνά εξαιρετικά ασύμφορο. Η μείωση μπορεί να εφαρμοσθεί πριν καν την επέλευση του κινδύνου ή μετά από αυτήν.

Μείωση προ-έλευσης (Pre-risk reduction) : εδώ ο υπεύθυνος κινδύνων (risk manager) εξαντλεί κάθε μέσο για την μείωση του κινδύνου πριν αυτός καν επέλθει. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι οδηγίες χρήσης, που συνοδεύουν ένα προϊόν, με σκοπό την προστασία του καταναλωτή. Δυστυχώς συχνά το τμήμα Risk Management μιας επιχείρησης δεν είναι σε θέση να προχωρήσει σε μεθόδους μείωσης κινδύνων πριν τις απώλειες. Συχνά η αντίληψη του risk manager για μείωση κινδύνων πριν τις απώλειες είναι περιορισμένη. Η ιδανική κατάσταση θα είναι εάν ο risk manager είναι μέρος μιας ομάδας διευθυντών που εξετάζουν όλες τις προοπτικές. Αυτό εξαρτάται από το πνεύμα συνεργασίας που επικρατεί στη μονάδα. Καλό θα ήταν ο risk manager να ήταν ενήμερος για οποιοδήποτε σχέδιο ή εγχείρημα από την αρχή του.

Μείωση μετά-έλευσης (Post-risk reduction) : εδώ λαμβάνονται εκείνα τα μέτρα πρόληψης, τα οποία θα βοηθήσουν στην καλύτερη περιστολή της ζημιάς που θα προκαλέσει ο κίνδυνος, αφού ήδη έχει επέλθει. Μπορούμε να αναφέρουμε ως παράδειγμα τα αυτόματα συστήματα κατάσβεσης (sprinkler systems), τα οποία περιστέλουν τις ζημιές από πυρκαγιά, αφού αυτή έχει ήδη εκδηλωθεί.

Στην περιοχή της μείωσης των κινδύνων ή της πρόληψης ζημιών (loss prevention), όπως αλλιώς αναφέρεται, έχει αναπτυχθεί μια ολόκληρη τεχνογνωσία, στην οποία πρέπει συχνά να ανατρέχει ο υπεύθυνος κινδύνων.

Το ιδανικό θα ήταν να υπήρχε η γνώση των διαδικασιών που συντελούνται στην επιχείρηση και να συνδυάζονται με τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνεται, ο υπεύθυνος κινδύνων, ότι τα φυσικά μέσα μπορούν να περιορίζουν τον κίνδυνο.

Συγκράτηση (Retention)

Όταν η διαδικασία μείωσης κινδύνων έχει ολοκληρωθεί και πριν καταφύγουμε στη μεταφορά των εναπομείναντων κινδύνων (residual risks) σε τρίτους, όπως στην ασφαλιστική αγορά, έχουμε άλλη μια δυνατότητα.

Οι κίνδυνοι μεγάλης συχνότητας, μεγάλης σοβαρότητας, θα κοστίσουν αρκετά προκειμένου να μετατοπιστούν σε κάποια ασφαλιστική εταιρεία. Είναι πιθανότατο ότι τον κίνδυνο μιας εκτεταμένης πυρκαγιάς (μικρή συχνότητα) που θα καταστρέψει ολοσχερώς την αποθήκη Α' υλών (μεγάλη σοβαρότητα), δεν μπορούμε να τον αξιοποιήσουμε εξ ιδίων, οπότε τον μεταφέρουμε σε ασφαλιστική κάλυψη.

Αντιθέτως, ο κίνδυνος θραύσης υαλοπινάκων της βιομηχανικής μονάδας (μεγάλη πιθανότητα - μικρή σοβαρότητα) είναι πιθανώς δυνατόν να αντιμετωπισθεί με ίδια κράτηση 100%, δεδομένου ότι η μεταφορά σε ασφαλιστική κάλυψη θα κόστιζε μακροπρόθεσμα περισσότερο.

Ο ασφαλιστής θα θελήσει να καλυφθούν τα κόστη των απαιτήσεων, αλλά επιπλέον θα πρέπει και να βγάλει τόσα χρήματα, αρκετά για τα έξοδα αλλά και για το κέρδος του. Οι κίνδυνοι, σ' αυτό το κατώτερο στρώμα, ίσως είναι καλύτερα να περιοριστούν. Εδώ φαίνεται η αναγκαιότητα των γνώσεων πάνω σε διάφορους μηχανισμούς χρηματοδότησης. Ο risk manager δεν θέλει να εκθέσει την επιχείρησή του σε κάποιο δυσβάστακτο επίπεδο κινδύνου, αλλά ούτε και να ξοδέψει αδικαιολόγητα μεγάλα ποσά για ασφάλιση. Υπάρχουν διάφοροι μέθοδοι που μπορούν να εφαρμοστούν σε τέτοιες περιπτώσεις. Δεν σημαίνει όμως ότι ο risk manager παίρνει εθελοντικά όλες τις αποφάσεις για τον περιορισμό των κινδύνων. Σε κάποιες περιπτώσεις δεν έχει περιθώρια επιλογής, όπως π.χ. όταν το κόστος της ασφάλισης είναι απαγορευτικό.

Μεταφορά (Transfer)

Στο τελευταίο βήμα της διαδικασίας κινδύνων, ο υπεύθυνος κινδύνων μεταφέρει μερίδια κινδύνων σε τρίτους. Το συνθηθέστερο είναι αυτό να γίνει με την διαδικασία ασφάλισης των κινδύνων αυτών, οπότε η ασφαλιστική εταιρεία υποκαθιστά την επιχείρηση στην αντιμετώπισή τους. Η "ζημιά" την οποία υφίσταται η επιχείρηση (ετήσιο κόστος ασφαλιστρών) είναι προυπολογίσιμη και δεδομένη, αφήνοντας τις επιπτώσεις του αφηνιδίου και ατυχηματικού γεγονότος στην ασφαλιστική εταιρεία.

Όσον αφορά τον risk manager, η ασφάλιση είναι απλώς ένας μηχανισμός μετατόπισης του κινδύνου. Υφίσταται μια συγκεκριμένη απώλεια σήμερα, τα ασφαλίστρα και απαλλάσσεται της αβεβαιότητας του πόσο μπορεί να κοστίσουν μελλοντικές απώλειες.

Το τεράστιο πλεονέκτημα της ασφάλισης είναι ότι το κόστος των απωλειών είναι σχεδόν σταθερό. Αυτό επιτρέπει προγραμματισμό του προϋπολογισμού, αφού το κόστος αυτό μοιράζεται στη διάρκεια ενός χρόνου και δεν εμφανίζεται τυχαία και ξαφνικά.

1.8. Διαχείριση κινδύνων και διοίκηση επιχειρήσεων

Το 1990, περίπου το 70% των εκατό (100) μεγαλύτερων βρετανικών επιχειρήσεων βρέθηκαν να έχουν οργανωμένο τμήμα διαχείρισης κινδύνων, ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά σε επιχειρήσεις των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας δεν υπολείπονταν σημαντικά.

Στην Ελλάδα ο όρος "διαχείριση κινδύνων" είναι ακόμη σχεδόν άγνωστος στην πλειοψηφία των στελεχών επιχειρήσεων. Κυριότεροι λόγοι είναι οι εξής :

- Η περιορισμένη μεταποιητική εμπειρία της ελληνικής οικονομίας, η οποία μετρά περίπου 40 χρόνια από την είσοδο της στη φάση της εκβιομηχάνισης.
- Η εκρηκτική ανάπτυξη των υπηρεσιών, οι οποίες από τον απλό ρόλο που κατείχαν στην αρχή του '80, κλήθηκαν στα επόμενα χρόνια να διαδραματίσουν κυρίαρχο ρόλο. Όντας λοιπόν ακόμη στην εκ των υστέρων αναζήτηση της ωριμότητας, θεωρήθηκε εύλογο ότι διαχείριση των κινδύνων ήταν απλώς το κερασάκι στην τούρτα.
- Η ασφάλιση θεωρείται ακόμη ως η μόνη αντιμετώπιση των κινδύνων.
- Οι Έλληνες managers "υποφέρουν" από το σύνδρομο του "δεν πιστεύω ότι θα συμβεί σ'εμένα αυτό".
- Το ελληνικό δημόσιο σύστημα εκπαίδευσης αντί να είναι πρωτοπόρο, αντανακλά απευθείας τα τέσσερα σημεία που αναφέρθηκαν παραπάνω, μη περιλαμβάνοντας κανένα μάθημα, σεμινάριο ή έστω συζήτηση στις τρεις βαθμίδες του.

Παρ' όλα αυτά, τα προβλήματα των σύγχρονων δυτικών οικονομιών, ανάπτυξη, ανταγωνιστικότητα και απασχόληση, όπως περιγράφηκαν και στην Συνθήκη του Μάαστριχτ, παραπέμπουν, μεταξύ των άλλων στη συμπίεση του κόστους, αλλά βέβαια ενός κόστους κατά το δυνατόν προβλέψιμου. Από την άλλη πλευρά, η ανερχόμενη ευαισθητοποίηση του πολίτη εργαζομένου, του καταναλωτή και εν τέλει του πολίτη "χρήστη" αυτού του πλανήτη, επιτάσσει τη συνεχή αναβάθμιση της ασφάλειας και της υγιεινής.

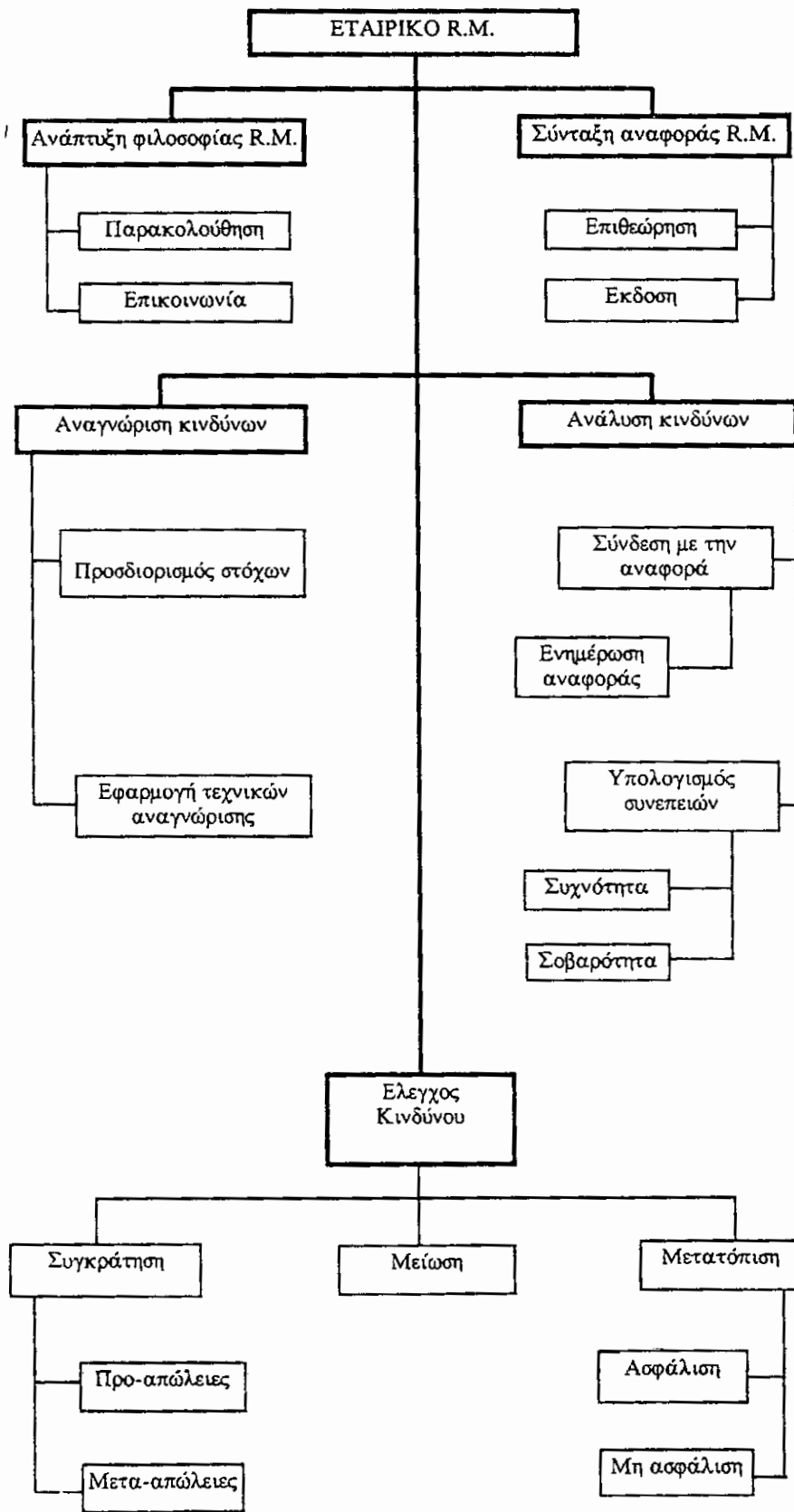
Αθροίζοντας τα παραπάνω, μπορούμε να πούμε ότι το μέλλον της ανάπτυξης της διαχείρισης κινδύνων στην Ελλάδα, είναι προδιαγεγραμμένο. Θα προχωρήσει. Το πόσο γρήγορα και πόσο σωστά εξαρτάται από την διορατικότητα, την υπευθυνότητα και την σοβαρότητα των ενδιαφερομένων, Αν και αν το καλοσκεφθούμε, ενδιαφερόμενοι είμαστε τελικά όλοι μας.

Αριθμός υπαλλήλων	Ποσοστό εταιριών
0-1	18
1.1-2	25
2.1-5	32
5.1-10	16
10.1-20	7
Πάνω από 20	2
	100

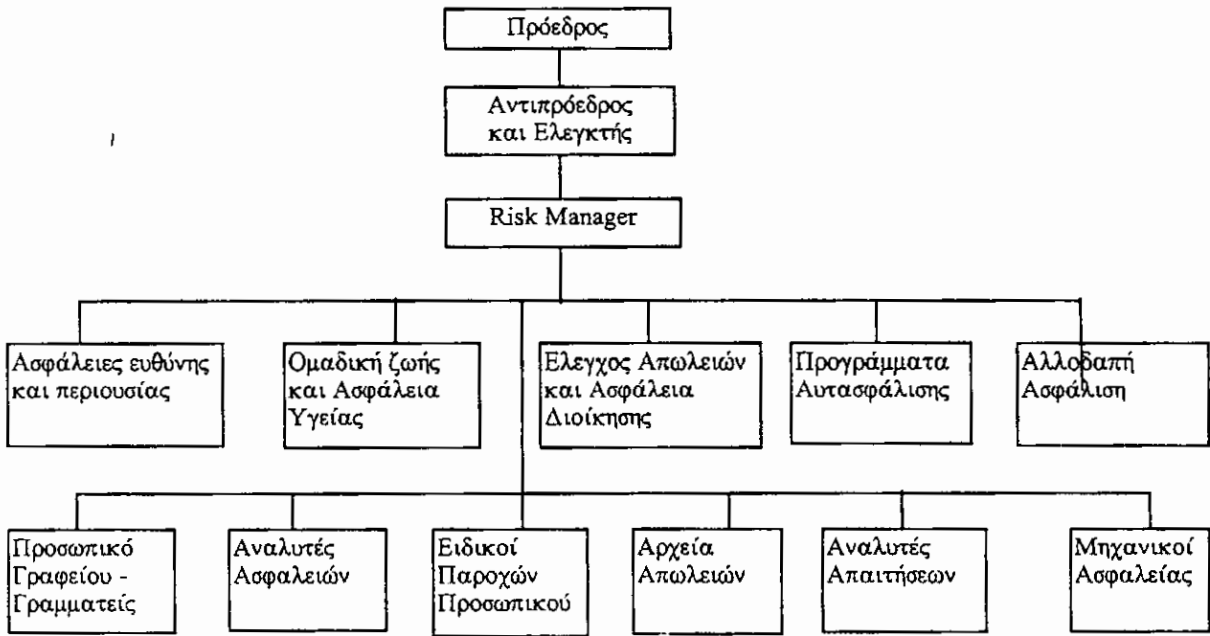
Πίνακας 2. Μέγεθος τμημάτων Risk Management 1982

1.9. Το Risk Management στην επιχείρηση

Με όσα εξετάσαμε μέχρι τώρα, καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι το Risk Management δεν είναι ένα υποκείμενο μόνο του, αλλά άθροισμα πολλών διαφορετικών

Σχ.3. Το Risk Management στην επιχείρηση

Σχ.4. Οργάνωση για το Risk Management

συνισταμένων και αρχών. Ακόμα και η λέξη "άθροισμα" δεν είναι αρκετά ακριβής, αφού δηλώνει απλή πρόσθεση διαφορετικών υποκειμένων. Στην ουσία το Risk Management περιγράφεται καλύτερα σαν μια λειτουργία με διαφορετικές παραμέτρους. Παίρνει τα πιο χρήσιμα στοιχεία από διαφορετικούς τομείς και τα αναμειγνύει με τέτοιο τρόπο ώστε να δημιουργήσει ένα καινούργιο υποκείμενο από τα διαφορετικά τμήματα.

Το διάγραμμα του σχήματος 3, επιχειρεί να σκιαγραφήσει τη λειτουργία του Risk Management. Δεν αποτελεί τρόπο λειτουργίας επιτυχημένου Risk Management, αλλά τη διαδικασία με την οποία αυτό μπορεί να εφαρμοστεί.

Παρατηρούμε στο διάγραμμα τα βήματα της αναγνώρισης κινδύνου, ανάλυσης και ελέγχου. Αυτό που μας εξηγεί είναι την ανάπτυξη της φιλοσοφίας του Risk Management και το πως θα γραφτεί μια αναφορά του. Πρέπει πάντως να τονίσουμε, ότι η τεχνική που θα επιλεγεί για να αντιμετωπιστούν οι κίνδυνοι, διαφέρει από άτομο σε άτομο. Δεν είναι δυνατόν να υποστηρίξουμε ότι μία είναι η καλύτερη μέθοδος. Αυτό που προτείνουμε είναι να σημειώνουμε τόσο τις εναλλακτικές λύσεις όσο και τα πλεονεκτήματά τους.

Η απόφαση που θα παρθεί, προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι κίνδυνοι ή τα προβλήματα σε δεδομένες καταστάσεις, εξαρτάται από διάφορους παράγοντες. Σημασία έχουν η βεβαιότητα που έχουμε για το τι θα προκύψει, πως τότε και με ποιές συνέπειες. Και εάν δεν υπάρχει βεβαιότητα, εξετάζονται οι πιθανότητες εμφάνισης του γεγονότος και φυσικά η διαφορετική αντιμετώπισή του από κάθε ξεχωριστό άτομο.

Η βεβαιότητα υπάρχει στην περίπτωση κάποιας απόφασης όταν το άτομο είναι πλήρως ενημερωμένο για τη φύση του προβλήματος, τις εναλλακτικές λύσεις και τα αποτελέσματα αυτών των λύσεων. Όταν ένας manager αναγνωρίσει τις εναλλακτικές λύσεις και τα αποτελέσματά τους, η απόφαση είναι σχετικά εύκολη. Επιλέγει το καλύτερο αποτέλεσμα, αυτό που θα αποδώσει περισσότερο. Εάν για παράδειγμα,

είχαμε να επιλέξουμε μεταξύ προμηθευτών χαρτιού που προσφέρουν ακριβώς τα ίδια πράγματα εκτός από την τιμή, προφανώς θα καταλήγαμε σε αυτόν με τη χαμηλότερη τιμή.

Στην πραγματικότητα, βέβαια, η διαδικασία δεν είναι τόσο απλή. Συνήθως υπάρχουν πάρα πολλές πιθανές λύσεις, η εξέταση των οποίων είναι πολύ χρονοβόρα και πολυδάπανη. Αυτός ο οποίος αποφασίζει να μην εξετάσει όλες τις πιθανές λύσεις, δεν είναι ποτέ σίγουρος ότι κατέληξε στην πιο συμφέρουσα.

Για τους ανώτερους και μεσαίους managers, οι αποφάσεις με απόλυτη σιγουριά είναι μάλλον σπάνιο φαινόμενο. Υπάρχουν βέβαια θέματα όπου οι αποφάσεις στις οποίες καταλήγουν είναι θετικές, κυρίως οι υπεύθυνοι σε παραγωγικές μονάδες. Για παράδειγμα, μπορεί να χρειαστεί κάποιος από το προσωπικό να δουλέψουν υπερωριακά για να παραχθεί συγκεκριμένος όγκος εργασίας. Σ'αυτή την περίπτωση είναι δυνατό να υπολογισθεί τόσο το κόστος των επιπλέον μονάδων που θα παραχθούν όσο και οι υπερωρίες και να αποφασιστεί εάν είναι η συμφέρουσα επιλογή. Γενικά μπορούμε να πούμε ότι οι αποφάσεις με σιγουριά παίρνονται για διαδικασίες ρουτίνας και επαναλαμβανόμενες καταστάσεις.

Ο κίνδυνος εμφανίζεται στην κατάσταση επιλογής μιας απόφασης όταν το άτομο μπορεί να προσδιορίσει τη φύση του προβλήματος, τις εναλλακτικές λύσεις και τις πιθανότητες που έχουν αυτές να οδηγήσουν στα επιθυμητά αποτελέσματα. Η κατάσταση κινδύνου υποθέτει ότι υπάρχουν οι επαρκείς πληροφορίες να προβλέψουμε τις πιθανότητες των διαφορετικών μορφών προβλημάτων.

Η πιθανότητα αναφέρεται στο ποσοστό του πόσες φορές εμφανίζεται συγκεκριμένο αποτέλεσμα εάν παρθεί συγκεκριμένη απόφαση σε μεγάλο αριθμό καταστάσεων.

Μπορούμε να πούμε με σιγουριά ότι εάν παίζουμε κορώνα - γράμματα με ένα νόμισμα αρκετές φορές, κατά 50% θα προκύψει το ένα αποτέλεσμα και κατά 50% το άλλο.

Η αντικειμενική πιθανότητα αναφέρεται στην κατάσταση απόφασης, στην οποία το άτομο μπορεί να προσδιορίσει με σχετική σιγουριά την πιθανότητα εμφάνισης κάποιου προβλήματος. Ενώ δεν μπορεί να ξέρει ακριβώς ποιο πρόβλημα θα είναι αυτό, μελετώντας προηγούμενα στοιχεία μπορεί να το προσδιορίσει περίπου. Οι ασφαλιστικές εταιρείες δεν μπορούν να γνωρίζουν πότε οι πελάτες των ασφαλειών ζωής θα πεθάνουν. Μπορούν όμως να καθορίσουν την αντικειμενική πιθανότητα του αριθμού των ασφαλισμένων τους, σε διάφορες κατηγορίες ηλικίας, που θα πεθάνουν σε συγκεκριμένο χρόνο. Αυτές οι αντικειμενικές πιθανότητες βασίζονται στην προσδοκία ότι προηγούμενες εμπειρίες επαναλαμβάνονται μελλοντικά.

Η υποκειμενική πιθανότητα αφορά τις αποφάσεις κατά τις οποίες το άτομο μπορεί να προσδιορίσει την πιθανότητα εμφάνισης κινδύνου βασισμένο στις δικές του ιδέες, κρίσεις και εμπειρίες. Επομένως οι πιθανότητες διαφέρουν από manager σε manager. Οι υποκειμενικές πιθανότητες μπορεί να βασίζονται στη διαίσθησή του, προηγούμενη εμπειρία σε παρόμοιες καταστάσεις, γνώμες ειδικών, ιδιοσυγκρασία κ.ά.

Η αβεβαιότητα υπάρχει όταν το άτομο δεν μπορεί καν να προσδιορίσει το είδος του προβλήματος το οποίο πιθανώς θα αντιμετωπίσει. Σ'αυτή την περίπτωση θεωρούμε ότι δεν υπάρχει πληροφόρηση, διαίσθηση ή κρίση σαν βάση αξιολόγησης της κατάστασης και προσδιορισμού πιθανοτήτων εμφάνισης κινδύνου. Σε ακραίες περιπτώσεις δεν μπορούμε να έχουμε εικόνα όχι μόνο των πιθανοτήτων εμφάνισης αλλά ούτε καν του είδους των κινδύνων.

Παράδειγμα : Η απόφαση συνεργασίας της γαλλικής και βρετανικής κυβέρνησης για την κατασκευή υπερηχητικού επιβατικού αεροπλάνου ήταν μια σημαντικότερη απόφαση που πάρθηκε κάτω από συνθήκες αβεβαιότητας. Όταν το 1960 ανακοινώθηκε το σχέδιο

κατασκευής του Concorde, το κόστος του υπολογίσθηκε σε \$150 εκατομμύρια. Το 1976 το κόστος ξεπέρασε τα \$2 δις. Αποφασίστηκε λοιπόν ότι η πρώτη ομάδα των 16 Concorde είναι και η τελευταία. Το Concorde κοστίζει περίπου το διπλάσιο ενός Boeing 747 και καταναλώνει τρεις φορές περισσότερο ανά μίλι επιβατών. Μολύνει την ατμόσφαιρα από 5 έως 17 φορές πιο πολύ, δημιουργεί τεράστιο πρόβλημα στο στρώμα του όζοντος και είναι εξαιρετικά ηχηρό. Με άλλα λόγια, τα προβλήματα και οι ανησυχίες που κυριαρχούν σήμερα για το συγκεκριμένο τύπο αεροπλάνου, δεν υπήρχαν το 1960.

1.10.Κίνδυνος και ανθρώπινη συμπεριφορά

Ο κίνδυνος εισβάλλει σε όλες τις δραστηριότητες της ζωής. Ο κάθε άνθρωπος, λοιπόν, παίρνει τις δικές του αποφάσεις για το πώς θα αντιδράσει.

Κυττώντας γύρω μας βλέπουμε μεγάλες αποκλίσεις στις αντιδράσεις ως προς τον κίνδυνο. Υπάρχουν αυτοί που αναλαμβάνουν εθελοντικά τους κινδύνους, για παράδειγμα συμμετέχοντας σε μερικά επικίνδυνα αθλήματα, αυτοί που επιλέγουν επικίνδυνα επαγγέλματα και άλλοι που παίζουν μόνιμα τυχερά παιχνίδια. Από την άλλη πλευρά, ορισμένοι άνθρωποι σπανίως διακινδυνεύουν την θέση τους, προτιμούν καθιστικές δουλειές και ασφαρίζουν οτιδήποτε τους περιβάλλει. Οι ασφαλιστές, κατατάσσουν τους ανθρώπους σε δύο ομάδες. Σε αυτούς που επιζητούν τον κίνδυνο και σε αυτούς που τον αποφεύγουν. Εφόσον όλοι οι άνθρωποι είναι μοναδικοί και διαφορετικοί, δεν υπάρχει κοινή αντίδραση σε επικίνδυνες καταστάσεις.

Εάν αυτό είναι δεδομένο για τα άτομα, ισχύει εξίσου και για τις επιχειρήσεις. Μερικές τράπεζες δανείζουν χρήματα σε περισσότερο ριψοκίνδυνες επενδύσεις από άλλες, κάποιες εταιρείες καυσίμων φαίνεται να επιδεικνύουν περισσότερο επικίνδυνη συμπεριφορά στις αποφάσεις τους για γεωτρήσεις από άλλες, ορισμένοι εξαγωγείς συνάπτουν συμβόλαια με χώρες στις οποίες το στοιχείο του κινδύνου είναι υψηλό, ενώ άλλοι τους αποφεύγουν.

Αυτό το φαινόμενο κυριαρχεί και είναι εύκολο να παρατηρηθεί. Όταν στρέψουμε την προσοχή μας στην διαχείριση κινδύνων, το ενδιαφέρον μας εστιάζεται στο όλο θέμα της ανθρώπινης συμπεριφοράς και βλέπουμε ατομικές συμπεριφορές να συνδυάζονται με ομαδικές. Εξετάζοντας τον άνθρωπο ατομικά, βλέπουμε ότι αντιμετωπίζει καθημερινά την περίπτωση του τραυματισμού του και πρέπει να αποφασίσει εάν χρησιμοποιήσει ή όχι τους μηχανισμούς ασφαλείας, το σκληρό καπέλο ή την οθόνη ασφαλείας. Από την θέση των εταιρειών, βλέπουμε να ανταποκρίνονται παρόμοια στους ίδιους κινδύνους, αλλά για διαφορετικούς λόγους. Δεν ενδιαφέρονται μόνο για τον προσωπικό κίνδυνο των υπαλλήλων αλλά πρέπει να υπολογίζουν και το συνολικό κόστος στην εταιρεία από τους υλικούς κινδύνους.

Σε καταστάσεις σαν αυτές, είναι προφανές το πλεονέκτημα για το άτομο το οποίο αντιδρά θετικά σε θέματα ασφαλείας και έτσι να προσαρμόζεται η συμπεριφορά του στις ανάγκες της επιχείρησης. Κατά κανόνα, πάντως, για να μεγαλώσει αυτή η πιθανότητα, είναι χρήσιμο να καταλαβαίνουμε κάποια πράγματα από τη φύση της ανθρώπινης συμπεριφοράς σε καταστάσεις κινδύνου. Τέτοια γνώση δεν θα πρέπει να περιορίζεται σε εφαρμογές για την ασφάλιση και παρεμπόδιση ατυχημάτων. Η κατανόηση της συμπεριφοράς σε καταστάσεις κινδύνου θα μπορούσε να βοηθήσει ολοκληρωτικά τη διαχείριση κινδύνων, συμπεριλαμβανομένης, όπως θα δούμε αργότερα, της σημαντικής λειτουργίας λήψης αποφάσεων.

1.10.1. Στάσεις και συμπεριφορά

Μέχρι τώρα αναφερθήκαμε μόνο στη συμπεριφορά, η οποία μπορεί να αποτελέσει ένδειξη της στάσης του ατόμου. Παρακάτω ακολουθεί ένα μοντέλο του ψυχολόγου Kurt Lewin, της δεκαετίας του 1930. Υποστήριξε ότι : *Συμπεριφορά* είναι μια λειτουργία των αλληλεπιδράσεων εσωτερικών στοιχείων του ανθρώπου, συμπεριλαμβανομένων των στάσεων και περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών, όπως αυτά είναι αντιληπτά από το άτομο.

Αυτό ίσως να φαίνεται θεωρητικό, αλλά πρακτικά ισχύει. Μπορεί, για παράδειγμα να είμαστε κατηγορηματικά αντίθετοι στο κάπνισμα και να ενοχληθούμε εάν αντιληφθούμε καπνό σε ένα εστιατόριο. Όταν όμως συνειδητοποιήσουμε ότι αυτός που καπνίζει είναι πολύ πιο σωματώδης και δυνατός από εμάς, η στάση που αρχικά είχαμε, θα μετριασθεί.

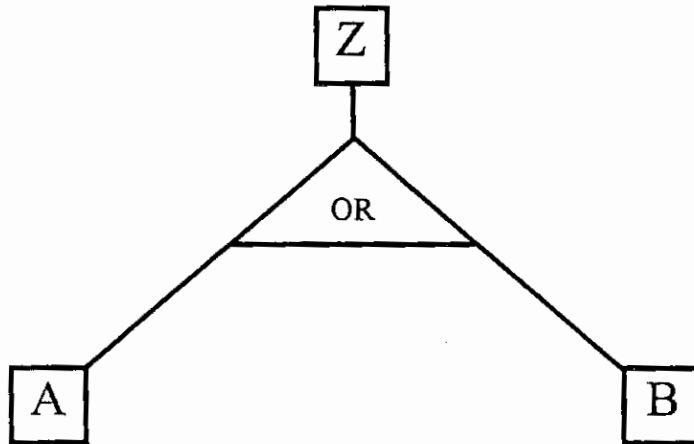
Στην διαχείριση κινδύνων, μπορούμε να φαντασθούμε περιπτώσεις που έχουν λιγότερο ακραίες μεταβολές των στάσεων μας. Μπορεί ένα άτομο, για παράδειγμα, να θέλει να αποφύγει τον κίνδυνο τραυματισμού του από μια μηχανή αλλά να χρησιμοποιεί τα μέτρα ασφαλείας μόνο όταν οι φίλοι του δεν τον παρατηρούν, από φόβο μήπως των θεωρήσουν "φοβισιάρη". Μπορεί ακόμα ένας risk manager να αποφεύγει τον κίνδυνο συστηματικά και να θέλει να ξοδέψει χρήματα σε μηχανισμούς πρόληψης κινδύνων, όμως οι ανώτεροί του και ο προϋπολογισμός της εταιρείας να μην επιτρέπουν τέτοια σχέδια.

Η συμπεριφορά είναι το αποτέλεσμα της αντίδρασης της στάσης με το περιβάλλον, όπως το αντιλαμβανόμαστε. Όταν το περιβάλλον ταιριάζει με αυτό που θέλουμε να κάνουμε, τότε η στάση μας εκφράζει καλή συμπεριφορά, ενώ αντίθετα σε άλλες περιπτώσεις, η αντίληψη που έχουμε για το περιβάλλον μπορεί να μας οδηγήσει σε συμπεριφορά διαφορετική από αυτή που θα εξαρτιώταν αποκλειστικά από την στάση μας. Αντιδρούμε σε οτιδήποτε συμβαίνει γύρω μας, πράγμα που μας βοηθάει να προσδιορίσουμε τις στάσεις των ανθρώπων προς τον κίνδυνο. Εάν μπορούμε να το κάνουμε αυτό, τότε ίσως να αποφύγουμε την τοποθέτηση ατόμων που είναι επιρρεπή στον κίνδυνο σε επικίνδυνες καταστάσεις. Με το ίδιο σκεπτικό, δεν θα πρέπει να τοποθετούμε άτομα που αποφεύγουν τον κίνδυνο σε καταστάσεις που μπορεί να απαιτούν ριψοκίνδυνες κινήσεις. Με άλλα λόγια, η επιχείρηση γνωρίζει το είδος των ανθρώπων που θα ήθελε σε δεδομένες καταστάσεις και μπορεί να χρησιμοποιεί τη γνώση που συσσωρεύεται από τη μελέτη των στάσεων για να τοποθετήσει τους σωστούς ανθρώπους στις σωστές θέσεις.

1.11. Καταμέτρηση στάσεων απέναντι στον κίνδυνο

Είναι αδύνατο να πούμε με σιγουριά, ότι ένα άτομο είναι επιρρεπές στον κίνδυνο, ενώ ένα άλλο τον αποφεύγει. Σωστότερο θα ήταν να λέμε ότι κάποιος είναι πιο επιρρεπής από κάποιον άλλο.

Δύο είναι οι κύριες μέθοδοι που μετρούν τις στάσεις των ατόμων. Η πρώτη μέθοδος βασίζεται στην ιδέα του παιχνιδιού και καλείται Σταθερό Στοιχείο, ασχολείται δε με την μέτρηση στάσεων σε κινδύνους με οικονομική βάση. Η δεύτερη κατηγορία των τεχνικών καταμέτρησης δεν βασίζεται σε οικονομική τοποθέτηση. Ασχολείται περισσότερο με την μέτρηση του πώς αντιλαμβάνονται τα άτομα τον κίνδυνο.

Σχ.5. Το σταθερό παιχνίδι

1.11.1. Σταθερό Στοίχημα (παιχνίδι)

Ας υποθέσουμε ότι είχαμε την ευκαιρία να παίξουμε ένα παιχνίδι όπου θα κερδίζαμε £40 με την ρίψη ενός νομίσματος. Εάν το νόμισμα φέρει "κορόνα" κερδίζεις τις £40, εάν φέρει "γράμματα" δεν κερδίζεις τίποτα. Ας θεωρήσουμε τώρα ότι μας προσφέρουν ένα χρηματικό ποσό αντί να ριζούμε το νόμισμα. Με άλλα λόγια, είτε θα ρισκάρουμε στο παιχνίδι ή θα έχουμε τη σιγουριά των χρημάτων.

Η ερώτηση είναι, ποιο είναι το ελάχιστο ποσό που θα δεχόμασταν με σιγουριά αντί να διαλέξουμε το παιχνίδι; Για τον καθένα μας υπάρχει κάποιο μοναδικό ποσό για το οποίο θα ήμασταν αδιάφοροι μεταξύ αυτού και του παιχνιδιού. Αυτό φαίνεται στο παρακάτω σχήμα. Το ποσόν £2 είναι ουσιαστικά το ισοδύναμο, σε χρήμα, του παιχνιδιού. Συχνά το αναφέρουμε σαν το ισοδύναμο της βεβαιότητας. Στο παράδειγμά μας, το A θα ήταν £40, το B £0 και οι πιθανότητες επίτευξης της 50/50. Το Z καθορίζεται διαφορετικά από κάθε άτομο. Για παράδειγμα μπορεί κάποιος να θεωρήσει ότι του είναι αδιάφορο να δεχτεί σίγουρα £10 ή το παιχνίδι στο οποίο θα κέρδιζε £40 ή τίποτα.

Τις απαντήσεις σ' αυτή την ερώτηση μεγάλου αριθμού ατόμων, θα μπορούσαμε να τις κατατάξουμε σύμφωνα με το ύψος των ισοδυνάμων βεβαιότητάς τους. Εκτός από αυτό μπορούμε να μετρήσουμε το μέτρο στο οποίο κάθε άτομο παρεξέκλινε από την μαθηματική λογική απάντηση, η οποία στηρίζεται στο γεγονός ότι η αναμενόμενη αξία του στοιχήματος είναι £20 δηλαδή, τις μισές φορές κερδίζουμε £40 και τις υπόλοιπες μισές τίποτα, άρα μακροπρόθεσμα αναμένουμε £20. Εάν κάποιος δέχεται ποσό μικρότερο της αναμενόμενης αξίας, τότε προτιμάει τη βεβαιότητα, ενώ αντίθετα αυτός που επιθυμεί μεγαλύτερο της θεωρείται επιρρεπής στον κίνδυνο. Αυτό περιγράφεται εάν πάρουμε τα δύο άκρα. Εάν ήταν αδιάφορος στο να πάρει £1 και στο να δεχτεί το στοίχημα, θα λέγαμε ότι αποφεύγει υπερβολικά τον κίνδυνο. Από την άλλη, εάν το ελάχιστο ποσό που θα δεχόταν ένα άτομο προκειμένου να παραιτηθεί από το στοίχημα ήταν £39, θεωρείται προφανές ότι ακολουθεί τον κίνδυνο παντού.

Ένα τελευταίο παράδειγμα σκιαγραφεί το σταθερό παιχνίδι σε σχέση με το Risk Management. Ας υποθέσουμε ότι ένας υπάλληλος αξιώνει αποζημίωση από την εταιρεία του για βλάβες. Η μήνυση είναι για ποσό £10.000. Όπως συνηθίζεται, μπορεί ο υπάλληλος να δεχτεί μια συμβατική λύση εκτός δικαστηρίων από το να διακινδυνεύσει εκδίκαση της υπόθεσης. Η εταιρεία πρέπει να καταλήξει στο ανώτατο ποσό, το οποίο

διατίθεται να πληρώσει εκτός δικαστηρίου. Με άλλα λόγια, πρέπει να αποφασίσει το σημείο ή το ποσό με το οποίο είναι αδιάφορη μεταξύ συμβιβασμού και πιθανότητας μηδαμινής αποζημίωσης ή του ύψους £10.000. Αυτή είναι η βασική δομή του σταθερού παιχνιδιού. Ας υποθέσουμε ότι ο συνήγορος της επιχείρησης προβλέπει 50% πιθανότητες επιτυχίας του μηνυτή. Αναφερόμενοι στο προηγούμενο παράδειγμά μας μπορούμε να διακρίνουμε πόσο επιρρεπής είναι η επιχείρηση προς τον κίνδυνο σε σχέση με το προσδοκώμενο αποτέλεσμα (£10.000 - 50% £5.000).

Μια εταιρεία η οποία αποφεύγει τον κίνδυνο είναι διατεθειμένη να πληρώσει πάνω από £5.000 για συμβιβασμό. Μια άλλη εταιρεία ή ένας risk manager πιο επιρρεπής στον κίνδυνο ίσως να μην διαθέτει πάνω από £3.000. Ανάλογα, το πρόβλημα μπορεί να εξεταστεί από την πλευρά του μηνυτή. Αυτός πρέπει να επιλέξει το μικρότερο ποσό το οποίο είναι διατεθειμένος να δεχθεί προκειμένου να αποσύρει τη μήνυση.

1.11.2. Αντίληψη των κινδύνων

Όπως αναφέραμε νωρίτερα, το σταθερό στοίχημα έχει πιθανώς περιορισμένη εφαρμογή στο πεδίο της διαχείρισης κινδύνων. Εδώ θα αναφερθούμε σε τεχνικές οι οποίες έχουν περισσότερη πρακτική εφαρμογή.

Μια σειρά από τεχνικές έχει αναπτυχθεί, η οποία μετράει την τοποθέτηση ή αντίληψη του κινδύνου, ρωτώντας το άτομο πόσο βέβαια θεωρεί τα γεγονότα. Για παράδειγμα, ένας αριθμός αιτιών θανάτου μπορεί να δοθεί σε αριθμό προσώπων, οι οποίοι θα ερωτηθούν για το πόσοι νομίζουν ότι πεθαίνουν από αυτές τις αιτίες. Με αυτό το τρόπο θα μπορούμε να δούμε όχι μόνο ποιες αιτίες δεν έχουν εκτιμηθεί σωστά, αλλά επίσης ποιοι άνθρωποι δεν είναι ακριβείς στις εκτιμήσεις τους. Σε όρους κινδύνων μπορούμε να επισημάνουμε δύο τεχνικές αυτού του τύπου με τα παρακάτω παραδείγματα.

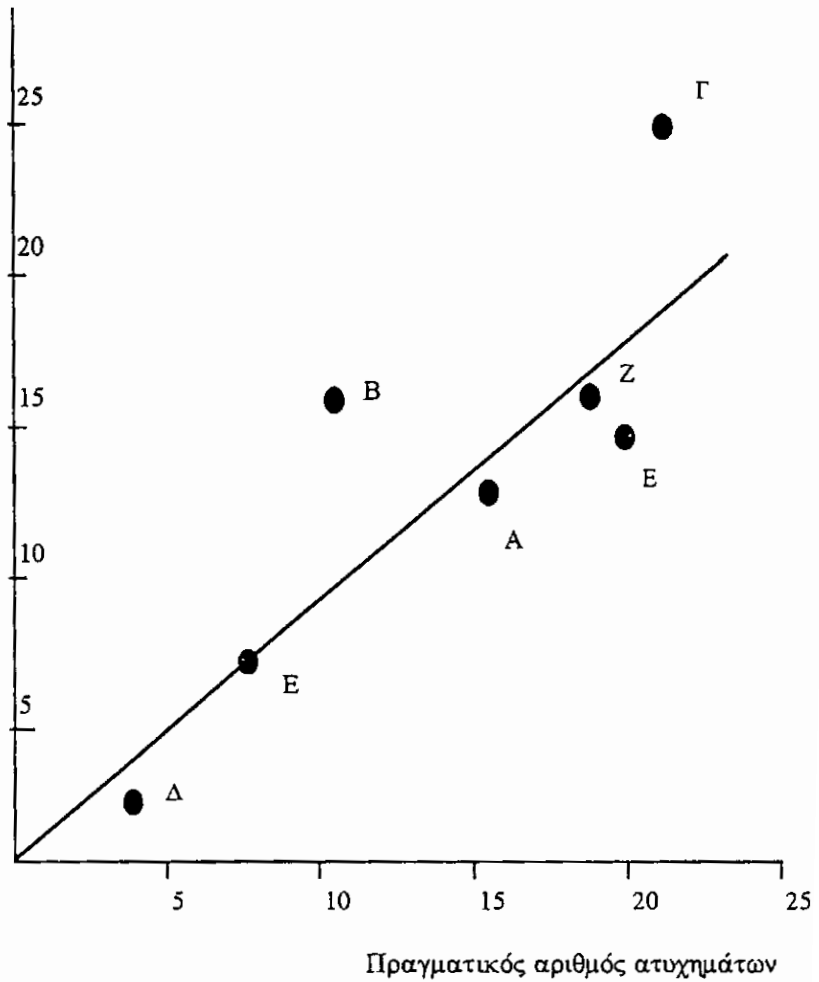
Τεχνική 1

Ας υποθέσουμε ότι σε ένα συγκεκριμένο εργοστάσιο, ο risk manager έχει εντοπίσει στο προσωπικό μία απροθυμία στην χρησιμοποίηση μέτρων ασφαλείας. Αυτή η απροθυμία συνοδεύτηκε από μια μείωση εμπειρίας ατυχημάτων. Ο risk manager έχει την αίσθηση ότι οι εργάτες δεν παίρνουν στα σοβαρά τους κινδύνους που εγκυμονούν οι μηχανές στην πραγματικότητα. Συγκεντρώνει πληροφορίες για τους επτά διαφορετικούς τύπους μηχανών του εργοστασίου και βρίσκει τον αριθμό των ατυχημάτων της κάθε μίας, κατά την διάρκεια του τελευταίου χρόνου να είναι :

Μηχανές	Ατυχήματα
A	15
B	10
Γ	21
Δ	4
E	7
Z	18
H	17

Ετοιμάζει μια συνοπτική φόρμα στην οποία ρωτάει τους χειριστές των μηχανών πόσα ατυχήματα νομίζουν ότι έγιναν στην κάθε μηχανή τον τελευταίο χρόνο. Θα πρέπει να γίνει προσεκτικός προσδιορισμός των όρων "ατύχημα" και "περασμένο έτος". Θα ήταν χρήσιμο να τους δώσουμε κάποιο πραγματικό νούμερο, ώστε να έχουν μια πραγματική εικόνα. Η φόρμα αυτή μπορεί να είναι σαν το παρακάτω σχήμα. Οι μηχανές δεν θα

Εκτίμηση για τον αριθμό των ατυχημάτων

Σχ.6. Ένα γράφημα εκτιμηθέντων και πραγματικών αριθμών ατυχημάτων

περιγραφούν φυσικά σαν Α, Β, Γ κ.λ.π. αλλά με την ονομασία που είναι γνωστή στους υπαλλήλους.

Ποια η εκτίμησή σας για τον αριθμό των ατυχημάτων που συνέβησαν σε κάθε μία από τις παρακάτω μηχανές κατά την διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών ; Σαν οδηγός για σας, ο πραγματικός αριθμός των ατυχημάτων της μηχανής "Ε" έχει ήδη δοθεί.

Μηχανές	Η εκτίμησή σας για τα ατυχήματα
A
B
Γ
Δ
E	7
Z
H

Ευχαριστούμε για την βοήθειά σας στη συμπλήρωση αυτής της φόρμας

Όταν όλα τα έντυπα επιστραφούν, ο risk manager μπορεί να βγάλει τη μέση απόκλιση για κάθε μηχανή. Ας υποθέσουμε, λοιπόν, ότι βρήκε για τους 250 υπαλλήλους που συμμετείχαν, ότι ο μέσος όρος απαντήσεων είναι:

Μηχανές Μέση εκτίμηση αριθμού ατυχημάτων

Α	13
Β	16
Γ	25
Δ	3
Ε	7
Ζ	15
Η	16

Μπορεί να μας πει αμέσως ότι από τις έξι αυτές εκτιμήσεις, οι τέσσερις έχουν υποεκτιμηθεί και δύο υπερεκτιμηθεί. Αυτό μπορεί να παρουσιαστεί με ένα απλό γράφημα στο σχήμα 6 της προηγούμενης σελίδας. Εάν ο αριθμός εκτίμησης των ατυχημάτων ταίριαζε ακριβώς με τον πραγματικό αριθμό, τότε θα βρισκόταν πάνω στην ευθεία γραμμή που ξεκινάει από την αρχή των αξόνων και έχει γωνία 45°. Τα δύο σημεία τα οποία υπερεκτιμήθηκαν, βρίσκονται πάνω από την γραμμή, ενώ αυτά που υποεκτιμήθηκαν κάτω από αυτή. Η πραγματική απεικόνιση για την μηχανή Ε ταιριάζει ακριβώς στην γραμμή.

Τώρα ο risk manager έχει κάποια ιδέα για το πως οι υπάλληλοι αντιλαμβάνονται τον κίνδυνο τραυματισμού από αυτές τις μηχανές. Συνολικά φαίνεται να υποτιμούν τον κίνδυνο που επικρατεί. Στην περίπτωση μιας μηχανής όμως, της Β, ο κίνδυνος αυτός έχει υπερεκτιμηθεί δραματικά. Όπως φαίνεται, στο γράφημα, οι μηχανές Β και Ζ προκαλούν τον ίδιο αριθμό ατυχημάτων, ενώ στην πραγματικότητα η μηχανή Β είχε επτά ατυχήματα λιγότερα από την Ζ.

Αυτή η γνώση μπορεί να βοηθήσει τον risk manager στην προσπάθειά του να παροτρύνει την χρήση των μηχανισμών ασφαλείας. Έχει κάποια πληροφόρηση σχετικά με το πως οι εργάτες αντιλαμβάνονται τον κίνδυνο τραυματισμού από τις μηχανές που χρησιμοποιούν και μπορεί να επικεντρώσει την προσοχή του αρχικά στις μηχανές των οποίων τα ατυχήματα θεωρήθηκαν λιγότερα από τα πραγματικά.

Τεχνική 2

Η δεύτερη τεχνική που θα παρουσιαστεί ασχολείται με την διαβάθμιση των κινδύνων. Προηγουμένως, ζητήθηκε από τους υπαλλήλους να εκτιμήσουν πραγματικό αριθμό ατυχημάτων που παρουσιάζουν την αντίληψή τους στον κίνδυνο. Σ'αυτή την τεχνική, η διαδικασία είναι απλούστερη και χρειάζεται μια απλή κατάταξη κάποιων πραγμάτων.

Ας πούμε ότι ο risk manager μιας μεγάλης κατασκευαστικής εταιρείας εξετάζει τις ευθύνες των υπαλλήλων του και συνέλεξε πληροφορίες για τα παρακάτω γεγονότα κατά τα προηγούμενα έτη. Ακολουθούν τα νούμερα που αντιστοιχούν στις ανάλογες περιπτώσεις :

πέσιμο ή παραπάτημα στο έδαφος.....	180
κτύπημα από ένα αντικείμενο.....	101
πέσιμο από ύψος.....	97
κουραστικές προσπάθειες και κινήσεις.....	45
παγίδευση κάτω ή ανάμεσα σε αντικείμενα.....	20
κτύπημα σε ένα αντικείμενο.....	11
γδάρισμα από ένα αντικείμενο.....	5
ηλεκτροπληξία.....	2

Αντί να ζητήσουμε από τους εργαζόμενους να υπολογίσουν το πλήθος των ατυχημάτων που θεωρούν ότι ανήκουν σ'αυτές τις κατηγορίες, ακολουθούμε μια εναλλακτική στρατηγική. Αυτή τη φορά οι εργαζόμενοι καλούνται να διαβαθμίσουν οκτώ διαφορετικούς τύπους γεγονότων με σειρά πιθανότητας. Έτσι εάν κάποιος πιστεύει ότι το πιθανότερο ατύχημα είναι αυτό στο οποίο εμπιέχεται υπερβολική προσπάθεια, τότε θα το κατάτάξει πρώτο. Ο risk manager ξέρει την σωστή διαβάθμιση για τη δική του εταιρεία, αφού έχει τους πίνακες που αναφέραμε πριν. Όταν οι διαβαθμίσεις υπολογισθούν για το εργατικό δυναμικό, αυτό θα μας δώσει κάποιο στοιχείο για το πως οι άμεσα ενδιαφερόμενοι αντιλαμβάνονται τον κίνδυνο.

Παρακάτω υπάρχει ένα δείγμα πιθανών αιτιών που μπορεί να προκαλέσουν ατύχημα, το οποίο και δίνεται στους εργαζόμενους για να συμπληρωθεί :

Τύποι ατυχημάτων

πέσιμο ή παραπάτημα στο έδαφος.....	...
κτύπημα από ένα αντικείμενο.....	...
πέσιμο από ύψος.....	...
κουραστικές προσπάθειες και κινήσεις.....	...
παγίδευση κάτω ή ανάμεσα σε αντικείμενα....	...
κτύπημα σε ένα αντικείμενο.....	...
γδάρισμα από ένα αντικείμενο.....	...
ηλεκτροπληξία.....	...

Όταν όλες οι φόρμες συμπληρωθούν από τους υπαλλήλους, ο risk manager μπορεί να υπολογίσει την μέση τιμή διαβάθμισης για το κάθε περιστατικό. Από αυτές τις τιμές είναι δυνατόν να διαβαθμιστούν τα περιστατικά. Ας υποθέσουμε ότι έχουμε αυτά τα αποτελέσματα :

Ατυχήματα	Βαθμός
πέσιμο από ύψος	1
κουραστικές προσπάθειες και κινήσεις	2
κτύπημα σ'ένα αντικείμενο	3
κτύπημα από ένα αντικείμενο	4
ηλεκτροπληξία	5
πέσιμο ή παραπάτημα στο έδαφος	6
παγίδευση κάτω ή ανάμεσα σε αντικείμενα	7
γδάρισμα από ένα αντικείμενο	8

Κατά μέσο όρο, σε 500 εργαζόμενους σ'αυτήν την εταιρεία, υπολογίζουν ότι η πιο πιθανή αιτία ατυχήματος είναι να πέσεις από ψηλά και η λιγότερο πιθανή είναι να τριφτείς από ένα αντικείμενο. Αυτό πρέπει τώρα να κάνει ο risk manager είναι να εξετάσει την προέκταση στην οποία ο κίνδυνος ταιριάζει με την πραγματικότητα.

Ένας τρόπος να γίνει αυτό είναι να κατασκευάσουμε ένα πίνακα που δείχνει την πραγματική διαβάθμιση για την εταιρεία, η διάταξη όπως την αντιλαμβάνεται και την μετρά ο risk manager και, εάν είναι διαθέσιμα, η κατάταξη για αυτά τα γεγονότα σε επίπεδο βιομηχανιών. Ένα τέτοιο πίνακα βλέπουμε στη συνέχεια :

Γεγονότα	Κατάταξη εταιρείας	Κατάταξη υπαλλήλων	Κατάταξη βιομηχανίας
πέσιμο ή παραπάτημα στο έδαφος	1	6	4
κτύπημα από ένα αντικείμενο	2	4	1
πέσιμο από ύψος	3	1	3
κουραστικές προσπάθειες και κινήσεις	4	2	2
παγίδευση κάτω ή ανάμεσα σε αντικείμενα	5	7	6
κτύπημα σε ένα αντικείμενο	6	3	5
γδάρισμα από ένα αντικείμενο	7	8	7
ηλεκτροπληξία	8	5	8

Ο risk manager μπορεί να πει από αυτόν τον πίνακα ότι η περισσότερο επικρατούσα αιτία ατυχήματος, στην εταιρεία του, είναι το πέσιμο ή παραπάτημα στο έδαφος, αλλά αυτό δεν είναι το πιθανότερο σύμφωνα με την κατάταξη της εργατικής δύναμης. Αυτή η σύγκριση δείχνει κάποια συμφωνία αλλά και απόκλιση μεταξύ της αντίληψης που έχουν για τον κίνδυνο οι υπάλληλοι και των πραγματικών γεγονότων από ατυχήματα. Αυτό μπορεί να μορφοποιήσει την κατεύθυνση για ασφάλεια ή του τομέα αποφυγής ατυχημάτων.

1.11.3.Αξία μέτρησης των στάσεων απέναντι στον κίνδυνο

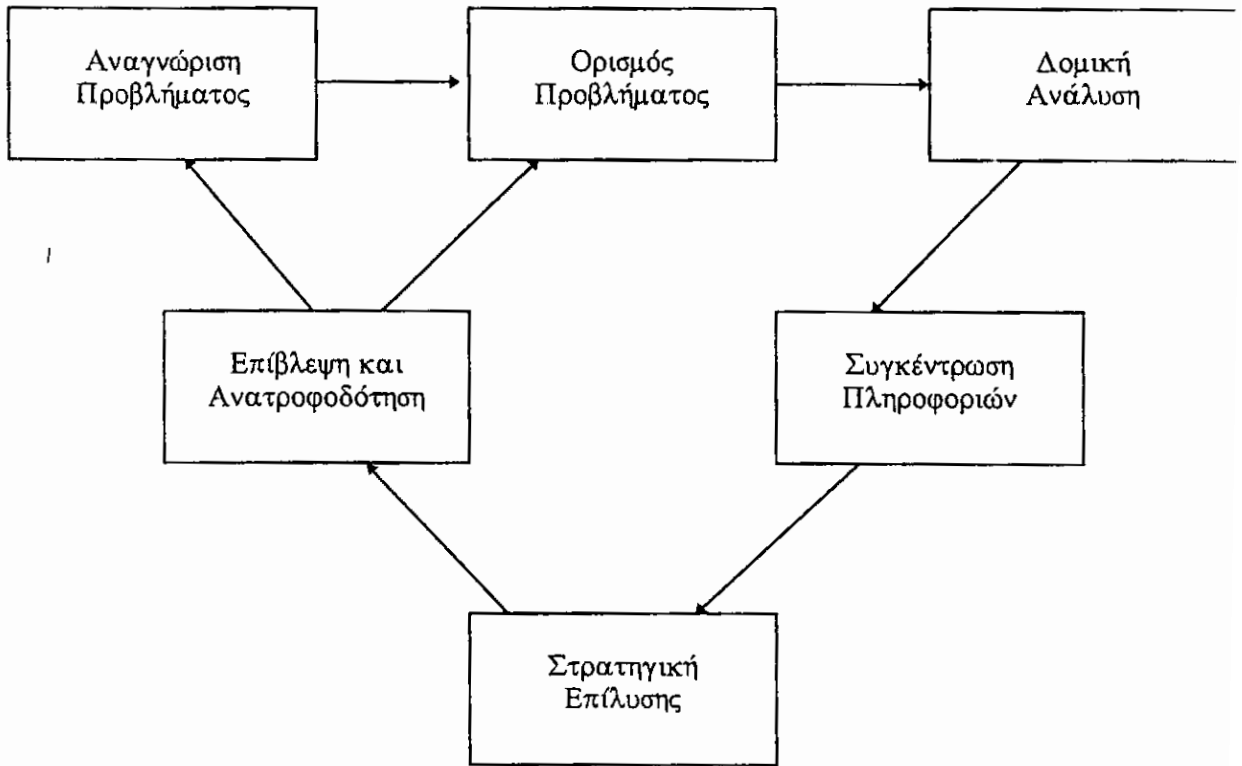
Πριν προχωρήσουμε για να εξετάσουμε τον κίνδυνο σε κατάσταση αποφάσεων, ας απαριθμήσουμε την αξία η οποία πιστεύουμε ότι προέρχεται από την γνώση των ατομικών στάσεων προς τον κίνδυνο.

- Πρώτα πρέπει να τονίσουμε ότι η όλη φύση του Risk Management περιστρέφεται γύρω από την έννοια του κινδύνου. Ο κίνδυνος μόνος του μπορεί να γίνεται απόλυτα κατανοητός από τους risk managers και περιλαμβάνει όλες τις πλευρές του θέματος. Οι ανθρώπινες συμπεριφορές και στάσεις απέναντι στον κίνδυνο, είναι κάτι ακόμα που πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους

- Δεύτερον, η γνώση του πως να μετρήσουμε τις στάσεις απέναντι στον κίνδυνο είναι πολύ χρήσιμη ώστε να καταλάβουμε πως τον αντιμετωπίζουν οι υπάλληλοι. Ο risk manager μπορεί να θορυβηθεί από ενέργειες, αιτίες ατυχημάτων ή διαδικασίες που δεν αντιμετωπίζονται σοβαρά από τους υπαλλήλους. Σαν αποτέλεσμα, μπορεί να καταφέρει να αυξήσει τα επίπεδα αντίληψης κινδύνου από συγκεκριμένα αίτια. Εάν επιτύχει αυτό, ίσως μπορέσει και να εισάγει μέτρα που στοχεύουν στην μείωση εμφάνισης γεγονότων που προκαλούν απώλειες.

- Η ανάλυση του πως κάποιοι άνθρωποι αντιμετωπίζουν συγκεκριμένους κινδύνους, μπορεί να χρησιμεύσει και ως κριτήριο επιλογής εργασίας. Μπορεί να υπάρχουν δουλειές στις οποίες είναι απαραίτητη υψηλή αντίληψη του κινδύνου. Εάν αυτό ισχύει, τότε η έρευνα αντίληψης του κινδύνου πρέπει να αποτελέσει τμήμα της συνολικής διαδικασίας επιλογής.

- Τέλος, ο risk manager είναι χρήσιμο να σκεφτεί πως αντιμετωπίζει ο ίδιος τους κινδύνους. Όποιες αποφάσεις πάρει, κατά ένα μέρος, θα εξαρτώνται από τη δική του στάση προς τον κίνδυνο.

Σχ.7. Η διαδικασία λήψης αποφάσεων

1.12.Κίνδυνος στη λήψη αποφάσεων

Παρακάτω επικεντρώνουμε το ενδιαφέρον μας στο μέρος εκείνο της διαχείρισης κινδύνων που ονομάζεται λήψη αποφάσεων και στην οποία ο κίνδυνος παίζει κυριαρχικό ρόλο, ενώ σε ελάχιστες περιπτώσεις οι αποφάσεις παίρνονται σε περιβάλλον βεβαιότητας και στα προβλήματα διαχείρισης κινδύνων υπάρχει συνήθως έμφυτος ο κίνδυνος. Το εύρος των πιθανών εκβάσεων μπορεί να είναι γνωστό, αλλά ποτέ δεν ξέρουμε τελικά τι ακριβώς θα προκύψει από την απόφαση που πρέπει να παρθεί.

Ας δούμε, τις πρακτικές πλευρές του προσδιορισμού κινδύνου και της μέτρησής του. Μόλις όλες οι τεχνικές μας εφαρμοστούν σε πρόβλημα, είναι συνήθως απαραίτητο να παρθεί κάποια απόφαση. Η λήψη αποφάσεων είναι μια εξαιρετικά σημαντική προοπτική για την διαχείριση αποφάσεων. Ο Peter Drucker στο βιβλίο του "Η πρακτική της διαχείρισης" (The practice of Management) τονίζει την σπουδαιότητα της λήψης απόφασης όταν γράφει :

" οτιδήποτε κάνει ο manager, το κάνει μέσα από την λήψη μιας απόφασης. Αυτές οι αποφάσεις μπορεί να αφορούν θέματα ρουτίνας, ίσως και να μην καταλάβει την λήψη τους... αλλά η διαχείριση είναι πάντα διαδικασία λήψης αποφάσεων."

Ήδη έχουμε αναφέρει αρκετές φορές τις λέξεις λήψη αποφάσεων. Θα πρέπει να επικεντρώσουμε το ενδιαφέρον μας σ'αυτές ως προς την έννοια της οικοδόμησης ή κατασκευής της απόφασης, περισσότερο από την καθεαυτή ερμηνεία των λέξεων. Για την ευκολία μας, η διαδικασία της απόφασης φαίνεται στο σχήμα 7.

Μπορούμε να αναγνωρίσουμε τρεις κύριες φάσεις στην διαδικασία. Πρώτον, υπάρχει η αναγνώριση και ο ορισμός του προβλήματος και η ανάλυση της δομής του. Δεύτερον,

υπάρχει η συγκέντρωση πληροφοριών απαραίτητη για να μας οδηγήσει στην τρίτη φάση που πραγματικά γίνεται η επιλογή της δράσης μας. Η συνεχόμενη παρακολούθηση και επαναπληροφόρηση επεισέρχεται στη δεύτερη φάση. Αυτές οι φάσεις στην διαδικασία της λήψης αποφάσεων φαίνονται καλύτερα σε ένα πρακτικό πρόβλημα στο οποίο μπορούμε ακόμα να μελετήσουμε τις στάσεις προς τον κίνδυνο.

- Η διαδικασία λήψης απόφασης

Ας πούμε ότι ο risk manager ενός μεγάλου τμήματος αλυσίδας καταστημάτων λιανικής πώλησης μελετάει νούμερα σχετικά με την απώλεια εμπορευμάτων. Για τους διευθυντές αυτής της εταιρείας, η απώλεια εμπορευμάτων εντοπίζεται σαν αποτέλεσμα μικροκλοπών και καταχρήσεων του προσωπικού. Διαπιστώνουν ότι αυτό το επίπεδο απώλειας εμπορευμάτων κυμαίνεται σε υψηλά, τα τελευταία χρόνια, επίπεδα αλλά δεν προκαλεί ουσιαστική οικονομική απώλεια.

- Αναγνώριση προβλήματος

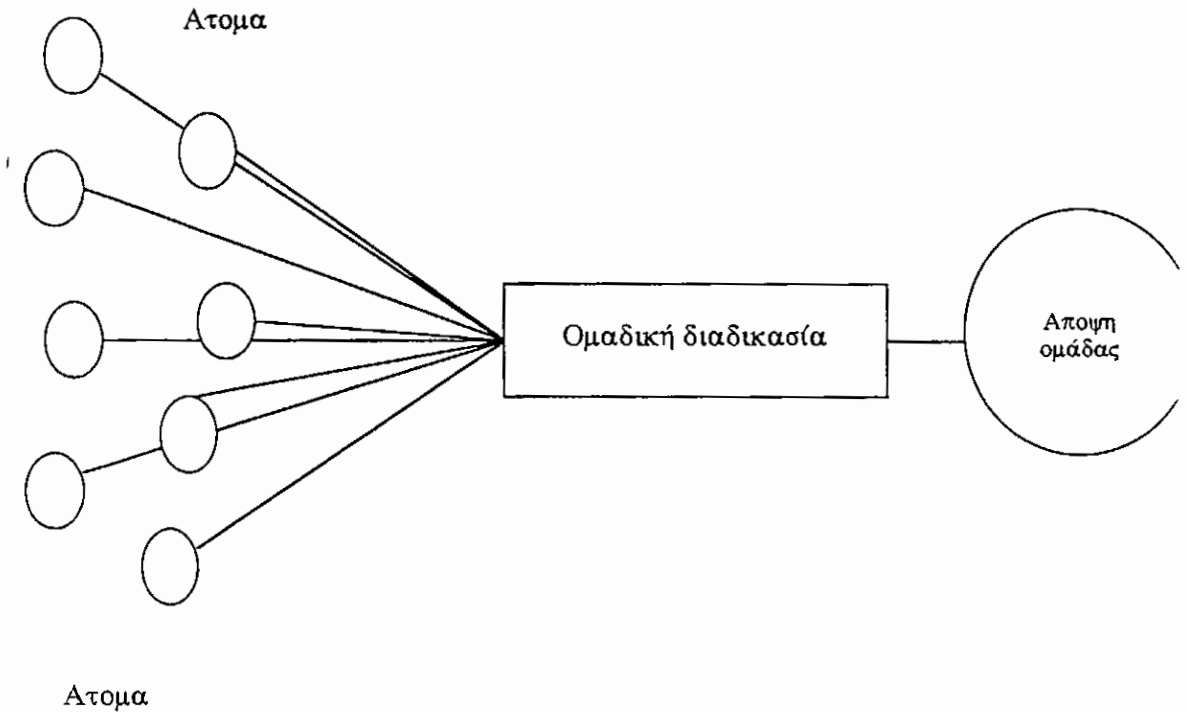
Εδώ, λοιπόν, έχουμε το πρώτο μέρος της διαδικασίας. Σ' αυτό το παράδειγμα η αναγνώριση του προβλήματος προέκυψε από την μελέτη των αρχείων του διευθυντή. Κάποια εξωτερικά ερεθίσματα μπορούσαν εξίσου να προκαλέσουν το ίδιο αποτέλεσμα, όπως μια αναφορά από τον οικονομικό διευθυντή ή μια ετήσια αναφορά από τον προϊστάμενο του λογιστηρίου. Η προφανής αβεβαιότητα είναι ότι το πρόβλημα μπορεί να περάσει απαρατήρητο. Ο risk manager πρέπει να βρίσκεται σε συναγερμό και να ξοδεύει χρόνο μελετώντας τα στοιχεία του και αναλύοντας τις πληροφορίες που μπορεί να έρχονται σ' αυτόν από άλλους ανθρώπους εκτός του τμήματός του.

- Προσδιορισμός του προβλήματος

Έχοντας αναγνωρίσει το πρόβλημα ο risk manager να είναι προσεκτικός ώστε να το προσδιορίσει επακριβώς. Η τελική λύση θα εξαρτηθεί από τη διατύπωσή του. Δύο είναι οι σημαντικότεροι λόγοι ανεπαρκούς προσδιορισμού του προβλήματος.

- Ο πρώτος, είναι να λάβει υπόψη του τα συμπτώματα του προβλήματος περισσότερο από τα αίτια. Για παράδειγμα, ο risk manager μπορεί να αναγνωρίσει μεγάλο αριθμό τραυματισμών στην πλάτη. Το πρόβλημα, όμως, δεν είναι ο αριθμός των τραυματισμών, αυτό αποτελεί μόνο το σύμπτωμα. Το πρόβλημα μπορεί να είναι η μέθοδος της εργασίας, η χρήση του εξοπλισμού, η τοποθεσία του εργοστασίου κ.λ.π. Στο παράδειγμά μας το σύμπτωμα του προβλήματος, είναι το επίπεδο των απωλειών εμπορεύματος. Το πρόβλημα μπορεί να είναι η ανεπαρκής προστασία, η απουσία του προσωπικού ασφαλείας, η αδυναμία της εταιρείας να αποτρέψει τους κλέφτες κ.λ.π.
- Δεύτερον, ο διευθυντής πρέπει να αποφεύγει να υπονοεί τις λύσεις του προβλήματος. Ο risk manager που έρχεται αντιμέτωπος με ένα συγκεκριμένο υπάλληλο σε μια διαδικασία, ο οποίος εμπλέκεται συνεχώς σε μικρά ατυχήματα, μπορεί να προσδιορίσει το πρόβλημα στο πως θα κάνει ασφαλέστερη αυτή τη διαδικασία. Αυτό υπονοεί την λύση πριν ακόμα προλάβει να την μελετήσει και να την εκφράσει σαν απόφαση και πριν ακόμα σκεφθεί άλλες εναλλακτικές μεθόδους όπως επανεκπαίδευση του υπαλλήλου ή μετάθεσή του σε άλλη διαδικασία.

Στην απόφασή μας δεν θα πρέπει, για παράδειγμα, να περιοριστούμε στο να προστατεύσουμε καλύτερα τα εμπορεύματά μας. Αυτό αποκλείει άλλες πιθανές

Σχ.8. Ομάδες και ανάληψη κινδύνου

διεξόδους, όπως μήνυση όλων όσων αποδεικνύεται ότι κλέβουν, εφαρμογή ελέγχου προσωπικού κ.λ.π.

1.13.Ομάδες και ανάληψη κινδύνου

Ένα μεγάλο μέρος του χρόνου ο risk manager δουλεύει μαζί με άλλους, ακόμα και με ομάδες τμημάτων, τοπικές επιτροπές διαχείρισης, επιτροπές ασφαλείας. Βρίσκεται εξίσου συχνά στη θέση να πείσει κάποια συγκεκριμένη ομάδα να ενεργήσει με καθορισμένο τρόπο. Με λίγα λόγια, αρκετή από την δραστηριότητα που αφορά τη λήψη απόφασης και την εφαρμογή της, γίνεται μέσα σε ομάδες. Από αυτή την άποψη είναι επίσης καλά το ότι ο risk manager έχει κατανόηση για το τι χρειάζονται στις ομάδες.

Το σχήμα 8 δείχνει μια διαγραμματική απεικόνιση της ομαδικής επεξεργασίας. Ένας αριθμός ατόμων έρχονται στην ομάδα με κάποια γνώμη ή συγκεκριμένη στάση για την κατάσταση, που διαμορφώνεται και μετά από μια ομαδική επεξεργασία αναπτύσσεται μια ομαδική άποψη. Σε σχέση με τον κίνδυνο και τις στάσεις προς αυτόν, τα άτομα προσεγγίζουν την ομάδα με προσωπική γνώμη και εισχωρούν στην ομαδική διαδικασία. Ίσως αναρωτηθούμε εάν οι ομαδικές στάσεις συμφωνούν με τις ατομικές, πριν τα άτομα έρθουν σε επαφή με την ομάδα. Η συλλογική αντίδραση της ομάδας αποτελεί απόδειξη του τι συμβαίνει κατά την διάρκεια της ομαδικής επεξεργασίας.

Η εμπειρία που έχουμε μπορεί να μας παροτρύνει να πιστεύσουμε ότι η ομαδική επεξεργασία θα οδηγήσει σε μια συντηρητική προσέγγιση, αφού γνωρίζουμε ότι οι επιτροπές και οι ομάδες συνήθως θεωρείται ότι κωλυσιεργούν, ότι είναι δυσκίνητες και πολύ επιφυλακτικές.

1.13.1. Ριψοκίνδυνη μετατόπιση

Αυτή η δημοφιλής αντίληψη, ήταν το θέμα της έρευνας που έκανε ο J.A.F.Stoner για το Master του Massachusetts Institute of Technology το 1961. Έδειξε ότι οι ομάδες αποφεύγουν λιγότερο τον κίνδυνο από τα ανεξάρτητα άτομα σε μια ομάδα. Αυτό το φαινόμενο έγινε γνωστό ως "ριψοκίνδυνη Μετατόπιση" και τα τέσσερα σημεία που ακολουθούν προσπαθούν να το εξηγήσουν.

- Αρχικά, θεωρήθηκε ότι κατά την διάρκεια της ομαδικής επεξεργασίας παράγονται περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη ζητούμενη απόφαση. Όταν ενεργούμε με άλλα άτομα λαμβάνουμε μέρος σε μια συζήτηση με περισσότερες πληροφορίες που γίνονται πιο προσιτές. Αυτές οι επιπλέον πληροφορίες οδηγούν σε μεγαλύτερη εμπιστοσύνη και αυτή σε μεγαλύτερη προθυμία για ανάληψη κινδύνου.

- Η δεύτερη εξήγηση της ριψοκίνδυνης μετατόπισης βασίζεται στην φύση της καθοδήγησης μέσα στην ομάδα. Ισχυρές προσωπικότητες που εμπνέουν εμπιστοσύνη, συνδέονται με τα άτομα που παίρνουν ρίσκο στη ζωή τους. Αντίθετα ο ήσυχος, συγκαταβατικός και συγκρατημένος τύπος είναι το αντιπροσωπευτικό παράδειγμα του ατόμου που αποφεύγει τον κίνδυνο. Έτσι, οι ισχυρές προσωπικότητες της ομάδας θα κυριαρχήσουν και σταδιακά θα επηρεάσουν την απόφαση της, φέρνοντάς την ακόμα πιο κοντά στον κίνδυνο.

- Όταν περισσότερα από ένα άτομο είναι υπεύθυνα για την απόφαση, τότε είναι πιθανότερο ότι τα άτομα θα προτιμήσουν μια περισσότερο ριψοκίνδυνη προσέγγιση από αυτή που θα επέλεγαν ατομικά.

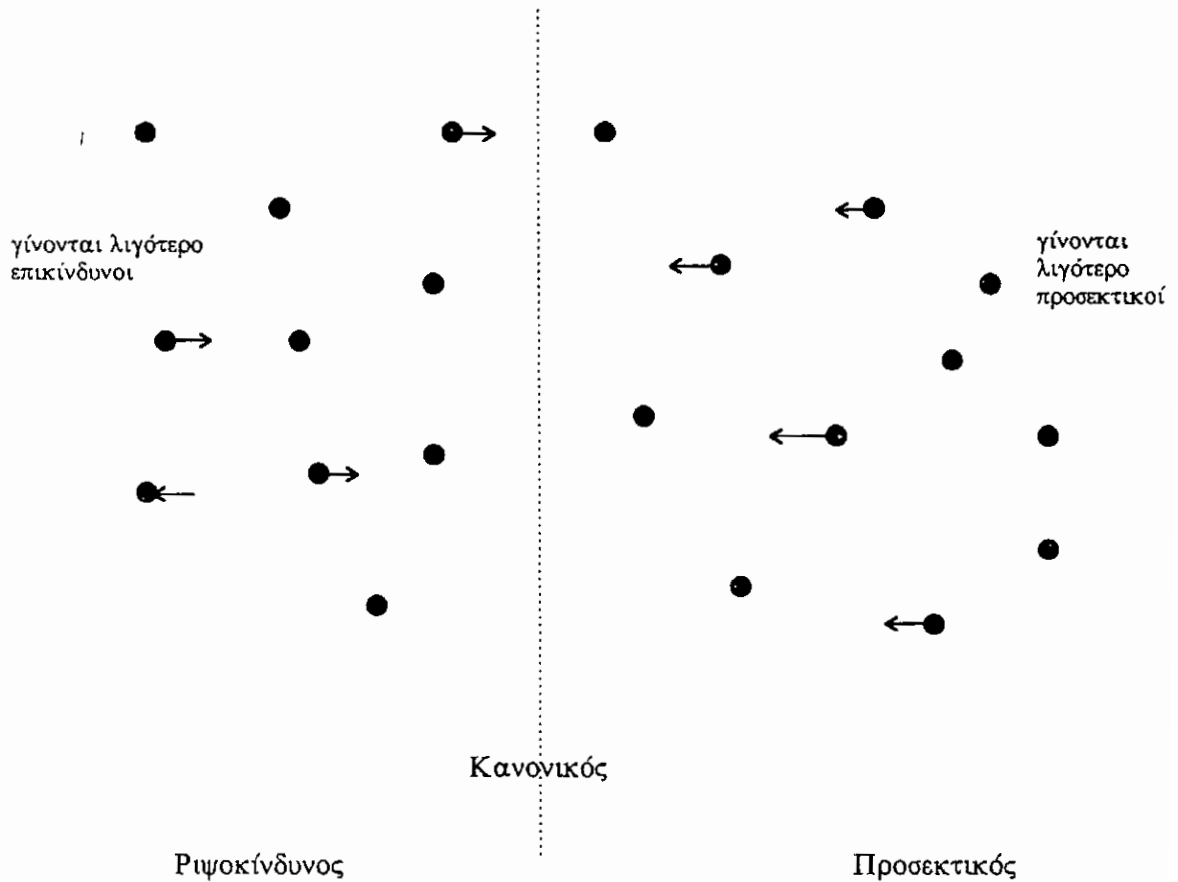
- Η τελευταία επεξήγηση αφορά την αντίληψη της κοινωνίας για τον κίνδυνο. Γενικά, θεωρείται ότι η πλειοψηφία των ανθρώπων υπολογίζουν περισσότερο τους επιρρεπείς προς τον κίνδυνο, από αυτούς που τον αποφεύγουν. Εάν αυτό ισχύει, τότε θα υπάρξει η τάση μίμησης του ριψοκίνδυνου ατόμου ή τουλάχιστον συγκράτησης κάποιων χαρακτηριστικών του.

Όλες αυτές οι εξηγήσεις για το φαινόμενο της ριψοκίνδυνης αλλαγής ενστικτωδώς μας πλησιάζουν και μας εκφράζουν, αλλά μετέπειτα έρευνες του Stoner αποκάλυψαν ότι συνέβαιναν πολλά περισσότερα στις ομάδες από απλή μετατόπιση σε πιο επικίνδυνες θέσεις. Για την ακρίβεια, όταν τέθηκαν ατομικές ερωτήσεις στις ομάδες που εξετάζονταν, υπήρξε ένδειξη μηδαμινής ή μετατόπισης προς συγκράτηση.

1.13.2. Μετατόπιση επιλογής

Σαν αποτέλεσμα αυτών, οι περισσότεροι άνθρωποι τώρα προτιμούν να μιλούν για μετατόπιση επιλογής αντί της ριψοκίνδυνης μετατόπισης. Αυτή η μετατόπιση επιλογής μπορεί να παρατηρηθεί με δύο τρόπους.

- Πρώτα, υπάρχει η πιθανότητα κατά την διάρκεια της ομαδικής επεξεργασίας, να υπάρξουν άτομα τα οποία στερούνται αυτοπεποίθησης και ψάχνουν για κυρίαρχες αξίες που πιστεύουν άλλοι. Αυτοί είναι οι άνθρωποι που χρειάζονται καθοδήγηση ακόμα και για το τι σκέφτονται οι ίδιοι. Εάν η επικρατούσα άποψη οδηγεί στην απομάκρυνση του κινδύνου από το ρίσκο, τότε θα την ακολουθήσουν. Το ίδιο θα συμβεί και αν αυτή η άποψη τους παροτρύνει να αναλάβουν πρωτοβουλίες με κίνδυνο. Αυτή η μετακίνηση προς την επικρατούσα άποψη θα πρέπει να μην συνδέεται με την γνώμη της πλειοψηφίας. Η κυρίαρχη αξία μπορεί να διαφέρει κατά πολύ από την πλειοψηφία όπως στην περίπτωση της μιας δυνατής και επίμονης ιδέας που επηρεάζει και μιας ήσυχης πλειοψηφίας, που ακολουθεί το ρεύμα.

Σχ.9. Αλλαγή επιλογής

- Δεύτερον, η αλλαγή επιλογής μπορεί να προκληθεί από μια επιθυμία να ανήκουμε σε ένα κοινωνικό σύνολο. Εάν υπάρχει κοινωνικά αποδεκτή άποψη της ομάδας, τα μέλη της θα την ακολουθήσουν. Οι άνθρωποι δεν θέλουν να απέχουν πολύ από αυτό που θεωρείται αποδεκτό. Αυτό περικλείει μετατοπίσεις και στις δύο κατευθύνσεις όπως φαίνεται στο σχήμα 9.

Μερικοί από αυτούς που ξεκινούν με μια ριψοκίνδυνη στάση, τείνουν να γίνουν περισσότερο προσεκτικοί, ενώ εκείνοι που ξεκινούν πιο προσεκτικά πάνε προς την αντίθετη πλευρά, σε μια προσπάθεια να εναρμονισθούν με την αποδεκτή άποψη.

2. ΤΥΠΟΙ ΑΠΩΛΕΙΩΝ

i) Απώλεια ιδιοκτησίας : Αυτές περιλαμβάνουν καταστροφές (βλάβες, απώλειες, ληστεία ή μόλυνση) φυσικών και περιουσιακών στοιχείων παραγωγής ακόμα και κάποιων οικονομικών (γραμμάτσημα, μετρητά, εμπορεύματα, έγγραφα) τα οποία ανήκουν ή για τα οποία είναι υπεύθυνη η επιχείρηση. Σε συνδυασμό με την περιουσία τρίτων για την οποία είναι νομικά υπεύθυνη η εταιρεία, η διοίκηση μπορεί να εξασφαλίσει προστασία σε περιουσιακά στοιχεία για τα οποία νιώθει ηθική υποχρέωση π.χ. ρουχισμός και προσωπικά αντικείμενα υπαλλήλων.

Τα φυσικά περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν πάγια (κτίρια, μηχανήματα, έπιπλα γραφείου) και κινητά αντικείμενα συμπεριλαμβανόμενων και οχημάτων, σκαφών και αεροσκαφών. Αλλαγές στις μεθόδους παραγωγής, διανομής ή χρηματοδότησης της επιχείρησης μπορεί να εισάγουν νέα είδη περιουσίας (containers για την μεταφορά αγαθών) ή να μεταβάλλουν την ευθύνη της για απώλεια περιουσίας (π.χ. ενοικίαση αντί αγοράς εγκαταστάσεων).

Εκτός της φυσικής καταστροφής ή απώλειας μπορεί να προκύψει ζημιά ακόμα εάν καταστούν άχρηστα τα εμπορεύματα λόγω μόλυνσης. Τα τρόφιμα προφανώς υπάγονται σ'αυτή την κατηγορία, ενώ μπορούν να επηρεαστούν και άλλα υλικά. Ακόμα και λόγω διαρροής ραδιενεργών ουσιών είναι δυνατόν να θεωρηθεί κάποιο κτίριο ακατάλληλο για κατοίκηση για πολλά χρόνια.

Όταν αναλογιζόμαστε τις πιθανές απώλειες που μπορεί να προκύψουν, δεν πρέπει να παραλείπουμε το γεγονός ότι η επισκευή ή η αποκατάσταση των ζημιών μπορεί να μην είναι δυνατή. Ίσως π.χ. να μην υπάρχουν ανταλλακτικά για τις μηχανές που έπαθαν ζημιές ή εάν ένα "μαλακό" κτίριο είναι ουσιαστικά κατεστραμμένο, τότε υπάρχει περίπτωση να συμφέρι η κατεδάφιση και το κτίσιμό του από την αρχή, παρά η επισκευή του.

ii) Ευθύνη απώλειας : Νομική ευθύνη για γεγονότα που σχετίζονται με τραυματισμό τρίτων (συμπεριλαμβανόμενων και υπαλλήλων) ή για φθορά της περιουσίας τους, μπορεί να προέρχεται από διάφορες πηγές, π.χ. ελαττώματα στο σχεδιασμό ή κατασκευή των προϊόντων που επιφέρει αδυναμία να ανταποκριθεί στους στόχους για τους οποίους πωλήθηκε.

Εκτός από την ευθύνη απώλειας σε φυσική περιουσία, είναι δυνατόν να προκύψει ευθύνη από καταστρατήγηση άυλων δικαιωμάτων (συγγραφικά δικαιώματα κ.λ.π.). Οι νόμοι που αφορούν τη ρύπανση, σχετίζονται με το δίκαιο της κοινής ιδιοκτησίας σε καθαρό νερό και αέρα. Συνεπώς η οποιαδήποτε παράβαση δίνει στο κάθε άτομο το δικαίωμα να υποβάλλει μηνύσεις για τις συνεπακόλουθες ζημιές. Επίσης οι νόμοι για συκοφαντία, δυσφήμιση και πνευματικά δικαιώματα είναι γενικής εφαρμογής και δεν διώκονται με αυτούς μόνο γνωστοί εκδοτικοί οίκοι. Διαφημιστικό υλικό, για παράδειγμα, μπορεί να αποδειχτεί συκοφαντικό ή και να εμπίπτει στην κλοπή πνευματικής ιδιοκτησίας.

Οι ευθύνες προκύπτουν :

1. Με νομοθετική ρύθμιση.
2. Με απλό νόμο, ιδίως όταν υπάρχει το στοιχείο της αμέλειας, παρενόχλησης και παραβίασης.
3. Με συμβάσεις.

Ένας εργοδότης μπορεί να έχει ευθύνη για ατυχήματα τα οποία προκαλούνται από ενέργειες των υπαλλήλων του ή από άλλες αιτίες που προκύπτουν από την υπαλληλική

σχέση, συμπεριλαμβανομένου και τραυματισμού υπαλλήλου από υπάλληλο. Οι περιπτώσεις ευθύνης των πράξεων εργολάβων, υπεργολάβων κ.λ.π., συχνά αντιμετωπίζονται με όσα προβλέπονται στα συμβόλαια. Δεν πρέπει, όμως να παραβλέπουμε το ότι οι όροι ενός συμβολαίου μεταξύ, παραδείγματος χάρη, του εργοδότη και του εργολάβου, δεν είναι δεσμευτικοί για τρίτα μέρη, ώστε μια πρόβλεψη που δίνει ευθύνη στον εργολάβο για ατυχήματα που προέρχονται από τις εργασίες, δεν αφαιρεί την οποιαδήποτε ευθύνη του εργοδότη ως προς τα τρίτα πρόσωπα τα οποία τραυματίστηκαν. Τα χρήματα που δίνονται για τις απώλειες, δεν είναι αποζημίωση μόνο τραυματισμού ή ζημιάς στην περιουσία άμεσα, αλλά και για τις συνεπακόλουθες απώλειες, όπως μείωση του εισοδήματος του τραυματισμένου τρίτου προσώπου.

iii) Απώλειες προσωπικού : τραυματισμός, αρρώστια ή θάνατος των εργαζομένων. Εκτός από τη νομική ευθύνη που επιβάλλεται στον εργοδότη, η επιχείρηση μπορεί να επιθυμεί να παράσχει αποζημίωση σε κάποιους υπαλλήλους (ή στα άτομα που εξαρτώνται από αυτούς), εάν απεβίωσαν ή είναι ανήμποροι. Τέτοιου είδους αποζημίωση αποτελεί τμήμα του πακέτου παροχών μιας επιχείρησης προς τους υπαλλήλους της.

Μια εταιρεία μπορεί, επίσης, να θελήσει να προστατευτεί η ίδια από επιχειρηματική ζημιά σε περίπτωση που πεθάνει ή καταστεί σοβαρά ανίκανος κάποιος υπάλληλος - κλειδί.

iv) Οικονομικές απώλειες : Εκτός από καταστροφές, απώλειες, κλοπή υλικών αγαθών, μια επιχείρηση μπορεί να υποστεί οικονομική ζημιά από :

1. Την αφερεγγυότητα ή αδυναμία των χρεωστών να ξεπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους.
2. Αφερεγγυότητα των υπαλλήλων.

Ο σφετερισμός μετρητών ή πραγμάτων, καθώς και η πλαστογράφηση των λογαριασμών από υπαλλήλους, ήταν πάντοτε χαρακτηριστικό των επιχειρήσεων. Η χρήση, εξάλλου, των ηλεκτρονικών υπολογιστών και των πιστωτικών καρτών έχει ανοίξει ένα καινούργιο δρόμο σε πιθανές απάτες τεραστίων διαστάσεων, θέμα το οποίο αξίζει ιδιαίτερη μελέτη.

v) Απώλειες διακοπής λειτουργίας της επιχείρησης προερχόμενη από απώλειες, νομικές, περιουσίας ή προσωπικού. Ορισμένες φορές η απώλεια της παραγωγής και/ή των πωλήσεων ξεπερνούν κατά πολύ αυτές των υλικών ζημιών ή ευθύνης. Για παράδειγμα, ένα γερμανικό εργοστάσιο χάλυβα, αναγκάστηκε να σταματήσει λόγω βλάβης στην εγκατάσταση του κεντρικού υπολογιστή, ο οποίος έλεγχε την παραγωγή. Μια σχετικά μικρή αξίωση για ζημιές, εξαιτίας ενός ελαττωματικού προϊόντος μας υποδεικνύει την πιθανότητα πολύ σοβαρότερων περιπτώσεων, εάν το προϊόν δεν αποσυρθεί από την αγορά. Το ελάττωμα ενός, σχετικά μικρού, ανταλλακτικού αεροσκαφών που προμηθεύει η συγκεκριμένη επιχείρηση στη βιομηχανία αεροσκαφών μπορεί να καταστήσει απαραίτητη την καθήλωσή τους στο έδαφος, εάν το ανταλλακτικό αυτό έχει χρησιμοποιηθεί στην κατασκευή ή επισκευή τους. Αυτό, φυσικά, θα επιφέρει όχι μόνο μείωση στη δουλειά της επιχείρησης αλλά και αρνητικό αντίκτυπο στην φήμη της.

Εξετάζοντας πιθανή απώλεια εισοδήματος εξαιτίας ζημιάς στην περιουσία κ.λ.π. δεν πρέπει να ξεχνάμε :

1. Ίσως θεωρηθεί απαραίτητο να πληρωθούν τα επιπλέον έξοδα, ώστε να μειωθεί ο χρόνος που το εργοστάσιο ή κάποια άλλη παραγωγική μονάδα μένει εκτός λειτουργίας. Για παράδειγμα, επιπλέον κόστος εάν ανατεθεί η εργασία του εργοστασίου σε άλλες επιχειρήσεις ή η εγκατάσταση του προσωπικού σε προσωρινά γραφεία.

2. Απώλειες, τις οποίες ίσως να είναι αδύνατο να επανορθώσουμε, όπως χάσιμο των πελατών προς τους ανταγωνιστές, πράγμα το οποίο δεν καλύπτουν επαρκώς οι ασφάλειες. Παρόμοια, απώλεια θεωρείται και ο χρόνος που ξοδεύτηκε από την διοίκηση προσπαθώντας να αντιμετωπίσει τη δύσκολη κατάσταση ενώ θα έδινε βάρος στην επέκταση των αγορών και σε άλλα παραγωγικά σχέδια.

3.ΦΥΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

3.1.Γενικά

Το Ινστιτούτο του Risk Management ερμηνεύει αυτόν τον όρο σαν την αναγνώριση, μέτρηση, έλεγχο, χρηματοδότηση και μετατόπιση των κινδύνων που απειλούν τη ζωή, την περιουσία και την βιωσιμότητα των επιχειρήσεων.

Η σημασία αυτής της λειτουργίας αναπτύχθηκε με την ταυτόχρονη ανάπτυξη του μεγέθους αλλά και του κόστους των εταιρειών. Για παράδειγμα, το διάστημα 1976 με 1985 το κόστος των ασφαλιστρών υψώθηκε κατά 238%, σε σχέση με τον πληθωρισμό που κυμάνθηκε στο 137%. Τα ασφαλιστικά έξοδα έχουν αυξηθεί τόσο, ώστε οι μεγάλες εταιρείες με ασφαλιστρα πολλών εκατομμυρίων λιρών, δεν εμπιστεύονται πλέον τη διαχείριση τέτοιων κονδυλίων σε κατώτερο προσωπικό ή σε ευκαιριακής απασχόλησης.

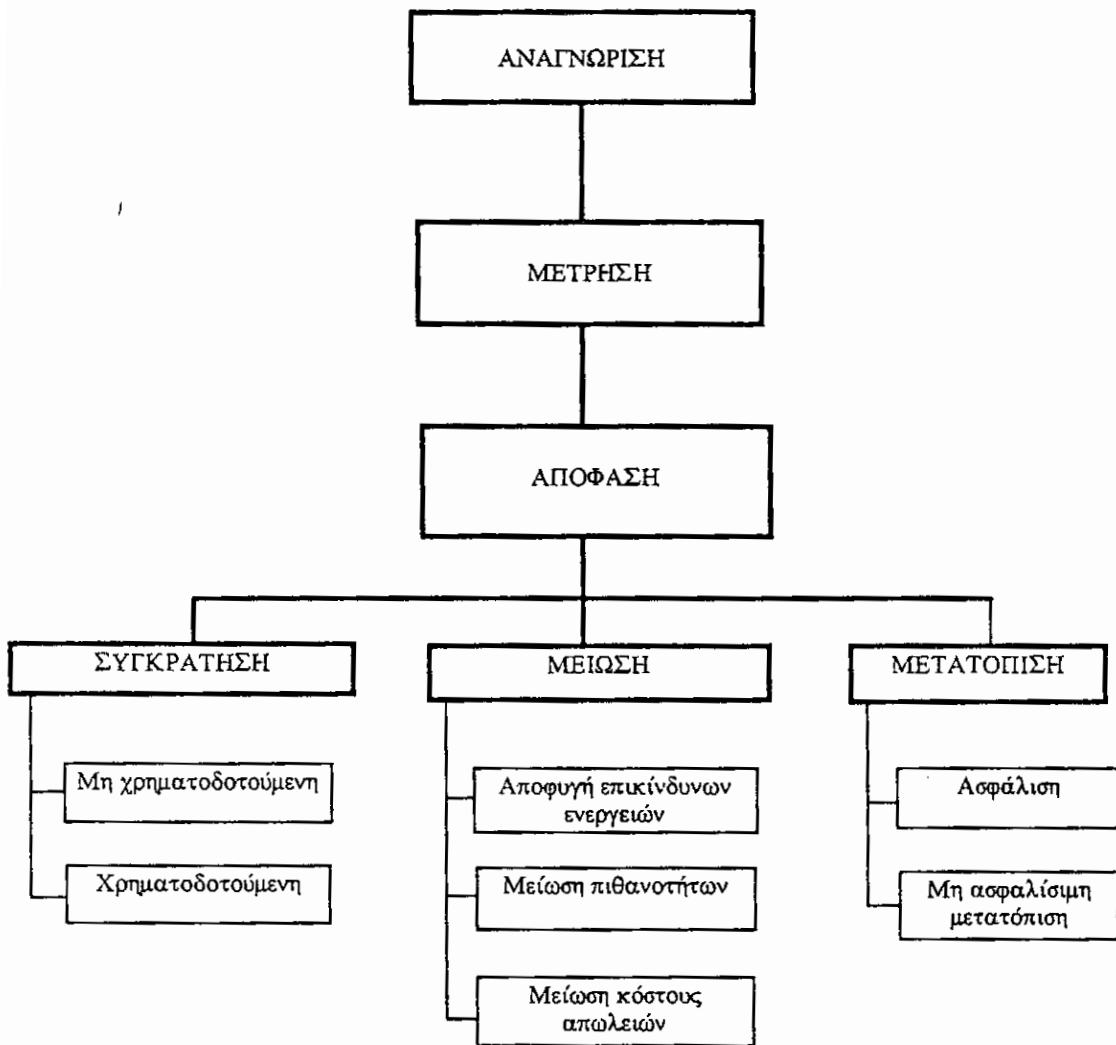
Η διαδικασία του Risk Management χωρίζεται σε τρία στάδια, την ανάλυση, τον περιορισμό και την χρηματοδότηση. Μόλις ο κίνδυνος αναγνωριστεί και μετρηθεί ο αντίκτυπός του, η επιχείρηση πρέπει να καταλήξει στον αποτελεσματικότερο τρόπο διαχείρισής του. Το εύρος των συνηθέστερων επιλογών συνοψίζεται στο διάγραμμα της επόμενης σελίδας.

Η απόφαση της συγκράτησης, μεταφοράς ή μείωσης του κινδύνου, περιέχει δύο διαφορετικές μορφές χρηματοδοτικής λειτουργίας, τη χρηματοδότησης και την επένδυση. Η επένδυση πρόκειται για τοποθέτηση χρημάτων και εξασφάλισης κέρδους από την εκμετάλλευσή τους. Η χρηματοδότηση ασχολείται με τις πηγές και το κόστος των κεφαλαίων που χρησιμοποιούνται για τον περιορισμό του κινδύνου.

Οι κυριότερες επιλογές μας είναι :

- Μετατόπιση του κινδύνου ή της οικονομικής ευθύνης του κινδύνου
- Συγκράτηση της χρηματοδοτικής ευθύνης του κινδύνου
- Μετατόπιση της χρηματοδοτικής ευθύνης του κινδύνου σε κάποιο ασφαλιστή
- Συνδυασμός μετατόπισης σε ασφάλεια και συγκράτησης.

Παρόλο που, καιρό τώρα, η χρηματοδότηση του κινδύνου θεωρείται ταυτόσημη με την ασφάλιση, δεν πρέπει με κανένα τρόπο να θεωρήσουμε ότι είναι η μοναδική, η απόλυτη διαθέσιμη χρηματοδοτική μέθοδος. Ορισμένες φορές είναι πιο συμφέρον, ο κίνδυνος να χρηματοδοτείται ολικά ή τμηματικά από την επιχείρηση. Ένα αποτελεσματικό πρόγραμμα θα περιελάμβανε συνδυασμό χρηματοδοτικών τεχνικών.

Σχ.10. Επιλογές ενεργειών

3.2.Ο ρόλος της χρηματοδότησης κινδύνων

Ο ρόλος της χρηματοδότησης κινδύνων είναι να εξασφαλίζει κεφάλαια για την αποκατάσταση της επιχείρησης μετά από καταστροφή περιουσίας, αστικών ευθυνών, διακοπή λειτουργίας, απώλεια προσωπικού. Έτσι περιλαμβάνει :

- Αξιολόγηση συνολικών αξιών σε κίνδυνο, όταν εκτίθενται με οποιοδήποτε τρόπο
- Υπολογισμός συνολικού κόστους εντός καθορισμένης χρονικής περιόδου (συνήθως λογιστικό έτος) με την ανώτατη δριμύτητα κάθε κινδύνου
- Εντοπισμός των κατάλληλων πηγών χρηματοδότησης πριν την εμφάνιση του κινδύνου
- Διατίμηση της οικονομικής βιωσιμότητας αντικατάστασης ή επισκευής των περιουσιακών στοιχείων που καταστρέφονται
- Διακανονισμός για την ασφάλεια αυτών των περιουσιακών στοιχείων κατά την καταστροφή

- Καθοδήγηση και έλεγχος στον χωρισμό των κονδυλίων κατά την εμφάνιση του κινδύνου

3.2.1.Κόστος κινδύνου

Το κόστος κινδύνου μιας επιχείρησης, συνήθως προσδιορίζεται ως τα συνολικά ετήσια έξοδα σε :

- Απώλειες που συγκρατήθηκαν
- Ασφάλιστρα
- Κόστη ελέγχου και χειρισμού του κινδύνου και
- Διοικητικά έξοδα του Risk Management

Αυτός ο ορισμός χρησιμοποιείται από την Εταιρεία Διαχείρισης Κινδύνων και Ασφαλειών (Risk and Insurance Management Society) της Νέας Υόρκης, στην δική τους έρευνα για το κόστος κινδύνου.

Κόστος απωλειών

Το συνολικό κόστος των απωλειών εάν πραγματοποιηθεί κάποιος κίνδυνος, αποτελείται από το άμεσο και το έμμεσο κόστος.

Τα άμεσα κόστη είναι αρκετά προφανή και περιλαμβάνουν :

- Αυτά που προκύπτουν από την αντικατάσταση ή επισκευή της κατεστραμμένης περιουσίας
- Πληρωμή των ζημιών από την άποψη της ευθύνης (προσωπικό, κοινό)

Τα έμμεσα κόστη εντοπίζονται δυσκολότερα και σε πολλές περιπτώσεις ξεπερνούν κατά πολύ τα άμεσα :

- Κόστος διακοπής εργασιών της επιχείρησης
- Απώλεια μεριδίου αγοράς
- Αυξημένα ασφάλιστρα
- Απώλεια της καλής εικόνας της επιχείρησης προς τα έξω, εάν ζητηθούν ευθύνες για την ποιότητα των προϊόντων της
- Κόστος απόσυρσης ελαττωματικών προϊόντων
- Απώλεια παραγωγής, στην περίπτωση τραυματισμού υπαλλήλων
- Ο χρόνος που ξοδεύεται από την διοίκηση, ώστε να εξακριβωθεί ο τραυματισμός των υπαλλήλων
- Άλλα έξοδα, εξαρτώμενα από τον τραυματισμό των υπαλλήλων (έξοδα νοσηλείας, άδεια με αποδοχές)

Ένα σημαντικό χαρακτηριστικό στη διοίκηση του κόστους απωλειών είναι ότι η κλίμακα του κινδύνου έχει αυξηθεί, δίνοντας ταυτόχρονα αύξηση σε μεγαλύτερες συνέπειες των απωλειών. Αυτό οφείλεται σε διάφορους ανεξάρτητους παράγοντες, όπως:

- Αυξημένη πολυπλοκότητα στη διαδικασία παραγωγού
- Αυξημένη συγκέντρωση στοιχείων ενεργητικού
- Διεθνοποίηση της διαδικασίας κατασκευής
- Αύξηση τεχνολογικής ανεξαρτησίας
- Αλλαγές στον τρόπο παραγωγής
- Παγκοσμιότητα των αγορών
- Αύξηση συνειδητοποίησης περιβαλλοντολογικών, και άλλων θεμάτων.

Επακόλουθη, αυτών, συνέπεια είναι ο ρυθμός με τον οποίο συντελείται η αλλαγή. Αφού ο κίνδυνος και η αβεβαιότητα είναι λειτουργίες αλλαγής, μεγαλύτερη αλλαγή σημαίνει μεγαλύτερη πιθανότητα εμφάνισης του κινδύνου.

Κόστος ελέγχου ή χειρισμού του κινδύνου

Το κόστος χειρισμού του κινδύνου περιλαμβάνει έξοδα ελέγχου του κινδύνου, καθώς και αυτά για την πρόσληψη ποικίλων μέσων χρηματοδότησης του κινδύνου. Το κόστος χρηματοδότησης του κινδύνου πρέπει να διακρίνεται από το κόστος των απωλειών. Τα έξοδα ελέγχου του κινδύνου καλύπτουν εμβέλεια διαφορετικών μεθόδων - διαδικασιών, οι οποίες σχεδιάστηκαν για να αποτρέπουν ή να μειώνουν τη συχνότητα εμφάνισης. Παραδείγματα αποτελούν ο προστατευτικός ρουχισμός, ασφαλείς διαδικασίες λειτουργίας των μηχανημάτων, ακροάσεις ασφαλείας, εκπαίδευση, συναγερμοί πυρκαγιάς και διάρρηξης, πυροσβεστήρες, διπλά αρχεία και άλλα πολλά.

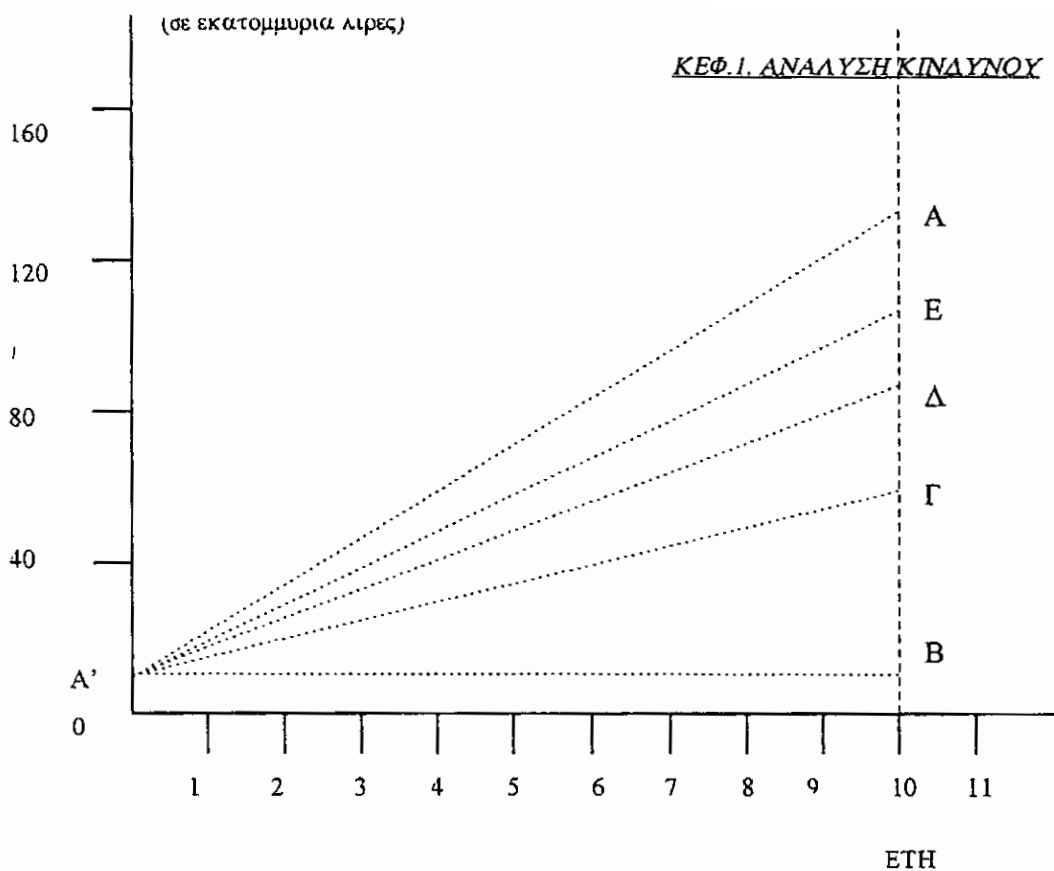
Οι μέθοδοι χρηματοδότησης του κινδύνου περιλαμβάνουν την ασφάλεια, την χρήση εσωτερικών αποθεμάτων μετρητών, διευκολύνσεις πιστωτικών ορίων, κ.λ.π.

Αυτοί είναι οι τρόποι, οι οποίοι υιοθετούνται από τους risk managers για την προστασία της κοινής περιουσίας ή αυτής της εταιρείας. Για να κατανοήσουμε καλύτερα το νόημα όσων προαναφέρθηκαν, θα τα εφαρμόσουμε στο ακόλουθο παράδειγμα της επιχείρησης X.

3.2.2.Επιχείρηση X (Παράδειγμα)

Πρόκειται για μια σχετικά νέα επιχείρηση που χρησιμοποιεί τελευταία τεχνολογία, με προοπτικές γρήγορης ανάπτυξης της αγοράς της. Αναμένεται δε, να αυξήσει την σημερινή της καθαρή αξία των £10 εκατομμυρίων κατά 30% ετησίως στα επόμενα δέκα χρόνια. Με αυτό το σκεπτικό, η αξία της επιχείρησης, στο τέλος του δέκατου χρόνου, θα ανέρχεται στις £137,86 εκατομμύρια. Στο σχέδιο αυτό, όμως, έχει αγνοηθεί τελείως η περίπτωση ύπαρξης αμιγούς κινδύνου.

Η συνέπεια που θα έχει η επιχείρηση και η αξία της, εάν θεωρήσουμε ότι οι αμιγείς κίνδυνοι εμφανίζονται με τυχαίο τρόπο, απεικονίζεται γραφικά στο σχήμα 11 με τη

Σχ.11. Συνέπεια και αξία της επιχείρησης

γραμμή Α'Β. Η διαφορά με το προηγούμενο σενάριο (όπου δεν υφίσταται κίνδυνος) είναι προφανής (γραμμή Α'Α).

Η μείωση της αξίας της επιχείρησης οφείλεται, κατά μία άποψη, στο γεγονός ότι δεν έχει υπάρξει οικονομική πρόβλεψη για αντικατάσταση των περιουσιακών στοιχείων, όταν εκδηλωθούν οι κίνδυνοι. Η επιχείρηση τότε θα χρειαστεί να καλύψει τις απώλειες από τα δικά της κεφάλαια, αποσπώντας τα από κάποια παραγωγική διαδικασία, στην οποία μπορεί να ήταν απαραίτητα.

Υπάρχουν διάφοροι τρόποι να μειωθούν οι συνέπειες αυτών των κινδύνων. Στο συγκεκριμένο παράδειγμα θα λάβουμε υπόψη τις εξής εναλλακτικές λύσεις :

- Εισαγωγή μεθόδων ελέγχου των απωλειών, χωρίς, όμως προϋπόθεση αντικατάστασης των απωλεσθέντων περιουσιακών στοιχείων
- Αγορά ασφάλειας
- Λειτουργία μεθόδων ελέγχου απωλειών μαζί με μηχανισμούς ασφάλισης

Έλεγχος Απωλειών

Υποθέτοντας ότι οι τεχνικές ελέγχου απωλειών τις μειώνουν κατά 50%, οι συνέπειες φαίνονται με τη γραμμή Α'Γ. Τα έξοδα μείωσης των απωλειών, όπως συστήματα συναγερμού και πυρόσβεσης, δεν συμπεριλαμβάνονται στους υπολογισμούς. Για να προσδιορίσουμε το τελικό αποτέλεσμα, θα έπρεπε τα έξοδα αυτά να αφαιρεθούν από την καθαρή αξία.

Ασφάλιση

Εναλλακτική λύση για την εταιρεία μπορεί να είναι απλώς η αγορά κάποιου ασφαλιστικού πακέτου, ώστε να χρηματοδοτηθεί η αντικατάσταση των περιουσιακών

στοιχείων. Η συνέπεια αυτής της αργοπορίας αντικατοπτρίζεται στην καθαρή αξία με την γραμμή Α'Δ.

Έλεγχος Απωλειών και Ασφάλιση

Εάν η επιχείρηση αποφασίσει να εφαρμόσει έλεγχο απωλειών και ασφάλιση, η κατάσταση αλλάζει και πάλι. Υποθέτοντας ότι τα έξοδα ασφάλισης αντικατοπτρίζουν τη μείωση στις απώλειες, τότε αυτές περιορίζονται στο μισό. Αυτό μπορεί να μην είναι απολύτως ακριβές, όμως, υπάρχουν εκπώσεις ασφαλιστικών εταιρειών για συγκεκριμένους μηχανισμούς μείωσης - ελέγχου, οι οποίες είναι σημαντικές. Η επίπτωση αυτής της στρατηγικής κατά τη διάρκεια του έτους απεικονίζεται με την γραμμή ΑΕ.

3.2.3.Συσχετισμός με άλλες λειτουργίες

Στο παράδειγμά μας μπορούμε να αναγνωρίσουμε πολλά θέματα για τις εσωτερικές σχέσεις των διαφορετικών λειτουργικών περιοχών σε μια οργάνωση. Το πρώτο θέμα είναι η επίπτωση του κινδύνου στην ικανότητα της επιχείρησης να ανταπεξέλθει στους στόχους της, όποιοι και αν είναι αυτοί.

Για να επιβιώσει, πρέπει να επιτύχει τους στόχους αυτούς, γι'αυτό και το στρατηγικό management ασχολείται με το συντονισμό της έρευνας, παραγωγής, marketing, διανομής προσωπικού και των οικονομικών διαδικασιών. Στο παράδειγμα της επιχείρησης Χ, βλέπουμε ότι αυτό θα είναι σχεδόν αδύνατο να επιτευχθεί εάν ανακύψει κάποιος αμιγής κίνδυνος.

Ο κύριος στόχος, λοιπόν, του Risk Management, είναι να ελαχιστοποιήσει τις διακοπές της διαδικασίας επίτευξης των αντικειμενικών στόχων μέσω του ελέγχου της συχνότητας και έντασης των απωλειών και να εξασφαλίσει επαρκή χρηματοδότηση στην περίπτωση ανωμαλίας της παραγωγικής διαδικασίας.

Επιπλέον ξέρουμε ότι το αποτέλεσμα ενός κινδύνου μπορεί να εκφραστεί με οικονομικούς όρους. Στο παράδειγμά μας, αυτό ήταν η καθαρή αξία, όμως θα μπορούσε να είναι κάποιος άλλος οικονομικός όρος, όπως τα κέρδη. Στις σύγχρονες επιχειρήσεις, ο στόχος της οικονομικής διοίκησης θεωρείται ότι είναι η μεγιστοποίηση της αξίας της εταιρείας για τους ιδιοκτήτες και τους μετόχους της. Όμως οι απώλειες μειώνουν τις αποδόσεις των μετόχων.

Η συμβολή του Risk Management στην οικονομική διοίκηση, είναι η προστασία που προσφέρεται στο εισόδημα που προκύπτει από την χρήση των περιουσιακών της στοιχείων. Αυτό γίνεται με δύο τρόπους :

-Με μειωμένη ανάγκη αντικατάστασης αυτών των στοιχείων

-Συνέχιση των κερδών, επειδή υπάρχει επαρκής χρηματοδότηση, ώστε να αντικατασταθούν τα περιουσιακά στοιχεία που καταστράφηκαν

Στο παράδειγμά μας είναι δυνατόν να εκτιμηθεί η αποτελεσματικότητα του Risk Management σε οικονομικούς όρους. Για παράδειγμα, το κόστος των τεχνικών μείωσης κινδύνου μπορεί να συγκριθεί με την μείωση των απωλειών, συν την εξοικονόμηση στα έξοδα ασφάλισης.

Το πρόγραμμα χρηματοδότησης πρέπει να υποστηρίζει το πρόγραμμα του Risk Management. Πρέπει να συμφέρει οικονομικά, χωρίς να θέτει σε κίνδυνο το κυρίως

κεφάλαιο και τη διαθεσιμότητά του, όταν είναι απαραίτητη. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να διερευνηθεί η καλύτερη και οικονομικότερη μέθοδος, ώστε να υπάρχει πάντα κάποιο κεφάλαιο έτοιμο προς χρήση ανά πάσα στιγμή. Έτσι πρέπει να γίνει μια επιλογή μεταξύ της συσσώρευσης κεφαλαίων ή της κάλυψης του κινδύνου.

3.2.4. Στόχοι χρηματοδότησης κινδύνου

Οι στόχοι του χρηματοδοτικού κινδύνου εντοπίζονται πριν από την απώλεια και μετά από αυτήν. Οι αντικειμενικοί στόχοι προ της έλευσης του κινδύνου ασχολούνται με την λειτουργία και τη διαχείριση της διαδικασίας του Risk Management. Οι στόχοι μετά την έλευση του κινδύνου, περιγράφουν την κατάσταση της επιχείρησης την οποία η ανώτατη διοίκηση θεωρεί ότι βρίσκεται στο όριο του αποδεκτού, μετά από τις πιο σοβαρές προβλέψιμες καταστροφές.

Στόχοι προ-έλευσης κινδύνου

Οι κυριότεροι είναι :

- Λειτουργική απόδοση

Είναι ένας εναλλακτικός τρόπος περιγραφής της ελαχιστοποίησης του κόστους χρηματοδότησης, με το σκεπτικό ότι ένα δεδομένο κεφάλαιο πρέπει πάντα να είναι διαθέσιμο οποιαδήποτε στιγμή. Η χρηματοδότηση μπορεί να προκύψει από πολλές διαφορετικές πηγές, η καθεμία από τις οποίες κρύβει τη δική της δομή και ρίσκο. Η συγκράτηση του κόστους απωλειών, για παράδειγμα, στο εσωτερικό της επιχείρησης είναι οικονομικότερο από το να μεταφερθεί στον ασφαλιστή. Αυτό όμως πρέπει να αντισταθμιστεί με τα πρόσθετα διοικητικά και άλλα έξοδα, που θα προκύψουν. Επιπλέον, υπάρχει ένα κόστος ευκαιρίας συνδεδεμένο στα κεφάλαια που πρέπει να βρίσκονται σε ρευστό για απόθεμα, όταν αυτό χρειαστεί.

- Αποδεκτά όρια αναμενόμενου κινδύνου

Όταν συντελεστεί κάποια καταστροφή από κίνδυνο, το πρώτο μέλημα της γενικής διοίκησης θα είναι εάν υπάρχουν οι απαραίτητοι πόροι για να καλυφθεί η απώλεια και όχι ποιά είναι το κόστος αυτών των πόρων. Ο risk manager πρέπει να αποδείξει ότι οι πηγές χρηματοδότησης είναι ασφαλείς για να αντιμετωπίσουν κάθε κίνδυνο, με τις όποιες συνέπειές του μέσα στην επιχείρηση και ότι είναι δυνατόν αυτή να τον αφομοιώσει. Μια εταιρεία μπορεί να προτιμά, βέβαια, αυτόν που θεωρείται ευρύτατα σαν ο πιο ασφαλής τρόπος χρηματοδότησης - την ασφάλιση - παρόλο που οικονομικά δεν θα συμφέρει.

- Συμμόρφωση με νομικούς περιορισμούς και όρους

Ο risk manager πρέπει ακόμα να εξασφαλίζει ότι η επιχείρησή του εναρμονίζεται με τις ισχύουσες νομοθεσίες σχετικά με την αγορά ασφαλειών. Επιπλέον, μπορεί να υπάρχουν και άλλες υποχρεώσεις που προκύπτουν από τα συμβόλαια και τις συμφωνίες της επιχείρησης και που χρειάζονται περαιτέρω ασφάλιση. Το μόνο μειονέκτημα των νομικών περιορισμών για τις ασφάλειες, είναι ότι ουσιαστικά περιορίζει τη δυνατότητα εφαρμογής ενός προγράμματος χρηματοδότησης κινδύνου.

Στόχοι μετά-έλευσης κινδύνου

Συνήθως πρόκειται για ελάχιστους λειτουργικούς όρους, μετά την απώλεια, όπως για παράδειγμα διατήρηση κατώτατων επιπέδων καθαρής αξίας, ρευστότητας, κερδών, συνέχιση της λειτουργίας της επιχείρησης, δημόσια εικόνα.

- Επιβίωση

Η επιβίωση, σαν αντικειμενικός στόχος μετά την καταστροφή, θεωρείται ότι περικλείει τα ελάχιστα αποθεματικά που χρειάζονται για να :

- Καλυφθούν άμεσες οικονομικές υποχρεώσεις
- Παράσχει κάποια δομή διοίκησης
- Διατηρήσει την εμπιστοσύνη των καταναλωτών ότι η επιχείρηση είναι σε θέση να παράγει ικανοποιητικά αγαθά και υπηρεσίες
- Αντικαταστήσει βασικό εξοπλισμό ώστε να συνεχίσει την εμπορική δραστηριότητα και να αποζημιωθεί για το χαμένο χρόνο αμέσως μετά την απώλεια

Το επίπεδο που καθορίζεται από τη διοίκηση, μπορεί να εκφραστεί σαν το ελάχιστο επιτρεπτό όριο καθαρής αξίας περιουσιακών στοιχείων (net tangible), κεφαλαίου κίνησης ή κερδών. Όσο για τις ανώνυμες εταιρείες, ενταγμένες στο χρηματιστήριο, πρέπει να αναλογισθούν τις επιπτώσεις των αμιγών κινδύνων στην τιμή των μετοχών τους. Έτσι, η επιθυμία μπορεί να είναι η σταθεροποίηση των κερδών μέσω της σταθεροποίησης του αποτελέσματος των απωλειών με την ασφάλιση.

- Συνέχιση των εργασιών

Οι επιχειρήσεις κοινής ωφελείας μπορεί να έχουν την υποχρέωση να διατηρήσουν τη λειτουργία τους συνεχόμενη. Αυτό σημαίνει ότι οι υποχρεώσεις τους, προ-έλευσης του κινδύνου, είναι πολύ μεγαλύτερες και τόσο ο έλεγχος, όσο και η χρηματοδότηση του κινδύνου είναι πολύ σημαντικοί. Οι καλές πολιτειακές σχέσεις ίσως να είναι σημαντικές για πολλούς οργανισμούς και να ξεπερνούν τα όρια που θέτει ο νόμος.

Αυτοί οι διαφορετικοί στόχοι έχουν επιπλοκές, τόσο στην ίδια τη χρηματοδότηση που απαιτείται όσο και στις πηγές από τις οποίες θα προέλθει. Ίσως χρειαστεί να συμφιλιωθούν και να εναρμονιστούν αντικρουόμενα συμφέροντα. Για παράδειγμα, τα χρήματα που χρειάζονται για την εφαρμογή καταστολής κινδύνου πριν από την επέλευσή του, μπορεί να είναι σημείο συγκρουόμενο με τη χρήση αυτού του ποσού για κάποιο άλλο σκοπό.

3.2.5. Τοποθέτηση αντικρουόμενων στόχων

Η επιχείρηση θα πρέπει να εξισορροπήσει τα αντικρουόμενα συμφέροντα όταν θα λάβει την τελική απόφαση. Μπορούμε να εξετάσουμε τις εναλλακτικές λύσεις μελετώντας την αναμενόμενη εξέλιξη του κεφαλαίου κίνησης (cash flow) σε κάθε περίπτωση. Όπως, για παράδειγμα, τη μέτρηση του ισοζυγίου των κεφαλαίων που επενδύθηκαν στο πρόγραμμα περιορισμού των κινδύνων, με την απόδοση που αναμένεται να έχει αυτό το πρόγραμμα. Ή το πλεονέκτημα διατήρησης της εικόνας της επιχείρησης στο καταναλωτικό κοινό με το αποτέλεσμα που αυτό έχει, τη διατήρηση δηλαδή του μεριδίου αγοράς και τη συνέχιση των κερδών.

Αυτή η διαφοροποίηση της εξέλιξης του κεφαλαίου κίνησης κατά διαστήματα, μπορεί να απλοποιηθεί σε μια κοινή ονομαστική αξία με την τεχνική της αναγωγής της προβλεπόμενης μελλοντικής εισροής χρημάτων στη σημερινή αξία επί ενιαίας βάσης (DCF - Discounted Cash Flow techniques). Το αποτέλεσμα είναι η παρούσα αξία (PV - Present Value) διαφορετικών κεφαλαίων κίνησης, είτε πρόκειται για εισροές, είτε για εκροές. Οι εκροές ενός εγχειρήματος (project) αντισταθμίζονται στις εισροές του, για να παράγουν την καθαρή παρούσα αξία (NPV - Net Present Value). Τότε, τα διάφορα εγχειρήματα επιλέγονται σύμφωνα με την καθαρή παρούσα αξία της.

Εάν κάποιες μελέτες προβλέπουν επένδυση ή δέσμευση κεφαλαίων, τοποθετούνται ανάλογα με το μέγεθος της ΚΠΑ, η οποία πρέπει να είναι θετική. Όσο, δε, μεγαλύτερη είναι, τόσο μεγαλύτερη αξία έχει και η μελέτη. Όπου αναφέρονται πηγές χρηματοδότησης, η ΚΠΑ θα είναι αρνητική. Θα έπρεπε, λοιπόν, η επιχείρηση να επιλέξει την πηγή που θα ελαχιστοποιεί την αρνητική ΚΠΑ.

Σύμφωνα με τη θεωρία της χρηματοδότησης, η επίλυση των αντικρουόμενων στόχων που τυχόν υπάρχουν σε μια επιχείρηση, μπορεί να επιτευχθεί με την μεγιστοποίηση του πλούτου των μετόχων, που θα πρέπει τότε να γίνει ο αντικειμενικός στόχος της. Η εταιρεία αυτή αποδεικνύει ότι αυτός ο στόχος συντάσσεται με τη μεγιστοποίηση της ΚΠΑ στις περιπτώσεις επενδυτικών προγραμμάτων και με την ελαχιστοποίηση της καθαρής παρούσας αξίας των πηγών χρηματοδότησης.

Αυτή η θεωρία συμπεριφοράς του επενδυτή έχει αναπτυχθεί για μεγάλες εταιρείες με διαφοροποιημένη ιδιοκτησία. Οι μέτοχοι, θεωρείται, ότι ενδιαφέρονται αποκλειστικά για την απόδοση των μετοχών τους και ότι θα τις πουλήσουν για να αγοράσουν άλλης εταιρείας, εάν οι αποδόσεις αυτές δεν είναι οι προσδοκώμενες. Η δε εφαρμογή αυτής της θεωρίας σε μικρότερες επιχειρήσεις, με λιγότερη ιδιοκτησιακή διαφοροποίηση, όπου η ιδιοκτησία δύσκολα μεταβιβάζεται, είναι πιο προβληματική.

3.3.Μεταβλητές χρηματοδότησης κινδύνου

Στην απόφαση χρηματοδότησης κινδύνου, υπάρχουν κάποιες μεταβλητές-κλειδιά, που καθορίζουν τη φύση της μεθόδου χρηματοδότησης, η οποία θα επιλεγεί. Αυτές είναι :

- τα χαρακτηριστικά των απωλειών που σχετίζονται με την διαφορετική έκθεση στον κίνδυνο
- τα κεφάλαια κίνησης, το μέγεθός τους, η πορεία τους και ο χρόνος που παρεμβάλεται μεταξύ εισροών και εκροών
- ο ρυθμός της απόδοσης που απαιτείται από τα αποθέματα της επιχείρησης

3.3.1.Εμπειρία ζημίας

Αυτή μπορεί να αναλυθεί, για να προσδιορίσει :

- την τάξη της έκθεσης
- τη συχνότητα εμφάνισης
- τη σοβαρότητα των απωλειών

Τα αποτελέσματα αυτής της ανάλυσης μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να προκύψουν τα ανάλογα κεφάλαια που θα επιτρέψουν την αξιολόγηση οποιουδήποτε ελέγχου κινδύνων ή τεχνικών χρηματοδότησης κινδύνου.

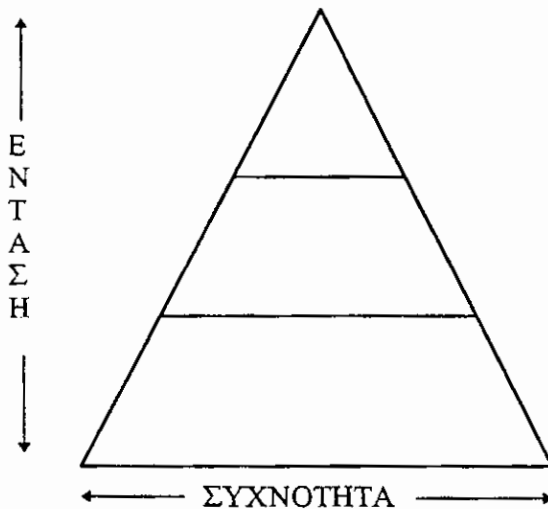
Επίπεδο της έκθεσης (στον κίνδυνο)

Η σημασία αυτής της μεταβλητής, είναι ότι διαφορετικά επίπεδα έκθεσης έχουν διαφορετικές απαιτήσεις χρηματοδότησης, εξαιτίας της φύσης των περιουσιακών στοιχείων. Όσα υπόκεινται σε άμεση απώλεια από κινδύνους προσωπικού ή περιουσίας, είναι συνήθως φυσικά, ενώ αυτά που υπόκεινται σε ευθύνη και χρηματικό κίνδυνο, είναι οικονομικά.

Πρακτικά, η ευκολία, διαθεσιμότητα και το κόστος της αντικατάστασης, θα κυμαίνονται ανάλογα με το αν το περιουσιακό στοιχείο είναι φυσικό ή οικονομικό. Επιπλέον η καταστροφή περιουσίας έχει αμεσότερη ανάγκη χρηματοδότησης από τη ζημιά - καθυστέρηση ευθυνών.

Συχνότητα και ένταση απωλειών

Οι απώλειες μπορούν να αναλυθούν σύμφωνα με το μέγεθος και τη συχνότητα ατομικών απωλειών σε ορισμένο χρονικό διάστημα, συνήθως ένα έτος. Η σχέση μεταξύ έντασης και συχνότητας απεικονίζεται στο παρακάτω σχήμα, που αποκαλύπτει τρία στρώματα ανάλογα με αυτά τα χαρακτηριστικά.

Σχ.12. Σχέση μεταξύ έντασης-συχνότητας

Το κατώτατο στρώμα αντιπροσωπεύει τις απώλειες που είναι μικρές σε μέγεθος και μεγάλες σε συχνότητες. Αυτό σημαίνει ότι είναι σχετικά προβλέψιμες. Παρά την προβλεψιμότητά της, υπάρχει λόγος ανησυχίας, αφού μια ολική καταστροφή μπορεί να σημαίνει σημαντική μείωση των κερδών της επιχείρησης.

Το μεσαίο στρώμα αντιπροσωπεύει απώλειες λιγότερο συχνές και μεγαλύτερες. Το επίπεδο της έντασης καθορίζεται από το εάν θα προκαλέσουν διακοπή των εργασιών και θα φρενάρουν, τόσο τη ρευστότητα όσο και την ικανότητα της επιχείρησης να ικανοποιήσει τις υποχρεώσεις της.

Το ανώτερο στρώμα αναφέρεται στο καταστροφικό αποτέλεσμα. Η συχνότητα τέτοιων γεγονότων είναι πολύ μικρή, αλλά η επίπτωσή τους είναι τέτοια που πολλές φορές απειλείται η βιωσιμότητα της επιχείρησης. Ο όρος "καταστροφή" μπορεί να λαμβάνεται υπόψη σε σχέση με την κλίμακα της επιχείρησης, αλλά σε οποιοδήποτε γεγονός τα

αποθέματα που χρειάζονται για να χρηματοδοτήσουν την απώλεια είναι πέρα από τις δυνατότητές της, να προσφέρει από τα δικά της

Αυτή η μέθοδος ανάλυσης των στρωμάτων απωλειών, σύμφωνα με την ένταση και την συχνότητα, έχει εξελιχθεί από τον B.W.Haines. Αυτή η προοπτική εξετάζει τη συχνότητα, πιθανότητα και ένταση πιθανών γεγονότων. Μία λίστα πιθανοτήτων βασισμένη σε προηγούμενη εμπειρία παρατίθεται στη συνέχεια. Η πιθανότητα δηλώνει την περίπτωση να εμφανιστεί το γεγονός τουλάχιστον μία φορά κατά την περίοδο που εξετάζουμε.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣΤΙ ΔΗΛΩΝΕΙ

0	Καμία απώλεια πιθανή - Η απώλεια δεν είναι δυνατή
0.1	Η πιθανότητα είναι πολύ μικρή
0.2	Ελάχιστα πιθανή
0.3	Μικρή πιθανότητα εμφάνισης
0.4	Κάτι λιγότερο από ίσες ευκαιρίες
0.5	Πιθανότητες μισές - μισές να συμβεί
0.6	Αρκετά πιθανό
0.7	Το πιθανότερο να συμβεί
0.8	Προβλέψιμο
0.9	Πολύ πιθανό να συμβεί
1.0	Η απώλεια είναι δεδομένη

Παραδείγματα, για ένα εργοστάσιο κατασκευής ατσαλιού είναι από πιθανότητες, 0.3 για φωτιά και έκρηξη από τη διαδικασία συγκόλλησης σε 0.9 για μικροκλοπές.

Η σοβαρότητα των απωλειών κυμαίνεται από 0 σε 10. Στην περίπτωση ολικής ζημιάς θα πρέπει να μετρήσουμε σε χρηματικούς όρους τις επισκευές ή τα έξοδα αντικατάστασης.

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑΣ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ

<u>ΒΑΘΜΟΣ</u>	<u>ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ ΣΕ ΓΕΝΙΚΟΥΣ ΟΡΟΥΣ</u>	<u>ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ ΣΕ ΧΡΗΜΑΤΙΚΟΥΣ ΟΡΟΥΣ</u>
0	Ενόχληση, συνηθισμένα έξοδα	
1	Μέτριες απώλειες στο περιθώριο	
2	της εταιρείας για έκπτωση ή	
3	υπέρβαση εξόδων	
4	Ανεκτές	
5	Όριο μεγαλύτερων προηγούμενων	
6	καταστροφών	
7	Σοβαρές	
8		
9	Πολύ σοβαρές	
10	Καταστροφή - ολική απώλεια	

Η κλίμακα καθορίζεται σύμφωνα με τα ίδια αποθέματα της επιχείρησης. Σαν πρώτο βήμα, το μέσον της κλίμακας (βαθμός 5) αντιστοιχεί σε τέτοιο επίπεδο απώλειας, κάτω από το οποίο οι συναλλαγές του έτους δεν επηρεάζονται. Συστήνεται, τέτοια γεγονότα να αναφέρονται στον οικονομικό διευθυντή. Τότε οι βαθμοί 0 και 1 κατανέμονται στα τρέχοντα έξοδα και ο βαθμός 10 στο ανώτατο όριο εξόδων. Πρέπει να σημειώσουμε ότι για διάφορους λόγους, η μέγιστη δυνατή απώλεια, μπορεί ακόμα να είναι μικρότερη από το συνολικό ποσό της ασφαλιζόμενης αξίας.

Ο σκοπός αυτής της ανάλυσης είναι να προσφέρει καθοδήγηση για τη στρατηγική χρηματοδότησης του κινδύνου. Η απόφαση χρηματοδότησης για κάθε ομάδα απωλειών γίνεται πιο κατανοητή όπως περιγράφεται στον ακόλουθο πίνακα:

ΤΥΠΟΣ ΑΠΩΛΕΙΑΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΕΝΤΑΣΗ	ΠΡΟΒΛΕΨΙ-ΜΟΤΗΤΑ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ	ΑΠΟΦΑΣΗ
ΑΣΗΜΑΝΤΟΣ	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ	ΠΟΛΥ ΧΑΜΗΛΗ	ΠΟΛΥ ΜΕΓΑΛΗ	ΑΜΕΛΗΤΕΟ	ΔΕΝ ΑΣΦΑΛΙΖΟΥΜΕ
ΜΙΚΡΟΣ	ΥΨΗΛΗ	ΧΑΜΗΛΗ	ΕΥΛΟΓΗ ΣΕ ΔΙΑΣΤΗΜΑ 1 ΧΡΟΝΟΥ	ΑΣΗΜΑΝΤΟ	ΑΥΤΑΣΦΑΛΙΣΗ
ΜΕΤΡΙΟΣ	ΧΑΜΗΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΕΥΛΟΓΗ ΣΕ ΔΙΑΣΤΗΜΑ 10 ΧΡΟΝΩΝ	ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	ΜΕΡΟΣ ΑΥΤΑΣ. ΜΕΡΟΣ ΑΣΦΑΛ. ΜΕΡΟΣ ΜΕΤΑΦ.
ΜΕΓΑΛΟΣ	ΣΠΑΝΙΩΣ	ΥΨΗΛΗ	ΕΛΑΧΙΣΤΗ	ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚ	ΑΣΦΑΛΙΣΗ

3.3.2.Κίνηση κεφαλαίων

Η επιχείρηση πρέπει ακόμα να μελετήσει την εμπειρία της σε απώλειες, για να ανακαλύψει το χρόνο μεταξύ της εμφάνισης και διακανονισμού της απώλειας, ώστε να προσδιορίσει κάποιο πρότυπο κίνησης κεφαλαίων για διαφορετικά είδη έκθεσης στον κίνδυνο. Ο συγχρονισμός των εκροών που δημιουργούνται λόγω των απωλειών, είναι σχετικός με τον υπολογισμό της παρούσας αξίας και συνεπώς της αξιολόγησης οποιασδήποτε μεθόδου χρηματοδότησης επιλέγεται

3.4.Τεχνικές χρηματοδότησης κινδύνου

Το Risk Management συνήθως κατατάσσει τις μεθόδους χρηματοδότησης κινδύνου στις ακόλουθες κατηγορίες :

- Μεταφορά σε μη ασφαλιστή
- Συγκράτηση
- Ασφάλιση

3.4.1.Μεταφορά σε κάποιο μη ασφαλιστή

Αυτό συνήθως καθορίζεται σαν μέρος κάποιου συμβολαίου και μεταθέτει, είτε την λειτουργία που ανεβάζει την πιθανότητα εμφάνισης του κινδύνου ή την οικονομική ευθύνη για απώλειες προερχόμενες από τον κίνδυνο. Αυτές οι μεταθέσεις αποτελούν σύνθετες φαινόμενα σε κάποιες βιομηχανίες. Συγκεκριμένα η μετάθεση της οικονομικής ευθύνης, είναι μια μόνιμη κατάσταση για μεγάλο αριθμό επιχειρηματικών συμφωνιών, όπως η πώληση προϊόντων, υπηρεσίες προμηθειών, μεταφορά αγαθών, ενοικίαση και χρηματοδοτική μίσθωση (leasing). Σε πολλές περιπτώσεις, ο οργανισμός στον οποίο μετατίθεται ο κίνδυνος, μπορεί να μην έχει πλήρη επίγνωση των ευθυνών που αναλαμβάνει, υπογράφοντας το συμβόλαιο.

Τα συγκεκριμένα συμβόλαια είναι εξαιρετικά επικοδομητικά όταν η ευθύνη μεταβιβάζεται σε τρίτο μέρος, το οποίο είναι πλήρως εξοπλισμένο για να διοικήσει και

να ελέγξει τον κίνδυνο. Για να είναι αποδοτική κάποια τέτοια συμφωνία, πρέπει και τα δύο μέρη να γνωρίζουν τους όρους και αυτός που αναλαμβάνει τελικά τον κίνδυνο, να αποζημιωθεί επαρκώς για το πρόσθετο ρίσκο.

3.4.2. Σύγκρατηση

Μια επιχείρηση μπορεί να αποφασίσει να συγκρατήσει, να σταθεροποιήσει τον κίνδυνο, εάν η ασφάλιση δεν είναι η ενδεικνυόμενη μέθοδος να τον χρηματοδοτήσει ή εάν δεν θελήσει να ασφαλίσει ολόκληρο τον κίνδυνο. Σε κάποιες περιπτώσεις είναι πιο συμφέρον να γίνει κάποια ασφάλεια. Αυτό ισχύει κυρίως για τις απώλειες στο κατώτατο στρώμα της πυραμίδας απωλειών. Οι ασφαλιστές αναγνωρίζουν αυτό το γεγονός και είναι διατεθειμένοι να προχωρήσουν σε διευκολύνσεις, όπως εκπτώσεις στα ασφάλιστρα σε βασικούς κινδύνους.

Άλλοι παράγοντες που οδηγούν στη συγκράτηση, περιλαμβάνουν γεγονότα τα οποία είναι νομικά αδύνατον να τα καλύψει η ασφάλεια, όπως μικροκλοπές από καταστήματα, απεργίες, συρρίκνωση εμπορεύματος. Ακόμα για κινδύνους που δεν είναι δυνατόν να ασφαλιστούν, όπως κάποια "αθέατα" έξοδα απωλειών, ή που καλύπτονται μεν αλλά δεν προσφέρεται τέτοιου είδους ασφάλεια και αν προσφέρεται είναι με όρους που δεν συμφέρουν τον ασφαλιζόμενο.

Οι πιθανές απώλειες από έκθεση σε κίνδυνο, μπορεί να συγκρατηθούν μερικά ή ολικά. Συγκρατούνται ολικά όταν πρόκειται για κίνδυνο που δεν ασφαρίζεται. Σ'αυτή την περίπτωση η επιχείρηση ενεργεί σαν ασφαλιστής του εαυτού της, παίρνοντας όλη την οικονομική ευθύνη των γεγονότων που θα επακολουθήσουν. Αυτή η κατηγορία θα μπορούσε να περιλάβει τη δημιουργία θυγατρικής ασφαλιστικής εταιρείας, η οποία μπορεί να παρέχει χρηματοδότηση των ζημιών.

Μέρος των κινδύνων, μπορεί να συγκρατηθεί, όταν αυτοί υπόκεινται σε ασφάλιση. Σ'αυτή την περίπτωση, η επιχείρηση θα συνεισφέρει στο κόστος των ζημιών, όμως, σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου, για το υπόλοιπο μέρος ευθύνεται η ασφαλιστική εταιρεία. Μ'αυτόν τον τρόπο συγκρατείται μεγάλο μέρος του κινδύνου.

Τα κίνητρα για συγκράτηση έχουν πολλές πλευρές :

- Μπορεί να υπάρχει οικονομικό όφελος στη συγκράτηση κεφαλαίων, το οποίο σε άλλη περίπτωση θα πήγαινε στον ασφαλιστή
- Την οικονομική δυνατότητα της επιχείρησης να επιβαρυνθεί τον κίνδυνο
- Τα χαρακτηριστικά των απωλειών που προκύπτουν από την έκθεση σε κίνδυνο
- Η επιθυμία της διοίκησης να αναλάβει τον επιπλέον κίνδυνο και τις διοικητικές ευθύνες.

Μόλις ληφθεί η απόφαση να αναληφθεί ο κίνδυνος, είτε αυτός μπορεί να ασφαλιστεί, είτε όχι, η επιχείρηση πρέπει να αποφασίσει πως θα καλυφθούν τα έξοδα. Αυτή η απόφαση μπορεί να υποδειχθεί ανάλογα με τον τύπο των κινδύνων. Η επιλογή της επιχείρησης είναι να πληρώσει τα έξοδα αυτά μόλις προκύψουν, από τα κεφάλαιά της. Να δημιουργήσει ένα εσωτερικό αποθεματικό σε συνδυασμό με τον ασφαλιστή, με μεσάζοντα ή με ξεχωριστά διοικούμενη θυγατρική ασφαλιστική εταιρεία.

3.4.3. Ασφάλεια

Ο ασφαλιστής είναι ένας επαγγελματίας φορέας κινδύνου. Σε αντίθεση με το τρίτο μέρος, που αναλαμβάνει τον κίνδυνο σαν όρο του συμβολαίου, η μεταφορά του είναι ο κύριος αντικειμενικός στόχος του ασφαλιστικού συμβολαίου. Η ασφάλεια είναι η μεταφορά της οικονομικής ευθύνης του κινδύνου, στο σημείο που αυτός εμφανίζεται και συνήθως προβλέπει ότι ο ασφαλιστής θα πληρώσει, παρόλο που στους όρους του συμβολαίου, πολλές φορές, αναφέρεται ότι η αποζημίωση θα είναι σε είδος και όχι σε χρήμα.

Η ασφάλεια είναι συμβολαιογραφική μεταφορά κινδύνου, της οποίας τους όρους αποδέχεται ο ασφαλιστής. Αυτούς τους όρους πρέπει βέβαια να τους εξετάσει πολύ προσεκτικά, ώστε να γνωρίζει ακριβώς το εύρος της κάλυψης που προσφέρει. Αυτό είναι πολύ σημαντικό, όταν γίνεται σύγκριση των παροχών μεταξύ ανταγωνιστικών εταιρειών ή όταν αγοράζεται ασφάλεια σε αλλοδαπή αγορά, αφού οι ασφαλιστικοί όροι και η κάλυψη που προσφέρεται διαφέρει από χώρα σε χώρα.

Με την προϋπόθεση ότι συντρέχουν οι λόγοι και εξασφαλίζονται οι όροι του συμβολαίου, η καταβολή της αποζημίωσης προσφέρει κεφάλαιο στην περίπτωση απώλειας. Έτσι ο ασφαλιζόμενος, ανταλλάσει το άγνωστο κόστος της συγκράτησης με το σίγουρο και γνωστό κόστος των ασφαλιστρών. Τότε, καθορίζονται τα έξοδα που προκύπτουν από αμιγείς κινδύνους στο διάστημα που αυτοί καλύπτονται. Αυτή η σταθεροποίηση των εξόδων ζημίας σημαίνει ότι τα κέρδη είναι λιγότερο επιδεκτικά στις συνέπειες αμιγών κινδύνων από όταν αυτοί συγκρατούνται. Παρόλα αυτά, η ασφάλεια δεν αποζημιώνει πάντα πλήρως τον ασφαλιζόμενο. Αυτό μπορεί να είναι αποτέλεσμα περιορισμού της ευθύνης που δέχεται ο ασφαλιστής, κακή διοίκηση των ασφαλειών από τον ασφαλιστή, οπότε δημιουργούνται κενά στην κάλυψη. Μελέτες που έχουν γίνει, δείχνουν ότι οι αποζημιώσεις που πληρώνονται από τους ασφαλιστές στις επιχειρήσεις, που υπόκεινται σε απώλειες, αντιπροσωπεύουν μόνο το ένα όγδοο, περίπου, του πραγματικού κόστους κινδύνου.

4.ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (Security Risk Control)

4.1. Έλεγχος κινδύνου διάρρηξης

Πολλά είναι αυτά που πρέπει να προνοήσουμε γι'αυτή την περίπτωση, πολλά απ'τα οποία για να είναι αποτελεσματικά πρέπει να τα σκεφτούμε πριν χτιστεί ένα κτίριο, ενώ άλλα λίγο αργότερα, αλλά πάντα πριν γίνει η διάρρηξη.

4.1.1.Κατάσταση

Οι παράγοντες τους οποίους πρέπει να σκεφτούμε πριν την απώλεια είναι οι εξής :

- η περιοχή και η φύση των άλλων επιχειρήσεων που βρίσκονται εκεί
- ο φωτισμός που υπάρχει στην περιοχή αφού νυχτώσει
- το επίπεδο της κίνησης κατά τη διάρκεια της ημέρας και της νύχτας.

Κάποιοι από τους πιθανούς κινδύνους μπορούν να απομακρυνθούν εάν συντρέχουν λόγοι που θα αποθαρρύνουν τους διαρρήκτες, όπως επιπλέον προστατευτικά μέτρα.

4.1.2.Κατασκευή

Πολλά είναι τα σημεία τα οποία πρέπει να προσεχθούν κατά την διάρκεια της κατασκευής του κτιρίου, όσον αφορά την ασφάλεια, αν και μπορούν να παρθούν συμπληρωματικά μέτρα αργότερα. Οι ερωτήσεις που πρέπει να μας απασχολήσουν σ'αυτό το στάδιο είναι :

- τα υλικά που θα χρησιμοποιηθούν. Προσφέρουν την απαιτούμενη αντίσταση στον πιθανό ληστή ;
- το σχέδιο του κτιρίου και οποιαδήποτε μέρη χρησιμεύσουν σαν κρυψώνα όπως :
 - ο περίβολος του κτιρίου. Είναι επαρκής ο φωτισμός ;
 - χώροι αποθήκευσης. Ασφαλιζούν κανονικά ;
 - μάντρες-τοιχώματα. Μπορούν σ'αυτά να τοποθετηθούν συρματένια πλέγματα ή γυαλί για επιπλέον προστασία ;
- σημεία προσέγγισης εσωτερικά και εξωτερικά
 - παράθυρα και πόρτες. Πρέπει να τοποθετηθούν μπάρες και σιδεριές ;
 - υδρορροές, σωληνώσεις

4.1.3. Απασχόληση

Ίσως είναι το πιο σημαντικό σημείο, αφού προσδιορίζει εάν η επιχείρηση θα αποτελέσει στόχο κακοποιών, ανάλογα με τα προϊόντα που αποθηκεύει. Είναι πάντως πολύ δύσκολο να μειωθούν οι κίνδυνοι που συνδέονται με το αντικείμενο της επιχείρησης, αφού αυτό είναι αναπόσπαστο κομμάτι της. Θα πρέπει, παρ'όλα αυτά να αναλογιστούμε:

- τα αγαθά τα οποία αποθηκεύονται και χρησιμοποιούνται στους χώρους της επιχείρησης. Μεταφέρονται εύκολα ; Μπορούν να αναγνωρισθούν ;
- υπάρχει συσσώρευση μετρητών ; Μπορεί αυτό ν'αποφευχθεί ;
- πως αποθηκεύονται προϊόντα και χρήματα ;

4.1.4. Άλλα προληπτικά μέτρα

Υπάρχουν κάποιες λεπτομέρειες που είναι ικανές να αποτρέψουν τον πιθανό κακοποιό, τις οποίες καλό είναι να εξετάζουμε. Έτσι πρέπει να :

- σιγουρευτούμε ότι οι εγκαταστάσεις απομονώνονται ασφαλώς τις βραδυνές ώρες
- προβλέψουμε ότι όλοι οι εξωτερικοί χώροι είναι καλά φωτισμένοι, κυρίως οι πόρτες και τα παράθυρα. Δεν είναι σοφό να φυτεύονται δέντρα και θάμνοι σε σημεία που θα μπορούσαν να προσφέρουν κρυψώνα σε κακοποιούς.
- μην αφήνουμε σκάλες, παλέτες και άλλα εξαρτήματα τα οποία θα διευκόλυναν πρόσβαση στη σκεπή. Εκτός από αυτό, τέτοια αντικείμενα, μαζί με απορρίματα ή άχρηστα υλικά συσκευασίας, χρησιμοποιούνται συχνά για να ξεκινήσουν φωτιές που μπορούν να προκαλέσουν τεράστια ζημιά στο κτίριο.
- σιγουρευτούμε ότι όλα τα παράθυρα και οι πόρτες είναι καλά κλειδωμένα, ώστε ο διαρρηκτής να χρειαστεί αρκετή ώρα να μπει ή να βγει από τις εγκαταστάσεις. Δεν πρέπει να "κρύβουμε" οποιαδήποτε κλειδιά έξω από το κτίριο αν αυτά χρησιμοποιούνται για να μπούμε μέσα και ας προβλέψουμε όλες οι πόρτες εξόδου να χρειάζονται ξεκλείδωμα.
- μην αφήνουμε είδη που προκαλούν σε εμφανή σημεία του χώρου χωρίς τις απαραίτητες γρίλλιες ή μπάρες που αποτρέπουν το ληστή απ' την απόπειρα διάρρηξης
- μην αφήνουμε αντικείμενα σε χώρους που δεν ασφαλίζουν κατά τις ώρες που δεν λειτουργεί η επιχείρηση
- τοποθετήσουμε φωτισμό ασφαλείας εσωτερικά και εξωτερικά του κτιρίου
- ακινητοποιούμε τα γερανοφόρα ή οχήματα ανέλκυσης που βρίσκονται στον περιβόλο του κτιρίου κατά τις ώρες που δεν λειτουργεί η επιχείρηση
- μην αφήνουμε χρήματα στα ταμεία τη νύχτα και να τα έχουμε ανοιχτά.

4.1.5. Προστασία, παρακολούθηση και συσκευές πρόληψης

Αυτά πρέπει να θεωρούνται ως τα τελευταία μέτρα ασφαλείας και να τοποθετούνται συμπληρωματικά. Ο αντικειμενικός στόχος αυτών των εξαρτημάτων είναι :

- να προλαμβάνουν. Να δυσκολεύουν οποιονδήποτε διαρρήκτη να μπει ή να βγει από τις εγκαταστάσεις.
- να καθυστερούν. Ο ληστής προσπαθεί να μένει όσο το δυνατόν λιγότερο χρόνο στις εγκαταστάσεις. Όσο περισσότερο μένει, τόσο μεγαλύτερο κίνδυνο διατρέχει να τον ανακαλύψουν
- να παρακολουθούν κάθε κίνηση του διαρρήκτη, όσο αυτός είναι ακόμα μέσα στους χώρους της επιχείρησης.

Τα περισσότερα μέτρα προστασίας έχουν κάποιο σχετικό κόστος το οποίο πρέπει να εξισορροπείται με την αποτελεσματικότητα του και την πραγματική ανάγκη γι'αυτά. Αυτό που θεωρείται απαραίτητο για την ασφάλεια καταστήματος, για οικιακές συσκευές ή για υπολογιστές, θα είναι υπερβολικό για κατάστημα μαλλιών ή ενός συγκροτήματος γραφείων.

Οι συσκευές προστασίας ή ασφάλειας περιλαμβάνουν τα ακόλουθα και είναι συνήθως παθητικές :

- Κλειδαριές. Υπάρχουν πολλοί διαφορετικοί τύποι κλειδαριών, αλλά αυτή που προτιμάται για κανονική χρήση, είναι η συμβατική κλειδαριά. Αυτές με κωδικούς, συνδυασμούς ή χρονοδιακόπτες χρησιμοποιούνται συχνότερα σε χρηματοκιβώτια ή θησαυροφυλάκια.
- Χρηματοκιβώτια και θησαυροφυλάκια. Παρ'όλο που αυτά των τελευταίων χρόνων είναι ανθεκτικά σε εκρηκτικά, τρυπάνια, οξυγόνο κ.ά., τα παλαιότερα προσφέρουν μικρή αντίσταση στον διαρρήκτη που έρχεται αποφασισμένος και πλήρως εξοπλισμένος.

Το θέμα της ασφάλειας πρέπει να εξετάζεται σφαιρικά. Είναι άσκοπο να τοποθετήσουμε αδιάρρηκτη κλειδαριά σε ένα μόνο σημείο του κτιρίου ενώ σε όλα τα υπόλοιπα θα υπάρχουν απλές φτηνές κλειδαριές που παραβιάζονται με το παραμικρό.

- Προληπτικά μέτρα που περιλαμβάνουν τα παρακάτω, είναι ενεργά και παθητικά ως προς τις ενέργειες :

- νυχτοφύλακες
- σκυλιά
- εταιρείες προστασίας
- κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης
- ψυχολογικά αποτρεπτικά μέσα π.χ. πινακίδες προειδοποίησης

4.2. Συστήματα παρακολούθησης - συναγερμοί

Οποιοδήποτε σύστημα παρακολούθησης θα πρέπει να εγκαθίσταται από γνωστή εταιρεία που ειδικεύεται στα συστήματα ασφαλείας και να συντηρείται κανονικά. Για τη σωστή λειτουργία του θα πρέπει να ενεργοποιείται όποτε οι εγκαταστάσεις κλείνουν και αυτό προϋποθέτει ανθρώπινο παράγοντα. Υπάρχουν διαθέσιμα συστήματα

ασφαλείας για να ανιχνεύουν οποιαδήποτε διάρρηξη. Πρέπει, βεβαίως να θυμόμαστε ότι η εγκατάσταση συναγερμού απλά ειδοποιεί για βοήθεια, συνεπώς πρέπει να χρησιμοποιείται ως υποστήριξη ανθρώπινου δυναμικού που εκτελεί την περιπολία.

4.2.1.Εγκατάσταση και Συντήρηση

Τα ακόλουθα σημεία πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όσον αφορά τα συστήματα συναγερμού :

- μπορούν να εγκατασταθούν για να καλύπτουν :
 - την περίμετρο (παράθυρα, πόρτες κ.λ.π.)
 - τον εσωτερικό χώρο

Ο συνδυασμός και των δύο σε ένα σύστημα είναι ο πλέον αποδοτικός, αλλά και το καθένα μόνο του λειτουργεί ικανοποιητικά.

- οι τρόποι εντοπισμού που χρησιμοποιούνται στους συναγερμούς ποικίλλουν και κάποιο σύστημα που χρησιμοποιεί δύο διαφορετικούς τρόπους (π.χ. ήχο και θερμότητα) για να τον ενεργοποιήσει, είναι σαφώς καλύτερο από τα συστήματα που λειτουργούν με τον ένα τρόπο

- εάν το σύστημα συναγερμού περιλαμβάνει ηχητικές συσκευές, τότε πρέπει να τοποθετούνται σε θέσεις που δεν έχουν πρόσβαση από το έδαφος, παράθυρα, τη στέγη ή σκέπαστρα

- δεν υπάρχει λόγος να εγκαταστήσουμε σύστημα συναγερμού που όταν ηχήσει δεν θα υπάρχει κανείς να το ακούσει και να ειδοποιήσει την αστυνομία. Καλύτερο θεωρείται ένα παρακολουθούμενο σύστημα, το οποίο θα έχει τουλάχιστον κάποια ανταπόκριση. Αυτό μπορεί να γίνει εάν αποτανθούμε σε εταιρεία που παρέχει παρακολούθηση των συστημάτων της, ή εάν συνδέσουμε το δικό μας συναγερμό με αυτόματο τηλεφωνικό κέντρο, το οποίο θα ειδοποιεί κάποια άτομα από το προσωπικό της επιχείρησης. Το τοπικό ηχητικό σύστημα μπορεί να σιγήσει λίγα λεπτά μετά την ενεργοποίησή του για να αυξήσει τις πιθανότητες να πιαστεί ο κλέφτης στους χώρους που διέρρηξε.

- τα συστήματα συναγερμού πρέπει να εξετάζονται και να δοκιμάζονται τακτικά. Τα περισσότερα είναι αρκετά περίπλοκα και χρειάζονται επαγγελματικές γνώσεις για να συντηρηθούν. Έτσι, πρέπει σε κάθε εγκατάσταση συστήματος προστασίας να υπάρχει συμβόλαιο με την εταιρεία που να προβλέπει εγγύηση και συντήρηση.

4.2.2.Κατασκευή

Κάθε σύστημα συναγερμού είναι φτιαγμένο από τρία κυκλώματα τα οποία είναι αλληλοεξαρτώμενα έτσι ώστε όταν ένα τμήμα δεν λειτουργήσει, αποτυγχάνει όλο το σύστημα. Τα τρία κυκλώματα είναι :

- i) Κύκλωμα παρακολούθησης - ενεργοποίηση συναγερμού
- ii) Κύκλωμα ελέγχου - μεταφραστικό και κέντρο αποφάσεων
- iii) Κύκλωμα προειδοποίησης - ξεκινάει το συναγερμό.

i). Κύκλωμα παρακολούθησης

Αυτό μπορεί να είναι ανοιχτού κυκλώματος οπότε ο διαρρήκτης προκαλεί την ολοκλήρωση του κυκλώματος και το ρεύμα να κυκλοφορήσει ή κλειστού κυκλώματος που διακόπτει το κύκλωμα και συνεπώς την ροή του. Μόλις αντιδράσει το κύκλωμα παρακολούθησης πρέπει να επανερργοποιηθεί με το χέρι.

Μηχανισμοί παρακολούθησης

- συνεχής καλωδίωση - ένα συνεχές καλώδιο στην περίμετρο της περιοχής. Αντιδρά μόλις σπάσει το κύκλωμα

- φύλλο αλουμινίου - αντί καλωδίου μια λεπτή λωρίδα αλουμινίου τοποθετείται συνήθως στο εσωτερικό των παραθύρων

- υπέρυθρες ακτίνες - μια υπέρυθρη δέσμη φωτός εκπέμπεται προς ένα δέκτη και ο συναγερμός ξεκινάει με οποιαδήποτε παρεμπόδιση της ακτίνας

- διακόπτης προστασίας - μπορεί να τοποθετηθεί σε κάποιο σημείο εισόδου. Το σύστημα ενεργοποιείται με το άνοιγμα της εισόδου και το σπάσιμο του κυκλώματος. Υπάρχουν οι ακόλουθοι τύποι :

- μηχανικοί σύνδεσμοι
- μαγνητικοί σύνδεσμοι
- ιωδίου σύνδεσμοι
- επιθέματα πίεσης
- διακόπτες προσωπικής επίθεσης
- ράβδοι απόκρουσης
- παθητικά συστήματα παρακολούθησης
- ανιχνευτές ενεργητικών κινήσεων
- ανιχνευτές διαφοροποίησης πίεσης
- ανιχνευτές αμεσότητας

ii).Κύκλωμα ελέγχου

Το μέρος αυτού του συναγερμού περιλαμβάνει το τμήμα το οποίο τον ενεργοποιεί, τον απενεργοποιεί και τον ελέγχει.

iii).Κύκλωμα προειδοποίησης

Σκοπός του είναι να ειδοποιεί αυτούς που παρακολουθούν το σύστημα συναγερμού, συνήθως με οπτικοακουστικά μέσα όπως κουδούνια, σειρήνες, φάτα που αναβοσβήνουν.

4.3. Έλεγχος κινδύνου χρημάτων

Προκειμένου να μειώσουμε τον κίνδυνο διάρρηξης, λαμβάνουμε υπόψη τόσο τα μετρητά που είναι στατικά, αλλά και αυτά κατά τη μεταφορά τους

Έτσι :

- αλλάζουμε την ώρα και την διαδρομή της μεταφοράς σε τυχαία χρονικά διαστήματα
- μειώνουμε την ποσότητα των μετρητών που μεταφέρονται υιοθετώντας άλλες μεθόδους όπως πληρωμή του προσωπικού με επιταγές, υπηρεσίες της τράπεζας για μεταφορά ποσών από λογαριασμό σε λογαριασμό
- χρησιμοποιούμε προστατευτικά μέτρα όπως :
 - τσάντες με συναγερμό
 - γιλέκα με θήκες για μεταφορά χρημάτων

4.4. Έλεγχος κινδύνου πιστωτικής εγγύησης

Οι κίνδυνοι σ'αυτή την περίπτωση είναι ηθικοί ή συνδέονται με αναξιοπιστία προσώπων, οπότε είναι εξαιρετικά δύσκολο να τις ελέγξεις. Υπάρχουν διάφοροι τρόποι να μειωθούν τέτοιου είδους κίνδυνοι σε μια οργάνωση.

- Προσεκτική επιλογή προσωπικού και σχολαστική εξέταση των ατόμων που θα απασχοληθούν σε ευαίσθητους τομείς
- Εφαρμογή και ενίσχυση αυστηρών διαδικασιών, όσον αφορά οικονομικές συναλλαγές, συμπεριλαμβανομένων και μεταφορών χρημάτων
- Δύο επιπλέον υπογραφές στις περιπτώσεις μεταφοράς και ανάληψης χρημάτων
- Αυστηρός καθορισμός αρμοδιοτήτων
- Εφαρμογή προγράμματος τακτικών οικονομικών ακροάσεων
- Διατήρηση στενών και φιλικών σχέσεων με το προσωπικό, ώστε να περιοριστεί η απάτη και η κατάχρηση

4.5. Έλεγχος κινδύνων στους Η/Υ

Οι κίνδυνοι που προκύπτουν από την ιδιοκτησία και χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών έχουν πολλαπλασιαστεί τα τελευταία χρόνια, αφού οι επιχειρήσεις στηρίζονται σχεδόν ολοκληρωτικά πια σ'αυτούς.

Έτσι πρέπει να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα ώστε :

- Οι εγκαταστάσεις Η/Υ να είναι προσιτές όποτε χρειάζονται
- Να μειωθεί η άσκοπη χρήση τους
- οι πληροφορίες που παρέχει να μην
 - διαφθείρονται
 - κλέβονται ή απομακρύνονται
 - καταστρέφονται σκόπιμα ή όχι

Πιθανά μέτρα μπορεί να περιλαμβάνουν :

- Προσεκτική πρόσληψη προσωπικού
- Αυστηρή εφαρμογή μέτρων και σταθμών για
 - χειρισμό προγραμμάτων
 - σχεδιασμό συστημάτων
- Διαχωρισμός αρμοδιοτήτων (π.χ. οι προγραμματιστές να απαγορεύεται να χειρίζονται τους υπολογιστές του προσωπικού)
- Περιορισμένη και ελεγχόμενη πρόσβαση στον υπολογιστή και τα αρχεία του
- Συγκερασμός γραφειοκρατικών και ηλεκτρονικών συστημάτων
- Έλεγχος στην εξέλιξη και εφαρμογή των νέων συστημάτων και στις αλλαγές των υπαρχόντων, όσο αφορά το χρόνο και το κόστος
- Τακτικές οικονομικές ακροάσεις

4.6. Έλεγχος κινδύνου τρομοκρατίας

Τρομοκρατία είναι η παράνομη χρήση ή απειλή βίας κατά ατόμων, προϊόντων ή περιουσιών με πολιτικά ή κοινωνικά κίνητρα. Εμφανίζεται δε, με διάφορες μορφές όπως εκβιασμός, δολιοφθορά, απαγωγή και λύτρα, πειρατία κ.λ.π.

Για να κατορθώσει η επιχείρηση να περιορίσει αυτό το είδος κινδύνου, πρέπει η διοίκηση να κατανοήσει ότι αντικειμενικός στόχος των τρομοκρατών θα είναι να αποσπάσουν χρήματα. Θα πρέπει, λοιπόν, η εταιρεία να μεταφράσει την απειλή σε όρους των δικών της λειτουργιών και αδυναμιών. Κατά την άποψη αυτή, παράγοντες όπως συμβολισμοί (όνομα, image), κοινωνική θέση, σκοπός και εγκατάσταση της επιχείρησης, είναι πολύ σημαντικοί.

Τα μέτρα αντιμετώπισης του κινδύνου, προφανώς, θα διαφέρουν από επιχείρηση σε επιχείρηση, από περιοχή σε περιοχή. Οτιδήποτε όμως, και αν αποφασισθεί θα πρέπει να περιέχονται τα παρακάτω :

- Απασχόληση και αφοσίωση, τόσο της ανώτατης διοίκησης όσο και των αρχών επιβολής του νόμου
- Μέτρα προφύλαξης, τόσο πρακτικά όσο και διαδικαστικά. Στην περίπτωση που το αντικείμενο της επιχείρησης είναι συγκεκριμένο προϊόν, ο σωστός ποιοτικός έλεγχος και ασφάλεια, σε συνδυασμό με αρμονική σχέση των εργαζομένων, θα διασφαλίσει, ως ένα βαθμό τουλάχιστον, την αποφυγή δολιοφθοράς.

Στις άλλες μορφές τρομοκρατίας, η επιχείρηση μπορεί να αμυνθεί με την εφαρμογή του απρόβλεπτου των κινήσεων της και αυστηρής εχεμύθειας.

- Συλλογή και εκπαίδευση προσωπικού σε ειδικευμένους κλάδους, όπως στο χειρισμό διαπραγματεύσεων, δημόσιες σχέσεις και διασυνδέσεις, νομικά, οικονομικά, υποστήριξη οικογενειακών θυμάτων.

Αυτοί, σε συνδυασμό με ένα σωστά οργανωμένο σχέδιο για απρόβλεπτες καταστάσεις θα συγκρατήσει σε μεγάλο βαθμό κάποια κρίση που ενδεχομένως θα προκύψει.

Ο έλεγχος και περιορισμός κινδύνων τρομοκρατίας έχει εξειδικευτεί εξαιρετικά τα τελευταία χρόνια, παρότι περιλαμβάνει εφαρμογή πραγμάτων που θεωρούνται κοινή λογική. Ένας μικρός αριθμός εξειδικευμένων εταιρικών συμβούλων έχει αναπτυχθεί, που μπορεί να βοηθήσει τις επιχειρήσεις προβάλλοντας τους κινδύνους στους οποίους εκτίθεται, επιδεικνύοντας τα προστατευτικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν και παρουσιάζοντας ένα σχέδιο διοίκησης κρίσιμων καταστάσεων.

4.7. Έλεγχος πολιτικού κινδύνου

Σ' αυτή την περίπτωση θα πρέπει :

- Να συγκεντρωθούμε στην έρευνα κυριότητας μέσα στην επιχείρηση σε χώρες με χαμηλό ποσοστό πολιτικού κινδύνου, όπως στη Μεγάλη Βρετανία.
- Κάνοντας την τοπική επιχείρηση εξαρτώμενη από την μητρική εταιρεία, όσον αφορά κάποια σημαντικά υλικά ή αγορές.
- Διαφοροποίηση στο βαθμό που τα σχετικά περιουσιακά στοιχεία σε μια χώρα δεν ξεπερνούν το 5% των συνοπτικών περιουσιακών στοιχείων της μητρικής εταιρείας ανά τον κόσμο.
- Παραχωρώντας μέρος της τοπικής επιχείρησης σε παράγοντες της χώρας, ίσως σαν τρόπο επίτευξης κοινού στόχου ένδειξης καλής πίστης και διάθεσης συνειδητού πολίτη στη χώρα που φιλοξενεί.
- Διενεργώντας επιχειρηματικές λειτουργίες σαν τοπική επιχείρηση στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό με διάφορους τρόπους :
 - Δανεισμός σημαντικών πόρων της εταιρείας από τοπικές τράπεζες
 - Αγορά μεγαλύτερων δυνατών ποσοτήτων πρώτων υλών και άλλων υλικών από την τοπική αγορά
 - Ενοικίαση αντί αγοράς
 - Διατηρώντας το μικρότερο δυνατό μέρος της συνολικής επιχείρησης σε χώρες υψηλού κινδύνου.
- Μείωση αποδοχής του τοπικού νομίσματος στο βαθμό που αυτό επαρκεί για τις υποχρεώσεις εντός της χώρας
- Προτίμηση διεθνών αγορών, σε σχέση με τις τοπικές, ώστε να εξασφαλισθεί μεγαλύτερη σταθερότητά τους
- Πλήρης επεξήγηση της αξίας της επιχείρησης στην χώρα διαμονής, τόσο σε οικονομικούς, όσο και πολιτικούς όρους
- Αναπτύσσοντας συνεχώς πωλήσεις εξωτερικού
- Παρακολουθώντας στενά το οικονομικό, πολιτικό και κοινωνικό σκηνικό της χώρας
- Με συμμόρφωση στους κανονισμούς του κράτους αυτού, εφόσον επιδρούν στη λειτουργία της επιχείρησης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ

2.1.Γενικά

Ο περισσότερος κόσμος, στο άκουσμα των λέξεων "κίνδυνος", "αποφυγή κινδύνου", "διοίκηση κινδύνου", φέρνει στο μυαλό του τις ασφάλειες. Πρόκειται για ένα πολύ συνηθισμένο συνειρμό ο οποίος, όμως, είναι τελείως λανθασμένος. Ο κίνδυνος δεν συνεπάγεται πάντα ασφάλιση, το Risk Management δεν είναι ασφάλιση. Τρόπο αντιμετώπισης του κινδύνου μπορούμε να θεωρήσουμε τις ασφάλειες, αλλά όχι τον μοναδικό. Δεν παύει όμως να αποτελεί την πιο διαδεδομένη και ίσως πιο οργανωμένη μέθοδο μετατόπισης του κινδύνου, αφού μάλιστα έχει αναχθεί και σε επιστήμη.

Σ'αυτό το κεφάλαιο θα προσπαθήσουμε να δώσουμε μια εικόνα του τι σημαίνει ασφάλεια, ποια είναι τα είδη της, κάποια παραδείγματα και αναφορές σε συγκεκριμένες μορφές της, που χρησιμοποιούνται ευρύτατα στο διεθνές εμπόριο.

2.2.Τι είναι ασφάλιση

Η έννοια της ασφάλισης, είναι απολύτως συνυφασμένη με την ανάγκη των ανθρώπων, να προασπίζουν τη ζωή, την δραστηριότητα και την περιουσία τους, από απρόβλεπτους σοβαρούς κινδύνους.

Για το λόγο αυτό, λαμβάνουν τα κατάλληλα προληπτικά μέτρα, για να αποτρέψουν τους κινδύνους ή να περιορίσουν την έκταση των συνεπειών τους, όταν οι κίνδυνοι αυτοί αναπόφευκτα εκδηλωθούν.

Στην σύγχρονη πραγματικότητα, οι πολίτες φροντίζουν να διασφαλιστούν κατά πρώτο και κύριο λόγο, απέναντι σε κινδύνους που θεωρούν φυσιολογικούς στην ζωή τους, όπως απέναντι στον κίνδυνο βλάβης της υγείας τους, που θα τους απομάκρυνε έστω και προσωρινώς από την εργασία τους και θα τους υποχρέωνε σε μεγάλα έξοδα. Όπως επίσης, φροντίζουν να διασφαλιστούν για το μέλλον, απέναντι στα γηρατειά, που καθιστούν όλους μας ουσιαστικά ανήμπορους για προσφορά ανταγωνιστικής εργασίας.

Πρέπει να πούμε ότι η ασφάλιση είναι μόνο μία αποτελεσματική οικονομική τεχνική ως προς τον κίνδυνο, όταν η κάλυψη εξασφαλίζεται από το ασφαλιστικό συμβόλαιο που ταιριάζει στις ανάγκες του οργανισμού, επαρκής αποζημίωση όταν το γεγονός της απώλειας πραγματοποιείται και ο οργανισμός επιτρέπεται να συνεχίσει τις εργασίες του.

Η ύπαρξη της κάλυψης, για κάποιο συγκεκριμένο γεγονός ή κίνδυνο, δεν θα πρέπει να παίρνεται ως δεδομένη. Η μεθοδική προσέγγιση γίνεται πιο σημαντική, όταν συγκρίνονται προσφορές καλύψεων ανταγωνιστικών ασφαλιστών. Οι περιπλοκότητες των διεθνών ασφαλίσεων, όπου ο αγοραστής αντιμετωπίζει διαφοροποιήσεις των προσδιορισμών των κινδύνων, συνεπάγεται μια δομημένη προσέγγιση της επιλογής της ασφαλιστικής κάλυψης.

Το ασφαλιστικό κόστος, είναι ένα αυξανόμενο έξοδο σε πολλούς εταιρικούς ισολογισμούς. Αριθμοί που συγκεντρώνονται από την Ένωση των Βρετανών Ασφαλιστών (Association of British Insurers - ABI) για την Μ.Βρετανία, δείχνουν ότι κατά την περίοδο 1976-1985 τα ασφαλιστρα αυξήθηκαν κατά 238%. Ο πληθωρισμός, όπως σημειώθηκε από τον δείκτη λιανικών τιμών, αυξήθηκε κατά 137% την ίδια χρονική περίοδο. Αυτή η αύξηση και τα απεριόριστα ποσά που παρέχονται για τα ασφαλιστρα επιστούν την προσοχή των οικονομικών διευθυντών των επιχειρήσεων. Ίσως τελικά το οικονομικό κριτήριο πρέπει να επικεντρώνεται περισσότερο στην απόδοση τέτοιων εξόδων παρά στην προστασία.

Η οικονομική ικανότητα της ασφάλισης πρέπει να βρίσκεται κάτω από λεπτομερή εξέταση. Εάν είναι λιγιστά τα εταιρικά κεφάλαια που υπάρχουν, ποια τότε η επιστροφή τους ; Θα μπορούσαν αυτά τα ποσά να χρησιμοποιηθούν καλύτερα σε άλλο σκοπό ; Με άλλα λόγια, η αγορά της ασφάλισης πρέπει να αντιμετωπίζεται με τα ίδια κριτήρια, όπως και άλλες υποχρεώσεις, για τα εταιρικά κεφάλαια.

2.3.Μεταφορά κινδύνου

Η ασφάλιση, παρέχει οικονομική προστασία κατά των κινδύνων, δίνοντας την δυνατότητα στον αγοραστή να μεταφέρει την πιθανότητα της απώλειας στον ασφαλιστή, μέσω της εκπλήρωσης συγκεκριμένων συνθηκών. Τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του ασφαλιστικού συμβολαίου είναι :

-καθορίζεται πριν την έλευση του γεγονότος και εγγράφεται στο ασφαλιστικό συμβόλαιο

-η ευθύνη της απώλειας μεταφέρεται την χρονική στιγμή του ατυχήματος

-μεταφέρονται μόνο οι οικονομικές ζημιές. Ο ασφαλιζόμενος θα υποστεί την απώλεια του κτιρίου, εργοστασίου ή αποθήκης μέχρι να του δοθεί η χρηματική αποζημίωση

Εφόσον η ασφάλιση είναι μια συμφωνία σε συμβόλαιο, η διαθεσιμότητα της οικονομικής αποζημίωσης εξαρτάται από τους όρους της κάλυψης που καθοδηγούνται από το νομικό καθεστώς της ασφάλισης (καλή πίστη, ασφαλισίμο συμφέρον, αποζημίωση, αντικατάσταση ασφαλιζόμενων, συνεισφορά).

2.4.Οικονομικός κίνδυνος

Ο κανονικός τύπος μιας ασφαλιστικής συμφωνίας, είναι ότι το ασφαλιστρο καταβάλεται εφόσον κανονιστούν τελειωτικά οι αξιώσεις για τις καταστροφές που θα προκληθούν. Με άλλα λόγια, ο ασφαλιζόμενος πληρώνει χρήματα στον ασφαλιστή ο οποίος επιστρέφει μέρος του ποσού, ολόκληρο ή μεγαλύτερο από αυτό που κατεβλήθει κατά την εμφάνιση του γεγονότος. Υπάρχει πάντα μια χρονική καθυστέρηση μεταξύ της καταβολής των ασφαλιστρων και της εκκαθάρισης των απαιτήσεων. Σε μερικά χρόνια θα επιστραφούν τα χρήματα που πήρε ο ασφαλιστής, σε άλλους θα συμβεί το αντίθετο. Και μπορεί ακόμα όλα τα κεφάλαια να μην επιστραφούν την ίδια χρονική στιγμή. Το βασικό πρότυπο είναι η αποπληρωμή από τον ασφαλιστή, ακολουθούμενη από μια καθυστέρηση, ακολουθούμενη κι αυτή με τη σειρά της από την αποδοχή κεφαλαίου από τον ασφαλιστή. Αυτό είναι μερικώς αποδεκτό, στα χαμηλά επίπεδα της απώλειας, όπου εκεί είναι ένα δείγμα από χαμηλή σοβαρότητα και υψηλή συχνότητα. οι ασφαλιστές, ωστόσο, επιτρέπουν στον ασφαλισμένο να αναλάβει την ευθύνη, για πληρωμή μικρότερης κατηγορίας πιθανής απώλειας, μέσω της μείωσης των δυσανάλογων ασφαλιστικών εξόδων που συνδέονται με αυτή την κατηγορία της απώλειας. Η εκδούσα αρχή, επίσης, έχει πληρωμές για μεσαίας και ανώτερης κατηγορίας απώλειες. Η κύρια διαφορά βρίσκεται στην χρονική περίοδο που τα ασφαλιστρα μαζεύονται για να πληρώσουν την απώλεια. Ο ασφαλιστής πρέπει τελικά να ξανακαλύψει όλες τις πληρωμές αλλιώς δεν θα επιβιώσει, μολονότι δεν είναι υποχρεωμένος να καλύψει αυτά, σαν πληρωμές ασφαλιστρων από την εταιρεία η οποία υπέστει την απώλεια.

Στην ουσία η ασφάλιση είναι κάτι σαν συσκευή μεταφοράς κινδύνου, σύντομης περιόδου. Το κόστος της απώλειας οφείλεται τελικά στον ασφαλιζόμενο, όχι στον ασφαλιστή

αφού η μικρή πείρα απώλειας θα οδηγήσει σε υψηλότερα ασφάλιστρα, όλα τα άλλα πράγματα παραμένουν ίδια. Η ασφάλιση είναι επομένως ένας τρόπος ήρεμης απώλειας, που απαιτεί από τον οργανισμό να βρει τους δικούς του κινδύνους μακροπρόθεσμα, ενώ παράγει προστασία εναντίον της οικονομικής εξάρθρωσης από, τους μεσαίους ή μεγάλης κλίμακας, κινδύνους σε σύντομο διάστημα.

Εάν δούμε από αυτή τη σκοπιά την ασφάλιση, πρέπει να θεωρηθεί σαν μια άλλη πηγή της οικονομίας, και από την ίδια ένδειξη απαιτείται μια διαφορετική επεξεργασία της εκτίμησης από αυτό το συσχετισμό με την μεταφορά κινδύνου. Ο οργανισμός θα πρέπει να ενδιαφέρεται να ανακαλύψει πώς εκτιμάται αυτός συγκριτικά με άλλες οικονομικές πηγές. Έτσι, η ανάλυση πρέπει να συγκεντρωθεί στα μετρητά παρά στους όρους του συμβολαίου, και η ερώτηση δεν θα πρέπει να είναι "είναι αυτό καλυμμένο ;", αλλά περισσότερο "αν ασφαλίσω αυτό, είναι περισσότερο ή λιγότερο ακριβό από άλλες εναλλακτικές οικονομικές πηγές ;".

Ποια είναι όμως τα χαρακτηριστικά κλειδιά ενός ασφαλιστικού συμβολαίου;

- Το συμβόλαιο είναι συμφωνημένο πριν το συμβάν επέλθει και είναι γραμμένο.
- Το κόστος είναι μεταφερόμενο στην ασφάλεια την στιγμή του συμβάντος.
- Μόνο οικονομικές επιπτώσεις εξασφαλίζονται.

2.5.Οφέλη της ασφάλισης

Τα οφέλη που η ασφάλιση δίδει κάθε φορά στον αγοραστή περιλαμβάνουν :

- αποζημίωση εναντίον απρόσμενης απώλειας
 - μείωση της αβεβαιότητας
 - απελευθέρωση κεφαλαίων για περισσότερο παραγωγική χρήση και
 - πρόσβαση στις ειδικευμένες υπηρεσίες διαχείρισης κινδύνου, παρεχόμενες από ασφαλιστές
- Αποζημίωση

Η ασφάλιση αντιπροσωπεύει μια έγκυρη πηγή πόρων, όταν η διαθεσιμότητα άλλων πηγών μπορεί να είναι περιορισμένη λόγω της απώλειας. Οι δανειστές μπορεί να είναι διστακτικοί να προκαταβάλουν κεφάλαια σ'ένα οργανισμό, του οποίου η ικανότητα αποπληρωμής κατακεραματίστηκε αφού στερήθηκε μέρος της ικανότητας δημιουργίας εσόδων του. Σε τέτοιες καταστάσεις, μια έτοιμη πηγή χρηματοδότησης μπορεί να είναι ακριβώς ότι απαιτείται για την μείωση των συνεπειών από κάποια απώλεια. Έτσι, η άμεση διαθεσιμότητα των κεφαλαίων από τον ασφαλιστή παρέχεται για να μετριάσει τα αποτελέσματα της απώλειας αφού η παραγωγή ή οι υπηρεσίες επανέρχονται και η ικανότητα δημιουργίας εσόδων αντικαθίσταται.

- Μείωση της αβεβαιότητας

Η αβεβαιότητα μειώνεται από την αγορά της ασφάλισης με πολλούς τρόπους :

- χρηματοδοτικές συμφωνίες. Τα διαφορετικά επίπεδα απώλειας έχουν διαφορετικές οικονομικές απαιτήσεις. Ότι θεωρείται κατάλληλο για μικρές, κανονικές απώλειες, δεν είναι κατάλληλο για εκείνες που είναι μεσαίας ή μεγάλης κατηγορίας

- συγχρονισμός της απώλειας. Μολονότι η σοβαρότητα και η συχνότητα των μέσων ετήσιων απωλειών μπορεί να υπολογιστεί, αυτό σπάνια συμβαίνει όσο αφορά τη χρονική στιγμή εμφάνισής της

- η αντικατάσταση του άγνωστου κόστους με το γνωστό κόστος του ασφάλιστρο. Αυτό γίνεται γιατί ασφάλιση σημαίνει ότι οι κίνδυνοι συγκεντρώνονται. Τούτο επιτρέπει στον ασφαλιστή να έχει πρόσβαση σε μεγαλύτερες ποσότητες πληροφοριών, απ'ότι είναι δυνατό για το άτομο που ασφαρίζεται. Με το πλεονέκτημα του νόμου των μεγάλων αριθμών, η πρόγνωση είναι αυξημένη, σε σημείο να περιορίζει το συνολικό επίπεδο της αβεβαιότητας. Η ανεξάρτητη μονάδα επωφελείται αφού τα μέτρα που παίρνονται για απρόσμενες απώλειες κάθε χρόνο, τώρα δεν είναι μόνο μικρότερα αλλά και περιορίζονται μόνο στο ασφάλιστρο.

-Οικονομικό όφελος

Αυτή η μείωση της αβεβαιότητας αποτελεί και οικονομικό όφελος. Κεφάλαια που παλαιότερα έπρεπε να υπάρχουν σε μετρητά για να καλύψουν αναπάντεχες απώλειες, μπορούν τώρα να απελευθερωθούν για χρήση τους αλλού με μεγαλύτερες αποδόσεις.

Σύμφωνα με τους Williams - Heins στο βιβλίο "Διαχείριση Κινδύνου και Ασφάλιση" (Risk Management and Insurance) "η μείωση της αβεβαιότητας θα ενθαρρύνει την συσσώρευση νέων κεφαλαίων, διότι οι επενδυτές θα διστάσουν λιγότερο. Οι περίοδοι σχεδιασμού μεγαλώνουν, οι πιστώσεις παρατείνονται και παρακρατούνται λιγότερες πηγές. Οι δομές των τιμών είναι βελτιωμένες ακόμα περισσότερο, αφού οι προβλέψεις των ασφαλιστών για αναμενόμενη ζημιά σε κάθε ασφαλισμένο είναι γενικά ανώτερες από αυτές των ανεξάρτητων μονάδων".

-Ειδικευμένες υπηρεσίες ελέγχου κινδύνου

Πολλές βοηθητικές υπηρεσίες, οι οποίες παρέχονται από τους ασφαλιστές και περιλαμβάνονται στο κόστος των ασφαλιστρών έχουν αξία για τον ασφαλιζόμενο εξαιτίας της πρόσβασης στην πείρα και την ειδικότητα του ασφαλιστή. Εάν τέτοιες υπηρεσίες όπως έρευνα για φωτιά, κλοπή, προσαρμογή ευθύνης, δεν παρέχονται από τον ασφαλιστή, ο ασφαλιζόμενος θα έπρεπε να τις προμηθευτεί είτε από τις δικές του πηγές ή από εξωτερικές πηγές.

2.6.Κριτική της ασφάλισης

Η χρήση της ασφάλισης, σαν οικονομικό εργαλείο για τον κίνδυνο, έχει κι αυτή προβλήματα. Αρχικά, δεν παρέχει πλήρη οικονομική αποζημίωση για απώλεια και δεύτερον, υπάρχει μεγάλος αριθμός πρακτικών προβλημάτων.

-Οικονομική αποζημίωση

Λίγα είναι τα περιουσιακά στοιχεία που μπορούν να αναπληρωθούν αμέσως μετά μια απώλεια, οδηγώντας στην καθυστέρηση της πλήρους αποκατάστασης της επιχείρησης. Μολονότι μπορεί να διατεθεί κάλυψη για απώλεια κερδών ή συμπληρωματικών εξόδων,

αυτό δεν μπορεί να αποζημιώσει για μόνιμη απώλεια τμήματος της αγοράς. Επιπλέον μπορεί να υπάρξουν καθυστερήσεις στην εκκαθάριση λόγω δυσκολίας προσδιορισμού των απωλειών ή εξαιτίας διαφωνίας ασφαλιστή και ασφαλιζόμενου. Ακόμα, ενώ μπορεί να αποζημιωθεί πλήρως ο ασφαλιζόμενος, αυτό δεν σημαίνει ότι θα μπορέσει να επανακτήσει το μερίδιο που χάνει στην αγορά.

-Πρακτικά προβλήματα

Αυτά μπορεί να υπάγονται σε μια από τις παρακάτω κατηγορίες :

- η ασφαλιστική αγορά
- η διαχείριση των ασφαλίσεων
- η απόδοση των ασφαλιστών

-Η ασφαλιστική αγορά

Η πρώτη στη ανησυχία είναι :

- η ανυπαρξία διαθέσιμης κάλυψης, συνήθως σε περιοχές που ζητείται περισσότερο
- δυσκολίες σύγκρισης καλύψεων από ανταγωνιστές ασφαλιστές
- το ασφάλιστρο που χρεώνεται στον ασφαλιζόμενο δεν αντιπροσωπεύει το μέγεθος της απώλειάς του
- ο φόβος της χρεωκοπίας του ασφαλιστή. Παρότι αυτό πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σε λιγότερο οργανωμένες αγορές και αυτή η πιθανότητα δεν πρέπει να αποκλείεται και σε μεγαλύτερους χώρους.

2.7.Η διαχείριση των ασφαλειών

Τα ακόλουθα προβλήματα προκύπτουν στην διαχείριση των ασφαλίσεων :

- ανασφάλιστες απώλειες που οφείλονται σε αδυναμία
 - αναγνώρισης ενδεχόμενης απώλειας
 - συμφωνίας κάλυψης για την απόκτηση νέας περιουσίας
 - ακολουθίας των απαιτήσεων μιας ασφαλιστικής συμφωνίας
- υποασφάλιση
- υπερασφάλιση οφειλόμενη στην
 - πολλαπλή ασφάλιση των κινδύνων
 - υπερτοποθέτηση καλύψεων
 - ασφάλιση μη υπαρκτών εκθέσεων σε κίνδυνο

- αντιοικονομικές ασφαλίσεις, όπου για παράδειγμα υπήρξε αδυναμία στην αναγνώριση ότι μια μικρή έκπτωση μπορεί να οδηγήσει σε εξοικονόμηση μεγάλου ποσού ασφαλιστρών
- αποτυχία να συγκρίνουμε ασφαλιστικές τιμές
- τα ασφαλιστικά προγράμματα δεν επανεξετάζονται και δεν ενημερώνονται τακτικά
- δεν διατηρούνται οι κατάλληλες ασφαλίσεις και τα αρχεία απωλειών
- δεν αναγνωρίζεται υπευθυνότητα για ασφαλιστική διαχείριση

2.8. Η απόδοση των ασφαλιστών

Η δυσαρέσκεια των αγοραστών από τους ασφαλιστές συνήθως οφείλεται σε :

- κακή ποιότητα της υπηρεσίας
- το κόστος των ασφαλιστρών σε σχέση με την πείρα της εταιρείας στις απώλειες
- η αστάθεια του κόστους των ασφαλιστρών. Η ασφάλιση πρέπει να οδηγεί σε μείωση της αβεβαιότητας. Εάν όμως οι συνθήκες της αγοράς οδηγούν σε ευρεία διακύμανση των επιτοκίων, η αβεβαιότητα επαναφέρεται.

2.9. Πως λειτουργεί η ιδιωτική ασφάλιση

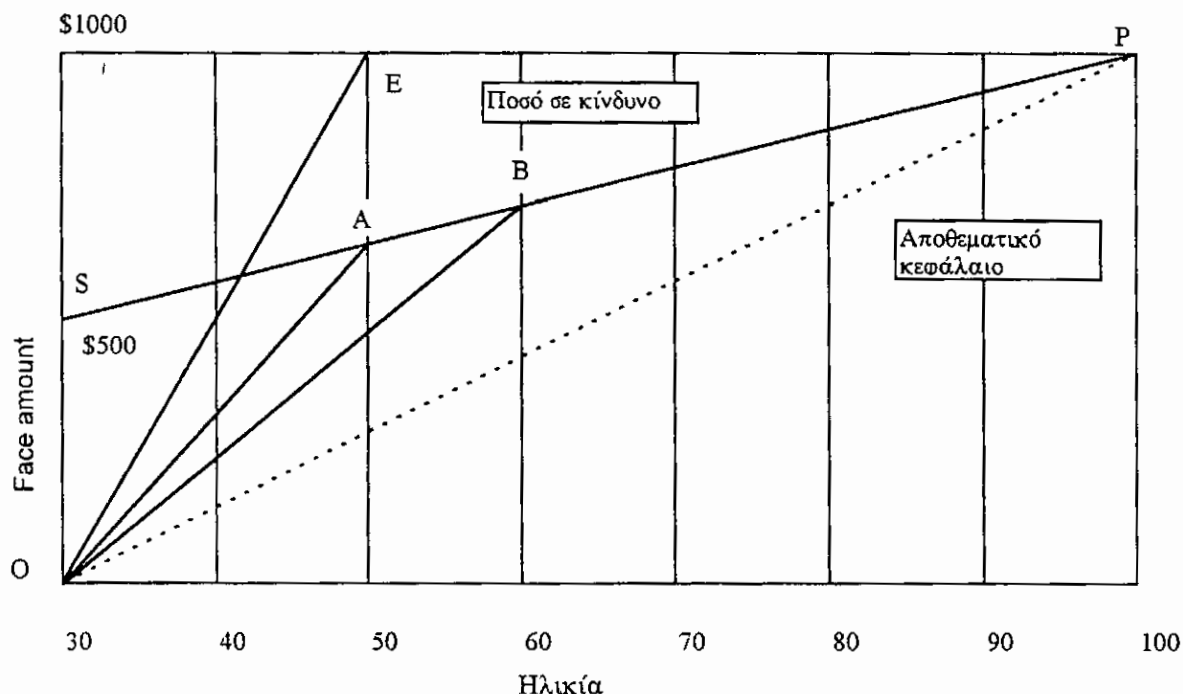
Η ιδιωτική ασφάλιση, σε αντίθεση με την κοινωνική που είναι υποχρεωτική, γίνεται με την ελεύθερη βούληση όσων επιθυμούν να έχουν ασφαλιστική προστασία έναντι ορισμένων κινδύνων. Κύριο χαρακτηριστικό της ιδιωτικής ασφάλισης, είναι η υπογραφή ιδιαίτερης συμφωνίας, μεταξύ του ασφαλιστού και του ασφαλιζόμενου, με πλήρη ελευθερία κινήσεων για το τι θα περιέχει αυτή. Δηλαδή ο ασφαλιζόμενος, επιλέγει ο ίδιος έναντι ποιων κινδύνων θα ασφαλιστεί, σε ποια έκταση θα φθάσει η ασφαλιστική κάλυψη και ποιο ακριβώς θα είναι το οικονομικό κόστος.

Η ιδιωτική ασφάλιση, παρέχεται από ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες, οι οποίες λειτουργούν μέσα σε ένα πλαίσιο προϋποθέσεων και κανόνων που έχει θέσει το κράτος, το οποίο άλλωστε τους χορηγεί και την άδεια λειτουργίας.

Οι ασφαλιστικές εταιρείες, είναι συνήθως πολύ μεγάλες επιχειρήσεις, που απασχολούν μεγάλο αριθμό προσωπικού και πραγματοποιούν τεράστιο τζίρο. Στο εξωτερικό, ορισμένοι όμιλοι ασφαλιστικών επιχειρήσεων είναι πανίσχυροι, πολύ ισχυρότεροι και από τράπεζες με ηχηρά ονόματα. Στην Ελλάδα, υπάρχουν πλέον πολλές ασφαλιστικές εταιρείες που είναι προέκταση μεγάλων πολυεθνικών συγκροτημάτων και άλλες αμιγώς ελληνικές, κυρίως θυγατρικές των Τραπεζών που ελέγχονται από το Δημόσιο.

Η έννοια της ιδιωτικής ασφάλισης, υλοποιείται με την συνυπογραφή ενός ασφαλιστηρίου συμβολαίου. Δηλαδή, ο ασφαλιστής που εκπροσωπεί την ασφαλιστική εταιρεία, αναλαμβάνει βάσει του συμβολαίου αυτού, με προκαθορισμένο αντίτιμο (ασφάλιστρο), να πληρώσει στον ασφαλιζόμενο τη σχετικά αποζημίωση, σε περίπτωση που επέλθει ο κίνδυνος για τον οποίο έχει ασφαλισθεί και προβλέπεται στο συμβόλαιο. Το όλο σύστημα της ιδιωτικής ασφάλισης, από επιχειρηματικής πλευράς, στηρίζεται κατά βάση

στα έσοδα που έχουν οι εταιρείες από τα ασφάλιστρα που πληρώνουν οι πελάτες τους, για να ασφαλισθούν έναντι κάποιου κινδύνου.

Σχ.13. Πώς οι συμφωνίες ασφαλίσεων επηρεάζουν τις αποθεματικές αξίες σε συμβόλαια απλής ασφάλειας ζωής¹

Κατά κανόνα, οι ασφαλιστικές εταιρείες έχουν κέρδη, που σημαίνει ότι το σύνολο των ασφαλίσεων που μπαίνουν στα ταμεία τους, είναι μεγαλύτερο από τα ποσά που καταβάλλουν για αποζημιώσεις, αφού η πρόληψη έναντι του οποιουδήποτε κινδύνου, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν σημαίνει ότι και θα εκδηλωθεί τελικά ο κίνδυνος αυτός. Δεν σπανίζουν όμως οι περιπτώσεις, που η κάλυψη των ζημιών, δηλαδή οι δαπάνες, είναι μεγαλύτερες από τα έσοδα. Αυτό όμως που μπορεί να συμβεί σε επιμέρους μόνο ασφαλιστικούς κλάδους, όπως για παράδειγμα στο κλάδο του αυτοκινήτου που τα ατυχήματα είναι πολλά και τα ασφάλιστρα ακόμη δεν θεωρούνται πολύ ακριβά για μια μεγάλη κατηγορία αυτοκινήτων. Έτσι, η ασφαλιστική εταιρεία καλύπτει αυτά τα αρνητικά ενδεχομένως αποτελέσματα, από άλλους κλάδους που της έχουν επιφέρει κέρδη, όπως για παράδειγμα ο κλάδος ζωής.

2.10.Είδη ασφαλίσεων

Αυτή τη στιγμή οι πολυάριθμες ασφαλιστικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας, παρέχουν ένα ευρύ φάσμα ασφαλίσεων, έτσι ώστε να καλύπτουν όλους τους κινδύνους και όλες τις ανάγκες που έχει σήμερα ο ασφαλιζόμενος.

Στον κλάδο των γενικών ασφαλίσεων, ή όπως αλλιώς λέγεται, τον κλάδο κατά ζημιών, προέχοντα ρόλο παίζουν οι ασφαλίσεις κατά ατυχημάτων αυτοκινήτου και πυρός.

¹ Σημ. Το μέρος κάτω από την διακεκομμένη γραμμή αντιπροσωπεύει το αποθεματικό ποσό σε μια κοινή ασφάλεια ζωής σε διάφορες ηλικίες. Το αποθεματικό ποσό σε άλλα συμβόλαια περιλαμβάνεται στην περιοχή κάτω από τις γραμμές OE, SP, OAP, OBP

Ας ξεκινήσουμε με τις ασφαλίσεις της περιουσίας κατά διαφόρων ατυχημάτων. Εδώ η ασφάλιση έχει στόχο να καλύψει ζημιές ή απώλειες περιουσιακών στοιχείων, από απρόβλεπτα περιστατικά. Τέτοιου είδους ασφαλίσεις γίνονται για κλοπή, είναι οι ασφαλίσεις των χρηματαποστολών, ασφαλίσεις κατά ζημιών νερού, αγροτικές ασφαλίσεις από ενδεχόμενες θεομηνίες κ.ά.

Οι ασφαλίσεις πυρός είναι ένας ακόμη σημαντικός κλάδος, που παρέχει στον ασφαλισμένο κάλυψη για ευρύ φάσμα κινδύνων που απειλούν την περιουσία του. Για παράδειγμα, καλύπτει τις ζημιές που μπορεί να προκληθούν από φωτιά, από κεραυνό, από εκρήξεις φιαλών ή άλλων συσκευών, από βραχυκύκλωμα κ.ά.

Ειδικά για τα ξενοδοχεία υπάρχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον εκ μέρους της κοινής γνώμης και της Πολιτείας για την σωστή πυροπροστασία τους, λόγω του ότι είναι σύγχρονα πολυώροφα συνήθως συγκροτήματα με πολλαπλότητα παρεχομένων εξυπηρετήσεων, που αυξάνουν, δυστυχώς, την πιθανότητα πυρκαϊάς. Η χώρα μας έχει δημιουργήσει ένα ευρύτατο δίκτυο ξενοδοχείων κάθε κατηγορίας. Και είναι εύλογο το ερώτημα του τι θα γίνει σε περίπτωση πυρκαϊάς. Ας δούμε μερικά παραδείγματα από τον κόσμο για να κατανοήσουμε το τι μπορεί να γίνει και πού μπορεί να οφείλεται.

- τον Δεκέμβριο του 1980 ξέσπασε αιφνιδιαστικά πυρκαϊά στο ξενοδοχείο Stonffer Inn της πολιτείας της Νέας Υόρκης που σαν αποτέλεσμα είχε να χάσουν την ζωή τους 26 άτομα, όλα ανώτατα επιχειρηματικά στελέχη μιας εταιρείας ηλεκτρονικών υπολογιστών που είχαν εκεί το ετήσιο συνέδριό τους. Άλλα 40 άτομα τραυματίστηκαν σοβαρά. Η πολυτελής αλλά και εξαιρετικά εύφλεκτη διακόσμηση του ξενοδοχείου συνέβαλαν στη γρήγορη εξάπλωση της πυρκαϊάς με τα τόσα δραματικά, από πλευράς ανθρώπινης ζωής, αποτελέσματα.
- τον Φεβρουάριο του 1982, 32 άτομα πέθαναν και 60 τραυματίστηκαν κατά την διάρκεια πυρκαϊάς που ξέσπασε στους δύο τελευταίους ορόφους του 10όρουφου ξενοδοχείου New Japan στο Τόκιο. Η έλλειψη κατάλληλου συστήματος συναγερμού θεωρήθηκε σαν η βασική αιτία για την τόση έκταση της καταστροφής σε ανθρώπινες και υλικές απώλειες.
- το Μ.Σάββατο του 1993 ξέσπασε πυρκαϊά στο ξενοδοχείο Ουάσιγκτον στην Κωνσταντινούπολη. Σαν πιθανή αιτία της πυρκαϊάς θεωρήθηκε η ανάφλεξη φιάλης υγραερίου στην βοηθητική κουζίνα του ξενοδοχείου. Η έκρηξη που επακολούθησε και η αστραπιαία μετάδοση της πυρκαϊάς με πυκνούς καπνούς, λόγω της διακόσμησης του κτιρίου με εύφλεκτα υλικά, προκάλεσε τον θάνατο σε 42 άτομα, και ανάμεσά τους 19 Έλληνες. Το υποτυπώδες σύστημα συναγερμού του ξενοδοχείου δεν φαίνεται ότι λειτούργησε αποτρεπτικά για την μεγάλη καταστροφή.
- η μεγαλύτερη καταστροφή ξενοδοχείου από πυρκαϊά, έγινε στο ξενοδοχειακό συγκρότημα MGM Grand Hotel στο Las Vegas του Τέξας τον Δεκέμριο 1980. Η πυρκαϊά αυτή είχε σαν συνέπεια να χάσουν την ζωή τους 84 άτομα και εκατοντάδες άλλα να τραυματιστούν. Οι υλικές ζημιές από την πυρκαϊά και οι προβαλλόμενες οικονομικές απαιτήσεις από τα θύματα και τους συγγενείς των θυμάτων υπερβαίνουν τα \$600 εκατομμύρια Η.Π.Α.
- τον Ιούλιο του 1971 στην Ρόδο το ξενοδοχείο Grand Hotel διέτρεξε σοβαρό κίνδυνο από πυρκαϊά. Η πυρκαϊά εκδηλώθηκε στην διάρκεια εργασιών οξυγονοκολλήσεως και γρήγορα άρχισε να επεκτείνεται.

- το Νοέμβριο του 1981 διέτρεξε κίνδυνο καταστροφής από πυρκαϊά το ξενοδοχείο "Άγιος Γεώργιος" Λυκαβητού. Λόγω της διακόσμησης εξαπλώθηκε γρήγορα, ευτυχώς χωρίς ανθρώπινα θύματα.

Είναι επομένως αρκετά εμφανές ότι το κόστος μιας πυρκαϊάς για την ξενοδοχειακή επιχείρηση αλλά και για το κοινωνικό σύνολο είναι αρκετά σημαντικό. Ιδιαίτερα η επιβάρυνση αυτή αποβαίνει δυσβάστακτη αν υπάρχουν θάνατοι ή σοβαρές αναπηρίες και μάλιστα αλλοδαπών.

Μια ακόμη κατηγορία είναι οι ασφαλίσεις μηχανικών βλαβών. Οι πιο κλασικοί τύποι παρεχόμενης ασφαλιστικής κάλυψης αφορούν στην ασφάλιση μηχανημάτων, ηλεκτρονικών εγκαταστάσεων, ηλεκτρονικών συστημάτων, ανυψωτικών μηχανημάτων.

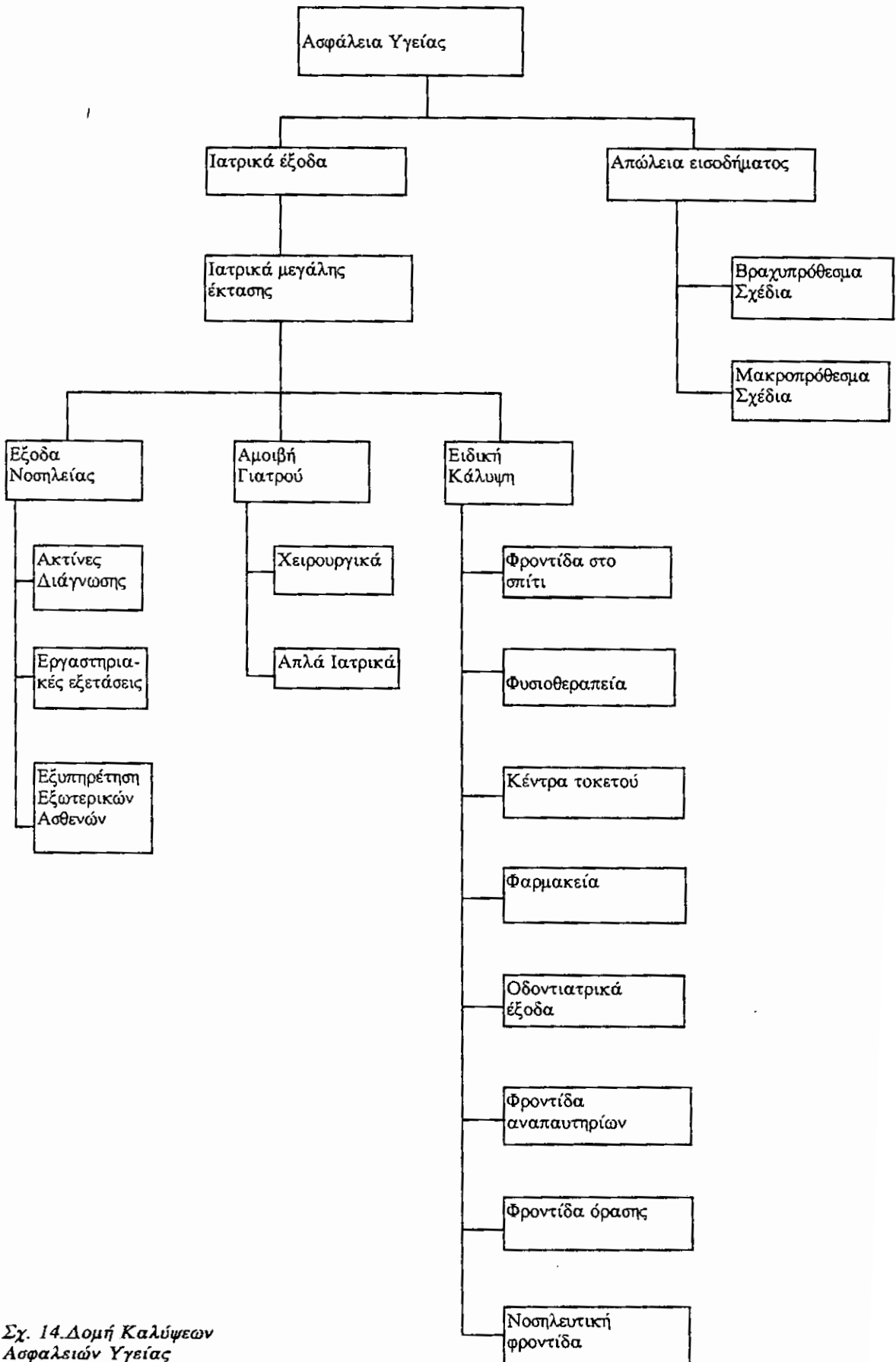
Η λεγόμενη ασφάλιση αστικής ευθύνης, ένας ακόμη επί μέρους κλάδος, προέρχεται από την ευθύνη που δημιουργείται έναντι των άλλων, από πράξεις ή παραλείψεις μας.

Υπάρχουν πολλές κατηγορίες ασφαλίσεων αστικής ευθύνης :

- Η ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης, με αντικείμενο να καλύψει τις ευθύνες από τυχόν επαγγελματικά σφάλματα, κατά την άσκηση του οποιουδήποτε επαγγέλματος.
- Η ασφάλιση επιχειρηματικής ευθύνης, για να αντιμετωπισθούν τυχόν κίνδυνοι και ευθύνες που προκύπτουν για τον επιχειρηματία, κατά την ανάπτυξη των επιχειρηματικών του δραστηριοτήτων.
- Αντικείμενο, ιδιαίτερης ασφαλιστικής κάλυψης αποτελούν κι οι ευθύνες του εργοδότη έναντι των εργαζομένων στην επιχείρησή του και ιδίως για σωματικές βλάβες, που μπορούν να προκληθούν από την παράλειψη εφαρμογής μέτρων ασφαλείας.
- Υπάρχει βεβαίως και η κάλυψη της οικογενειακής αστικής ευθύνης, που σκοπό έχει να προστατεύσει όλα τα μέλη μιας οικογένειας, από ζημιές που μπορεί να προκαλέσουν κατά την δραστηριότητά τους σε τρίτους.
- Ο πιο διαδεδομένος, σήμερα, κλάδος ιδιωτικής ασφάλισης, αφού από την νομοθεσία προβλέπεται υποχρεωτικώς η ασφάλιση αυτοκινήτου, είναι ο κλάδος αστικής ευθύνης κυκλοφορίας αυτοκινήτου που καλύπτει τον ασφαλισμένο, για υλικές ζημιές και σωματικές βλάβες που μπορεί να προκαλέσει με το αυτοκίνητό του σε άλλους.

Εκτός από τις ασφαλίσεις περιουσίας, που αποτελεί τον πρώτο βασικό κλάδο, τις ασφαλίσεις ευθύνης, που αποτελεί τον δεύτερο, έχουμε και τον τρίτο μεγάλο κλάδο, των προσωπικών ασφαλίσεων, οι οποίες αφορούν στην ζωή των προσώπων και τα διάφορα περιστατικά που μπορούν να συμβούν κατά την διάρκειά της. Οι προσωπικές ασφαλίσεις χωρίζονται στην ασφάλιση ζωής, προσωπικών ατυχημάτων και ασθένειας. Οι καλύψεις προσωπικών ατυχημάτων και ασθένειας, αποτελούν συνήθως προσθήκες στην βασική ασφάλιση ζωής. Με την σειρά τους τώρα οι ασφαλίσεις ζωής χωρίζονται σε τρεις βασικές κατηγορίες : την πρόσκαιρη ασφάλιση θανάτου, την ισόβιο και την μικτή. Όλα τα άλλα ασφαλιστικά προγράμματα που προσφέρουν οι ασφαλιστικές εταιρείες, όπως επισημαίνει και παρουσιάζει στο βιβλίο "Αρχές της Ιδιωτικής Ασφαλίσεως" ο κ.Μιχ.Πρινάκης, είναι παραλλαγές ή συνδυασμοί των τριών αυτών βασικών ασφαλίσεων, που δημιουργήθηκαν με σκοπό να εξυπηρετήσουν πιο σύνθετες ανάγκες των ασφαλιζομένων.

Ο θεσμός της ιδιωτικής ασφάλισης, είναι ευέλικτος όσον αφορά τις καλύψεις, γεγονός που στηρίζεται στην ανταποδοτική του λειτουργία και στην ιδέα της "διασποράς του κινδύνου".

Σχ. 14. Δομή Καλύψεων Ασφαλειών Υγείας

διευθέτησης ευθυνών -όπου αυτή επιτρέπεται- μπορεί να υπόκεινται και αυτά σε επιπλέον φόρους εισαγωγής εκτός από τους συνηθισμένους φόρους εισοδήματος.

2.17.Πολυεθνικές ασφαλίσεις

Σε συνδυασμό με τα προβλήματα διαφορών της ασφαλιστικής αγοράς, η πολυεθνική εταιρεία αντιμετωπίζει πολλά ακόμα που σχετίζονται με την οργάνωση, διοίκηση και έλεγχο του προγράμματος της χρηματοδότησης κινδύνων. Αυτές οι δυσκολίες περιλαμβάνουν συγκρούσεις που προκύπτουν από τις απαιτήσεις μητρικής και θυγατρικής εταιρείας, εξασφαλίζοντας συγχρονισμό των καλύψεων και διατηρώντας τον έλεγχο στο ασφαλιστικό πρόγραμμα που δίνεται σε τεράστιο αριθμό επιχειρήσεων.

Η σύγκρουση μεταξύ μητρικής και θυγατρικής θα αποτελεί κατά ένα μέρος λειτουργία της δομής της επιχείρησης και του τρόπου που διοικείται. Είναι πιθανό οι απαιτήσεις της μητρικής για κάποια μορφή κεντρικού ελέγχου σε θέματα όπως ο έλεγχος ασφαλιστρών και τα εγχώρια επίπεδα εκπτώσεων να έρχονται σε αντίθεση με τις απαιτήσεις για ένα βαθμό τοπικής αυτονομίας σ'αυτές τις περιοχές.

Οι δυσκολίες που σχετίζονται με τη διατήρηση ελέγχου στην κάλυψη και που εξασφαλίζουν τη συνοχή του, έχουν να κάνουν με τα προβλήματα σχέσεων μεταξύ εσωτερικής και περιφερειακής διοίκησης και την κλίμακα λειτουργιών της πολυεθνικής επιχείρησης. Πρακτικά, μια πολυεθνική εταιρεία μεσαίου μεγέθους μπορεί να έχει υποκαταστήματα σε δέκα διαφορετικές χώρες, με μέσο όρο πέντε θυγατρικές σε κάθε χώρα. Ήδη συγκεντρώνονται πενήντα διαφορετικά επιχειρησιακά προγράμματα που πρέπει να συντονισθούν. Εάν υπολογίσουμε πέντε με δέκα διαφορετικές κατευθύνσεις καλύψεων για κάθε επιχείρηση, αυτό μας οδηγεί σε 250 με 500 διαφορετικά ασφαλιστικά συμβόλαια, το κάθε ένα με τους δικούς του όρους και σε δέκα διαφορετικές τουλάχιστον γλώσσες!

Αυτές οι πρακτικές δυσκολίες και εκείνες που σχετίζονται με τον καθορισμό των ασφαλειών, οδήγησαν στην αναγνώριση της ανάγκης συντονισμού των πολυεθνικών ασφαλιστικών προγραμμάτων ώστε να λυθούν τα προβλήματα των πολυεθνικών επιχειρήσεων.

2.18.Οφέλη από συντονισμένα προγράμματα

Το συντονισμένο πρόγραμμα πρέπει να επιτρέπει συνοχή στους όρους των καλύψεων και των ορίων και να εκμηδενίζει ή τουλάχιστον να μειώνουν υπερκαλύψεις και χάσματα τους.

Η αγοραστική δύναμη της πολυεθνικής επιχείρησης μπορεί να χρησιμοποιηθεί καλύτερα σε ένα συντονισμένο πρόγραμμα από ότι μέσω πολλών μικρότερων διαφορετικών συναλλαγών και ισότιμων προσφορών που προκύπτουν από μαζική αγορά. Οι ασφαλιστές έχουν δεχθεί τον παγκόσμιο κίνδυνο, αρκεί να είναι σωστά διεσπαρμένος και έχει ικανοποιητικά στοιχεία απωλειών. Κάποια απόδειξη καλής διαχείρισης κινδύνου θα ενισχύσει ακόμα περισσότερο την υπόθεση της πολυεθνικής. Η ίδια η επιχείρηση μπορεί να ωφεληθεί συνδυάζοντας τον κίνδυνο μέσω ομαδικής έκπτωσης. Ένας μεγάλος αριθμός εταιρειών θα μπορέσει να πετύχει μεγαλύτερη έκπτωση από μια μονάδα ατομικά και αυτό το χαρακτηριστικό πρέπει να χρησιμοποιείται ώστε να μεγαλώνει την οικονομία στα ασφάλιστρα και να απελευθερώνει μετρητά. Ένα

Πάντως, αλλάζει με το πέρασμα του χρόνου και το σκεπτικό των ασφαλιστικών εταιρειών. Ιδιαίτερα μετά την διάταξη που επιτρέπει την σύνδεση ασφαλιστικών με τραπεζικών προϊόντων χωρίς να παραβιάζονται οι διατάξεις περί ανταγωνισμού.

Με την υλοποίηση στο άμεσο μέλλον της προαναφερόμενης διάταξης, αναμένεται η εμφάνιση τραπεζοασφαλιστικών προϊόντων που σήμερα είναι άγνωστα ακόμη στην χώρα μας. Πρόγευση, ως ένα βαθμό των προγραμμάτων αυτών, είναι η σύνδεση τραπεζικών δανείων με ασφάλεια ζωής, ή η ασφάλιση των καταθετών των τραπεζών, που τον τελευταίο καιρό δίνεται από τις τράπεζες σαν προσφορά στους πελάτες της.

2.11.Γενικά Συμπεράσματα

Ο ασφαλιστικός κλάδος δημιουργήθηκε από την ανάγκη του ανθρώπου να εξασφαλίσει το παρόν και το μέλλον του από τους κινδύνους που υπάρχουν στην ζωή. Κινδύνους που μπορεί να δημιουργήσουν άσχημες συνθήκες γιαυτόν με σοβαρές συνέπειες, οικονομικές ή μη. Οι ασφάλειες παρουσιάζουν μια πολυμορφία, προσωπικές ή ομαδικές, απλές ή πακέτα, και μπορούν να καλύψουν ένα ευρύ φάσμα από, τους πραγματικούς ή μη, κινδύνους που υπάρχουν.

Όσο περνάει ο καιρός και μεγαλώνουν οι τεχνολογικοί κίνδυνοι αλλά και οι "οικονομικοί", ανεργία σε μεγάλο βαθμό όπως και η ζήτηση αυξημένων και ειδικευμένων προσόντων για κάλυψη θέσεως εργασίας, τόσο εξειδικεύονται και τα είδη των ασφαλειών. Παρατηρείται επίσης μια αύξηση των ατόμων που ασφαλιζονται και κυρίως επιζητούν νοσοκομειακή περίθαλψη και συντάξεις που να τους εξασφαλίζουν μια καλύτερη ποιότητα ζωής. Πράγμα που φανερώνει ότι ο σύγχρονος άνθρωπος των μεγαλουπόλεων και των τεχνολογικών κατορθωμάτων φοβάται για το παρόν και το μέλλον του και ασφαλιζεται.

2.12.Διεθνή προγράμματα ασφάλισης

Με τις πολύπλοκες δραστηριότητές της σε διαφορετικές περιοχές του κόσμου, η πολυεθνική επιχείρηση αντιμετωπίζει πλήθος καταστάσεων που έχουν να κάνουν με την ασφάλειά της και που οδηγούν σε μεταβολή των σχέσεών της με τους ασφαλιστές και χρηματιστές της. Αυτό συμπεριλαμβάνει διαφορές σε :

- νομοθεσία, σε σχέση με τις ασφαλιστικές συμφωνίες
- λειτουργικές σχέσεις, μεταξύ κύριων και θυγατρικών επιχειρήσεων
- πολιτικό κλίμα, το οποίο σε μερικές περιπτώσεις είναι εχθρικό στην παρουσία τους

Οι ακόλουθες διαφορές στις ασφαλιστικές διαδικασίες έχουν παρατηρηθεί σε διάφορες χώρες :

- ασφαλιστική νομοθεσία
- φορολογία
- ασφαλιστικές συνθήκες αγοράς
- καλύψεις

- βοηθητικές υπηρεσίες
- κανονισμοί αντασφάλισης
- σχέσεις μεταξύ της κυβέρνησης που φιλοξενεί και της ασφαλιστικής αγοράς

Υπάρχουν άλλες περιστάσεις, οι οποίες δεν συνδέονται με τη χρηματοδότηση των κινδύνων αλλά επηρεάζουν ή περιορίζουν την ελευθερία του οργανισμού, στην οργάνωση και διοίκηση ασφαλιστικών προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένου ελέγχου ανταλλαγών, γλώσσας, πολιτισμού, στάση της κυβέρνησης που φιλοξενεί προς τις πολυεθνικές εταιρείες και αυτοεπιβαλλόμενη υποχρέωση του οργανισμού να προμηθεύεται από τοπικές αγορές, όπου αυτές μπορούν να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες της.

2.13.Ασφαλιστική Νομοθεσία

Η ασφαλιστική νομοθεσία καλύπτει τομείς όπως, η ιδιοκτησία και ο έλεγχος των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, δικαιοδοσία των ασφαλιστών να λειτουργήσουν στην τοπική αγορά και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις.

- Ιδιοκτησία και έλεγχος των ασφαλιστών

Σε μερικές χώρες, μόνο οι δημόσιοι ή εθνικοποιημένοι ασφαλιστές επιτρέπεται να λειτουργούν. Σε άλλες, οι κανονισμοί μπορεί να απαιτούν ένα ελάχιστο ποσοστό εθνικής ιδιοκτησίας. Σε κάθε περίπτωση πάντως η σχέση μεταξύ μητρικών και θυγατρικών εταιρειών δεν είναι εξαναγκαστική.

- Κανονισμοί ασφάλειας

Αυτοί μπορεί να περιλαμβάνουν απαιτήσεις αδειών, έλεγχο των ασφαλιστών εξουσιοδοτημένων να κινούνται στην τοπική αγορά και στην φύση των αναγκαστικών ασφαλίσεων. Οι κανονισμοί έγκρισης αδειών μπορούν να δημιουργήσουν απαιτήσεις φερεγγυότητας, που κάνουν διάκριση υπέρ των τοπικών ασφαλιστών περιορίζοντας, έτσι, την ελευθερία επιλογής των πολυεθνικών. Η φιλοξενούσα κυβέρνηση, μπορεί επίσης να απαγορεύσει ή να ελέγξει αυστηρότατα την συναλλαγή μη εισηγμένων επιχειρήσεων. Υπολογίζεται περίπου 70-75% των χωρών απαγορεύουν μη εισηγμένους ασφαλιστές. Ένας από τους λόγους είναι ότι το συμβόλαιο δεν θα αναγνωρίζεται από τα δικαστήρια των χωρών στις οποίες είναι εγκατεστημένες οι θυγατρικές. Άλλη περιοχή ανάμειξης της κυβέρνησης είναι ο καθορισμός του κατά πόσο οι ασφαλίσεις καθίστανται υποχρεωτικές στην τοπική αγορά.

- Αντασφάλιση

Ακόμα και αν πολυεθνικές επιχειρήσεις αναγκαστούν να καλύψουν τις ασφάλειές τους στην τοπική αγορά, μπορούν να αναζητήσουν συμμετοχή στη διαχείριση κινδύνων τους μέσω της αντασφάλισης. Αυτό, όμως, μπορεί να διαταραχθεί εάν οι κανονισμοί της χώρας επιβάλουν ότι αυτή η διαδικασία θα γίνεται με τοπικό αντασφαλιστή.

2.14.Κανονισμοί τοπικής ασφαλιστικής αγοράς

Οι τομείς που αφορούν τις πολυεθνικές ως προς τη λειτουργία τους στις τοπικές αγορές είναι :

- Εάν η τοπική αγορά έχει ατομικό ασφαλιστή με επαρκή δυναμικότητα ώστε να υποστηρίξει τις ανάγκες της θυγατρικής. Αυτό το πρόβλημα μπορεί να προϋποθέσει λύσεις όπως η συνασφάλιση, ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες της πολυεθνικής.
- Η επάρκεια της τοπικής αγοράς σε όρια αποζημίωσης και ευθύνης σε σχέση με τους κινδύνους που εκτείνεται η θυγατρική.
- Εάν λειτουργεί η συμφωνία πληρωμής, τι καλύπτει και εάν η κάλυψη επαρκεί.
- Η ύπαρξη και εφαρμογή μακροπρόθεσμων -σε ορισμένες περιπτώσεις μέχρι και 10 ετών- συμφωνιών, οι οποίες περιορίζουν την ελευθερία κινήσεων των μητρικών εταιρειών, εάν επιδιώκει την εφαρμογή διεθνούς προγράμματος εξασφάλισης κινδύνων.

- Κάλυψη

Ενδεχομένως να υπάρξουν διαφοροποιήσεις ακόμα και στους όρους της κάλυψης. Κάποιοι κίνδυνοι μπορεί να μην καλύπτονται με τους γενικούς όρους που υπάρχουν στην αγορά. Μπορεί ακόμα να υφίστανται διαφορές στον καθορισμό συγκεκριμένων εκθέσεων στον κίνδυνο. Το κυρίως πρόβλημα υπάρχει όπου η κάλυψη στην τοπική αγορά είναι μικρότερη από αυτή που προσφέρεται από τον μη εισαγμένο ασφαλιστή, παρότι υπάρχουν εξαιρέσεις σ'αυτό τον κανόνα.

2.15.Υπηρεσίες

Η πρόβλεψη και ποιότητα των βοηθητικών υπηρεσιών όπως υπηρεσιών έρευνας κινδύνων και αποτροπής απωλειών, διαφέρουν και αυτές από αγορά σε αγορά. Σε κάποιες περιπτώσεις παρέχονται από τον ασφαλιστή, σε άλλες από ανεξάρτητες υπηρεσίες. Η ποιότητα και το επίπεδο του ελέγχου φυσικών κινδύνων είναι ακόμα κάτι που διαφοροποιείται.

Διεθνή Κοινωνικά Προγράμματα Ασφάλισης

Είδος προγράμματος	Αριθμός χωρών			Ποσοστά αύξησης
	1940	1958	1983	1983/1958
Οποιοδήποτε πρόγραμμα	57	80	140	75
Γηρατειά, αναπηρία, επιβίωση	33	58	130	124
Ασθένεια & μητρότητα	24	59	85	44
Τραυματισμός στην εργασία	57	77	136	77
Ανεργία	21	26	40	54
Επίδομα οικογένειας	7	38	67	76

Πηγή : U.S. Social Security Administration, Social Security throughout the World, 1983
Αριθμός Ασφαλιστικών Εταιρειών Ανά Ήπειρο και Τομέα Δραστηριότητας

	Συνολικός αριθμός εταιρειών	Ποσοστά εταιρειών
Β. Αμερική		
- τοπικές εταιρείες	5.791	95,0
- ξένες εταιρείες	302	5,0
- συνολικά	6.093	100
Ευρώπη		
- τοπικές εταιρείες	3.419	75,9
- ξένες εταιρείες	1.086	24,1
- συνολικά	4.505	100
Λατινική Αμερική		
- τοπικές εταιρείες	768	70,8
- ξένες εταιρείες	317	29,2
- συνολικά	1.085	100
Αυστραλία		
- τοπικές εταιρείες	289	66,6
- ξένες εταιρείες	145	33,4
- συνολικά	434	100
Ασία		
- τοπικές εταιρείες	543	59,7
- ξένες εταιρείες	367	40,3
- συνολικά	910	100
Αφρική		
- τοπικές εταιρείες	342	74,8
- ξένες εταιρείες	115	25,2
- συνολικά	457	100
Συνολικά παγκοσμίως		
- τοπικές εταιρείες	11.152	
- ξένες εταιρείες	2.332	
- συνολικά	13.484	

2.16. Φορολόγηση

Είναι δυνατόν να υπάρχουν φορολογικοί κανονισμοί που κάνουν διάκριση σε βάρος των μη εισαγμένων ασφαλιστών όπως π.χ. έλλειψη εκπτώσεων στα ασφάλιστρα (φορολογικής ευθύνης). Αυτό συνεπώς αυξάνει το κόστος ασφάλισης, αφού τα ασφάλιστρα πληρώνονται από το εισόδημα που προκύπτει μετά τη φορολόγηση. Αυτά μπορεί να υπόκεινται και σε φόρους ασφαλιστρών, αυξάνοντας έτσι ακόμα περισσότερο το τελικό κόστος. Τέλος, τα εμβάσματα των μη εισηγμένων ασφαλιστών, από άποψη

συγκεκριμένο πρόγραμμα, δίνει ακόμα τη δυνατότητα κατανομής ασφαλιστρών σε λειτουργικές μονάδες σύμφωνα με την εμπειρία τους στις απώλειες και προσφέροντας έτσι άλλο ένα τρόπο για την αντιμετώπιση του ελέγχου κινδύνων.

2.19.Συντονισμένα πολυεθνικά ασφαλιστικά προγράμματα

Οι κύριες μορφές τους είναι :

-Ένα πρόγραμμα εγχώριων ασφαλιστικών καλύψεων για διάφορες τοποθεσίες, που όμως εκδίδονται από τον ίδιο ασφαλιστή. Αυτό είναι γνωστό σαν πλήρως ενταγμένο πρόγραμμα.

- Αγορά από τη μητρική εταιρεία μη ενταγμένου προγράμματος στο οποίο οι ασφαλιστικές καλύψεις για όλα, ανεξαιρέτως, τα περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας και το οποίο πρόγραμμα καταρτίζεται με τους δικούς της όρους και συνθήκες.

- Συνδυασμένο πρόγραμμα στο οποίο η ενταγμένη κάλυψη αγοράζεται μέσω εγχωρίων προγραμμάτων, αλλά οι διαφορές στην κάλυψη και στα όρια αποζημιώσεων, υποστηρίζονται με ένα κεντρικό συμβόλαιο DIC/DIL, αγορασμένο στη χώρα εγκατάστασης της μητρικής εταιρείας.

2.20.Απαιτήσεις ασφαλιστών και μεσιτών (συμβούλων)

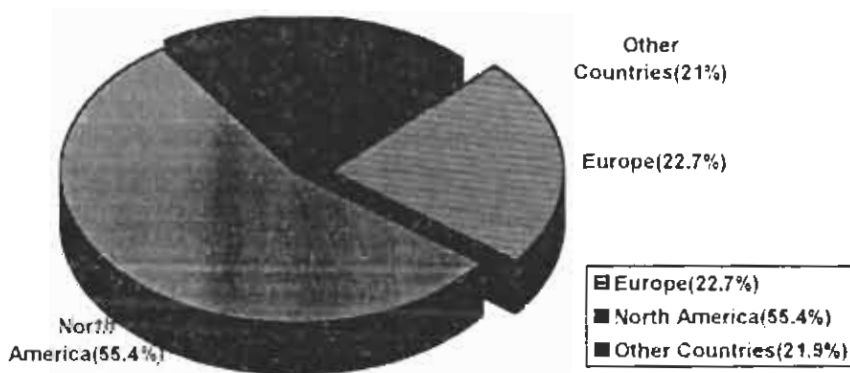
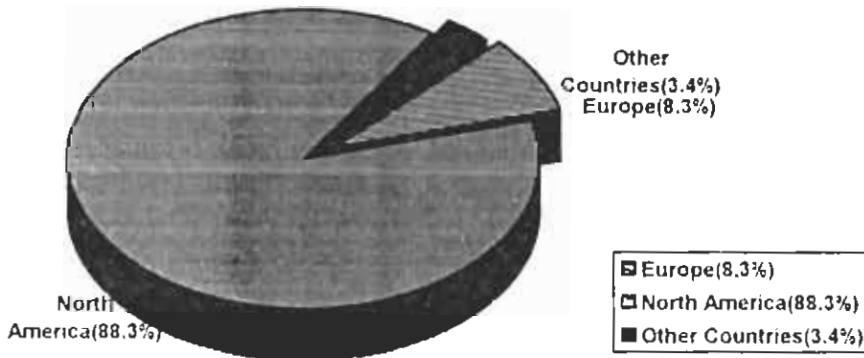
Τα παγκόσμια ασφαλιστικά προγράμματα για πολυεθνικές εταιρείες, θέτουν πολλές απαιτήσεις στους ασφαλιστές και μεσίτες. Για τους ασφαλιστές, οι πιο σημαντικές είναι :

- αντιπροσώπευση σε κάθε χώρα στην οποία κινείται ο πελάτης
- πρόσβαση σε ευκολίες αντασφάλισης
- πρόβλεψη ευκολιών χρηματοδότησης της διαχείρισης χερσαίων κινδύνων
- οργανωτική δομή συντονισμού διοίκησης παγκόσμιου προγράμματος
- δυνατότητα να προστατεύουν την ασφάλεια των αντασφαλιστών
- συμβατικές μηχανολογικές και τεχνικές υπηρεσίες σε όλο τον κόσμο
- συμβατική και ομοιόμορφη ποιότητα καλύψεων
- ανταγωνιστική και ελαστική ανταπόκριση σε απαιτήσεις και κεντρική κάλυψη κυρίως για προστασία κατά των καταστροφών
- τοπική εξουσιοδότηση και ελαστικότητα καλύψεων

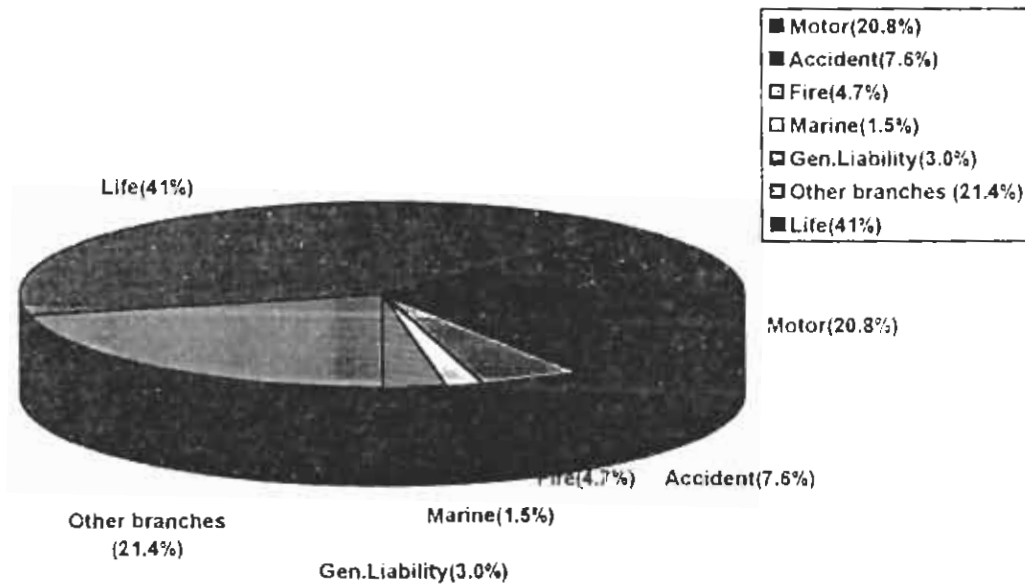
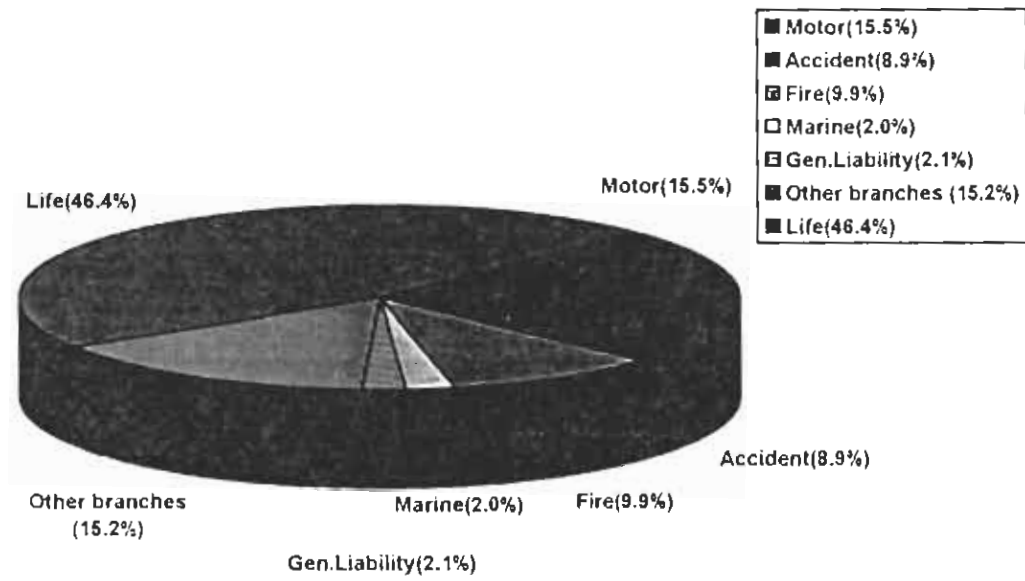
Ο μεσίτης πρέπει να αντιπροσωπεύεται σε όλες τις σημαντικές περιοχές στις οποίες κινούνται οι πελάτες και να κατανοεί τις ανάγκες τους και τις σχέσεις τους με το πρόγραμμα, τοπικά και παγκόσμια. Οι μεσίτες επιβάλλεται να είναι ικανοί να συντονίζουν το διεθνές πρόγραμμα και να λογοδοτούν απευθείας στον risk manager, καθώς και να είναι σε θέση να παρέχουν συμβουλές, τεχνικές υπηρεσίες τόσο σε τοπικό, όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο.

Ο μεσίτης θα πρέπει να προσφέρει ένα ευρύ κατάλογο υπηρεσιών, που θα περιλαμβάνει :

- χρηματοδότηση κινδύνου
- υπηρεσίες και συμβουλές ελέγχου απωλειών
- τεχνική ενημέρωση και ενημέρωση αγοράς
- συμβουλές διαχείρισης κινδύνων
- μεσιτεία κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων DIC, καταστροφών και τοπικά ενταγμένων κινδύνων
- τοπική αντιπροσώπευση

Σχ. 15. Ογκος ασφαλίσεων στον κόσμο 1950 και 1983 κατά περιοχή

Σχ.16. Δομή διεθνών κλάδων το 1950 και το 1983

Όπως βλέπουμε, οι γενικοί όροι είναι τυπωμένοι στο εσωτερικό ή στο πίσω μέρος του συμβολαίου, ανάλογα με το έντυπο που χρησιμοποιεί η κάθε εταιρεία. Ας σημειωθεί ότι στα ασφαλιστήρια, στα οποία αναγράφεται ότι η κάλυψη υπόκειται στην αγγλική νομοθεσία και πρακτική, δεν υπάρχουν συνήθως γενικοί όροι.

Οι ειδικοί όροι, εξειδικεύουν τον τρόπο κάλυψης για κάθε ξεχωριστή περίπτωση γι' αυτό και δεν είναι τυπωμένοι στο ασφαλιστήριο. Οι ειδικοί όροι προτείνονται από τον ασφαλιζόμενο και εφόσον γίνουν δεκτοί από τον ασφαλιστή, αναγράφονται σε ειδικό χώρο του ασφαλιστηρίου, συνηθέστερα με γραφομηχανή ή σφραγίδα και σπανιότερα με το χέρι. Τέλος υπάρχουν ειδικοί έντυποι όροι, οι λεγόμενες ρήτρες (Clauses), οι οποίες είναι δυνατόν να προσαρτηθούν ως έχουν στο συμβόλαιο. Ας σημειωθεί ότι οι όροι που αναγράφονται με σφραγίδα υπερισχύουν των εντύπων, οι όροι που αναγράφονται με την γραφομηχανή υπερισχύουν αυτών που τίθενται με σφραγίδα και, τέλος, οι χειρόγραφοι όροι υπερισχύουν όλων.

Για να κατανοήσουμε καλύτερα τους όρους του συμβολαίου, παρατίθεται επεξήγηση των ρητρών σύμφωνα με το Ινστιτούτο Ασφαλιστών του Λονδίνου.

2.21.Ρήτρες Ινστιτούτου Ασφαλιστών Λονδίνου

Οι ρήτρες του Ινστιτούτου Λονδίνου (INSTITUTE CARGO CLAUSES) για την ασφάλιση μεταφερόμενων φορτίων είναι τυποποιημένοι όροι κάλυψης με διεθνή αναγνώριση. Εφαρμόζονται στις περισσότερες χώρες, αλλά και όπου υπάρχουν ιδιαίτερες ρήτρες (Γερμανία, Αμερική) έχουν βασιστεί πάνω στις αγγλικές.

Οι πρώτες ρήτρες εφαρμόστηκαν στην αγγλική ασφαλιστική αγορά το 1912. Σχεδιάστηκαν από ειδική τεχνική επιτροπή, στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι του LLOYD'S και εταιρειών, με βάση τους όρους κοινής χρήσης εκείνης της εποχής. Η ανάγκη τυποποίησης προέκυψε από τη μεγάλη ποικιλία των όρων που χρησιμοποιούντο και διαφοροποιούσαν το ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

Δημιουργήθηκαν έτσι από το 1912, τρία βασικά σεντυποποιημένων ασφαλιστικών ρητρών για φορτία :

- Ελεύθερα μερικής αβαρίας (E.M.A.)
FREE OF PARTICULAR AVERAGE (F.P.A.)
- Μετά μερικής αβαρίας (M.M.A.)
WITH AVERAGE (W.A.)
- Κατά παντός κινδύνου
ALL RISKS

Παρά τις κάποιες αλλαγές, οι ρήτρες αυτές έμειναν ουσιαστικά αναλλοίωτες μέχρι την τελειοποίησή τους το 1963 και συνέχισαν να ισχύουν μέχρι το τέλος του 1981. Από 1.1.82 οι παραπάνω ρήτρες αντικαταστάθηκαν με νέες, οι οποίες εκφράζουν νέο τρόπο κάλυψης.

Οι νέες ρήτρες που θα εξετάσουμε παρακάτω, προσαρτώνται στο συμβόλαιο νέου τύπου και, ακριβώς επειδή αυτό έχει πολύ απλοποιηθεί, οι ρήτρες είναι πιο αναλυτικές και ολοκληρωμένες. Τα τρία βασικότερα σεντυποποιημένων ρητρών είναι οι ρήτρες Α, Β, C.

2.21.1.Ρήτρες C (Institute cargo clauses C 1.1.82)

Με εξαίρεση τις προβλέψεις που αναφέρονται ιδιαίτερα, οι ρήτρες C καλύπτουν

Απώλεια / ζημιά αποδοτέα σε :

- πυρκαγιά ή έκρηξη
- προσάραξη βύθιση ή ανατροπή πλοίου
- ανατροπή ή εκτροχίαση του μέσου μεταφοράς δια ξηράς
- σύγκρουση ή επαφή του πλοίου ή μεταφορικού μέσου με οποιοδήποτε εξωτερικό αντικείμενο εκτός από νερό

Απώλεια / ζημιά που προκαλείται από :

- Θυσία γενικής αβαρίας
- εκβολή φορτίου στη θάλασσα

Καλύπτονται επίσης η συμμετοχή στα έξοδα Γενικής Αβαρίας και σώστρων, όπως επίσης και το ποσό που καλείται να καταβάλει ο ασφαλιζόμενος για την αναλογία ευθύνης του, όπως προβλέπει η ρήτρα "Σύγκρουση Κοινής Υπαιτιότητας" (BOTH TO BLAME COLISSION CLAUSE).

2.21.2.Ρήτρες B (Institute cargo clauses B 1.1.82)

Καλύπτουν και εξαιρούν ότι οι ρήτρες C και επιπλέον :

Απώλεια ή ζημιά αποδοτέα σε :

- σεισμό, έκρηξη ηφαιστείου ή κεραυνό

Απώλεια ή ζημιά που προκαλείται από :

- αρπαγή από τα κύματα
- εισχώρηση θαλασσινού νερού, λίμνης ή ποταμού στο κύτος του πλοίου, ή το μέσο μεταφοράς, ή εμπορευματοκιβώτιο, ή μέσο ανύψωσης, ή τόπο αποθήκευσης.
- Ολική απώλεια δέματος κατά τη διάρκεια φόρτωσης στο πλοίο και εκφόρτωσης από το πλοίο

2.21.3.Ρήτρες A (Institute cargo clauses A 1.1.82)

Οι ρήτρες A (All Risks), καλύπτουν όλους τους κινδύνους για απώλειες / ζημιές εκτός αυτών που αναφέρονται ιδιαίτερα στις εξαιρέσεις. Με εξαίρεση την περίπτωση Γενικής Αβαρίας, οι κίνδυνοι που καλύπτονται αφορούν μόνο αυτό που ενδέχεται να συμβεί (αβέβαιο και τυχαίο γεγονός) και όχι αυτό που αναμένεται να συμβεί (αναμενόμενο γεγονός) και είναι ανεξάρτητο από την βούληση και τον έλεγχο των ασφαλισμένων.

Τι εξαιρείται από την κάλυψη στις ρήτρες Α,Β και C

Οι ρήτρες Α,Β και C δεν καλύπτουν απώλειες, ζημιές ή έξοδα που προκαλούνται από :

- εσκεμμένη κακή συμπεριφορά του ασφαλισμένου
- ανεπάρκεια ή ακαταλληλότητα της συσκευασίας ή προετοιμασίας του ασφαλισμένου αντικειμένου
- ίδιο ελάττωμα, ή τη φύση του ασφαλισμένου αντικειμένου
- καθυστέρηση, έστω και αν η καθυστέρηση προκλήθηκε από ασφαλισμένο κίνδυνο
- αφερεγγυότητα ή οικονομικό παράπτωμα των πλοιοκτητών, διαχειριστών, ναυλωτών ή χειριστών του πλοίου
- κακόβουλες ενέργειες οποιουδήποτε προσώπου ή προσώπων (Η εξαίρεση αυτή παρουσιάζεται μόνο στις ρήτρες Β και C)
- χρήση πολεμικού όπλου που χρησιμοποιεί ατομική ή πυρηνική διάσπαση, τήξη κ.λ.π.
- αναξιοπλοία ή ακαταλληλότητα πλοίου ή σκάφους και ακαταλληλότητα μεταφορικού μέσου, εμπορευματοκιβωτίου ή ανυψωτικού μηχανήματος (εφ'όσον ο ασφαλισμένος ή οι υπάλληλοι του γνώριζαν αυτήν την ακαταλληλότητα κατά τον χρόνο φόρτωσης του ασφαλισμένου αντικειμένου)
- πόλεμο, εμφύλιο πόλεμο, επανάσταση, ανταρσία ή πολιτική εξέγερση
- κατάληψη, κατάσχεση, σύλληψη, περιορισμό ή κατακράτηση
- εγκαταλειμένες νάρκες, τορπίλες, βόμβες κ.λ.π.
- πειρατεία (μόνο για τις ρήτρες Β και C)
- απεργίες, ανταπεργίες, εργατικές ταραχές, εξεγέρσεις ή πολιτικές ταραχές, καθώς και από πρόσωπα που μετέχουν στις παραπάνω ενέργειες
- τρομοκράτη ή οποιοδήποτε πρόσωπο που ενεργεί από κάποιο πολιτικό κίνητρο

Δεν καλύπτονται τέλος

- η συνήθης διαρροή, η συνήθης απώλεια βάρους ή όγκου, ή η συνήθης φθορά του ασφαλισμένου αντικειμένου.

Οι κίνδυνοι πολέμου και απεργιών μπορούν να καλυφθούν με την καταβολή πρόσθετου ασφαλιστρού, σύμφωνα με τις ειδικές ρήτρες για την κάλυψη αυτών των κινδύνων.

Οι κίνδυνοι πολέμου και απεργιών μπορούν να καλυφθούν με την καταβολή πρόσθετου ασφαλιστρού, σύμφωνα με τις ειδικές ρήτρες για την κάλυψη αυτών των κινδύνων.

2.21.4.Ρήτρες πολέμου του Ινστιτούτου (Φορτίο) (Institute war clauses (Cargo))

Οι ρήτρες πολέμου καλύπτουν ζημία ή απώλεια που προκαλείται από

- πόλεμο, εμφύλιο πόλεμο, επανάσταση, ανταρσία ή πολιτική εξέγερση που προέρχεται από αυτά ή οποιαδήποτε εχθρική ενέργεια από ή κατά εμπόλεμη δύναμη.
- κατάληψη, κατάσχεση, σύλληψη, περιορισμό ή κατακράτηση που προέρχεται από τους κινδύνους που καλύπτονται με την παραπάνω ρήτρα και τις συνέπειές τους ή οποιαδήποτε απόπειρά τους.
- εγκαταλειμμένες νάρκες, τορπίλες, βόμβες ή άλλα εγκατελειμένα πολεμικά όπλα.
- έξοδα Γενικής Αβαρίας και σώστρων που γίνονται σε σχέση με τους πιο πάνω καλυπτομένους κινδύνους, ή για την αποφυγή τους.

Εξαιρούν όμως κάθε απαίτηση που θα βασίζεται στο ότι τα εμπορεύματα δεν μπόρεσαν να φτάσουν στον προορισμό τους εξ αιτίας πολεμικών κινδύνων, χωρίς όμως να έχουν χαθεί ή υποστεί ζημία.

Η κάλυψη έναντι κινδύνων πολέμου ισχύει μόνο για το θαλάσσιο ταξίδι και όχι κατά την μεταφορά εμπορευμάτων στην ξηρά.

2.21.5.Ρήτρες απεργιών του Ινστιτούτου (Φορτίο) (Institute strikes clauses (Cargo))

Οι ρήτρες απεργιών καλύπτουν ζημία ή απώλεια που προκαλείται από :

- απεργούς, ανταπεργούς ή πρόσωπα που μετέχουν σε εργατικές ταραχές, εξεγέρσεις ή πολιτικές ταραχές.
- οποιοδήποτε τρομοκράτη ή οποιοδήποτε πρόσωπο που ενεργεί από κάποιο πολιτικό κίνητρο
- έξοδα Γενικής Αβαρίας και σώστρων που γίνονται σε σχέση με τους πιο πάνω καλυπτομένους κινδύνους, ή για την αποφυγή τους.

Σημ.: Τόσο οι ρήτρες απεργιών όσο και οι ρήτρες πολέμου καλύπτουν μόνο τη φυσική απώλεια ή ζημία που προκαλούνται στα εμπορεύματα από τους περιγραφόμενους σε αυτές κινδύνους και όχι έξοδα που προκύπτουν από την επέλευσή τους.

2.21.6. Άλλες ρήτρες πολέμου και απεργιών

Εκτός από τις ρήτρες που αναφέραμε πιο πάνω, έχουμε τις ακόλουθες ρήτρες που αφορούν μεταφορές με το ταχυδρομείο και αεροπορικές μεταφορές :

Ρήτρες Πολέμου (ταχυδρομικές αποστολές)
Institute war clauses (sending by post)

Ρήτρες πολέμου (αεροπορικός) (εξαιρουμένων ταχυδρομικών αποστολών)
Institute cargo clauses (air) (excluding sendings by post)

Ρήτρες απεργιών (αεροπορικό φορτίο)
Institute strikes clauses (air cargo)

Υπάρχουν επίσης ρήτρες απεργιών για ειδικά φορτία π.χ. κατεψυγμένο κρέας, άνθρακα κ.ά.

2.21.7.Ρήτρες για ειδικά φορτία (Trade clauses)

Οι ρήτρες A,B,C σχεδιάστηκαν για να ανταποκριθούν στις ανάγκες γενικών φορτίων, προσφέροντας ένα κοινό τύπο κάλυψης.

Για μερικά ειδικά φορτία όμως, η κάλυψη που παρέχεται με τις βασικές αυτές ρήτρες δεν είναι η κατάλληλη, γιατί δεν ανταποκρίνεται στις ιδιομορφίες αυτών των φορτίων.

Για το λόγο αυτό σχεδιάστηκαν ρήτρες για ειδικά φορτία, γνωστές ως Trade Clauses. Οι ρήτρες αυτές, που διαφέρουν από τις βασικές κυρίως ως προς την περίοδο καλύψεως και τους ασφαλιζόμενους κινδύνους, αφορούν τα εξής κυρίως προϊόντα :

- Κάρβουνο
- Κατεψυγμένο κρέας
- Πετρελαιοειδή χύμα
- Ιούτη
- Καουτσούκ
- Ξυλεία κ.ά.

2.21.8.Ειδικές ρήτρες

Εκτός από τις βασικές ρήτρες, τις ρήτρες πολέμου και απεργιών, καθώς και τις ρήτρες ειδικών φορτίων, έχουμε μια σειρά από ρήτρες, εξαιρετικά χρήσιμες για τον ασφαλιστή, που τις χρησιμοποιεί σε ειδικές περιπτώσεις.

Ρήτρα ακύρωσης (Cancellation Clause)

Υπάρχει πάντα η δυνατότητα ακύρωσης του Ασφαλιστηρίου Συμβολαίου είτε από τον ασφαλιστή είτε από τον ασφαλιζόμενο. Η προθεσμία προειδοποίησης όμως για την ακύρωση δεν είναι η ίδια για όλους τους καλυπτομένους κινδύνους. Για τους κινδύνους μεταφοράς η προθεσμία είναι συνήθως 14 ή 30 μέρες. Για τους πολεμικούς κινδύνους η προθεσμία είναι 7 μέρες και υπάρχει σχετική Ρήτρα που ισχύει από 1.12.82, ενώ για τους κινδύνους Απεργιών η προθεσμία είναι 48 ώρες. Η ειδοποίηση για ακύρωση πρέπει να είναι έγγραφη και η κάλυψη συνεχίζεται μέχρι την ημέρα ακύρωσης.

Ρήτρα Τοπικής Συσσωρεύσης (Location Clause)

Κατά τη συνηθισμένη πορεία της μεταφοράς μπορεί να συμβεί μεγάλες ποσότητες εμπορευμάτων να συσσωρευτούν σε μία τοποθεσία (π.χ. τελωνείο) και να καταστραφούν

από κάποιο ασφαλισμένο κίνδυνο π.χ. φωτιά. Αυτό μπορεί να δημιουργήσει μεγάλες ευθύνες στους ασφαλιστές. Για να αντιμετωπίσουν αυτό το ενδεχόμενο οι ασφαλιστές προσθέτουν στα ασφαλιστήρια αυτή τη ρήτρα, με την οποία περιορίζουν την ευθύνη τους κατά ατύχημα και κατά τόπο. Συνήθως, το όριο ευθύνης είναι το διπλάσιο απ'αυτό που έχει καθοριστεί για κάθε φόρτωση. Η ρήτρα αυτή εφαρμόζεται σε Προασφαλιστήρια και σε Συμβόλαια Διαρκείας.

Η ρήτρα του Ινστιτούτου για τοπική συσώρευση έχει ως εξής :

"Παρά το οτιδήποτε αντίθετο περιλαμβάνεται στη Σύμβαση, η ευθύνη των Ασφαλιστών σε σχέση με οποιοδήποτε ατύχημα ή σειρά ατυχημάτων που προέρχονται από το ίδιο γεγονός στον ίδιο τόπο δεν θα ξεπερνάει το ποσό των.....".

Ρήτρα Αντικατάστασης (Replacement Clause)

Τα συμβόλαια που καλύπτουν φορτία μηχανημάτων περιλαμβάνουν ειδική πρόβλεψη σχετικά με την ευθύνη του ασφαλιστή.

Η ρήτρα αντικατάστασης του Ινστιτούτου έχει ως εξής :

"Σε περίπτωση απώλειας ή ζημίας ενός μέρους ή μερών ασφαλισμένου μηχ/τος συνεπεία επέλευσης κινδύνου που καλύπτεται από το συμβόλαιο, το αποζημιωτέο ποσό δεν θα ξεπερνάει το κόστος αντικατάστασης ή επισκευής αυτού του μέρους ή μερών, πλέον εξόδων προώθησης και αποκατάστασης, αν υπάρχουν, εξαιρουμένων όμως των δασμών εκτός αν οι δασμοί έχουν συμπεριληφθεί στο ασφαλισμένο ποσό, οπότε, τυχόν απώλεια από πληρωμή πρόσθετων δασμών θα είναι επίσης αποζημιωτέα. Με την προϋπόθεση πάντα ότι σε καμμία περίπτωση η ευθύνη του ασφαλιστή θα ξεπεράσει την ασφαλισμένη αξία όλου του μηχανήματος".

Περιορίζοντας την ευθύνη τους στην επισκευή ή αντικατάσταση των αβαριάτων μερών, πλέον εξόδων, οι ασφαλιστές αποφεύγουν από τη μια μεριά τυχόν αναγκαστική πώληση, που θα δημιουργούσε δυσανάλογη απώλεια και από την άλλη υποβολή απαίτησης από τον ασφαλισμένο για ολική απώλεια.

Ρήτρα Ετικετών (Label Clause)

Η ρήτρα αυτή εφαρμόζεται σε τυποποιημένα προϊόντα, που έχουν ετικέτες. Σε περίπτωση καταστροφής των ετικετών συνεπεία διαβροχής, η ευθύνη του ασφαλιστή περιορίζεται στο κόστος των νέων ετικετών και στα έξοδα αποκαταστάσεως.

Η ανάγκη εφαρμογής αυτής της ρήτρας προέκυψε μετά από απόφαση δικαστηρίου, να πληρώσουν οι ασφαλιστές όλη την αξία φορτίου φιαλών ουίσκυ, που είχαν βραχεί και καταστραφεί οι ετικέτες, με το σκεπτικό ότι αυτές αποτελούσαν αναπόσπαστο μέρος του ασφαλισμένου φορτίου.

Ρήτρα ταξινόμησης πλοίου (Classification Clause)

Οι ασφαλιστές που καλύπτουν εμπορεύματα μεταφερόμενα με πλοία πρέπει στα συμβόλαιά τους να προσθέτουν Ρήτρα Ταξινόμησης Πλοίου, γιατί δεν είναι δυνατό να ισχύει το ίδιο ασφάλιστρο για μεταφορές με πλοία μειωμένης ικανότητας και για μεταφορές με πλοία πρώτης κλάσεως.

Η ρήτρα ταξινόμησης του Ινστιτούτου προβλέπει τα εξής :

Τα ποσοστά ασφαλιστρών θαλάσσιας μεταφοράς που συμφωνήθηκαν γι'αυτή την ασφάλιση, εφαρμόζονται μόνο για φορτία μεταφερόμενα από μηχανοκίνητα αυτοκινούμενα πλοία, σιδερένια, ταξινομημένα σε έναν από τους παρακάτω νηογνώμονες :

- LLOYD'S REGISTER OF SHIPPING (Αγγλία)
- AMERICAN BUREAU OF SHIPPING (Η.Π.Α.)
- BUREAU VERITAS (Γαλλία)
- GERMANISCHER LLOYD (Γερμανία)
- NIPPON KAIJI KYOKAI (Ιαπωνία)
- NORSKE VERITAS (Νορβηγία)
- POLSKI REJESTR (Πολωνία)
- REGISTRO ITALANO NAVALE (Ιταλία)
- REGISTER OF SHIPPING OF THE U.S.S.R.(Σοβιετική Ένωση)

Με την προϋπόθεση ότι τα πλοία αυτά είναι:

α.ηλικίας όχι πάνω των 15 ετών

β.ηλικίας πάνω των 15 αλλά όχι πάνω των 25 ετών και έχουν καθιερώσει και διατηρήσει ένα τακτικό είδος εμπορίου με γνωστοποιημένο δρομολόγιο για φόρτωση και εκφόρτωση σε καθορισμένα λιμάνια.

Ναυλωμένα πλοία, καθώς επίσης πλοία κάτω των 1000 G.R.T.που είναι μηχανοκίνητα αυτοκινούμενα και σιδερένια, μπορούν να ταξινομηθούν ως ανωτέρω και όχι για ηλικία πάνω των 15 ετών.

Οι απαιτήσεις της ρήτηρας ταξινόμησης του ινστιτούτου δεν έχουν εφαρμογή σε οποιοδήποτε πλωτό μέσο που χρησιμοποιείται για φόρτωση και εκφόρτωση του πλοίου, ενόσω είναι μέσα στην περιοχή του λιμανιού.

Φορτία μεταφερόμενα με μηχανοκίνητα αυτοκινούμενα πλοία που δεν emπίπτουν στα ανωτέρω παραμένουν ασφαλισμένα με ασφάλιστρο και όρους που θα συμφωνηθούν.

Το πρόσθετο ασφάλιστρο που υπολογίζεται όταν η μεταφορά γίνεται με πλοία που δεν emπίπτουν στις προβλέψεις της ρήτηρας λέγεται επασφάλιστρο ηλικίας πλοίου.

Για να υπάρχει μια ομοιόμορφη αντιμετώπιση του θέματος η επιτροπή των Άγγλων ασφαλιστών έχει καταρτίσει πίνακα επασφαλιστρών πλοίων, διακρίνοντας τα πλοία κατά ηλικία και σημεία και τα εμπορεύματα κατά είδη. Ο πίνακας αυτός έχει γίνει αποδεκτός και εφαρμόζεται σχεδόν από όλους τους ασφαλιστές.

2.22.Η διαμόρφωση του ασφαλιστρου

Προκειμένου ο ασφαλιστής να καταλήξει στην τιμολόγηση ενός κινδύνου, ή ομάδας συνδυασμένων κινδύνων, πρέπει να λάβει υπόψη του μια σειρά από παράγοντες. Οι κυριότεροι από αυτούς τους παράγοντες είναι οι εξής :

Η φύση του προτεινομένου για ασφάλιση αντικειμένου

Ίσως είναι ο πιο βασικός παράγοντας για τον καθορισμό του ασφαλιστρου. Ο ασφαλιστής πρέπει να γνωρίζει

- τις ιδιομορφίες και τη ζημιογόνο τάση του κάθε συγκεκριμένου προϊόντος
- τις δυνατότητες που υπάρχουν για την αντικατάσταση ενός χαμένου ή κατεστραμένου τμήματος του ασφαλιζόμενου αντικειμένου

Μια δυσκολία στην αξιολόγηση αυτού του παράγοντος είναι ότι η ανάπτυξη της τεχνολογίας δημιουργεί καθημερινά νέα προϊόντα, ενώ διαρκώς τροποποιεί τα ήδη υπάρχοντα. Ο ασφαλιστής είναι υποχρεωμένος να ενημερώνεται συνεχώς, προκειμένου να μη χάσει την επαφή του με τις εξελίξεις.

2.22.1.Το μεταφορικό μέσο

Ο τρόπος μεταφοράς (αεροπορικής, οδικής κ.λ.π.) όπως και ο τύπος του μεταφορικού μέσου σε συνδυασμό με το μεταφερόμενο προϊόν είναι αποφασιστικής σημασίας για την ασφαλέστερη διακίνησή του. Ο ασφαλιστής πρέπει να προσέξει ιδιαίτερα :

- κατά πόσο το μέσο μεταφοράς που έχει επιλέξει ο ασφαλιζόμενος είναι το καταλληλότερο για τη συγκεκριμένη μεταφορά.
- ποιός είναι ο ιδιοκτήτης του μεταφορικού μέσου (πλοιοκτήτης / αυτοκινητιστής / αεροπορική εταιρεία) και ποια η φήμη του στην αγορά από απόψεως φερεγγυότητας, συνέπειας, καλής εκτέλεσης της μεταφοράς
- την ηλικία, το μέγεθος, τη σημασία και την κλάση του πλοίου.

2.22.2.Η συσκευασία / στοιβασία

Ως αρχή μπορεί να ισχύσει ότι καμμία συσκευασία δεν είναι καλή αν δεν είναι κατάλληλη για να προφυλάξει ένα συγκεκριμένο εμπόρευμα από τους κινδύνους που το απειλούν και δεν είναι ικανή να αντέξει

- στο βάρος των εμπορευμάτων που περιέχει
- στον τρόπο στοιβασίας στο μεταφορικό μέσο
- στις κλιματολογικές και καιρικές συνθήκες
- στις φορτοεκφορτώσεις
- γενικά σε όλες τις ταλαιπωρίες του ταξιδιού

Ο ασφαλιστής δεν είναι σε θέση να γνωρίζει πολλά πράγματα για τη στοιβασία, τον τρόπο δηλαδή που θα τοποθετηθούν τα εμπορεύματα μέσα στο μεταφορικό μέσο ή το

εμπορευματοκιβώτιο. Μπορεί όμως να υποδειξει στον ασφαλιζόμενο, και να συμπεριλάβει ως Warranty στο συμβόλαιο, τον τρόπο με τον οποίο εκείνος θεωρεί ότι θα πρέπει να γίνει η στοιβασία για τη συγκεκριμένη μεταφορά.

2.22.3.Το ταξίδι

Πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη

- η απόσταση και η χρονική διάρκεια του ταξιδιού
- αν θα γίνουν μεταφορτώσεις, που και πόσες
- οι κλιματολογικές ζώνες μέσα από τις οποίες θα διέλθουν τα εμπορεύματα. Ιδιαίτερα προβλήματα δημιουργούνται από τις διακυμάνσεις της θερμοκρασίας.
- οι καιρικές συνθήκες που είναι πιθανόν να αντιμετωπίσουν τόσο το μεταφορικό μέσο, όσο και τα εμπορεύματα.

2.22.4.Συνθήκες στους τόπους φόρτωσης και εκφόρτωσης

Οι συνθήκες που επικρατούν στα λιμάνια, αεροδρόμια, σιδηροδρομικούς σταθμούς και άλλα σημεία φορτοεκφορτώσεως των εμπορευμάτων, έχουν ιδιαίτερη σημασία, γιατί στα σημεία αυτά γίνονται πάρα πολλές ζημιές και χάνονται τα περισσότερα εμπορεύματα. Ιδιαίτερα πρέπει να προσεχθούν

- οι συνθήκες ασφαλείας και προστασίας γιατί από αυτές εξαρτάται η συχνότητα των κλοπών, των πυρκαγιών και των καταστροφικών ζημιών από πλημμύρες κ.λ.π.
- ο τεχνικός εξοπλισμός (γερανοί, περνοφόρα κ.λ.π.) γιατί αυτός επιτρέπει την ασφαλή φόρτωση, εκφόρτωση και διακίνηση των εμπορευμάτων.
- η τεχνική κατάρτιση και επαγγελματική ευσυνειδησία των εργατών και ιδιαίτερα αυτών που χειρίζονται τα φορτοεκφορτωτικά μηχανήματα.
- η επάρκεια σε αποθηκευτικούς χώρους και κτίρια και η καταλληλότητά τους
- οι δυνατότητες ταυτόχρονης εξυπηρέτησης φορτίων. Από αυτές εξαρτάται η χρονική διάρκεια της αναμονής για φόρτωση και εκφόρτωση. Περιττό είναι να τονίσουμε ότι όσο μεγαλύτερη είναι η χρονική αυτή διάρκεια, τόσο αυξάνονται οι πιθανότητες κλοπής ή ζημίας.
- οι κλιματολογικές συνθήκες που, σε συνδυασμό με τη φύση των εμπορευμάτων και τυχόν ακατάλληλη συσκευασία τους, είναι δυνατόν να προκαλέσουν ζημιές σε ευπαθή εμπορεύματα.

2.22.5.Οι καλυπτόμενοι κίνδυνοι

Πολλοί από τους παράγοντες που αναφέραμε πιο πάνω επιδρούν λίγο ή καθόλου στη διαμόρφωση του ασφαλιστρου, αν έχουν σχέση με κάποιο κίνδυνο που δεν καλύπτεται από το συμβόλαιο. Αν π.χ. καλύπτεται μόνον ο κίνδυνος ολικής απώλειας του φορτίου εξ αιτίας ολικής απώλειας του πλοίου, δεν έχουν καμμία σημασία οι συνθήκες στα λιμάνια ή η συσκευασία των εμπορευμάτων. Αντίθετα σε αυτή την περίπτωση αποκτούν ιδιαίτερη σημασία άλλοι παράγοντες, όπως π.χ. το πλοίο και το ταξίδι.

2.22.6.Η πιθανότητα επανείσπραξης (Recovery)

Οι ζημιές που προκύπτουν στα μεταφερόμενα εμπορεύματα οφείλονται συχνά σε πράξη ή αμέλεια τρίτων π.χ. μεταφορέων, λιμενικών αρχών, υπευθύνων αποθηκών κ.λ.π. Μετά την καταβολή αποζημιώσεως στο δικαιούχο, ο ασφαλιστής στρέφεται κατά των υπευθύνων της ζημίας με σκοπό να επανεισπράξει την αποζημίωση που κατέβαλε, ή μέρος της. Οι πιθανότητες επανείσπραξης είναι διαφορετικές σε κάθε περίπτωση αλλά ο ασφαλιστής γνωρίζει από την πείρα του ποιες είναι περίπου αυτές οι πιθανότητες και τις λαμβάνει σοβαρά υπόψη του όταν τιμολογεί έναν κίνδυνο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΤΡΑΠΕΖΕΣ

3.1.Γενικά

Εάν οι αγορές χρεωγράφων ήταν απόλυτα σύμφωνες με τους κανόνες του μοντέλου στοιχείων πάγιου ενεργητικού, η συνετή και σωστή διοίκηση επενδύσεων θα ήταν μια αρκετά εύκολη υπόθεση. Τα κεφάλαια "σε κίνδυνο" έπρεπε να επενδύονται σε ευρέως διαφοροποιημένα παθητικά χαρτοφυλάκια αξιών όπου η κατοχή των τίτλων θα μεταβαλλόταν από ελάχιστα έως καθόλου. Έτσι η στάση των επενδυτών απέναντι στο ρίσκο θα ήταν η σωστή τοποθέτηση των κεφαλαίων τους μεταξύ επικίνδυνων και ακίνδυνων περιουσιακών στοιχείων.

Πολλοί managers επενδύσεων πιστεύουν ότι υπάρχουν πολλά που πρέπει ακόμα να γίνουν. Κάποιοι πιστεύουν ότι η αγορά είναι μεν αποδοτική αλλά πιο σύνθετη απ'όσο αναφέρεται στο μοντέλο στοιχείων πάγιου ενεργητικού. Κάποιοι άλλοι θεωρούν ότι σε κάποιες περιπτώσεις τα χρεώγραφα δεν τιμολογούνται σωστά, δηλαδή η αγορά δεν είναι απολύτως αποδοτική.

Ο όρος "σύγχρονη θεωρία στοιχείων πάγιου ενεργητικού" χρησιμοποιείται στη βιομηχανία επενδύσεων για να περιγράψει τεχνικές που χρησιμοποιούνται από αυτούς που δέχονται τη μία ή και τις δύο αυτές προσεγγίσεις, που όμως χειρίζονται τις επενδύσεις με πειθαρχημένο, λογικό και σταθερό τρόπο.

3.2.Χρόνος και κίνδυνος

Στον κόσμο μας, όπως φαίνεται, τίποτα δεν είναι ακίνδυνο. Φιλοσοφικά, αυτή μπορεί να είναι μια θέση που έχει γίνει αποδεκτή για όλους τους τομείς της ζωής μας. Πρακτικά, στον επενδυτικό τομέα θα δούμε ότι κάποιες αξίες είναι πολύ πιο σίγουρες από άλλες και για να κατανοήσουμε την αξιολόγηση, μπορούμε να θεωρήσουμε τις επενδύσεις τελείως ακίνδυνες, άσχετα από το ότι τέτοιες ακραίες καταστάσεις δεν ισχύουν στην πραγματικότητα.

Σε όρους απόδοσης δολλαρίου, οι εμφανείς υποψήφιοι γι'αυτή τη διάκριση είναι τα όργανα που αντιπροσωπεύουν το χρέος της κυβέρνησης των Η.Π.Α. Εφόσον η κυβέρνηση μπορεί να τυπώσει χρήματα όποτε το θελήσει, οι προγραμματισμένες πληρωμές μπορούν να γίνουν στην ώρα τους. Εντούτοις, η ικανότητα και η, μερικές φορές, πολύ συχνή διάθεσή της να δημιουργήσει χρήμα, μεγαλώνει την πιθανότητα μερικώς προβλέψιμων αυξήσεων στο συνολικό επίπεδο τιμών με συνακόλουθη αμφιβολία για τη δύναμη αγοράς των υποσχόμενων πληρωμών. Και ενώ οι τίτλοι της κυβέρνησης των Η.Π.Α. μπορεί να μην έχουν κίνδυνο σε όρους δολλαρίου, περιέχουν όμως το στοιχείο του κινδύνου σε όρους πραγματικούς, δηλαδή της αγοραστικής δύναμης.

Αυτή η πηγή κινδύνου μπορεί να αντιμετωπιστεί. Για παράδειγμα, αριθμός κυβερνήσεων έχουν εκδώσει τίτλους των οποίων οι πληρωμές προσαρμόζονται προκειμένου να ανταμείβουν για αλλαγές στο συνολικό επίπεδο τιμών της χώρας τους.

Φυσικά δεν είναι όλα τα κυβερνητικά χρέη ακίνδυνα, από άποψη ονομαστικών πληρωμών, πόσο μάλλον η αγοραστική δύναμη. Λίγοι από εμάς γνωρίζουν ότι υπάρχουν παγκόσμιες κλίμακες, στις οποίες τοποθετούνται κράτη και χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί ανάλογα με τη φερεγγυότητά τους, η οποία προσδιορίζει πόσο σίγουρη είναι η εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους προς τους ενδιαφερόμενους.

3.3.Κίνδυνος χρεωγράφων

Ο κίνδυνος στα χρεώγραφα συνδέεται συνήθως με την πιθανότητα οι πραγματικές αποδόσεις τους να είναι μικρότερες από τις αναμενόμενες. Η πηγή αυτού του γεγονότος είναι η αποτυχία να διαμορφωθεί η τιμή του μερίσματος ή/και η τιμή του χρεωγράφου όπως αναμενόταν.

Τί δημιουργεί όμως τον κίνδυνο ; Οι δυνάμεις που συνδράμουν στη διαφοροποίηση της απόδοσης τιμής ή μεριδίου, δημιουργούν τα στοιχεία του κινδύνου. Κάποιες επιρροές είναι εξωγενείς, δεν μπορούν να ελεγχθούν και καθορίζουν μεγάλο αριθμό μετοχών. Άλλες επιρροές είναι εσωτερικές και ελεγχόμενες σε μεγάλο βαθμό. Στις επενδύσεις, αυτές οι δυνάμεις που είναι ανεξέλεκτες, εξωτερικές και που η επίδρασή τους εξαπλώνεται, καλούνται πηγές συστηματικού κινδύνου. Αντίθετα οι εσωτερικοί, ελεγχόμενοι παράγοντες καλούνται μη συστηματικοί.

Ο *συστηματικός κίνδυνος* αναφέρεται στο ύψος της συνολικής διαφοροποίησης στην απόδοση προκαλούμενη από παράγοντες που επηρεάζουν τις τιμές όλων των χρεωγράφων. Οικονομικές, πολιτικές και κοινωνιολογικές αλλαγές είναι πηγές συστηματικού κινδύνου. Προκαλούν τις τιμές όλων σχεδόν των ατομικών κοινών μετοχών και/ή όλων των ατομικών ομολογιών, να κινούνται παράλληλα και προς την ίδια κατεύθυνση. Είναι προφανές ότι η οικονομία παρουσιάζει ύφεση και ότι τα κέρδη των εταιρειών μειώνονται όπως επίσης και οι τιμές των μετοχών σε μεγάλο τους αριθμό. Σχεδόν όλες οι μετοχές του Χρηματιστηρίου της Ν.Υόρκης κινούνται στην ίδια κατεύθυνση με το δείκτη του Χρηματιστηρίου. Το 70%, κατά μέσον όρο, της διαφοροποίησης της τιμής μιας μετοχής εξηγείται με τη διαφοροποίηση του δείκτη της αγοράς. Με άλλα λόγια, το μισό περίπου των κινδύνων στις κοινές μετοχές είναι συστηματικοί.

Μη συστηματικός κίνδυνος είναι η αναλογία του συνολικού κινδύνου που είναι μοναδικός για μια επιχείρηση. Παράγοντες όπως η ικανότητα διοίκησης, προτιμήσεις καταναλωτών, απεργίες κ.λ.π., προκαλούν μη συστηματικές διαφοροποιήσεις στην απόδοση της εταιρείας. Οι μη συστηματικές αιτίες είναι κατά μεγάλο βαθμό ανεξάρτητες από τους παράγοντες που επιδρούν στις αγορές των μετοχών γενικότερα. Εφόσον, λοιπόν, αυτοί οι παράγοντες έχουν αντίκτυπο σε μία επιχείρηση, εξετάζονται γι'αυτήν και μόνο.

Οι επιχειρήσεις με υψηλό συστηματικό κίνδυνο τείνουν να είναι αυτές των οποίων οι πωλήσεις, τα κέρδη και οι τιμές των μετοχών ακολουθούν στενά την οικονομική δραστηριότητα και το επίπεδο των αγορών των μετοχών. Οι περισσότερες από αυτές τις επιχειρήσεις ανήκουν σε κλάδους που ασχολούνται με βασικά βιομηχανικά προϊόντα και πρώτες ύλες. Στην αλυσίδα των βιομηχανιών, θα παρατηρήσουμε ότι βιομηχανίες κατασκευής αυτοκινήτων διατρέχουν υψηλό συστηματικό κίνδυνο (σίδηρος, καουτσούκ, γυαλί κ.ο.κ.)

Υψηλότερος μη συστηματικός κίνδυνος συναντάται σε επιχειρήσεις παραγωγής καταναλωτικών αγαθών μικρής διάρκειας, όπως προμηθευτές ειδών και υπηρεσιών πρώτης ανάγκης (τηλεφώνου, ηλεκτρικού ρεύματος, τροφίμων). Οι πωλήσεις, τα κέρδη και η τιμή των μετοχών αυτών των εταιρειών δεν στηρίζονται τόσο πολύ στο επίπεδο οικονομικής δραστηριότητας και μετοχών.

Οι συστηματικοί και μη συστηματικοί κίνδυνοι μπορούν να υποδιαιρεθούν. Έτσι οι συστηματικοί κίνδυνοι των ομολόγων σαν ομάδα αναφέρονται σαν κίνδυνοι επιτοκίων και των μετοχών σαν κίνδυνοι αγοράς. Για τις μετοχές γενικότερα αναφερόμαστε στον κίνδυνο αγοραστικής δύναμης. Ο μη συστηματικός κίνδυνος,μοναδικός για κάθε εταιρεία, περιλαμβάνει τον κίνδυνο επιχείρησης και τον οικονομικό.

Στον συστηματικό κίνδυνο συγκαταλέγονται ο κίνδυνος αγοράς, επιτοκίων, αγοραστικής δύναμης κ.ά. Εδώ αναλύονται ο πρώτος και ο τρίτος.

Δεν είναι περίεργο να συναντάμε τις τιμές των μετοχών να πέφτουν κατά καιρούς, ενώ τα κέρδη της εταιρείας αυξάνονται και το αντίστροφο. Η τιμή μιας μετοχής μπορεί να έχει μεγάλες διακυμάνσεις σε μικρό χρονικό διάστημα, ενώ τα κέρδη παραμένουν αμετάβλητα. Τα αίτια αυτού του φαινομένου είναι πολλά, κυρίως όμως οφείλεται στην αλλαγή της συμπεριφοράς των επενδυτών προς τις κοινές μετοχές γενικότερα ή ειδικότερα προς συγκεκριμένες ομάδες χρεωγράφων. Η διαφοροποίηση της απόδοσης των περισσότερων κοινών μετοχών που οφείλεται σε αλλαγή των προσδοκιών των επενδυτών, καλείται κίνδυνος αγοράς.

Ο κίνδυνος αγοράς προκαλείται από την αντίδραση του επενδυτή σε πραγματικά ή όχι γεγονότα. Προσδοκίες για χαμηλότερα εταιρικά κέρδη μπορεί να προκαλέσουν μείωση της τιμής μεγάλου σώματος κοινών μετοχών.

Τα γεγονότα χωρίς υλική υπόσταση συνδέονται με την ψυχολογία της αγοράς. Ενώ λοιπόν το ρίσκο της αγοράς στερείται πραγματικών γεγονότων, η συναισθηματική ανισορροπία των επενδυτών προκαλεί υπερβολικές αντιδράσεις. Η αρχική πτώση της αγοράς μπορεί να προκαλέσει φόβο απώλειας στους σημαντικούς επενδυτές και να επικρατήσει η αντίδραση του "κοπαδιού" αφού όλοι οι επενδυτές θα ψάχνουν μια "έξοδο κινδύνου". Αυτές οι αντιδράσεις κορυφώνονται με υπερβολικές πωλήσεις και πίεση των τιμών πολύ χαμηλότερα από την ουσιαστική τους αξία.

Οι γνώμες για τους κινδύνους αγοράς δίστανται. Σίγουρα ο πανικός αγορών εμφανίζεται σαν αντίδραση σε πραγματικά γεγονότα. Εντούτοις οι επενδυτές δεν θα σκεφτούν τις ευκαιρίες αγοράς που μπορεί να εμφανιστούν εκείνο το διάστημα και τις οποίες πρέπει να εκμεταλλευτούν, όσο τον κίνδυνο τον οποίο πιθανώς να αντιμετωπίσουν.

3.4.Κίνδυνος αγοραστικής δύναμης

Οι κίνδυνοι αγοράς και επιτοκίων μπορούν να προσδιοριστούν σαν η αβεβαιότητα στο τρεχούμενο ποσό χρημάτων το οποίο λαμβάνει ο επενδυτής. Ο κίνδυνος, όμως, αγοραστικής δύναμης είναι η αβεβαιότητα ύπαρξης της στα ποσά τα οποία θα περιέλθουν στα χέρια του επενδυτή. Με άλλα λόγια, η αγοραστική δύναμη αναφέρεται στην επίδραση του πληθωρισμού και αντιπληθωρισμού μιας επένδυσης.

Εάν σκεφτούμε την επένδυση σαν αναβολή καταναλωτικής ενέργειας, καταλαβαίνουμε ότι το άτομο που θα αγοράσει μετοχές, έχει προσπεράσει την ευκαιρία αγοράς αγαθών ή υπηρεσιών για όσο διάστημα του ανήκουν αυτές οι μετοχές. Εάν κατά το διάστημα αυτό οι τιμές των αγαθών και υπηρεσιών που θα επιθυμούσε ο επενδυτής ανέβουν, τότε χάνει αγοραστική δύναμη. Η αύξηση των τιμών αγαθών και υπηρεσιών συνδέονται συνήθως με αυτό που ονομάζουμε πληθωρισμό. Η πτώση των τιμών τους είναι ο αντιπληθωρισμός. Και οι δύο όροι περιλαμβάνονται στον κίνδυνο αγοραστικής δύναμης.

Γενικότερα, ο κίνδυνος αγοραστικής δύναμης συνδέεται σχεδόν αποκλειστικά με τον πληθωρισμό, αφού ο αντιπληθωρισμός είναι ένα φαινόμενο που σπάνια παρατηρείται πια. Οι πιο γνωστές αιτίες πληθωρισμού είναι οι αυξανόμενες τιμές παραγωγής και ζήτησης σε σχέση με την προσφορά τους. Στην οικονομική διάλεκτο αυτοί οι τύποι πληθωρισμού ονομάζονται *ώθηση κόστους* και *ώθηση ζήτησης* (cost push - demand pull).

Ο πληθωρισμός ώθησης ζήτησης παρατηρείται σε ανικανοποίητη ζήτηση όταν η οικονομία βρίσκεται σε επίπεδα πλήρους απασχόλησης. Σ' αυτό το σημείο, η προσφορά δεν είναι δυνατό να αυξηθεί στιγμιαία ή σε μικρό χρονικό διάστημα, τουλάχιστον εάν δεν αυξηθεί η ποσότητα του εργατικού δυναμικού. Με αυξανόμενη τη ζήτηση, τα διαθέσιμα αγαθά και υπηρεσίες κατανομούνται με την αύξηση των τιμών που φέρνει την προσφορά και τη ζήτηση σε μια ισορροπία απελευθερώνοντας κάποια ποσότητα ζήτησης.

Ο πληθωρισμός ώθησης κόστους ανακόπτεται από το αυξανόμενο κόστος στην παραγωγή. Όσο υψώνονται οι τιμές πρώτων υλών και μισθών, οι παραγωγοί προσπαθούν να μεταδώσουν το αυξημένο κόστος μέσω υψηλότερων τιμών στο τελικό προϊόν. Σε ένα περιβάλλον όπου οι συμβάσεις εργασίας βρίσκονται σε σημείο ανανέωσης και το εργατικό δυναμικό νιώθει το εισόδημά του να υστερεί σε σχέση με τις τιμές, ο φαύλος κύκλος θα συνεχίζεται με αύξηση των μισθών, η οποία συνεπάγεται αύξηση κόστους παραγωγής, δηλαδή αύξηση τιμής του τελικού προϊόντος κ.ο.κ.

Εφόσον περιγράψαμε τον κίνδυνο αγοραστικής δύναμης σαν πιο άμεσα συνδεδεμένο με μεταβολές των τιμών στα αγαθά και τις υπηρεσίες, το ερώτημα παραμένει για ποιες συγκεκριμένες μεταβολές πρέπει να απασχολούμαστε σαν μέγεθος πληθωρισμού (ή αντιπληθωρισμού). Το πιο συνηθισμένο μέγεθος που χρησιμοποιείται για το επίπεδο τιμών είναι ο δείκτης καταναλωτικών τιμών (Consumer Price Index - CPI). Ο δείκτης αυτός χρησιμοποιεί το "καλάθι της νοικοκυράς" για μια μέση οικογένεια, στο οποίο περιλαμβάνονται έξοδα τροφής, στέγης και πλήθος υπηρεσιών από ιατρικές έως και καθαριστήρια και τις τιμολογεί σε διαρκή βάση. Τα επίπεδα πληθωρισμού των τελευταίων χρόνων στις Η.Π.Α. είναι τα ακόλουθα :

ΕΤΟΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛ. ΤΙΜΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ
1980	82,4	
1981	90,9	10,3%
1982	96,5	6,2%
1983	99,6	3,2%
1984	103,9	4,3%
1985	107,6	3,6%
1986	109,6	1,9%
1987	113,6	3,6%
1988	118,3	4,1%
1989	124,0	4,8%

Οι λογικοί επενδυτές πρέπει να υπολογίζουν στις προβλέψεις τους για απόδοση του επιπέδου κινδύνων αγοραστικής δύναμης, σαν ένα ετήσιο αναμενόμενο ποσοστό αλλαγής των τιμών. Εάν ο δείκτης κόστους ζωής ξεκινήσει στην αρχή του έτους με 100 και τελειώσει με 103, λέμε ότι ο ρυθμός αύξησης (πληθωρισμός) είναι 3% $[(103-100)/100]$. Εάν από το δεύτερο στο τρίτο έτος ο δείκτης αλλάξει από 103 σε 109, το ποσοστό είναι περίπου 5,8%. Στον προηγούμενο πίνακα σημειώνουμε ότι ενώ το 1983 το "καλάθι της νοικοκυράς" στοίχιζε στον μέσο καταναλωτή \$100, το 1988 το ποσό αυτό αυξήθηκε σε \$118.

Η ανάγκη να προσαρμοστεί η προσδοκώμενη απόδοση για αναμενόμενες μεταβολές των τιμών, φαίνεται με ένα απλό παράδειγμα. Ας υποθέσουμε ότι δανειζόμαστε σήμερα \$100 και συμφωνούμε ότι θα μας ξεπληρώσουν το χρέος στο τέλος του έτους, αλλά με το ποσό των \$103,50. Ο τόκος είναι 3,5%. Ας υποθέσουμε ακόμα ότι οι τιμές στη διάρκεια του χρόνου αναμένονται να αυξηθούν κατά 6%. Τότε τα \$105,50 θα έχουν αγοραστική δύναμη μόνο το 94% τους ή αλλιώς \$97,29.

Όπως οι αλλαγές στα επιτόκια έχουν συστηματική επιρροή στις τιμές όλων των αξιών, έτσι και οι μεταβολές στην αγοραστική δύναμη επιδεικνύονται. Εάν οι ετήσιες αυτές μεταβολές κυμαίνονται σταθερά στο 3,5% κατά μέσο όρο και οι τιμές φαίνονται να φτάνουν το 4,5% στο επόμενο έτος, οι απαιτούμενοι ρυθμοί απόδοσης θα προσαρμοστούν προς τα πάνω. Αυτή η διαδικασία θα επηρεάσει τις ομολογίες επιχειρήσεων και του κράτους, καθώς επίσης και τις κοινές μετοχές.

3.5.Μη συστηματικός κίνδυνος

Ο μη συστηματικός κίνδυνος είναι η ποσότητα εκείνη του συνολικού κινδύνου που είναι μοναδικός ή ιδιαίτερος για μια επιχείρηση, ο οποίος επιδρά σε αγορές μετοχών γενικότερα. Παράγοντες όπως η ικανότητα διοίκησης, οι καταναλωτικές προτιμήσεις, οι απεργίες κ.λ.π. μπορούν να προκαλέσουν μη συστηματική διαφοροποίηση στην απόδοση των μετοχών μιας εταιρείας. Εφόσον αυτοί οι παράγοντες επιδρούν σε μία οικονομική μονάδα, πρέπει να εξετάζονται χωριστά.

Η αβεβαιότητα που περικλύει την ικανότητα του εκδότη να πραγματοποιήσει πληρωμές για αξιόγραφα, ανακόπτεται από δύο παράγοντες : 1) Το περιβάλλον στο οποίο λειτουργεί η επιχείρηση και 2) η χρηματοδότησή της. Αυτοί οι κίνδυνοι αναφέρονται σαν κίνδυνοι επιχείρησης και οικονομικοί κίνδυνοι αντίστοιχα. Αποτελούν αυστηρή διαδικασία των συνθηκών λειτουργίας της επιχείρησης και του τρόπου με τον οποίο επιλέγουν να χρηματοδοτήσουν τις δραστηριότητές τους.

3.6.Επιχειρηματικός κίνδυνος

Ο επιχειρηματικός κίνδυνος είναι μέρος των λειτουργικών διαδικασιών που αντιμετωπίζει μια επιχείρηση και η διαφοροποίηση αυτών των διαδικασιών, εισχωρούν στο λειτουργικό εισόδημα και τα προσδοκώμενα μερίδια. Με άλλα λόγια, εάν τα λειτουργικά έσοδα αναμένονται να αυξάνονται κατά 10% ετησίως στο προσεχές μέλλον, ο επιχειρηματικός κίνδυνος θα ήταν μεγαλύτερος εάν τα έσοδα αυτά μπορούσαν να αυξηθούν στο 14% ή να μειωθούν στο 6% από το να κυμαίνονταν μεταξύ 9-11%. Ο βαθμός διαφοροποίησης από την προσδοκώμενη τάση θα μετρούσε τον επιχειρηματικό κίνδυνο.

Ο επιχειρηματικός κίνδυνος μπορεί να διαιρεθεί σε δύο μεγάλες κατηγορίες : τον εξωτερικό και τον εσωτερικό. Ο εσωτερικός σχετίζεται άμεσα με την ικανότητα που έχει η επιχείρηση να πραγματοποιεί τις δραστηριότητές της εντός του ευρύτερου περιβάλλοντος στο οποίο κινείται. Κάθε εταιρεία έχει τους δικούς της εσωτερικούς κινδύνους και ο βαθμός στον οποίο είναι ικανή να τους αντιμετωπίσει, αντιπροσωπεύει την λειτουργική της ικανότητα. Σε ένα μεγάλο βαθμό, ο εξωτερικός επιχειρηματικός κίνδυνος είναι το αποτέλεσμα συνθηκών λειτουργίας που επιβάλλονται στην επιχείρηση από παράγοντες τους οποίους δεν μπορεί να ελέγξει. Και εδώ κάθε επιχείρηση αντιμετωπίζει τους δικούς της εξωτερικούς κινδύνους που εξαρτώνται από τους συγκεκριμένους παράγοντες του περιβάλλοντος στο οποίο δρα. Οι εξωτερικοί παράγοντες είναι αναρρίθμητοι, αλλά ο κυριότερος από αυτούς είναι μάλλον ο κύκλος της επιχείρησης. Οι πωλήσεις κάποιων βιομηχανιών (σιδήρου, αυτοκινήτων)τείνουν να κινούνται με την ίδια φορά όπως ο επιχειρηματικός κύκλος, ενώ οι πωλήσεις άλλων (σπίτια) κινούνται αντίθετα. Ακόμα και δημογραφικοί παράγοντες μπορούν να επηρεάσουν τα έσοδα μέσω μεταβολών στο δείκτη γεννητικότητας ή γεωγραφικής κατανομής του πληθυσμού σύμφωνα με την ηλικία, την ιθαγένεια κ.λ.π. Άλλος ένας

παράγοντας που επηρεάζει τον επιχειρηματικό κίνδυνο, είναι η πολιτική που ακολουθείται από την εκάστοτε χώρα και οι προσανατολισμοί τους.

Το επίπεδο των εσόδων θα επηρεάσει, μεταξύ άλλων, τη φύση των γενικότερων οικονομικών συνθηκών. Αυτός είναι ένας εξωτερικός παράγοντας επιρροής κινδύνου. Από την άποψη, όμως, εσωτερικών παραγόντων, πως θα μπορέσει μια επιχείρηση να προσαρμοστεί στον επιχειρηματικό κύκλο ; Εάν μπορέσουμε να απομονώσουμε το λειτουργικό κόστος σε σταθερό και μεταβλητό, παρατηρούμε ότι όσο αλλάζουν τα έξοδα, εάν τα σταθερά απορροφήσουν μεγάλο ποσοστό του συνολικού κόστους, η επιχείρηση θα δυσκολευτεί να περιορίσει τα έξοδα και η παραγωγή μειώνεται στην οικονομία. Ίσως να είναι αδρανής η κίνηση αντίδρασης όταν η ζήτηση προχωράει προς τα πάνω. Μια τέτοια επιχείρηση θα είχε υψηλό εσωτερικό κίνδυνο σε σχέση με τη δυνατότητά της να αντιδράσει σε μεταβαλλόμενες επιχειρηματικές συνθήκες. Από την άλλη, εάν τα συνολικά έσοδα προέρχονται από μια διαφοροποιημένη λίστα προϊόντων, είναι πιθανό τα προϊόντα αυτά να μην είναι το ίδιο "τρωτά" στον κύκλο της επιχείρησης την ίδια στιγμή. Σ'αυτό το βαθμό ο εσωτερικός κίνδυνος μειώνεται διασκορπίζοντας τις επιδράσεις του κύκλου σε πολλαπλά προϊόντα ή σειρές προϊόντων.

Ο βαθμός στον οποίο, αλλαγή προς τα πάνω ή κάτω στα συνολικά έσοδα, οδηγεί σε περισσότερο ή λιγότερο, αναλογικές μεταβολές των κερδών προ φόρων και τόκων, αποτελεί ένδειξη εσωτερικού επιχειρηματικού κινδύνου. Εάν μείωση των εσόδων από μια γραμμή παραγωγής μπορεί να αντισταθμιστεί με αύξηση των εσόδων μιας άλλης, διατηρώντας τα συνολικά έσοδα κυριολεκτικά αμετάβλητα, τότε η επιχείρηση χρησιμοποιεί τη διαφοροποίηση προϊόντος για να προστατευθεί από τον επιχειρηματικό κίνδυνο.

3.7.Τραπεζικό σύστημα-Γενικά

Ύστερα από την εφαρμογή του Προεδρικού Διατάγματος 96/93 και η Τράπεζα της Ελλάδος με τις τρεις πράξεις Διοικητή που εξέδωσε (ΠΔ/τε 2199/2200/ /2201/7.5.93) προχώρησε το κράτος σε μια απελευθέρωση της κίνησης κεφαλαίων προς και από την Ελλάδα. Οι αποφάσεις αυτές προηγήθηκαν της πλήρους απελευθέρωσης που έγινε μέσα στο 1994 και εφαρμόζουν το άρθρο 67 της Συνθήκης της Ρώμης και την Τέταρτη Κοινοτική Οδηγία (88/361/ΕΟΚ) για την ελεύθερη κίνηση κεφαλαίων.

Όλα αυτά προσθέτουν νέους συντελεστές διαχείρισης κινδύνων σε έναν χρηματοπιστωτικό οργανισμό που ασχολείται πολύ με αυτούς σε καθημερινή κίνηση. Η απελευθέρωση των εγχώριων αγορών και της κίνησης κεφαλαίων και η διεθνοποίηση των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών διαμορφώνουν ένα νέο, πιο ανταγωνιστικό πλαίσιο λειτουργίας στον ελληνικό τραπεζικό και στον ευρύτερο χρηματοπιστωτικό χώρο. Εκτιμάται ότι οι αλλαγές αυτές θα διευρύνουν τους κινδύνους που καλούνται να διαχειρισθούν τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα και θα εντείνουν τις δυσκολίες των πιστωτικών ιδρυμάτων με σοβαρά, ίσως, διαρθρωτικά προβλήματα, χαμηλό βαθμό κεφαλαιακής επάρκειας ή υψηλό κόστος παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

Για δεκαετίες το ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα λειτούργησε μέσα σε ένα πλαίσιο που τα κυριότερα χαρακτηριστικά του ήταν οι πολλαπλές και πολύπλοκες διοικητικές ρυθμίσεις, οι κρατικές παρεμβάσεις στην χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση, οι περιορισμοί της κίνησης κεφαλαίων, η απαγόρευση ή αποθάρρυνση ορισμένων χρηματοπιστωτικών δραστηριοτήτων και η επιδότηση άλλων, ο καθορισμός της διάρθρωσης του χαρτοφυλακίου των πιστωτικών ιδρυμάτων με διοικητικά μέσα και γενικότερα, η έλλειψη ανταγωνισμού. Ο έντονος παρεμβατισμός τροφοδότησε την παθητικότητα στον τραπεζικό χώρο, αποτέλεσε πηγή σοβαρών στρεβλώσεων, απέτρεψε την εμφάνιση καινοτομιών, νέων προϊόντων και τεχνικών και δεν συνέβαλε ούτε στον

εκσυγχρονισμό του χρηματοπιστωτικού τομέα ούτε στην οικονομική ανάπτυξη του τόπου. Κυριότερα, όμως, η έλλειψη ανταγωνισμού είχε ως αποτέλεσμα τη διαμόρφωση μιας τραπεζικής κουλτούρας και πρακτικής όπου οι αρχές της ελαχιστοποίησης του κόστους, της αποτελεσματικής διαχείρισης των κινδύνων και της χρησιμοποίησης τραπεζικών κριτηρίων στις συναλλαγές και του στρατηγικού σχεδιασμού δεν αποτέλεσαν τις θεμελιώδεις βάσεις λειτουργίας των πιστωτικών ιδρυμάτων. Παράλληλα οι έντονες διασυνδέσεις που αναπτύχθηκαν μεταξύ πολιτικής αξιοπιστίας και τραπεζών υπό κρατικό έλεγχο πολλαπλασίασαν και όξυναν τα προβλήματα.

Το νέο ανταγωνιστικό περιβάλλον που διαμορφώνεται δημιουργεί νέες δυνατότητες για κερδοφόρες δραστηριότητες αλλά και σημαντικούς κινδύνους που απαιτούν συνετή διαχείριση από τα πιστωτικά ιδρύματα και αποτελεσματική εποπτεία από τις αρμόδιες αρχές.

Η ελευθέρωση της κίνησης κεφαλαίων διευρύνει και πολλαπλασιάζει τους κινδύνους που καλούνται να διαχειριστούν τα πιστωτικά ιδρύματα, αλλά και οι λοιποί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί. Ενωσιολογικά, οι κίνδυνοι αυτοί μπορούν να ταξινομηθούν σε τέσσερις κατηγορίες :

- Πιστωτικοί κίνδυνοι, που προκύπτουν από την πιθανότητα αδυναμίας του αντισυμβαλλόμενου να εκπληρώσει απρόσκοπτα τις υποχρεώσεις του για υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

- Κίνδυνοι αγοράς, που προκύπτουν από τις διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών, έπιτοκίων και τιμών.

- Λειτουργικοί κίνδυνοι, που προκύπτουν από αναποτελεσματική και ανεπαρκή οργανωτική και διοικητική διάρθρωση, από τη διαδικασία σύναψης, εκτέλεσης και τελικού διακανονισμού των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών ή από παράνομες ή παράτυπες ενέργειες ή παραβάσεις του εσωτερικού κανονισμού εκ μέρους του προσωπικού.

- Επιχειρηματικοί ή στρατηγικοί κίνδυνοι, που προκύπτουν για παράδειγμα από λανθασμένες διαχρονικές στρατηγικές επιλογές ή από έλλειψη μακροχρόνιας στρατηγικής και ευκαιριακής συμπεριφοράς, από απώλεια ελέγχου του κόστους παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, από την ανάπτυξη δυσχερειών ή περιορισμών (bottlenecks) στις δυνατότητες επέκτασης των προσφερομένων υπηρεσιών.

Τέλος, θα πρέπει να τονισθεί ότι η αποτελεσματική εποπτεία από τα αρμόδια όργανα και η διασφάλιση της επάρκειας των ιδίων κεφαλαίων, είναι αναγκαίες αλλά όχι ικανές συνθήκες για την ενίσχυση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος στο σημερινό δυναμικό και συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Είναι αναγκαίο οι διοικούντες τα πιστωτικά ιδρύματα να γνωρίζουν επαρκώς το μέγεθος και την ποιότητα των κινδύνων που αναλαμβάνονται και να καθορίζουν ανώτατα όρια μέσω καταλλήλων εσωτερικών συστημάτων και διαδικασιών. Απαιτείται επίσης να ενισχυθούν και οι μηχανισμοί πειθαρχίας της αγοράς (όπως π.χ. η πειθαρχία που επιβάλλει η πιθανότητα πτώχευσης ενός ιδρύματος), η διαφάνεια και η πλήρης πληροφόρηση του κοινού ως προς τη διαμόρφωση των βασικών τραπεζικών δεικτών (αποδοτικότητα, ρευστότητα κ.λ.π) και του ισολογισμού του κάθε πιστωτικού ιδρύματος, ώστε να αποθαρρύνεται η ανάληψη υπερβολικών κινδύνων. Ανάληψη υπερβολικών κινδύνων μπορεί να αποφέρει υψηλά κέρδη βραχυχρονίως, αλλά η απόδοση θα είναι μικρότερη, διότι μέρος των συνολικών κερδών αντανακλά την αμοιβή για ανάληψη κινδύνων.

3.8.Μέθοδοι χρήσης και απόκτησης κεφαλαίων

-Ένας κλασικός τρόπος κάλυψης κεφαλαιακών αναγκών - εξοπλισμού είναι και η μέθοδος *Leasing*. Είναι ένας τρόπος χρηματοδότησης που δίνει την ευκαιρία στην επιχείρηση να ανανεώσει, επεκτείνει ή εκσυγχρονίσει τον εξοπλισμό της χωρίς να διαθέτει ίδια κεφάλαια ή να δανείζεται από Τράπεζα. Έτσι, η εταιρεία *Leasing* αγοράζει τον εξοπλισμό που θα διαλέξει η επιχείρηση από τον προμηθευτή της επιλογής της και της τον εκμισθώνει έναντι κάποιου τιμήματος (μίσθωμα) για συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Στο τέλος της περιόδου έχει την δυνατότητα να αγοράσει τον εξοπλισμό έναντι κάποιας συμβολικής τιμής (συνήθως 1 δρχ.).

Είναι μια μέθοδος η οποία μειώνει τους κινδύνους αγοράς κάποιου εξοπλισμού και διατήρησής του. Υπάρχουν πάρα πολλά πλεονεκτήματα όπως :

- τα μισθώματα, σαν λειτουργικές δαπάνες, μειώνουν το φορολογητέο εισόδημα και υπάρχει εξοικονόμηση φόρων
- δεν εκταμιεύεται άμεσα ο Φ.Π.Α. αλλά κατά την διάρκεια της σύμβασης
- απαλλάσσεται από το Ε.Φ.Τ.Ε. στη σύμβαση *Leasing*
- διατηρείται ή βελτιώνεται η ρευστότητα της εταιρείας
- δεν απαιτούνται, κατά κανόνα, εμπράγματα εξασφαλίσεις
- μπορεί να χρηματοδοτηθεί μέχρι και το 100% της αξίας του εξοπλισμού
- δεν επηρεάζεται ο ισολογισμός και συνεπώς διατηρείται η πιστοληπτική ικανότητα
- μειώνεται το κόστος και ο χρόνος πραγματοποίησης της επένδυσης
- προστατεύεται η επένδυση από τον πληθωρισμό κ.ά.

- Μια άλλη μέθοδος είναι οι *θεσμικοί επενδυτές*. Αναφερόμαστε σε επιχειρήσεις οι οποίες ως σκοπό έχουν τη διαχείριση χαρτοφυλακίων αξιών. Διακρίνουμε δύο τύπους θεσμικών επενδυτών : τις Εταιρείες Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου (Ε.Ε.Χ.) και τα Αμοιβαία Κεφάλαια (Α.Κ.)

1) Οι Ε.Ε.Χ. είναι ανώνυμες εταιρείες των οποίων οι μετοχές είναι υποχρεωτικά εισηγμένες στο Χρηματιστήριο. Το καθεστώς λειτουργίας τους διέπεται από το Ν.1969/91. Τα στοιχεία του ενεργητικού τους αποτελούνται, κυρίως, από μετοχές και ομολογίες, έντοκα γραμμάτια του Δημοσίου, μερίδια Αμοιβαίων Κεφαλαίων και τραπεζικές καταθέσεις. Τα κέρδη τους αποτελούνται από τους τόκους, τα μερίσματα και την υπεραξία από την ρευστοποίηση χρεωγράφων που έχουν στο ενεργητικό τους. Οι μετοχές Ε.Ε.Χ. έχουν το πλεονέκτημα, έναντι των μετοχών άλλων εταιρειών, ότι η απόδοσή τους είναι σταθερότερη, στο βαθμό που το κεφάλαιο των Ε.Ε.Χ. είναι διασκορπισμένο σε μεγάλο αριθμό χρεωγράφων. Από την άλλη μεριά βέβαια, η διακύμανση της απόδοσής τους εξαρτάται από την μεταβολή του γενικού δείκτη τιμών του Χρηματιστηρίου Αθηνών. Σε τεχνική ορολογία θα λέγαμε ότι επιτυγχάνουν ελαχιστοποίηση του ειδικού κινδύνου, που σχετίζεται με τις επιδόσεις συγκεκριμένης επιχείρησης, αλλά όχι και του συστηματικού κινδύνου που σχετίζεται με την γενικότερη εξέλιξη του Χρηματιστηρίου.

2) Το Αμοιβαίο Κεφάλαιο (Α.Κ.) είναι ένα σύνολο ενεργητικού, αποτελούμενο από κινητές αξίες (δηλαδή, κατά κύριο λόγο μετοχές, ομόλογα και μετρητά), το οποίο

ανήκει εξ αδιαιρέτου σε έναν αριθμό προσώπων και διοικείται από Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Αμοιβαίου Κεφαλαίου. Η εταιρεία που διαχειρίζεται την περιουσία του Αμοιβαίου Κεφαλαίου έχει την υποχρέωση να δημοσιεύει καθημερινά στον τύπο τον αριθμό των μεριδίων που βρίσκονται σε κυκλοφορία, την αξία του καθαρού ενεργητικού και την καθαρή τιμή του μεριδίου, η οποία υπολογίζεται βάσει των τιμών κλεισίματος των μετοχών που κατέχει.

Τιμή διάθεσης είναι η τιμή στην οποία πωλείται το μερίδιο από την εταιρεία διαχείρισης αμοιβαίου κεφαλαίου, ενώ τιμή εξαγοράς είναι η τιμή στην οποία ο επενδυτής πωλεί το μερίδιό του στην εταιρεία.

Τελευταία στην χώρα μας, άρχισαν να δημιουργούνται εξειδικευμένες εταιρείες διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων που προσφέρουν στον επενδυτή διάφορες εναλλακτικές λύσεις αναφορικά με τον κίνδυνο που είναι διατεθειμένος να αναλάβει. Ο κίνδυνος της επένδυσης σε Α.Κ. είναι συνάρτηση της διάρθρωσης των επενδύσεων του συγκεκριμένου Α.Κ. Έτσι, ο επενδυτής μπορεί να διαλέξει ανάμεσα σε χαρτοφυλάκια Αμοιβαίων Κεφαλαίων σταθερού εισοδήματος ή αναπτυξιακά, διακινδυνεύοντας λιγότερο ή περισσότερο, αντίστοιχα. Για παράδειγμα, σε ένα Α.Κ. σταθερού εισοδήματος, όπου το κύριο μέρος του κεφαλαίου έχει επενδυθεί σε ομόλογα και έντοκα γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου, ο κίνδυνος προέρχεται από μια πιθανή άνοδο των επιτοκίων η οποία θα είχε αρνητική επίπτωση στην τιμή των ομολόγων και εντόκων γραμματίων. Αντίθετα, σε ένα αναπτυξιακό Α.Κ., όπου μετοχές επιχειρήσεων συνθέτουν κατά κύριο λόγο το ενεργητικό του, η εξέλιξη των τιμών των μεριδίων θα εξαρτηθεί από την γενικότερη εξέλιξη των τιμών των μετοχών στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Όταν αξίες σε συνάλλαγμα αποτελούν υψηλό ποσοστό στο χαρτοφυλάκιο του Α.Κ. τότε ο επενδυτής θα πρέπει να συνεξετάσει και τον συναλλαγματικό κίνδυνο.

Ο τύπος αυτός των συλλογικών επενδύσεων επιτρέπει στους μικρούς επενδυτές να διασπείρουν τον κίνδυνο και να επωφελούνται από την επαγγελματική διαχείριση των επενδύσεών τους. Άλλα σημαντικά πλεονεκτήματα είναι η άμεση ρευστοποίηση των μεριδίων στην τιμή πώλησης κάθε μέρας και οι φορολογικές απαλλαγές.

Για τη σωστή αξιολόγηση του Α.Κ. θα πρέπει η απόδοση να σταθμιστεί με τον κίνδυνο, διότι εκείνο που ενδιαφέρει είναι η απόδοση ανά μονάδα κινδύνου που αναλαμβάνουμε. Στην πράξη χρησιμοποιούμε διάφορα μέτρα του επενδυτικού κινδύνου, όπως η τυπική απόκλιση των αποδόσεων του Α.Κ.

- Οι επενδύσεις στη χρηματαγορά είναι εκείνες οι οποίες έχουν σχετικά υψηλό βαθμό ρευστότητας και περιορισμένους κινδύνους για ζημιές κεφαλαίου. Ρευστότητα είναι εκείνη η ιδιότητα ενός περιουσιακού στοιχείου που επιτρέπει στον επενδυτή να το πωλήσει σε σχετικά μικρό χρονικό διάστημα χωρίς σημαντική επιβάρυνση. Τα κυριότερα επενδυτικά μέσα στην ελληνική χρηματαγορά είναι τα ακόλουθα : τραπεζικές καταθέσεις, πιστοποιητικά κατάθεσης, έντοκα γραμμάτια του Δημοσίου, συμφωνίες επαναγοράς τίτλων σταθερού εισοδήματος (tersos), επενδύσεις σε χρυσό και καταθέσεις σε συνάλλαγμα.

- Η σημαντική φυγή κεφαλαίων που σημειώθηκε τα τελευταία χρόνια από τραπεζικές καταθέσεις σε χρεώγραφα του Δημοσίου, έχει οδηγήσει τις εμπορικές τράπεζες σε έντονο ανταγωνισμό για την προσέλκυση καταθετών. Η διαφοροποίηση των καταθέσεων δεν επικεντρώνεται μόνο στο προσφερόμενο επιτόκιο, κλιμακούμενο αναλόγως του ύψους του επενδεδυμένου ποσού, αλλά και σε μία σειρά άλλων παροχών. Ο επενδυτής που ενδιαφέρεται να τοποθετήσει τα χρήματά του σε ένα τραπεζικό λογαριασμό θα πρέπει να έχει υπόψη του κάποια πράγματα :

- i) η συνολική ονομαστική απόδοση εξαρτάται από το πόσες φορές μέσα στο χρόνο κεφαλοποιούνται οι τόκοι
- ii) τα προσφερόμενα επιτόκια διαφοροποιούνται ανάλογα με το ποσό κατάθεσης

iii) ο επενδυτής για να υπολογίσει την καθαρή απόδοση της επένδυσής του πρέπει να αφαιρέσει τους παρακρατούμενους φόρους
 iv) εκείνο που ενδιαφέρει τον επενδυτή, είναι η πραγματική αύξηση της αξίας των χρημάτων του και όχι η ονομαστική. Συνεπώς, θα πρέπει να αφαιρέσει το ποσοστό αύξησης των τιμών στην υπό εξέταση περίοδο

v) ένα πλήθος παροχών συνοδεύει τους περισσότερους λογαριασμούς, όπως cash card (κάρτα μετρητών), εξόφληση λογαριασμών Δ.Ε.Η., Ο.Τ.Ε. κ.λ.π., δωρεάν παροχή πιστωτικών καρτών, δυνατότητα υπερανάληψης (overdraft), καρνέ επιταγών, δωρεάν ασφάλεια ζωής.

- Το μειονέκτημα των καταθέσεων προθεσμίας, που είναι ότι δεν έχουν αρκετή ρευστότητα, έρχονται να καλύψουν τα πιστοποιητικά κατάθεσης (Π.Κ.). Το Π.Κ. πιστοποιεί μια κατάθεση ενός συγκεκριμένου ποσού με ορισμένο επιτόκιο και για συγκεκριμένη περίοδο. Το πλεονέκτημά τους έναντι των καταθέσεων προθεσμίας είναι ότι μπορούν να πωληθούν πριν από την λήξη τους χωρίς να καταβληθούν επιπλέον τόκοι ποινής. Ο κίνδυνος επιτοκίου που φέρουν είναι αντίστοιχος του κινδύνου των ομολόγων του Δημοσίου. Αν τα επιτόκια αυξηθούν, τότε αυξάνεται και το επιτόκιο προεξόφλησης των Π.Κ.

Εξέλιξη των επιτοκίων Ε.Γ.Δ., καταθέσεων προθεσμίας (3-12 μηνών) και πιστοποιητικών κατάθεσης(Π.Κ.)						
	Διάρκεια	Ε.Γ.Δ.		Κ.Π. ¹	Π.Κ. ²	Δ.Τ.Κ. ³
Έκδοση	3μηνα	6μηνα	ετήσια			
31/12/90	19%	22%	24%	20,5%	22,3%	22,9%
31/12/91	18%	21%	22,5%	20,6%	21,9%	18%
31/12/92	19,25%	21,25%	23%	19,9%	20,8%	14,4%
31/12/93	17,5%	19,5%	20,75%	18% ⁴	19% ⁴	15,8%*

ΠΗΓΗ: Τράπεζα της Ελλάδος

- Τα Ε.Γ.Ε.Δ. (Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου), είναι χρεώγραφα που εκδίδει το Δημόσιο διάρκειας τριών, έξι και δώδεκα μηνών και ονομαστικής αξίας που ξεκινά από 100.000 δρχ και φθάνει έως 10.000.000 δρχ. Οι πωλήσεις αρχίζουν συνήθως την τελευταία μέρα κάθε μήνα και συνεχίζουν για λίγες ημέρες του επομένου μήνα. Πωλούνται από πιστωτικά ιδρύματα και τα μέλη του Χρηματιστηρίου σε προεξοφλητική βάση.

Εξέλιξη των καταθέσεων και εντόκων γραμματίων του Δημοσίου(υπόλοιπα τέλους περιόδου σε δισ. δρχ.)				
	Συνολικές Καταθέσεις	Ποσοστό Μεταβολής	Έντοκα Γραμμάτια και Ετήσια Ομόλογα	Ποσοστό Μεταβολής
12/1990	7.994		1.162	
12/1991	8.726	9,1%	2.507	115%
12/1992	9.526	9,1%	3.513	40%
6/1993	9.557	0,3%	3.891	10%

ΠΗΓΗ: Τράπεζα της Ελλάδος

¹ Καταθέσεις Προθεσμίας 3-12 μήνες

² Πιστοποιητικά Κατάθεσης ετήσιας διάρκειας

³ Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (αρχή/τέλος του έτους)

⁴ προσφερόμενα από την Ιονική Τράπεζα στις 7/8/93

* ετήσιος ρυθμός πληθωρισμού Ιουνίου 1993

- Μετά τη φορολόγηση των τόκων από τραπεζικές καταθέσεις και την προσπάθεια των πιστωτικών ιδρυμάτων να δημιουργήσουν εναλλακτικές μορφές άντλησης κεφαλαίων, αναπτύχθηκε στην Ελλάδα ο θεσμός των *geros*. Οι τράπεζες δανείζονται δραχμές από ιδιώτες στους οποίους παραχωρούν ισόποσης αξίας έντοκα γραμμάτια ή ομόλογα του Δημοσίου που έχουν στο χαρτοφυλάκιό τους, με τη συμφωνία ότι θα τα επαναγοράσουν σε συγκεκριμένη ημερομηνία και σε προκαθορισμένη τιμή. Σ'αυτή την περίπτωση, λέγεται ότι η τράπεζα (δανειζόμενος) κάνει τη *gero* συμφωνία και ο ιδιώτης (δανειστής) την αντίστροφη (*reverse gero*) συμφωνία. Η διαφορά ανάμεσα στην τιμή πώλησης και την υψηλότερη τιμή επαναγοράς των χρεωγράφων καθορίζει και την απόδοση της επένδυσης σε *geros*.

- Οι καταθέσεις σε συνάλλαγμα επιτρέπονται σε ορισμένες περιπτώσεις :

i) με πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2109/7.8.92 (Καταθέσεις αδήλωτων ξένων τραπεζογραμματίων). Οι καταθέσεις γίνονται δεκτές από τα πιστωτικά ιδρύματα στο όνομα μονίμων κατοίκων εσωτερικού, φυσικών ή νομικών προσώπων, που θα τροφοδοτούνται με ξένα τραπεζογραμμάτια, χωρίς να απαιτείται προηγουμένως η δήλωσή τους ή η παροχή οποιασδήποτε πληροφορίας για την προέλευσή τους.

ii) καταθέσεις με βάση το Π.Δ. 232/83. Καταθέσεις γίνονται δεκτές από τα πιστωτικά ιδρύματα στο όνομα δικαιούχων συναλλάγματος (από εντολές ή επιταγές) ή κατόχων ξένων τραπεζογραμματίων, αρκεί το συνάλλαγμα να αποδεικνύεται ότι προέρχεται από το εξωτερικό.

- Παραδοσιακά ο χρυσός είχε αποτελέσει μία από τις κύριες μορφές αποταμίευσης σε περιόδους έντονου πληθωρισμού και πολιτικής αστάθειας. Κατά την δεκαετία του '70 η επένδυση σε χρυσό είχε παρουσιάσει εντυπωσιακές αποδόσεις. Τόσο η άρση της μετατρεψιμότητας του δολλαρίου σε χρυσό (με σταθερή ισοτιμία), όσο και οι υψηλοί ρυθμοί πληθωρισμού της περιόδου συνετέλεσαν στην επίτευξη αυτών των επιδόσεων. Στην δεκαετία του '80, που είχε σαν χαρακτηριστικά της την πτώση του πληθωρισμού στις οικονομίες των Δυτικών Χωρών, όσο και την απελευθέρωση στην κίνηση των κεφαλαίων, οι επενδύσεις σε χρυσό δεν ήταν πλέον ελκυστικές. Ο Έλληνας επενδυτής μπορεί να επενδύσει υπό όρους σε χρυσές λίρες Αγγλίας που αποτελούν αντικείμενο καθημερινής διαπραγμάτευσης.

- Επενδύσεις στην κεφαλαιαγορά είναι εκείνες που έχουν διάρκεια μεγαλύτερη του έτους. Σε αυτή την κατηγορία διακρίνουμε τις επενδύσεις σε ομόλογα του Δημοσίου (διαρκείας μεγαλύτερης του έτους), ομόλογα Τραπεζών, ομολογίες και μετοχές επιχειρήσεων. Βασικό χαρακτηριστικό αυτής της κατηγορίας επενδύσεων είναι ότι η αναμενόμενη απόδοση είναι μεγαλύτερη εκείνης των επενδύσεων στη χρηματαγορά, από την άλλη μεριά όμως υπάρχει και μικρότερη εξασφάλιση της αξίας του κεφαλαίου σε περίπτωση ρευστοποίησής τους.

Σχέση ανάμεσα στο ύψος των επιτοκίων και την αξία 2 ομολόγων ονομαστικής αξίας 1 εκ. δρχ. και επιτοκίου κατά την έκδοση 25% και διάρκειας 2 και 4 ετών αντίστοιχα				
	Αξία του ομολόγου		κέρδος(+) / ζημιά (-)	
	2ετές	4ετές	2ετές	4ετές
επιτόκιο				
21%	1.060.250	1.101.507	60.250	101.507
23%	1.028.500	1.049.000	28.500	49.000
25%	1.000.000	1.000.000	0	0
27%	971.001	954.401	-28.999	-45.599
29%	944.925	911.111	-55.075	-88.888

Τα ομόλογα του Δημοσίου είναι ανώνυμοι τίτλοι στον κομιστή, που εκδίδονται στο τέλος κάθε μήνα και πωλούνται στην ονομαστική τους αξία, που ξεκινά από 200.000 δρχ. και φθάνει μέχρι 10.000.000 δρχ. Η διάρκεια τους ποικίλει από δύο έως επτά χρόνια. Η απόδοσή τους καθορίζεται από το ύψος του επιτοκίου που φέρουν, το οποίο μπορεί να είναι σταθερό, για όλη τη διάρκεια του δανείου, ή κυμαινόμενο. Σταθερό επιτόκιο συνεπάγεται υπέρμετρη επιβάρυνση του Δημοσίου σε περίπτωση πτώσης των επιτοκίων και γι'αυτό όλες οι πρόσφατες εκδόσεις έχουν κυμαινόμενο επιτόκιο. Μια γενική αρχή που κυριαρχεί στη διοίκηση χαρτοφυλακίων ομολόγων είναι ότι αν περιμένουμε πτώση των επιτοκίων θα πρέπει να επενδύουμε σε μεγαλύτερης διάρκειας ομόλογα. Αντίθετα, αν περιμένουμε μελλοντική άνοδο των επιτοκίων θα πρέπει να επενδύουμε σε βραχυχρόνιους τίτλους. Σε χώρες με ανεπτυγμένη δευτερογενή αγορά κρατικών τίτλων, η απόδοση διαμορφώνεται καθημερινά από την προσφορά και την ζήτηση.

Στην Ελλάδα η ανεπάρκεια παρόμοιας αγοράς επικεντρώνει το ενδιαφέρον στις αποδόσεις της τελευταίας πάντα έκδοσης Ο.Δ. Το επιτόκιο της τελευταίας έκδοσης δραχμικών ομολόγων του Δημοσίου συνήθως προσδιορίζουν :

- i) οι δανειακές ανάγκες του Δημοσίου
- ii) οι προσδοκίες για τον πληθωρισμό
- iii) η ρευστότητα των τίτλων
- iv) οι αποδόσεις εναλλακτικών τοποθετήσεων των χρημάτων π.χ. σε γeros
- v) η διάρκεια λήξης των τίτλων
- vi) η δανειοληπτική ικανότητα του ελληνικού Δημοσίου (πριμ πιστωτικού κινδύνου)
- vii) η αναμενόμενη πορεία της συναλλαγματικής ισοτιμίας της δραχμής έναντι των κυριότερων ξένων νομισμάτων

-Τα Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου (Ο.Ε.Δ.) με ρήτρα ξένου συναλλάγματος απευθύνονται σ'εκείνους που αποζητούν εξασφάλιση από την διολίσθηση (ή και μια πιθανή υποτίμηση) της δραχμής. Η ονομαστική αξία των ομολόγων αυτής της κατηγορίας είναι εκφρασμένη τόσο στο νόμισμα στο οποίο έχει γίνει η έκδοση (π.χ. 1000 \$ Η.Π.Α.) όσο και στην αντίστοιχη αξία της σε δραχμές. Βέβαια, το ποσό που καταβάλλει ο αγοραστής για την αγορά τους καθώς επίσης η πληρωμή των τοκομεριδίων και του κεφαλαίου, κατά την εξόφληση των τίτλων, γίνεται σε δραχμές με βάση την ισοτιμία δραχμής / νομίσματος της έκδοσης.

Η τρίτη κατηγορία ομολόγων στις οποίες μπορεί να επενδύσει ο αποταμιευτής είναι σε *τραπεζικά ομόλογα*. Η διάρκειά τους κυμαίνεται από ένα έως τρία χρόνια και οι αποδόσεις τους, κατά την έκδοση βρίσκονται σε στενή συσχέτιση με τις αποδόσεις των εντόκων γραμματίων του Δημοσίου.

Οι *ομολογίες* είναι τίτλοι σταθερού εισοδήματος, οι οποίοι βεβαιώνουν το ποσό που δάνεισε ο κάτοχός τους (ομολογιούχος) στον εκδότη αυτών, δηλαδή στο κράτος, στην επιχείρηση κ.λ.π., εκδίδονται δε σε τίτλους απλούς ή πολλαπλούς.

Κάθε τίτλος είναι αριθμημένος, αναγράφει την ονομαστική του αξία και το επιτόκιο του δανείου και φέρει μία σειρά μικρών αποδείξεων που λέγονται τοκομερίδια. Το τοκομερίδιο αναγράφει το ποσό του τόκου και τη χρονολογία πληρωμής του, που γίνεται συνήθως κάθε έτος, ενώ η συνολική διάρκεια των δανείων αυτών κυμαίνεται μεταξύ 3 και 20 ετών.

Καθαρή απόδοση = $\{ 1 + [(R/2)(1-0,15)] \}^2$, όπου R=ονομαστικό ετήσιο επιτόκιο

$$\Sigma. A. = \left(1 + \frac{R}{m}\right)^m - 1$$

όπου

Σ.Α.=συνολική ετήσια απόδοση

R=ονομαστικό ετήσιο επιτόκιο

m=αριθμός των περιόδων στη διάρκεια του χρόνου που αποδίδονται οι τόκοι

-Η ραγδαία άνοδος των τιμών των μετοχών στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (Χ.Α.Α.) στα τέλη της δεκαετίας του 1980 και μέχρι το 1991, προσέλκυσε μεγάλο αριθμό επενδυτών σ'αυτό. Η μεγάλη σημασία του Χρηματιστηρίου βρίσκεται στο γεγονός ότι αποτελεί πηγή χρηματοδότησης για τις επιχειρήσεις δίνοντας ταυτόχρονα μεγάλο βαθμό ρευστότητας των περιουσιακών στοιχείων που "αντιπροσωπεύονται" από τις μετοχές. Ο κίνδυνος της επένδυσης είναι ανάλογος της διακύμανσης της απόδοσης της μετοχής. Ο κίνδυνος αυτός διασπάται σε δύο συνιστώσες. Η πρώτη σχετίζεται με όλους εκείνους τους παράγοντες που προκαλούν τη διακύμανση της απόδοσης και προέρχεται αποκλειστικά από χαρακτηριστικά της επιχείρησης (π.χ. την ποιότητα του management της επιχείρησης, τη ζήτηση του προϊόντος της κ.ο.κ.). Όλοι αυτοί οι παράγοντες συνθέτουν τον ειδικό κίνδυνο της επένδυσης στη συγκεκριμένη μετοχή. Ο κίνδυνος αυτός μπορεί να αντιμετωπισθεί με τη διασπορά του χαρτοφυλακίου του επενδυτή σε πολλές μετοχές. Η δεύτερη συνιστώσα του κινδύνου σχετίζεται με τη διακύμανση των αποδόσεων που προκαλούνται από τη διακύμανση των αποδόσεων που προκαλούνται από τη διακύμανση του συνόλου των τιμών των μετόχων στο χρηματιστήριο και ονομάζεται γενικός κίνδυνος.

Αντικείμενο χρηματιστηριακών συναλλαγών αποτελούν οι κινητές αξίες που ονομάζονται "χρηματιστηριακά πράγματα" και έχουν εισαχθεί μετά από κάποια διαδικασία στο Χρηματιστήριο. Αναλυτικά, "χρηματιστηριακά πράγματα" είναι τα εξής :

α.Τα ανώνυμα δημόσια χρεόγραφα ημεδαπά και αλλοδαπά (ομολογίες και έντοκα γραμμάτια).

β.Τα ανώνυμα ελληνικά χρεόγραφα Δήμων, Κοινοτήτων και κάθε άλλου Ν.Π.Δ.Δ. (ομολογίες, ομόλογα).

γ.Οι μετοχές και ομολογίες ελληνικών ανωνύμων εταιρειών

δ.Οι μετοχές και ομολογίες αλλοδαπών ανωνύμων εταιρειών με ορισμένες προϋποθέσεις.

ε.Οι ράβδοι χρυσού, οι οποίοι όμως σπανιότατα διαπραγματεύονται στο Ελληνικό Χρηματιστήριο.

Η χρυσή λίρα, που αποτελούσε παλαιότερα συχνών χρηματιστηριακών συναλλαγών, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι αποτελεί χρηματιστηριακό πράγμα με το σημερινό καθεστώς διάθεσής της. Τούτο διότι, ούτε η τιμή της διαμορφώνεται ελεύθερα από την προσφορά και τη ζήτηση, αφού καθορίζεται από την Τράπεζα της Ελλάδος, ούτε ο αριθμός των λιρών που διατίθενται είναι απεριόριστος. Πράγματι, κάθε μέρα η Τράπεζα της Ελλάδος, χορηγεί στο κοινό, μέσω των μελών του Χρηματιστηρίου, πενήντα (50) λίρες για όλη την Ελλάδα, οι οποίες διατίθενται με την υπογραφή υπεύθυνης δήλωσης του αγοραστή.

Ο επενδυτής πρέπει να γνωρίζει ότι η επένδυση σε χρηματιστηριακούς τίτλους είναι σοβαρή πράξη, που απαιτεί σύνεση, γνώση, μελέτη και προπάντων συνεχή πληροφόρηση.

Οι παράγοντες που επιδρούν στην διαμόρφωση της τιμής μιας μετοχής είναι:

- η *ικανότητα και οι προοπτικές πραγματοποίησης κερδών μιας εταιρείας* είναι καθοριστικοί παράγοντες για την αγορά μιας μετοχής. Εάν τα κέρδη που ανακοινώνει η εταιρεία είναι σημαντικά και από τα διαθέσιμα στο κοινό οικονομικά στοιχεία της, διαφαίνονται προοπτικές για περαιτέρω δυναμική βελτίωση, τότε ο αγοραστής της μετοχής μπορεί βάσιμα να προσδοκά όχι μόνο ένα μεγαλύτερο μέρος, αλλά επιπλέον και μία άνοδο της τιμής της.
- η *οικονομική συγκυρία*. Επηρεάζει αρνητικά ή θετικά τόσο την εξέλιξη των κερδών των εταιρειών όσο και τη ρευστότητα της αγοράς.
- το *επιτόκιο*. Ένα υψηλό, θετικό έναντι του πληθωρισμού επιτόκιο μπορεί να προκαλέσει μετατόπιση των χρηματικών διαθεσίμων από το Χρηματιστήριο στην τραπεζική αγορά και αντίθετα.
- ο *πληθωρισμός*. Μπορεί να προκαλέσει αύξηση των τιμών των μετοχών, εάν οι εταιρείες, λειτουργώντας στα πλαίσια μιας ελεύθερης αγοράς, πετύχουν να τον ενσωματώσουν στην τιμή πώλησης των προϊόντων τους. Στην αντίθετη περίπτωση, είναι πιθανόν να επέλθει μείωση των τιμών.
- οι *ισοτιμίες των νομισμάτων*. Διακυμάνσεις στη συναλλαγματική ισοτιμία των νομισμάτων μπορούν να προκαλέσουν κίνηση κεφαλαίων από ή προς την Ελλάδα, καθώς και να επηρεάσουν τις προσδοκίες του επενδυτικού κοινού.
- η *φορολογία*. Φορολογικές απαλλαγές στους χρηματιστηριακούς τίτλους τονώνουν το ενδιαφέρον των επενδυτών για το Χρηματιστήριο.
- το *ισοζύγιο πληρωμών*. Η πορεία του ισοζυγίου πληρωμών, θετική ή αρνητική, δημιουργεί αντίστοιχες προσδοκίες στις επενδυτικές αποφάσεις.
- η *αισιοδοξία ή απαισιοδοξία των επενδυτών* είναι ένας σημαντικός παράγοντας επηρεασμού των τιμών, ανεξάρτητα από τους λόγους που τις προκάλεσαν. Με άλλα λόγια, όταν οι προσδοκίες του κοινού είναι αισιόδοξες, οι τιμές ανεβαίνουν ακόμη και αν τα μακροοικονομικά μεγέθη ή τα οικονομικά στοιχεία των εταιρειών δεν δικαιολογούν τέτοια αύξηση. Το αντίθετο συμβαίνει, όταν κυριαρχεί απαισιοδοξία ή συνθήκες πανικού στο επενδυτικό κοινό. Τότε οι τιμές πιέζονται προς τα κάτω και τελικά οι φόβοι οδηγούν σε αρνητικά και ζημιογόνα αποτελέσματα.

3.9.Τι προκαλεί αστάθεια στις αγορές χρήματος

Η χρήση παραγώγων χρηματοπιστωτικών προϊόντων έχει επεκταθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, συμβάλλοντας στην καλύτερη διαχείριση του επιχειρηματικού κινδύνου και έτσι, στην λήψη καλύτερων επενδυτικών αποφάσεων. Παρόλα αυτά, οι δυνητικοί κίνδυνοι που υπάρχουν στο τμήμα αυτό της αγοράς απαιτούν την εγρήγορση των διοικητικών αρχών επιθεώρησης και διαφύλαξης της φερεγγυότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Οι πράξεις κάλυψης έναντι κινδύνων από τις μεταβολές ισοτιμιών και επιτοκίων, μπορούν να οδηγήσουν σε αστάθεια του συστήματος, καθώς οι κίνδυνοι ανακατανέμονται σε μακροοικονομικό επίπεδο. Οι αγοραίοι κίνδυνοι σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά προϊόντα, που χρησιμοποιούν δυναμική

κάλυψη έναντί κινδύνων από τις μεταβολές ισοτιμιών και επιτοκίων, δεν είναι εφικτό να αξιολογηθούν επαρκώς. Κίνδυνοι ρευστότητας είναι δυνατόν να εμφανισθούν σε καταστάσεις μεγάλων και απότομων μεταβολών στις τιμές. Ακόμα και ο μεγάλος όγκος των συναλλαγών μπορεί να αυξήσει τον πιστωτικό κίνδυνο.

Τέλος, νέοι τρόποι πρέπει να βρεθούν για την διαφύλαξη της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος όταν τίθεται σε κίνδυνο από την δημιουργία "αγώνων και ανόθευτων" ανοικτών συναλλαγματικών θέσεων με την κινητοποίηση τεράστιων ποσών.

3.10.Γιατί άλλαξε το κατεστημένο των τραπεζών και πως προκύπτουν πλέον νέοι κίνδυνοι

Οι πρόσφατες εξελίξεις στο περιβάλλον λειτουργίας των χρηματοπιστωτικών αγορών έχουν επηρεάσει καθοριστικά τόσο την δομή του τραπεζικού συστήματος, όσο και την επιχειρηματική συμπεριφορά των πιστωτικών ιδρυμάτων σε διεθνή κλίμακα. Οι παράγοντες που προκάλεσαν την αναδιάρθρωση των χρηματοπιστωτικών συστημάτων και συνέβαλλαν αφ'ενός μεν στην επίταση των συνθηκών ανταγωνισμού στις τραπεζικές αγορές και αφ'ετέρου στην εκτενή διεθνοποίησή τους, οφείλουν να αναζητηθούν σε σημαντικές μεταβολές :

- στον πραγματικό τομέα της οικονομίας αφ'ενός μεν με τον υπερδιπλασιασμό του όγκου του διεθνούς εμπορίου και αφ'ετέρου με την δημιουργία τεράστιων ελλειμμάτων στο ισοζύγιο πληρωμών πολλών κρατών, μετά τις δύο πετρελαικές κρίσεις της δεκαετίας του 1970, καθώς και στην υποχρέωση ενός σημαντικού αριθμού αναπτυσσομένων χωρών.

- στις διεθνείς νομισματικές σχέσεις, λόγω της κατάρρευσης του καθεστώτος των σταθερών συναλλαγματικών ισοτιμιών του Bretton Woods, που είχε ως αποτέλεσμα την εμφάνιση παρατεταμένης αστάθειας στις διεθνείς αγορές χρήματος και συναλλάγματος, την απελευθέρωση από αρκετά κράτη της κίνησης κεφαλαίων και τον επαναπροσδιορισμό των στόχων της νομισματικής τους πολιτικής.

- στις τηλεπικοινωνίες, τις εφαρμογές της πληροφορικής και εν γένει την τεχνολογία που κατέστησαν δυνατή τη συλλογή, επεξεργασία και διαβίβαση πληροφοριών ανάμεσα στις εθνικές αγορές σε ελάχιστο χρονικό διάστημα

- στο καθεστώς της κατασταλακτικής εποπτείας των χρηματαγορών, των κεφαλαιοαγορών και του τραπεζικού συστήματος, με αποτέλεσμα να επέλθει σταδιακά μια ευρύτατη αποκανονικοποίηση (deregulation) και απελευθέρωση (liberalisation) τους.

Η αντίδραση των πιστωτικών ιδρυμάτων στις νέες συνθήκες που επικράτησαν στις τραπεζικές αγορές, εκδηλώθηκε μεταξύ άλλων και με την ευρύτατη προσφυγή τους στη χρησιμοποίηση των νέων χρηματοοικονομικών προϊόντων (τα οποία εμφανίστηκαν στις ταυτόχρονα απελευθερούμενες αγορές χρήματος και κεφαλαίων) τόσο στα πλαίσια της επενδυτικής τους πολιτικής, όσο και για την εξασφάλιση της βραχυχρόνιας και μακροχρόνιας χρηματοδότησής τους.

Αξιοσημείωτη υπήρξε, επίσης, η διείδυση των πιστωτικών ιδρυμάτων στην παροχή εργασιών επενδυτικής τραπεζικής και η σταδιακή μετατροπή πολλών σε πιστωτικά πολυκαταστήματα μέσω της προσφοράς ενός ευρύτατου φάσματος χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Η απελευθέρωση της κίνησης κεφαλαίων και η διερεύνηση και εμφάνιση των αγορών χρήματος και κεφαλαίων, στις οποίες παρουσιάστηκαν και οι περισσότεροι

νεωτερισμοί, αύξησε την ζήτηση για εργασίες επενδυτικής τραπεζικής (securitisation), με αποτέλεσμα η επενδυτική πολιτική των τραπεζών σχετικά με τη χρηματοδότηση αφ'ενός μεν των επιχειρήσεων, ιδιωτικών και δημοσίων, εγχώριων και διεθνών, και αφ'ετέρου των καταναλωτικών αναγκών των ιδιωτικών φορέων να προσλάβει νέες διαστάσεις.

Στην έκταση, βέβαια, που το τραπεζικό σύστημα άρχισε διεθνώς να καθίσταται ανταγωνιστικότερο και αποτελεσματικότερο και η διαπλοκή ανάμεσα στους διαύλους άμεσης και έμμεσης χρηματοδότησης εντονότερη, οι εμπορικές τράπεζες και εν γένει τα πιστωτικά ιδρύματα άρχισαν να καθίστανται ευάλωτα στους κινδύνους που απορρέουν από την λειτουργία τους στις ανοικτές και ανταγωνιστικές αγορές.

3.11.Οι Εμπορικές Τράπεζες στο σύστημα χρηματοπιστωτικών ενδιάμεσων

Η διοχέτευση δανειακών κεφαλαίων από τις πλεονασματικές προς τις ελλειμματικές μονάδες της οικονομίας, απαιτεί συχνά την παρέμβαση ενδιάμεσων μονάδων που καλούνται *Χρηματοπιστωτικοί Ενδιάμεσοι* και οι οποίοι, ανάλογα με την φύση των λειτουργιών τις οποίες επιτελούν, κατατάσσονται σε δύο κατηγορίες :

1.φυσικά ή νομικά πρόσωπα που παρεμβάλλονται στα πλαίσια της άμεσης χρηματοδότησης των αρνητικών αποταμιευτών (market intermediaries), προσφέροντας επενδυτικές υπηρεσίες ή εργασίες επενδυτικής τραπεζικής στις αγορές χρήματος και κεφαλαίων. Στην έννοια των εργασιών επενδυτικής τραπεζικής υπάγονται οι ακόλουθες υπηρεσίες :

- Η αντασφάλιση των εκδιδόμενων τίτλων (underwriting)
- Η μεσιτεία τίτλων (brokerage)
- Η εμπορία τίτλων (dealing)
- Η διατήρηση μιας αγοράς τίτλων (market making)
- Η παροχή χρηματοπιστωτικών συμβούλων
- Η φύλαξη τίτλων
- Η διαχείριση ατομικών χαρτοφυλακίων επενδύσεων

2.επιχειρήσεις, οι οποίες μεσολαβούν στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, ανταποκρινόμενες στην ετερογένεια των πιστωτικών και επενδυτικών αναγκών των επιμέρους μονάδων της οικονομίας. Οι χρηματοπιστωτικοί αυτοί οργανισμοί ελαχιστοποιούν το κόστος συναλλαγών που προκύπτει από τη διαδικασία της άμεσης χρηματοδότησης αγοράζοντας από τις ελλειμματικές μονάδες και πουλώντας στις πλεονασματικές μονάδες δικά τους πιστωτικά μέσα με διαφορετικά χαρακτηριστικά.

Ανάλογα με την εξέλιξη στις ανάγκες χρηματοδότησης των φορέων της οικονομίας και βάσει διάφορων κοινωνικών, πολιτικών ή και συγκυριακών ακόμη συνθηκών, λειτουργούν σε κάθε κράτος περισσότερες οργανωτικές μορφές, οι οποίες υπάγονται στην έννοια του πιστωτικού ιδρύματος. Ενδεικτικά αναφέρουμε :

- τις εμπορικές τράπεζες
- τα ταμειυτήρια

- τις αναπτυξιακές τράπεζες (ή τράπεζες επενδύσεων) και
- τους άλλους εξειδικευμένους πιστωτικούς οργανισμούς

3.12.Εργασίες εμπορικής τραπεζικής

Οι λειτουργίες μιας τράπεζας σήμερα είναι προφανώς, πολύ περισσότερες και πολυπλοκότερες απ'ότι παλαιότερα. Συνεπώς έχουμε και τον ανάλογο πολλαπλασιασμό των κινδύνων που μπορεί να αντιμετωπίσει.

Με πολύ απλά λόγια, η βασική λειτουργία κάθε εμπορικής τράπεζας είναι η ανάληψη καταθέσεων και η χορήγηση πιστώσεων. Εμείς θα ασχοληθούμε με τον εντοπισμό των κινδύνων που προκύπτουν από την βασική λειτουργία των εμπορικών τραπεζών στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, τους οποίους ορίζουμε σαν κινδύνους εμπορικής τραπεζικής.

3.13.Κίνδυνοι εμπορικής τραπεζικής

Ένα πιστωτικό ίδρυμα, όπως κάθε επιχείρηση, η οποία λειτουργεί στα πλαίσια της οικονομίας της αγοράς, διατρέχει (την πιθανότητα) το φόβο να υποστεί οικονομικές ζημιές και, επομένως, μείωση της καθαρής της θέσης εξ αιτίας της επέλευσης ενός μη προσδοκώμενου περιστατικού. Η πιθανότητα αυτή καλείται κίνδυνος (risk). Εκτός από τους κινδύνους οι οποίοι επενεργούν σε τεχνικό - οργανωτικό επίπεδο, και οι οποίοι είναι κοινοί για το σύνολο των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα, υπάρχει μια ομάδα κινδύνων η επέλευση των οποίων ανάγεται στις λειτουργίες που επιτελούν οι τράπεζες στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Η κατηγορία αυτών των κινδύνων, τους οποίους αποκαλούμε κινδύνους εμπορικής τραπεζικής, αποτελεί άμεση συνέπεια των μετασχηματισμών στους οποίους προβαίνουν οι εμπορικές τράπεζες στα πλαίσια της χρηματοπιστωτικής τους μεσολάβησης και προκύπτουν από την παροχή εκ μέρους των πιστωτικών ιδρυμάτων των εργασιών εμπορικής τραπεζικής. Οι κίνδυνοι εμπορικής τραπεζικής μπορούν να καταταγούν συστηματικά βάσει διαφόρων κριτηρίων. Εδώ αρκεί απλώς να γίνει περιγραφή του περιεχομένου των κινδύνων και εντοπισμός του συγκεκριμένου μετασχηματισμού εξ αιτίας του οποίου οι εμπορικές τράπεζες εκτίθενται σε κάθε ένα από αυτούς.

Από την παροχή των "χαρακτηριστικών" εργασιών εμπορικής τραπεζικής προκύπτουν για ένα πιστωτικό ίδρυμα οι ακόλουθοι κίνδυνοι :

1.*Πιστωτικός κίνδυνος (credit risk)*, είναι η πιθανότητα να περιέλθει ένας πιστωτικός οφειλέτης σε αδυναμία εκπλήρωσης των συμβατικών του υποχρεώσεων. Ο πιστωτικός κίνδυνος είναι προϊόν του μετασχηματισμού κινδύνων στον οποίο προβαίνουν οι εμπορικές τράπεζες.

2.*Κίνδυνος ρευστότητας (liquidity risk)*, είναι η πιθανότητα να εξαντληθεί η θέση ρευστότητας της τράπεζας μετά από μία απρόβλεπτη αύξηση των αναγκών ρευστότητάς της. Ο κίνδυνος αυτός είναι απόρροια του μετασχηματισμού ληκτοτήτων.

Ειδική μορφή με την οποία εκδηλώνεται αυτός ο κίνδυνος είναι ο κίνδυνος αναχρηματοδότησης (funding risk), οποίος συνίσταται στην πιθανότητα να χάσει μία εμπορική τράπεζα την ικανότητα αποτελεσματικής πρόσβασης στη χρηματαγορά, είτε για την άντληση βραχυχρόνιων δανειακών κεφαλαίων ή για την αναχρηματοδότηση του βραχυχρόνιου χρέους της, όταν αυτό καταστεί απαιτητό.

3. Κίνδυνος επιτοκίων (interest rate risk), η ανάλυση του οποίου είναι δυνατή σύμφωνα με δύο εναλλακτικές μεθόδους :

- σύμφωνα με την οικονομική προσέγγιση, ο κίνδυνος επιτοκίων συνίσταται στην πιθανότητα να μειωθεί η καθαρή θέση του πιστωτικού ιδρύματος, δηλαδή η αξία των ιδίων κεφαλαίων του, λόγω μεταβολής του επιπέδου επιτοκίων.

- σύμφωνα με την προσέγγιση των τρεχόντων εσόδων, ο κίνδυνος αποτελείται από δύο σκέλη, τον κίνδυνο εισοδήματος και τον κίνδυνο επένδυσης.

α.Κίνδυνος εισοδήματος (income risk), είναι η πιθανότητα να μειωθούν τα καθαρά έσοδα επιτοκίων της τράπεζας (interest income) μετά από μια απροσδόκητη μεταβολή του επιπέδου των ονομαστικών επιτοκίων.

β.Κίνδυνος επένδυσης (investment risk), είναι η πιθανότητα να μεταβληθεί η λογιστική αξία εντόκων τίτλων που κατέχει ένα πιστωτικό ίδρυμα λόγω μεταβολής του επιπέδου των επιτοκίων.

Ένας, βέβαια, τρόπος αποφυγής του κινδύνου επιτοκίου είναι η πρόληψή του. Και αυτό μπορεί να γίνει με την χρησιμοποίηση αποτελεσματικών μεθόδων πρόγνωσης της κατεύθυνσης των επιτοκίων. Αξίζει να πούμε στο σημείο αυτό ότι της έκθεσης των τραπεζών στον κίνδυνο επιτοκίων λόγω της ενεργούς συμμετοχής τους στις αγορές χρήματος προηγείται, μια διαδικασία πρόβλεψης της εξέλιξης των επιτοκίων. Από την αποτελεσματικότητα αυτής της πρόβλεψης εξαρτάται τελικά ο βαθμός έκθεσης του χαρτοφυλακίου στον κίνδυνο.

Η εμφάνιση των νέων χρηματοπιστωτικών εργαλείων στις αγορές χρήματος και κεφαλαίων παρέχει στις τράπεζες (όπως και σε όλες τις επιχειρήσεις) τη δυνατότητα να αντισταθμίζουν τον κίνδυνο επιτοκίων στον οποίο ενδέχεται να εκτεθούν. Η αντισταθμισμό επιτυγχάνεται με την αγορά για ίδιο λογαριασμό συμβολαίων και για ποσό που να καλύπτει την έκταση στην οποία η τράπεζα είναι εκτεθειμένη στον κίνδυνο και επιθυμεί να καλύψει με την σχετική σύμβαση. Τέτοιοι τρόποι μπορούν να αναφερθούν συνοπτικά ότι είναι οι παρακάτω :

- Κατάθεση προθεσμίας επί προθεσμία (Forward forward deposit)
- Προθεσμιακή σύμβαση επιτοκίου (Forward rate agreement)
- Ανταλλαγή επιτοκίου (Interest swaps)
- Προθεσμιακές συμβάσεις επιτοκίου (Interest futures)
- Συμβάσεις επί επιτοκίου με δικαίωμα επιλογής (Interest options)

Εφόσον, και στην έκταση που οι εμπορικές τράπεζες μεσολαβούν στις αγορές χρήματος και κεφαλαίων για ίδιο λογαριασμό, εκτίθενται επιπλέον σε κινδύνους, οι οποίοι απορρέουν από την διακύμανση της τιμής των κατεχομένων χρηματοπιστωτικών τίτλων. Ο κίνδυνος επένδυσης αποτελεί ένα από τα περισσότερα περιστατικά που υπάγονται σε αυτή την κατηγορία κινδύνων και καλούνται συλλήβδην κίνδυνοι της αγοράς. Ειδικότερα, η έννοια των κινδύνων της αγοράς περιλαμβάνει τις ακόλουθες μερικότερες έννοιες :

1.Κίνδυνος επενδυτικής θέσης (position risk), είναι η πιθανότητα να υποστεί ένα πιστωτικό ίδρυμα ζημιές λόγω δυσμενούς μεταβολής της αγοραίας τιμής των κατεχομένων επενδυτικών τίτλων, οποιαδήποτε και αν είναι η αιτία αυτών των

μεταβολών. Ο κίνδυνος θέσης αναλύεται, σύμφωνα με την προσέγγιση των συστατικών στοιχείων (building block approach), σε δύο συνιστώσες :

α. τον ειδικό κίνδυνο της επενδυτικής θέσης, που αφορά την πιθανότητα μεταβολής της τιμής ενός χρηματοπιστωτικού μέσου εξαιτίας της επέλευσης παραγόντων που σχετίζονται με τον εκδότη του (πρόκειται ουσιαστικά για πιστωτικό κίνδυνο).

β. τον γενικό κίνδυνο της επενδυτικής θέσης, η έννοια του οποίου διαφοροποιείται ανάλογα με το αν πρόκειται για διαπραγματεύσιμο χρεωστικό τίτλο ή για μετοχή :

i) στην περίπτωση των διαπραγματεύσιμων χρεωστικών τίτλων, ο γενικός κίνδυνος συνίσταται στην πιθανότητα να επηρεαστεί η αγοραία τιμή του μέσου λόγω μεταβολής του επιπέδου των επιτοκίων. Στην συγκεκριμένη περίπτωση πρόκειται για μια εξειδικευμένη μορφή του κινδύνου επένδυσης, του δεύτερου δηλαδή σκέλους του κινδύνου επιτοκίων.

ii) στην περίπτωση των μετοχών, ο γενικός κίνδυνος θέσης συνίσταται στην πιθανότητα, μία εκτεταμένη μεταβολή στην αγορά μετοχών, που δεν αφορά συγκεκριμένα χαρακτηριστικά μεμονωμένων τίτλων, να επιδράσει αρνητικά στην αγοραία τιμή των τίτλων.

2.Κίνδυνος διακανονισμού, είναι η πιθανότητα επέλευσης ζημιών σε περίπτωση συναλλαγών σε τίτλους, στις οποίες δεν έχει γίνει διακανονισμός, λόγω διαφοράς μεταξύ της συμφωνηθείσας τιμής διακανονισμού των τίτλων και της αγοραίας τιμής τους.

3.Κίνδυνος αντισυμβαλλόμενου σε ατελείς συναλλαγές, είναι η πιθανότητα να υποστεί ένα πιστωτικό ίδρυμα ζημία εάν έχει καταβληθεί το αντίτιμο πριν του παραδοθούν οι τίτλοι, ή αν έχουν παραδοθεί τίτλοι προτού λάβει το σχετικό αντίτιμο.

Όσες τράπεζες προβαίνουν στην παροχή διεθνών τραπεζικών υπηρεσιών, συναλλασόμενες με αλλοδαπούς αντισυμβαλλόμενους ή συνομολογώντας πιστωτικές συμβάσεις σε αλλοδαπό νόμισμα, καθίστανται ευάλωτες σε δύο επιπλέον κινδύνους : τον κίνδυνο χώρας και τον κίνδυνο συναλλαγματικών ισοτιμιών.

α.Κίνδυνος χώρας (country risk), είναι η πιθανότητα αντίξοες οικονομικές, πολιτικές ή κοινωνικές και πολιτιστικές συνθήκες, σε μία αλλοδαπή χώρα να εμποδίσουν ένα τραπεζικό οφειλέτη - μόνιμο κάτοικό της, να εξοφλήσει κεφάλαιο και τοκοχρεωλύσια, σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης.

Ειδική μορφή αυτού του κινδύνου είναι ο έμμεσος κίνδυνος χώρας ή διαφορετικά κίνδυνος μεταφοράς (transfer risk). Πρόκειται για την πιθανότητα να μειωθεί η ικανότητα ή η επιθυμία ενός αλλοδαπού οφειλέτη να μετατρέψει το εγχώριο νόμισμα σε εκείνο, στο οποίο έχει συνομολογηθεί η εξόφληση του χρέους του.

β.Κίνδυνος τιμών συναλλάγματος (foreign exchange risk), είναι η πιθανότητα να μειωθεί το καθαρό εισόδημα και / ή η αξία της καθαρής θέσης της τράπεζας, λόγω απρόβλεπτης μεταβολής της συναλλαγματικής ισοτιμίας του νομίσματος στο οποίο έχει συνομολογηθεί μία πιστωτική απαίτηση, σε σχέση με εκείνο στο οποίο έχει συνομολογηθεί μία αντίστοιχη πιστωτική υποχρέωση. Ο συναλλαγματικός κίνδυνος αποτελεί ένα επιπλέον περιστατικό που υπάγεται στην ευρύτερη έννοια των κινδύνων της αγοράς.

3.14. Έννοια και στόχοι της διαχείρισης κινδύνων

Διαχείριση κινδύνων (Risk Management) καλείται το σύνολο των συντονισμένων ενεργειών, στις οποίες προβαίνει η αρμόδια διεύθυνση ενός πιστωτικού ιδρύματος, με αντικειμενικό στόχο την πρόληψη και αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων στην καθαρή του θέση ή τα έσοδα από την επέλευση ενός ή περισσότερων κινδύνων. Κεντρική θέση στα πλαίσια των ενεργειών που αφορούν στη διαχείριση των κινδύνων, κατέχει η διαχείριση των κινδύνων εμπορικής τραπεζικής.

Μια εξειδικευμένη, σύγχρονη μορφή διαχείρισης των κινδύνων εμπορικής τραπεζικής, αποτελεί η *διαχείριση της διάρθρωσης (δομής) του τραπεζικού ισολογισμού (Asset and Liability Management)*. Το ALM συνιστάται στην ανάλυση, μέτρηση και κεντρική διαχείριση των κινδύνων που εμφανίζονται σε ένα πιστωτικό ίδρυμα, από την προσφορά των υπηρεσιών εμπορικής τραπεζικής. Με την υιοθέτηση αυτής της στρατηγικής, η οποία θα αναπτυχθεί ιδιαίτερα κατά την παρουσίαση της διαχείρισης του κινδύνου επιτοκίων, επιδιώκεται η διαμόρφωση της δομής του τραπεζικού ισολογισμού κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι δυνατή :

- αφ'ενός μεν η μεγιστοποίηση των κερδών και της απόδοσης των μετόχων της τραπεζικής επιχείρησης, και
- αφ'ετέρου ο αποτελεσματικός έλεγχος της ευαισθησίας του πιστωτικού ιδρύματος, στο σύνολο των κινδύνων και συνεπώς ο περιορισμός του ενδεχομένου έκθεσής του σε αφερεγγυότητα.

Για να καταστεί δυνατός ο έλεγχος του συνολικού φάσματος των κινδύνων εμπορικής τραπεζικής είναι απαραίτητος ο κεντρικός συντονισμός των αποφάσεων που αφορούν αφ'ενός μεν την πολιτική χορηγήσεων και επενδύσεων σε τίτλους και αφ'ετέρου την πολιτική χρηματοδότησης της επιχείρησης. Ειδικότερα, οι αποφάσεις αυτές αναφέρονται :

- στη διαχείριση παθητικού (liability management), μέσω της οποίας εξασφαλίζεται η χρηματοδότηση της τραπεζικής δραστηριότητας με προσφυγή στους καταθέτες, τις αγορές χρήματος και κεφαλαίων και τη διατραπεζική αγορά.
- στη διαχείριση του χαρτοφυλακίου των τραπεζικών χορηγήσεων (asset management), και τέλος
- στη διαχείριση των επενδύσεων του χαρτοφυλακίου των συναλλαγών (investment management).

3.15. Διαδικαστικά στάδια της διαχείρισης κινδύνων

Η σειρά των επιμέρους ενεργειών στις οποίες αναλύεται κάθε στρατηγική διαχείρισης του συνόλου των κινδύνων του τραπεζικού χαρτοφυλακίου είναι η ακόλουθη :

- Ανάλυση κινδύνων : Κατά την διάρκεια αυτού του σταδίου επιδιώκονται οι ακόλουθοι στόχοι :

α. περιγραφή του περιεχομένου των κινδύνων

β. συστηματική κατάταξη των κινδύνων βάσει διαφόρων κριτηρίων

γ. ανάλυση των αιτιών έκθεσης της τράπεζας σε κάθε κίνδυνο

δ. διαπίστωση του βαθμού επικινδυνότητας των διαφόρων κατηγοριών εργασιών εμπορικής τραπεζικής που παρέχει η τράπεζα, και τέλος

ε. επιλογή της κατάλληλης μεθόδου μέτρησης των κινδύνων στους οποίους είναι εκτεθειμένη η τράπεζα και μέτρηση της έκθεσης της για κάθε κίνδυνο.

- Διαχείριση σε στενή έννοια : Η πολιτική της διαχείρισης των κινδύνων που περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια :

α. προσδιορισμό του επιπέδου κινδύνου στο οποίο επιθυμεί να εκτεθεί το πιστωτικό ίδρυμα

β. προσδιορισμό του χρονικού ορίζοντα μέσα στον οποίο επιδιώκεται η εφαρμογή των εναλλακτικών μεθόδων διαχείρισης

γ. επιλογή της κατάλληλης μεθόδου και εφαρμογής της

δ. αξιολόγηση των σχετικών αποτελεσμάτων και συναγωγή συμπερασμάτων για την αποτελεσματικότητα της υιοθετησής πολιτικής.

3.16..Μορφές διαχείρισης των κινδύνων

• Ενεργητική πολιτική

Πρόκειται για το σύνολο των μέτρων, που υιοθετεί ένα πιστωτικό ίδρυμα, μέσω των οποίων επιδιώκεται να τεθεί σε έλεγχο η έκθεσή του στους κινδύνους εμπορικής τραπεζικής, είτε με κατάλληλο περιορισμό του ενδεχομένου επέλευσης των κινδύνων ή με αδρανοποίηση των αρνητικών συνεπειών της. Σε αυτή την κατηγορία υπάγονται τα ακόλουθα μέτρα :

α. Διασπορά του κινδύνου

π.χ. διασπορά του πιστωτικού κινδύνου με κατάλληλη διαφοροποίηση του τραπεζικού χαρτοφυλακίου

β. Επιμερισμός του κινδύνου

π.χ. επιμερισμός του πιστωτικού κινδύνου μέσω της συναρμολόγησης κοινοπρακτικών δανείων

γ. Αντιστάθμιση του κινδύνου

π.χ. αδρανοποίηση του κινδύνου επιτοκίων με τη χρησιμοποίηση διαφόρων πιστωτικών νεωτερισμών της χρηματαγοράς (swaps, financial futures, options).

δ. Κατάλληλη διαμόρφωση των όρων των τραπεζικών συμβάσεων π.χ. έλεγχος του κινδύνου ρευστότητας με τη σύναψη συμβάσεων χορηγήσεων κυμαινόμενου επιτοκίου

ε. Έλεγχος του κατάλληλου δείκτη μέτρησης του κινδύνου π.χ. διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας με κατάλληλο έλεγχο του ανοίγματος αναχρηματοδότησης (funding gap).

• Παθητική πολιτική

Το σύνολο των μέτρων, η υιοθέτηση των οποίων αποσκοπεί στην ενίσχυση της ικανότητας του πιστωτικού ιδρύματος, να απορροφά όσες ζημιές προκύψουν μετά την επέλευση ενός ή περισσότερων κινδύνων. Στα πλαίσια της παθητικής πολιτικής κινδύνων υιοθετούνται συνήθως τα ακόλουθα μέτρα :

α.ενίσχυση της καθαρής θέσης του πιστωτικού ιδρύματος (διαμόρφωση ισχυρής κεφαλαιακής βάσης)

β.βουνομολόγηση πιστωτικών συμβάσεων υπό τον όρο της παροχής πρόσθετων ρητρών εξασφάλισης (ενοχικές εγγυήσεις - εμπράγματα ασφαλείες).

3.17.Χρηματοοικονομική διαχείριση και διαχείριση κινδύνων

Κάθε τράπεζα αντιμετωπίζει στα πλαίσια της λειτουργίας της το πρόβλημα της στρατηγικής επιλογής ανάμεσα στις περισσότερες πηγές άντλησης δανειακών κεφαλαίων, στις οποίες έχει πρόσβαση. Από τη θεωρία της χρηματοδότησης, είναι γνωστό ότι η διαμόρφωση της κεφαλαιακής δομής της επιχείρησης αποτελεί κεντρικό αντικείμενο προβληματισμού όσων είναι επιφορτισμένοι με το μακροχρόνιο σχεδιασμό και κινείται ουσιαστικά γύρω από τρία ερωτήματα :

α.ποιά πρέπει να είναι η σχέση των ιδίων κεφαλαίων προς τα χρέη της επιχείρησης

β.τι είδους χρέος (τραπεζικό ή ομολογιακό δάνειο, βραχυχρόνιο ή μακροχρόνιο) οφείλει να αναληφθεί και τι είδους μετοχές να εκδοθούν (κοινές ή προνομιούχες)

γ.ποιο είναι το κατάλληλο χρονικό σημείο αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου ή ανάληψης νέων υποχρεώσεων στις αγορές χρέους.

Ο συντελεστής μεταξύ ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων των εμπορικών τραπεζών, είναι χαρακτηριστικά χαμηλός σε σχέση με άλλους κλάδους της οικονομίας. Το ίδιο ισχύει και για το λόγο των ιδίων κεφαλαίων προς τα στοιχεία του ενεργητικού, ο οποίος κυμαίνεται συνήθως μεταξύ 3% και 9%, για λόγους που σχετίζονται με την λειτουργία τους στο πιστωτικό σύστημα. Η τράπεζα δεν στηρίζεται, λοιπόν, κατ'εξοχήν σε δικά της κεφάλαια (που φυσικά οφείλουν να υπάρχουν τόσο κατά την ίδρυση όσο και καθ'όλη τη διάρκεια της λειτουργίας της για προστασία των δανειστών και διατήρηση της εμπιστοσύνης του κοινού) αλλά στις αποταμιεύσεις των καταθετών, τις οποίες, όπως είδαμε, αναλαμβάνει την υποχρέωση να μετατρέψει σε ρευστό χρήμα σε πρώτη ζήτηση (εφόσον πρόκειται για καταθέσεις όψεως) και μάλιστα στην πλήρη ονομαστική τους αξία. Παράλληλα, οι εμπορικές τράπεζες προσφεύγουν σε βραχυχρόνιο και μακροχρόνιο δανεισμό μέσω έκδοσης ομολογιών και τίτλων της χρηματαγοράς. Δεδομένης όμως της διαρθρωτικής ροπής του τραπεζικού χαρτοφυλακίου στον κίνδυνο ρευστότητας και τον κίνδυνο επιτοκίων, οι αποφάσεις χρηματοδοτήσεως λαμβάνονται (ή τουλάχιστον οφείλουν να λαμβάνονται) κάτω από τους περιορισμούς που θέτουν αυτοί οι κίνδυνοι για την φερεγγυότητα του πιστωτικού ιδρύματος.

Αυτός είναι, εξ άλλου, ένας από τους βασικούς λόγους για τον οποίο η μελέτη των κινδύνων επιτοκίων και ρευστότητας επιδέχονται κοινής ανάλυσης. Η λειτουργία που αποσκοπεί στην εξασφάλιση των αναγκαίων δανειακών κεφαλαίων με τους ευνοικότερους δυνατούς όρους, λαμβανομένης υπόψη της πιθανότητας έκθεσης της τράπεζας στον κίνδυνο ρευστότητας και στον κίνδυνο επιτοκίων, καλείται χρηματοοικονομική διαχείριση (treasury management)

3.18.Συμπληρωματικότητα μεταξύ διαχείρισης κινδύνων και μέτρων προληπτικού ελέγχου

Τα μέτρα τα οποία λαμβάνει η ίδια η τράπεζα στα πλαίσια της διαχείρισης των κινδύνων του χαρτοφυλακίου της και οι κανόνες βάσει των οποίων ασκείται από τις εποπτικές αρχές ο προληπτικός έλεγχος των εμπορικών τραπεζών, έχουν τον ίδιο αντικειμενικό στόχο και συγκεκριμένα αποσκοπούν στην αποτροπή της έκθεσης του πιστωτικού ιδρύματος σε αφερεγγυότητα. Η έκθεση μιας εμπορικής τράπεζας σε αφερεγγυότητα είναι συνάρτηση δύο παραγόντων :

- του μεγέθους των τραπεζικών κινδύνων, το οποίο εξαρτάται από :

α.τη συχνότητα εμφάνισης του κινδύνου

β.την εμβέλεια των ζημιών που μπορεί να επιφέρει η επέλευσή του και

γ.την προβλεψιμότητα της επέλευσής του

- της ευαισθησίας του πιστωτικού ιδρύματος σε κάθε κίνδυνο που αποτελεί συνάρτηση :

α.του βαθμού έκθεσης της τράπεζας στους κινδύνους και

β.της ικανότητας απορρόφησης όσων ζημιών ενδέχεται να προκύψουν από την επέλευση του κινδύνου.

Το σύνολο των μεθόδων διαχείρισης του τραπεζικού χαρτοφυλακίου, όπως επίσης και τα μέτρα προληπτικού ελέγχου (όπως, για παράδειγμα, οι συντελεστές φερεγγυότητας και ρευστότητας και οι κανόνες που επιβάλλουν διαφοροποίηση του τραπεζικού χαρτοφυλακίου) στοχεύουν, συνεπώς, αφ' ενός μεν στον έλεγχο του βαθμού έκθεσης της τράπεζας σε κάθε επιμέρους κίνδυνο και στο σύνολο των κινδύνων και αφ'ετέρου στην αύξηση της ικανότητας της να αντιμετωπίζει ζημίες σε περίπτωση επέλευσής τους. Ενδεικτικό στοιχείο αυτής της συμπληρωματικότητας είναι το γεγονός, ότι η τραπεζική νομοθεσία περισσότερων κρατών εξουσιοδοτεί τις αρμόδιες εποπτικές αρχές να ελέγχουν κατά πόσο τα πιστωτικά ιδρύματα διαθέτουν τους κατάλληλους μηχανισμούς διαχείρισης των κινδύνων και να παρακολουθούν αδιάλειπτα την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία τους.

Σε αντίθεση, πάντως, με τα μέτρα στη λήψη των οποίων προβαίνουν τα πιστωτικά ιδρύματα στα πλαίσια της διαχείρισης των κινδύνων, η δικαιολογητική βάση της κρατικής παρέμβασης στην τραπεζική αγορά με την μορφή του προληπτικού ελέγχου δεν συνίσταται στην προστασία της εύρυθμης λειτουργίας της τραπεζικής επιχείρησης, η οποία αποτελεί απλώς το μέσο, αλλά αφ'ενός μεν στην πρόληψη γενικευμένων κρίσεων στο τραπεζικό σύστημα και αφ'ετέρου στη προστασία των καταθετών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΝΑΥΤΙΛΙΑ

4.1.Γενικά για την ναυτιλία

Η ναυτιλία είναι ένας κλάδος ο οποίος καλύπτει ανθρώπινες ανάγκες σε όλο τον κόσμο, κάνοντας πιο εύκολη τη μεταφορά εμπορευμάτων και προσώπων.

Τα εμπορεύματα που μεταφέρονται με τα πλοία ποικίλλουν. Μπορεί να είναι τρόφιμα, υγρά καύσιμα, μεταλλεύματα, ξυλεία κ.ά. Τα ταξίδια που γίνονται για την μεταφορά τους μπορεί να είναι μακρινά ή κοντινά, εύκολα ή δύσκολα. Όπως γίνεται αντιληπτό, όλα αυτά εμπεριέχουν κάποιο κόστος και κάποιο βαθμό κινδύνου. Μπορούμε, λοιπόν, να ισχυρισθούμε ότι η ναυτιλία είναι ένα σύνθετο οικοδόμημα με πάρα πολλές παραμέτρους και πολλές αλληλεπιδράσεις από πλήθος παραγόντων, όπως ανθρώπινος, οικονομικός, πολιτικός, καιρού, κοινωνικός, πολιτιστικός.

4.2.Ανάλυση του κλάδου της ναυτιλίας

Θέλοντας να αναλύσουμε τον κλάδο της ναυτιλίας βλέπουμε ότι χωρίζεται, κατά κάποιο τρόπο, στα κέντρα διοίκησης και απόφασης των εταιρειών και το ανθρώπινο δυναμικό που επανδρώνει τα πλοία. Και στις δύο κατηγορίες εμπεριέχεται καθημερινά στο πρόγραμμά τους μεγάλη ποικιλία επιλογών και αποφάσεων, οι οποίες προϋποθέτουν εκ μέρους τους την ανάληψη πιθανών κινδύνων και κόστους. Εάν π.χ. ο πλοίαρχος πιέσει τις μηχανές ή προτιμήσει κάποιο συντομότερο δρόμο αλλά περισσότερο επικίνδυνο, σημαίνει ότι αναλαμβάνει κάποιο κίνδυνο που μπορεί να αποφέρει μεγάλα κέρδη αλλά και μεγάλες ζημιές. Ή το αν η πλοιοκτήτρια ή η ναυλώτρια εταιρεία "πιέσει" το σκάφος ή τις ημερομηνίες ναύλωσης για μεγάλο κέρδος μπορεί να αποφέρει το αντίθετο αποτέλεσμα, δηλαδή μια οικονομική απώλεια. Πόσες φορές έχουμε διαβάσει ή ακούσει για ναυτικά ατυχήματα λόγω λανθασμένων επιλογών. Πριν από μερικά χρόνια, ένα ελληνικό πλοίο για να γλυτώσει το χρηματικό κόστος των διόδων του Ισθμού της Κορίνθου, προτίμησε να κάνει το γύρο της Πελοποννήσου. Ενέργεια που του стоίχισε την βύθισή του και δυστυχώς με ανθρώπινα θύματα. Ή, πρόσφατα, το δεξαμενόπλοιο που προσέκρουσε στον αγωγό φορτοεκφόρτωσης της ζώνης του Ασπροπύργου, με αποτέλεσμα την πλήρη καταστροφή του αγωγού, με φοβερές οικονομικές και οικολογικές ζημιές, πράγμα που προήλθε από βιαστικές και επιπόλαιες κινήσεις των υπευθύνων, με υψηλό κόστος για την εταιρεία και την ασφαλιστική εταιρεία.

Τα γραφεία συνήθως πιέζονται από τον επιχειρηματικό κίνδυνο, κυρίως το οικονομικό κόστος. Πρέπει να αποφασίσουν εάν θα πρέπει να ναυλώσουν ή όχι το πλοίο σε κάποια γραμμή, για το τι είδους ασφάλειες θα κάνουν, για την ποικιλία ή όχι στο είδος που θα φορτωθεί, για την ανθεκτικότητα και αντοχή των πραγμάτων που θα μεταφερθούν.

Σε αντίθεση προς τα οργανωτικά - διοικητικά προβλήματα των γραφείων έρχονται τα πρακτικά προβλήματα των ναυτικών. Δηλαδή αν θα ταξιδεύσουν ή όχι με τις καιρικές συνθήκες που υπάρχουν στην περιοχή, ή αν θα προλάβουν κάποιες ημερομηνίες ναύλωσης με το μικρότερο οικονομικό κόστος για την εταιρεία, ο τρόπος που θα φορτωθεί το φορτίο στο βαπόρι, αν θα γίνει σωστή τροφοδοσία και υπολογισμός για την ομαλή λειτουργία του σκάφους.

Υπάρχουν περιπτώσεις που λόγω της πρόχειρης ή λανθασμένης φόρτωσης του σκάφους αυτό βυθίστηκε. Ή ενώ εφοδιάστηκε για 20 ημέρες σε τρόφιμα, για ένα ταξίδι 10 ημερών, στο λιμάνι που πήγε κηρύχθηκε πόλεμος και το πλοίο αποκλείστηκε εκεί για 40 ημέρες χωρίς καμμία επικοινωνία ή ανεφοδιασμό του. Πόσες φορές ακόμα οι ναυτικοί διακινδυνεύουν και την ακεραιότητά τους για να καταφέρουν να φθάσουν στον προορισμό τους. Περνάνε από ναρκοθετημένες περιοχές, δέχονται στην ράδα ή σε

ποταμούς επιθέσεις από πειρατές, φεύγουν παράνομα από εμπόλεμα λιμάνια γιατί μπορεί να μην φύγουν ποτέ. Ποιος δεν θυμάται, την εποχή της σύρραξης μεταξύ Ιράν - Ιράκ, που ένα ελληνικό δεξαμενόπλοιο χτυπήθηκε από πύραυλο, ευτυχώς χωρίς ανθρώπινες απώλειες.

Μπορούμε να απαριθμήσουμε εκατοντάδες παραδείγματα που φανερώνουν την καθημερινή επαφή του κλάδου της ναυτιλίας με τον κίνδυνο, όχι δυστυχώς με επιτυχή αντιμετώπισή του πάντα. Είναι πάρα πολλοί και απρόβλεπτοι οι παράγοντες, που θεωρείται πολύ δύσκολη η αντιμετώπιση του κινδύνου. Μπορεί να βουλιάζει ένα πλοίο και να εγκαταλειφθεί. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι το πλοίο σίγουρα θα βουλιάξει. Υπάρχουν περιπτώσεις που ενώ φαινόταν ότι θα γινόταν ακριβώς αυτό, τελικά σταθεροποιήθηκε η κλίση του και η εισροή υδάτων και ρυμουλκήθηκε μέχρι το κοντινότερο λιμάνι, πράγμα εξαιρετικά δαπανηρό για την ναυλώτρια εταιρεία, αφού σημαίνει απώλεια του σκάφους και του φορτίου του. Γι' αυτό και πολλές φορές ακούμε ότι έμειναν πάνω στο πλοίο ο καπετάνιος και άλλα μέλη του πληρώματος για να το γλυτώσουν. Γιατί, σύμφωνα με το ναυτικό δίκαιο, πλοίο εγκαταλειμένο που βρεθεί στην θάλασσα εμπεριέχεται στα χέρια του ευρόντος. Έτσι, πολλές φορές αναγκάζονται οι ναυτικοί να μην εγκαταλείπουν το πλοίο παρά μόνο όταν θεωρούν δεδομένη την βύθισή του, με συνέπεια τον κίνδυνο της απώλειας ακόμα και της ζωής τους. Είναι μια στιγμή ανάληψης μεγάλου κινδύνου.

Βέβαια δεν θα πρέπει να ξεχνάμε τον προσωπικό παράγοντα, που μπορεί να επιδράσει στη λήψη μιας απόφασης. Ένα παράδειγμα είναι αυτό με την προσπάθεια του Α.Ωνάση να αναλάβει την αποκλειστική μεταφορά, με τα καράβια του, πετρελαίου από την Μέση Ανατολή προς τον υπόλοιπο κόσμο. Ένας λογικά σκεπτόμενος εφοπλιστής δεν θα το δοκίμαζε, γιατί θα γνώριζε εκ των προτέρων τον "πόλεμο" που θα δεχόταν από κυβερνήσεις και εφοπλιστές. Ο Α.Ωνάσης, όμως με την αποφασιστικότητα και την θέληση που τον χαρακτήριζε, το δοκίμασε.

Υπάρχουν, ακόμα, και κάποιες ναυλώτριες εταιρείες που ρισοκινδυνεύουν πολύ στους ναύλους τους. Π.χ. στέλνουν τα πλοία τους σε εμπόλεμες ζώνες ή πραγματοποιούν επικίνδυνους ναύλους όπως μεταφορά επικίνδυνων φορτίων (τοξικά, χημικά, ραδιενεργά απόβλητα). Αυτές οι αποφάσεις επιφέρουν τεράστια κέρδη, λόγω όμως της επικινδυνότητάς τους μπορούν να επιφέρουν και τρομακτικές απώλειες.

Παρόμοιες καταστάσεις θα δούμε και αν ανατρέξουμε μέσα στο χρόνο. Όπου υπήρχε μεγάλο ρίσκο, υπήρχε και μεγάλο κέρδος, που προσελκούσε τους πιο τολμηρούς να το κυνηγήσουν. Από τον καιρό ακόμα που ο Ναπολέοντας πολεμούσε τους Αγγλο-Πρώσους, πάρα πολλοί, κυρίως Έλληνες, ναυτικοί διασπούσαν τον θαλάσσιο αποκλεισμό των Γαλλικών λιμανιών και τους εφοδίαζαν, το οποίο τους απέφερε τεράστια κέρδη.

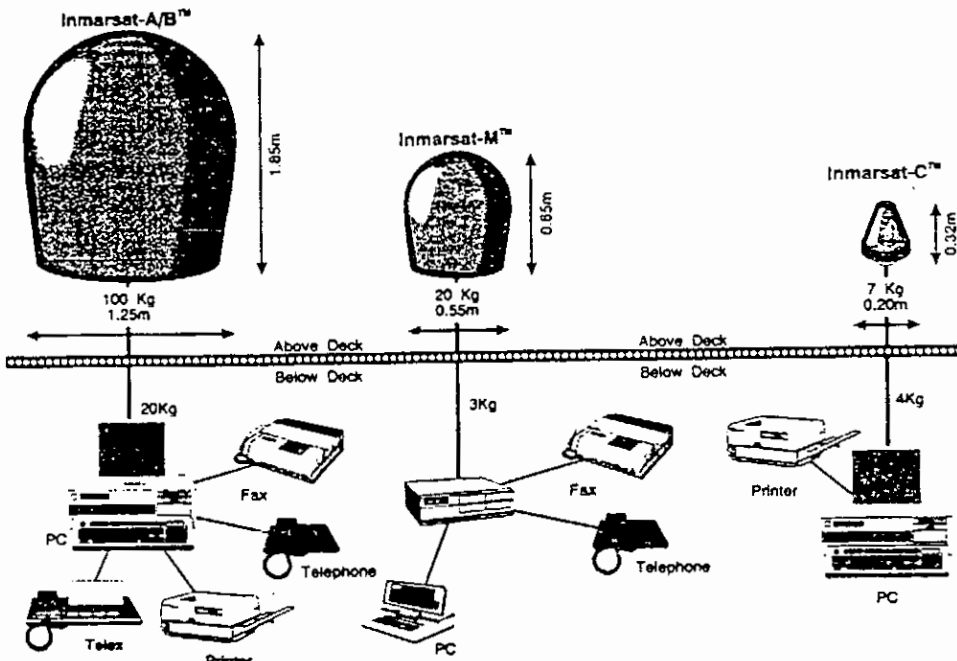
Με το πέρασμα των ετών, φθάσαμε στην σημερινή πραγματικότητα. Πάρα πολλές αποφάσεις πάνω σε διοικητικά ή πρακτικά προβλήματα να έχουν πλέον τυποποιηθεί. Μπορούμε να ισχυριστούμε, με αρκετή σιγουριά, ότι έχει περιοριστεί κατά πολύ η πιθανότητα του να συμβεί κάποια απώλεια που να μην μπορούμε να την αποφύγουμε ή τουλάχιστον, στην χειρότερη περίπτωση, να μην μπορούμε να την αντιμετωπίσουμε, έστω και μερικώς.

Έτσι, δημιουργήθηκαν πολλά είδη ασφαλίσεων και ναυλώσεων που μπορούν να ικανοποιήσουν κάθε ανάγκη, όπως η ασφάλεια για απώλεια εσόδων (Loss of Earnings Insurance), η ασφάλεια κατά παντός κινδύνου (All Risks Insurance), η ασφάλεια σκάφους και μηχανής πλοίου (Hull and Machinery Insurance). Μέσα από όλα αυτά μπορούμε να λειτουργήσουμε ασφαλέστερα και με μικρότερο ποσοστό καταστροφικών κινδύνων.

4.3. Νέες τεχνικές και τάσεις που υπάρχουν στην ελληνική ναυτιλία

Δεν θα πρέπει να ξεχνάμε και κάποιες καινούργιες, για την Ελλάδα, τάσεις που υπάρχουν στην διεθνή αγορά αρκετό καιρό τώρα.

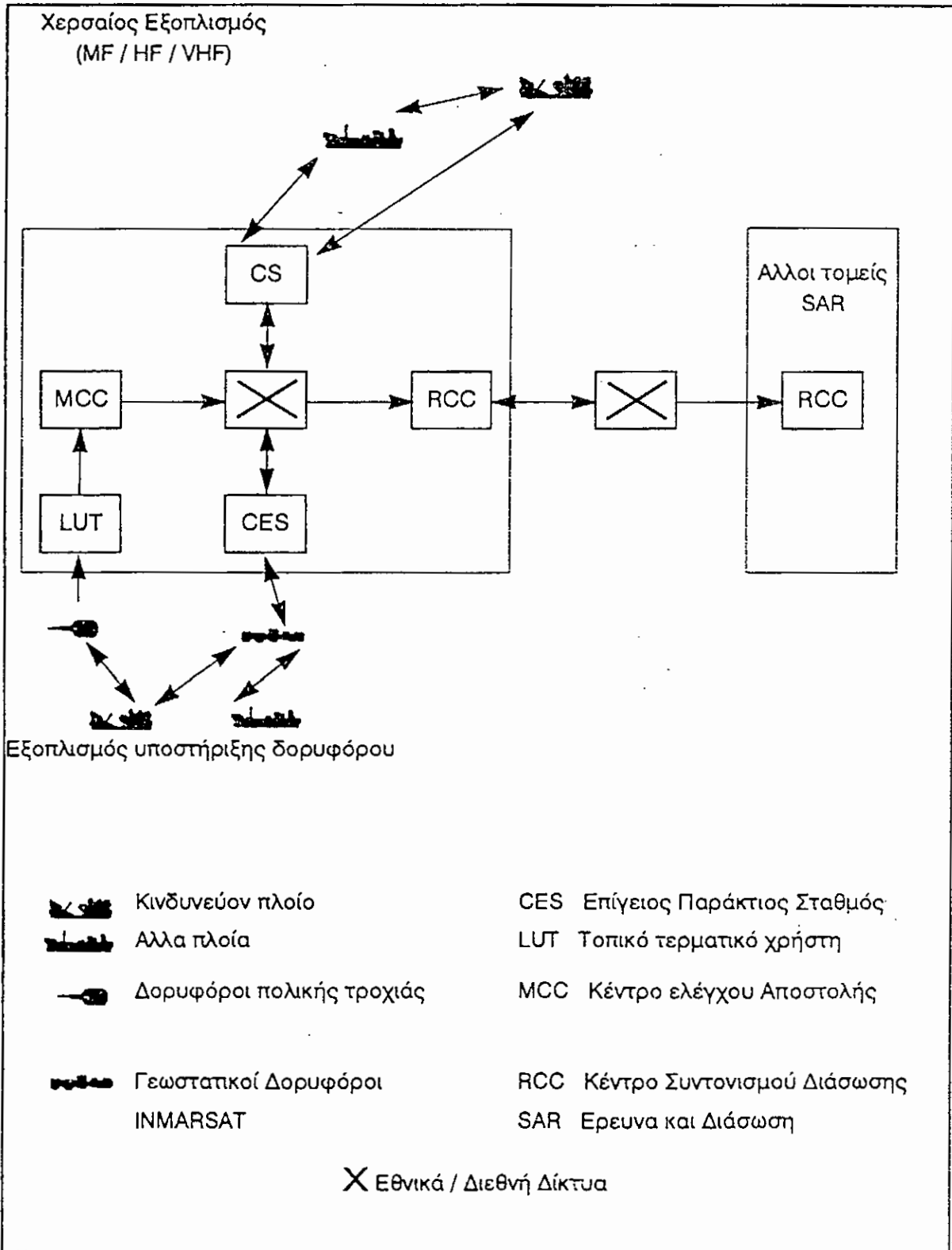
Η πρώτη είναι η εισαγωγή ναυτιλιακών εταιρειών στο Χρηματιστήριο, όπως Γραμμές Στρίντζη Ναυτιλιακή Α.Ε., Δ.Α.Ν.Ε. Sea Line, Επιχειρήσεις Αττική Α.Ε. Επιζητούν με αυτή τη μέθοδο περισσότερα κεφάλαια, μακροχρόνιας μορφής κυρίως, για αναπτυξιακά έργα και ανανέωση του στόλου τους. Ταυτόχρονα θα έχουμε και τον διαμερισμό του κινδύνου σε πολλά μέτωπα, όπως και μεγαλύτερα αποθεματικά κεφάλαια για την κάλυψη αυτών. Τα κεφάλαια αυτά θα βοηθήσουν στην ανανέωση του στόλου με ταυτόχρονη μείωση του κόστους των ασφαλιστρών, αφού όσο μεγαλύτερο χρονολογικά είναι ένα πλοίο τόσο περισσότερα πληρώνει στις ασφαλιστικές εταιρείες αλλά και αυξημένα λειτουργικά κόστη έχει (όπως συντήρηση, επισκευές, ανακατασκευές). Επίσης ένα καινούργιο πλοίο είναι εφοδιασμένο με τα τελειότερα τεχνολογικά μέσα πλεύσης και ασφάλειας ταξιδιού, πράγμα πολύ σημαντικό για την πρόβλεψη και την πρόληψη των επερχόμενων κινδύνων.

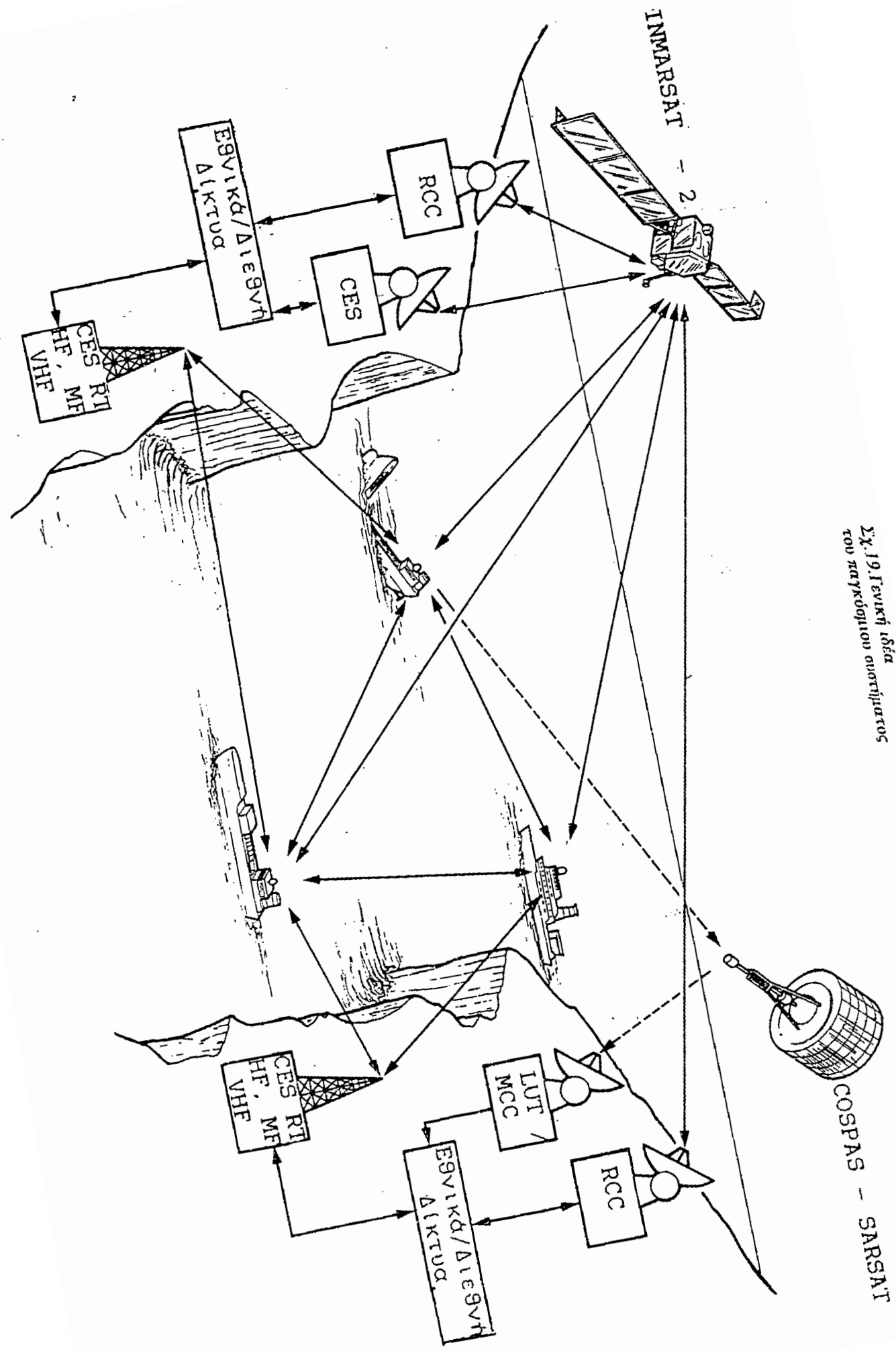
NB: Actual sizes, weights and service configurations vary between models.

Σχ.17. Τερματικά Inmarsat: σύγκριση μεγεθών και ικανοτήτων

Μία άλλη τάση είναι η εμπιστοσύνη και η χρήση, όλο και περισσότερο, των νέων μεθόδων και συστημάτων πλεύσης και ασφάλειας. Σε πλοία κατασκευασμένα τα τελευταία χρόνια παρατηρούμε μία αξιοπρόσεκτη τεχνολογική ανάπτυξη. Όπως, στα πλοία-ψυγεία υπάρχει ηλεκτρονικός υπολογιστής που αναλύει όλα τα στοιχεία που του μεταβιβάζονται και αφού τα επεξεργαστεί, παρέχει χρήσιμες πληροφορίες. Π.χ. μόλις διαπιστώσει ότι στο αμπάρι 1 η θερμοκρασία έπεσε κάτω από το σημείο που έπρεπε να ήταν ειδοποιεί αμέσως στην γέφυρα τον αξιωματικό για να λάβει την σωστή απόφαση. Υπάρχουν πλοία που έχουν σύστημα "one man watch keeping", πράγμα που σημαίνει ότι υπάρχει μόνο ένα άτομο, το οποίο μέσω των ηλεκτρονικών συστημάτων μπορεί να ελέγχει και να κατευθύνει το πλοίο στο σκοπό του.

Σχ.18. Το Παγκόσμιο Ναυτιλιακό Σύστημα Κινδύνου και Ασφάλειας.

Σχ. 19. Γενική ιδέα του παραλόγου συστήματος

COSPAS - SARSAT

Ο Διεθνής Ναυτιλιακός Οργανισμός (ΙΜΟ) προσπαθεί με τα νέα τεχνολογικά μέσα που υπάρχουν να αυξήσει, με τη γενική αποδοχή της Διεθνούς Σύμβασης Έρευνας και Διάσωσης (SAR), την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής στην θάλασσα και την βοήθεια στα πρόσωπα που κινδυνεύουν. Έτσι δημιουργήθηκε το Παγκόσμιο Ναυτιλιακό Σύστημα Κινδύνου Και Ασφαλείας (GMDSS), που λειτουργεί πάνω σε αυτοματοποιημένες δορυφορικές και επίγειες επικοινωνίες και κάνει χρήση των δορυφόρων του INMARSAT. Εκτός από αυτό, υπάρχουν το σύστημα COSPAS - SARSAT, το σύστημα D.S.C., το σύστημα NAVTEX, ο αναμεταδότης radar, το σύστημα τηλετυπίας, όλα δορυφορικά συστήματα επικοινωνιών που μπορούν να συμβάλλουν αποφασιστικά στην πρόληψη και διάσωση από τους κινδύνους που υπάρχουν στη θάλασσα. —

Η τρίτη τάση, είναι η οικολογική προσέγγιση που υιοθετούν διάφορες εταιρείες και χώρες. Σιγά - σιγά αναγκάζονται να σκέφτονται "οικολογικά" γιατί αυτό συνεπάγεται οικονομικά οφέλη για αυτές. Η Ισπανία π.χ. προστέθηκε στον κατάλογο των χωρών εκείνων που επιβραβεύουν τον κατάπλου "πράσινων" τάνκερ, μειώνοντας δραστικά τα λιμενικά τέλη. Μαζί με τα λιμάνια της Ολλανδίας και το κανάλι του Σουέζ, και τα ισπανικά λιμάνια δεν υπολογίζουν στην χωρητικότητα τις ξεχωριστές δεξαμενές έρματος που έχουν τα φιλικά προς το περιβάλλον δεξαμενόπλοια, γεγονός που μεταφράζεται σε οικονομία, που στις μεγάλες μονάδες φθάνει και το ποσό των 40.000 δολλαρίων.

Υπάρχει και μια άλλη κατηγορία πλοίων "οικολογικών", τα οποία αποτελούνται από διπλά τοιχώματα, για περισσότερη ασφάλεια των φορτίων τους αλλά και του περιβάλλοντος στο οποίο κινούνται. Τέτοια πλοία αποκτούν, δειλά ακόμα, και οι ελληνικές ναυτιλιακές εταιρείες. Ένα που ήδη ταξιδεύει, και ένα υπό ναυπήγηση, γιγαντιαίο τάνκερ (θα παραδοθεί το αργότερο μέχρι τα μέσα του '95) έχει στο δυναμικό της ο όμιλος εταιρειών Ωνάση. Επίσης ναυπηγήθηκε ένα και θα κατασκευασθούν τέσσερα ακόμα, με option για άλλα τέσσερα όλα με το όνομα πολύτιμων λίθων, για τον όμιλο εταιρειών Βαρδινογιάννη.

Όπως εύκολα καταλαβαίνουμε, τέτοια πλοία μειώνουν τους κινδύνους ρύπανσης του περιβάλλοντος, θέμα στο οποίο το κοινωνικό σύνολο είναι ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένο και προσφέρουν την ευκαιρία στις εταιρείες για αύξηση των εσόδων τους. Μερικά παραδείγματα οικολογικής καταστροφής ή αμέλειας, με καταστροφικές επιπτώσεις για το περιβάλλον είναι:

- η EXXON, μεγάλη εταιρεία παραγωγής πετρελαίου, με τη βύθιση του πλοίου της EXXON VALTEZ προκάλεσε τεράστια καταστροφή στο περιβάλλον και αναγκάστηκε, με μηνύσεις και δικαστήρια που έγιναν, να πληρώσει εκατομμύρια δολλάρια για τους καθαρισμούς ακτών και θάλασσας, αποζημιώσεις στους κατοίκους της περιοχής (βλέπε παράρτημα), πρόστιμα από κρατικές υπηρεσίες, απώλεια φορτίου και σκάφους και έρευνες σε όλες τις εγκαταστάσεις και τον στόλο της (ύστερα από την κοινωνική κατακραυγή) για πιθανούς μελλοντικούς κινδύνους, ενώ θα μπορούσε να αποφύγει όλα αυτά, επενδύοντας το ίδιο ποσό χρημάτων σε σωστότερη συντήρηση και πρόληψη τέτοιων καταστάσεων.

Ας μην ξεχνάμε και τις οικολογικές οργανώσεις, διεθνής και τοπικές, που αποτελεί πλέον καθημερινό τους στόχο η έρευνα. Ποιος δεν θυμάται το τι συνέβη στην ΠΕΤΡΟΛΑ και τον όμιλο επιχειρήσεων Λάτση, που ύστερα από το τραγικό ατύχημα, ή εγκληματική αμέλεια για άλλους, με ανθρώπινα θύματα που είχε και το λειτουργικό κόστος που αυτό έφερε, έχασε και την ευκαιρία για ανάπτυξη των εγκαταστάσεών της, ύστερα από επίμονες προσπάθειες της οικολογικής οργάνωσης GREENPEACE, με την παρεμπόδιση ανεφοδιασμού των τάνκερ της εταιρείας από την προβλήτα. Άρα, μία αμέλεια ή μια καθυστέρηση της εφαρμογής των σωστών προγραμμάτων της στοίχισαν εκατομμύρια δολλάρια, πράγμα που ίσως θα μπορούσε να το αποφύγει αν έπαιρνε τις σωστές αποφάσεις στο σωστό χρόνο και πλήρωνε το κανονικό και προμελετημένο κόστος.

4.4. Παραδείγματα τεχνολογικής ανάπτυξης

Ο άνθρωπος, πάντως, καλώς ή κακώς, στην προσπάθειά του να ξεπεράσει ακόμα και τον ίδιο του εαυτό, μπορεί να οδηγηθεί σε επικίνδυνες καταστάσεις τόσο γι' αυτόν όσο και για το περιβάλλον μέσα στο οποίο ζει. Υπάρχει όμως και η δυνατότητα, με την σωστή χρήση όλων αυτών των τεχνολογικών επιτευγμάτων, να το βελτιώσει.

Ας δούμε μερικά παραδείγματα που μπορεί να ωφελήσουν ή να οδηγήσουν σε καταστροφές την ανθρωπότητα :

- τα καινούργια πλοία της WALLENIUS LINES. όπως το FAUST που μπορεί να μεταφέρει 6.380 αυτοκίνητα. Αποτελείται από 13 καταστρώματα με συνολική έκταση φόρτωσης πάνω από 55.000 τ.μ. Ορίζουν δε μια απόσταση πάνω από 30 χιλιόμετρα. Το πλήρωμα αποτελείται από 15 άτομα (!!!) τα οποία μπορούν να ψυχαγωγηθούν σε γυμναστήρια, σε πισίνες ή σε βιβλιοθήκες. Η γέφυρα είναι εξοπλισμένη με τα καλύτερα συστήματα computer στη ναυτιλία και παρέχει τη δυνατότητα "one man watch keeping" (βλέπε παράρτημα).

- ένα εκτεταμένο πρόγραμμα μετεωρολογικών παρατηρήσεων στα πλοία έχει θέσει σε εφαρμογή τα τελευταία χρόνια η Ε.Μ.Υ., προκειμένου να πετυχαίνει τις καλύτερες δυνατές προβλέψεις για την ναυσιπλοία. Το πρόγραμμα αυτό προβλέπει την εγκατάσταση μετεωρολογικών σταθμών σε 35 ελληνικά και ελληνόκτητα πλοία, τα οποία ταξιδεύουν σε επιλεγμένες περιοχές που παρουσιάζουν μετεωρολογικό ενδιαφέρον.

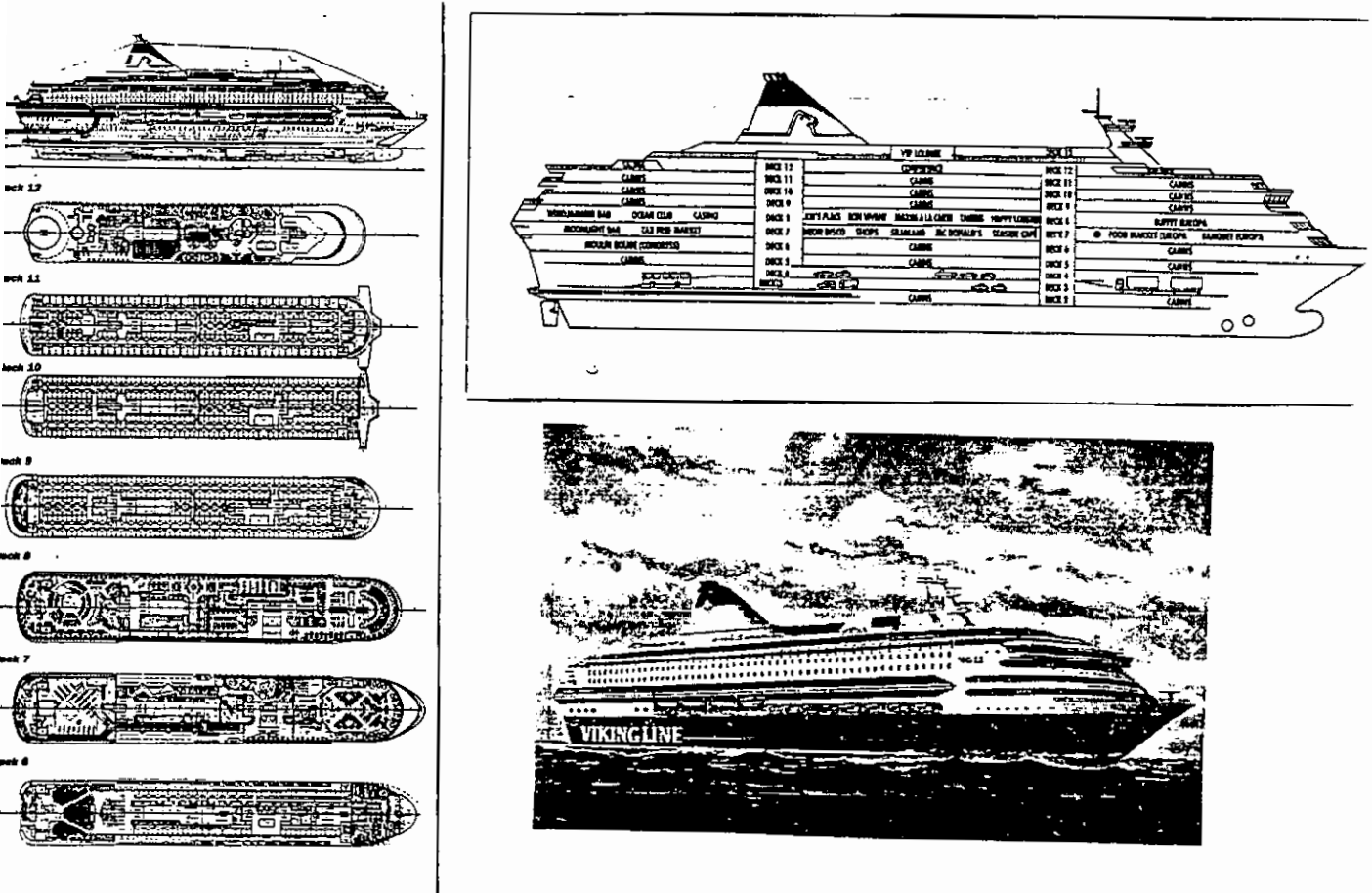
Οι σταθμοί αυτοί της Ε.Μ.Υ. αποτελούνται από ένα κλωβό ο οποίος περιλαμβάνει ειδικά όργανα μετρήσεων και ειδικά έντυπα, στα οποία αναγράφονται οι διάφορες ενδείξεις και παρατηρήσεις.

Οι μετρήσεις γίνονται συγκεκριμένες ώρες οι οποίες προβλέπονται από τον Παγκόσμιο Μετεωρολογικό Οργανισμό. Η αποστολή των τηλεγραφημάτων στην Ε.Μ.Υ. από τα πλοία γίνεται είτε με τον παραδοσιακό τρόπο (σήματα ΜΟΡΣ) είτε με INMARSAT (δορυφορική μέθοδος). Σ'ολόκληρο τον κόσμο υπάρχουν περίπου 7.500 μετεωρολογικοί σταθμοί σε πλοία (από 48 ναυτικές χώρες) εκ των οποίων οι 34 είναι σε ελληνικά σκάφη (ή ελληνόκτητα).

- κατασκευάζονται καινούργια SUPER FERRY, όπως το SILJA EUROPA 59.914 κόρων. Έχει υψώσει σημαία Φινλανδίας, μεταφέρει 400 Ι.Χ. αυτοκίνητα και 3.013 επιβάτες, χωρίς ούτε έναν επιβάτη καταστρώματος. Διαθέτει 1.194 καμπίνες από τις οποίες οι 465 έχουν παράθυρο. Το πλήρωμα του αριθμεί 300 άτομα. Έχει 4 μηχανές MAN B&W (31.800 KW) και με το 85% της ιπποδύναμης, αναπτύσσει ταχύτητα 21,5 κόμβων. Έχει μήκος 201,78 μέτρα, πλάτος 32 μ. και βύθισμα 6,8 μέτρα. Μία από τις καινοτομίες του είναι η τοποθέτηση 21.000 τ.μ. γυαλιού.

- η STENA, σχεδίασε και παράγγειλε δύο ογκώδη ταχύπλοα FERRIES στο ναυπηγείο FINNYARDS στη RAUMA της Φινλανδίας. Το πρώτο θα παραδοθεί μέσα στο 1995. Το δεύτερο FERRY θα παραδοθεί μέσα του 1996. Το STENNA HSS είναι μοναδικό, γιατί συνδυάζει τη μέγιστη ταχύτητα στη θάλασσα, την άνεση ενός μοντέρνου επιβατηγού και την ευελιξία και πολλαπλή χρησιμότητα ενός πλοίου τύπου roll-on/roll-off. Τώρα, για πρώτη φορά, τρέιλερ και πούλμαν μπορούν να φορτωθούν σε ταχύπλοο φέρι. Με ταχύτητα 40 κόμβων θα μπορεί να μεταφέρει 1.500 επιβάτες και 375 Ι.Χ. αυτοκίνητα ή 50 φορτηγά και 100 Ι.Χ. Έχει μήκος 124 μέτρα και πλάτος 40

μέτρα. Ακόμα, μπορεί να ταξιδεύει με πολύ άσχημες καιρικές συνθήκες, που άλλα ταχύπλοα δεν μπορούν.

Σχ.20. Super ferries

- Μια πραγματική επαναστατική μέθοδος προσφέρει τώρα η σύγχρονη τεχνολογία για την άμεση διάγνωση και άμεση διάσωση ατόμων που έχουν υποστεί έκτακτα σοβαρά ιατρικά περιστατικά. Από σχετικές συγκρίσεις βρέθηκε ότι στην Ελλάδα απαιτούνται τουλάχιστον 4 και περισσότερες ώρες από την έναρξη πόνου μέχρι την κλήση για ιατρική βοήθεια, χρόνος εξαιρετικά επικίνδυνος για το θύμα, αφού τα καρδιακά επεισόδια πρέπει να αντιμετωπίζονται την πρώτη ώρα από την εμφάνισή τους. Με το σύστημα της CARDIOEXPRESS ο χρόνος αυτός περιορίζεται σε λίγα λεπτά! Τα συστήματα αυτά έχουν ήδη εγκατασταθεί και στην Ελλάδα με το πρώτο Συγκρότημα Υπηρεσιών Τηλειατρικής που λειτουργεί στην Αθήνα (CARDIOEXPRESS, Βασ.Σοφίας 6, τηλ. 7552631). Το σύστημα λειτουργεί με έναν απλό τρόπο : Ο ενδιαφερόμενος εγγράφεται συνδρομητής. Από εκείνη την στιγμή είναι σε συνεχή 24ωρη δυνατότητα επικοινωνίας με το κέντρο του συστήματος. Αλλά το σύστημα της τηλειατρικής μπορεί να προσφέρει πολύτιμες υπηρεσίες στα πληρώματα και στους επιβάτες πλοίων, αφού με φορητό τηλεκαρδιογράφο μπορούν να διαβιβαστούν, με ηχητικά κωδικοποιημένο σήμα, πλήρη ηλεκτροκαρδιογραφήματα στο κέντρο ελέγχου της CARDIOEXPRESS. Έτσι το νέο υπερσύγχρονο συγκρότημα μπορεί να προσφέρει στο πλήρωμα και στους επιβάτες των πλοίων κάθε είδους έγκυρη και έγκαιρη καρδιολογική τηλεδιάγνωση και ιατρικές συμβουλές για αγωγή διάσωσης μέσω του ραδιοτηλεφώνου 24 ώρες το 24ωρο.

- οι αλλαγές των τοποθετήσεων που είχαν κάνει οι ασφαλιστικές εταιρείες φαίνεται σιγά - σιγά. Ο DNV (Det Norske Veritas) - ο νορβηγικός νηογνώμονας - εισάγει μία νέα κλάση ολικής ασφάλειας η οποία θα απαιτεί συμμόρφωση σε αποδεκτά επίπεδα

όχι μόνο του πλοίου αλλά και των ανθρώπινων παραγόντων και των διοικητικών συστημάτων. Η νέα βασική ιδέα αναγνωρίζει στην ουσία ότι το 80% των ατυχημάτων οφείλονται σε ανθρώπινες αδυναμίες, ενώ ο παραδοσιακός επιθεωρητής της κλάσης αρκείται στην εξέταση του σκάφους μόνο και έτσι προσφέρει περιορισμένο πεδίο δράσης για βελτίωση της ασφάλειας. Η κλάση αυτή δεν ενσωματώνει απλά το Διεθνή Κώδικα Ασφαλούς Διοίκησης (International Safety Management Code) του IMO, ο οποίος θα γίνει υποχρεωτικός το 1998, αλλά προχωράει και πέρα από αυτόν. Ακόμα ο DNV είναι ο πρώτος νηογνώμονας που εισήγαγε το σύστημα SWAN - ένα τριδιάστατο σύστημα ανάλυσης του κυματισμού του πλοίου - στις μελέτες των ναυπηγικών κατασκευών. Η τεχνική αυτή θα επιτρέψει μια καλύτερη γνώση των σημείων όπου "πονάει" ένα πλοίο, με αποτέλεσμα τη δυνατότητα ενίσχυσής του με περισσότερο ατσάλι στα κρίσιμα σημεία και λιγότερο αλλού.

4.5.Σημερινή αντίληψη για τον σχεδιασμό και την κατασκευή των πλοίων

Θα πρέπει να πούμε ότι, τα τελευταία ιδίως χρόνια, έχει αλλάξει η νοοτροπία κατασκευής και ναύλωσης σκαφών. Τα συμβόλαια που γίνονται αφορούν κυρίως μεγάλα σκάφη σε χωρητικότητα και με μεγάλους δείκτες ασφαλείας. Τα πλοία είναι σύγχρονα και double skin, δηλαδή μεταξύ του εσωτερικού και του εξωτερικού κελύφους παρεμβάλεται κενός χώρος, που μπορεί να πληρωθεί με θαλάσσιο έρμα πλήρως διαχωρισμένο, ώστε να παρέχει μεγαλύτερη ασφάλεια και προστασία στο περιβάλλον. Τα σκάφη χτίζονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις των Διεθνών Κανονισμών και Νηογνωμόνων IMO - SOLAS - OPA - LLOYD'S. Οι δεξαμενές έρματος είναι επιχρισμένες με χρώμα προστασίας του πιο σύγχρονου τύπου και αβλαβές για το περιβάλλον. Μπορούν να διαθέτουν ακόμα σύγχρονο σύστημα αδρανοποίησης των δεξαμενών φορτίου με περισσότερη ασφάλεια σε ατυχήματα, γεννήτρια αδρανούς αζώτου, σύστημα ελέγχου αναθυμιάσεων φορτίου ως και σύστημα πλύσεως δεξαμενών με αργό πετρέλαιο, ζεστό νερό και χημικούς διαλύτες. Οι σωληνώσεις, τα επιστόμια και οι προθερμαντήρες φορτίου είναι κατασκευασμένα από ανοξείδωτο ατσάλι. Διατίθεται υπερσύγχρονο σύστημα αυτόματο και ελεγχόμενο μόνο από ένα άτομο (Integrated Bridge), για την κάλυψη των αναγκών επικοινωνιών και ναυτιλίας με πλήρη εξοπλισμό δορυφορικής επικοινωνίας, δορυφορικής ναυτιλίας, ηλεκτρονικούς χάρτες, υπολογιστή κεντρικού ελέγχου για συντονισμό των στοιχείων όλων των ηλεκτρονικών συσκευών (πυξίδα, δρομόμετρο, πορειογράφο, βυθόμετρο κ.λ.π.). Οι χώροι του πληρώματος μπορεί να έχουν τα πάντα. Ασανσέρ, χώροι άθλησης μέχρι και πισίνα. Όπως καταλαβαίνουμε από τα παραπάνω, μειώνεται δραστικά η πιθανότητα πραγματοποίησης κάποιου κινδύνου. Κι αν αυτός πραγματοποιηθεί, τότε μπορεί να αντιμετωπισθεί άμεσα και σωστά. Οι μεγάλες απώλειες σε περιουσιακά στοιχεία και ανθρώπους οφείλονται κυρίως στην παλαιότητα των πλοίων, λίγα σχετικά καινούργια ταξιδεύουν, αλλά και στο ανθρώπινο σφάλμα, όπως κακή λήψη απόφασης, υπερεκτίμηση των ικανοτήτων, κακή συντήρηση του σκάφους και των σωστικών του, μείωση του κόστους από λάθος όμως τομείς κ.ά. (βλέπε παράρτημα). Βέβαια υπάρχει και η περίπτωση του τεχνολογικού σφάλματος. Να μην προειδοποιήσει έγκαιρα το ηλεκτρονικό σύστημα για κάποιο κίνδυνο.

4.6.Τύποι συμβολαίων που σχετίζονται με τη θαλάσσια μεταφορά φορτίων

Διάφοροι τύποι συμβολαίου για την πώληση εμπορευμάτων σε ένα αγοραστή εξωτερικού, έχουν γίνει στερεότυπα με τη χρήση, τα πιο συνήθη των οποίων είναι :

- το *C.I.F. (Cost Insurance Freight)*
- το *F.O.B. (Free On Board)*

- *Exwarehouse Contract*. (Συμβόλαιο εκ της αποθήκης). Στην περίπτωση αυτή ο αγοραστής αποκτά τα εμπορεύματα υπό τον όρο ότι θα είναι υπεύθυνος για την μετακίνηση αυτών από την αποθήκη που έχουν εναποθετηθεί κατά το χρόνο της πώλησης και για τη μετακίνησή τους στον τόπο του προορισμού.

Θα μπορούσε στη διάρκεια του ταξιδιού το πλοίο ή μέρος του φορτίου, να υποστεί ζημιά. Προϋπόθεση σε κάποιες εξαιρέσεις, όποια απώλεια είναι δεκτή πρέπει να έχει δημιουργηθεί από τον πλοιοκτήτη ή από τον ιδιοκτήτη του φορτίου, (ή από τους αντίστοιχους ασφαλιστές τους) ανάλογα με την περίπτωση. Μία τέτοια απώλεια είναι γνωστή σαν *μερική αβαρία*.

Σ' αυτόν τον κανόνα η πιο σπουδαία εξαίρεση είναι όταν υπάρχει απειλή ενός κινδύνου π.χ. όταν ένας τυφώνας ή ανεμοστρόβιλος απειλεί την όλη επιχείρηση, τότε σίγουρα πρέπει να υπάρξει απώλεια, π.χ. να χαθεί μέρος ή και ολόκληρο το φορτίο, προκειμένου να σωθεί το πλοίο και το πλήρωμά του.

Όταν μια τέτοια θυσία γίνει γνωστή σαν θυσία *γενικής αβαρίας*, η απώλεια ονομαζόμενη απώλεια γενικής αβαρίας επιβάλλεται σ'όλα εκείνα τα οποία η θυσία ωφέλησε. Πρέπει όλα αυτά να υποστούν τη ζημιά αξιολογήσιμα και αναλογικά σύμφωνα με την αξία ενός εκάστου.

Με την άφιξη στο λιμάνι προορισμού ο Πλοίαρχος, παραδίδει τα εμπορεύματα στον κάτοχο της αντίστοιχης φορτωτικής. Τι γίνεται όταν τα απαραίτητα έγγραφα δεν υπάρχουν; Όταν εμφανίζονται τέτοιες περιπτώσεις λόγω π.χ. καθυστέρησης αποστολής τότε ο μεταφορέας συγκατατίθεται να τα παραδώσει με αντάλλαγμα μια εγγύηση (*indemnity*). Αυτή θα δοθεί από κάποιο πρόσωπο ή εταιρεία με αδιαμφισβήτητη φερεγγυότητα και θα καλύπτει τον μεταφορέα ως προς κάθε απώλεια που μπορεί να συμβεί από τη διαχείριση των εμπορευμάτων, χωρίς την επίδειξη της φορτωτικής.

Ο παραλήπτης μπορεί επίσης να ζητήσει τη βοήθεια ενός ανεξάρτητου επιθεωρητή, εάν αμφιβάλει για την κατάσταση των εμπορευμάτων. Μετά από τα πιο πάνω θα συντάξει την απαίτησή του ενάντια των ασφαλιστών. Η σπουδαιότητα της ναυτικής ασφάλειας στον έμπορο, έγκειται στο ότι σε μερικές περιπτώσεις στη φορτωτική, γνωστές ως εξαιρέσεις (*Excerptions*), ο πλοιοκτήτης αποφεύγει την ευθύνη για κάποιους εξαιρούμενους κινδύνους ή αναποδιές που μπορούν να επιδράσουν στο φορτίο. Για τους κινδύνους όμως που έχουν καλυφθεί από τους ασφαλιστές, ο έμπορος δεν θα μπορούσε να αντιμετωπίσει μια πιθανότητα συναλλαγής με προσδοκία κέρδους.

Παρατηρείται συχνά ότι ένας φορτωτής επιθυμεί είτε :

α.να νοικιάσει ένα πλοίο για ένα καθορισμένο χρονικό διάστημα

β.να νοικιάσει ένα πλοίο ή μέρος του για ένα συγκεκριμένο ταξίδι ή

γ.να γίνει για κάποιο χρόνο ο πλοιοκτήτης του πλοίου ζητώντας να μισθωθεί σ'αυτόν.

Το συμβόλαιο που συντάσσεται είναι το ναυλοσύμφωνο και αντίστοιχα για την πρώτη περίπτωση είναι γνωστό σαν *χρονοναυλοσύμφωνο*, στη δεύτερη περίπτωση σαν *ναυλοσύμφωνο ταξιδιού* και στην τρίτη περίπτωση *ναυλοσύμφωνο με παραχώρηση*.

4.7.Γενικά για την ναύλωση και τους κινδύνους που εμπεριέχονται

Ναυλοσύμφωνο είναι μία ναυτικού περιεχομένου σύμβαση, για την διά μέσου θαλάσσης μεταφορά αγαθών (διμερής ή πολυμερής). Τη σύμβαση αυτή καταρτίζουν δύο ή περισσότερα μέρη και σύμφωνα με αυτή δεσμεύονται αμοιβαία.

Αρχικά οι διαπραγματεύσεις και συμφωνίες μεταξύ των ενδιαφερομένων γινόντουσαν προφορικά. Στην συζήτηση διαπραγματεύονταν τους όρους ναυλώσεως, του είδους και της ποσότητας του φορτίου, τις ιδιότητες του πλοίου κ.λ.π.

Με την πάροδο του χρόνου και προς άρση των ποικίλων προβλημάτων που προέκυψαν στην πράξη, δημιουργήθηκαν και τυποποιήθηκαν έντυπα ναυλοσύμφωνα τα οποία το καθένα τους και ανάλογα προς το υπό μετακίνηση φορτίο περιλαμβάνει βασικούς όρους συμφωνίας.

Σήμερα χρησιμοποιούνται πολλά είδη ναυλοσυμφώνων που για διάκριση μεταξύ τους, τους έχουν δοθεί κωδικά ονόματα και αντιπροσωπεύουν όρους μεταφοράς ορισμένου φορτίου π.χ.

"AFRICANPHOS" για φωσφάτο από Αφρική
 "FERTIVOY" για λιπάσματα από Β.Αφρική
 "GENCON" για γενικά φορτία
 "C.ORE" για μεταλλεύματα κ.λ.π.

Τα ανωτέρω ναυλοσύμφωνα πριν πάρουν τη σημερινή τους μορφή και επικυρωθούν από το Ναυτικό Επιμελητήριο της Αγγλίας (Chamber of Shipping) πέρασαν από πολλά στάδια διαπραγματεύσεων, τροποποιήσεων κ.λ.π.

Η ναύλωση και τα ναυλοσύμφωνα που συντάσσονται, διακρίνονται σε κατηγορίες ανάλογα με τον χρόνο διαρκείας. Έτσι έχουμε :

- ναύλωση κατά ταξίδι
- ναύλωση για ένα χρονικό διάστημα
- ναύλωση για ένα χρονικό διάστημα με διαχειριστή τον ναυλωτή και
- ναύλωση κατ'αποκοπή ναύλου.

Αναλυτικότερα :

- Ναυλοσύμφωνο κατά ταξίδι. Ο πλοιοκτήτης και ο ναυλωτής είναι ελεύθεροι να συνάψουν το συμβόλαιό τους σε όποιο τύπο αυτοί επιλέξουν. Συνήθως όμως χρησιμοποιούν ναυλοσύμφωνα σε ένα σπάνταρ τύπο π.χ. ένα από τα πολλά που έχουν εγκριθεί από την επίσημη επιτροπή της Ένωσης Εφοπλιστών της Μεγ.Βρεταννίας. Οι όροι που υπάρχουν σ'αυτά διαφέρουν σύμφωνα με τον τύπο του εμπορίου που αφορούν. Οι εγκεκριμένοι τύποι συνήθως αναφέρονται σαν π.χ. "GENCON", "RUSSWOOD". Τα συμβαλλόμενα μέρη είναι βεβαίως εξουσιοδοτημένα να κάνουν τέτοιες συμπληρώσεις στους όρους που θα βρουν τυπωμένους όπως αυτοί νομίζουν ότι πρέπει να μπουν στο ναυλοσύμφωνο.

Οι κυριότεροι όροι των πιο διαδεδομένων ναυλοσυμφώνων είναι οι εξής:

- ο πλοιοκτήτης συμφωνεί να προσφέρει ένα πλοίο και να αναφέρει τη θέση του, τη χωρητικότητά του και την κλάση του.

-ως προς το προκαταρτικό ταξίδι προς το λιμάνι φόρτωσης, ο πλοιοκτήτης υπόσχεται ότι το πλοίο θα αφιχθεί με λογική καθυστέρηση

-ένας πίνακας των εξαιρουμένων κινδύνων. Αυτοί οι κίνδυνοι είναι αμοιβαία σε ισχύ

ένας ακυρωτικός όρος που δίνει το δικαίωμα στον ναυλωτή να ακυρώσει το συμβόλαιο σε περίπτωση που το πλοίο δεν αφιχθεί στην συγκεκριμένη ημερομηνία ή στο ορισμένο λιμάνι και άλλους πολλούς.

- Χρονοναυλοσύμφωνο. Αν και τα συμβαλλόμενα μέρη επιτρέπεται να κάνουν το συμβόλαιο τους σε οποιοδήποτε τύπο επιθυμούν, είναι σύνηθες να αποδέχονται ένα από τους τύπους των χρονοναυλοσυμφώνων που είναι εγκεκριμένα από την επίσημη επιτροπή της Ένωσης Εφοπλιστών της Μεγ.Βρεταννίας π.χ. το "TRANSITIME" ή το "BALTIME" και μετά το συμπληρώνουν με ότι νομίζουν ότι πρέπει να προσθέσουν (ειδικοί όροι).

Γενικά οι ακόλουθες προβλέψεις παρουσιάζονται στα περισσότερα χρονοναυλοσύμφωνα:

-ο εφοπλιστής συμφωνεί να προβλέψει και να πληρώσει την ασφάλεια του πλοίου για μια χρονική διάρκεια και να αναφέρει το μέγεθος του πλοίου, την ταχύτητά του, την κατανάλωση και την ποσότητα των καυσίμων στο πλοίο

-ο ναυλωτής συμφωνεί να χρησιμοποιεί μόνο σε νόμιμα ταξίδια και να μεταφέρει νόμιμα εμπορεύματα και να χρησιμοποιεί μόνο καλά και ασφαλή λιμάνια όπου το πλοίο μπορεί "πάντα να επιπλέει ασφαλώς"

-όρος που αφορά την επαναπαράδοση του πλοίου

-πίνακας των "εξαιρουμένων κινδύνων"

-ο ναυλωτής συμφωνεί να αποζημιώνει τον εφοπλιστή για απώλεια ή βλάβη στο πλοίο, λόγω αμελούς φόρτωσης - εκφόρτωσης κ.ά.

- Γυμνή ναύλωση (Bare Boat). Τούτη η ναύλωση είναι σχεδόν όμοια με τη χρονοναύλωση πλην όμως ο πλοιοκτήτης παραιτείται της διαχείρισεως του πλοίου του από μεριά ασφαλίσεως, συντηρήσεως κ.λ.π., και αυτό γίνεται από τον ναυλωτή που μοιάζει σαν πλοιοκτήτης. Λέμε εδώ ότι μοιάζει γιατί δεν έχει τίτλο ιδιοκτησίας. Μερικές φορές η ασφάλιση του πλοίου γίνεται μέσω του πλοιοκτήτη. Επίσης ο ναυλωτής στην περίπτωση αυτή προσλαμβάνει και απολύει το πλήρωμα του προσφερομένου κατ'αυτή πλοίου.
- Ναύλωση κατ'αποκοπή ναύλου (Lump Sum). Είναι γνωστό ότι πριν γίνει η σύμβαση μεταφοράς αγαθών δια θαλάσσης προηγείται η πώληση αγαθών. Έτσι είναι δυνατόν οι ενέργειες για την εξεύρεση κατάλληλου πλοίου για την προώθηση των αγαθών αυτών να γίνουν είτε από τον πωλητή των αγαθών είτε από τον αγοραστή τους. Ποιος τελικά κάνει τη σύμβαση μεταφοράς με τον πλοιοκτήτη εξαρτάται από τους χρησιμοποιούμενους όρους στην πώληση των αγαθών αν έχει όρους F.O.B. ή C.I.F. ή C και F κ.λ.π.

Υπάρχουν κάποιες υποχρεώσεις και δικαιώματα εκατέρωθεν, όπως :

(Free Alongside Ship) Ελεύθερο στην πλευρά του πλοίου

-ο πωλητής του εμπορεύματος οφείλει να παράσχει στον αγοραστή με αίτησή του, έξοδα του και κίνδυνο δικό του κάθε βοήθεια για την απόκτηση άδειας εξαγωγής ή άλλης κυβερνητικής εξουσιοδότησεως αναγκαίας, για την εξαγωγή των εμπορευμάτων.

-να αναλάβει όλα τα έξοδα και τον κίνδυνο των εμπορευμάτων μέχρι του χρόνου κατά τον οποίο θα έχουν αυτά πραγματικά παραδοθεί παραπλεύρως του πλοίου στον καθορισμένο λιμένα φορτώσεως, περιλαμβανομένων και των εξόδων πάσης διατυπώσεως την οποία θα πρέπει να εκπληρώσει για να παραδώσει τα εμπορεύματα στην πλευρά του πλοίου

-ο αγοραστής οφείλει να αναλάβει όλα τα έξοδα και τους κινδύνους των εμπορευμάτων από τον χρόνο κατά τον οποίο θα έχουν πραγματικά παραδοθεί στην πλευρά του πλοίου στον καθορισμένο λιμένα φορτώσεως κατά την συμφωνηθείσα ημερομηνία ή χρονική περίοδο και να πληρώσει την τιμή που προβλέπεται από την Σύμβαση κ.ά.

(Free On Board) Ελεύθερο επί του πλοίου

-ο πωλητής οφείλει να αποκτήσει με έξοδά του και με κίνδυνο του, κάθε άδεια εξαγωγής ή άλλη αναγκαία κυβερνητική εξουσιοδότηση για εξαγωγή των εμπορευμάτων

-να φέρει όλα τα σε βάρος του εμπορεύματος έξοδα και όλους τους κινδύνους μέχρι της στιγμής κατά την οποία αυτά θα έχουν πραγματικά διέλθει εκ του κιγκλιδώματος του πλοίου στον κατονομαζόμενο λιμένα φορτώσεως, περιλαμβανομένου παντός εισπραττομένου φόρου, τέλους δικαιώματος και εξόδου λόγω πραγματοποιήσεως της εξαγωγής, ως επίσης και τα έξοδα όλων των διατυπώσεων, που θα πρέπει να εκπληρωθούν για να φορτωθούν τα εμπορεύματα επί του πλοίου

-ο αγοραστής οφείλει να φέρει όλα τα έξοδα και τον κίνδυνο των εμπορευμάτων από τον χρόνο κατά τον οποίο αυτά θα έχουν πραγματικά διέλθει το κιγκλίδωμα του πλοίου στον κατονομαζόμενο λιμένα φορτώσεως και να πληρώσει την τιμή που συμφωνήθηκε στη σύμβαση

C and F (Cost and Freight) Αξία και Ναύλος

-ο πωλητής οφείλει να παραδώσει τα εμπορεύματα συμφώνως προς τη σύμβαση πώλησεως με όλα τα αποδεικτικά τηρήσεως των όρων συμφωνίας, τα οποία είναι δυνατόν να ζητούνται από τη σύμβαση

-να αποκτήσει με έξοδά του υπό ίδιον κίνδυνο κάθε άδεια εξαγωγής ή άλλη αναγκαία κυβερνητική εξουσιοδότηση για την εξαγωγή των εμπορευμάτων

-να φέρει όλους τους κινδύνους μέχρι του χρόνου κατά τον οποίο θα έχουν πραγματικά διέλθει το κιγκλίδωμα του πλοίου στον λιμένα φορτώσεως

-να πληρώσει όλα τα έξοδα εργασιών ελέγχου (ποιότητας, ογκομετρήσεως ζυγίσεως, μετρήσεως κ.λ.π.) που θα είναι αναγκαίες για φόρτωση των εμπορευμάτων

-ο αγοραστής οφείλει να αποδεχθεί τα έγγραφα όταν προσκομισθούν από τον πωλητή αν συμφωνούν με τη σύμβαση πώλησεως και να πληρώσει την τιμή που προβλέπεται από την σύμβαση

-να φέρει όλους τους κινδύνους των εμπορευμάτων από του χρόνου κατά τον οποίο αυτά θα έχουν πραγματικώς διέλθει το κιγκλίδωμα του πλοίου στον λιμένα φορτώσεως

-να πληρώσει τα προκύπτοντα έξοδα και δαπάνες για την απόκτηση του πιστοποιητικού προελεύσεως και των προξενικών εγγράφων

(Cost Insurance Freight) Αξία, ασφάλεια, ναύλος

με τις ίδιες περίπου οφειλές και υποχρεώσεις όπως και τα προηγούμενα.

Ex Ship (Εκ του πλοίου) με κατονομαζόμενο λιμένα προορισμού

με τις ίδιες περίπου οφειλές και υποχρεώσεις όπως και τα προηγούμενα.

Ex Quay (Εκ της προκυμαίας δασμοί πληρωμένοι) (Duty Paid)

με τις ίδιες περίπου οφειλές και υποχρεώσεις όπως και τα προηγούμενα.

4.8.Γενικά για την φορτωτική και τους κινδύνους που εμπεριέχονται

Φορτωτική (Bill of Lading) B/L περιλαμβάνει τους όρους που καθορίζουν το εσωτερικό δίκαιο της χώρας που θα εφαρμοστεί για την επίλυση των τυχόν διαφορών που θα προκύψουν κατά την μεταφορά του εμπορεύματος.

Περιέχει πολλούς όρους - άρθρα, που με αυτά επιδιώκεται ο περιορισμός της ευθύνης της εταιρείας και των πλοιοκτητών σε περίπτωση ατυχήματος. Εκδίδεται σε 2 ή 3 πρωτότυπα αντίτυπα που όλα έχουν την ίδια δύναμη. Όποιος έχει έστω και ένα πρωτότυπο εξουσιάζει το εμπόρευμα. Γι'αυτό η Τράπεζα στην επιστολή ανοίγματος πίστωσης ή προέμβασματος ζητεί από την ανταποκρίτρια Τράπεζα να πάρει από το δικαιούχο όλα τα πρωτότυπα, ολόκληρη τη σειρά (Full set), γιατί τότε μόνο είναι σίγουρη ότι εξουσιάζει το φορτίο για το οποίο έχει πληρώσει το συνάλλαγμα. Η φορτωτική γράφει πάνω στο σώμα της σε πόσα πρωτότυπα έχει εκδωθεί.

Ο μεταφορέας του εμπορεύματος έχει υποχρέωση να παραδώσει το εμπόρευμα στον προορισμό του, στην ίδια κατάσταση στην οποία τα παρέλαβε από τον τόπο φόρτωσης, διαφορετικά είναι υπεύθυνος.

Η ναυτιλιακή εταιρεία για το λόγο αυτό, όταν η συσκευασία του εμπορεύματος δεν είναι καλή (π.χ. σπασμένα κιβώτια) σημειώνει τις παρατηρήσεις της πάνω στη φορτωτική, ώστε να μην έχει ευθύνη.

Προυπόθεση για την Τράπεζα ν'ανοίξει πίστωση ή προέμβασμα είναι να είναι η φορτωτική καθαρή (Clean) χωρίς δηλαδή επισημειώσεις. Σημειώσεις που μπαίνουν εκ των υστέρων πάνω στη φορτωτική την κάνουν μη καθαρή. Ακόμα, οι σημειώσεις πρέπει να αναφέρονται ρητά σε ελαττωματικό εμπόρευμα ή συσκευασία. Όπως επίσης, το κακό μαρκάρισμα κιβωτίων που μνημονεύει ο μεταφορέας πάνω στη φορτωτική κάνουν αυτή μη καθαρή. Για να είναι βέβαιο ότι η φορτωτική αντιπροσωπεύει το εμπόρευμα για το οποίο η Τράπεζα έχει δώσει το συνάλλαγμα πρέπει η φορτωτική να γράφει πάνω στο

σώμα της ότι το εμπόρευμα έχει φορτωθεί σε ένα συγκεκριμένο πλοίο (Shipped on board).

Από τα πιο πάνω συμπεραίνεται ότι η φορτωτική πρέπει να είναι πλήρης, καθαρής και πραγματικής φόρτωσης (Full set clean on board bill of lading). Η φορτωτική είναι ένα δικαιόγραφο και αναφέρει πάνω στο σώμα της αυτόν που έχει δικαίωμα κυριότητας του εμπορεύματος.

4.9.Είδη φορτωτικής

α.Ονομαστική

Αναφέρει το όνομα του φυσικού ή νομικού προσώπου που έχει την κυριότητα του εμπορεύματος. Η μεταβίβαση αυτού του είδους της φορτωτικής γίνεται μόνο με εκχώρηση, πλην όμως δεν συνηθίζεται.

β.Στον κομιστή

Είναι ο τύπος της φορτωτικής που δεν αναφέρεται το όνομα του κύριου του εμπορεύματος. Σημειώνεται εδώ, ότι στην Ελλάδα δεν επιτρέπεται ο τύπος αυτός π.χ. to the order (χωρίς όνομα)

γ.Σε διαταγή

Είναι ο τύπος της φορτωτικής σε διαταγή ορισμένου προσώπου. Μεταβιβάζεται με οπισθογράφηση εν λευκώ ή σε διαταγή ορισμένου προσώπου π.χ. to the order of...(όνομα παραλήπτη). Οπισθογράφηση : Delivery to the order...(το όνομα του παραλήπτη).

Υπάρχουν πολλοί παράμετροι και παράγοντες που πρέπει να εξετάζονται για τη λήψη κάποιας απόφασης, όπως :

Το λιμάνι που καθορίζεται από το ναυλωτή πρέπει να είναι "ασφαλές". Ασφαλές λιμάνι εννοείται το λιμάνι στο οποίο ένα πλοίο μπορεί να φορτώσει και να ξεφορτώσει πάντα ευρισκόμενο "επιπλέον" π.χ. ένα ναυλοσύμφωνο ανέφερε ότι το πλοίο έπρεπε να πλησιάσει σε ένα ή δύο ασφαλή λιμάνια στο Μαρόκο. Ο ναυλωτής οδήγησε αυτό στο Mogador. Σ'αυτό το λιμάνι υπήρχε έλλειψη προφύλαξης και ανά πάσα στιγμή κίνδυνος αιφνιδίου δυνατού ανέμου που δεν μπορούσε να προβλεφθεί και ο οποίος μπορούσε να ξεσύρει την άγκυρα. Το λιμάνι ήταν κοντά σε κάτι βράχους και η αγκυροβολία ήταν πολύ περιορισμένη. Υποστηρίχθηκε ότι το λιμάνι ήταν ανασφαλές.

Επί πλέον, πρέπει να είναι ένα λιμάνι από το οποίο το πλοίο μπορεί να επιστρέψει. Η ασφάλεια του λιμανιού θα πρέπει να εκτιμάται αναφορικά με ένα πλοίο κατάλληλα επανδρωμένο και εξοπλισμένο και κυβερνώμενο με επιμέλεια και με ναυτική τέχνη και εμπειρία. Το λιμάνι πρέπει να είναι ασφαλές για το συγκεκριμένο πλοίο που επ'αυτού φέρεται το φορτίο.

Το να είναι αυτό πολιτικώς και φυσικώς ασφαλές είναι μια ερώτηση που εξαρτάται από τα γεγονότα για κάθε περίπτωση π.χ. ο πλοιοκτήτης του πλοίου δεν ήταν δεσμευμένος να διακινδυνέψει την κατάσχεση με την είσοδο σ'ένα λιμάνι που είχε δηλωθεί κλειστό.

Αν ένα δηλωμένο λιμάνι είναι ένα από εκείνα που δεν είναι δυνατή η απόκτηση ρυμουλκών και το ναυλωμένο πλοίο δεν μπορεί εξαιτίας του μεγέθους του να

προσεγγίσει τὸ λιμάνι αυτό χωρίς τη βοήθεια των Ρ/Κ αυτό το λιμάνι δεν είναι ασφαλές.

Αν το πλοίο με όλο του το φορτίο δεν μπορεί να εισέλθει ασφαλώς στην καθορισμένη θέση, ο πλοιοκτήτης εξουσιοδοτείται να ξεφορτώσει στην πλησιέστερη ασφαλή θέση, χωρίς να δεσμεύεται εθιμικά να ξεφορτώσει μερικώς εκτός λιμένος και μερικώς εντός λιμένος.

Μια προσωρινή κατάσταση κινδύνου, εν τούτοις, δεν θα κάνει το λιμάνι ανασφαλές, λαμβανομένου υπόψη ότι αυτή η κατάσταση δεν μπορεί να διαρκέσει για χρονική περίοδο μη λογική.

Αν ο ναυλωτής υποδεικνύει ένα ανασφαλές λιμάνι και το πλοίο υποστεί ζημιά εισερχόμενο εκεί, θα είναι υπεύθυνος για τη ζημιά.

4.10.Μερική και γενική αβαρία

Το αποτέλεσμα της μερικής αβαρίας είναι ότι η απώλεια βαρύνει τον ιδιοκτήτη της μερικής ιδιοκτησίας που υπέφερε την ζημιά εφόσον εκείνη η ζημιά οφειλόταν σε μια σκόπιμη θυσία ή σε ένα ατύχημα. Έτσι η οφειλόμενη ζημιά π.χ. σε αυτοθέρμανση, δημιουργεί ανάγκη να πωληθεί το φορτίο σε ένα ενδιάμεσο λιμάνι, ο δε ιδιοκτήτης φορτίου θα φέρει την ευθύνη της απώλειας που προέκυψε από μια τέτοια πώληση.

Η ίδια αρχή εφαρμόζεται σε ασυνήθη δαπάνη κατά την διάρκεια του ταξιδιού. Αν λόγω δυσμενών καιρικών συνθηκών το πλοίο πρέπει να μπει σε επισκευή, τα έξοδα τέτοιων επισκευών θα πρέπει να αντιμετωπισθούν από τον πλοιοκτήτη.

Αλλά στις περιπτώσεις στις οποίες πλοίο και φορτίο εκτίθενται σε ένα συνήθη κίνδυνο και μέρος του φορτίου ή του πλοίου εσκεμμένα θυσιαστεί, ή επιπλέον έξοδα προκύψουν προκειμένου να αποτραπεί ο κίνδυνος, τέτοια απώλεια ή έξοδα θα είναι το αντικείμενο μιας διανομής από γενική αβαρία.

Για μια δαπάνη ή έξοδα που είναι αντικείμενο της διανομής γενικής αβαρίας πρέπει να επικρατήσουν οι ακόλουθες καταστάσεις :

α. πρέπει να είναι ένας συνήθης κίνδυνος στην όλη επιχείρηση. Ο κίνδυνος πρέπει να είναι στην πραγματικότητα ένας αληθινός και όχι εικονικός από τον Πλοίαρχο και λογικός.

β. η θυσία ή τα έξοδα πρέπει να είναι πραγματική και αποσκοπούμενη. Όπου το εγκατελειμένο αντικείμενο είναι ήδη χαμένο, δεν υπάρχει πραγματική θυσία και συνεπώς ούτε απαίτηση για διακανονισμό

γ. η θυσία ή τα έξοδα πρέπει να είναι απαραίτητα

δ. ο κίνδυνος δεν πρέπει να προήλθε από λάθος προσώπου που εγείρει αγωγή για διακανονισμό, όπου τέτοιο λάθος θα μπορούσε να εκθέσει τέτοιο πρόσωπο σε νομική ευθύνη για τη γενόμενη ζημιά.

ε. η περιουσία που ήταν σε κίνδυνο πρέπει πραγματικά να οφείλεται από τη θυσία

στ.μόνο απευθείας απώλεια είναι καλυμμένη

Υπάρχουν τρία (3) συνδεδεμένα ενδιαφέροντα σε μία ναυτιλιακή επιχείρηση, το φορτίο, το πλοίο και ο ναύλος. Συνεπώς απώλεια από γενική αβαρία μπορεί να προκύψει από :

α. *θυσία φορτίου*. Το κοινότατο παράδειγμα θυσίας από γενική αβαρία είναι η ρίψη φορτίου στην θάλασσα. Μόνο του το περιστατικό, δηλαδή να παρασυρθεί εκτός πλοίου ένα μέρος φορτίου, δεν δίνει δικαίωμα μιας συνεισφοράς γενικής αβαρίας. Επίσης το ίδιο ισχύει για ρίψη στη θάλασσα φορτίου από δόλο πληρώματος ή επιβάτη. Ενδεχομένως κάποτε να χρησιμοποιηθεί φορτίο π.χ. καύσιμο ώστε να συνεχίσουν να λειτουργούν οι μηχανές και οι αντλίες όταν το πλοίο καθυστερήσει λόγω τυφώνα. Ακόμα ζημιά μπορεί να γίνει στο φορτίο χύνοντας νερό σ'αυτό με σκοπό να σβηστεί μια φωτιά. Και στις δύο περιπτώσεις η ζημιά είναι μια θυσία γενικής αβαρίας.

β. *θυσία πλοίου ή εξοπλισμού του*. Όπου κάθε θυσία του πλοίου, των εφοδίων του ή του εξοπλισμού του είναι απαραίτητα για να αποφευχθεί ένας κοινός κίνδυνος, αυτό θα είναι το αντικείμενο μιας συνεισφοράς γενικής αβαρίας εκτός αν συνέβη στην εκπλήρωση του κανονικού συμβολαίου του πλοιοκτήτη να μεταφέρει εμπορεύματα ασφαλώς στον προορισμό τους. Αν το πλοίο είναι σε κίνδυνο βυθίσεως και ο Πλοίαρχος εκουσίως οδηγήσει αυτό στην ξηρά για να σώσει το φορτίο και πιθανώς το πλοίο, η απώλεια ή ζημιά στο πλοίο είναι πιθανώς μια θυσία γενικής αβαρίας. Η δυσκολία βρίσκεται στο γεγονός ότι αν το πλοίο πρακτικώς θεωρείται ότι βυθίζεται, δεν υπάρχει πραγματική θυσία με το να εξοκείλει αυτό.

γ. *θυσία ναύλου*. Όπου ο ναύλος είναι πληρωτέος με την παράδοση, μία ρίψη φορτίου στη θάλασσα περιλαμβάνει όχι μόνο θυσία εμπορευμάτων αλλά απώλεια ναύλου από αυτό. Όταν όμως ο ναύλος είναι πληρωμένος προκαταβολικά και δεν εξαρτάται με την ασφαλή άφιξη των εμπορευμάτων, μία αγωγή για συνεισφορά γενικής αβαρίας στο ναύλο δεν μπορεί να ανακύψει.

δ. *κανόνες Υόρκης - Αμβέρσας 1950*.

Όπου ασυνήθη έξοδα επισύρονται λόγω αποφυγής ενός κοινού κινδύνου ο οποίος απειλεί το πλοίο και το φορτίο, τέτοιο έξοδο είναι το αντικείμενο μιας συνεισφοράς γενικής αβαρίας με τον ίδιο τρόπο όπως μια απώλεια θεληματική που συνέβη με τη θυσία του πλοίου, φορτίου ή ναύλου.

Πληρωμές για υπηρεσίες διάσωσης μπορούν ή δεν μπορούν να είναι έξοδα γενικής αβαρίας. Η ευθύνη να πληρωθεί διάσωση προσαρμόζεται προς τη διασωθείσα περιουσία σε αναλογία της αξίας τους με τον ίδιο τρόπο σαν αγωγή γενικής αβαρίας. Όπου προκύπτει έξοδο στη σωτηρία πλοίου και φορτίου όπως η επανάπλευση ενός πλοίου ναυαγισμένου ή η προσάραξη με το φορτίο του, αντιμετωπίζεται σαν έξοδο γενικής αβαρίας.

Όπου όμως το φορτίο έχει ξεφορτωθεί ασφαλώς και γίνονται περαιτέρω ενέργειες να επαναπλεύσει το πλοίο και να οδηγηθεί ρυμουλκούμενο σ'ένα λιμάνι για επισκευές, τα επί πλέον έξοδα που γίνονται θα αφορούν τον πλοιοκτήτη μόνο. Όπου με την αιτία ενός επικείμενου κινδύνου έγινε ανασφαλές για πλοίο και φορτίο να συνεχιστεί το ταξίδι, γίνεται απόκλιση προς ένα λιμάνι καταφυγής είναι ένα γεγονός γενικής αβαρίας.

4.11.Είδη ναύλων

Εκτός και αν υπάρχει απόδειξη για το αντίθετο σε ένα ή άλλα έγγραφα που περιέχονται ή αποδεικνύουν το συμβόλαιο, ο ναύλος ερμηνεύεται σαν την αμοιβή πληρωμένη στην άφιξη των εμπορευμάτων, έτοιμων για παράδοση στον παραλήπτη σε μία εμπορική κατάσταση.

Τα είδη ναύλου είναι :

α. *ναύλος προπληρωτέος στην παραλαβή.* Πληρωμή ναύλου και παράδοση των εμπορευμάτων στο λιμάνι της εκφόρτωσης είναι, εκτός αν συμφωνήθηκε διαφορετικά, συντρέχουσες καταστάσεις.

β. *κατ' αποκοπή καταβαλλόμενος ναύλος.* Για να αποκτηθεί κατ' αποκοπή ναύλος, είτε το πλοίο πρέπει να συμπληρώσει το ταξίδι, ή άλλως το φορτίο πρέπει να μεταφορτωθεί ή προωθηθεί με κάποια μέσα διαφορετικά του πλοίου που αρχικά τούτο είχε φορτωθεί και παραδοθεί από τον πλοιοκτήτη ή τους πράκτορες του στον προορισμό του.

γ. *προκαταβαλλόμενος ναύλος.* Όπου είναι συμφωνημένος προκαταβαλλόμενος ναύλος, η πληρωμή δεν εξαρτάται από την παράδοση και πρέπει να γίνει ακόμα και αν το πλοίο χάνεται και το φορτίο ουδέποτε παραδίδεται. Αν μετά τον προκαταβαλλόμενο ναύλο που πληρώθηκε, το ταξίδι εγκαταλείπεται δεν μπορεί να ζητηθεί οποιοδήποτε μέρος του ναύλου.

δ. *κατ' αναλογία ναύλος.* Μερικές φορές κατ' αναλογία ναύλος πληρώνεται π.χ. μία πληρωμή αναλογική για το τμήμα ταξιδιού που συμπληρώθηκε ή για το μέρος του φορτίου που παραδόθηκε.

ε. *νεκρός ναύλος.* Όπου ένας ναυλωτής παραλείπει να διατυπώσει στο συμβόλαιό του την πρόβλεψη για ένα πλήρες φορτίο, ο πλοιοκτήτης έχει κάθε λόγο ενέργειας ενάντια σ' αυτό για "νεκρό ναύλο" π.χ. αποζημίωση. Εάν προκύψει απαίτηση για νεκρό ναύλο, εξαιτίας μη τήρησης του συμβολαίου ο πλοιοκτήτης έχει καθήκον όπου ο ναυλωτής αποτύχει να φορτώσει στο πλοίο ένα πλήρες φορτίο, να ελαχιστοποιήσει τη ζημιά βρίσκοντας άλλο φορτίο.

4.12. Περιπτώσεις θαλάσσιου κινδύνου που επιδικάστηκαν διεθνώς

Εάν ένας μεταφορέας μπορεί ν' αποδείξει ότι ένας θαλάσσιος κίνδυνος προκάλεσε ζημιά στο φορτίο που είχε υπό την φροντίδα του, τότε ο μεταφορέας δεν είναι υπεύθυνος για την απώλεια σύμφωνα με τους κανόνες της Χάγης.

Ο καθορισμός έτσι της έννοιας, "θαλάσσιος κίνδυνος" είναι πολύ σημαντικός. Δυστυχώς είναι δύσκολο να καθορίσουμε κίνδυνο, γιατί πιο πάνω από το νόμο υπεισέρχονται τα γεγονότα. Έτσι εάν π.χ. μια θύελλα θεωρείται σαν κίνδυνος εξαρτάται από τη γεωγραφική περιοχή, την εποχή και την σφοδρότητα της θύελλας. Οποιαδήποτε ανάλυση από αποφάσεις δικαστηρίων διαφόρων χωρών θα μπορούσε να δείξει ότι ο καθορισμός της έννοιας, σε άλλες χώρες είναι αυστηρότερος άλλων π.χ. τα Αμερικανικά δικαστήρια είναι αυστηρότερα των Αγγλικών ενώ τα Καναδικά είναι τα επικριέστερα.

Η περίπτωση του θαλασσίου κινδύνου είναι δεμένη με την οφειλομένη επιμέλεια ώστε το πλοίο να γίνει αξιόπλοον για το συγκεκριμένο ταξίδι. Δηλαδή αξιοπλοία εννοείται εάν το πλοίο είναι "κατάλληλο λογικά να μεταφέρει το φορτίο που ανέλαβε να μεταφέρει" με προσθήκη τη φράση "υπολογίζοντας την εποχή και τις θάλασσες που θα διασχίσει".

Θα επισημάνουμε εδώ ότι το Εφετείο των Η.Π.Α. απεφάνθηκε ότι δεν είναι θαλάσσιος κίνδυνος όταν ένα πλοίο εξαιτίας των κακών καιρικών συνθηκών που επικρατούσαν κόπηκε και βυθίστηκε στον Κόλπο της Αλάσκας, όταν άλλα 16 πλοία που

βρισκόντουσαν στην ίδια περιοχή την ίδια στιγμή δεν έπαθαν τίποτα. Το πότε κάποιο περιστατικό είναι κίνδυνος θαλάσσης ή όχι, εξαρτάται από την πράξη.

Στην πράξη Ναυτιλιακής Ασφαλίσεως της Αγγλίας του 1906 καθορίζεται :

Κίνδυνος θάλασσας αναφέρεται στα τυχαία γεγονότα και ατυχήματα στην θάλασσα. Τούτο δεν περιλαμβάνει τη συνήθη επίδραση των ανέμων και κυμάτων. Επίσης θα πρέπει να αποδειχθεί ότι η ζημιά ή απώλεια που δημιουργήθηκε οφείλεται στο συγκεκριμένο κίνδυνο.

Ακόμα, πάρα πολλές φορές παρουσιάζεται το φαινόμενο της απόκλισης από την αρχική πορεία του σκάφους λόγω πολλών παραγόντων όπως μηχανικής βλάβης, δυσμενών καιρικών συνθηκών κ.ά. Μια απόκλιση θα γίνει δεκτή αν είναι μια λογική αλλαγή στη γεωγραφική οδό (πορεία). Συνήθως, ο έλεγχος λογικής γίνεται αν και τα δύο μέρη ωφελούνται από την απόκλιση. Παραδείγματα αποκλίσεων υπάρχουν αρκετά, όπως :

- Στη STAG LINE LTD ενάντια FOSCOLO MANGO & CO υποστηρίχθηκε ότι μια απόκλιση της πορείας για να αποβιάσουν μηχανικούς που ήταν πάνω στο σκάφος για να ελέγξουν ένα υπερθερμαντήρα, δεν ήταν λογική, γιατί πρόκειται για αποκλειστικό όφελος των πλοιοκτητών.

- Στην Καναδική περίπτωση των TORONTO ELEVATORS LTD ενάντια COLONIAL SS LTD, το σκάφος πριν ξεφορτώσει προχώρησε δύο μίλια μακρύτερα προς τα κάτω του ποταμού για να γυρίσει και σταμάτησε να ανεφοδιαστεί χτυπώντας στην αποβάθρα ανεφοδιασμού, βλάπτοντας το φορτίο. Υποστηρίχθηκε ότι η παύση για τον ανεφοδιασμό ήταν λογική, το Δικαστήριο παρατήρησε ότι αν δεν υπήρχε καθυστέρηση στην εκφόρτωση, το καύσιμο θα ήταν ανεπαρκές.

- Στο AMERICAN TOBACCO CO έναντι USS KATINGO HADJIPATERA με την αλλαγή του δρομολογίου ενός πλοίου από τις ναυτικές αρχές εξαιτίας της έκρηξης πολέμου απηλλάγη ο μεταφορέας από την ευθύνη για τα αποτελέσματα ενός μεγάλου ταξιδιού σε ζεστό κλίμα

- Στο SURRENDRA (OVERSEAS) έναντι USS HELLENIC HERO ένα φορτηγό πλοίο δέχτηκε φορτίο για ένα λιμάνι, ενώ ήταν γνωστό ότι έχει συμφόρηση. Το πλοίο έφθασε στο λιμάνι και περίμενε εννέα (9) μέρες. Μετά πήγε σ'ένα άλλο λιμάνι και ξεφόρτωσε. Αυτό υποστηρίχθηκε ότι είναι παράλογη απόκλιση, γιατί ο μεταφορέας ήξερε για την συμφόρηση όταν το καράβι απέπλευσε.

4.13.Νηογνώμονες

Οι Νηογνώμονες είναι διεθνείς οργανισμοί, οι οποίοι, μετά από αίτηση των ενδιαφερομένων, αξιολογούν ένα πλοίο, το ταξινομούν στην κατάλληλη κατηγορία (κλάση) ανάλογα με ορισμένα standards και, τελικά, χορηγούν το αντίστοιχο πιστοποιητικό. Ένα πλοίο διατηρεί την κλάση του μόνο εφόσον εξακολουθεί να ικανοποιεί τα standards του Νηογνώμονα στον οποίο είναι ταξινομημένο.

Οι σημαντικότεροι Νηογνώμονες είναι οι εξής :

- LLOYD'S REGISTER OF SHIPPING (Αγγλία)
- BRITISH CORPORATION (Αγγλία)
- AMERICAN BUREAU OF SHIPPING (Η.Π.Α.)

- BUREAU VÉRITAS (Γαλλία)
- GERMANISCHER LLOYD (Γερμανία)
- HELLENIC REGISTER OF SHIPPING (Ελλάδα)
- YOGOSLAV REGISTER (Γιουγκοσλαβία)
- NIPPON KAIJI KYOKAI (Ιαπωνία)
- NORSKE VERITAS (Νορβηγία)
- POLSKI REJESTR (Πολωνία)
- REGISTRO ITALANO NAVALE (Ιταλία)
- REGISTER OF SHIPPING OF THE U.S.S.R.(Σοβιετική Ένωση)

Κάθε Νηογνώμονας εκδίδει κατά περιόδους ένα βιβλίο, στο οποίο αναφέρονται όλα τα ταξινομημένα σε αυτόν πλοία.

Παρόλο ότι κάθε Νηογνώμονας ακολουθεί διαφορετικό σύστημα στην ταξινόμηση των πλοίων και χρησιμοποιεί διαφορετικά σύμβολα στα βιβλία του, οι βασικές αρχές που ακολουθούνται από όλους είναι λίγο - πολύ οι ίδιες.

Οι ασφαλιστές που καλύπτουν εμπορεύματα μεταφερόμενα με πλοία πρέπει στα συμβόλαιά τους να προσθέτουν Ρήτρα Ταξινόμησης Πλοίου, γιατί δεν είναι δυνατό να ισχύει το ίδιο ασφαλιστρο για μεταφορές με πλοία μειωμένης ικανότητας και για μεταφορές με πλοία πρώτης κλάσεως.

“ S A L V A G E , ,
ΟΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΟΥ ΠΛΟΙΑΡΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΒΟΗΘΕΙΑΣ
ΠΡΟΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΜΕΣΟΥ ΚΑΙ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΥ
ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΠΛΟΙΟ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΕΠΙΒΑΙΝΟΝΤΕΣ

Όταν ο πλοίαρχος κρίνει ορθά πως αναγκαίο πιά κι' αναπόφευκτο είναι να ζητήσει βοήθεια, τότε πρέπει όσο στοχαστικά του επιτρέπουν οι συνθήκες να ζυγίσει ψύχραιμα χωρίς καθυστέρηση τ' ακόλουθα :

Την ταχύτερη παροχή ουσιαστικής και αποτελεσματικής βοήθειας, συντελεστές: απόσταση, ταχύτητα, ίπποδύναμη κλπ. του ναυαγοσώστη.

Την ύπαρξη ναυαγοσωστικού σταθμού στην περιοχή και τόν βαθμό έτοιμότητος και έφοδιασμού του με τὰ απαραίτητα μέσα.

Τη δυνατότητα έπικοινωνίας με τούς πλοιοκτήτες για τή λήψη οδηγιών και κατευθύνσεων.

Την ύπαρξη πράκτορα του πλοιοκτήτη στη περιοχή αυτή (είτε κατά μόνη σύμβαση πρακτορεύσεως, είτε κατά συνήθεια προσλαμβανόμενον για πρακτόρευση από τόν πλοιοκτήτη.

Τη δυνατότητα έπιτυχίας του σκοπού του με έρασιτεχνική βοήθεια ή τήν αναγκαιότητα επαγγελματικής βοήθειας λόγω τών ειδικών συνθηκών του συμβάντος — προσάραξη, πυρκαϊά κ.λ.π.

Τò έπιβαλλόμενο χρονικό όριο περατώσεως τής έπιχειρήσεως διασώσεως λόγω καλλίρωσιας ή επιδείνωσης τών καιρικών συνθηκών.

Τις παραπέρα συνέπειες στην περίπτωση καθυστέρησης ή άποτυχημένης

προσπαθείας (ρύπανση του περιβάλλοντος, καλιφροιακή κατάσταση για επανάπλευση, χειροτέρευση της ύπαρχουσας ζημιάς).

Τη μεγαλύτερη ή μικρότερη διακινδύνευση του προσωπικού του πλοίου.

Την ύπαρξη ή την ανάγκη ύπαρξεως ορισμένων τεχνικών δυνατοτήτων από τον ναυαγοσώστη.

Και ακόμη την ύπαρξη της αναγκαίας εμπειρίας σε τέτοιου είδους έργα χειρήματα.

Τα διαθέσιμα τεχνικά μέσα.

Την εμπειρία του επιτελείου του επαγγελματία ναυαγοσώστη.

Την ανάγκη έκδοσης άδειας εργασίας για τα ξένης εθνικότητας ρυμουλκά για να εργαστούν στα χωρικά ύδατα άλλου κράτους και τις καθυστερήσεις που μπορεί να προκύψουν από αυτόν τον λόγο.

Στη περίπτωση διασώσεως ο χρόνος δεν είναι μόνο χρήμα, είναι έξασφαλίση πλοίου, πληρώματος και προβλεπτική αντιμετώπιση πολλών απροβλέπτων συνθηκών και καταστάσεων με καταστρεπτικές οικονομικές συνέπειες.

Την ανάγκη να συναφθεί σύμβαση ναυαγιαρέσεως και να δοθούν έγγραφοι από πλευράς πλοιοκτητών για την ναυαγιαίρεση.

Οι ενέργειες του πλοίαρχου αρχίζουν με την αποστολή του σήματος κινδύνου προς τον πλησιέστερο παράκτιο σταθμό και προς τα παραπλέοντα πλοία που θα μεταφέρουν το σήμα προς τον πλησιέστερο παράκτιο, που θα μεταφέρει τελικά το μήνυμα προς την υπηρεσία πληροφοριών του Λοῦδ"ς, ή οποία θα ειδοποιήσει εξειδικευμένους ναυαγοσώστες και τους διευθυντές της επιχειρήσεως του πλοίου ἐφ' ὅσον αὐτοὶ εἶναι γνωστοί.

Ἄλλὰ καὶ πολλοὶ μεγάλοι εἰδικευμένοι ναυαγοσώστες διατηροῦν συνεχῆ φυλακὴ ραδιοακρόασεως στὶς συχνότητες κινδύνου.

Ἡ συνέχεια τῶν ἐνεργειῶν τοῦ πλοίαρχου καθορίζεται ἀπὸ δύο βασικὲς περιπτώσεις :

Στὴ μὲν πρώτη: ὁ πλοίαρχος ἐπιτυγχάνει νὰ ἔλθει σ' ἐπαφὴ μὲ τὸν πλοιοκτήτη του ὥστε ν' ἀναλάβει ἐκεῖνος — δηλαδὴ ὁ πλοιοκτήτης τὴν ὑγίανωση τῆς παροχῆς βοήθειας, ὁπότε τὸν ἐπιχειρησιακὸ ἔλεγχο τὸν ἀναλαμβάνει ἢ διεύθυνση τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἐνῶ στὴν ἄλλη περίπτωση, ὁ πλοίαρχος ἀναγκάζεται νὰ ἐνεργήσει μόνος του ὅταν οἱ συνθήκες δὲν τοῦ ἐπιτρέπουν τὴν πολυτέλεια νὰ ἐπικοινωνήσῃ μὲ τὸν πλοιοκτήτη καὶ νὰ βοηθηθεῖ ἀπ' τὴ διεύθυνση τῆς ἐφοπλιστικῆς ἐπιχειρήσεως.

Καὶ στὶς δύο περιπτώσεις εἶναι ἀπαραίτητη ἡ ἔρευνα καὶ διαπίστωση :

Ἐὰν καὶ ποῖα πλοῖα παραπλέουν, ποῖα ἡ θέσις καὶ ἡ κατεύθυνσή τους, ποῖα ἡ ταχύτητα, ἡ ἰσποδύναμη τῆς μηχανῆς τους καὶ ἡ ἐμπειρία τῶν πληρωμάτων τους (ὅσο εἶναι δυνατὸ, π.χ. οἱ Νορβηγοὶ εἶναι πῶς ναυτικά ἐμπειροὶ ἀπὸ τοὺς Ἰνδοὺς κλπ.)

Ποιοὶ ναυαγοσωστικοὶ σταθμοὶ (salvage station) ὑπάρχουν στὴ περιοχὴ καὶ ἂν εἶναι ἐφοδιασμένοι μὲ τὰ ἀπαραίτητα γιὰ μιὰ ἐπιτυχημένη ναυαγίαρση ἀνάλογη μὲ τὶς συνθήκες πὺ ἐπικρατοῦν καὶ τῇ συγκεκριμένη περίπτωση.

Ποῖος ὁ πράκτορας τοῦ πλοιοκτῆτη κατὰ μόνιμη σύμβαση διαρκείας ἢ ὁ συνήθως προσλαμβανόμενος ἀπὸ τὸν πλοιοκτῆτη στὴ περιοχὴ αὐτῇ, καὶ ἀκόμα ποῖας ἐθνικότητας, ἰκανότητας καὶ νοοτροπίας εἶναι ὁ υπεύθυνος τοῦ πρακτορείου.

Ἐπαφὴ μὲ τὸν πράκτορα καὶ λήψη ὅσο τὸ δυνατὸ περισσοτέρων πληροφοριῶν σχετικὰ μὲ τὶς τοπικὲς δυνατότητες παροχῆς βοήθειας.

Ὁ πλοίαρχος παίρνει ἐπίσης ὑπόψη του καὶ σταθμίζει τὶς δυνατότητες καὶ τὶς συνθήκες ὑπὸ τὶς ὁποῖες ἀποδίδει τὸ πλήρωμά του.

Καὶ φυσικὰ τῇ πραγματικῇ κατάστασι ἀνάγκης τοῦ πλοίου του σὲ συνδυασμὸ μὲ τὶς προβλεπόμενες νὰ ἐπικρατήσουν καιρικὲς συνθήκες καὶ παλιρροιακὲς καταστάσεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Table (1980)

Age	Deaths Per 1,000	Expectation of Life (Years)	Deaths Per 1,000	Expectation of Life (Years)	Age	Deaths Per 1,000	Expectation of Life (Years)	Deaths Per 1,000	Expectation of Life (Years)
0	4.18	70.83	2.89	75.83	51	7.30	24.52	5.31	28.67
1	1.07	70.13	0.87	75.04	52	7.96	23.70	5.70	27.82
2	0.99	69.20	0.81	74.11	53	8.71	22.89	6.15	26.98
3	0.98	68.27	0.79	73.17	54	9.56	22.08	6.61	26.14
4	0.95	67.34	0.77	72.23	55	10.47	21.29	7.09	25.31
5	0.90	66.40	0.76	71.28	56	11.46	20.51	7.57	24.49
6	0.86	65.46	0.73	70.34	57	12.49	19.74	8.03	23.67
7	0.80	64.52	0.72	69.39	58	13.59	18.99	8.47	22.86
8	0.76	63.57	0.70	68.44	59	14.77	18.24	8.94	22.05
9	0.74	62.62	0.69	67.48	60	16.08	17.51	9.47	21.25
10	0.73	61.66	0.68	66.53	61	17.54	16.79	10.13	20.44
11	0.77	60.71	0.69	65.58	62	19.19	16.08	10.96	19.65
12	0.85	59.75	0.72	64.62	63	21.06	15.38	12.02	18.86
13	0.99	58.80	0.75	63.67	64	23.14	14.70	13.25	18.08
14	1.15	57.86	0.80	62.71	65	25.42	14.04	14.59	17.32
15	1.33	56.93	0.85	61.76	66	27.85	13.39	16.00	16.57
16	1.51	56.00	0.90	60.82	67	30.44	12.76	17.43	15.83
17	1.67	55.09	0.95	59.87	68	33.19	12.14	18.84	15.10
18	1.78	54.18	0.98	58.93	69	36.17	11.54	20.36	14.38
19	1.86	53.27	1.02	57.98	70	39.51	10.96	22.11	13.67
20	1.90	52.37	1.05	57.04	71	43.30	10.39	24.23	12.97
21	1.91	51.47	1.07	56.10	72	47.65	9.84	26.87	12.28
22	1.89	50.57	1.09	55.16	73	52.64	9.30	30.11	11.60
23	1.86	49.66	1.11	54.22	74	58.19	8.79	33.93	10.95
24	1.82	48.75	1.14	53.28	75	64.19	8.31	38.24	10.32
25	1.77	47.84	1.16	52.34	76	70.53	7.84	42.97	9.71
26	1.73	46.93	1.19	51.40	77	77.12	7.40	48.04	9.12
27	1.71	46.01	1.22	50.46	78	83.90	6.97	53.45	8.55
28	1.70	45.09	1.26	49.52	79	91.05	6.57	59.35	8.01
29	1.71	44.16	1.30	48.59	80	98.84	6.18	65.99	7.48
30	1.73	43.24	1.35	47.65	81	107.48	5.80	73.60	6.98
31	1.78	42.31	1.40	46.71	82	117.25	5.44	82.40	6.49
32	1.83	41.38	1.45	45.78	83	128.26	5.09	92.53	6.03
33	1.91	40.46	1.50	44.84	84	140.25	4.77	103.81	5.59
34	2.00	39.54	1.58	43.91	85	152.95	4.46	116.10	5.18
35	2.11	38.61	1.65	42.98	86	166.09	4.18	129.29	4.80
36	2.24	37.69	1.76	42.05	87	179.55	3.91	143.32	4.43
37	2.40	36.78	1.89	41.12	88	193.27	3.66	158.18	4.09
38	2.58	35.87	2.04	40.20	89	207.29	3.41	173.94	3.77
39	2.79	34.96	2.22	39.28	90	221.77	3.18	190.75	3.45
40	3.02	34.05	2.42	38.36	91	236.98	2.94	208.87	3.15
41	3.29	33.16	2.64	37.46	92	253.45	2.70	228.81	2.85
42	3.56	32.26	2.87	36.55	93	272.11	2.44	251.51	2.55
43	3.87	31.38	3.09	35.66	94	295.90	2.17	279.31	2.24
44	4.19	30.50	3.32	34.77	95	329.96	1.87	317.32	1.91
45	4.55	29.62	3.56	33.88	96	384.55	1.54	375.74	1.56
46	4.92	28.76	3.80	33.00	97	480.20	1.20	474.97	1.21
47	5.32	27.90	4.05	32.12	98	657.98	0.84	655.85	0.84
48	5.74	27.04	4.33	31.25	99	1,000.00	0.50	1,000.00	0.50
49	6.21	26.20	4.63	30.39					
50	6.71	25.36	4.96	29.53					

**ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ
ΚΑΛΥΨΕΩΝ ΖΗΜΙΩΝ ΠΑΡΟΜΟΙΩΝ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ**

ΚΑΛΥΨΕΙΣ	ΑΣΠΙΣ	METROLIFE	INTERAM	ΦΟΙΝΙΞ	C. U	N. COLON	NASCO	N.N	ALLIA		
ΠΥΡΑΙΣΤΙΑ ΑΠΟ ΔΑΣΟΣ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		
ΟΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		
ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΑΡΑΧΕΣ, ΑΠΕΡΓΙΕΣ κ.λ.π	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		
ΑΚΟΒΟΥΛΗ ΒΛΑΒΗ, ΒΑΝΔΑΛΙΣΜΟΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		
ΛΗΜΜΥΡΑ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		
ΠΑΡΡΟΗ ΣΩΛΗΝΟΣΕΩΝ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		
ΑΤΑΙΓΙΔΑ, ΘΥΕΛΛΑ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		
ΑΓΕΤΟΣ ΧΙΟΝΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ		
ΑΘΙΖΗΣΗ ΕΔΑΦΟΥΣ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ		
ΡΑΥΣΗ ΚΡΥΣΤΑΛΛΩΝ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		
ΤΩΣΗ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		
ΡΟΣΚΡΟΥΣΗ ΟΧΗΜΑΤΟΣ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		
ΠΟΚΟΜΙΔΗ ΕΡΕΙΠΙΩΝ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		
ΞΟΔΑ ΜΕΤΑΣΤΕΓΑΣΗΣ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		
ΠΩΛΕΙΑ ΕΝΟΙΚΙΩΝ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		
ΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		
ΡΟΣΩΠΙΚΟ ΑΤΥΧΗΜΑ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		
ΛΟΠΗ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		
ΥΤΟΜΑΤΗ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΔΕΙΩΝ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		
ΠΩΛΕΙΑ ΧΡΗΜΑΤΩΝ, ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΚΑΡΤΑΣ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ		
ΑΡΤΟΣΗΜΟ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		
ΟΛΙΚΑ	10.000.000	ΚΤΙΡΙΟ &									
ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	3.000.000	ΠΕΡΙΕΧ ΜΕ ΚΛΟΠΗ	25.133	25.195	30.073	21.078	16.700	23.080	19.650	25.372	28.19

ΗΜΕΙΩΣΗ:

Οι 21 καλύψεις που αναφέρονται είναι εκείνες που έχουν την μεγαλύτερη εφαρμογή στα προγράμματα κατοικιών της αγοράς. Στον πίνακα δεν αναφέρονται οι διαφορές στα όρια καλύψεων.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΝ ΕΤΑΙΡΕΙΟΝ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ (%)	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ (%)
1. Εθνική	20,53	44. Helvetia Ζωής	0,32
2. Interamerican Ζωής	14,87	45. Schweiz Life	0,31
3. Ασπίς	6,45	46. Υδρογείος	0,31
4. Φοινίς	5,67	47. Παγκόσμιος	0,31
5. Αγροτική	5,57	48. Ελληνική Πλωτής	0,28
6. Ανταρτική Ζωής	4,31	49. Γενική Ένωση	0,25
7. Interamerican Ζημιών	2,63	50. Intersuisse Ζημιών	0,25
8. Ασπίς Πρόνοια	2,42	51. Γ.Η. Σκούρης	0,24
9. Ευρωπαϊκή Πλωτή	2,31	52. Εκκοσμάς Λιών	0,22
10. AGF Kosmos	2,30	53. Αργοναυτική	0,22
11. Μαγδεμβούργου Ελλάς	1,85	54. Ορίζων	0,21
12. Πανελλήνιος	1,69	55. Continental	0,19
13. ΕΤΕΒΑ	1,58	56. Intersalονίκα	0,19
14. Ελληνοβρετανική Ζωής	1,26	57. Δυναμής	0,19
15. Ελληνοβρετανική	1,20	58. Citilife	0,17
16. Ευρωπαϊκή Ένωση	1,12	59. Intercontinental	0,17
17. Διεθνής Ένωση	1,11	60. Ερινής	0,17
18. Sun Alliance Ελλάς	1,11	61. Ακμή	0,16
19. Μεσόγειος	1,08	62. Πήγασος	0,13
20. Λαϊκή	1,03	63. Γαλαξίας	0,12
21. Generali Life	0,97	64. Eurostar	0,12
22. International	0,93	65. Ποσειδών	0,11
23. Εμπορική	0,92	66. Nordst. Colon Ζωής	0,11
24. Ήλιος	0,87	67. Προποντις Μέγερνα	0,10
25. Μετρίλλε	0,83	68. Universal Life	0,09
26. Ιονική	0,75	69. Ολυμπιακή-Vici. Ζωής	0,09
27. Nordstern Colonia	0,73	70. Ελληνοκυπριακή	0,08
28. Αιλιαντική Ένωση	0,71	71. Imperial Ελλάς	0,08
29. Ολυμπιακή-Victoria Ζημιών	0,71	72. Γενική Επαγγελματική	0,07
30. Helvetia	0,69	73. Περαία	0,06
31. Προστασία	0,62	74. Le Mans Assurances	0,06
32. AGF Kosmos Ζωής	0,56	75. Μακεδονία	0,06
33. Ελληνικό Lloyd	0,55	76. Scopliff	0,06
34. Gaeer Ελλάς	0,52	77. Commercial Union Life	0,06
35. Γ. Σιδέρης	0,51	78. Intersuisse Ζωής	0,04
36. Πανελλαδική	0,50	79. Ευρώπη	0,04
37. Ελλάς	0,48	80. Άλφα	0,03
38. Συνεταιρική	0,41	81. Intersalονίκα Ζωής	0,03
39. Απόλλων	0,40	82. Πρόοδος	0,03
40. Εθνικό Ίδρυμα Ασφαλείων	0,35	83. Ακμή Ζωής	0,02
41. Cigna Ελλάς	0,33	84. Κυκλοδική	0,02
42. Οικονομική	0,33	85. Εγνατία	0,01
43. Εστία	0,32	86. Ασφαλείες Κρήτης	0,00

ΠΙΝ. 2 ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ ΞΕΝΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ 1992

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΓΕΝΙΚΟΤΗΤΑ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ (%)
1. Nationale Nederlanden Ζωής	Ολλανδική	23,40
2. Alco	ΗΠΑ	22,90
3. RAS	Ιταλική	7,82
4. Assi. Generali	Ιταλική	5,99
5. Schweiz	Ελβετική	5,25
6. Commercial Union	Βρετανική	3,97
7. Cigna	ΗΠΑ	3,81
8. Imperio	Πορτογαλική	3,79
9. Nationale Nederlanden Ζημιών	Ολλανδική	2,31
10. General Accident	Βρετανική	1,74
11. National Union	ΗΠΑ	1,54
12. Assitalia	Ιταλική	1,49
13. Aachianar	Γερμανική	1,29
14. Legal & General	Βρετανική	1,26
15. INA	Βρετανική	1,15
16. Pearl	Βρετανική	1,06
17. UAP IARD	Γαλλική	1,04
18. Rhone Med	Γαλλική	0,86
19. Guardian Royal Exc	Βρετανική	0,81
20. DAS	Γερμανική	0,74
21. Allianz	Γερμανική	0,73
22. Royal Ins. Co	Βρετανική	0,70
23. Royal Ins. Int.	Βρετανική	0,62
24. Nat. Suisse	Ελβετική	0,55
25. Eagle Star	Βρετανική	0,47
26. Municipal	Βρετανική	0,44
27. Avon	Βρετανική	0,39
28. Royal Exc.	Βρετανική	0,37
29. Presenvalitice	Γαλλική	0,37
30. ARAG	Γερμανική	0,37
31. La Baloise	Ελβετική	0,31
32. Tokyo Marine	Ιαπωνική	0,30
33. New Rotterdam	Ολλανδική	0,28
34. Sun	Βρετανική	0,20
35. British & Foreign	Βρετανική	0,20
36. Ballica Scandinavia	Δανική	0,19
37. UAP	Γαλλική	0,19
38. Comp. Assur. Maritime	Γαλλική	0,18
39. Continental	ΗΠΑ	0,15
40. Alliance	Βρετανική	0,15
41. Contingency	Βρετανική	0,14
42. Norwich	Βρετανική	0,13
43. Black Sea	Βρετανική	0,08
44. London Assurance	Βρετανική	0,06
45. Taisho	Βρετανική	0,03
46. Union Marine	Βρετανική	0,02
47. Marine Insurance	Βρετανική	0,02
48. Scottish Union	Βρετανική	0,02
49. Provincial	Βρετανική	0,02
50. Abellie	Γαλλική	0,01
51. Malayan	Φιλιππινέζικη	0,00
52. Yasuda	Ιαπωνική	0,00
53. Trekrone	Δανική	0,00
54. Century	Βρετανική	0,00
55. Guardian Assurance	Βρετανική	0,00

Συνθήκες Ασφαλιστικής Αγοράς

Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος, ο κλάδος των ασφαλειών περιελάμβανε 180 μονάδες το 1991, από τις οποίες οι 34 (29 ελληνικές και 5 ξένες) δραστηριοποιούνται στις ασφαλίσσεις ζωής.

Είναι χαρακτηριστικό ότι, στο σύνολο του Κλάδου, δημιουργήθηκαν 16 νέες μονάδες κατά το 1991, επί συνόλου 164 που λειτουργούσαν το 1990 (αύξηση 10%). Ειδικά στον τομέα ζωής, η αύξηση ήταν 27%, ήτοι 29 μονάδες το 1991 έναντι 23 το 1990 (Πίνακας 1).

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

	ΖΩΗΣ		ΓΕΝΙΚΩΝ		ΜΙΚΤΕΣ		ΣΥΝΟΛΟ
	ΕΛΛΗΝ.	ΑΛΛΟΔ.	ΕΛΛΗΝ.	ΑΛΛΟΔ.	ΕΛΛΗΝ.	ΑΛΛΟΔ.	
1988	14	5	40	74	24	1	158
1989	21	5	44	70	21	1	162
1990	23	5	47	69	19	1	164
1991	29	5	59	68	18	1	180

Πηγή: Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος

Η εξέλιξη αυτή ήταν αποτέλεσμα της έντονης διεύρυνσης της αγοράς, η οποία πέρα από τους εντυπωσιακούς ρυθμούς ανάπτυξης της απέκτησε αξιόλογο μέγεθος από το 1990 και μετά.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι, η παραγωγή των εταιριών που δραστηριοποιούνται στον Κλάδο Ζωής του 1991 ήταν 99 δισ. δρχ. έναντι 48.6 δισ. δρχ. δύο μόλις χρόνια ενωρίτερα (1989). (Πίνακας 2)

Γενικότερα, όπως φαίνεται στον Πίνακα αυτό, οι εταιρίες του κλάδου ζωής αύξησαν την παραγωγή τους 40 φορές από το 1981 ως το 1993, ακολουθώντας μέσο ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης 37%. Ακόμη και τα

τελευταία δύο χρόνια, που τα απόλυτα μεγέθη της παραγωγής ήταν πλέον μεγάλα, οι ρυθμοί διεύρυνσης των εργασιών των μονάδων του Κλάδου παρέμεναν σε εντυπωσιακά επίπεδα.

Πολύ θετική είναι, επίσης, η εξέλιξη της σχέσης ασφάλιστρα ζωής προς ΑΕΠ κατά την ίδια περίοδο.

Ειδικότερα, ενώ το 1981 η δαπάνη για καλύψεις κινδύνων ζωής αποτελούσε το 0,18% του ΑΕΠ, κατά το 1992 το αντίστοιχο ποσοστό είχε πενταπλασιαστεί (0,90%) μετά από μια σταθερή ανοδική πορεία (Πίνακας 3).

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΕΞΕΛΙΞΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΖΩΗΣ

ΕΤΟΣ	ΚΑΘΑΡΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ ΖΩΗΣ ΣΕ ΕΚ. ΔΡΧ.	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ
1981	3.730	
1982	5.270	41,3%
1983	7.300	38,5%
1984	10.400	42,5%
1985	14.570	40,1%
1986	19.400	33,1%
1987	26.700	37,6%
1988	35.876	34,3%
1989	48.572	35,4%
1990	68.291	40,6%
1991	98.996	45,0%
1992	131.147	32,5%
1993	147.882	27,6%

Πηγή: ΕΣΥΕ, Εθνικοί Λογαριασμοί της Ελλάδος

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ ΖΩΗΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ Α.Ε.Π.

ΕΤΟΣ	% ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ Α.Ε.Π.	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ
1981	0,18%	
1982	0,20%	11,11
1983	0,24%	20,00
1984	0,27%	12,50
1985	0,32%	18,52
1986	0,35%	9,30
1987	0,40%	14,28
1988	0,47%	17,50
1989	0,56%	19,14
1990	0,65%	16,07
1991	0,80%	23,08
1992	0,90%	12,50

Πηγή: ΕΣΥΕ, Εθνικοί Λογαριασμοί της Ελλάδος

Σε σχέση με τις λοιπές ευρωπαϊκές χώρες, πάντως, δαπανάται πολύ μικρό μέρος του ΑΕΠ για ασφάλιστρα ζωής. Όπως φαίνεται στον Πίνακα 1 του παραρτήματος, υπάρχουν χώρες όπου το αντίστοιχο ποσοστό είναι μέχρι και 8 φορές ανώτερο (π.χ. Αγγλία), ενώ στις περισσότερες από αυτές είναι 3-5 φορές μεγαλύτερο. Αυτό σημαίνει ότι ο Κλάδος θα γνωρίσει σημαντική ανάπτυξη στο μέλλον, με προοπτική να ξεπεράσει τα 600 δισ. δρχ. (148 δισ.

δρχ. το 1993). Οι πιο πάνω εκτιμήσεις επιβεβαιώνονται από τα δεδομένα του Πίνακα 2 του παραρτήματος, όπου φαίνεται ότι η κατά κεφαλή δαπάνη για ασφάλιστρα ζωής φτάνει π.χ. τα USD 1.142 στην Αγγλία ή USD 180 στην Ισπανία, έναντι USD 60 στην Ελλάδα. Παρά την κάποια καθυστέρηση που παρουσιάζει η Χώρα μας στην οικονομική ανάπτυξη, σε σχέση με τις λοιπές χώρες, η διαφορά στην κατά κεφαλή δαπάνη είναι πολύ μεγάλη και δημιουργεί προσδοκίες για σημαντική διεύρυνση της αγοράς ασφαλειών ζωής.

Η θέση της METROLIFE στον ανταγωνισμό

Ο Κλάδος Ζωής περιλαμβάνει 34 μονάδες, από τις οποίες οι 11 καλύπτουν περισσότερο από το 90% της αγοράς. Η παραγωγή των εταιριών αυτών, που παρουσιάζεται στον Πίνακα 3 του παραρτήματος, ήταν 138,7 δισ. δρχ. το 1993, έναντι συνολικής παραγωγής 147,9 δισ. δρχ., δηλαδή το μερίδιό τους ήταν 93,8%, έναντι 87-89% κατά τα προηγούμενα 4 χρόνια.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΓΟΡΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΚΛΑΔΟΥ ΖΩΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ Α.Ε.Π. ΓΙΑ ΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ (1)

ΧΩΡΑ	% Α. Ε. Π.						
	1992	1991	1990	1989	1988	1987	1986
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	7,30%	7,00%	6,24%	5,97%	4,89%	5,25%	4,95%
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	5,20%	5,40%	5,62%	6,53%	5,80%	7,60%	4,99%
ΕΛΒΕΤΙΑ	5,00%	4,80%	4,49%	4,81%	4,85%	4,45%	4,05%
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	4,50%	4,50%	4,18%	3,62%	3,23%	2,92%	2,67%
ΦΙΛΑΝΔΙΑ	4,30%	4,70%	4,42%	3,70%	3,55%	3,33%	3,16%
ΓΑΛΛΙΑ	3,80%	3,40%	3,90%	3,20%	2,53%	2,15%	1,83%
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	2,30%	2,20%	2,21%	2,20%	3,08%	2,86%	2,53%
ΣΟΥΗΔΙΑ	2,80%	3,10%	2,51%	3,58%	2,89%	2,50%	4,87%
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	4,40%	2,00%	1,60%	1,16%	0,96%	0,84%	
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	2,30%	2,20%	1,89%	1,95%	2,08%	2,03%	2,62%
ΑΥΣΤΡΙΑ	1,50%	1,50%	1,55%	1,66%	1,62%	1,44%	1,32%
ΔΑΝΙΑ	2,20%	2,10%	1,85%	1,74%	1,88%	1,67%	1,75%
ΒΕΛΓΙΟ	1,70%	1,20%	1,18%	1,22%	1,23%	1,23%	1,10%
ΙΣΠΑΝΙΑ	1,40%	1,10%	0,91%	0,90%	2,05%	1,27%	0,45%
ΠΟΡΤΟΓΑΛΛΙΑ	1,10%	1,00%	0,81%	0,64%	0,54%	0,35%	
ΚΥΠΡΟΣ	1,60%	1,50%	1,29%	1,23%			
ΙΤΑΛΙΑ	0,80%	0,70%	0,60%	0,62%	0,58%	0,51%	0,40%
ΕΛΛΑΔΑ	0,90%	0,80%	0,65%	0,56%	0,47%	0,40%	0,35%

(1) SIGMA/SWISS RE

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΩΝ (ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΚΑΤΟΜ. ΔΡΧ.)

	1993	1992	1991	1990	1989
INTERAMERICAN	40.666	34.100	27.356	19.695	14.475
NATION.-NEDERL.	22.977	17.778	12.175	7.696	4.669
ΕΘΝΙΚΗ	22.210	18.810	14.027	10.516	6.619
ALICO	15.019	14.375	13.059	6.402	5.723
ΑΓΡΟΤΙΚΗ	9.287	7.902	7.064	5.917	4.511
ΑΣΠΙΣ	7.677	5.825	4.257	2.913	1.930
ΑΣΤΗΡ	4.663	3.596	3.290	2.587	2.005
METROLIFE	4.544	2.881	1.916	1.124	708
ΕΛΛΗΝΟΒΡΕΤΑΝΙΚΗ	4.287	3.451	2.492	1.724	1.152
AGF-ΚΟΣΜΟΣ	4.067	2.873	1.580	751	373
GENERALI LIFE	3.370	2.527	1.855	1.305	1.003
ΣΥΝΟΛΟ	138.767	114.118	89.071	60.630	43.168
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΞΕΛΙΞΗΣ	21,60%	28,12%	46,91%	40,45%	
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ	147,882	131.147	98,996	68.291	48.572
	12,76%	32,48%	44,96%	40,60%	
ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ	93,84%	87,02%	89,97%	88,78%	88,87%

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΟ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΗΣ Ε.Ε. (ΠΟΣΑ ΣΕ US-\$)

ΧΩΡΑ	1992	1991	1990	1989	1988	1987	1986
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	1.142,40	1.317,70	1.145,83	850,50	715,70	705,80	479,30
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	701,30	726,00	732,93	692,50	526,80	711,00	362,40
ΕΛΒΕΤΙΑ	1.692,30	1.723,00	1.635,00	1.356,80	1.330,90	1.357,30	938,00
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	918,40	935,70	834,94	604,00	493,90	483,20	359,50
ΦΙΛΑΝΔΙΑ	776,90	1.139,40	1.284,22	913,10	756,60	674,40	479,50
ΓΑΛΛΙΑ	831,10	773,20	692,44	600,90	456,80	381,70	256,00
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	523,50	505,30	563,03	470,60	597,60	594,90	414,50
ΣΟΥΗΔΙΑ	667,40	926,00	689,35	821,60	609,50	513,00	446,70
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	1.076,30	510,30	390,22	252,60	186,50	178,40	127,80
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	647,60	601,90	499,92	437,80	444,30	432,20	437,40
ΑΥΣΤΡΙΑ	349,40	349,30	335,10	308,00	265,80	252,10	183,60
ΔΑΝΙΑ	595,00	571,30	505,92	392,80	386,00	371,00	308,40
ΒΕΛΓΙΟ	356,20	270,30	261,40	211,70	187,70	198,90	141,30
ΙΣΠΑΝΙΑ	180,80	159,80	120,32	103,60	183,20	107,50	
ΠΟΡΤΟΓΑΛΛΙΑ	86,60	66,40	49,19	29,00	20,70	13,00	
ΙΣΛΑΝΔΙΑ	23,90	26,10	22,68	16,00	16,00		
ΚΥΠΡΟΣ	136,10	123,90	104,97	84,10			
ΙΤΑΛΙΑ	149,80	161,10	132,93	100,10	84,00	74,40	46,20
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	14,30	23,90	13,99	12,90	11,40	12,90	
ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑ	17,50	18,60	17,92	26,90	68,20	65,40	55,90
ΕΛΛΑΔΑ	60,00	56,90	43,47	31,30	23,60	20,30	
ΠΟΛΩΝΙΑ	9,00	5,00	1,42	0,40	3,00	3,80	
ΤΟΥΡΚΙΑ	3,10	2,90	2,63	1,20	0,50	0,50	

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΥΨΟΣ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ

	1993	1992	1991	1990	1989
INTERAMERICAN	1	1	1	1	1
NATION.-NEDERL.	2	3	4	3	4
ΕΘΝΙΚΗ	3	2	2	2	2
ALICO	4	4	3	4	3
ΑΓΡΟΤΙΚΗ	5	5	5	5	5
ΑΣΠΙΣ	6	6	6	6	7
ΑΣΤΗΡ	7	7	7	7	6
ΜΕΤΡΟΛΙΦΕ	8	9	9	12	13
ΕΛΛΗΝΟΒΡΕΤΑΝΙΚΗ	9	8	8	8	8
ΑΓΦ-ΚΟΣΜΟΣ	10	10	11	13	16
GENERALI LIFE	11	11	10	9	9

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

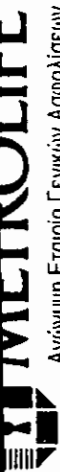
ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΚΑΙ Ο ΡΥΘΜΟΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ

	1993	1992	1991	1990
INTERAMERICAN	19,26%	24,65%	38,90%	36,06%
NATION.-NEDERL.	29,24%	46,02%	58,20%	64,83%
ΕΘΝΙΚΗ	18,08%	34,10%	33,39%	58,88%
ALICO	4,48%	10,08%	103,98%	11,86%
ΑΓΡΟΤΙΚΗ	17,53%	11,86%	19,38%	31,17%
ΑΣΠΙΣ	31,79%	36,83%	46,14%	50,93%
ΑΣΤΗΡ	29,67%	9,30%	27,17%	29,03%
ΜΕΤΡΟΛΙΦΕ	57,72%	50,37%	70,46%	58,76%
ΕΛΛΗΝΟΒΡΕΤΑΝΙΚΗ	24,22%	38,48%	44,55%	49,65%
ΑΓΦ-ΚΟΣΜΟΣ	41,56%	81,84%	110,39%	101,34%
GENERALI LIFE	33,36%	36,23%	42,15%	30,11%

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΡΥΘΜΟΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ

	1993	1992	1991	1990	1989
INTERAMERICAN	27,50%	26,00%	27,63%	28,84%	29,80%
NATION.-NEDERL.	15,54%	13,56%	12,30%	11,27%	9,61%
ΕΘΝΙΚΗ	15,02%	14,34%	14,17%	15,40%	13,63%
ALICO	10,16%	10,96%	13,19%	9,37%	11,78%
ΑΓΡΟΤΙΚΗ	6,28%	6,03%	7,14%	8,66%	9,29%
ΑΣΠΙΣ	5,19%	4,44%	4,30%	4,27%	3,97%
ΑΣΤΗΡ	3,15%	2,74%	3,32%	3,79%	4,13%
ΜΕΤΡΟΛΙΦΕ	3,07%	2,20%	1,94%	1,65%	1,46%
ΕΛΛΗΝΟΒΡΕΤΑΝΙΚΗ	2,90%	2,63%	2,52%	2,52%	2,37%
ΑΓΦ-ΚΟΣΜΟΣ	2,75%	2,19%	1,60%	1,10%	0,77%
GENERALI LIFE	2,28%	1,93%	1,87%	1,91%	2,06%

Ανώνυμη Εταιρία Γενικών Ασφαλίσεων

Λεωφ. Συγγρού 234, Αθήνα 176 72, Τηλ.: 9589414-9, Τεlex: 223658 METR GR, Fax: 9329515 - Α.Φ.Μ.: 94327198

ΑΝΑΝΕΩΣΤΗΡΙΟ ΚΑΙ ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ

ΚΛΑΔΟΣ _____ ΠΥΡΟΣ _____

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ

Όνοματεπώνυμο _____
Διεύθυνση Αλληλογραφίας _____
Πόλη _____ ΤΚ _____
Τηλέφωνο _____
Επάγγελμα _____ Α.Φ.Μ. _____
ΔΟΥ _____

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟΥ

Αριθ. Συμβολαίου 0202488 Αριθ. Αποδείξης 10211841
Διεύθυνση Κινδύνου ΔΙΠΛΑ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ
Πόλη _____ ΤΚ _____
Διάρκεια *** ΑΠΟ: 09/09/94 ΕΩΣ: 09/09/95
Κωδικός Παραγωγού A120031
Ασφαλιζόμενο Κεφάλαιο 4.000.000

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ

Νόμισμα ΔΡΑΧΜΕΣ
Καθαρά ασφάλιστρα 8.000
Δικαιώμα Συμβολαίου 800
Φ.Κ.Ε. 1.760
Χαρτόσημο 253
ΟΛΙΚΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ 10.813

ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ _____

ΠΛΗΡΩΤΕΟ ΠΟΣΟ

10.813

Ημερομηνία Εισπραξης 3/10/94

Ο εισπράκτορας

N. ΤΟΛΙΑΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ 01/09/94

METROLIFE

Ανώνυμη Εταιρία Γενικών Ασφαλίσεων

Λεωφ. Συγγρού 234, Αθήνα 176 72, Τηλ. : 95894 14-9, Telex: 223658 METR GR, Fax: 9329515 - Α.Φ.Μ.: 94327198

ΑΝΑΝΕΩΤΗΡΙΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ ΚΛΑΔΟΥ ΠΥΡΟΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ 202488 / 102	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΕΛΑΤΗ 11841 0007492	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ A120031	ΕΝΑΡΞΗ 09/09/94	ΛΗΞΗ 09/09/95
------------------------------------	---------------------------------	------------------------------	--------------------	------------------

ΠΑΤΕΡΝΟΜΟ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ	Δ.Ο.Υ.	Α.Φ.Μ.	Τ.Κ. ΑΔΤ
--	--------	--------	-------------

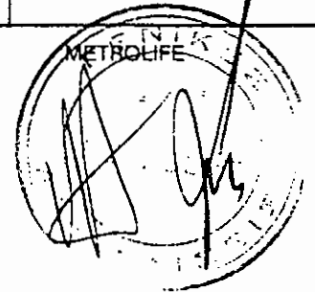
Κ Α Λ Υ Ψ Ε Ι Σ		ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ	4.000.000x 2,0000 %	8.000

ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ *****10.813***

ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ 8.000	ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ 800	Φ.Κ.Ε. 1.760	ΧΑΡΤΟΣΗΜΟ 253	ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ 10.813
-----------------------------	----------------------------	-----------------	------------------	------------------------------

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ
Αθήνα 01/09/94

ΜΕ ΤΟ ΑΝΑΝΕΩΤΗΡΙΟ ΑΥΤΟ ΠΑΡΑΤΕΙΝΕΤΑΙ Η ΙΣΧΥΣ ΤΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟΥ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΠΟΥ ΕΙΧΕ ΣΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΕΠΕΤΕΙΟ ΤΟΥ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟΥ 0202488	ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΟΣ
-----------------------	---------------

Επί διαμερίσματος του δευτέρου ορόφου, (οριζόντιος ιδιοκτησία), πολυόροφης οικοδομής, κατασκευασμένης από πέτρες με εροφή από κεραμίδια σε ξύλινα δοκάρια, που βρίσκεται δίπλα στο Γυμνάσιο στην και χρησιμεύει ολόκληρη για κατοικίες.

ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: 4.000.000 X 2,00 %.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟΥ ΠΥΡΟΣ

ΑΡΘΡΟ 1

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ - ΕΚΤΑΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Η ΜΕΤΡΟΛΙΦΕ ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ που στο εξής για συντομία θα αναφέρεται «Η ΕΤΑΙΡΙΑ» ασφαλίσει κάθε κινητό ή ακίνητο, που περιγράφεται σ' αυτό το ασφαλιστήριο συμβόλαιο της, από υλικές ζημιές που προξενούνται ως συνέπεια πυρκαϊάς ή κεραυνού έναντι καταβολής ασφαλιστρού σύμφωνα με τα εκάστοτε ισχύοντα τιμολόγια. Σαν ζημιές που προκλήθηκαν από την πυρκαϊά, εξαιρούνονται και οι απώλειες ή ζημιές που θα υποστούν τα ασφαλισμένα αντικείμενα α) από πυρκαϊά σε άλλη γειτονική οικοδομή ή από μέτρα που λήφθηκαν για να περιοριστεί ή να σβηστεί η πυρκαϊά, β) από οποιαδήποτε αιτία κατά την μετακόμισή τους, που θα γίνει με σκοπό να διασωθούν από την πυρκαϊά, και γ) ζημιές που θα προκληθούν από την κατεδάφιση της ασφαλισμένης οικοδομής, που θα γίνει με σκοπό την περιστολή ή καταστολή της φωτιάς.

Ως πυρκαϊά σύμφωνα με το ασφαλιστήριο συμβόλαιο αυτό, θεωρείται μόνο η δημιουργία εστίας πυρός και η καλυψή του περιλαμβάνει μόνο τις ζημιές που προέρχονται από αυτήν. Επίσης διευκρινίζεται ότι η κάλυψη από κεραυνό ισχύει μόνο για το ή τα ασφαλισμένα αντικείμενα που άμεσα θα υποστούν ζημιά από τον κεραυνό.

ΑΡΘΡΟ 2

ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΠΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΟΝΤΑΙ

Η ασφάλιση αυτή δεν καλύπτει ζημιά, που έχει προξενηθεί, άμεσα ή έμμεσα από κάποιο ή ως συνέπεια κάποιοι από τα παρακάτω γεγονότα:

- 1 Πόλεμο, εχθροπραξίες ή επιχειρήσεις που μοιάζουν με παλεμικές είτε έχει κηρυχθεί πόλεμος είτε όχι.
- 2 Πολιτικές ταραχές, αγανακτίες ή απεινίες, ανταρσίες, στρατιωτική ή λαϊκή εξέγερση, αντιστάση κατά της αρχής, κίνημα επανάσταση, στρατιωτικό νόμο ή κατάσταση πολιορκίας.
- 3 Από κάθε πράξη ποσώπου που ενεργεί για λογαριασμό ή με συσχέτιση οργάνωσης, που οι πράξεις της αποβλέπουν στην ανατροπή με τη βία της νόμιμης ή DE FACTO κυβέρνησης ή στον επηρεασμό της με τρομοκρατία ή βία.
- 4 Από τρομοκρατικές ενέργειες μεμονωμένες ή όχι.
- 5 Από διαταγές αρχής που δεν αφορούν πυρκαϊά που βρίσκεται σε εξέλιξη.
- 6 Από ζυμώσεις του ίδιου του ασφαλισμένου αντικειμένου ή από ελάττωμα έμφυτο που υπάρχει μέσα στο ασφαλισμένο αντικείμενο.
- 7 Από θέρμανση ή ξήρανση που υποβλήθηκε το ασφαλισμένο αντικείμενο με οποιοδήποτε τρόπο.
- 8 Από σεισμό, ηφαιστιακή έκρηξη ή άλλη παρόμοια ασυνήθιστη βία φυσική ή γεωλογική διαταραχή, από τυφώνα, καίλαπα, ανεμοστρόβιλο, κυκλώνα ή από άλλη εξαιρετική ατμοσφαιρική διαταραχή.
- 9 Στις περιπτώσεις που μέσα στο κτίριο που ασφαρίζεται με αυτό το ασφαλιστήριο είναι αποθηκευμένα βενζίνη, βενζινοάδα, νκαζολίνη, ανθρακασθέρσιο, νάφθα ή άλλες ομοειδής ευφλεκτές ύλες, πυρεία κάθε είδους, πυριτίδα ή βινυλιτίδα, θειοθακοπυριτίδα, νιτρονιλικερίνη ή άλλες παρόμοιες εκρηκτικές ή εμπρηστικές ύλες, εκτός αν στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο υπάρχει ρητή αναφορά για το αντίθετο. Στην περίπτωση όμως αυτή ο ασφαλισμένος υποχρεώνεται με ποινή έκπτωσης των δικαιωμάτων του για αποζημίωση από αυτό το συμβόλαιο να συμμορφώνεται με τις σχετικές διατάξεις που εκδίδονται από την αρμόδια αρχή για την αποθήκευση αυτών των ειδών.
- 10 Από έκρηξη ή εκπυροσκόρτηση. Εξαιρετικά καλύπτονται:

α) Οι ζημιές που προκάλεσε η πυρκαϊά, έστω και αν αυτή προκλήθηκε από έκρηξη ή εκπυροσκόρτηση (Εμπορικός Νόμος, άρθρο 214)

β) Οι ζημιές που θα γίνουν στο κτίριο ή το περιεχόμενο ξενοδοχείων ή στο κτίριο ή το περιεχόμενο οικιών ή διαμερισμάτων που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο για κατοικίες ή για γραφεία από έκρηξη λέβητα, κεντρικής θέρμανσης, και/ή θερμολόγωνα, και/ή των για οικιακή αποκλειστικά χρήση φιαλών, ή συσκευών ή εγκαταστάσεων υγραερίου, ή φωταερίου που είναι εγκατεστημένα μέσα στο κτίριο που περιγράφεται σ' αυτό το συμβόλαιο, ανεξάρτητα αν στη συνέχεια αυτής της έκρηξης ακολουθήσε ή όχι πυρκαϊά.

Δεν καλύπτονται όμως οι ζημιές που θα προξενηθούν από έκρηξη λέβητα παραγωγής ατμού ή αεροσυμπιεστή.

11 Τις ζημιές σε μηχανές, ηλεκτρικές ή ηλεκτροκίνητες συσκευές, ηλεκτρικές εγκαταστάσεις, κάθε είδους ενοαλεία ή οποιαδήποτε άλλα αντικείμενα (αναβατήρες, κ. λ. π.) από υπέρταση ταχύτητας, υπερτάσεις, θραυκυκλώμα, θέρμανση, σχηματισμό τόξου και διαφυγή ηλεκτρικού ρεύματος οποιαδήποτε και αν είναι η αιτία των διαταραχών αυτών, ακόμα και κεραυνός. Γίνεται σαφές ότι η εξάρτηση αυτή θα εφαρμοστεί μόνο στο ηλεκτροικό μηχανήμα ή τα ηλεκτροικά μηχανήματα και συσκευές, ενοαλεία κ. λ. π. ή στο τμήμα ηλεκτρικής εγκατάστασης και περιλαμβάνει η εξάρτηση αυτή ακαιδώς και μόνο τα μηχανήματα ή εγκατα-

στάσεις που πλήγηκαν από το ατύχημα και όχι και τις άλλες ηλεκτρικές μηχανές ή εγκαταστάσεις που καταστράφηκαν ή πλήγηκαν από πυρκαϊά η οποία προκλήθηκε από το ατύχημα που συνέβη στην ή στις παραπάνω ηλεκτρικές μηχανές, συσκευές, εγκαταστάσεις ή εργαλεία.

12. Από κλοπή ή εξαφάνιση των ασφαλισμένων αντικειμένων είτε αυτή έγινε κατά την διάρκεια της πυρκαϊάς είτε ύστερα από αυτή.

13. Από πυρκαϊά που προκαλείται από εμπρησμό ή και από αμέλεια, σε δάση, συστάδες δένδρων ή θάμνων, λοχμών, λοιμώνων, ή από εκχέρωση του εδάφους που διενεργείται με φωτιά.

14. Από πυρηνικά όπλα ή ότι αποτελεί επακόλουθο συνέπειά τους. Επίσης από ιονίζουσες ακτινοβολίες ή μόλυνση προερχόμενη από ραδιενέργεια, από οποιοδήποτε πυρηνικό καύσιμο, ή που προκύπτει απ' αυτήν, ή που αποτελεί επακόλουθο συνέπειά της. Στην εξαίρεση αυτή ως καύση θεωρείται και κάθε αυτοδύναμη εξέλιξη (PROCESS) πυρηνικής σχάσης.

15. Τα έξοδα αποκομιδής των συντριμμάτων ή απορριμμάτων των αντικειμένων που έπαθαν θλάση από πυρκαϊά ή κευρανό.

Κάθε απώλεια ή ζημία που συμβαίνει κατά τη διάρκεια ανωράλων συνθηκών (φυσικών ή άλλων) καθώς και κάθε απώλεια ή ζημία που προξενείται από κάποιο ή με κάποιο ή εξ' αιτίας κάποιου από τα γεγονότα που αναφέρονται πιο πάνω, θα θεωρείται ότι είναι απώλεια ή ζημία που δεν καλύπτεται με την παρούσα ασφάλιση, εκτός και σε όση έκταση αποδειχτεί ο ασφαλισμένος ότι η απώλεια ή η ζημία προήλθε από κινδύνους που καλύπτονται με το παρόν, ανεξάρτητα αν υπήρχαν οι συνθήκες που αναφέρονται πιο πάνω.

Σε κάθε αγωγή, δίκη ή άλλη διαδικαστική πράξη κατά την οποία η Εταιρεία ισχυρίζεται ότι οποιαδήποτε απώλεια ή ζημία δεν καλύπτεται από την παρούσα ασφάλιση, λόγω των διατάξεων του παρόντος άρθρου, το βάρος της απόδειξης, για το ότι η απώλεια ή η ζημία καλύπτεται από αυτό το ασφαλιστήριο, θα έχει ο ασφαλισμένος.

ΑΡΘΡΟ 3

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ή ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΑ ΚΑΤΟΠΙΝ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

Αν δεν συμφωνήθηκε ρητά και ειδικά το αντίθετο στον πίνακα ασφαλισώς αποκλείονται εντελώς από την ασφάλιση:

1. Τα έγγραφα, τα παραστατικά αξίας, οι τίτλοι, οι σουλονιές, οι τραπεζικές επιταγές, οι συναλλαγματικές, τα τραπεζογραμμάτια, τα γραμμάτια σε διαταγή, τα υποσχετικά, τα έννομα κάθε είδους με τα οποία έχει συσταθεί ή αποδεικνύεται μια έννομη σχέση, τα λαχεία, τα δελτία προ-πό και παρόμοια, κοσμήματα, οι ράβδοι από χρυσό, άργυρο ή από οποιοδήποτε άλλο πολύτιμο ή ημιπολύτιμο στοιχείο, τα νομίσματα (μεταλλικά ή χαρτονόμισμα), τα γραμματόσημα, τα λογιστικά βιβλία, τα υποδείγματα, τα σχέδια, οι κώτσες και τα κάθε είδους προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών ως και επίσης τα μέταλλα, τα κύπελα αγώνων και άλλα παρόμοια.

2. Οι κάθε είδους ή φύσεως εκρηκτικές ή ευπορητικές ύλες.

3. Αν στα ασφαλισμένα αντικείμενα περιλαμβάνονται και τούτοι θιβλίων συμφωνείται ρητά ότι η Εταιρεία σε περίπτωση ζημιάς δεν θα αποζημιώσει ολόκληρη την αξία των έργων που θλαφτηκαν, αλλά μόνο την αξία των τόνων που καταστράφηκαν ή τμήματα του έργου και σε περίπτωση που αυτό έχει αποσυρθεί από την κυκλοφορία η αξία του υπολογίζεται παίρνοντας σαν βάση την τιμή της σύνθεσης του χαρτίου και του τραβήγματος αυτών των τόνων ή τμημάτων των έργων σε καμία όμως περίπτωση δεν θα είναι υποχρεωμένη η Εταιρεία να πληρώσει ποσό ανώτερο από την εμπορική τιμή αυτών των τόνων (ή των τμημάτων έργων) την ημέρα της ζημιάς, εφ'όσον αφαιρεθούν όλες οι εκπτώσεις και τα κέρδη. Τα χειρόγραφα και σπάνια βιβλία εξαιρούνται από την ασφάλιση.

4. Γενικά συλλογές από αντικείμενα σπάνια ή κειμήλια ή αντικείμενα που έχουν συναισθηματική αξία.

ΑΡΘΡΟ 4

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΜΕΧΡΙ ΟΡΙΣΜΕΝΟΥ ΠΟΣΟΥ

Όταν πρόκειται για ζημιά σε πίνακες ζωγραφικής, εκθέτες, αντικείμενα γλυπτικής, ξυλαγλυπτικής, ελεφαντοστούν, σπάνια ένοα τέχνης, αντικές, χαλιά ιδιαίτερης αξίας, κάθε είδους ασπόμενα σκεύη, διακοσμητικά αντικείμενα από κρύσταλλο, φαγιάνη ή πορσελάνη, γυυνασικά, κεντήματα, ρολόγια τσίχου, ηλεκτρονικά, στερεοφωνικά συσκευαστήματα, VIDEO, έγχρωμες τηλεοράσεις, ακοιθές φωτογραφικές μηχανές, κυάλια, τηλεσκόπια, μικροσκόπια, κινηματογραφικές μηχανές λήψης και προβολής, αθλητικό εξοπλισμό οποιασδήποτε είδους αν δεν μνημονεύονται στην αναλυτική κατάσταση αυτού του συμβολαίου που περιλαμβάνει την περιγραφή και την αξία κάθε αντικειμένου χωριστά, η ζημιά αυτή καλύπτεται με το παρόν ασφαλιστήριο μόνο μέχρι του ποσού του 5% του ασφαλισμένου κεφαλαίου, μη δυναμένου να υπερβεί τα ποσό των 200.000 δρχ. για κάθε τεμάχιο. Περισσότερα κομμάτια, που αποτελούν σύμφωνα με την συνηθισμένη στις συναλλαγές αντίληψη και με το συνηθισμένο προσορισμό τους, ένα ενιαίο σύνολο (πχ. σεσθί-ταίο) θεωρούνται ως ένα τεμάχιο.

ΑΡΘΡΟ 5

ΚΑΤΑΡΤΗΣΗ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Αυτός που επιθυμεί να ασφαλισθεί, έχει την υποχρέωση να δηλώσει με ακρίβεια το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση της κατοικίας του, όταν πρόκειται για νομικό πρόσωπο την επωνυμία του, το επάγγελμα που ασκεί, με ποια ιδιότητα και για το συμφέρον ποιου ενεργεί, το ποσό για το οποίο συμφωνεί να ασφαλισθεί και τις παρακάτω λεπτομέρειες:

Όταν πρόκειται για ασφάλιση ακινήτων, την ακριβή τοποθεσία τους, τα υλικά με τα οποία είναι κατασκευασμένα, τα επαγγέλματα που ασκούνται μέσα σ' αυτά, το είδος των εμπορευμάτων που βρίσκονται σ' αυτά, εάν υπάρχουν στα ίδια ακίνητα μηχανήματα θερμάνσεως, εκτός αν πρόκειται για εστίες και θερμάστρες για οικιακή χρήση και εάν γειτονεύουν με οικοδομές, που από την κατασκευή τους ή από την εργασία που ασκείται μέσα σ' αυτές, ή από τα εμπορεύματα που περιέχονται σ' αυτές είναι επικίνδυνες. Όταν δε, πρόκειται για ασφάλιση κινητών, το είδος αυτών, το χώρο μέσα στον οποίο βρίσκονται, την τοποθεσία και τα υλικά με τα οποία είναι κατασκευασμένες οι οικοδομές μέσα στις οποίες βρίσκονται, και αν οι οικοδομές αυτές συνρρεύουν με άλλες, στις οποίες ασκούνται εργασίες επικίνδυνες.

Σε περίπτωση που παραλείπει ο ασφαλισμένος να κάνει τις δηλώσεις αυτές ή κάνει ανακριβείς δηλώσεις, αυτό έχει σαν συνέπεια να είναι άκυρη η ασφάλιση και ο ασφαλισμένος να μην έχει οποιοδήποτε δικαίωμα για αποζημίωση σε περίπτωση που θα συμβεί ζημιά. Γενικά δε εάν αποσιωπήσει ή κάνει ψευδή δήλωση, με την οποία να εμφανίζονται ανακριβή, το είδος, το μέγεθος του κινδύνου και η πιθανότητα να συμβεί αυτός, κάνουν άκυρο το ασφαλιστήριο. Την ίδια συνέπεια έχει και η ανακριβής δήλωση και σε κάθε περίπτωση που περιέχεται στο έντυπο της προτάσεως ασφαλίσεως.

Το ασφαλιστήριο συντάσσεται με βάση τις παραπάνω δηλώσεις του ασφαλισμένου σύμφωνα με τις οποίες υπολογίζονται και τα ασφαλιστά. Επειδή η ασφάλιση είναι μέσο προστασίας και μόνο του ασφαλισμένου από τις ζημιές που θα μπορούσε να πάθει, ο ασφαλισμένος δεν μπορεί να επικαλεστεί τα ασφαλιστικά ποσά του συμβολαίου, τις περιγραφές και τις εκτιμήσεις που αναφέρονται σ' αυτά και το ασφαλιστικό που πλήρωσε, ότι αποτελούν αυτά αναγνώριση, απόδειξη ή τεκμήριο, ότι υπήρχαν τα αντικείμενα που εμφανίζονται σαν ασφαλισμένα κατά τον χρόνο του ατυχήματος και για την ανασφερόμενη αξία τους.

Σε κάθε περίπτωση ή αποζημίωση, όταν υπάρχει υποχρέωση της εταιρίας, κανονίζεται με βάση την πρωταρχική αξία των ασφαλισμένων αντικείμενων, κατά τον χρόνο που τυχόν θα γινόταν το ατύχημα, δίδεται δε και αποδεικνύεται η αξία αυτή, όπως ορίζεται σε άλλους όρους του παρόντος ασφαλιστηρίου.

Η Εταιρία έχει το δικαίωμα, όχι όμως και την υποχρέωση, να επιβεβαιώσει όταν θέλει και σε λογικές (ευλογικές) μερες και ώρες, τα ασφαλισμένα αντικείμενα (κινητά και ακίνητα), ιδιαίτερα δε, πριν αποδοχθεί την πρόταση ασφαλίσεως, όταν μεταβιβάζονται αυτά σε τρίτο πρόσωπο ή όταν ο ασφαλισμένος επιχειρεί μεταβολές ή ακόμα και χωρίς να συντρέχει κάποια από τις αμέσως παραπάνω προϋποθέσεις, αλλά κατά την κρίση της.

ΑΡΘΡΟ 6

ΠΩΣ ΙΣΧΥΕΙ Η ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΑΙ ΠΩΣ ΚΑΝΟΝΙΖΕΤΑΙ Η ΠΛΗΡΩΜΗ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ

Οι υποχρεώσεις της Εταιρίας προς τον ασφαλισμένο καθορίζονται από το ασφαλιστήριο και από τις πρόσθετες πράξεις που εκδίδονται με βάση τις δηλώσεις του ασφαλισμένου και τις ειδοποιήσεις αυτού για τις μεταβολές που έχουν γίνει στον κίνδυνο ή στο ασφαλισμένο αντικείμενο, σύμφωνα με τους Γενικούς και Ειδικούς όρους, είτε αυτοί είναι έντυποι, είτε δακτυλογραφημένοι. Όρος που δεν περιλαμβάνεται στους Γενικούς και Ειδικούς όρους, στον πίνακα ασφαλίσεως, στο ασφαλιστήριο και στις πρόσθετες πράξεις θεωρείται και είναι άκυρος και χωρίς αποτέλεσμα για την Εταιρία. Τα ασφαλιστά πληρώνονται εφ' άπαξ ή τυπιαστικά, προκαταβολικά σε μετρητά, όπως και τα δικαιώματα, οι φόροι και τα χαρτόσημα με την παράδοση του ασφαλιστηρίου συμβολαίου, που χωρίς αυτή την πληρωμή δεν έχει καμιά ισχύ.

Η τυχόν καταβληθείσα προκαταβολή σε καμιά περίπτωση δεν εξομοιώνεται με το σφειλόμενο ασφαλιστικό έστω και κατά κλάσμα αυτού, εκτός εάν η δοθείσα προκαταβολή καλύπτει ολόκληρο το ασφαλιστικό ή την συμφωνηθείσα με το συμβόλαιο αυτό δόση του. Σε περίπτωση που γίνει ζημιά και δεν έχουν πληρωθεί τα ασφαλιστά ανανέωσης η Εταιρία τα παρακρατεί από το ποσό της αποζημίωσης.

ΑΡΘΡΟ 7

ΣΥΝΑΣΦΑΛΙΣΗ

Εάν τα ασφαλισμένα αντικείμενα, ακίνητα ή κινητά, είναι επίσης ασφαλισμένα συνολικά ή μερικά και με άλλα συμβόλαια, που έχουν εκδοθεί πριν από την έναρξη του παρόντος, ο ασφαλισμένος έχει την υποχρέωση να δηλώσει τις ασφαλίσεις αυτές στην Εταιρία, κατά τη σύναψη της ασφάλισης. Αν τέτοιες ασφαλίσεις με τέτοια συμβόλαια επακολουθήσουν, ο ασφαλισμένος έχει την ίδια υποχρέωση, να ενημερώσει αμέσως την εταιρεία, ώστε αυτή να εκδόσει πρόσθετη πράξη ή να προσθέσει τη γνωστοποίηση αυτή στο ασφαλιστήριο. Σε περίπτωση που ο ασφαλισμένος παραλείψει να κάνει αυτή τη δήλωση στην Εταιρία, είτε για ασφαλιστήρια που υπήρχαν πριν από την ασφάλιση στην Εταιρία, είτε για ασφαλιστήρια που θα συνά-

φει μετά τότε χάνει κάθε δικαίωμα για αποζημίωση από την Εταιρία. Οι ασφαλίσεις που έχουν γίνει σε άλλες Εταιρίες, θα θεωρούνται πάντοτε ότι καλύπτουν τον ίδιο κίνδυνο από κοινού ανεξάρτητα από την χρονολογία που θα φερθούν, εκτός αν γίνει διαφορετική συμφωνία με την Εταιρία. Κάθε δε ζημιά που τυχόν θα μπορούσε να συμβεί στη διάρκεια που θα ισχύει το ασφαλιστήριο, θα κατανεμεται σε όλες τις Ασφαλιστικές Εταιρίες ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής στον ασφαλισμένο κίνδυνο της κάθε μιας. Εάν τα ασφαλισμένα αντικείμενα με αυτό το ασφαλιστήριο συμβόλαιο έχουν παράλληλα ασφαλισθεί με ασφαλιστήριο κάποιου άλλου κλάδου της ίδιας ή οποιασδήποτε άλλης ασφαλιστικής Εταιρίας η αποζημίωση που θα σφείλεται από αυτό εδώ το συμβόλαιο περιορίζεται μόνο στα ποσόν που τυχόν δεν καλύπτουν τα άλλα υπάρχοντα ασφαλιστήρια συμβόλαια.

ΑΡΘΡΟ 8

ΑΛΛΑΓΗ ΚΥΡΙΟΤΗΤΑΣ - ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ - ΔΙΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ

Σε περίπτωση μεταβολής της κυριότητας των ασφαλισμένων αντικειμένων λόγω κληρονομιάς, ειδικής διαδοχής, πώλησης, δωρεάς ή για οποιοδήποτε άλλο λόγο, καθώς και λόγω πτώχευσης του ασφαλισμένου, εκκαθάρισης των λογαριασμών ή αναστολής των πληρωμών αυτών ή οι διάδοχοί του είναι υποχρεωμένοι να τα γνωρίσουν στην Εταιρία μέσα σε ένα μήνα από τότε που έγινε η μεταβολή, η οποία και έχει το δικαίωμα ή να εξακολουθήσει την ασφάλεια ή να την ακυρώσει, αποδίδοντας στην περίπτωση αυτή μέρος από τα ασφαλιστήρια ανάλογα με τον χρόνο της ασφάλειας που απομένει, σε καμμία όμως περίπτωση περισσότερο από τα μισά ασφαλιστήρια που πληρώθηκαν.

Όταν περάσει άπρακτη η προθεσμία που αναφέρθηκε, η ασφάλιση ακυρώνεται αμέσως και σε περίπτωση ατυχήματος ο ασφαλισμένος ή οι διάδοχοί του δεν δικαιούνται καμιά αποζημίωση και τα ασφαλιστήρια που πληρώθηκαν παραμένουν σε όφελος της Εταιρίας.

ΑΡΘΡΟ 9

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΟΝ ΚΙΝΔΥΝΟ

Ο ασφαλισμένος έχει την υποχρέωση να γνωστοποιήσει γραπτώς προς την Εταιρία οποιαδήποτε μεταβολή που αφορέσει στα ασφαλισμένα αντικείμενα, είτε πρόκειται για ακίνητα, είτε πρόκειται για κινητά και η οποία μεταβολή αυξάνει την πιθανότητα του κινδύνου, όπως επίσης αν εγκατασταθεί στο ασφαλισμένο ακίνητο, ή στο ακίνητο που βρίσκονται τα ασφαλισμένα κινητά, εργοστάσιο, εργοστάσιο, βιοτεχνία, χειροτεχνία, θέατρο, κινηματογράφος, ατμομηχανή, πετρελαιομηχανή, δενζινομηχανή ή ηλεκτροκινητήρες.

Την ίδια υποχρέωση έχει αν πρόκειται να ασκηθεί οποιοδήποτε επάγγελμα, από την ασκήση του οποίου είναι δυνατόν να αυξηθεί ή ακόμα και να μεταβληθεί ο κίνδυνος ή πρόκειται να αποθηκευθούν στα ακίνητα, ποσόντα, εμπόρευματα ή οποιαδήποτε άλλα είδη, που θα ήταν δυνατόν να αυξήσουν την πιθανότητα να πραγματοποιηθεί ο κίνδυνος ή να μεταβληθεί το είδος του. Την ίδια επίσης υποχρέωση έχει πωίν μεταφέρει τα ασφαλισμένα κινητά αντικείμενα σε χώρο διαφορετικό από εκείνο που προβλέπεται στο ασφαλιστήριο, εάν επέθυσε να συνεχίσει η ασφάλιση. Σε μια τέτοια περίπτωση Εταιρία έχει το δικαίωμα ή να λύσει την ασφάλιση ή να ζητήσει την προσαρμογή των ασφαλιστρών, που υποχρεούται να αποδεχθεί ο ασφαλισμένος.

Αν τυχόν συμβεί ατύχημα πωίν από τις παραπάνω γραπτές γνωστοποιήσεις του ασφαλισμένου για τις μεταβολές ή αν δεν έχουν καταβληθεί τα συμπληρωματικά ασφαλιστήρια, αν η Εταιρία δεν έχει λύσει την ασφάλιση, αλλά έχει ζητήσει την προσαρμογή των ασφαλιστρών, τότε η Εταιρία δεν έχει καμιά υποχρέωση για αποζημίωση.

ΑΡΘΡΟ 10

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΖΗΜΙΑΣ

Σε περίπτωση ζημίας ο ασφαλισμένος έχει την υποχρέωση:

1. Να ειδοποιήσει την ίδια στιγμή τον Πυροσβεστική Υπηρεσία, την πλησιέστερη Αστυνομική Αρχή, τον πλησιέστερο Αντιπρόσωπο της Εταιρείας και τα Κεντρικά Γραφεία της.
2. Ανεξάρτητα από τις ενεργειες των Αρχών, να μεταχειρισθεί όλα τα δυνατά μέσα να να σώσει τη φωτιά, να διασώσει τα ασφαλισμένα αντικείμενα, να τα συντηρήσει και γενικά να κάνει κάθε πράξη που θα έκανε για το συμφέρον του, σύμφωνα με την καλή πίστη και τις συναλλακτικές συνήθειες ενός επιμελούς προσώπου, σαν να μην ήταν ασφαλισμένος.
3. Να διατηρήσει μέχρις αντιθέτου γραπτής αδείας της Εταιρείας, όσα αντικείμενα διασώθηκαν ή τα κατάλοιπα από εκείνα που καταστράφηκαν, γενικά ή μερικά, στην κατάσταση και θέση που θα βρεθούν μετά το ατύχημα, λαμβάνοντας κάθε κατάλληλο μέτρο, για να εμποδίσει την αύξηση της ζημιάς.
4. Ο αντιπρόσωπος της Εταιρείας, ο υπάλληλος και ο πραγματογνώμονας, έχουν το δικαίωμα, κατόπιν άδειας της Εταιρείας, να απανορεύσουν την μεταφορά ή και την μετακίνηση οποιασδήποτε ασφαλισμένου κινητού πούληματος.

Αν υπάρξει ανάγκη, κατά την κρίση της Εταιρίας, να καταστραφούν ασφαλισμένα αντικείμενα για να

μην επεκταθεί η ζημιά, ή ανάγκη για τον ίδιο σκοπό, να γίνει κατεδάφιση ολόκληρης της οικοδομής ή ενός μέρους της, η Εταιρία έχει την υποχρέωση να αποζημιώσει τον ασφαλισμένο και για τέτοιες ζημιές. Σε αυτή την περίπτωση, ο διακανονισμός της αποζημίωσης, γίνεται με τον ίδιο τρόπο όπως ορίζεται παρακάτω για την αποζημίωση γενικά. Εάν ο ασφαλισμένος στην δικαιολογημένη προσπάθειά του να εμποδίσει την αύξηση της ζημιάς ή να διασώσει όλα ή μέρος από τα ασφαλισμένα αντικείμενα, κάνει δαπάνες, τότε θα αποζημιώνεται και γι' αυτές, εφ' όσον θέβαια δεν ξεπερνούν την αξία των πραγμάτων που διασώθηκαν και πάντοτε μέσα στα όρια του ασφαλισμένου ποσού και μέχρις αυτού συνολικά.

Η Εταιρία έχει το δικαίωμα όχι όμως και την υποχρέωση, να ανασταθάνει η ίδια την φύλαξη των αντικειμένων που διασώθηκαν ή τα κατάλοιπα της πυρκαϊάς σε χώρο που αυτή κανονίζει, μέχρι την οριστική εκκαθάριση της ζημιάς.

Την λογική δαπάνη της φύλαξης φέρει ο ασφαλισμένος. Σε τέτοια περίπτωση, ο χώρος ασφαλιζεται με δύο κλειδαριές, έτσι που να μην μπορεί να ανοίξει με την χρησιμοποίηση μόνο της μίας. Τα κλειδιά της μίας κλειδαριάς κρατάει ο ασφαλισμένος και της άλλης η Εταιρία. Μέσα σε τρεις ημέρες το αργότερο, από την ημέρα του ατυχήματος, ο ασφαλισμένος έχει την υποχρέωση να ζώσει στην Εταιρία, γραπτή έκθεση με κάθε λεπτομέρεια, που να αναφέρει την αιτία της ζημιάς που αυτός υποθέτει ή βρίσκει πιθανή, το είδος και την έκτασή της (κατά την άποψή του), το χρονικό διάστημα που διήρκεσε (έναρξη - λήξη), τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για την αποφυγή και κάθε άλλη λεπτομέρεια, γύρω από το ατύχημα.

Έχει επίσης την υποχρέωση να παραδώσει κατάλογο με όλα τα ασφαλισμένα κινητά, που υπήρχαν μέσα στο κτήριο την ώρα που άρχισε η πυρκαϊά, ανεξάρτητα αν αυτά έπαθαν ή όχι ζημιά, κάνοντας τη σχετική διακρίση. Στον ίδιο κατάλογο πρέπει να γράψει και τα αντικείμενα που δεν ήταν στο χώρο της πυρκαϊάς που όμως ήταν και αυτά ασφαλισμένα, προσδιορίζοντας το μέρος που βρίσκονταν.

Όταν πρόκειται για πάγιες εγκαταστάσεις επιχειρήσεως, για ευπρεσμένα ή παρόμοια, ο κατάλογος πρέπει να επεξεργάζεται από τα ευπρόσκα λογιστικά βιβλία της επιχείσεως και να συνοδεύεται και από φωτοαντίγραφα των σχετικών εγγράφων στα βιβλία αυτά.

5. Η Εταιρία έχει το δικαίωμα να κάνει κάθε έρευνα για τα αίτια του ατυχήματος και για τις περιστάσεις, κάτω από τις οποίες έγινε αυτό και για την ύπαρξη και την αξία των ασφαλισμένων αντικειμένων κατά τον χρόνο του ατυχήματος.

Έχει επίσης το δικαίωμα μέσω πρακτορευμάτων, να παραδώσει σε άμεσο έλεγχο των λογιστικών βιβλίων του ασφαλισμένου και να ζητήσει, από αυτόν, να φέρει στα γραφεία της ή στα γραφεία των πρακτορευμάτων, κάθε αποδεκτικό μέσο, που νόμιμα είναι απαραίτητα ή και χρήσιμα για την εξακρίβωση των αιτιών και του ύψους της ζημιάς.

ΑΡΘΡΟ 11

ΜΗ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΣ

Στην περίπτωση που ο ασφαλισμένος δεν εκπληρώσει κάποιες από τις υποχρεώσεις του που αναφέρονται στο άρθρο 10 αυτού του συμβολαίου, τότε:

1. Εάν αυτό έγινε από αμελεία, η Εταιρία δικαιούται να μειώσει την αποζημίωση κατ' αναλογία προς την ζημιά την οποία έπαθε.
2. Εάν αυτό έγινε από δόλο, χάνει κάθε δικαίωμα για αποζημίωση ανεξάρτητα από τις ποινικές του ευθύνες.

ΑΡΘΡΟ 12

ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΖΗΜΙΑΣ

1. Η έκταση της ζημιάς και η δαπάνη που χρειάζεται για την αποκατάστασή της, σε περίπτωση που τα μέρη διαφωνούν, προσδιορίζεται ή με διαιτησία, ή δικαστικά με επιλογή της Εταιρίας, που έχει υποχρέωση να γνωστοποιήσει γραπτά στον ασφαλισμένο, πια τρόπο διαλένει, μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την ημέρα που ζήτησε αυτό γραπτά ο ασφαλισμένος.

2. Στην περίπτωση της διαιτησίας, κάθε μέρος ορίζει ένα διαιτητή, που αυτοί ορίζουν έναν επιδιαιτητή. Όταν διαφωνούν για το πρόσωπο του επιδιαιτητή, αυτός ορίζεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο της Αθήνας, που εφαρμόζει την διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας και των άρθρων 867 και επόμενα του κώδικα Πολιτικής Δίκονομίας.

3. Η διαδικασία της διαιτησίας, δεν ασχολείται ποτέ με θέματα υπάρξεως ή μη ευθύνης και υποχρεώσεως της Εταιρίας, για την πληρωμή αποζημίωσης.

4. Αντικείμενο της διαιτησίας είναι:

- α) Η αιτία, από την οποία προήλθε το ατύχημα όσο αυτό είναι δυνατό.
- β) Η περιγραφή (περιοχή, όρια, ευθαδύ) του χώρου που έγινε το ατύχημα, η ακρίβεια των δηλώσεων του ασφαλισμένου, σχετικά με κάθε στοιχείο που έδωσε στην αρχική πρόταση ασφαλίσεώς του ή με μεταγενέστερη πρόταση και η σύμπτωση (επιπλήθυνση), των δηλώσεων αυτών με την πραγματική κατάσταση ανεξάρτητα από το εάν η τυχόν ανακρίβεια σχετίζεται με το ατύχημα ή τις συνθήκες αυτού.
- γ) Όταν πρόκειται για ασφαλισμένα οικοδομήματα και για κάθε ένα από αυτά, όπου είναι περισσότερα από ένα.

1. Η δαπάνη που είναι απαραίτητη για την ανοικοδόμηση ολοκλήρου του κτιρίου (σε περίπτωση ολικής καταστροφής), μετά την αφαίρεση της ανάλογης έκπτωσης σαν συνέπεια της χρήσεως και της παλαιότητάς τους.
 2. Σε περίπτωση μερικής καταστροφής την απαραίτητη δαπάνη για την επισκευή των μερών που καταστράφηκαν ή έπαθαν θλάβη πάντοτε μετά την αφαίρεση της παραπάνω έκπτώσεως.
 3. Την αξία των υλικών που έμειναν, ανεξάρτητα χρησιμότητας ή όχι αυτών.
- δ) Όταν πρόκειται για ασφαλισμένα κινητά
1. Την αξία αυτών που υπήρχαν κατά την ημέρα του ατυχήματος μετά την αφαίρεση της ανάλογης έκπτωσης σαν συνέπεια της χρήσεως και της παλαιότητας ή της τεχνολογικής απαξίωσής του.
 2. Την αξία της ζημιάς που έγινε στα ασφαλισμένα, την ημέρα που έγινε το ατύχημα, σύμφωνα με ότι περιγράφεται παραπάνω.
- ε) Για τα έτοιμα εμπορεύματα, τις πρώτες ύλες και τα υλικά συσκευασίας, το κόστος αγοράς τους την ημέρα της ζημιάς. Για τα ημιέτοιμα εμπορεύματα και τα υπό επεξεργασία ή τα προϊόντα βιομηχανίας, το κόστος παραγωγής τους. Σαν βάση λαμβάνεται η τιμή των πρώτων υλών και προστίθενται τα έξοδα επεξεργασίας και τα ανάλογα γενικά έξοδα.
- στ) Κάθε γεγονός ή στοιχείο που να μπορεί να θεωρηθεί ότι επηρεάζει ουσιαστικά τα παραπάνω.
5. Πριν την τελεσίδικη απόφαση της διαιτησίας ο ασφαλισμένος δεν έχει το δικαίωμα να κάνει αγωγή κατά της Εταιρίας. Σε αντίθετη περίπτωση η αγωγή είναι απαράδεκτη. Στην περίπτωση που γίνεται παραδεκτή (στο τέλος της διαιτησίας), τόκοι επιδικάζονται για τον ασφαλισμένο, από την επίδοση της αγωγής, κατά παρέκλιση κάθε διατάξεως νόμου που ορίζει διαφορετικά.
 6. Λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά της Εταιρίας είναι απαράδεκτη, σ' οποιοδήποτε στάδιο.
 7. Η επιλογή της διαιτησίας σαν τρόπο εκτιμήσεως της ζημιάς και η συμμετοχή της Εταιρίας στη διεξαγωγή της σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει την έννοια, ότι η Εταιρία αναγνωρίζει υποχρέωση αποζημίωσης.

ΑΡΘΡΟ 13

ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ

Όταν δεν υπάρχει αμφισβήτηση της Εταιρίας για την ύπαρξη υποχρεώσεως για αποζημίωση του ασφαλισμένου, τότε η αποζημίωση αυτή (μερική ή ολική) γίνεται στο γραφείο της.

Η ζημία -όπως προσδιορίζεται σε προηγούμενα άρθρα- πληρώνεται αμέσως από την Εταιρία, αν η εμπορική, πραγματική αξία των ασφαλισμένων αντικειμένων -όπως εκτιμήθηκε παραπάνω- είναι στο σύνολό τους, ίση ή μικρότερη από το ασφαλιστικό ποσό. Αν όμως η αξία αυτή είναι συνολικά μεγαλύτερη του ασφαλιστικού ποσού τότε ο ασφαλισμένος θεωρείται ως ασφαλιστής του εαυτού του, για το ποσό το μεγαλύτερο από το ασφαλιστικό και με την ιδιότητα αυτή συμμετέχει αναλογικά στην ζημία, σύμφωνα με το άρθρο 198 του Ε.Ν. Κάθε ποσό που αναφέρεται στο παρόν ασφαλιστήριο αν υπάρχουν περισσότερα από ένα υποκειται στις προνοίες του όρου αυτού ξεχωριστά. Σε καμία περίπτωση δεν υποχρεούται η Εταιρία να πληρώσει οποιοδήποτε ποσό, μεγαλύτερο από το ασφαλιστικό. Η Εταιρία ευθύνεται για τις υλικές και μόνο ζημιές, που συνδέονται άμεσα με το ατύχημα. Δεν έχει καμιά υποχρέωση για ζημιές, από στέρωση της νομής ή κατοχής του καταστραφέντος ασφαλισμένου αντικειμένου και για οποιαδήποτε έμμεση ζημία εστω και αν αυτή προέρχεται από το ατύχημα.

Ο ασφαλισμένος δεν έχει το δικαίωμα, να εγκαταλείψει στην Εταιρία τα κατάλοιπα των καταστραφέντων αντικειμένων με αντίστοιχη είσπραξη του ασφαλιστικού ποσού. Από το ποσό της χρηματικής αποζημίωσης αφαιρείται η αξία των καταλοίπων, είτε πρόκειται για κινητά είτε για ακίνητα. Τα έξοδα που τυχόν χρειαστούν για την εξομάλυνση του ποσού της ζημιάς, όταν πρόκειται για ακίνητα, θαρύνουν τον ασφαλισμένο. Μετά την εκκαθάριση του ποσού της ζημιάς, η Εταιρία έχει το δικαίωμα, όχι όμως και την υποχρέωση:

- α) Να αγοράσει τα θλαθέντα κατάλοιπα, σύμφωνα με την εκτίμηση της διαιτητικής απόφασης.
- β) Αντί χρηματικής αποζημίωσης, να αντικαταστήσει τα καταστραφέντα αντικείμενα, στην κατάσταση που ήταν προ της καταστροφής.
- γ) Όταν πρόκειται για ακίνητο, να αναλάβει αυτή τα έξοδα για την επισκευή ή την ανοικοδόμησή του, στην κατάσταση που ήταν αυτό πριν το ατύχημα.

δ) Αν η Εταιρία δηλώσει, ότι επιθυμεί να επισκευάσει αυτή το θλαθέν ακίνητο ή να το ανοικοδομήσει ολοκλήρου (σε περίπτωση ολικής καταστροφής), ο ασφαλισμένος είναι υποχρεωμένος να προμηθεύσει σ' αυτήν την άδεια που προβλέπεται από τον Νόμο. Οι συνέπειες των καθυστερήσεων που δεν οφείλονται στην Εταιρία, για την επισκευή ή την ανοικοδόμηση, αλλά σε εμπόδια ανεξάρτητα από αυτήν (π.χ. κακοκαιρία, φύση του εδάφους ή της εργασίας, εξωτερικές αναστολές, όπως ανωμαλίες που οφείλονται σε τρίτους), δεν δημιουργούν καμιά ευθύνη για την Εταιρία.

Αν ασκηθεί ποινική δίωξη κατά του ασφαλισμένου, θέμα αποζημίωσης δεν γεννιέται, προτού να απαλλαγεί ανετάκτητα από την κατηγορία ή ταθεί η υπόθεση στο Αρχείο, με πράξη του Εισαγγελέα σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Αλλά και αν δεν ασκηθεί δίωξη εναντίον του, δικαίωμα αποζημίωσής του (εάν συντρέχουν οι υπόλοιπες προϋποθέσεις, για τις οποίες προβλέπουν οι λοιποί όροι του ασφαλιστηρίου και του Νόμου), γεννιέται, αφού περάσει χρονικό διάστημα εξήντα (60) ημερών από την ημέρα που η δικονομία που σχηματίστηκε, υπεβλήθη στον αρμόδιο Εισαγγελέα. Ο Ασφαλισμένος έχει την υποχρέωση, να φέρει στην Εταιρία τα σχετικά πιστοποιητικά (εισαγγελίας, βουλεύματα, αποφασίσεις κ.λπ.

1. Σε περίπτωση ζημιάς το ασφαλιστήριο ισχύει για το υπόλοιπο ασφαλιστικό ποσό, μετά δηλαδή την αφαίρεση από το αρχικό της αποζημίωσης που θα καταβληθεί στον ασφαλισμένο.
2. Ακόμη σε περίπτωση ζημιάς, ανεξάρτητα της εκτάσεως αυτής έστω και πριν την αποζημίωση η Εταιρία δικάζεται να ακυρωθεί με προειδοποίηση τριάντα (30) ημερών με συστημένη επιστολή αυτό το συμβόλαιο. Τα ασφαλιστρα του ακυρωθέντος συμβολαίου επιστρέφονται κατά την αναλογία του χρόνου που μεσολάβησε μεταξύ της ακύρωσης και του χρόνου λήξεως του εν ισχύει συμβολαίου και επί του ασφαλιζόμενου ποσού που αφορά τα μη αποζημιωθέντα πράγματα.

ΑΡΘΡΟ 15

ΕΚΧΩΡΗΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Η Εταιρία αποζημιώνοντας τον ασφαλισμένο αποκτά όλα τα δικαιώματα που έχει αυτός εναντίον τρίτου που τυχόν είναι υπαίτιος της ζημιάς σύμφωνα με τον Εμπορικό Νόμο. Ανεξάρτητα από αυτό ο ασφαλισμένος εκχωρεί από τώρα στην Εταιρία κάθε παρόμοιο δικαίωμά του και δίνει σ' αυτήν το δικαίωμα και την πληρεξουσιότητα να ενεργήσει αυτή, εξώδικα ή δικαστικά, στο όνομά της ή και στο όνομά του, για αποζημίωση της από τον τρίτο.

ΑΡΘΡΟ 16

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

Η παραινραφή των δικαιωμάτων ασφαλισμένου και Εταιρίας φοιζεται από το Νόμο.

ΑΡΘΡΟ 17

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Για κάθε διαφορά συμφωνείται ότι αρμόδια είναι αποκλειστικά τα Δικαστήρια της Αθήνας, εκτός και αν η Εταιρία έχει δημιουργήσει Υποκαταστήματα σε άλλες πόλεις και άσχετα με τον τόπο του ασφαλισμένου αντικειμένου.

ΑΡΘΡΟ 18

ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΡΟΣ

Ισχύουν μόνο αν γίνεται στο ασφαλιστήριο αναφορά για την κάλυψη του σχετικού κινδύνου.

ΟΡΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Αν με το ασφαλιστήριο αυτό καλύπτονται Βιομηχανικοί κίνδυνοι συμφωνείται ρητά ότι:

1. Απανδρεύεται το κόπνισμα στους διάφορους χώρους του ασφαλισμένου εργοστασίου όπου υπάρχουν ασφαλισμένα αντικείμενα, εκτός των γραφείων. Ειδοποίηση αυτής της απανδρευσης πρέπει να είναι γραμμένη σε ειδική πινακίδα σε κάθε χώρο.
2. Τα υλικά που χρησιμοποιούνται για τον καθαρισμό των μηχανών, πρέπει να απομακρύνονται στο τέλος κάθε εργασιακής ημέρας, έξω από τον χώρο του Εργοστασίου.
3. Τα υπόλοιπα της ξυλουργικής εργασίας (προιονίδια, ροκανίδια), πρέπει να απομακρύνονται έξω από τον χώρο του εργοστασίου, στο τέλος κάθε εργασιακής ημέρας.
4. Ο ασφαλισμένος είναι υποχρεωμένος να πληροφορεί την Εταιρία για κάθε προθήκη ή τροποποίηση στις οικοδομές του εργοστασίου ή στο σύστημα φωτισμού και γενικά στην ηλεκτροική εγκατάσταση.

ΑΡΘΡΟ 19

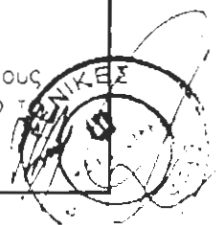
ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ

1. Όλα τα έξοδα για τη σύνταξη αυτής της ασφάλισης, για την πλήρωμή τυχόν αποζημίωσης και για κάθε άλλη ενεργεια που προερχεται από αυτό το ασφαλιστήριο (π.χ. χαστάσημο αποζημίωσης ή άλλα έξοδα που τυχόν προβλέπονται από διατάξεις Νόμων που ισχύουν κάθε φορά), επιβαρύνουν τον ασφαλιζόμενο όπως επίσης και όλα τα έξοδα που θα υποβληθεί η Εταιρία από τις τυχόν κοινοποιημένες εκχωρήσεις ή από τις τυχόν κατασχέσεις στα χέρια της, ως τρίτης.
2. Όταν ο ασφαλιζόμενος είναι Νομικό Πρόσωπο ή Εμπορική Εταιρία, απώλεια δικαιωμάτων επέρχεται και όταν η παράληψη βαρύνει και ένα μόνο πρόσωπο ή και συνεταιίρο της επιχείρησης.

ΑΡΘΡΟ 20

ΠΑΡΑΒΑΣΗ ΟΡΟΥ

Όλα οι όροι του παρόντος ασφαλιστηρίου συμβολαίου αναγνωρίζονται σαν ουσιώδεις και από τους δύο συμβαλλόμενους τυχόν δε παράβαση οποιασδήποτε εξ αυτών επιφέρει τις προβλεπόμενες από το ασφαλιστήριο συνέπειες σε βάρος του παραβάτου.

ΛΑΙΚΗ ΖΩΗΣ

ΑΝΩΝΥΜΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ : Α. Συγγρού 135, 171 21 ΝΕΑ ΣΜΥΡΝΗ (ΑΘΗΝΑ)
Τηλ: 1011-9324-451 Telefax: 1011-9355-777 Telex: 215403 LASF GR

Α.Φ.Μ. 94285873 Α.Μ.Α.Ε. 21468/05/Β/90/4

**ΣΥΜΒΑΣΗ
ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ**

ΣΥΜΒΑΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Στην Αθήνα, σήμερα την _____ μεταξύ: 1) Της Ανώνυμης Ασφαλιστικής Εταιρίας με την επωνυμία «ΛΑΙΚΗ ΖΩΗ» ΑΝΩΝΥΜΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ που εδρεύει στην Αθήνα, Λεωφ. Συγγρού 13 και εκπροσωπείται νόμιμα από τον _____

(στο εξής αναφέρεται «ΕΤΑΙΡΙΑ» και 2) _____

κατοίκου _____ οδός _____

αριθμ. _____ Α.Φ.Μ. _____ Αριθμός επαγγελματικής άδειας _____

Επιμελητηρίου _____

(στο εξής αναφέρεται «ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ») συμφωνούνται και γίνονται αμοιβαία αποδεκτά ακόλουθα:

- 1) Η Εταιρία αναθέτει στον Παραγωγό Ασφαλίσεων να διαμεσολαβεί στη σύναψη ασφαλιστικών συμβάσεων και ειδικότερα να παρουσιάζει, προτείνει και προπαρασκευάζει ασφαλιστικές συμβάσεις για λογαριασμό της και στους κλάδους ασφάλισης που ασκεί, έναντι προμηθείας.
- 2) Ο Παραγωγός Ασφαλίσεων στα πλαίσια της διαμεσολάβησής του παρουσιάζει τα ασφαλιστικά προγράμματα της Εταιρίας, προτείνει να προπαρασκευάζει ασφαλιστικές συμβάσεις και διαβιβάζει στην Εταιρία σχετικές αιτήσεις ασφάλισης ενδιαφερομένων.
- 3) Ο Παραγωγός Ασφαλίσεων καθορίζει ελεύθερα τον τόπο, χρόνο και τρόπο της διαμεσολάβησής του, χωρίς να υπόκειται σε εντολές και οδηγίες της Εταιρίας.
- 4) Ο Παραγωγός Ασφαλίσεων δεν θα συνεργάζεται με καμία άλλη Ασφαλιστική Επιχείρηση ή Πράξη εκτός αν η συνεργασία του αφορά κλάδους ασφάλισης που δεν ασκεί η Εταιρία.
- 5) Η Εταιρία δεν δεσμεύεται από την παραλαβή των αιτήσεων ασφάλισης αλλά διατηρεί το δικαίωμα τις δεχθεί, να προτείνει τροποποιήσεις ή να τις απορρίψει κατά την κρίση της.
- 6) Ο Παραγωγός Ασφαλίσεων δεν έχει δικαίωμα υπογραφής ασφαλιστικών συμβάσεων για λογαριασμό της Εταιρίας και δεν προβαίνει σε οποιεσδήποτε άλλες ενέργειες ή υποσχέσεις για λογαριασμό της Εταιρίας σχετικά με τις ασφαλιστικές συμβάσεις της, χωρίς την προηγούμενη γραπτή εγκριτική καταθέσή της.
- 7) Ο Παραγωγός Ασφαλίσεων δεν προβαίνει σε οιασδήποτε φύσης αλληλογραφία, δημοσιεύσεις, εκτυπώσεις εντύπων σχετικών με την Εταιρία χωρίς προηγούμενη γραπτή έγκριση της Εταιρίας, έστω και αν γίνονται με δική του δαπάνη.
Όλο το έντυπο και κάθε φύσης διαφημιστικό υλικό που τίθεται στη διάθεση του Παραγωγού Ασφαλίσεων αποτελεί περιουσία της Εταιρίας.
- 8) Ο Παραγωγός Ασφαλίσεων σε κάθε ασφαλιστική περίπτωση ασκεί προληπτικό έλεγχο και ενημερώνει την Εταιρία χωρίς να αναλαμβάνει οποιαδήποτε δέσμευση για λογαριασμό της.
- 9) Οι προμηθείες του Παραγωγού Ασφαλίσεων ορίζονται σε ποσοστό επί των καθαρών εισπραχθέντων ασφαλιστρών των ασφαλιστηρίων συμβολαίων που εκδίδονται με την μεσολάβησή του, σύμφωνα με τον συνειλημένο πίνακα που υπογράφεται από τα συμβαλλόμενα μέρη και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας σύμβασης.
- 10) Οι προμηθείες αυτές αποτελούν τη συνολική αμοιβή και αποζημίωση για τις υπηρεσίες, φροντίδες και δαπάνες του Παραγωγού Ασφαλίσεων και καταβάλλονται μετά την είσπραξη των ασφαλιστρών από την Εταιρία.
- 11) Ο Παραγωγός Ασφαλίσεων δεν έχει δικαίωμα είσπραξης ασφαλιστρών, εκτός αν υπάρχει ειδική εξουσιοδότηση της Εταιρίας.

Κατ' εξαίρεση ο Παραγωγός Ασφαλίσεων εξουσιοδοτείται με την παρούσα να εισπράττει για λογαριασμό της Εταιρίας και έναντι αποδείξεως εκδόσεως της Εταιρίας (όχι δικής του) μόνο: τα ασφάλιστρα που αναγράφονται στα ασφαλιστήρια ως αρχικά ασφάλιστρα ή τις προκαταβολές ασφαλιστρών ή τα ασφάλιστρα που εισπράττονται μαζί με τη λήψη της αίτησης ασφάλισης.

Άλλες εισπράξεις ασφαλιστρών γίνονται αποκλειστικά και μόνο από ειδικά όργανα της Εταιρίας.

Ο Παραγωγός Ασφαλιστρών είναι θεματοφύλακας των ασφαλιστρών που εισπράττει και τα αποδίδει αμέσως και πάντως το αργότερο στο τέλος κάθε εβδομάδας, στην Εταιρία. Τα ασφάλιστρα αυτά θεωρούνται εισπραχθέντα για λογαριασμό της Εταιρίας και χρεώνονται στον Παραγωγό Ασφαλίσεων, σε περίπτωση που μέσα σε 60 ημέρες από την έκδοση της σχετικής απόδειξης ο Παραγωγός Ασφαλίσεων δεν θα τα έχει αποδώσει στην Εταιρία και δεν θα της έχει επιστρέψει για ακύρωση την σχετική απόδειξη.

Η παρούσα σύμβαση αρχίζει να ισχύει την _____, είναι αορίστου χρόνου και λύνεται με καταγγελία καθώς και σε περίπτωση θανάτου, πτώχευσης, θέσης υπό απαγόρευση ή αντίληψη του Παραγωγού Ασφαλίσεων.

Τα συμβαλλόμενα μέρη έχουν το δικαίωμα να καταγγείλουν την παρούσα σύμβαση μονομερώς, ελεύθερα και χωρίς υποχρέωση αποζημίωσης, μετά από έγγραφη προειδοποίηση τουλάχιστον 2 μηνών.

Η καταγγελία από μέρους της Εταιρίας είναι υποχρεωτική μέσα σε 15 ημέρες αφότου περιέλθει σε γνώση της ότι έπαψαν να συντρέχουν στο πρόσωπο του Παραγωγού Ασφαλίσεων οι προϋποθέσεις που απαιτούνται για την άσκηση του επαγγέλματος αυτού.

Σε περίπτωση που η Εταιρία καταγγείλει τη σύμβαση χωρίς σπουδαίο λόγο, ο Παραγωγός Ασφαλίσεων δικαιούται για χρονικό διάστημα μέχρι 3 χρόνια από την καταγγελία, την προμήθεια του που αναλογεί επί των καθαρών εισπραχθέντων ασφαλιστρών των ασφαλιστηρίων συμβολαίων που εκδόθηκαν με τη μεσολάβησή του κατά τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης και που παραμένουν σε ισχύ στην Εταιρία.

Σπουδαίο λόγο καταγγελίας αποτελεί οποιαδήποτε παραβίαση των όρων της παρούσας σύμβασης καθώς και του κώδικα Δεοντολογίας για την άσκηση του επαγγέλματος του Παραγωγού Ασφαλίσεων.

Ο Παραγωγός Ασφαλίσεων το αργότερο μέσα σε 15 ημέρες από τη λύση της σύμβασης πρέπει να παραδώσει στην Εταιρία όλο το έντυπο και διαφημιστικό υλικό (τιμολογια, προγράμματα, βιβλία, γραφική ύλη, αποδείξεις, έντυπα αιτήσεων κ.λπ.) και να καταβάλλει οποιοδήποτε ποσό έχει εισπράξει για λογαριασμό της Εταιρίας.

Κατά την για οποιοδήποτε λόγο λύση της παρούσας σύμβασης, ο Παραγωγός Ασφαλίσεων θα καταβάλει αμέσως στην Εταιρία οποιοδήποτε ποσό τυχόν θα της οφείλει από οποιαδήποτε αιτία. Τυχόν καθυστέρηση θα καθιστά την οφειλή του έντοκη με τον νόμιμο τόκο υπερημερίας.

Με την υπογραφή της παρούσας σύμβασης παύουν να ισχύουν όλες οι προηγούμενες, σχετικές με το αντικείμενό της συμβάσεις μεταξύ των συμβαλλομένων.

Οι επιδόσεις προς τα συμβαλλόμενα μέρη θα γίνονται στις πιο πάνω αναγραφόμενες διευθύνσεις

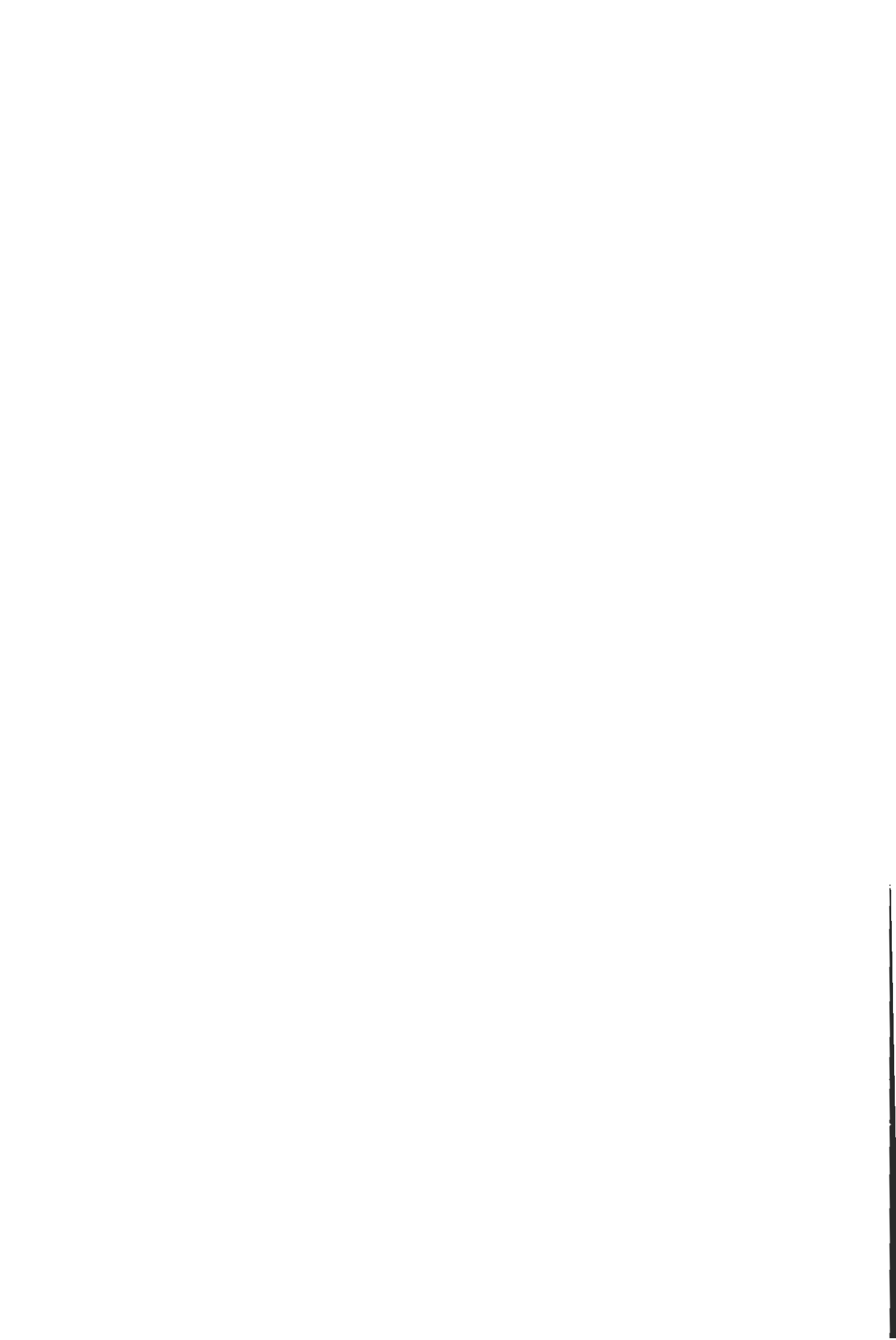
Οποιαδήποτε διαφορά προκύψει άμεσα ή έμμεσα από την εφαρμογή και ερμηνεία της παρούσας υπάγεται στα δικαστήρια της Αθήνας.

Η παρούσα σύμβαση και ο συννημένος σ' αυτήν πίνακας έγιναν σε δύο πρωτότυπα και κάθε συμβαλλόμενο μέρος έλαβε ένα.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΙΑ

Ο ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΞΙΩΝ

ΕΤΟΣ	ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	ΠΑΙΔΙΚΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ	
		με σταθερά περιοδικά ασφάλιστρα	με αναπροσαρμοζόμενα ασφάλιστρα 8% ετησίως
(ενδεικτικό καθαρό επιτόκιο επένδυσης 17,25%)			
1.	—	50.000	50.000
2.	989	152.425	157.584
3.	1.69.872	280.140	303.065
4.	285.869	432.816	486.798
5.	422.759	611.829	712.742
6.	584.232	821.722	989.017
7.	774.506	1.071.340	1.333.798
8.	998.680	1.364.016	1.745.230
9.	1.262.633	1.707.178	2.245.943
10.	1.573.228	2.109.537	2.849.000
11.	1.99.581	2.581.302	3.573.339
12.	1.393.017	3.134.446	4.441.255
13.	2.914.867	3.783.008	5.749.006
14.	3.528.382	4.543.447	6.717.500
15.	4.249.143	5.435.062	8.153.103
16.	5.095.341	6.480.480	9.948.596
17.	6.088.291	7.706.233	12.034.284
18.	7.252.981	9.143.428	14.509.319
19.	8.618.692	10.828.539	17.443.228
20	10.219.724	12.804.332	20.917.719

Σε σύγκριση με λογαριασμό καταθέσεων ταμειευτηρίου, το επιτόκιο που προσφέρει η Λαϊκή Ζωής είναι πάντοτε υψηλότερο του τραπεζικού, επειδή επενδύει για λογαριασμό σας σε αξίες που έχουν τις υψηλότερες αποδόσεις της αγοράς. Ταυτόχρονα παρέχεται η φορολογική απαλλοτρία των ασφαλιστρών που δεν ισχύει για τις τραπεζικές καταθέσεις οι οποίες αντίθετα φορολογούνται. Και το πιο σπουδαίο, η Λαϊκή Ζωής εξασφαλίζει τα προστατευόμενα μέλη σε περίπτωση διακοπής καταβολής του ασφαλιστρου λόγω θανάτου ή ολικής και μόνιμης ανικανότητας του ασφαλισμένου για εργασία.

ΛΑΙΚΗ ΖΩΗΣ
Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΟΥ ΧΑΜΟΓΕΛΟΥ

ΛΑΙΚΗ ΖΩΗΣ, Ανώνυμη Ασφαλιστική Εταιρεία, Α. Συγγρού 135, 171 21 Ν. ΣΜΥΡΝΗ

ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΥΡΟΣ

No * 2801

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΜΕ ΚΕΦΑΛΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΤΑ ΣΗΜΕΙΑ ΠΟΥ ΕΙΔΟΥΝ ΡΟΖ ΚΡΟΜΑ ΘΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΘΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΥΝΤΡΕΦΙΑ ΤΟΥ ΚΛΑΣΟΥ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ	ΤΡΟΠΟΣ ΣΥΝΤΡΕΦΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΟΣ	

ΚΩΔ	ΟΝΟΜΑ	ΟΥ ΤΑΞΙΝ	ΑΔΜ - ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΥΣΗΤΟΣ
ΝΕΩ	ΠΛΕΥΡΑ	ΠΛΕΥΡΑ	ΤΑΧ ΚΩΔΙΚΑΣ
ΚΟΜΟΣ	ΚΑΤΑΧΕΙΡΗΣΜΕΝΟΥ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΚΩΔΙΚΑΣ ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΟΥ	

ΕΠΩΝΥΜΟ	ΠΛΕΥΡΑ	ΤΑΧ ΚΩΔΙΚΑΣ
ΚΟΜΟΣ	ΚΑΤΑΧΕΙΡΗΣΜΕΝΟΥ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΚΙΝΗΤΗΡΑ ΔΥΝΑΜΗ / HP

ΕΙΣΗ ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΚΩΔ	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΩΔ
ΒΑΡΥΤΗΤΕΣ (ΕΣΤΕΡΩΣΕΙΣ) ΕΣΤΕΡΩΣΕΙΣ	ΕΣΤΕΡΩΣΕΙΣ ΤΟΙΧΩΝ			ΕΣΤΕΡΩΣΕΙΣ	
	ΕΣΤΕΡΩΣΕΙΣ ΧΩΡΩΝ			ΧΩΡΩΝ	
	ΥΠΟΦΕΡ			ΥΠΟΦΕΡ	
ΕΠΩΝΥΜΟ (ΕΣΤΕΡΩΣΕΙΣ) ΕΠΩΝΥΜΟ	ΥΠΟΦΕΡ			ΥΠΟΦΕΡ	
	ΥΠΟΦΕΡ			ΥΠΟΦΕΡ	
	ΥΠΟΦΕΡ			ΥΠΟΦΕΡ	

ΕΙΣΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΣΥΝΔΕΣΜΕΝΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ

ΕΙΣΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΣΥΝΔΕΣΜΕΝΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ

ΚΑΛΥΨΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΥΡΟΣ

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΑΠΟΒΛΕΨΤΟ %

ΚΩΔ ΣΥΝΔΕΣΜΕΝΩΝ

ΔΙΔΩΤΙΚΟ	☐
ΧΥΜΑΙΝΟΜΕΝΟ	☐
ΣΣ ΑΙ ΓΥΡΚΑΙΑ	☐
ΣΥΝΔΕΣΙΑΣΜΕΝΗ	☐

ΚΩΔ ΣΥΝΔΕΣΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΔΕΣΜΕΝΩΝ	☐
-------------	--------------------------

ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΟΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΑΠΟΒΛΕΨΤΟ %
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ			
ΣΥΝΔΕΣΜΕΝΩΝ			
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ			
ΣΥΝΔΕΣΜΕΝΩΝ			
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ			
ΣΥΝΔΕΣΜΕΝΩΝ			
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ			
ΣΥΝΔΕΣΜΕΝΩΝ			
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ			
ΣΥΝΔΕΣΜΕΝΩΝ			
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ			
ΣΥΝΔΕΣΜΕΝΩΝ			
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ			
ΣΥΝΔΕΣΜΕΝΩΝ			

ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΑ ΜΕΣΑ		
ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ ΑΡΙΘΜΟΣ		
ΧΗΜΙΚΑ ΑΡΙΘΜΟΣ		
ΕΚΠΙΣΤΗ ΕΠΩΝΥΜΟ %	ΕΚΠΙΣΤΗ ΙΣΟΤΗΤΟΣ %	
ΕΚΠΙΣΤΗ ΕΠΩΝΥΜΟ %	ΕΚΠΙΣΤΗ ΕΠΩΝΥΜΟ %	
ΔΙΔΩΤΙΚΟ	ΧΥΜΑΙΝΟΜΕΝΟ	ΣΣ ΑΙ ΓΥΡΚΑΙΑ

ΕΠΥΠΟΘΗΚΩΣ = ΕΥΕΚΧΡΟΥΣΕ ΔΑΜΕΤΗΣ										ΚΩΔΙΚΟΣ					
ΕΣΚΟ ΟΡΘ		ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟΥ				ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ				ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΩΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟΥ				ΚΩΔΙΚΟΣ ΛΕΚΤΙΚΩΝ	

ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗ ΑΝΤΑΣΦΑΛΕΙΑ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ										ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΗΣ										ΑΣΦΑΛΙΣΤΑ ΜΑΣ									
										ΑΛΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟ ΠΟΣΟΣΤΟ %										ΕΝΔΕΙΧΗ									

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΟΥ

ΕΠΩΝΥΜΟ	ΟΝΟΜΑ	ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ	
ΕΥΘΥΝΣΗ	ΠΕΡΙΟΧΗ	Τ.Κ.	
ΗΛΕΦΩΝΟ	Δ.Ο.Υ.	Α.Φ.Μ.	ΑΡ. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ
ΕΥΘΥΝΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	ΠΕΡΙΟΧΗ	Τ.Κ.	
Διάρκεια ασφάλισης	Ημερομηνία έναρξης	Ημερομηνία λήξης	

ΕΠΙΘΥΜΗΤΟ ΕΙΔΟΣ* ΑΣΤΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

☐ 1 ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΑΠΟ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ	☐ 7 ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ CAMPING & ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΩΝ
☐ 2 ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΓΙΑΤΡΟΥ	☐ 8 ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΚΥΝΗΓΟΥ
☐ 3 ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΥ	☐ 9 ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΙΔΙΟΚΤΗΤΟΥ ΖΩΟΥ
☐ 4 ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗ/ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΡΧΗ	☐ 10 ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΑΠΟ ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ Ή ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΕΡΓΩΝ
☐ 5 ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑΣ	☐ 11 ΑΛΛΑ ΕΙΔΗ ΑΣΤΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ
☐ 6 ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΞΕΝΟΔΟΧΟΥ	

* Συμπληρώστε τα στοιχεία που ζητούνται στο σχετικό τμήμα της πρότασης για το είδος ή τα είδη αστικής ευθύνης που επιθυμείτε.

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

1 ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΑΠΟ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

Κατασκευή κτιρίου _____
 Σε πόσους και ποιους ορόφους βρίσκεται η επιχείρηση; _____
 Πόσα τετραγωνικά είναι ο χώρος που καταλαμβάνει η επιχείρηση; _____
 Αριθμός των επισκεπτών/πελατών κάθε μέρα (περίπου) _____
 Αριθμός απασχολούμενου προσωπικού _____
 Αναφέρατε τον τζίρο (ετήσιο κύκλο εργασιών) και το ετήσιο μισθολόγιο για το προηγούμενο και τα τρέχον έτος. _____

Υπάρχουν πυροσβεστικά μέσα; ναι όχι
 Αν ναι, δώσατε λεπτομέρειες (αριθμό, είδος, χωρητικότητα) _____

2 ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΓΙΑΤΡΟΥ

Ποιά είναι η ειδικότητά σας και πόσα χρόνια την ασκείτε; _____
 Εργάζεστε σε νοσοκομείο ή κλινική; ναι όχι
 Αν ναι, δώσατε στοιχεία (διεύθυνση, δυναμικότητα κλινών κ.λπ.) _____
 Απασχολείτε βοηθητικό προσωπικό; ναι όχι
 Αν ναι, δώσατε στοιχεία (αριθμό, ειδικότητα, προσόντα) _____

3 ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΥ

Πόσα χρόνια ασκείτε το επάγγελμά σας; _____
 Απασχολείτε βοηθητικό προσωπικό; ναι όχι
 Αν ναι, δώσατε στοιχεία (αριθμό, ειδικότητα, προσόντα) _____

4 ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗ / ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΡΧΗ

Προς ασφάλιση άτομα εκτός του κυρίως ασφαλιζομένου
 (Όνοματεπώνυμο - Ηλικία - Συγγενική ή άλλη σχέση εξάρτησης)

1. _____
 2. _____
 3. _____
 4. _____

5 ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

Ποιο είναι το έτος κατασκευής του κτιρίου; _____
 Αριθμός ορόφων (και ισόγειου) _____
 Αριθμός διαμερισμάτων _____

6 ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΞΕΝΟΔΟΧΟΥ

Κατασκευή κτιρίου _____
 Αριθμός ορόφων _____ Ηλικία κτιρίου _____

Η ξενοδοχειακή σας μονάδα αποτελείται από ένα ενιαίο κτίριο; ναι όχι
 Αν όχι, αναφέρατε λεπτομέρειες (αριθμό κτιρίων, αν είναι συνεχόμενα κ.λπ.) _____

Αριθμός δωματίων _____ Αριθμός κρεβατιών _____
 Αριθμός ανεληκυστήρων _____ Χρόνος εγκατάστασής _____
 Αριθμός εστιατορίων/μπαρ _____ Αριθμός μηχαν. πλυντηρίων/αιδερωτηρίων _____
 Αριθμός ανεξάρτητων bungalows _____ Αριθμός κρεβατιών _____
 Διαθέτει τα συγκρότημά σας πισίνα; ναι όχι
 Αν ναι, δώσατε στοιχεία (αριθμό, χωρητικότητα, κ.λπ.) _____
 Έχετε αθλητικές εγκαταστάσεις; ναι όχι
 Αν ναι, δώσατε στοιχεία (αριθμό, είδος, έκταση κ.λπ.) _____

7 ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ CAMPING & ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΩΝ

(Τα ασφαλιζόμενα προσά και οι καλύψεις είναι οι ίδιες όπως και των ξενοδοχείων)
 Αναφέρατε αριθμό θέσεων και τετραγωνικό μέτρο του συνολικού χώρου του camping ή της κατασκήνωσης.

8 ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΚΗΝΥΓΟΥ

Πότε αποκτήσατε την πρώτη σας άδεια και από ποια αρμόδια αρχή; _____

Εκδόθηκε μετά την πρώτη άδεια και μεταγενέστερη; ναι όχι
 Αν ναι, πότε και από ποια αρμόδια αρχή/φωτοτυπία άδειας _____

Είστε μέλος σε κυνηγετικό σύλλογο; ναι όχι
 Αν ναι, σε ποιον και πόσο χρόνο _____
 Χρησιμοποιείτε κυνηγετικό σκύλο; ναι όχι Αν ναι, ποιας ράτσας _____

9 ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΙΔΙΟΚΤΗΤΟΥ ΖΩΟΥ

Τι είδους και ποιας ράτσας είναι το κατοικίδιο ζώο σας; _____ Ηλικία _____
 Υπάρχουν στοιχεία που το κάνουν να ξεχωρίζει από τα άλλα; ναι όχι
 Αν ναι, δώσατε στοιχεία (όνομα, ιδιαίτερα γνωρίσματα κ.λπ.) _____

10 ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΑΠΟ ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ Ή ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΕΡΓΩΝ

Διεύθυνση έργου: _____ Περιοχή _____
 Όγκος οικοδομής: Αριθμός ορόφων (με ισόγειο ή εσοχή) _____
 Προϋπολογισμός σύμφωνα με την άδεια _____
 Αριθμός και ημερομηνία άδειας _____
 Ονοματεπώνυμο μηχανικού: α) που έκανε την μελέτη του έργου _____
 β) που επιβλέπει το έργο _____
 Μέσος αριθμός προσωπικού που θα απασχοληθεί: _____
 Περιγραφή εργασιών:
 Κατεδάφιση _____ Ύψος κτίσματος προς κατεδάφιση _____
 Εγκατάσταση _____ Βάθος εκκαψών _____
 Ανέγερση _____ Ύψος νέας οικοδομής _____
 Άλλες εργασίες _____ Περιγραφή _____
 Όσα κάλυψη _____
 Ηθική βλάβη και μυχική αδύνη για εργατοτεχνίτες (άρθρο 932 Α.Κ.) _____
 Πληρωμή πέναντι των καταβολών του ΙΚΑ (άρθρο 657 & 658 Α.Κ. Δεν καλύπτονται) _____
 Συμπληρωματικές καλύψεις _____
 Χρήση εκρηκτικών _____

11 ΑΛΛΑ ΕΙΔΗ ΑΣΤΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Αναφέρατε στοιχεία που αφορούν είδος αστικής ευθύνης, που δεν προβλέπεται από αυτή την πρόταση. (Εκτός Ευθύνης Προϊόντων για την οποία απαιτείται συμπλήρωση ιδιαίτερης πρότασης).

ΕΚΘΕΣΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗ Έχετε επιθεωρήσει τον προτεινόμενο για ασφάλιση κίνδυνο; ναι όχι
 (συμπληρώνεται από τον συνεργό) Συνιστάτε την απόδοχή της παρούσας πρότασης; ναι όχι

Πληροφορήσατε τον προτεινόμενα την ασφάλιση για το συνολικό κόστος; ναι όχι
 Αν ναι, ποια είναι το ποσό; _____

Πόλη _____ Ημερομηνία _____

ΑΙΤΗΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΚΑΦΟΥΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

ΑΛΙΖΟΜΕΝΟΣ _____
 ΎΦΥΝΣΗ / ΤΗΛ. / ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ _____
 Μ. _____ ΕΤΟΣ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ _____
 ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ: ΑΠΟ ΜΕΣΗΜΕΡΙ ΤΗΣ _____ ΕΩΣ ΜΕΣΗΜΕΡΙ ΤΗΣ _____

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΣΚΑΦΟΥΣ

με μηχανή βενζίνης ☐	• Ονομα σκάφους _____
με μηχανή πετρελαίου ☐	• Τύπος σκάφους _____
με ή χωρίς πανιά ☐	• Κατασκευαστής _____
με κουπίά ☐	• Ν ^ο Λεμβ. / Ν ^ο νηολογ _____
Άλλος τύπος σκαφους _____	• ΣΗΜΑΙΑ _____
Αλλιευτικό ☐ Θαλαμπος ☐	• Τελευταία ασφαλιση _____
Ενοικιαζόμενο ☐ Ιδιωτική χρήση ☐	• Τελευταία επιθεώρηση _____
Υλικό κατασκευής _____	• Ετος κατασκευής _____
Μήκος _____	• Πλάτος _____

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΗΧΑΝΗΣ (ΜΗΧΑΝΩΝ)

ΚΥΡΙΑΣ/ΩΝ ΜΗΧΑΝΗΣ/ΩΝ	ΒΟΗΘΗΤΙΚΗΣ ΜΗΧΑΝΗΣ
• Σταθερή ☐ Εξωλέμβια ☐	• Πετρελαιο ☐ Βενζίνη ☐
• Εσω / Εξω ☐	• Μάρκα _____
• Πόδες _____	• Ετος κατασκευής _____
• Μάρκα _____	• Ισχυς _____
• Ετος κατασκευής _____	• Ν ^ο μηχανής _____
• Ισχύς _____	
• Ν ^ο / Ν ^ο μηχανών _____	

ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΣΚΑΦΟΣ	ΡΥΜΟΥΛΚΑ
• Τύπος _____	• Μάρκα _____
• Καύσιμο _____	• Ετος κατασκευής _____
• Μάρκα _____	
• Ετος κατασκευής _____	
• Μήκος _____	

• Πόσο καιρο ταξιδεύει και ποσο καιρο βρίσκεται στην Ξηρα - Ελλιμενίζεται σε οργανωμενη μαρινα.

• Το σκάφος ειχε ζημιες στο παρελθον, και αν ναι σε ποια σημεια και ποσο το ποσο της αποζημίωσης.

ΥΠΟΚ/ΜΑ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ _____ ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΕΛΑΤΗ _____
 Ν^ο ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ _____ Ν^ο ΑΠΟΔΕΙΞΗΣ _____

ΣΥΜΠΛΗΡΩΝΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ

1 ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΗ ΑΕΙΑ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΗΣ ΑΕΙΑΣ

- Σκάφος _____
- Κύρια / ες μηχανή / ες _____
- Βοθητικό σκάφος _____
- Βοηθητική μηχανή _____
- Ρυμούλκα _____
- Εξοπλισμός _____

- Προσωπικά αντικείμενα _____

- Απαλλαγή _____
- Μερική κλοπή ΝΑΙ ΟΧΙ

ΣΥΜΠΛΗΡΩΝΕΤΑΙ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΙΑ**2 ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ**

- _____ X _____
- Αστική ευθύνη σκiero : _____ X 20% (προαιρετική)
 - Αστική ευθύνη ρυμούλκας : _____ X 20% (προαιρετική)

3 ΑΛΛΗ ΚΑΛΥΨΗ**4 ΕΚΠΤΩΣΗ**

- Λογω οργανωμένης μαρίνας (επισημαίνεται βεβαίωση)

5 ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ

- Λογω εξαμηνων δόσεων 2%

ΣΥΝΟΛΟ ΕΤΗΣΙΩΝ ΚΑΘΑΡΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ

- Διάρκεια της κάλυψης _____ X _____
- Δικαιώμα συμβολαίου _____ X _____
- Χαρτοσήμο _____ X _____

ΜΙΚΤΑ ΕΤΗΣΙΑ - ΕΞΑΜΗΝΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ

Αθήνα _____

Ο ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΟΣ

Ο ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ

ΛΑΪΚΗ ΖΩΗΣ

№ 303502

ΠΑΙΔΙΚΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ

Αριθ. Συμβολαίου	
Κωδικός Παραγωγού	

ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

ΟΠΟΙΑΔΗΠΟΤΕ ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΝΑ ΜΟΝΟΓΡΑΦΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟ

1. Παιδί προτεινόμενο για ασφάλιση (Επώνυμο) _____ Όνομα _____ Πατρωνυμίοι _____

2. α. Ημερομηνία γέννησης _____ γ. Αγόρι Κορίτσι
β. Ηλικία _____

3. Συμβαλλομενος (Επώνυμο) _____ Όνομα _____ (Πατρωνυμίοι) _____
Π. ΤΑΥΤ. _____ Α.Φ.Μ. _____

4. Διεύθυνση επικοινωνίας _____

5. α. Συγγένεια με το παιδί _____ γ. Ηλικία _____
β. Ημερομηνία γέννησης _____ δ. Άνδρας Γυναίκα

6. α. Κεφάλαιο _____ β. Προτεινόμενα ασφαλιστά _____
γ. Διάρκεια _____ δ. Ποσοστό αναπαραγωγής _____

7. Συμπληρωματικές παροχές
 ΠΑΑΑ Εγγυημένη ασφαλισσιότητα

8. Τρόπος εισπραξης ασφαλιστρών Με ταχυτάχυση Με πλήρωση στον εισπρακτήτορα της Εταιρείας
 Μέσω VISA Με πλήρωση στο ταμείο της Εταιρείας

9. Τρόπος πλήρωσης των ασφαλιστρών Κάθε 12 μήνες Κάθε 6 μήνες

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΟΝ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟ (εκτός της ερώτησης 16 που αφορά τον ασφαλιζόμενο)

10. Επάγγελμα (Ακριβή καθήκοντα) _____

11. Ύψος _____ εκ. Βάρος _____ κίλα
Έχει το βάρος αλλάξει περισσότερο από 5 κίλα τους τελευταίους 12 μήνες Ναι Όχι

12. Ποια είναι η ποσότητα που καταναλώνετε την ημέρα σε α. καφέ _____ β. αναψυκτωματώδη ποτά _____

13. Επισκεφτήκατε γιατρό τα τελευταία 6 χρόνια ή έχετε πρόσβαση να συμβουλευθείτε να το έχετε να υποβληθείτε σε ιατρικές εξετάσεις. Ναι Όχι

14. Έχετε την πρόθεση να μετακομίσετε στα εξωτερικά να ασχοληθείτε με κάποια επικίνδυνη δραστηριότητα (αεροβασία, αεροπλάνηση, συμμετοχή σε αγώνες ποδηλάτου κ.λπ.) Ναι Όχι

15. Αν η απάντησή σε κάποια από τις ερωτήσεις 13-14 είναι «Ναι» παρακαλούμε γράψτε λεπτομερείες παρακάτω
Αιτίες ερωτήσης _____ Λεπτομερείες Παθήσεως _____ Ημερομηνία _____ Διάρκεια _____

16. Από ότι ξέρετε και πιστεύετε ο προτεινόμενος για ασφάλιση είναι σε καλή κατάσταση υγείας και χωρίς παραμόρφωση ή σωματικό ελάττωμα. Ποιες ασθένειες έχει περάσει:

17. Ειδικά αιτήματα και οδηγίες: _____

18. Για τροποποιήσεις από τα Κεντρικά Γραφεία της Εταιρίας

Με την παρούσα δεχομαι ότι δεν θα υπάρξει ασφαλιστική καλυψη εφ' όσον δεν εκδοθεί και παραδοθεί σε μενα ασφαλιστήριο συμβόλαιο σύμφωνα με την παρούσα αίτηση και εφ' όσον δεν καταβληθεί πραγματικά ολοκληρω το πρώτο ασφαλιστρο αυτου και υπο την προϋπόθεση ότι ο πρόσωπο ή τα πρόσωπα για τα οποία γίνεται η αίτηση για ασφάλιση με αυτο το έντυπο είναι στη ζωή και σε καλή κατάσταση υγείας. Για να παραδοθεί η παρακάτω προσωρινή αποδειξη προκαταβολής και να ισχύουν οι όροι της, τους οποίους και αποδεχομαι, θα πρέπει να καταβληθούν ασφαλιστρα σε μετρητο κατά τη στιγμή της υπογραφής της αίτησης αυτής. Δηλώνω επίσης: Ότι οι δηλώσεις και οι απαντήσεις μου που περιλαμβάνονται σ' αυτή την αίτηση και που γίνονται ή θα γίνουν από μενα στον εξετάστη/ιατρό ή τον Ασφαλιστή, είναι πλήρεις, χωρίς παραλήψεις και αληθινές, δεσμεύουν δε όλους τους συμβαλλόμενους και ενδιαφερομένους για το ασφαλιστήριο για το οποίο γίνεται αυτή η αίτηση. Ότι επιθυλώ αλλαγή του δικαιούχου, εκτος αν έχει γραφεί διαφορετικά στο χώρο που προβλέπεται για ειδικά αιτήματα. Ότι το δικαίωμα δανεισμού, εξόφλας, εκχώρησης ή άλλο προνόμιο δεν μπορεί να ασκηθεί από ανήλικα. Ότι κανείς ασφαλιστής δεν έχει το δικαίωμα να καταργεί οποιοδήποτε όρο που έχει επιβληθεί από την Εταιρία και εφ' όσον δεχθώ οποιοδήποτε ασφαλιστήριο το οποίο θα έχει εκδοθεί σύμφωνα με αυτή την αίτηση θα αποτελεί επικύρωση για οποιαδήποτε διορθωση ή προσθήκη σ' αυτή την αίτηση, η οποία έχει γίνει στο χώρο που αναφέρεται παραπάνω σαν χώρος μόνο για τροποποιήσεις από τα Κεντρικά Γραφεία της Εταιρίας.

Ο Αιτών θα είναι συμβαλλόμενος και πληρωτής των ασφαλιστρών του συμβολαίου το οποίο θα εκδοθεί σύμφωνα με τα παραπάνω.

Με την παρούσα συμφωνώ ότι οποιοδήποτε γιατρός, η οποιοδήποτε Νοσοκομείο, ιδιωτική Κλινική, Ασφαλιστική Εταιρία, άλλος Οργανισμός, ίδρυμα ή πρόσωπο που έχει αποδείξει ή γνωρίζει κάτι για μενα θα δώσει στη ΛΑΙΚΗ ΖΩΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ή τον αντιπρόσωπο της οποιαδήποτε και όλες τις πληροφορίες σε σχέση με μενα και το παιδι που ληροτείνεται για ασφαλιση περιλαμβανομένων και των πληροφοριών για την υγεια και το ιατρικό αναμνηστικό νοσήλεια σε νοσοκομείο, ιατρική συμβουλή, διάγνωση, θεραπεία, πάθηση ή ενόχληση δικη μου ή του παιδιου που προτεινεται για ασφαλιση. Το φάτορατυγραφο αυτής της εξουσιοδότησης έχει την ίδια ισχύ με το πρωτότυπο της.

19. ΔΗΛΩΝΩ ΟΤΙ ΟΙ ΠΙΟ ΠΛΑΝΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΧΟΥΝ ΕΛΕΓΧΘΕΙ ΑΠΟ ΕΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΙΝΑΙ ΣΩΣΤΕΣ. ΕΠΙΣΗΣ ΟΤΙ ΕΧΩ ΚΑΤΑΒΑΛΛΕΙ ΤΟ ΠΟΣΟ ΤΩΝ ΔΡΧ _____

_____ την _____ 19 _____ Υπογραφή του Αιτούντος (συμβαλλόμενου) _____

20. Συμφωνώ για την έκδοση συμβολαίου με βάση την αίτηση _____ (Η παραπάνω δήλωση υπογράφεται αν ο Συμβαλλόμενος δεν είναι ο γονέας ή ο κηδεμόνας του παιδιού) _____ (Γονέας/Κηδεμόνας)

ΣΥΜΠΛΗΡΩΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΡΑΓΩΓΟ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ

Με την παρούσα δηλώνω ότι επιθυμώ τα αποθέματά μου να επενδύονται σε

- ΔΡΑΧΜΕΣ
- ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ ΜΑΡΚΑ
- ΔΟΛΑΡΙΑ ΗΠΑ
- ΑΜΟΙΒΙΑΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΕΞΕΝΟΥ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

Παροχές	Ετήσιο ασφαλιστρο
Σύνολο πληρωτέων ασφαλιστρών	
Ασφαλιστρα δόσης	

Υπογραφή του αιτούντος (συμβαλλόμενου)

Βεβαιώνω ότι οι, οι γνωρίζω οι απαντήσεις στις πιο πάνω ερωτήσεις της αίτησης και της έκθεσης είναι σωστές και δεν έχω υποψη μου αν υπάρχει κάτι το οποίο δεν γράφηκε και που θα επηρέαζε την εκτίμηση του κινδύνου

ΒΙΒΛΙΟ ΚΗ ΖΩΗΣ

ΑΝΩΝΥΜΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
Λ. ΣΥΓΓΡΟΥ 135, 17 121 Ν. ΣΜΥΡΝΗ (ΑΘΗΝΑ)

Αριθ. Συμβολαίου	
Κωδικός Παραγωγού	

042691

ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

ΤΟΙΧΕΙΑ ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΟΥ

ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΣ

ΕΠΩΝΥΜΟ	ΟΝΟΜΑ	ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ	ΤΑΧ. ΚΩΔΙΚΑΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΤΑΧ. ΚΩΔΙΚΑΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ
ΗΜΕΡ/ΝΙΑ ΓΕΝΝΗΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ	ΦΥΛΟ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	ΑΡ. ΑΣΤ. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΟΙΚΙΑΣ
	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΩΔ. ΕΠΑΓ.
		ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΟΣ (εάν είναι διάφορος του Συμβαλλομένου)

ΕΠΩΝΥΜΟ	ΟΝΟΜΑ	ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ (επικοινωνίας)	ΤΑΧ. ΚΩΔΙΚΑΣ	
ΦΥΛΟ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	ΚΩΔ. ΕΠΑΓ.
	ΗΜΕΡ. ΓΕΝΝΗΣΗΣ	ΗΛΙΚ.
		ΑΡ. ΑΣΤ. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

ΑΙΟΥΧΟΙ (όνομα - συγγένεια - ηλικία)

ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ

ΤΡΟΣΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ, ΕΤΗΣΙΟΣ ΕΞΑΜΗΝΙΑΙΟΣ

ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ

βληθείσα προκαταβολή ασφαλιστρού ΔΡΧ

Εισπρακτορας Επιταγή Ταχυδρομική Επιταγή
Τραπεζική εντολή (Συμπληρώστε είσοδοι δόση για την Τράπεζά σας) Άλλος τρόπος

προκαταβολή πρέπει να είναι τουλάχιστο ίση με το 1/4 του ασφαλιστρού

ΠΡΟΒΛΗΜΕΝΗ ΕΤΗΣΙΑ ΑΥΞΗΣΗ: 50% 100%

ποσά από το Π.Υ.Μ.Α. μετά την πρώτη τριετία δεν πρόκειται να μείνουν Εταιρία με ανατοκισμό. συμπληρώστε την επιλογή που θέλετε:

Καταβολή σε μετρητά κάθε χρόνο
 Να χρησιμοποιούνται για την πληρωμή των ασφαλιστρών

ΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ

Τύπος ασφάλισης _____
Ασφαλισμένο κεφάλαιο _____ Μηνιαία Σύμβαση: _____

γ Συμπληρωματικές παροχές

Πλήρ. Συμπληρωματική _____	ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ ☐ Ευρεία ☐ I ☐ II ☐ III	Κ. ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΟΥ	ΣΥΖΥΓΟΥ	ΤΕΚΝΩΝ
ΠΑ _____ ☐ ΑΣΑ _____				
ΟΑ _____				
Α Κεφάλαιο _____				
ΑΑΑ Κεφάλαιο _____ Διάρκεια _____ Ετη _____				
ΣΑ Καρ _____ Διάρκεια _____ Ετη _____				
ΟΑ/ΑΤΥΧΗΜΑ ☐ ΠΟΑ/ΑΤΥΧΗΜΑ • ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΜΗΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ _____		Αριθ. Τεκνων ☐		ΔΙΑΡΚΕΙΑ _____

ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ (Να συμπληρωθεί ο πίνακας που ακολουθεί)

Έχετε ποτέ ιατρικής περίθαλψης τα τελευταία πέντε χρόνια είτε πρόθεση να συμβουλευθείτε ιατρό ή να υποβληθείτε σε κάποιες εξετάσεις:

ναι όχι

Είστε ποτέ υποφέρετε από:
 εσθ. καρδιακές παθήσεις, ρευματικό πυρετό ή διαβήτη;
 κρκίνο, ασθένεια πνευμόνων, νευρικές ανωμαλίες
 οποιαδήποτε άλλη ασθένεια γενικά:

ναι όχι

ναι όχι

Έχετε ποτέ κάποια ακτινογραφία, καρδιογράφημα ή άλλες εξετάσεις:

ναι όχι

Εβλήθηκα ποτέ μέλος του άμεσου οικογενειακού περιβάλλοντός σας από διαβήτη, υπέρταση, φυματίωση, καρδιακές παθήσεις ή διανοητικές παθήσεις:

ναι όχι

Βλήθηκα ποτέ σε κάποια χειρουργική επέμβαση ή φέρατε από σοβαρή ασθένεια, ατύχημα ή τραυματισμό:

ναι όχι

Επισκεφθήκατε για τελευταία φορά ιατρό ή νοσοκομείο για ποια αιτία:

Ασθένεια, εγχείρηση ή ιατρικός έλεγχος	Ημερομηνία	Όνομα και διεύθυνση Ιατρού Νοσοκομείου ή Κλινικής	Όνομα ασθενή	Αποτελέσματα

Επίσημες σχετικές με το Σύνδρομο Ανοσιαλογικής Ανεπάρκειας (AIDS)

Έχετε συμβουλευθεί ιατρό ή υποβληθεί σε θεραπεία σχετική με το AIDS ή με κάποια κατάσταση της υγείας σας πιθανώς συσχετιζόμενη με το AIDS ή γενικότερα με ασθένεια που διέγεται με σεξουαλική επαφή. Σας έχουν πει ότι είσθε άρτος του AIDS.

ναι όχι

Έχετε αποιοδήποτε από τα ακόλουθα συμπτώματα η αιτία των οποίων δεν μπορεί να ερμηνευτεί. Διάρροιες, διογκωμένες λεμφαδένες, δερματικά εξανθήματα, μεγάλη καταβολή βλεννογόνων, σημαντική απώλεια βάρους.

ναι όχι

ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΆΛΛΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ

ΑΝΤΑΣΦΑΛΕΙΑ

Session

ΣΥΜΠΛΗΡΩΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΡΑΓΩΓΟ

Συμπληρωματικά

Καλύψεις	Κατηγορία Επαγγέλμ.	Ετήσιο Ασφάλιστρο	Ασφάλιστρο σύμφωνα με Τρόπο Πληρωμής
Βασική:			
Σύνολο Πληρωτέου Ασφαλίστου			

ΒΑΣΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

ΗΜΕΡΟΜ. ΕΝΑΡΞΗΣ 	ΗΜΕΡΟΜ. ΛΗΞΗΣ
ΗΜΕΡ. ΕΝΑΡΞΗΣ ΑΠΛΗΣ 	ΗΜΕΡΟΜ. ΛΗΞΗΣ ΑΠ

ΔΗΛΩΣΕΙΣ

- α) Δηλώνω ότι τα στοιχεία που έδωσα σ αυτή την πρόταση (συμπεριλαμβανομένης και της κατάστασης της υγείας μου) είναι αληθινά και συμφωνώ ότι τα στοιχεία με τις ιατρικές εξετάσεις που έγιναν ή θα γίνουν από γιατρο-εξετάστη της Εταιρίας και θα έχουν την υπογραφή μου αποτελούν υπεύθυνη δήλωση μου. Είναι και η βάση του προτεινόμενου συμβολαίου ασφάλισης.
- β) Με την παρούσα αμετάκλητα εξουσιοδοτώ οποιονδήποτε γιατρό ή άλλο αρμόδιο άτομο της Εταιρίας οσα το οποίο μπορεί να κατέχει τώρα ή να αποκτήσει μελλον πληροφορίες σχετικές με την υγεία μου να τις αναφέρει στην ΛΑΙΚΗ ΖΩΗΣ Α.Α.Ε. και συμφωνώ ότι αυτή η εξουσιοδότηση θα παραμείνει σε ισχύ οσα διάστημα το συμβόλαιο που ζητώ, παραμείνει σε ισχύ και μετά τον θάνατό μου, όσο θα υπέρχει απαίτηση που θα προκύπτει από το συμβόλαιο.
- γ) Σε περίπτωση έκδοσης συμβολαίου με βάση την παρούσα πρόταση και με κανονικό ασφαλιστρο, δέχομαι να κρατηθεί η προκαταβολή κατά το ήμισυ που έδω αν δεν το αποδεχτώ. Σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση η προκαταβολή θα μου επιστραφεί στο ακέραιο.
- δ) Από τη στιγμή που το συμβόλαιο αποκτήσει αξία εξαγοράς και σε περίπτωση που δεν πληρώσω δόση ασφαλιστρον δέχομαι τη συνέχιση της ασφάλισης σύμφωνα με τον όρο του συμβολαίου περί Αυτόματου Δανειαμού Ασφαλιστρον.

Ημερομηνία _____
 Συμβαλλόμενος _____ Ασφαλιζόμενος _____
 Παραγωγός _____ Συνασπιστής _____

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ _____

ΣΦΡΑΓΙΔΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΛΑΙΚΗ ΖΩΗΣ
 Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΟΥ ΧΑΜΟΓΕΛΟΥ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ	ΕΤΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ	ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ	ΑΞΙΑ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ
<p>ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ Η ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΠΛΗΡΗΣ ΚΑΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΟΥ, ΤΟΝ ΤΥΠΟ, ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟ ΣΕΙΡΑΣ</p>		<p>ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ ΝΑ ΑΝΑΦΕΡΕΤΕ ΤΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΧΟΥΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΝ 3 ΕΤΩΝ</p>	<p>ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ ΝΑ ΑΝΑΦΕΡΕΤΕ ΤΟ ΤΡΕΧΟΝ ΚΟΣΤΟΣ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΕΙΔΟΥΣ ΣΥΝ ΤΑ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ, ΤΑ ΕΞΟΔΑ ΕΚΤΕΛΟΥΣΗΣ ΤΑ ΕΞΟΔΑ ΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΣΗΣ, ΥΛΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ</p>
<p>ΣΥΝΟΛΟ</p>			

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ:

- 1 ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΓΟΡΑΣΜΕΝΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΣΗΜΕΙΩΣΤΕ «Α»
- 2 ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΝΟΙΚΙΑΣΜΕΝΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΣΗΜΕΙΩΣΑΤΕ «Β»

ΛΑΪΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

● ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ:

Λ. Συγγρού 135 & Κράτητος 2, 171 21 Ν. Σμύρνη (ΑΘΗΝΑ). Τηλ. 9354502(5 γραμμ.)
& 9332911 (5 γραμμές), TELEX: 215403 LASF Fax 9355777

ΑΙΤΗΣΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ ΚΑΤΑ ΠΑΝΤΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ:

ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΟΣ:

ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΕΛΑΤΟΥ:

ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ:

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ:

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ:

ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ:

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ:

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΤΙΡΙΟΥ:

ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΕΩΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΕΩΣ

(ΣΕ ΠΟΙΟ ΟΡΟΦΟ ΕΥΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΤΑ ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ)

ΕΧΕΙ ΚΑΠΟΙΟ ΑΠΟ
ΑΠΟ ΤΑ ΥΠΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗ
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΛΥΦΘΕΙ
ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΑΠΟ
ΑΛΛΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ
ΕΤΑΙΡΙΕΣ;

ΝΑΙ ΟΧΙ ΕΑΝ ΝΑΙ, ΠΟΙΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΙΝΑΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟ ΠΟΙΕΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ;

ΕΙΝΑΙ ΟΛΑ ΤΑ ΥΠΟ
ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ
ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ;

ΝΑΙ ΟΧΙ ΕΑΝ ΟΧΙ, ΠΟΙΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΙΝΑΚΑ ΕΙΝΑΙ ΜΕΤΑΧ/ΝΑ;

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ

Ο ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΣΥΝΤΗΡΕΙΤΑΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΟΥ

ΝΑΙ ΟΧΙ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

ΕΧΕΙ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΘΕΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗ;

ΝΑΙ ΟΧΙ

ΥΦΙΣΤΑΤΑΙ Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ
ΤΗΣ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ;

ΝΑΙ ΟΧΙ

ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ
ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΑ ΥΛΙΚΑ
ΠΛΗΣΙΟΝ ΤΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ;

ΝΑΙ ΟΧΙ

ΕΑΝ ΝΑΙ, ΣΗΜΕΙΩΣΑΤΕ

ΟΞΕΑ

ΔΙΑΛΥΤΙΚΑ

ΥΓΡΑ ΕΜΦΑΝΙΣΕΩΣ

ΕΚΡΗΚΤΙΚΑ

ΨΟΣΤΟΡΑ

ΑΛΛΑ

ΑΙΤΗΣΗ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟΥ

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΑΡΟΧΩΝ

--	--	--	--

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΟΥ

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Συμπληρώνεται από τον Ασφαλισμένο με κεφαλαία γράμματα

ΕΠΩΝΥΜΟ

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ΟΝΟΜΑ

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ/ΣΥΖΥΓΟΥ

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΓΕΝΝΗΣΗΣ

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ΕΓΓΑΜΟΣ

ΑΓΑΜΟΣ

ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΣ

ΧΗΡΟΣ

ΗΜ ΜΗΝ ΕΤΟΣ

ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΑ ΜΕΛΗ

ΟΝΟΜΑ

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ΕΤΟΣ ΓΕΝ.

--	--	--	--

ΕΠΩΝΥΜΟ

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ΣΥΓΓΕΝΕΙΑ

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Διεύθυνση

ΟΔΟΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ

ΠΟΛΗ

ΤΑΧ ΚΩΔ

ΤΗΛΕΦΩΝΟ

Συμπληρώνεται από τον Ασφαλισμένο με κεφαλαία γράμματα.

ΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Σας γνωρίζω ότι σε περίπτωση θανάτου μου επιθυμώ να καταβάλετε το Ασφαλιζόμενο Κεφάλαιο του Ασφαλιστηρίου μου στους:

	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ	ΣΥΓΓΕΝΕΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΣΦ/ΝΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ
1	_____	_____	_____
2	_____	_____	_____
3	_____	_____	_____
4	_____	_____	_____
5	_____	_____	_____

Σε περίπτωση θανάτου κάποιου από τους πιο πάνω δικαιούχους μου πριν από μένα το μερίδιό του θα περιέλθει στους επιζώντες δικαιούχους ή δικαιούχο, ή σε περίπτωση που δεν υπάρχει δικαιούχος στους νόμιμους κληρονόμους μου. Διατηρώ το δικαίωμα να αλλάξω έναν ή όλους τους πιο πάνω δικαιούχους μου.

Συμπληρώνεται από τον Εργοδότη.

ΜΗΝΙΑΙΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ΜΙΣΘΩΤΟΣ

ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ

ΗΜ/ΣΦ/ΙΟΣ

ΕΡΓΑΤΗΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Ημερομηνία _____

ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ

ΥΠΟΓΡΑΦΗ & ΣΦΡΑΓΙΔΑ ΕΡΓΟΔΟΤΗ

**ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ ΣΚΑΦΟΥΣ ΑΝΑΨΥΧΗΣ
YACHT AND PLEASURE CRAFT POLICY**

No: 1071-

Υπό ασφαλισμένου

ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ
AGENCY CODE No 5350-1

Α. :
Ο.Μ. :
Ο.Υ. :

ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΕΛΑΤΗ
CLIENT'S CODE No 149226-3

Όριο ασφάλισης

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ από το μεσημέρι της **11.10.1994** έως το μεσημέρι της **11.10.1995**

Υπογραφή ασφαλισμένου: **ΚΑΤΕΡΙΝΑ**
ΥΠΟΣ ΑΝΑΨΥΧΗΣ, ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ, ΕΤΟΥΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ 1994, ΜΗΚΟΥΣ 4,90 Μ.,
ΠΛΑΤΟΥΣ 1,45 Μ., ΥΛΙΚΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΠΟΛΥΕΣΤΕΡΙΚΟ, ΤΥΠΟΥ ΤΑΧΥΠΛΑΘΟΣ RIB.
ΝΗΟΛ./ΛΕΜΒ.: 1294, ΣΗΜΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ.

Αξία ΔΡΧ. 2.000.000.-

Υπογραφή της/των μηχανής (νάβ)
Α (1) ΜΗΧΑΝΗ ΜΑΡΙΝΕΡ ΒΕΝΖΙΝΟΚΙΝΗΤΗ ΕΞΩΛΕΜΒΙΑ, ΕΤΟΥΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ 1994,
ΥΠΟΣ 60 HP, ΝΟ ΠΑΛΑΙΣΙΟΥ : 00085550.

Αξία ΔΡΧ. 1.000.000.-

Υπογραφή εξοπλισμού & προσωπικών αντικειμένων

Αξία

Άλλη περιγραφή
Α (1) ΡΥΜΟΥΑΚΑ, ΕΤΟΥΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ 1994.

Αξία ΔΡΧ. 200.000.-

Περίοδος - Παρατηρήσεις
ΕΠΙΛΕΥΕΙ ΟΛΟ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟ, ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΠΡΙΛΙΟ ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΤΟΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟ ΕΛΛΙΜΕΝΙΖΙ
Ε ΣΤΟ ΛΙΜΑΝΙ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΧΕΙΜΩΝΑ ΦΥΛΑΣΣΕΤΑΙ ΣΤΟ PARKING ΤΕΝΤΑ,
Ε.Σ. ΣΥΓΓΡΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟ ΕΚΕΙ ΜΕΤΑΚΙΝΕΙΤΑΙ ΠΡΟΣ ΚΑΛΑΜΑΚΙ ΚΑΙ ΠΕΡΤΕΙ ΣΤΟΝ
ΕΤΟΣΔΡΩΝΙΚΟ.
ΠΙΘΧΗ ΠΛΕΥΣΗΣ : GREEK COASTAL WATERS (ΥΔΑΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΚΤΩΝ)

Όροι Καλύψεως - Ειδικό όρο:
 ΚΥΟΥΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΥΝΔΙΠΤΟΝΤΑΙ ΟΙ ΟΡΟΙ ΤΩΝ ΑΓΓΛΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ INSTITUTE YACHT
 CLAUSES "1.11.85", INSTITUTE POLLUTION HAZARD CLAUSE "1.8.73", INSTITUTE
 RADIOACTIVE CONTAMINATION EXCLUSION CLAUSE "1.10.90". ΙΣΧΥΕΙ Η ΡΗΤΡΑ ΤΑ-
 ΠΛΩΝ 19 (ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΟΡΟΥ 5.1). I.Y. TRANSIT CLAUSE "1.2.80". ΔΕΝ ΙΣΧΥΕΙ
 ΚΑΘΩΣ ΤΗ ΡΥΜΟΥΛΚΑΣ ΕΚΤΟΣ PARKING.

ΑΛΛΑΓΗ : ΔΡΧ. 40.000.- ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΖΗΜΙΟΓΟΝΟ ΓΕΓΟΝΟΣ.

Κάλυψη:	Ασφαλιζόμενα Κεφάλαια	Καθαρά ασφάλιστρα
Ασφάλιση Απωλειών, Κλοπών, Αβερειών	ΔΡΧ. 3.200.000.-	
Ασφάλιση ΑΣΤΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ έναντι ΤΡΙΤΩΝ	ΔΡΧ. 3.200.000.-	
Ασφαλιστική κάλυψη Σκισο		
Ασφαλιστική κάλυψη Δικαστικών δαπανών όρου 11.2		
Ασφαλιστική κάλυψη ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ	ΙΣΧΥΕΙ	
Ασφαλιστική κάλυψη		
Εφαρμοστέα Έκπτωση		
Σ Υ Ν Ο Λ Α	6.400.000,00 ΔΡΧ	54.400,00

Αριθμός ασφαλιστηρίων : Καθορισμός Δόσεων
ΕΞΑΜΗΝΗ ΠΛΗΡΩΜΗ

Καθαρά ασφάλιστρα : 54.400,00 ΔΡΧ **1η ΔΟΣΗ: 11.10.1994 - 11.04.1995**

Ποσό Συμβολαίου : 5.440,00 ΔΡΧ **ΠΟΣΟ : 29.920 ΔΡΧ**

Πόσημο : **Αθήνα 11/10/1994**

Ασφάλιστρα : 59.840,00 ΔΡΧ

ΚΑΤΑΝΟΜΗ	ΠΡΟΣΩ. ΠΡΑΞΕΙΣ
ΚΗ : 100/	
ΚΛΟ : 100/	

75-2

ΛΙΑΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΝΩΝ. ΕΤΑΙΡΙΑ
LIKI INSURANCE COMPANY S.A.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ ΖΩΗΣ

1

Ασφαλιζόμενος	Αριθμός Συμβολαίου	94240220
Πάγγελμα	Εναρξη Ισχύος	09/10/1994
Ηλικία	Λήξη Ισχύος	09/10/2014
Συμβαλλόμενος	Καταβολή Ασφαλιστρών	Εξάμηνη
Ημηνία Έκδοσης	Αριθμός Αίτησης	145364
02/11/1994		

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ

	Κεφάλαιο	Ετήσιο Καθαρό Ασφάλιστρο	Λήξη Πληρωμών
ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΓΓΥΗΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΜΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΑ ΚΕΡΔΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΓΓΥΗΜΕΝΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ : 10 ΕΤΗ ΕΤΗΣΙΑ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟ 10%	15000	44392	09/10/2014
ΙΣΟΒΙΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΑΤΥΧΗΜΑ ΕΤΗΣΙΑ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟ 10%	2000000	11240	ΙΣΟΒΙΑ
Θάνατος από ατύχημα ισοβίως	2000000		
Μόνιμη ολική ανικανότητα ισοβίως	2000000		
Μόνιμη μερική ανικανότητα ισοβίως % αναπ.	2000000		
Ιατροφαρμακευτικά έξοδα ισοβίως κατ'ατύχ	160000		
ΙΣΟΒΙΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΕΤΗΣΙΑ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟ 10%	3000000	72062	ΙΣΟΒΙΑ
Έξοδα νοσηλείας & εξων/κά έξοδα ισοβ 100%	3000000		
Ημερήσιο επίδομα νοσηλείας ισοβ	40000		
Ανώτατο όριο κατά νοσηλεία ισοβ	750000		
Κάρτα νοσηλείας			
Επίδομα τοκετού ισοβ	200000		
Χειρουργ.επεμβ. χωρίς νοσηλεία ισοβ	3000000		
100%			
Έξοδα μεταφοράς ασθενούς ισοβ 100%	300000		
ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙ- ΠΤΩΣΗ ΜΟΝΙΜΗΣ ΟΛΙΚΗΣ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ		3192	09/10/2012

Η Εταιρεία θα πληρώσει τις παροχές που αναγράφονται στον παραπάνω πίνακα σύμφωνα με τους Γενικούς και Ειδικούς Όρους που αναφέρονται στις επόμενες σελίδες

Ο ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
AGF ΚΟΣΜΟΣ ΖΩΗ Α.Ε.

N. Πλακιάδης
N. ΠΛΑΚΙΑΔΗΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ: 94240220

Κεφάλαιο τμηματικών καταβολών ασφαλιστρών:

1,455,136

2

Κεφάλαιο ελεύθερας καταβολής ασφαλιστρών:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΞΙΩΝ ΕΞΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ

Στον πίνακα αναγράφεται η αξία εξαγοράς και η ασφάλιση ελεύθερης καταβολής ασφαλιστρών, σύμφωνα με τους Γενικούς και Ειδικούς Όρους του συμβολαίου.

Τα έτη που αναγράφονται νοούνται συμπληρωμένα και τα αντίστοιχα ασφαλιστρα πλήρως εξοφλημένα.

Ασφαλιστικά έτη	Αξία εξαγοράς ή δανείου	Ασφάλιση ελεύθερης καταβολής ασφαλιστρών
3	67,566	2,063
4	107,710	3,107
5	150,289	4,093
6	195,501	5,023
7	243,569	5,901
8	294,743	6,729
9	349,305	7,509
10	407,576	8,244
11	475,143	9,034
12	548,684	9,797
13	628,844	10,534
14	716,361	11,245
15	812,090	11,931
16	917,022	12,592
17	1,032,315	13,229
18	1,159,321	13,843
19	1,299,632	14,433
20	1,455,136	15,000

Ο ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

KGF KOSMOS ZOH A.E.

N. ΠΛΑΚΙΔΗΣ

ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΙ ΟΡΟΙ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ

3

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ : 94Z40220

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΓΓΥΗΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
ΜΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΑ ΚΕΡΔΗ

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΑΤΟΣ
ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΖΩΗΣ : Η ΙΔΙΑ Η ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΗ
ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΘΑΝΑΤΟΥ : ΤΑ ΑΝΗΨΙΑ ΤΗΣ

ΣΤΕΦ

Ο ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
AGF ΚΟΣΜΟΣ ΖΩΗ Α.Ε.

N. ΠΛΑΚΙΔΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΑΣΦ/ΝΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΑ ΚΕΡΔΗ

Στον ακόλουθο πίνακα απεικονίζονται τα κεφάλαια που προκύπτουν από την αναπροσαρμογή της βασικής ασφάλισης ζωής και από τη συμμετοχή του συμβολαίου στα κέρδη από την επένδυση των μαθηματικών αποθεμάτων.

Οι αξίες του πίνακα είναι ενδεικτικές και ισχύουν εάν σε κάθε ασφαλιστικό έτος τα ποσοστά αναπροσαρμογής και απόδοσης του συμβολαίου είναι ίσα με τα αντίστοιχα ποσοστά του πίνακα, τα στοιχεία της βασικής ασφάλισης ζωής παραμένουν αμετάβλητα από την έναρξη ισχύος του συμβολαίου και τα αντίστοιχα ασφάλιστρα είναι πλήρως εξοφλημένα.

Συμπληρωμένα Ετη	Ασφαλισμένο Κεφάλαιο	Αναπροσαρμογή 10%	Συμμετοχή 16%	Συνολική Αξία Εξαγοράς
		Κεφ. Αναπροσαρμογής	ΛΥΣΗ Γ1	
3	15,000	849	516	112,262
4	15,000	1,409	1,161	196,817
5	15,000	2,104	2,161	306,919
6	15,000	2,933	3,580	448,956
7	15,000	3,893	5,489	630,856
8	15,000	4,985	7,976	862,460
9	15,000	6,205	11,136	1,155,998
10	15,000	7,553	15,082	1,526,684
11	15,000	9,026	19,942	1,998,691
12	15,000	10,622	25,862	2,591,913
13	15,000	12,339	33,011	3,336,052
14	15,000	14,175	41,583	4,268,262
15	15,000	16,127	51,796	5,435,146
16	15,000	18,191	63,902	6,895,282
17	15,000	20,363	78,189	8,722,527
18	15,000	22,639	94,983	11,010,232
19	15,000	25,014	114,657	13,876,800
20	15,000	25,014	114,657	15,004,501

ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ

Το φυλλάδιο αυτό που συνοδεύει το Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο Ζωής, περιέχει κατάλογο των δικαιολογητικών που θα πρέπει να στέλνετε στα κεντρικά γραφεία της Εταιρείας, σε περίπτωση που κάνοντας χρήση των όρων του συμβολαίου σας, ζητήσετε αποζημίωση για κάποιο ατύχημα ή ασθένεια που σας συνέδει.

Κρατήστε το στη θήκη του συμβολαίου σας και συμβουλευτείτε το σε κάθε ανάλογη περίπτωση. Μην διστάσετε επίσης να απευθυνθείτε στον ασφαλιστικό σας σύμβουλο, ο οποίος θα είναι στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε πληροφορία και διευκρίνιση χρειάζεστε.

1. Σε περίπτωση Νοσοκομειακής Περίθαλψης

Εφόσον καλύπτεστε από το προσάρτημα της Νοσοκομειακής Υπερκάλυψης και σκοπεύετε κατά την εισαγωγή σας σε ένα από τα συνεργαζόμενα με την Εταιρεία νοσοκομεία, να κάνετε χρήση της κάρτας νοσηλείας, θα θέλαμε για μας ενημερώσετε κατά την είσοδο σας στο νοσοκομείο για να τακτοποιήσουμε θέματα που αφορούν την νοσηλεία σας.

Σε όλες τις υπόλοιπες περιπτώσεις, πρέπει να ενημερώσετε την Εταιρεία για την εισαγωγή σας σε νοσοκομείο, μέσα σε διάστημα **7 ημερών** και **οπωσδήποτε πριν από την έξοδο σας** από αυτό.

Μετά την έξοδο σας από το νοσοκομείο θα πρέπει να μας στείλετε τα παρακάτω δικαιολογητικά :

- α. Πιστοποιητικό Νοσηλείας [Εισιτήριο - Εξιτήριο].
- β. Ιατρικό ιστορικό νοσηλείας.

Για την κάλυψη των εξόδων κάθε νοσηλείας απαιτούνται επιπλέον
γ. Πρωτότυπα τιμολόγια παροχής υπηρεσιών και αποδείξεις εξόδων.

Επικυρωμένες φωτοτυπίες αποδείξεων και τιμολογίων, δεν θα γίνονται δεκτές, εάν όμως έχει γίνει χρήση κρατικού φορέα ασφάλισης, για την κάλυψη των εξόδων νοσηλείας, απαιτείται εκκαθαριστικό που εκδίδει ο εν λόγω φορέας της ασφάλισης για την εφορία και φωτοτυπία των τιμολογίων του νοσοκομείου και των ιατρών.

Στην περίπτωση που νοσηλευτείτε σε νοσοκομείο του εξωτερικού είναι απαραίτητο τα αποδεικτικά έγγραφα να είναι επικυρωμένα από την πλησιέστερη στον τόπο νοσηλείας Ελληνική Προξενική Αρχή και μεταφρασμένα από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών.

2. Σε περίπτωση Εξωνοσοκομειακής Περίθαλψης

Εάν καλύπτεστε από προσάρτημα Εξωνοσοκομειακής Περίθαλψης και χρειαστείτε ιατρική φροντίδα, φάρμακα ή εξετάσεις, θα πρέπει να αναγγείλετε μέσα σε 7 ημέρες το γεγονός στην Εταιρεία.

Ανάλογα με το είδος των εξόδων απαιτούνται τα ακόλουθα δικαιολογητικά :

α. Για ιατρικές επισκέψεις

- 1. Ιατρική γνωμάτευση.
- 2. Πρωτότυπο δελτίο παροχής υπηρεσιών του ιατρού.

β. Για αγορά φαρμάκων

- 1. Ιατρική γνωμάτευση.
- 2. Συνταγή ιατρού για την αγορά των φαρμάκων.
- 3. Πρωτότυπες αποδείξεις φαρμακείου με επικολλημένα τα κουπόνια των φαρμάκων.

γ. Για εξετάσεις

1. Ιατρική γνωμάτευση.
2. Αποτελέσματα των εξετάσεων (Ακτινογραφίες, Μικροβιολογικές εξετάσεις κτλ.).
3. Πρωτότυπα τιμολόγια εξόδων.

3. Σε περίπτωση Ανικανότητας για εργασία

Από ΑΤΥΧΗΜΑ

Σε περίπτωση ανικανότητας για εργασία που προέρχεται από ατύχημα, θα πρέπει να μας ενημερώσετε μέσα σε 7 ημέρες και οπωσδήποτε πριν από την πλήρη αποθεραπεία σας.

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

- α. Το έντυπο αναγγελίας του ατυχήματος, που θα βρείτε στο διδύλιario υγείας μέσα στο συμβόλαιο σας, συμπληρωμένο με την ακριβή περιγραφή του ατυχήματος και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες συνέβει.
- β. Ιατρική γνωμάτευση όπου θα φαίνεται ο αριθμός των ημερών αποχής από την εργασία που συνιστά ο θεράπων ιατρός για την αποκατάσταση της υγείας σας.
- γ. Αποτελέσματα των εξετάσεων που κάνετε (Αξονικές Τομογραφίες, Ακτινογραφίες κτλ.).
- δ. Πιστοποιητικό νοσηλείας εφόσον νοσηλευτήκατε [Εισιτήριο - Εξιτήριο].

Εφόσον καλύπτεστε και για ιατροφαρμακευτικά έξοδα τότε επιπλέον θα πρέπει να μας στείλετε:

- ε. Συνταγή του ιατρού.
- στ. Πρωτότυπες αποδείξεις φαρμακείου με επικολλημένα τα κουπόνια των φαρμάκων.
- ζ. Πρωτότυπα τιμολόγια παροχής υπηρεσιών (Έξοδα εργαστηριακών εξετάσεων, ιατρικές επισκέψεις κτλ.).

Από ΑΣΘΕΝΕΙΑ

Εάν η ανικανότητα για εργασία προέρχεται από ασθένεια, θα πρέπει να μας ενημερώσετε μέσα σε 7 ημέρες και πριν από την ανάρρωσή σας, για την κατάσταση της υγείας σας.

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

- α. Ιατρική γνωμάτευση όπου θα φαίνεται ο αριθμός των ημερών αποχής από την εργασία που συνιστά ο θεράπων ιατρός για την αποκατάσταση της υγείας σας.
- β. Αποτελέσματα των εξετάσεων που κάνετε (Αξονικές Τομογραφίες, Ακτινογραφίες κτλ.).
- γ. Πιστοποιητικό νοσηλείας εφόσον νοσηλευτήκατε [Εισιτήριο - Εξιτήριο].
- δ. Πιστοποιητικό από το ταμείο κοινωνικής ασφάλισης για τις ημέρες ανικανότητας εφόσον είσαστε ασφαλισμένος.

Τα αναφερόμενα δικαιολογητικά, χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση του κόστους κάθε αποζημίωσης ανάλογα με την ασφαλιστική περίπτωση, και από την πληρότητα τους εξαρτάται η ταχύτερη διεκπεραίωση της αποζημίωσης.

ΔΕΛΤΙΟ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΧΡΕΩΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΚΑΡΤΑΣ

Προς:

1. Την Ασφαλιστική Εταιρεία AGF ΚΟΣΜΟΣ ΖΩΗ Α.Ε.

2. Την Τράπεζα:

3. Το DINERS CLUB Ελλάδος.

Στοιχεία κατόχου κάρτας:

Επώνυμο Ονομα

Όνομα Πατρός Τηλέφωνο

Κάρτα (σημειώνω με X το αντίστοιχο τετράγωνο).

DINERS ΕΘΝΟΚΑΡΤΑ ΕΜΠΟΡΟΚΑΡΤΑ

EUROCARD MASTERCARD VISA

Αριθμός Κάρτας

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Ημερομηνία Λήξης Κάρτας

--	--	--	--	--	--

Ο παραπάνω αναφερομενος και υπογραφομενος εξουσιοδοτώ ανέκκλητα με την παρούσα τις προαναφερόμενες Εταιρείες να χρεώνουν τον πιο πάνω λογαριασμό της κάρτας μου με τα ποσα των ασφαλιστρων που προκύπτουν από την ασφαλιστήρια σύμβαση μου με την πρώτη από τις παραπάνω Εταιρειες στον κλάδο:

α. Ζωής, με αριθμό συμβόλαιου

β. Αυτοκινητών, με αριθμό συμβόλαιου

γ. Πυρός, με αριθμό συμβόλαιου

δ. Μεταφορών, με αριθμό συμβόλαιου

ε. με αριθμό συμβόλαιου

Η χρέωση αυτή θα γίνεται σύμφωνα με τους όρους και τις διατάξεις της σύμβασης χορήγησης της κάρτας, αποδέχομαι δε από τώρα όλες τις σύμφωνα με την παρούσα χρεώσεις, ως νόμιμες και ισχυρές.

Η εξουσιοδότηση αυτή ισχύει για όσο χρόνο ορίζεται σε ισχύ η προαναφερομενη ασφαλιστήρια σύμβαση.

.....
(ΠΟΛΗ)

.....
(ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ)

.....
(ΥΠΟΓΡΑΦΗ)

Αγαπητέ(ή) φίλε(η),

Η AGF KOSMOS σας συγχαίρει για την προτίμησή σας και με ιδιαίτερη χαρά σας καλοσωρίζει κοντά της.

Η Εταιρεία μας εκπροσωπεί στην Ελλάδα το γαλλικό groupe των ASSURANCES GENERALES DE FRANCE που είναι από τα μεγαλύτερα και αρχαιότερα της Ευρώπης με παρουσία σε 40 χώρες του κόσμου.

Η εμπειρία και οι γνώσεις των στελεχών, ασφαλιστικών και υπαλλήλων της και η αλματώδης αύξηση των εργασιών της, σας εγγυώνται για την σοβαρότητα της Εταιρείας και την υψηλή ποιότητα των υπηρεσιών που προσφέρει στους πελάτες της, εξασφαλίζοντάς τους:

- Πλήρη προστασία
- Ειδικά προγράμματα για κάθε κατηγορία επαγγέλματος
- Ταχύτερη και απλουστευμένη διαδικασία αποζημιώσεων

Τηρώντας πιστά το "ΓΙΑΤΙ ΤΟ ΑΥΡΙΟ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΤΑΙ ΣΗΜΕΡΑ" σας διαβεβαιώνουμε ότι τόσο ο ασφαλιστής όσο και τα κεντρικά γραφεία της Εταιρείας θα είναι πάντα στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε πληροφορία ή διευκρίνιση που θα θέλατε.

Με εκτίμηση

ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΑΠΑΠΑΥΛΟΥ
Διευθυντής Ασφαλειών Προσώπων

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΑΡΘΡΟ 1:	ΟΡΙΣΜΟΙ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ:	Η ανώνυμη ασφαλιστική Εταιρεία "AGF ΚΟΣΜΟΣ ΖΩΗ ΑΕ"
ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΣ:	Το πρόσωπο που συνάπτει την ασφάλιση με την Εταιρεία και είναι υποχρεωμένο να καταβάλλει το ασφάλιστρο. Ο Συμβαλλόμενος έχει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που πηγάζουν από το ασφαλιστήριο.
ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΣ:	Το φυσικό πρόσωπο επί της ζωής ή και επί της υγείας του οποίου συνάπτεται η ασφάλιση.
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ:	Το πρόσωπο το οποίο δικαιούται να εισπράξει το ασφάλισμα και που έχει οριστεί από το Συμβαλλόμενο.
ΑΣΦΑΛΙΣΜΑ:	Το ποσό που κατά περίπτωση υποχρεούται να καταβάλλει η Εταιρεία.
ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΟ:	Το ποσό που καταβάλλεται στην Εταιρεία για την παροχή της ασφαλιστικής κάλυψης που προδίδεται από το ασφαλιστήριο συμβόλαιο.
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΕΤΟΣ:	Κάθε ετήσια περίοδος που αρχίζει από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος και από την αντίστοιχη με αυτή ημερομηνία των επόμενων χρόνων.

ΑΡΘΡΟ 2:	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ
	Το παρόν ασφαλιστήριο διέπεται από τις διατάξεις του Ελληνικού Δικαίου, τους Γενικούς όρους αυτού, τους Ειδικούς όρους που αναφέρονται στις καλύψεις που έχει διαλέξει ο Συμβαλλόμενος και τους τυχόν Ιδιαίτερους όρους που αφορούν τις ειδικές συμφωνίες μεταξύ Εταιρείας και Συμβαλλομένου.
	Η αίτηση για την έκδοσή του (κατά το μέρος που δεν τροποποιείται από το ασφαλιστήριο), οι σχετικές με την ασφάλιση δηλώσεις του Συμβαλλομένου και του Ασφαλισμένου, οι ιατρικές εκθέσεις και οι τυχόν πρόσθετες πράξεις, αποτελούν σαν ενιαίο σύνολο, την πλήρη Ασφαλιστική Σύμβαση.
	Ο Συμβαλλόμενος και ο Ασφαλισμένος πρέπει να γνωστοποιούν στην Εταιρεία με ειλικρίνεια και σαφήνεια κάθε αλλαγή των στοιχείων που αναφέρονται στο ασφαλιστήριο σε όλη τη διάρκεια της ισχύος του.
	Ψευδής δήλωση του Συμβαλλομένου ή του Ασφαλισμένου καθώς και αποσιώπηση γνωστών σ' αυτούς στοιχείων, αποτελεί λόγο ακυρότητας της Ασφαλιστικής Σύμβασης, αν η δήλωση ή η αποσιώπηση είναι τέτοιας φύσης, ώστε η Εταιρεία δε θα έκανε την ασφάλιση ή δε θα δεχόταν τους παρόντες όρους, αν γνώριζε την αλήθεια.
	Εσφαλμένη δήλωση του Συμβαλλομένου ή του Ασφαλισμένου δίνει το δικαίωμα στην Εταιρεία να αναπροσαρμόσει τις παροχές ή τα ασφάλιστρα με βάση τα σωστά στοιχεία. Σε περίπτωση που ο Ασφαλισμένος ήταν ηλικίας μεγαλύτερης των 65 ετών κατά την έναρξη της ασφάλισης και δήλωσε νεώτερος, τότε το ασφαλιστήριο ακυρώνεται οριστικά και αυτοδίκαια και τα ασφάλιστρα δεν επιστρέφονται.

ΑΡΘΡΟ 3:**ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ**

Το ασφάλιστρο είναι προκαταδλητέο. Η εξόφληση του ασφαλίστρου μπορεί να είναι εφάπαξ (ενιαίο ασφάλιστρο) ή με περιοδικές καταβολές. Οι περιοδικές καταβολές μπορεί να είναι ετήσιες, εξαμηνιαίες ή τριμηνιαίες. Στην περίπτωση εξαμηνιαίων ή τριμηνιαίων καταβολών προδίδεται επιδάρυνση 3% και 4% αντίστοιχα, επί του ετήσιου ασφαλίστρου της βασικής ασφάλισης ζωής, όταν αυτή είναι με συμμετοχή στα κέρδη και 2% και 3% αντίστοιχα όταν αυτή είναι χωρίς συμμετοχή στα κέρδη.

Η Εταιρεία δεν υποχρεούται να ειδοποιεί το Συμβαλλόμενο για την πληρωμή των ασφαλιστρών. Συμφωνείται ρητά, ότι η αποστολή ειδοποίησης αποτελεί πράξη καλής θέλησης της Εταιρείας και δεν μπορεί να ερμηνευθεί σαν παραίτησή της από τα δικαιώματά της που απορρέουν από τον παρόντα όρο.

ΑΡΘΡΟ 4:**ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΧΑΡΙΤΟΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ**

Μετά την εξόφληση της πρώτης συμφωνημένης δόσης των ασφαλιστρών, η Εταιρεία παρέχει προθεσμία χάριτος 30 ημερών από την ημερομηνία οφειλής για την πληρωμή κάθε μιας από τις επόμενες δόσεις, χωρίς επιδάρυνση ή αναστολή ισχύος του ασφαλιστηρίου.

Αν τα καθυστερούμενα ασφάλιστρα δεν καταβληθούν μέσα σ' αυτή την προθεσμία χάριτος, η Εταιρεία διατηρεί το δικαίωμα, ή να ακυρώσει το συμβόλαιο γνωστοποιώντας την ακύρωση στο Συμβαλλόμενο με συστημένη επιστολή ή να περιμένει την πάροδο 60 ημερών ακόμη, οπότε σε περίπτωση που και αυτή η προθεσμία περάσει χωρίς αποτέλεσμα, το συμβόλαιο ακυρώνεται αυτοδίκαια χωρίς πλέον να απαιτείται προηγούμενη ειδοποίηση της Εταιρείας προς το Συμβαλλόμενο με συστημένη επιστολή.

ΑΡΘΡΟ 5:**ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ**

Η πλήρης ισχύς του παρόντος ασφαλιστηρίου αρχίζει από την ημερομηνία υπογραφής του από το Συμβαλλόμενο και της πληρωμής ολόκληρης της πρώτης δόσης των ασφαλιστρών. Μέχρι την έναρξη πλήρους ισχύος του παρόντος, ισχύουν τα αναφερόμενα στην ταυτάριθμη με την αίτηση απόδειξη προκαταβολής ασφαλιστρών.

ΑΡΘΡΟ 6:**ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ**

Κάθε αξίωση και αγωγή που πηγάζει από την παρούσα ασφαλιστική σύμβαση παραγράφεται αφού περάσουν τρία χρόνια από το τέλος του χρόνου μέσα στον οποίο κατετέθη η αγωγή (Ε.Ν 195). Αναστολή αυτής της παραγράφου αποκλείεται για οποιοδήποτε λόγο. Η διακοπή της γίνεται μόνο με την έγερση τακτικής αγωγής και από τις επακόλουθες διαδικαστικές πράξεις σύμφωνα με το νόμο.

ΑΡΘΡΟ 7:**ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ**

Κάθε διαφορά που μπορεί να προκύψει από την Ασφαλιστική Σύμβαση μεταξύ Εταιρείας και Συμβαλλόμενου, Ασφαλισμένου ή άλλου ενδιαφερόμενου, υπόκειται στην αποκλειστική δικαιοδοσία των Δικαστηρίων του Ελληνικού κράτους.

ΠΡΟΤΟ 8:

ΧΑΡΤΟΣΗΜΑ ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΙΣ

Όλες οι φορολογικές επιβαρύνσεις, ή άλλες κρατήσεις που βαρύνουν το ασφαλιστήριο, οι αποδείξεις καταβολής του ασφαρίσματος, οι αποδείξεις εξόφλησης των ασφαλιστρών κλπ, βαρύνουν τον Συμβαλλόμενο, τον Ασφαλισμένο, το Δικαιούχο ή άλλα πρόσωπα, τα οποία έχουν δικαιώματα από το ασφαλιστήριο.

ΠΡΟΤΟ 9:

ΕΓΓΡΑΦΑ - ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Η Εταιρεία δεσμεύεται μόνον από έγγραφα που φέρουν την υπογραφή υπαλλήλων των κεντρικών της γραφείων, ειδικά εξουσιοδοτημένων για την έκδοση και υπογραφή των υπόψη εγγράφων. Τα διαμεσολαβούντα πρόσωπα δε δικαιούνται να συνάπτουν, να μεταβάλλουν ή να δέχονται συμβόλαια που δημιουργούν υποχρεώσεις για την Εταιρεία. Κοινοποίηση αγωγής δικογράφων ή εξώδικων δηλώσεων και εγγράφων προς την Εταιρεία γίνεται μόνο στα Κεντρικά της γραφεία.

ΠΡΟΤΟ 10:

ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

Σε περίπτωση οποιασδήποτε διαφωνίας μεταξύ Συμβαλλόμενου ή Ασφαλισμένου ή Δικαιούχου και της Εταιρείας, θα υποδεικνύεται και από τα δύο μέρη και ύστερα από κοινή συμφωνία, τρίτο πρόσωπο, ειδικευμένο πάνω στο αντικείμενο της διαφοράς, σαν επιδιαιτητής. Αν δεν υπάρχει συμφωνία για το διορισμό του επιδιαιτητή, αυτός ορίζεται από τον Πρόεδρο του Πρωτοδικείου Αθηνών, ύστερα από γραπτή αίτηση του ενός από τους ενδιαφερόμενους. Η αμοιβή του επιδιαιτητή, καθώς και όλα τα έξοδα που έχουν σχέση με το διορισμό του, θα βαρύνουν εξίσου και τα δύο μέρη.

ΠΡΟΤΟ 11:

ΑΛΛΑΓΗ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ - ΕΚΧΩΡΗΣΗ

Ο Συμβαλλόμενος μπορεί να ζητήσει την αλλαγή του δικαιούχου ή να εκχωρήσει ή να ενεχυριάσει τα δικαιώματά του που προέρχονται από το παρόν. Κάθε τέτοια αλλαγή, εκχώρηση ή ενεχυρίαση ισχύει μόνο από τη στιγμή της υπογραφής της σχετικής πρόσθετης πράξης από τον Συμβαλλόμενο. Κάθε εκχώρηση, μ' οποιοδήποτε τρόπο κι αν γίνει, οφείλει να εγκριθεί από τον Ασφαλισμένο με ποινή ακυρότητας.

ΠΡΟΤΟ 12:

ΑΓΟΡΑ ΝΕΟΥ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ

Τα εξαρτημένα μέλη (σύζυγος και παιδιά) τα οποία καλύπτονται από το παρόν συμβόλαιο, έχουν τη δυνατότητα μετά το θάνατο του κυρίως Ασφαλισμένου ή τη λήξη του συμβολαίου ή την αναγκαστική αποχώρησή τους λόγω ηλικίας, να συνεχίσουν την ασφάλιση με τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- α) να είναι ασφαλισμένα επί τέσσερα συνεχή χρόνια σαν εξαρτημένα μέλη
- β) να αγοράσουν ένα νέο συμβόλαιο χωρίς να εξετασθεί η ασφαλισιμότητά τους, με συμπληρωματικές καλύψεις οι οποίες δεν θα υπερβαίνουν τα όρια των καλύψεων που είχαν στο παλιό συμβόλαιο, διατηρώντας τα ασφαλιστικά δικαιώματα που τους αναγνώρισε η Εταιρεία κατά τη διάρκεια της ασφάλισής τους ως εξαρτημένα μέλη.

Στο νέο συμβόλαιο τα ασφαλιστρα των συμπληρωματικών καλύψεων, που μεταδιόζονται στο νέο συμβόλαιο, θα υπολογίζονται με βάση την ηλικία του Ασφαλισμένου τη στιγμή της έναρξης του νέου συμβολαίου. Το δικαίωμα της μεταφοράς των ασφαλιστικών δικαιωμάτων, ισχύει με την προϋπόθεση ότι το ασφαλιστήριο συμβόλαιο θα εκδοθεί σε διάστημα 6 μηνών από τη λήξη του παλιού συμβολαίου.

ΑΡΘΡΟ 13:**ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ**

Οι παρακάτω ορισμοί αφορούν μόνον τις ενδεχόμενες συμπληρωματικές καλύψεις της βασικής ασφάλισης ζωής.

ΑΤΥΧΗΜΑ:

Νοείται το συμβάν που οφείλεται σε αιτία τυχαία, αιφνίδια, εξωτερική και διαίτη, ανεξάρτητη από τη θέληση του Ασφαλισμένου και προκαλεί σε αυτόν σωματική βλάβη ή θάνατο.

Οι συνέπειες του ατυχήματος πρέπει να αποδεικνύονται με κάποιο Ιατρικό τρόπο ή Ιατρικό μέσο.

Συμπεριλαμβάνονται δαγκώματα ζώων και τσιμπήματα εντόμων καθώς και κίνδυνοι που προκύπτουν κατά την προσπάθεια διάσωσης προσώπων που βρίσκονται σε κίνδυνο.

Η Εταιρεία καλύπτει επιπλέον τυχόν εξαφάνιση του Ασφαλισμένου η οποία εξομοιώνεται με θανατηφόρα σωματική βλάβη, εφόσον υπάρχει δικαστική απόφαση που τον κηρύσσει σε αφάνεια και η αφάνεια αυτή είναι συνέπεια ατυχήματος που καλύπτεται από το παρόν ασφαλιστήριο.

ΑΣΘΕΝΕΙΑ:

Νοείται κάθε βλάβη της υγείας του Ασφαλισμένου που οφείλεται σε παθολογικά αίτια, εκδηλώνεται τουλάχιστον 30 ημέρες μετά την ημερομηνία έναρξης ή επαναφοράς σε ισχύ της αντίστοιχης κάλυψης και δεν προϋπήρχε των ημερομηνιών αυτών, τόσο σαν σύμπτωμα όσο και σαν παθολογικό γενεσιουργό υπόστρωμα.

**ΑΠΩΛΕΙΑ ΟΡΓΑΝΟΥ
ή ΜΕΛΟΥΣ ΤΟΥ
ΣΩΜΑΤΟΣ:**

Νοείται η ανατομική απώλεια του μέλους ή του οργάνου καθώς και η ολοκληρωτική και ανίατη κατάρρευση της λειτουργικής ικανότητας του μέλους ή του οργάνου έτσι ώστε να μη χρησιμοποιείται, σύμφωνα με τον προορισμό του και έτσι να γίνεται άχρηστο για πάντα.

ΦΑΡΜΑΚΑ:

Νοούνται εκείνα τα ιδιοσκευάσματα που φέρουν υδατογραφημένη ταινία.

ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ**ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ:**

Νοούνται μόνον εκείνες που γίνονται από γιατρούς που κατέχουν αναγνωρισμένο πτυχίο, είναι μέλη του Ιατρικού Συλλόγου και εξασκούν αναγνωρισμένη ειδικότητα.

I. ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ή ΚΛΙΝΙΚΗ:

Νοείται κάθε ιδιωτικό ή δημόσιο νοσηλευτικό ίδρυμα, οποιασδήποτε χώρας που λειτουργεί νόμιμα, παρέχει περίθαλψη όλο το 24ωρο, διαθέτει πλήρη νοσοκομειακό εξοπλισμό και μόνιμο ιατρικό νοσηλευτικό προσωπικό.

ΝΟΣΗΛΕΙΑ:

Νοείται μία τουλάχιστον διανυκτέρευση σε νοσοκομείο ή κλινική. Για να αποδειχτεί η νοσηλεία πρέπει απαραίτητα ο Ασφαλισμένος να προσκομίσει στην Εταιρεία τα σχετικά έγγραφα του Νοσοκομείου. Σε περίπτωση νοσηλείας στο εξωτερικό πρέπει ο Ασφαλισμένος να προσκομίσει στην Εταιρεία τα αποδεικτικά έγγραφα νοσηλείας, επικυρωμένα από την πλησιέστερη στον τόπο νοσηλείας Ελληνική Προξενική αρχή και μεταφρασμένα από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών. Η καταβολή ασφαλιστικής αποζημίωσης γίνεται σε δραχμές με βάση την ισοτιμία της Τράπεζας της Ελλάδος κατά την ημέρα πληρωμής της αποζημίωσης. Δύο ή περισσότερες νοσηλείες, που οφείλονται στην ίδια αιτία, ή σε επιπλοκές από την ίδια αιτία, θεωρούνται σαν μια, εκτός εάν απέχουν μεταξύ τους περισσότερο από 90 ημέρες.

ΕΞΟΔΑ ΝΟΣΟΚ/ΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ:

Νοούνται αυτά που είναι απαραίτητα για τη διάγνωση, την νοσηλεία και τη θεραπεία, επιδιόκνεται να γίνουν για ιατρικούς λόγους, σχετίζονται άμεσα με την αιτία της νοσηλείας του Ασφαλισμένου και περιγράφονται στο τιμολόγιο του Νοσηλευτικού Ιδρύματος.

Η αμοιβή της αποκλειστικής νοσοκόμας καλύπτεται μετά από έγκριση γιατρού και αφού προσκομιστεί δελτίο παροχής υπηρεσιών θεωρημένο από το σύλλογο ή το σωματείο που ανήκει και τη διευθύνουσα ή προϊσταμένη του τμήματος του Νοσηλευτικού Ιδρύματος που νοσηλεύεται ο Ασφαλισμένος.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΝΑΜΟΝΗΣ:

Νοείται το συνεχές χρονικό διάστημα από την έναρξη κάθε περιόδου ανικανότητας για το οποίο δεν καταβάλλεται αποζημίωση σύμφωνα με το συγκεκριμένο προσάρτημα.

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΑ ΜΕΛΗ:

Νοούνται ο/η σύζυγος του/της Ασφαλισμένης καθώς και τα άγαμα παιδιά του/της ηλικίας από 30 ημερών μέχρι 20 ετών, εκτός εάν σπουδάζουν σε αναγνωρισμένα από το κράτος Ανώτερα ή Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, οπότε η ιδιότητα του προστατευόμενου μέλους παρατείνεται μέχρι την ηλικία των 25 ετών. Τα προστατευόμενα μέλη έχουν τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του Ασφαλισμένου που πηγάζουν από τα προσάρτηματα από τα οποία καλύπτονται.

ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΑΤΟΣ

Η Εταιρεία παρέχει τη δυνατότητα διακανονισμού μέρους ή όλου του ασφάλισματος, σε περίπτωση που αυτό είναι εφάπαξ, για την αγορά μηνιαίας σύνταξης της οποίας οι καταβολές αρχίζουν αμέσως.

Οι τρόποι διακανονισμού είναι οι εξής:

A. Το ασφάλισμα παραμένει έντοκο στην Εταιρεία και καταβάλλεται :

1. Μετά από ορισμένο διάστημα που ορίζεται στη δήλωση επιλογής ή
2. Σε δόσεις ορισμένου ποσού μέχρι να εξαντληθεί το ασφάλισμα ή
3. Σε δόσεις για ορισμένο χρονικό διάστημα που ορίζεται στη δήλωση επιλογής.

Το ποσό κάθε μηνιαίας δόσεως αναγράφεται στον παρακάτω πίνακα.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΜΑΤΟΣ ΔΡΑΧΜΩΝ 100.000

ΔΙΑΡΚΕΙΑ	ΣΥΝΤΑΞΗ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	ΣΥΝΤΑΞΗ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	ΣΥΝΤΑΞΗ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	ΣΥΝΤΑΞΗ
5	1 829	12	900	19	664	26	561
6	1 562	13	850	20	645	27	551
7	1 371	14	807	21	627	28	542
8	1 229	15	771	22	611	29	534
9	1 119	16	739	23	597	30	526
10	1 031	17	711	24	584		
11	959	18	686	25	572		

B. 1. Ισόδια μηνιαία σύνταξη χωρίς εγγυημένη περίοδο καταβολής.

2. Ισόδια μηνιαία σύνταξη με εγγυημένη περίοδο καταβολής 10 ή 15 ή 20 έτη. Στον παρακάτω πίνακα φαίνεται το ποσό της μηνιαίας σύνταξης που αντιστοιχεί σε εφάπαξ (ενιαίο) ασφάλισμα 100.000 δρχ, ανάλογη με την ηλικία έναρξης καταβολής της σύνταξης και τον αντίστοιχο τύπο της σύνταξης.

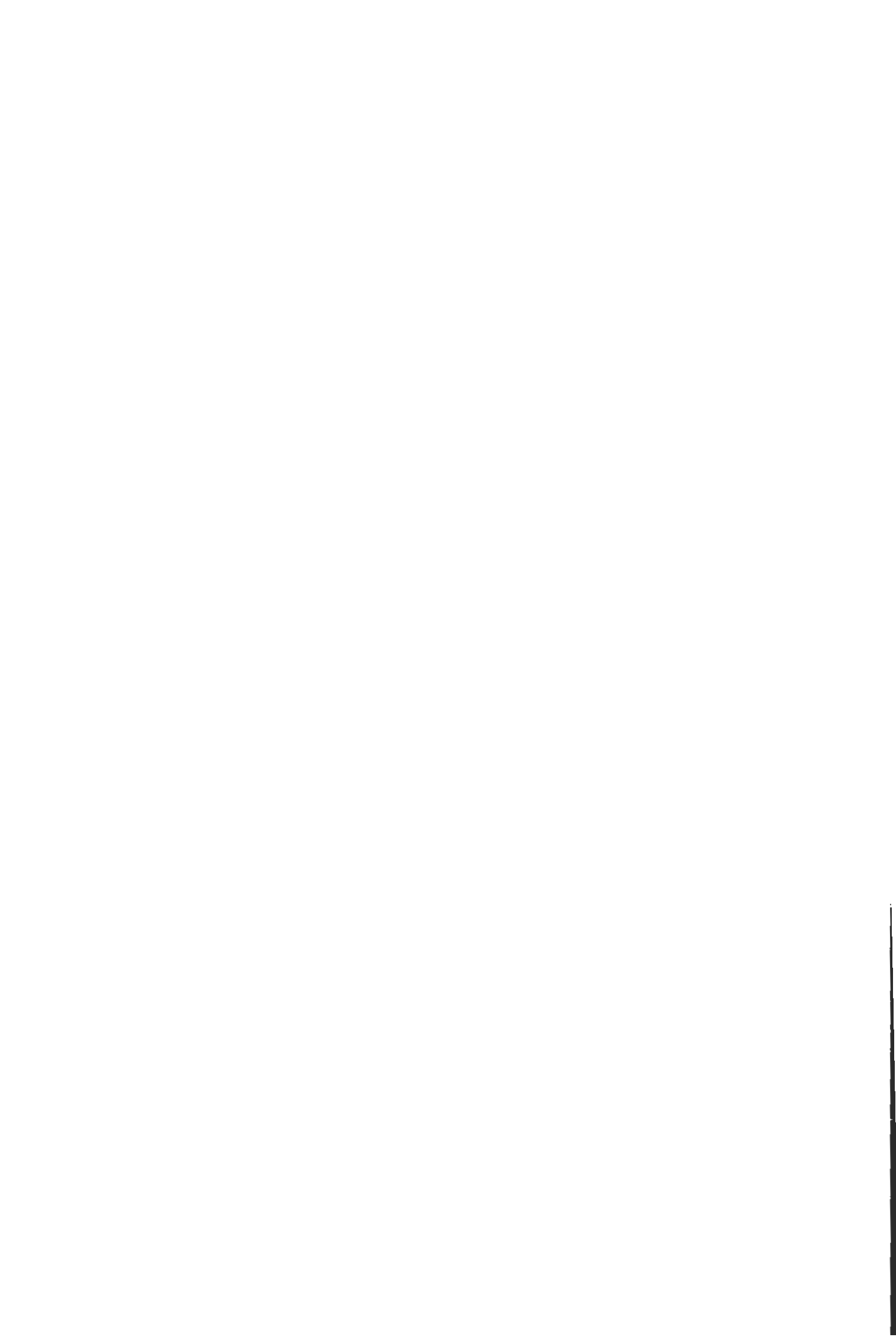
ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΑΤΟΣ
ΜΗΝΙΑΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ ΠΟΥ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΕΙ ΣΕ ΑΣΦΑΛΙΣΜΑ 100.000 ΔΡΧ.

ΗΛΙΚΙΑ	ΠΟΣΟ ΙΣΟΒΙΟΥ ΜΗΝΙΑΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΕΓΓΥΗΜΕΝΗΣ ΓΙΑ		
	10 ΕΤΗ	15 ΕΤΗ	20 ΕΤΗ
35	489	486	483
36	494	491	487
37	499	496	491
38	504	501	496
39	510	506	501
40	516	510	506
41	522	517	511
42	529	523	516
43	536	530	522
44	544	536	528
45	551	543	534
46	560	551	540
47	569	559	547
48	578	567	553
49	588	575	560
50	599	584	568
51	610	593	575
52	622	603	583
53	634	614	591
54	647	624	599
55	662	635	607
56	677	647	615
57	693	659	615
58	710	672	624
59	728	685	632
60	747	698	641
61	768	712	649
62	790	726	658
63	813	741	666
64	838	756	675
65	865	771	683
66	894	786	691
67	924	802	698
68	957	818	705
69	992	834	712
70	1029	849	719

Όλες τις παραπάνω περιπτώσεις το υπόλοιπο του ασφάλισματος που παραμένει στην Εταιρεία θα παράγει τόκους με ελάχιστο εγγυημένο επιτόκιο (5,25%) για την επιλογή Α και (5%) για την επιλογή Β ετησίως, προσαυξανόμενο κατά το ενενήντα τοις εκατό (90%) της επιπλέον απόδοσης που θα πραγματοποιήσει η εταιρεία από την επένδυση του αποθέματος του ασφάλισματος. Το ποσό με το οποίο θα πιστώνεται ο λογαριασμός θα υπολογίζεται στο τέλος κάθε ημερολογιακού έτους και, η θα αποδίδεται κάθε χρόνο ο δικαιούχο, ή θα προσαυξάνει το υπόλοιπο του ασφάλισματος κατ' επιλογή του δικαιούχου.

Η ηλικία που αναφέρεται στον παραπάνω πίνακα διακανονισμού ασφάλισματος αφορά στην ηλικία του ασφαλισμένου (Ανδρας) στην έναρξη του διακανονισμού. Για τον υπολογισμό της αντίστοιχης σύνταξης σε περίπτωση που ο ασφαλισμένος είναι Γυναίκα, αφαιρούμε 3 χρόνια από την ηλικία.

ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΒΑΣΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΖΩΗΣ

ΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ : Ε02 ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΕΓΓΥΗΜΕΝΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ
ΜΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΑ ΚΕΡΑΗ

ΑΡΘΡΟ 1: ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Με την ασφάλιση αυτή παρέχεται στον Ασφαλισμένο μηνιαία σύνταξη ίση με το ασφαλισμένο κεφάλαιο. Η μηνιαία συνταξιοδότηση αρχίζει εφόσον ο Ασφαλισμένος ζει στη λήξη της διάρκειας πληρωμής των ασφαλιστρών και καταβάλλεται για όσο χρονικό διάστημα επιλέγει ο Ασφαλισμένος στην έναρξη της ασφάλισης.

Η σύνταξη που θα καταβάλλεται κατά τη διάρκεια της συνταξιοδότησης μπορεί να προσαυξάνεται, με το ποσό που θα προέλθει από το δικαίωμα συμμετοχής του συμβολαίου στα κέρδη από την επένδυση των μαθηματικών αποθεμάτων κατά τη διάρκεια πληρωμής των ασφαλιστρών, ανάλογα με την επιλογή του Ασφαλισμένου.

Σε περίπτωση θανάτου του Ασφαλισμένου πριν από τη λήξη της διάρκειας πληρωμής των ασφαλιστρών, η Εταιρεία θα καταβάλλει στους Δικαιούχους το ποσό που θα έχει προκύψει από τη συμμετοχή του συμβολαίου στα κέρδη μέχρι τη στιγμή του θανάτου, εκτός από την περίπτωση που ο Συμβολαλλόμενος έχει ζητήσει από την Εταιρεία το ποσό αυτό να χρησιμοποιηθεί όπως προβλέπουν οι λύσεις Γ1 και Γ2 του όρου "ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ".

Σε περίπτωση θανάτου του Ασφαλισμένου κατά τη διάρκεια της συνταξιοδότησης η Εταιρεία θα συνεχίσει να καταβάλλει στους Δικαιούχους την μηνιαία σύνταξη, μέχρι το τέλος της περιόδου συνταξιοδότησης με τους ίδιους όρους.

ΑΡΘΡΟ 2: ΚΥΡΟΣ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Αν το ασφαλιστήριο παραμείνει σε ισχύ ένα χρόνο, χωρίς διακοπή, από την ημερομηνία έκδοσης ή επαναφοράς του σε ισχύ, η Εταιρεία δεν μπορεί να το ακυρώσει για οποιοδήποτε λόγο, εκτός απ' αυτόν που αναφέρεται στο άρθρο 4 των Γενικών Όρων του Ασφαλιστηρίου.

ΑΡΘΡΟ 3: ΑΞΙΑ ΕΞΑΓΟΡΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΖΩΗΣ

Η Βασική Ασφάλιση Ζωής αποκτά Αξία Εξαγοράς, η οποία φαίνεται στον αντίστοιχο πίνακα, μετά την καταβολή δύο ετήσιων ασφαλιστρών, αν η διάρκεια της ασφάλισης είναι μικρότερη ή ίση των 10 ετών, ή μετά την καταβολή τριών ετήσιων ασφαλιστρών, αν η διάρκεια της ασφάλισης είναι μεγαλύτερη των 10 ετών.

Σε περίπτωση πληρωμής με ενιαίο ασφαλιστρο, το ασφαλιστήριο αποκτά αξία εξαγοράς αμέσως μετά την καταβολή του ενιαίου ασφαλιστρού.

ΑΡΘΡΟ 4: ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ

Αν η οφειλόμενη δόση ασφαλιστρών δεν καταβληθεί μέσα στην προθεσμία που ορίζεται και η ασφάλιση έχει αποκτήσει Αξία Εξαγοράς, τότε αυτή μετατρέπεται αυτόματα σε Ασφάλιση Ελεύθερη Καταβολής Ασφαλιστρών. Το ύψος του κεφαλαίου της Ασφάλισης Ελεύθερης Καταβολής Ασφαλιστρών προκύπτει από το ύψος της Αξίας Εξαγοράς κατά τη στιγμή της ελευθεροποίησης και φαίνεται στον αντίστοιχο πίνακα.

ΑΡΘΡΟ 5: ΔΑΝΕΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟΥ

Αν το ασφαλιστήριο αποκτήσει Αξία Εξαγοράς και ορίζεται σε ισχύ, η Εταιρεία χορηγεί στον Συμβαλλόμενο, μετά από αίτησή του, δάνειο όχι μεγαλύτερο από την Αξία Εξαγοράς κατά το χρόνο της σύναψης του δανείου και με ενέχυρο τα δικαιώματα του Συμβαλλόμενου πάνω στο ασφαλιστήριο.

Οι τυχόν οφειλές θα αφαιρούνται από το ποσό του δανείου. Το επιτόκιο του δανείου καθορίζεται από την Εταιρεία και δεν μπορεί να υπερβαίνει το νόμιμο επιτόκιο. Σε περίπτωση εξαγοράς του ασφαλιστηρίου θα αποδίδεται στο Συμβαλλόμενο η αξία εξαγοράς (Άρθρο 3), μειωμένη κατά το ποσό των εκκρεμών δανείων. Ο τόκος κάθε περιόδου προκαταβάλλεται. Κατά τη σύναψη του δανείου παρακρατείται ο τόκος της περιόδου που μεσολαδεί μέχρι την ημερομηνία κατά την οποία είναι απαιτητή η επόμενη δόση του ασφαλιστρού.

ΑΡΘΡΟ 6: ΑΥΤΟΜΑΤΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ

Αν η οφειλόμενη δόση ασφαλιστρού δεν καταβληθεί μέχρι και την προθεσμία χάριτος και το ασφαλιστήριο έχει αξία εξαγοράς κατά τη λήξη της προθεσμίας αυτής, η Εταιρεία προτείνει να χορηγεί εκείνη αυτόματα δάνειο αρκετό για την εξόφληση του οφειλόμενου ασφαλιστρού, με την προϋπόθεση ότι το ποσό της εξαγοράς επαρκεί γι' αυτό. Η κατά τον τρόπο αυτό εξόφληση του ασφαλιστρού γίνεται μόνον αν έχει ζητηθεί με την αίτηση ασφάλισης ή και με μεταγενέστερη γραπτή αίτηση του Συμβαλλόμενου. Για κάθε αυτόματο δανεισμό ασφαλιστρού ισχύουν οι όροι που εφαρμόζονται για τα υπόλοιπα δάνεια του ασφαλιστηρίου.

ΑΡΘΡΟ 7: ΕΠΙΛΗΨΗ ΣΕ ΙΣΧΥ

Ασφάλιση που λόγω μη καταβολής των ασφαλιστρον ακυρώθηκε ή μετατράπηκε σε ασφάλιση Ελεύθερη Καταβολής Ασφαλιστρον, μπορεί να επαναφερθεί σε ισχύ.

Απαιτούμενες προϋποθέσεις είναι οι εξής:

- α) Να μην έχει μεσολαδήσει εξαγορά του ασφαλιστηρίου.
- β) Να υποβληθεί γραπτή αίτηση του Συμβαλλόμενου στην έδρα της Εταιρείας η οποία να γίνει δεκτή από την Εταιρεία.
- γ) Να καταβληθούν τα καθυστερούμενα ασφάλιστρα.

ΑΡΘΡΟ 8: ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΑΣΦΑΛΙΣΜΑΤΟΣ

Το ασφάλισμα πληρώνεται αμέσως μετά την υποβολή προς την Εταιρεία και τον έλεγχο απ' αυτήν των απαραίτητων δικαιολογητικών εγγράφων, αφού αφαιρεθούν τυχόν οφειλές προς αυτήν.

Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται είναι :

α) Αν η πληρωμή γίνεται μετά τη λήξη της ασφάλισης λόγω επιδίωξης του Ασφαλισμένου: Λεγίτιο Αστυνομικής Ταυτότητας.

β) Αν η πληρωμή γίνεται πριν τη λήξη της ασφάλισης λόγω θανάτου του Ασφαλισμένου: Αληξιαρχική πράξη θανάτου και οποιοδήποτε άλλο δικαιολογητικό κρίνει απαραίτητο η Εταιρεία. Αν υπάρχουν περισσότεροι από ένας Δικαιούχοι, τότε το ασφάλισμα κατανέμεται σε ίσα μερίδια, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στο συμβόλαιο. Σε καμία περίπτωση δεν είναι δυνατόν να θιγεί το κύρος οποιασδήποτε πληρωμής που έγινε από την Εταιρεία.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΑΠΟΛΟΣΗ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ

1. Η Εταιρεία παρέχει στο Συμδιδάλλόμενο το δικαίωμα της συμμετοχής του στην απόδοση των επενδύσεων των μαθηματικών αποθεμάτων της Βασικής Ασφάλισης Ζωής.

2. Το Μαθηματικό Απόθεμα στην αρχή κάθε χρήσης επενδύεται σύμφωνα με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας. Το προϊόν της απόδοσης εκφράζεται σε ποσοστό επί του επενδυθέντος αποθέματος (επιτόκιο απόδοσης). Από το επιτόκιο απόδοσης αφαιρείται το τεχνικό επιτόκιο της ασφάλισης, που είναι 5,25% και ποσοστό του υπολοίπου (επιτόκιο μερίσματος) αποδίδεται στο Συμδιδάλλόμενο.

Το ποσοστό αυτό (ποσοστό συμμετοχής) καθορίζεται κάθε χρόνο από το Δ.Σ. της Εταιρείας και δεν μπορεί να είναι μικρότερο του 90%.

Το προϊόν της εφαρμογής του επιτοκίου μερισμάτων πάνω στο μαθηματικό απόθεμα, που είχε το ασφαλιστήριο στην αρχή της κλειόμενης χρήσης, ονομάζεται **μέρισμα** και πιστώνεται στο ασφαλιστήριο.

3. Τυχόν δάνεια που είχε πάρει ο Συμδιδάλλόμενος αφαιρούνται από το μαθηματικό απόθεμα πριν από τον υπολογισμό του μερίσματος. Σε περίπτωση ακύρωσης ασφαλιστηρίου που δεν έχει αποκτήσει αξία εξαγοράς, η Εταιρεία δεν υποχρεούται να καταβάλλει τα τυχόν υπάρχοντα μερίσματα.

4. Στην παραπάνω διαδικασία συμμετοχής συμμετέχουν όλα τα ασφαλιστήρια που είναι σε πλήρη ισχύ ή ελεύθερα καταδολής ασφαλιστρού, κατά το τέλος της κλειόμενης χρήσης.

5. Σε ότι αφορά το μέρισμα, δίνονται οι παρακάτω δυνατότητες επιλογής. Ο Συμδιδάλλόμενος μπορεί :

A. Να εισπράξει αμέσως τα μερίσματα ή να τα συμψηφίσει για μείωση των επόμενων δόσεων ασφαλιστρού.

B. Να τα αφήσει να ανατοκίζονται στον Ειδικό Λογαριασμό Μερισμάτων της Εταιρείας με επιτόκιο αυτό που προκύπτει από την εφαρμογή του ποσοστού συμμετοχής πάνω στο επιτόκιο απόδοσης.

Γ1. Να ζητήσει από την Εταιρεία να χρησιμοποιηθούν τα μερίσματα σαν ενιαίο ασφαλιστρού για την αύξηση του ασφαλισμένου κεφαλαίου της Βασικής Ασφάλισης Ζωής, αντί αύξησης των ασφαλιστρού.

Γ2. Να ζητήσει από την Εταιρεία να χρησιμοποιηθούν τα μερίσματα για αύξηση του νέου μαθηματικού αποθέματος (Μ.Α.) του ασφαλιστηρίου, το ποσοστό αύξησης του οποίου θα είναι το ίδιο για το ασφαλιζόμενο κεφάλαιο και το ασφαλιστρού της Βασικής Ασφάλισης Ζωής. Η αύξηση του ασφαλισμένου κεφαλαίου γίνεται αμέσως και ισχύει από την πρώτη ημέρα του νέου ημερολογιακού έτους.

Η αύξηση του ασφαλιστρού θα γίνει από την πρώτη οφειλόμενη δόση του νέου ημερολογιακού έτους. Αν ο Συμδιδάλλόμενος αρνηθεί την αναπροσαρμογή του ασφαλιστρού, αυτό θα παραμείνει στο επίπεδο της τελευταίας αναπροσαρμογής και θα γίνει χρήση μιας από τις τρεις άλλες περιπτώσεις (A, B, Γ1). Αν το ασφαλιστήριο καταστεί Ελεύθερο Καταδολής Ασφαλιστρού, τότε για τα μερίσματά του θα ακολουθείται αποκλειστικά η περίπτωση B.

Οι επιλογές αυτές μπορούν να μετατραπούν καθ' όλη τη διάρκεια που ισχύει το ασφαλιστήριο. Ιδιαίτερα για τις περιπτώσεις Γ1 και Γ2 εάν αυτές επιλεγούν μετά τη χρονική στιγμή που το ασφαλιστήριο αποκτά αξία εξαγοράς, η Εταιρεία διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει Ιατρικές εξετάσεις του Ασφαλισμένου πριν αποδεκτεί τη μετατροπή.

ΟΡΟΣ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΒΑΣΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΖΩΗΣ ' ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΛΥΨΕΩΝ

Στις περιπτώσεις που στον Πίνακα Παροχών του ασφαλιστηρίου συμβολαίου ζωής υπάρχουν καλύψεις με την ένδειξη " ΕΤΗΣΙΑ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ", την οποία έχει ζητήσει ο Συμδιδόμενος στην πρόταση ασφάλισης, με ποσοστό δικής του επιλογής, η Εταιρεία είναι υποχρεωμένη να αναπροσαρμόζει, σε κάθε ετήσια επέτειο του συμβολαίου και πάντα με το ίδιο ποσοστό, τα ασφαλισμένα κεφάλαια και τα ασφάλιστρα που αντιστοιχούν σ' αυτά.

Το ποσοστό αναπροσαρμογής μπορεί να αλλάξει μόνο αν το ζητήσει γραπτά ο Συμδιδόμενος. Σε περίπτωση αύξησης του ποσοστού αναπροσαρμογής, η Εταιρεία διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει Ιατρικές εξετάσεις του Ασφαλισμένου για την διαπίστωση της ασφαλισιμότητάς του.

Σημειώνεται δε ότι ο υπολογισμός αποζημίωσης για κάθε κάλυψη θα γίνεται πάντοτε με βάση τα ποσά που προκύπτουν από την τελευταία αναπροσαρμογή και εφόσον δεν εκκρεμεί πληρωμή ασφαλιστρών.

Υπολογισμός αναπροσαρμογής βασικής ασφάλειας ζωής:

Με το ποσοστό αναπροσαρμογής του ασφαλιστρου της βασικής ασφάλειας ζωής, δημιουργείται ένα νέο ετήσιο ξεχωριστό κεφάλαιο ελεύθερο καταβολής ασφαλιστρών, του οποίου ο υπολογισμός γίνεται με βάση την εκάστοτε ηλικία του Ασφαλισμένου και την υπολειπόμενη διάρκεια του συμβολαίου.

Σε κάθε ετήσια επέτειο και με βάση το διαμορφωμένο εκάστοτε ασφάλιστρο, το κεφάλαιο που θα δημιουργείται θα προστίθεται στο ήδη υπάρχον κεφάλαιο αναπροσαρμογής.

Το κεφάλαιο αναπροσαρμογής θα συμμετέχει στα κέρδη από την επένδυση των μαθηματικών αποθεμάτων σύμφωνα με τους όρους συμμετοχής στα κέρδη και θα έχει δικαίωμα εξαγοράς.

Η εξαγορά θα μπορεί να γίνει μόνο εφόσον κατατεθεί στην Εταιρεία γραπτή αίτηση του Συμδιδόμενου.

Στην περίπτωση που η καταβολή των ασφαλιστρών είναι τριμηνιαία ή εξαμηνιαία και εκκρεμεί κάποια πληρωμή, τότε ο υπολογισμός της εξαγοράς που αφορά το κεφάλαιο αναπροσαρμογής θα υπολογίζεται αναλογικά σε σχέση με τα πληρωμένα ασφάλιστρα.

Εάν ο Συμδιδόμενος ζητήσει με γραπτή αίτηση είτε την αλλαγή του ποσοστού αναπροσαρμογής, είτε τη μετατροπή του συμβολαίου σε αναπροσαρμοζόμενο, τότε η μετατροπή αυτή θα έχει έναρξη την πρώτη ετήσια επέτειο του συμβολαίου μετά από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

Σε περίπτωση που ο Συμδιδόμενος ζητήσει την αύξηση ή τη μείωση του ασφαλισμένου κεφαλαίου ή αλλαγή θα γίνεται μόνο επί του αρχικού ασφαλισμένου κεφαλαίου και όχι επί του κεφαλαίου αναπροσαρμογής.

Υπολογισμός αναπροσαρμογής συμπληρωματικών καλύψεων:

Ο υπολογισμός της αναπροσαρμογής στα χρηματικά όρια καλύψεων που αναγράφονται στον Πίνακα Παροχών του συμβολαίου και στα ασφάλιστρα, θα γίνεται κάθε χρόνο επί των εκάστοτε διαμορφωμένων ποσών και κατά το ποσοστό που έχει ζητήσει ο Συμδιδόμενος.

ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΛΥΨΕΩΝ

ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ

ΡΘΡΟ 1: ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Με την κάλυψη αυτή, ο Συμβαλλόμενος απαλλάσσεται από την υποχρέωση της πληρωμής των ληξιπρόθεσμων ασφαλιστρών, τόσο της Βασικής Ασφάλισης Ζωής όσο και των τυχόν Συμπληρωματικών Καλύψεων, αν ο Ασφαλισμένος πριν από τη λήξη της Βασικής Ασφάλισης Ζωής και οπωσδήποτε πριν από την ημερομηνία των 65ων γενεθλίων του, καταστεί Μόνιμα και Ολικά Ανίκανος (Ιατρικά δεξιωμένο) να κάνει τη δουλειά που έκανε ή άλλη παρεμφερή σύμφωνα με τα προσόντα του. Το ασφαλιστρο της Βασικής Ασφάλισης Ζωής και των τυχόν Συμπληρωματικών Καλύψεων, το οποίο θα παύσει να καταβάλλεται στην Εταιρεία σύμφωνα με την παρούσα κάλυψη, είναι εκείνο που οφείλεται, σύμφωνα με το καθιερωμένο τρόπο καταβολής των ασφαλιστρών, κατά το χρόνο έναρξης της Μόνιμης Ολικής Ανικανότητας.

Μετά τη διαπίστωση της Μόνιμης Ολικής Ανικανότητας από την Εταιρεία, η απαλλαγή αρχίζει να λειτουργεί αμέσως αν η ανικανότητα προέρχεται από ατύχημα ή μετά από έξι μήνες από την εμφάνιση της ανικανότητας, αν αυτή προέρχεται από ασθένεια και με την προϋπόθεση ότι κατά τη λήξη της περιόδου αυτής ο Ασφαλισμένος εξακολουθεί να είναι ανίκανος. Η παραπάνω απαλλαγή παύει να ισχύει όταν ο Ασφαλισμένος ανακτήσει την ικανότητα για εργασία. Τα ασφαλιστρα που είναι να πληρωθούν στο χρονικό διάστημα από την έναρξη της ανικανότητας μέχρι την αναγνώριση της από την Εταιρεία, θα καταβάλλονται κανονικά και θα επιστρέφονται μετά την αναγνώριση, άτοκα.

Από την έναρξη λειτουργίας της απαλλαγής του Συμβαλλόμενου από την υποχρέωση της πληρωμής των ληξιπρόθεσμων ασφαλιστρών, παύει να ισχύει η ετήσια αναπροσαρμογή που ενδεχομένως έχει επιλέξει ο Συμβαλλόμενος και που αναφέρεται στον Πίνακα Παροχών με την ένδειξη "ΕΤΗΣΙΑ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ", για τη Βασική Ασφάλεια Ζωής και τις συμπληρωματικές καλύψεις.

ΡΘΡΟ 2: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ

Ο Ασφαλισμένος είναι υποχρεωμένος, με ποινή απώλειας των δικαιωμάτων του από το παρόν, μέσα σ' ένα μήνα από την εμφάνιση του προβλήματος στην υγεία του να ειδοποιηθεί γραπτά την Εταιρεία στην έδρα της. Μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα πρέπει να προσκομίσει επίσης, λεπτομερή έκθεση του θεράποντα γιατρού του για τα αίτια, την πορεία και τη διάρκεια του περιστατικού που προκάλεσε τη Μόνιμη Ολική Ανικανότητα. Οφείλει ακόμη να απαντήσει με ακρίβεια και ειλικρίνεια σ' όλες τις ερωτήσεις που θα του υποδηθούν, να δώσει όλες τις αποδείξεις που θα του ζητηθούν και να υποδληθεί σε ιατρική εξέταση από το γιατρό της Εταιρείας.

ΡΘΡΟ 3: ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

Καλύπτεται η Μόνιμη Ολική Ανικανότητα από οποιοδήποτε αιτία, εκτός εάν:

- Το ατύχημα ή η ασθένεια που την προκάλεσε προϋπήρχε της ασφάλισης.
- Είναι αποτέλεσμα εσκαμμένης ενέργειας του Ασφαλισμένου, ανεξάρτητα από τη σιανοητική του κατάσταση.
- Η Μόνιμη Ολική Ανικανότητα προκλήθηκε από χρήση ναρκωτικών.
- Η Μόνιμη Ολική Ανικανότητα προκλήθει από συμμετοχή του Ασφαλισμένου σε αγώνες ταχύτητας με οποιοδήποτε μηχανικό μέσο, ακροδασία, πυγμαχία, πάλη, πολεμικές τέχνες.

ΑΡΘΡΟ 4: ΤΕΡΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Η ασφάλιση τερματίζεται αυτόματα :

1. Με τη διακοπή ή λήξη της Βασικής Ασφάλισης Ζωής.
 2. Με τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας του Ασφαλισμένου.
 3. Με την καταγγελία του προσαρτήματος αυτού από το Συμβαλλόμενο ή την Εταιρεία.
- Το δικαίωμα όμως της καταγγελίας από την Εταιρεία ισχύει μόνο για διάστημα ενός έτους, από την έναρξη ή την επαναφορά του σε ισχύ, εκτός από τους λόγους που αναφέρονται στα άρθρα 2 & 4 των Γενικών Όρων του ασφαλιστηρίου.

ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΛΥΨΕΩΝ

ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

ΑΡΘΡΟ 1: ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Με την κάλυψη αυτή η Εταιρεία εγγυάται :

(α) Σε περίπτωση Θανάτου από ατύχημα, την πληρωμή στους Δικαιούχους του κεφαλαίου που αναγράφεται στον Πίνακα Παροχών, αν ο Θάνατος συμβεί μέσα σε διάστημα 12 μηνών μετά το ατύχημα.

(β) Σε περίπτωση Μόνιμης Ολικής Ανικανότητας από ατύχημα, την πληρωμή στον ίδιο τον Ασφαλισμένο του κεφαλαίου που καταβάλλεται σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, αν η ανικανότητα συμβεί μέσα σε διάστημα 12 μηνών μετά το ατύχημα.

Οι περιπτώσεις της Μόνιμης Ολικής Ανικανότητας αναφέρονται στον Πίνακα Ανικανότητων.

(γ) Σε περίπτωση Μόνιμης Μερικής Ανικανότητας από ατύχημα, την πληρωμή στον ίδιο τον Ασφαλισμένο, ποσοστού % του κεφαλαίου που καταβάλλεται για την περίπτωση της Μόνιμης Ολικής Ανικανότητας, αν η ανικανότητα συμβεί μέσα σε διάστημα 12 μηνών μετά το ατύχημα. Το ποσοστό της ανικανότητας είναι ανάλογο με την αναπηρία και καθορίζεται από τον Πίνακα Ανικανότητων.

Αν ο Ασφαλισμένος είναι αριστερόχειρας και το δήλωσε ρητά στην αίτησή του, τα ποσοστά που προδίδονται στον Πίνακα Ανικανότητων για τις αναπηρίες δεξιού και αριστερού χεριού αντιστρέφονται.

Αναπηρίες που δεν αναφέρονται στον Πίνακα Ανικανότητων αποζημιώνονται ανάλογα με τη σοβαρότητά τους σε σύγκριση με εκείνες του Πίνακα, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το επάγγελμα του Ασφαλισμένου.

Αν οι συνέπειες του ατυχήματος γίνονται σοβαρότερες λόγω προηγούμενης αναπηρίας ή σωματικού ελαττώματος, η αποζημίωση υπολογίζεται αφού ληφθεί υπόψη μόνον η όληδη που επέρχεται από το ατύχημα σε αρτιμελή άτομα.

Η συνολική αποζημίωση που θα πληρωθεί για περισσότερες της μιας ανικανότητες που οφείλονται στο ίδιο ατύχημα, ορίζεται με πρόσθεση των διαφόρων ποσών, αλλά δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από το ποσό που καταβάλλεται για Ολική Ανικανότητα.

Το ποσό αυτό αποτελεί και το ανώτατο ποσό που θα καταβάλλει η Εταιρεία για μια ή περισσότερες ζημιές σε οποιαδήποτε περίοδο ασφάλισης.

Σε περίπτωση που με βάση το παρόν, υπάρχει συρροή αξιώσεων για Μόνιμη Ολική Ανικανότητα και Θάνατο, η Εταιρεία είναι υποχρεωμένη να πληρώσει μόνο τη μια από αυτές.

Αν μετά την πληρωμή αποζημίωσης για Μόνιμη Μερική Ανικανότητα και το ποσό μέσα σε 12 μήνες μετά το ατύχημα, ο Ασφαλισμένος πεθάνει εξαιτίας του ατυχήματος αυτού, η Εταιρεία θα πληρώσει τη διαφορά ανάμεσα στο ποσό που ήδη πλήρωσε και το ποσό που πρέπει να πληρώσει για το Θάνατο.

(δ) Την πληρωμή των εξόδων θεραπείας, για κάθε ατύχημα, μέχρι το ανώτατο όριο που προδίδεται στον Πίνακα Παροχών. Τα έξοδα θεραπείας θα καταβάλλονται εφόσον ο Ασφαλισμένος καλύπτεται από την παροχή αυτή και υπάρχει σχετική ένδειξη στον Πίνακα Παροχών.

(ε) Την καταβολή μηνιαίας αποζημίωσης, αν ο Ασφαλισμένος καταστεί πρόσκαιρα ολικά ανίκανος, από ατύχημα, να ασκεί την εργασία του και όλες τις συναφείς με το επάγγελμά του υπηρεσίες και ταυτόχρονα ορίζεται σε θεραπεία από γιατρό που ασκεί νόμιμα το επάγγελμά του. Το ύψος της μηνιαίας αποζημίωσης και η ανώτατη διάρκεια καταβολής αναγράφονται στον Πίνακα Παροχών. Η μηνιαία αποζημίωση θα καταβάλλεται εφόσον ο Ασφαλισμένος καλύπτεται από την παροχή αυτή και υπάρχει σχετική ένδειξη στον Πίνακα Παροχών.

Σε περίπτωση που ο Ασφαλισμένος εξαιτίας του ατύχηματος που προκάλεσε την ανικανότητα νοσηλευτεί σε νοσοκομείο ή κλινική, τότε για το χρονικό διάστημα της νοσηλείας ή αποζημίωση θα προσαυξάνεται κατά 50%.

Όλες οι παραπάνω παροχές εκτός από την παροχή (ε) διπλασιάζονται:

1) Αν πρόκειται για κυκλοφοριακό ατύχημα, όπου "κυκλοφοριακό ατύχημα" θεωρείται κάθε ατύχημα του Ασφαλισμένου σαν:

- Πεζός σε τροχαίο ατύχημα.

- Επιβάτης δημοσίου μέσου μεταφοράς (αυτοκινήτου, σιδηροδρόμου, αεροπλάνου, πλοίου).

- Οδηγός ή επιβάτης επιγείου οχήματος (συμπεριλαμβανομένων και γεωργικών οχημάτων), εφόσον οδηγείται από άτομο με ισχύουσα νόμιμη άδεια οδήγησης.

2) Κατά τη διάρκεια παραμονής του σε θέατρο, κινηματογράφο, ασανσέρ, ή κτίριο κρατικής υπηρεσίας.

ΑΡΘΡΟ 2: ΙΣΟΒΙΑ ΚΑΛΥΨΗ

Η κάλυψη αυτή μπορεί να παραταθεί και μετά την ηλικία των 65 ετών του Ασφαλισμένου με τις εξής προϋποθέσεις: α) Να είναι ασφαλισμένος με αυτήν την κάλυψη τα 7 τελευταία, προ των 65 ετών, χρόνια συνεχώς, β) Η Βασική ασφάλεια ζωής να έχει διάρκεια τουλάχιστον 10 χρόνια και γ) να το έχει δηλώσει στην πρόταση ασφάλισης. Στην περίπτωση αυτή τα ασφάλιστρα προσαυξάνονται κατά 4%.

ΑΡΘΡΟ 3: ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ

Η κάλυψη του παρόντος επεκτείνεται σ' όλο τον κόσμο. Τα αναγνωριζόμενα στο εξωτερικό έξοδα τα οποία πρέπει να αποδεικνύονται με δικαιολογητικά, θεωρημένα από την πλησιέστερη στον τόπο νοσηλείας Ελληνική Προξενική Αρχή και μεταφορασμένα από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών, καταβάλλονται στην έδρα της Εταιρείας.

Η αποζημίωση υπολογίζεται σύμφωνα με την επίσημη τιμή πώλησης του αντιστοίχου νομίσματος από την Τράπεζα της Ελλάδος κατά την ημερομηνία που φέρει η εξοφλητική απόδειξη του νοσοκομείου ή της κλινικής.

ΑΡΘΡΟ 4: ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

Ο Ασφαλισμένος καλύπτεται από τις παροχές της συμπληρωματικής αυτής κάλυψης από ατύχημα οποιασδήποτε αιτίας, εκτός από τις παρακάτω περιπτώσεις και τις άμεσες ή έμμεσες συνέπειές τους:

1. Πόλεμος, είτε κηρύχθηκε είτε όχι και εχθροπραξίες των ενόπλων δυνάμεων οποιασδήποτε χώρας, εφόσον ο Ασφαλισμένος συμμετείχε ενεργά σε αυτές.

2. Συμμετοχή του Ασφαλισμένου σε αγώνες ταχύτητας με οποιοδήποτε μηχανικό μέσο, ακροδασία, πυγμαχία, πάλη, πολεμικές τέχνες.

3. Ατομική ενέργεια, ή πυρηνική έκρηξη.

4. Χρόνιος αλκοολισμός, ή χρήση ναρκωτικών.

5. Αεροπορικά ατυχήματα, εκτός αν ο Ασφαλισμένος είναι επιβάτης αεροσκάφους αναγνωρισμένων γραμμών εναερίων συγκοινωνιών που εκτελούν τακτικά ή έκτακτα δρομολόγια (CHARTERS).

6. Αυτοτραυματισμός, αυτοκτονία ή απόπειρα αυτοκτονίας και εγκληματικές ενέργειες του Ασφαλισμένου, ανεξάρτητα από τη διανοητική του κατάσταση.

ΑΡΘΡΟ 5: ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΑΞΙΩΣΕΩΝ

Σε περίπτωση ατυχήματος από το οποίο είναι δυνατόν να προδληθεί αξίωση για αποζημίωση, πρέπει να ειδοποιείται γραπτά η Εταιρεία μέσα σε διάστημα επτά (7) ημερών από την ημερομηνία του συμβάντος.

ΑΡΘΡΟ 6: ΤΕΡΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Η ασφάλιση τερματίζεται αυτόματα:

1. Με τη λήξη της Βασικής Ασφάλισης Ζωής.
2. Με την πληρωμή της αποζημίωσης για Θάνατο ή Μόνιμη Ολική Ανικανότητα.
3. Μετά την πάροδο της ημερομηνίας που αναγράφεται στον Πίνακα Παροχών. Στην περίπτωση που στον Πίνακα Παροχών υπάρχει η ένδειξη "ΙΣΟΒΙΑ" και πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 2 (Ισόδια Κάλυψη), τότε η ισχύς της ασφάλισης παρατείνεται ισόδια.
4. Με την καταγγελία του προσαρτήματος από το Συμβαλλόμενο ή την Εταιρεία. Το δικαίωμα όμως της καταγγελίας από την Εταιρεία ισχύει μόνο για διάστημα ενός έτους, από την έναρξη ή την επαναφορά σε ισχύ, εκτός από τους λόγους που αναφέρονται στα άρθρα 2 & 4 των Γενικών Όρων του ασφαλιστηρίου.

Ειδικό για την παροχή (ε) του άρθρου 1, προδλέπεται ότι η ισχύς της θα τερματίζεται αυτόματα με την συνταξιοδότηση του Ασφαλισμένου ή στην επέτειο του συμβολαίου που είναι πλησιέστερα στο 65ο έτος της ηλικίας του Ασφαλισμένου και οπωσδήποτε με την λήξη της Βασικής Ασφάλισης Ζωής, ανεξάρτητα από την ισόδια παράταση των υπολοίπων παροχών.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ

Α. ΜΟΝΙΜΗ ΟΛΙΚΗ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

Ολική απώλεια όρασης και των δύο ματιών	100%
Ολική κωφότητα και των δύο αυτιών από ατύχημα	100%
Απώλεια των δύο άνω άκρων	100%
Απώλεια των δύο κάτω άκρων	100%
Απώλεια ενός άνω άκρου και ενός κάτω άκρου	100%
Παραπληγία κάτω άκρων με ορθοκυστικές διαταραχές	100%

Β. ΜΟΝΙΜΗ ΜΕΡΙΚΗ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

	δεξιά	αριστερά
Πάρηση βραχιονίου πλέγματος ανωτέρου ή κατωτέρου τύπου	70%	60%
Πάρηση κερκιδικού : ύψος ώμου	60%	50%
Πάρηση μέσου νεύρου : ύψος αγκώνα	35%	30%
Πάρηση κερκιδικού : ύψος αγκώνα	30%	25%
Πάρηση μσοδερματικού :	30%	25%
Πάρηση μέσου νεύρου : ύψος καρπού	25%	20%
Πάρηση μασχαλιαίου :	20%	15%
Πάρηση ωλενίου νεύρου : ύψος αγκώνα	15%	10%
Πάρηση ωλενίου νεύρου : ύψος καρπού	10%	5%
Ισχιακό νεύρο από ριζές		60%
Γλουτιαία νεύρα		20%
Θυροειδές νεύρο		20%
Μηριαίο νεύρο		50%
Περωνιαίο νεύρο		40%
Κνημιαίο νεύρο		30%
Απώλεια όρασης από το ένα μάτι ή 8/10 στο καθένα (κεντρική ή περιφερειακή)		40%
Απώλεια ακουστικής οξύτητας πλήρης από το ένα αυτί ή 50% στο καθένα		15%
50% κώφωση μόνιμη από τα δύο αυτιά		40%
Πλήρης και μόνιμη αφωνία		40%

ΑΚΡΩΤΗΡΙΑΣΜΟΣ

ΑΝΩ ΑΚΡΑ

Από ώμο	80%	75%
Από αγκώνα	75%	70%
Από μεσότητα αντιβραχίου	70%	65%
Από καρπό	65%	60%
4 δάχτυλα και αντίχειρας	60%	50%
3 δάχτυλα και αντίχειρας	50%	45%
2 δάχτυλα και αντίχειρας	48%	42%
Δείκτης και αντίχειρας	46%	38%
4 δάχτυλα	45%	40%
3 δάχτυλα	40%	35%
Αντίχειρας	27%	22%

δάχτυλο και δείκτης	25%	18%
πόλοιπα 2 δάχτυλα (εκτός αντίχειρα και δείκτη)	20%	16%
είκτης	15%	12%
πόλοιπα δάχτυλα	10%	8%

ΑΤΩ ΑΚΡΑ

Ίηρός από ισχίο	80%
νω 3τημόριο μηρού	60%
άτω 3τημόριο μηρού	50%
νω 3τημόριο κνήμης	45%
άτω 3τημόριο κνήμης	40%
αρσομετατάρσια	30%

Ίώρωση κατάγματος κάτω άκρου σε πλημμελή θέση με δράχυνση > 8cm γωνίωση σε ριθότητα ή όλαισότητα > 40 μοίρες με την ρουπόθεση ότι είναι αδύνατον να διορθωθεί με οστεοτομία	15%	
σταθεύς κατάγμα της Σ.Σ πορωθέν σε πλημμελή θέση που προκαλεί ύφωση ή σκολίωση και εφόσον αποδεικνύεται από παλιές και ρόσφατες ακτινογραφίες	30%	
σηπτη νέκρωση σκαφοειδούς μετά από κατάγμα	14%	10%
οστεομυελίτιδα 36 μήνες μετά το ατύχημα	40%	
πιγωνατιδεκτομή μετά από συντριπτικό κατάγμα επιγονατίδας	15%	
ανδρθηρικό κατάγμα με ανάπτυξη οστεοαρθρίτιδας 8 χρόνια μετά το ατύχημα γχιού	35%	
όνατος	40%	
οδοκνημική	15%	
λάταγμα πτέρνας με ανάπτυξη μετατραυματικής πλατυποδίας που ποδεικνύεται ακτινογραφικά με πρό και μετά το τραυματισμό ακτι/φίες	15%	
λάταγματα ή εξάρθηματα ισχίου ή κατάγμα κοτύλης με ανάπτυξη οστεοαρθρίτιδας 8 χρόνια μετά το ατύχημα	35%	

ΔΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΑΡΘΡΩΣΕΩΝ

εγκύλωση ώμου : σε θέση λειτουργική	40%	30%
σε κάμψη ή έκταση	50%	40%
εγκύλωση αγκώνα : σε πρηγισμό ή υπτιασμό	10%	8%
σε κάμψη (λειτουργική)	20%	15%
σε έκταση (μη λειτουργική)	35%	30%
εγκύλωση πήχεοκαρπικής : σε θέση λειτουργική	25%	20%
σε θέση μη λειτουργική	30%	25%
εγκύλωση αντίχειρα	15%	10%
εγκύλωση δείκτη	10%	8%
εγκύλωση δακτύλων	8%	5%
εγκύλωση : Γόνατος σε θέση μη λειτουργική	50%	
Γόνατος σε θέση λειτουργική	45%	
Ποδοκνημικής σε θέση λειτουργική	15%	
Ποδοκνημικής σε πέλματιαία κάμψη 30	40%	
Ισχίου σε θέση λειτουργική	35%	

ΑΥΤΗ ΕΙΝΑΙ Η ΔΙΚΗ ΣΑΣ ΚΑΡΤΑ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ AGF KOSMOS

Η μικρή πλαστική κάρτα που συνοδεύει το ασφαλιστήριο συμβόλαιο ζωής είναι η **ΚΑΡΤΑ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ AGF-KOSMOS**.

Η κάρτα νοσηλείας είναι ο πλέον μοντέρνος θεσμός της ασφαλιστικής αγοράς που δημιουργήθηκε για να προσφέρει στους Ασφαλισμένους ένα υψηλότερο επίπεδο νοσηλείας.

Η **AGF KOSMOS** παρακολουθώντας συνεχώς τις εξελίξεις στην ασφαλιστική αγορά ανταποκρίθηκε άμεσα στις ανάγκες των Ασφαλισμένων της, σχεδιάζοντας την πιο ολοκληρωμένη λύση στο πρόβλημα **ΝΟΣΗΛΕΙΑ ΧΩΡΙΣ ΜΕΤΡΗΤΑ**.

Η **ΚΑΡΤΑ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ AGF-KOSMOS** σας δίνει τη δυνατότητα να νοσηλευτείτε χωρίς να πληρώσετε τους λογαριασμούς του νοσοκομείου, σας απαλλάσσει από την επίπονη διαδικασία του διακανονισμού της δαπάνης νοσηλείας, από εκνευριστικές διαταπώσεις κατά την είσοδο στο νοσοκομείο, και σας εξασφαλίζει ιδιαίτερη φροντίδα και διακριτική ανθρώπινη μεταχείριση.

Η χρήση της **ΚΑΡΤΑΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ AGF-KOSMOS** είναι πολύ απλή. Εφόσον πρόκειται να νοσηλευτείτε, σε κάποιο από τα νοσοκομεία ή τις κλινικές με τα οποία συνεργάζεται η **AGF-KOSMOS**, ειδοποιείτε την Εταιρεία μέσω **FAX** ή **TELEX** ή τηλεγραφήματος και κατά την είσοδο σας στο νοσοκομείο επιδεικνύετε την προσωπική σας κάρτα μαζί με την αστυνομική σας ταυτότητα. Ακόμα κι αν δεν πρόκειται για προγραμματισμένη νοσηλεία παρακαλούμε να ειδοποιησετε την Εταιρεία **μέσα σε 48 ώρες** για την εισαγωγή σας σε Νοσηλευτικό Ιδρυμα.

Από τη στιγμή της εισόδου και μετά, ο γιατρός της Εταιρεία μας θα είναι δίπλα σας, θα παρακολουθεί την εξέλιξη της κατάστασης σας, θα σας συμβουλεύει με υπευθυνότητα, και θα φροντίζει σε συνεννόηση με τους γιατρούς του νοσηλευτηρίου όλα τα προβλήματα που παρουσιάζονται.

Από την άλλη πλευρά θα υπάρχει μέχρι την έξοδο σας από το νοσοκομείο, ένας ανοικτός λογαριασμός από όπου θα αντλούνται όλοι οι απαραίτητοι πόροι για τη συνέχιση της νοσηλείας σας. Σήμερα τα μεγαλύτερα ιδιωτικά θεραπευτήρια είναι συμβεβλημένα με εμάς, ο πιο μοντέρνος εξοπλισμός είναι διαθέσιμος για την πλήρη αποκατάσταση της υγείας σας, το πιο αξιόλογο ιατρικό δυναμικό θα αντιμετωπίσει το πρόβλημα σας με σοβαρότητα και φροντίδα.

Ο στόχος μας ωστόσο είναι να σας δώσουμε τη δυνατότητα να επιλέξετε οποιοδήποτε νοσοκομείο ή κλινική, επεκτείνοντας συνεχώς το δίκτυο των συνεργαζομένων θεραπευτηρίων σε ολόκληρη την Ελλάδα καθώς και στο εξωτερικό.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Η **ΚΑΡΤΑ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ AGF-KOSMOS** καλύπτει το 100% των εξόδων νοσηλείας παρέχοντας πλήρη νοσηλευτική και οικονομική προστασία.

Η παρούσα κάρτα αποτελεί ιδιοκτησία της **AGF-KOSMOS**, είναι απολύτως προσωπική και απαγορεύεται να χρησιμοποιηθεί από τρίτο πρόσωπο.

Η ισχύς της κάρτας εξαρτάται από την έναρξη ισχύος της αντίστοιχης Νοσοκομειακής κάλυψης και κατά συνέπεια η χρήση της, προϋποθέτει την πληρωμή των ασφαλιστρών στις ημερομηνίες που αναγράφονται στο ασφαλιστήριο.

Η μη τήρηση των παραπάνω συνεπάγεται όλες τις προδλεπόμενες ποινικές και συμβατικές κυρώσεις.

Σε περίπτωση απώλειας της κάρτας, ο Ασφαλισμένος θα πρέπει να ειδοποιήσει αμέσως την Εταιρεία, και να αποστείλει στα κεντρικά γραφεία της Εταιρείας γραπτή αίτηση για την αντικατάσταση της. Σε περίπτωση που ανευρεθεί κάρτα η οποία έχει αντικατασταθεί με την παραπάνω διαδικασία, ο Ασφαλισμένος θα πρέπει να την επιστρέψει αμέσως στα κεντρικά γραφεία της Εταιρείας.

Οι όροι που διέπουν την χρήση της κάρτας αναφέρονται στο προσάρτημα του αντίστοιχου Νοσοκομειακού προγράμματος του ασφαλιστηρίου συμβολαίου ζωής.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΗΡΙΩΝ

ΑΘΗΝΑ

ΥΓΕΙΑ

Ερυθρού Σταυρού 4 ΜΑΡΟΥΣΙ Τηλ. 6827941-9

ΙΑΤΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ

Διστόμου 5-7 ΜΑΡΟΥΣΙ Τηλ. 6898301/6003953

ΚΥΑΝΟΥΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Βασ.Σοφίας 102 ΑΘΗΝΑ Τηλ. 7775111

ΠΕΙΡΑΙΑΣ

ΑΓ.ΝΙΚΟΛΑΟΣ

2ας Μεραρχίας 32 ΠΕΙΡΑΙΑΣ Τηλ. 4518611-2-3

Π.ΦΑΛΗΡΟ

ΓΕΝΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΠΑΛΑΙΟΥ ΦΑΛΗΡΟΥ

Αρεώς 36 Π.ΦΑΛΗΡΟ Τηλ. 9847961

ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΓΕΝΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ

Παραλιακή Λεωφόρος & Γραδιάς 2 ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

Τηλ. 842202-3/842502

ΑΓΙΟΣ ΛΟΥΚΑΣ

ΠΑΝΟΡΑΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Τηλ. 342102/342124

C H E C K U P

ΑΘΗΝΑ

ΚΥΑΝΟΥΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Βασ.Σοφίας 102 Τηλ. 7775111

ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ

Τσιμισκή 66 Τηλ. 266263/267347

Τα νοσοκομεία ΚΥΑΝΟΥΣ ΣΤΑΥΡΟΣ & ΑΓ.ΝΙΚΟΛΑΟΣ διαθέτουν τα ασθενοφόρα τους για την μεταφορά των Ασφαλισμένων μας εφόσον ειδοποιηθούν σχετικά.

Στα Διαγνωστικά Κέντρα ΚΥΑΝΟΥΣ ΣΤΑΥΡΟΣ και ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ μπορείτε να κάνετε το ετήσιο check - up κάνοντας χρήση της ΚΑΡΤΑΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ.

ΝΟΣΗΛΕΙΑ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Σε περίπτωση νοσηλείας στο Εξωτερικό σε κάποιο από τα συνεργαζόμενα νοσοκομεία της ΑΓΓΛΙΑΣ η Εταιρεία σας προσφέρει παράλληλα με την νοσηλεία και τις παρακάτω διευκολύνσεις:

1. Διευκόλυνση ασθενούς και συνοδών για εξεύρεση αεροπορικών εισιτηρίων.
2. Εξεύρεση κατάλληλων καταλυμάτων σε φθηνές τιμές είτε σε δωμάτια των νοσοκομείων, είτε σε ξενοδοχεία / πανσιόν κοντά στα νοσοκομεία.
3. Παραλαβή από τα αεροδρόμια και μεταφορά ασθενούς και συνοδού στο νοσοκομείο ή το ξενοδοχείο αντίστοιχα, χωρίς καμία επιδάρυνση.
4. Παροχή διερμηνέως καθ' όλη τη διάρκεια του 24ωρου.
5. Μεταφορά του ασθενούς και του συνοδού στα αεροδρόμια για την επιστροφή στην Ελλάδα, χωρίς καμία επιδάρυνση.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΗΡΙΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Α Γ Γ Λ Ι Α

Λ Ο Ν Δ Ι Ν Ο

- ΚΡΑΤΙΚΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ ΜΕ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΠΤΕΡΥΓΑ -

UNIVERSITY COLLEGE HOSPITAL
CHARING CROOS HOSPITAL
ST. BARTHOLOMEWS HOSPITAL
ROYAL BROMPTON
ROYAL MARSDEN HOSPITAL
MIDDLESEX UNIVERSITY HOSPITAL
HOSPITAL FOR SICK CHILDREN

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΗ: Για το "HOSPITAL FOR SICK CHILDREN" θα αναλαμβάνουμε την προώθηση του ασθενούς στο συγκεκριμένο νοσοκομείο μετά την εντολή σας, αλλά θα εκδοθεί ξεχωριστό τιμολόγιο για τις υπηρεσίες που θα προσφέρουν οι συμβάλλουσες εταιρείες PRUDENTIAL CLUB SA & B&B.

- ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ -

THE CLEMENTINE CHURCHILL HOSPITAL OF BMI-GROUP
THE ROYAL MASONIC HOSPITAL
THE HARLEY STREET CLINIC OF BMI-GROUP
THE PRIORY HOSPITAL OF BMI-GROUP
THE ALEXANDRA HOSPITAL OF BMI-GROUP
BISHOPS WOOD HOSPITAL OF BMI-GROUP
THE BLACKHEATH HOSPITAL OF BMI-GROUP
THE CHAUCER HOSPITAL OF BMI-GROUP
THE PORTLAND HOSPITAL FOR WOMEN & CHILDREN OF BMI-GROUP
THE PRINCESS GRACE HOSPITAL OF BMI-GROUP
THE PRINCESS MARGARET HOSPITAL OF BMI-GROUP
THE LONDON CLINIC
THE CHILTERN HOSPITAL OF BMI-GROUP
THE HIGHFIELD HOSPITAL OF BMI-GROUP
THE PARK HOSPITAL OF BMI-GROUP
ROSS HALL HOSPITAL OF BMI-GROUP
THE RUNNYMEDE HOSPITAL OF BMI-GROUP
THE SLOANE HOSPITAL OF BMI-GROUP
THE THORNBURY HOSPITAL OF BMI-GROUP

ΚΡΑΤΙΚΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ ΕΙΛΙΚΕΥΜΕΝΑ ΣΤΑ ΕΓΚΑΥΜΑΤΑ -

MOUNT VERNON HOSPITAL
 QUEEN MARY' S HOSPITAL

Γ Α Α Λ Ι ΑΠ Α Ρ Ι Σ Ι

CLINIQUE DAURANCOURT
 CLINIQUE JEANNE D' ARC
 CLINIQUE JOUVENET

Β Ι Α Ρ Ρ Ι Τ Ζ

POLYCLINIQUE D' AGULLERA

Ρ Ε Ι Μ Σ

POLYCLINIQUE LES BLEUETS

Λ Υ Ο Ν

CLINIQUE SAINT JEAN

Ν Α Ν Τ Ε Σ

CLINIQUE SOURDILLE

Ι Τ Α Λ Ι ΑΜ Ο Ν Τ Ε Κ Α Τ Ι Ν Ι

CLINICA SANTA RITA

Η Εταιρεία διατηρεί το δικαίωμα σε οποιαδήποτε μετατροπή στις καταστάσεις των συνεργαζόμενων Νοσηλευτηρίων.

Η Εταιρεία θα ειδοποιεί τους Ασφαλισμένους της για κάθε νέα συνεργασία με νοσοκομεία, κλινικές και διαγνωστικά κέντρα καθώς επίσης και για κάθε διακοπή συνεργασίας με ήδη συνεργαζόμενα Νοσηλευτήρια.

ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΛΥΨΕΩΝ

ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ

ΑΡΘΡΟ 1: ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Σε περίπτωση νοσηλείας από ατύχημα ή ασθένεια, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, του κυρίως Ασφαλισμένου ή κάποιου εξαρτημένου μέλους που αναφέρεται στον Πίνακα Παροχών, η Εταιρεία εγγυάται την πληρωμή του 100% των αναγνωριζόμενων εξόδων που δαπάνησε ο Ασφαλισμένος με βάση το τιμολόγιο του νοσοκομείου ή της κλινικής και μέχρι του ορίου που προδίδεται στον Πίνακα Παροχών.

Σαν αναγνωριζόμενα έξοδα θεωρούνται:

- Το ημερήσιο ποσό που χρεώνει το νοσοκομείο για δωμάτιο και τροφή

Σε περίπτωση νοσηλείας σε σουίτα, η Εταιρεία θα καταβάλλει το κόστος για δωμάτιο και τροφή που αντιστοιχεί στη θέση LUX.

- Διάφορες δαπάνες για:

Ιατροφαρμακευτικά είδη, Ιατρικές αμοιβές, Χειρουργείο, Διαγνωστικές εξετάσεις, Νοσηλευτική φροντίδα συμπεριλαμβανομένης της αμοιβής αποκλειστικής νοσοκόμας που παρέχει τις υπηρεσίες της ύστερα από έγκριση γιατρού και αφού προσκομιστεί δελτίο παροχής υπηρεσιών θεωρημένο από το σύλλογο ή το σωματείο που αυτή ανήκει και την διεύθυνουσα ή προϊσταμένη του τμήματος του Νοσηλευτικού Ιδρύματος που νοσηλεύεται ο Ασφαλισμένος.

Εξαιρούνται οι οδοντιατρικές διαγνωστικές και θεραπευτικές δαπάνες εκτός αν αυτό είναι απαραίτητο για αποκατάσταση οδοντογίνης που οφείλεται σε ατύχημα που συνέβη κατά τη διάρκεια της ασφάλισης.

- Σε περίπτωση χειρουργικής επέμβασης για την οποία απαιτείται νοσηλεία:

Τα εξωνοσοκομειακά έξοδα (ιατρικές επισκέψεις, διαγνωστικές εξετάσεις, φαρμακευτικές δαπάνες) που θα γίνουν ένα μήνα πριν και ένα μήνα μετά την νοσηλεία και θα αφορούν τη συγκεκριμένη χειρουργική επέμβαση.

Λίω ή περισσότερες νοσηλείες που απέχουν μεταξύ τους λιγότερο από 90 ημέρες και οφείλονται στην ίδια αιτία ή σε συμπαραμαρτοϊσες επιπλοκές, θεωρούνται σαν μία νοσηλεία.

ΑΡΘΡΟ 2: ΚΑΡΤΑ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ

Η Εταιρεία παραδίδει στον Ασφαλισμένο και τα εξαρτημένα μέλη, που αναφέρονται στον Πίνακα Παροχών, την κάρτα ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ και αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλλει, εφόσον η νοσηλεία γίνει σε κάποιο από τα συμβεδλημένα Νοσηλευτικά Ιδρύματα τα έξοδα που θα γίνουν, απευθείας, στο νοσοκομείο ή στην κλινική με τις παρακάτω προϋποθέσεις:

Σε περίπτωση ασθένειας:

- Το 100% των εξόδων νοσηλείας μέχρι του ορίου του Πίνακα Παροχών εφόσον η ασθένεια δεν προϋπήρχε της ασφάλισης.

- Για τους 12 πρώτους μήνες από την έναρξη της ασφάλισης, μέχρι το 5% της παροχής με ανώτατο όριο τις 100 000 δρχ. για τα έξοδα που θα γίνουν μέχρι τη στιγμή που η Εταιρεία θα διαπιστώσει αν η ασθένεια προϋπήρχε της ασφάλισης.

Σε περίπτωση ατυχήματος:

- Το 100% των εξόδων νοσηλείας μέχρι του ορίου του Πίνακα Παροχών από την πρώτη ημέρα από την έναρξη της ασφάλισης.

Η Εταιρεία διατηρεί το δικαίωμα να αλλάζει τα Νοσηλευτικά Ιδρύματα με τα οποία είναι συμβεδλημένη.

Σε περίπτωση που ο Ασφαλισμένος και τα εξαρτημένα μέλη που αναφέρονται στον Πίνακα Παροχών, νοσηλευτούν σε μη συμβεβλημένο με την Εταιρεία Νοσηλευτικό Ίδρυμα, η Εταιρεία δύναται να προπληρώσει μέρος της αποζημίωσης που δικαιούνται σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου, κατά τη διάρκεια της νοσηλείας του και εφόσον έχει γίνει έγκαιρα η αναγγελία της ζημιάς και έχει δοθεί η έγκριση από τον Αρχίατρο. Η διαφορά μέχρι το δικαιούμενο όριο θα καταβάλλεται μετά την έξοδό του και αφού προσκομίσει όλα τα αποδεικτικά της νοσηλείας του.

ΑΡΘΡΟ 3: ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΕΠΙΔΟΜΑ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ

Σε περίπτωση νοσηλείας του Ασφαλισμένου ή κάποιου εξαρτημένου μέλους που αναφέρεται στον Πίνακα Παροχών, από ατύχημα ή ασθένεια, η Εταιρεία εγκρίνει την καταβολή επιδόματος για κάθε μέρα νοσηλείας.

Το ημερήσιο επίδομα νοσηλείας καταβάλλεται **μόνον** εάν ο Ασφαλισμένος ή κάποιο εξαρτημένο μέλος που αναφέρεται στον Πίνακα Παροχών, δεν απαιτήσει αποζημίωση μετά από νοσηλεία και ανεξάρτητα από το ύψος των δαπανών νοσηλείας.

Το ημερήσιο επίδομα νοσηλείας που αναγράφεται στον Πίνακα Παροχών καταβάλλεται από την πρώτη ημέρα νοσηλείας και με ανώτατο όριο το 25% του ασφαλισμένου κεφαλαίου του προσαρτήματος.

ΑΡΘΡΟ 4: ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ ΧΩΡΙΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑ

Με την κάλυψη αυτή, καλύπτεται το 100% των εξόδων που δαπάνησε ο Ασφαλισμένος ή κάποιο εξαρτημένο μέλος που καλύπτεται με την παρούσα κάλυψη για εξωνοσοκομειακές χειρουργικές επεμβάσεις, με ανώτατο όριο το ποσό που αναγράφεται στον Πίνακα Παροχών.

Σαν εξωνοσοκομειακές χειρουργικές επεμβάσεις θεωρούνται οι αναίμακτες ή σχετικά αναίμακτες χειρουργικές επεμβάσεις, όπως λιθοτριψία, αφαίρεση λίθων χοληφόρων ή χοληδόχου με ενδοσκόπιο, κρυσπηξία, θερμοπηξία, laser (εκτός φυσικοθεραπειών) για χειρουργικές επεμβάσεις καθώς και όρογχοσκόπηση (λήψη διοψίας), γαστροσκόπηση (λήψη διοψίας), λαπαροσκόπηση (διαγνωστικές μέθοδοι) και οι μικρές χειρουργικές επεμβάσεις που δε χρειάστηκαν νοσηλεία, εκτός από τις οδοντιατρικές χειρουργικές επεμβάσεις και εξαγωγές οδόντων, από οποιαδήποτε αιτία, τη συρριφή θλαστικών τραυμάτων και την αναίμακτη ανάταξη καταγμάτων και εξάρθρημάτων.

ΑΡΘΡΟ 5: ΕΞΟΔΑ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗΣ

Με την κάλυψη αυτή, σε περίπτωση νοσηλείας του κυρίως Ασφαλισμένου ή κάποιου εξαρτημένου μέλους που καλύπτεται με την παρούσα κάλυψη, για χειρουργική επέμβαση, έμφραγμα, εγκεφαλικό επεισόδιο, καρκίνο, κακοήθεις αιματοπάθειες, οξεία νεφρική ανεπάρκεια, εκλαμψία κατά τη διάρκεια της κύησης και καθολικά εγκαύματα, η Εταιρεία υποχρεούται να καταβάλει τα **έξοδα μετακίνησης** του Ασφαλισμένου, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, από και προς το τόπο νοσηλείας, εφόσον αυτή γίνει με μέσο μαζικής μεταφοράς αναγνωρισμένων συγκοινωνιακών γραμμών και μέχρι του ποσού που αναγράφεται στον Πίνακα Παροχών.

ΑΡΘΡΟ 6: ΕΠΙΔΟΜΑ ΤΟΚΕΤΟΥ

Με την κάλυψη αυτή, η Ασφαλισμένη καλύπτεται σε περίπτωση τοκετού (φυσιολογικού ή με καισαρική τομή) μόνο με το επίδομα τοκετού που αναφέρεται στον Πίνακα Παροχών, εφόσον ο τοκετός επέλθει μετά από 9 τουλάχιστον μήνες συνεχούς ασφάλισης. Εκτός από την παροχή αυτή κανένα απ'τα προδεδωμένα των παραπάνω άρθρων δεν καταβάλλεται για τοκετό με θάση το παρόν προσάρτημα.

Σε περίπτωση αποδολής η Ασφαλισμένη καλύπτεται σύμφωνα με τα προδεδωμένα στο άρθρο 1 για νοσηλεία από ασθένεια μόνον εάν η κύηση δεν προϋπήρχε της έναρξης ή της επαναφοράς σε ισχύ της κάλυψης.

ΑΡΘΡΟ 7: ΙΣΟΒΙΑ ΚΑΛΥΨΗ

Η κάλυψη αυτή μπορεί να παραταθεί και μετά την ηλικία των 65 ετών του Ασφαλισμένου με τις εξής προϋποθέσεις: α) Να είναι ασφαλισμένος με αυτήν την κάλυψη τα 7 τελευταία, προ των 65 ετών, χρόνια συνεχώς, β) Η Βασική ασφάλεια ζωής να έχει διάρκεια τουλάχιστον 10 χρόνια και γ) να το έχει δηλώσει στην πρόταση ασφάλισης. Στην περίπτωση αυτή τα ασφάλιστρα προσανέχονται κατά 4%.

ΑΡΘΡΟ 8: ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ

Η παρούσα κάλυψη επεκτείνεται σ'όλο τον κόσμο. Τα δαπανηθέντα στο εξωτερικό έξοδα, από τον Ασφαλισμένο, θα πρέπει να αποδεικνύονται με δικαιολογητικά θεωρημένα από την πλησιέστερη στο τόπο της νοσηλείας Ελληνική Προξενική Αρχή και μεταφρασμένα από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών, καταβάλλονται στην έδρα της Εταιρείας. Η αποζημίωση υπολογίζεται σύμφωνα με την επίσημη τιμή πώλησης του αντίστοιχου νομίσματος από την Τράπεζα της Ελλάδος κατά την ημερομηνία που φέρει η εξοφλητική απόδειξη του νοσοκομείου ή της κλινικής.

ΑΡΘΡΟ 9: ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

Ο κυρίως Ασφαλισμένος και τα εξαρτημένα μέλη που αναφέρονται στον Πίνακα Παροχών, καλύπτονται από τις παροχές της κάλυψης αυτής, από οποιαδήποτε ασθένεια ή ατύχημα, με τις παρακάτω αναφερόμενες προϋποθέσεις:

1. Προδλήματα υγείας που προϋπάρχουν της ημερομηνίας έναρξης ή της επαναφοράς της ισχύς της κάλυψης καλύπτονται, εφόσον έχουν δηλωθεί στην αίτηση ασφάλισης και έχουν γίνει αποδεκτά από την Εταιρεία.

2. Προδλήματα υγείας που προϋπάρχουν της ημερομηνίας έναρξης ή της επαναφοράς σε ισχύ της κάλυψης και τα οποία δεν έχουν δηλωθεί στην αίτηση ασφάλισης, γιατί ο Ασφαλισμένος δεν γνώριζε αποδεδειγμένα την ύπαρξη τους, καλύπτονται μετά από δώδεκα (12) μήνες συνεχούς ασφάλισης.

3. Ασθένειες ή σωματικές βλάβες που οφείλονται άμεσα ή έμμεσα, ολικά ή μερικά σε μια ή περισσότερες από τις παρακάτω αναφερόμενες αιτίες, δεν καλύπτονται ανεξάρτητα από την πάροδο των δώδεκα μηνών:

α) Θεραπεία χρόνιου αλκοολισμού ή τοξικομανίας.

β) Νοσηλείες για ανάπαυση, παραμονή σε санаторίο ή περιποίηση λόγω παρακολούθησης σε περιόδους καραντίνας ή απομόνωσης.

γ) Νοσηλείες για πλαστική ή αισθητική χειρουργική και οδοντιατρική θεραπεία, εκτός αν είναι συνέπειες ατυχήματος που συνέβη κατά τη διάρκεια της ασφάλισης και έχει δηλωθεί και αναγνωρισθεί από την Εταιρεία.

δ) Θεραπεία ψυχικών ανωμαλιών (νευροφυτικές διαταραχές, νευρώσεις, ψυχώσεις).

Η εξαίρεση αυτή παύει να ισχύει μετά την πάροδο τριών (3) ετών από την έκδοση ή την επαναφορά του προσαρτήματός αυτού σε ισχύ.

ε) Ασθένεια ή ατύχημα που οφείλεται σε πόλεμο, είτε κηρύχθηκε είτε όχι και εχθροπραξίες των ενόπλων δυνάμεων οποιασδήποτε χώρας, εφόσον ο Ασφαλισμένος συμμετείχε ενεργά σ' αυτές.

στ) Θεραπεία ή εγχείρηση αμυγδαλών, αδενοειδών εκκολαπτήσεων, σκουληκοειδίτιδος και κηλης. Η εξαίρεση αυτή σταματάει αφού περάσουν τρεις (3) μήνες συνεχούς ασφάλισης.

ζ) Σωματικές βλάβες από απόπειρα αυτοκτονίας, αυτοόουλη κάκωση, διάπραξη ή απόπειρα διάπραξης εγκλήματος ή άδικης επίθεσης του Ασφαλισμένου, ανεξάρτητα από τη διανοητική του κατάσταση.

η) Ασθένεια ή ατύχημα που οφείλεται σε ατομική ακτινοβολία ή πυρηνική έκρηξη.

θ) Συμμετοχή σε αγώνες ταχύτητας με οποιοδήποτε μηχανικό μέσο, ακροδυσία, πυγμαχία, πάλη, πολεμικές τέχνες.

ι) Θεραπείες και νοσηλείες για εξωσωματική γονιμοποίηση, για απόξεση με σκοπό τη διακοπή ανεπιθύμητης κύησης. Επίσης παθήσεις ή επιπλοκές κύησης, αποδόλης, τοκετού δεν καλύπτονται εφόσον η κύηση προϋπήρχε της ασφάλισης.

κ) Γενικές ιατρικές εξετάσεις (CHECK-UP).

ΑΡΘΡΟ 10: ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΛΕΙΞΗ ΛΕΙΩΣΕΩΝ

Σε περίπτωση που ο Ασφαλισμένος νοσηλεύεται θα πρέπει να ειδοποιήσει την Εταιρεία μέσα σε 48 ώρες για την εισαγωγή του σε Νοσηλευτικό Ιδρυμα και οπωσδήποτε πριν την ανάρρωσή του.

Ο Ασφαλισμένος είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει το συντομότερο δυνατό όλα τα αποδεικτικά στοιχεία της ασθένειάς του, που θα ζητήσει η Εταιρεία.

Η Εταιρεία έχει το δικαίωμα να εξετάζει τον Ασφαλισμένο με δαπάνη της και με γιατρό της εκλογής της, κατά τη διάρκεια της νοσηλείας του.

ΑΡΘΡΟ 11: ΤΕΡΜΑΤΙΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Η ασφάλιση αυτή τερματίζεται αυτόματα για όλα τα καλυπτόμενα πρόσωπα:

1. Με τον τερματισμό της Βασικής Ασφάλισης Ζωής.

2. Μετά την παροδό της ημερομηνίας που αναγράφεται στον Πίνακα Παροχών.

Στην περίπτωση που υπάρχει, στον Πίνακα Παροχών, η ένδειξη "ΙΣΟΒΙΑ" και πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 7 (ισόβια κάλυψη), τότε η ισχύς της ασφάλισης παρατείνεται ισόβιας.

Για τα παιδιά-εξαρτημένα μέλη, μόλις παντρευτούν ή συμπληρώσουν το 20ο έτος της ηλικίας τους, ή το 25ο εφόσον σπουδάζουν σε αναγνωρισμένα από το κράτος ανώτερο ή ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

3. Με την καταγγελία της κάλυψης από το Συμβαλλόμενο ή την Εταιρεία. Το δικαίωμα όμως της καταγγελίας από την Εταιρεία ισχύει μόνο για διάστημα ενός έτους από την έναρξη ή την επαναφορά της κάλυψης σε ισχύ, εκτός από τους λόγους που αναφέρονται στα άρθρα 2 & 4 των Γενικών Όρων του ασφαλιστηρίου.

ΠΡΟΤΑΣΗ:.....

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΠΕΛΑΤΗ: (Δ.Σ.)

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ:

ΑΡ. ΠΕΛΑΤΗ:																				
-------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ΚΛΑΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜ. ΔΡΑΣΤΗΡ.																				
--------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ΑΙΤΗΜΑ ΠΕΛΑΤΗ: Επισυνάπτεται επιστολή

ΠΡΟΤΑΣΗ ΚΑΤ'ΟΥΣ: (κατά σειρά: ποσό, μορφή και χρόνος εξοφλήσεως, εξασφάλισης κ.λ.π.)

ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΝΤΑΙ:

- Στοιχεία Δραστηριότητας & Οικον. Κατάστασης
- Στοιχεία Πιστώσεως & Συνεργασίας
- Ανάλυση Κινδύνων και Ασφαλειών
-
-

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.
ΚΑΤ.ΜΑ(.....)

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

..... ΠΕΡΙΦ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

Σ Τ Ο Κ Ε Α Π Ι Σ Τ Ο Δ Ο Τ Η Σ Κ Α Ι Σ Υ Ν Ε Ρ Γ Α Σ Ι Α Σ
(Για τους δεκαετίες Δεχ. με υποδιαγραφή δεκατών)

ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ Προηγούμενου χρόνου (199-1) μηνός 1/1-.....

Αντιστοίχου μηνού προηγούμενου χρόνου (1-11-.....)

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ

ΜΟΡΦΕΣ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ	Χ Ρ Η Μ Α Τ Ο Δ Ο Τ Η Σ Ε Ι Σ						ΣΕ ΟΥΣΙΑΣ - ΕΝΕΡΓ. ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ	ΓΕΝ. ΚΕ ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤ. ΑΠΟ ΚΕΡΑΙΑ 19778 Α.Ν.Ε.
	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΚΟΝ ΠΕΛΑΤΩΝ & ΥΠΕΚΤΩΝ ΕΠΙΤΑΓΩΝ	ΓΙΑΧΗ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΠΟΡΗΝ ΒΕΒΑΙΩΣΗ	ΧΡ. ΠΕΣ ΚΕΡΑΙΑΙΟΥ ΚΙΝΗΣ.	ΣΥΝΔΙΚΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΙΝΗΣΕΙΣ (ΓΕΝ.ΚΑΙ)	Γ.Α. ΟΑΠ.ΕΣ ΕΠ' ΚΑΤΑ-ΣΤΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ				
ΤΡΑΠΕΖΕΣ										
ΕΤΕ										
ΥΕΠ										
ΕΤΕΒΑ										
ΣΥΝΟΛΟ (Α)										
ΛΟΙΠΕΣ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ										
ΣΥΝΟΛΟ (Β)										
ΣΥΝΟΛΟ (Α - Β)								100%		
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΤΕΒΑ - ΥΠΕΚΤΩΝ ΕΠΙΤΑΓΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ										
ΓΕΝ. ΣΥΝΟΛΟ (Α - Β - Γ)										

ΑΝΑΤΕΘΕΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

	199			199			199		
	Συνολικές	Μεσοκίτος	Ποσοστό	Συνολικές	Μεσοκίτος	Ποσοστό	Συνολικές	Μεσοκίτος	Ποσοστό
- Εισαγωγές (πραγμ. δες)			(.....%)			(.....%)			(.....%)
- Εξαγωγές (πραγμ. δες)			(.....%)			(.....%)			(.....%)
Σ ύ ν ο λ ο			(.....%)			(.....%)			(.....%)
- Εγγυητικές επιστολές			(.....%)			(.....%)			(.....%)
-			(.....%)			(.....%)			(.....%)
-			(.....%)			(.....%)			(.....%)
-			(.....%)			(.....%)			(.....%)
- Καταθεσικές οφειλές			(.....%)			(.....%)			(.....%)
- Καταθεσικές εντάκες			(.....%)			(.....%)			(.....%)
		Μέσος όρος			Μέσος όρος			Σημερινό υπολοίπο	

ΛΟΙΠΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- Ποσοστό αποδόσεων		(.....%)		(.....%)		(.....%)
- Φορέτες εκτός τόκων χρηματοδοτήσεων	Δεχ.		Δεχ.		Δεχ.	
Ποσοστό καθυστερήσεων		(.....%)		(.....%)		(.....%)
- Επιτόκια, εισφορές και λοιπά οφέλη χρηματοδότησεων						
<ul style="list-style-type: none"> * Κοστολόγιο κινήσεως * Πρωτοκ. εντάσεων * Σε συνολικά 						

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.
ΚΑΤ.ΜΑ.

..... (σε π/λ όρχ.)

Επώνυμο

Αντικ. εργασιών

Δ Σ

ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΔΟΣΕΩΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΧΡΗΜ/ΣΕΩΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΔΙΑΜ/ΣΕΩΣ	ΑΝΕΚΕΡ ΟΡΙΑ ή αρχική χορ/ση	Ποσοστό χρημ/σεως	ΣΥΜΒ ΟΡΙΟ	ΑΦΕΙΛΕΣ			ΟΦΕΙΛΕΣ			ΑΝΕΞΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΟΡΙΟΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΑΤΕΘ ΕΡΓ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΟΝ		
						Εν/η	Ανξ/ ομοε	Τόκοι ασφαλίση	Συνολο	ΣΥΝ/ΚΕΣ Εν/η	Ανξ/η				Βαρη	
ΜΟΡΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ																
Επι συνόλων																
Εγγ επιστ κατ.																
Εγγ επιστ κατ																
Εγγ επιστ κατ																
Οφειλ. προφ. Ε/Ε																
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ																
ΕΚΚΡΕΜΟΤΗΤΕΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΥ.																
ΑΙΤΗΜΑ ΠΕΛΑΤΗ :																
«ΚΑΛΩΣ ΕΧΕΙΝ »																
ΗΜΕΡ. :																
Ο ΣΥΝΤΑΞΑΣ																
ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ :																
Ο ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ																
Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ																

ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ
(Τα ποσά σε εκατομμύρια Δρχ. με υποδιακριση δεκατοί)

ΜΟΡΦΕΣ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ	Όροι ή Επιδόση (Ο ή Ε)	Ποσά ανάλογα Όρων ή Επιδόση Πληρω.	Ποσοστό Χρηρησίων	ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ				ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ					
				Επιταγές	Ανέλοισ	Ύψος Πρωτ. & Εξοδ.	Σύνολο	Σύνολος			Βάση		
Χρημ/σας ε/ συν/ων													
Θεωρούμενες προηθ. Ε/Ε													
Σύνολο (Α')													
Εγγυητικές επιστολές Α' κατ.													
Εγγυητικές επιστολές Β' κατ.													
Εγγυητικές επιστολές Γ' κατ.													
Εγγυητικές Πιστώσες													
Σύνολο (Β')													
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ (Α' - Β')													
ΠΟΣΟΣΤΟ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΗΣΕΩΝ - ΕΠΙΣΤΡΟΦΩΝ ΣΥΝ/ΚΩΝ				ΕΠΙΤΑΓΩΝ				Μ.Ο. ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ					
- Προηγούμενου έτους (199.....) :				%				%					
- Τελευταίου..... έτους (199.....) :				%				%					
ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ - ΛΟΙΠΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ:													
.....													
.....													

Συμπληρώνεται από το Κατάστημα

ΕΤΕ/ΚΑΤ/ΜΑ (.....)

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ

Μορφές Κινδύνων και Ασφαλειών	Σημαντική άποψη κινδύνων και ασφαλειών	Αντικείμενο κινδύνων - ασφαλειών (Περιλαμβάνονται & απορριπτόμενα όρια & ερπασή εγκρίσεις)	
		Βάση των υφιστάμενων συστάσεων	Βάση της εισήγησης της Κ.Υ.
ΚΙΝΔΥΝΟΙ: Χρηματοδοτικός			
Εγγυητικές Επιστολές Β' & Γ' κατ. & Ε/Π			
Σύνολο			
Μεταβ. Ρευστοί, στόχοι, Ισχυροί/αποδυναμωμένοι περιβόρια			
ΑΚΑΛΥΠΤΟΙ ΑΠΟ ΡΕΥΣΤΟΠ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΙ (-) Η ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ ΡΕΥΣΤΟΠ. ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (+)			
Διαφορετική αξία βόρων επί αγκυρών			
ΑΚΑΛΥΠΤΟΙ ΑΠΟ ΘΕΤΙΚΕΣ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΚΙΝΔΥΝΟΙ (-) Η ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ (+)			
Εγγυηθ. Δημόσιων			
Απειλ. Φ/Σ ε/αν, Ισχυροί/αποδυναμωμένοι περιβόρια			
Εγγυητικές Επιστολές Α' κατηγορίας			
ΛΟΙΠΕΣ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: (Σημειώνονται ποσός και γέση Εγγυηθ. εκχωρησ. με νεογεννημένων απαιτήσεων, πριν εξόφληση φόρων και βόρων, μεταβαστική κυριότητα μηχανημάτων ή κινήτων πραγμάτων κ.λ.π.)			
.....			
.....			

Συμπληρώνεται από την Κ.Υ.

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΠΕΛΑΤΗ:

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ:

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ (*)

(Για ποσά σε εκατομ. δρχ. με υποδιαίρεση δεκατού)

Αφορά τριετία: 19..... 19..... 19.....

ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ:	19.....	19.....	19.....
- Πωλήσεις προϊόντων στο εσωτερικό
- Πωλήσεις προϊόντων στο εξωτερικό
- Πωλήσεις εμπορευμάτων
.....
Σύνολο	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Δείκτης	(100)	(.....)	(.....)

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΜΕΝΟΣ (ΝΑΙ - ΟΧΙ)

ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΧΡΗΣΗΣ	19.....	19.....	19.....
Μίκτα Κέρδη (συνολικά)
(Ποσοστό επί των πωλήσεων)	(.....%)	(.....%)	(.....%)
Μείον: - Χρηματοοικονομικά έξοδα
- Λοιπά γενικά έξοδα
Αποτελέσματα προ αποσβέσεων	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ	19.....	19.....	19.....
- Πάγιο Ενεργητικό
Μείον: Αποσβέσεις
Αναποσβεστο υπόλοιπο
Μείον: Μεσομακροπρόθεσμες υποχρεώσεις
(α) Πάγιο Κεφάλαιο
- Κυκλοφορούν ενεργητικό
Μείον: Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις
(β) Ίδιο Κεφάλαιο Κίνησης
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ (α + β)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ

Κεφάλαιο
Αποθεματικά
Μείον: Ζημιές κτλ.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Σχέση ιδίων προς ξένα κεφάλαια	1:.....	1:.....	1:.....
.....
Αποθέματα (περιλαμβάνεται στο κύκλο φερόν ενεργητικό)
(Ποσοστό επί των πωλήσεων)	(.....%)	(.....%)	(.....%)

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ (Βάσει Δ.Σ.)

Α Κ Ι Ν Η Σ Ι Α (Επιχειρησιακή, Φορέων, Εγγυητών)	ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ	ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΘΕΣΗ	ΗΜΕΡΗΝΙΑ ΕΞΑΚΡΩΣΗΣ	ΑΞΙΑ		(Σημειώνεται η σειρά συντάσεων) ΒΑΡΗ ΕΙΣΕ ΒΑΡΗ ΤΡΙΤΩΝ
					ΚΑΤΑ Τ.Υ.	ΚΑΤΑ ΤΟ ΚΑΔΜΑ	
1
2
3
4
5

Το STENA SEA LYNX II πρόφτασε

Το μεγαλύτερο ταχύπλοο οχηματογωγό catamaran στον κόσμο έφτασε στο Holyhead (Β. Ουαλία) στις 18 Ιουνίου, αφού ταξίδεψε για 21 ημέρες και κάλυψε 13.000 μίλια από την Τασμανία. Ανήκει στη νέα γενιά των ταχύπλοων cats, έχει μήκος 76 μέτρα, πλάτος 26 μέτρα, ταχύτητα 37 κόμβους και δρομολογείται στη γραμμή

Holyhead - Dun Laoghaire σε αντικατάσταση του STENA SEA LYNX I το οποίο πρόκειται να εγκαινιάσει μια νέα ταχύπλοη γραμμή μεταξύ Fishguard (Ν. Ουαλία) και Rosslare (Ν.Α. Ιρλανδία) στις αρχές Ιουλίου. Μπορεί να μεταφέρει 640 επιβάτες και 120 αυτοκίνητα έναντι 450 επιβατών και 80 αυτοκινήτων

που είναι η δυναμικότητα του πρώτου της γενιάς του. Φυσικά υπάρχουν στα σκαριά και άλλο ταχύπλοο φέρι που προορίζονται να σπάσουν κι αυτά τα ρεκόρ, αλλά προς το παρόν είναι το μόνο ταχύπλοο catamaran με τέτοια μεταφορική ικανότητα αυτοκινήτων. Πρόλαβε την παγκοσμια πρώτη.

Και ένα, και δύο, και τρία, και δέκα tankers...

Ναι μεν τα tankers δεν είναι πετατάκια... όμως η STOLT υπογράψε συμφωνία με το δανέζικο ναυπηγείο Dan yard για την κατασκευή επτά parcel tankers των 37.000 τόνων σπ με αρτία για άλλα τρία. Η αξία κάθε πλοίου υπολογίζεται γύρω στα 70 εκατ. δολάρια.

Φυσικά η Stolt είναι η νομικό ένα operator στα parcel tankers, και τα πλοία αυτά δεν αποτελούν επέκταση του στόλου της, αλλά αντικατάσταση των παλαιών σκαφών κατασκευής του 1970.

Το πρώτο πλοίο θα παραδοθεί τον Οκτώβριο του 1995 και θα ακολουθήσουν τα υπολοίπα εξί μέσα στο 1996 και 1997. Εάν γίνει χρήση της οπtion, οι παραδόσεις θα συνεχί-

στον μέχρι το 1998.

Ο πρόεδρος της εταιρείας Stolt Parcel Tankers Inc κ Samuel Casperholm διαβεβαιώνει ότι ο σχεδιασμός των δεξαμενών ψαύπου αποτελεί μοναδική καινοτομία και δίνει τεράστια ευελιξία για μεταφορά ευρωτάτης γκόμες ψαύπων, χωρίς προβλήματα αμυβατοπτητας.

Ο επαναστατικός σχεδιασμός περιλαμβάνει επίσης προωθημένο εξοπλισμό εκφόρτωσης, τέτοιο ώστε τα πλοία μπορούν να εκφορτώνονται σε 14 ώρες με ταυτόχρονη εκφόρτωση 12 δεξαμενών. Ένας στη γέφυρα, κανείς στη μηχανή και κανείς στο control room, μειώνουν τις ανάγκες σε πλήρωμα.

Το ταχέρο ναυπηγείο που κερδισε αυτή την παραγγέλια ύψους 700 εκατ., το Dan yard, αποτελεί μέρος του Ομίλου Leunfren, που προήλθε από τη συγχώνευση, το 1986, των ναυπηγείων Fredrikshavn και Aalborg.

ση - Μία εξαιρετική εξαίρεση

Μέχρι τα μέσα του 1995 ο στόλος της Eleston θα αποτελείται από 17 πλοία όλα με double hull (διπλά τοιχώματα) και με μέση ηλικία 2,5 ετών. Ναύ' δυσμίαση ετών.

Ακριβώς μια δεκαετία πριν η Eleston αποφάσισε να ανανεώσει το στόλο της και αγόρασε μια 5 single hull product carriers όλα νεότευκτα τα οποία 2 θα έχει επιώλησε. Το 1986 αγόρασε τα τέσσερα πρώτα 46.000 τόννων από Νότιο Κορέα.

Κατατάσσεται στην τελευταία φάση του προγράμματος ανανέωσης θα έχει στοιχίσει 600 εκατ. δολάρια και περιλαμβάνει ατσάλωση και των επτά τελευταίων single hull product 5 νεότευκτα με double hull.

Για την χρηματοδότηση της τελευταίας φάσης, η Eleston Inc. θ' απευθυνθεί μέχρι το τέλος του έτους στην χρηματιστήρια της Νέας Υόρκης προκειμένου να συγκεντρώσει 140 δολάρια πουλώντας χρεόγραφα με προνομιακή πρώτη επί πλοίων της μέσω Citicorp Securities Inc.

3 με single hull που πρόκειται να πουληθούν είναι:

LEA - ΜΑΤΗΡΑΚΙ - ΟΤΘΝΟΙ - ΚΙΤΗΝΟΣ - ΑΝΤΙΜΙΛΟΣ - κα- 7ς 1971 - 72 στην Ιαπωνία, 30.000 τόννων και τα DILOS 2ης 1972 στο Βέλγιο 31.000 τόννων 2η.

3 ταμειάζονται να παραλάβει: μέχρι το τέλος του 1993 το 21Α 68.000 τόννων 2η που κατασκευάστηκε στην 2η. Τον Απρίλιο του 1994 επίσης από την Ουκρανία, το 21Β 68.000 dwt, τον Οκτώβριο του '94 το KANDILUSA 2η από τη Hyundai της Νοτίου Κορέας, το 21Γ 68.000 dwt τον Ιανουάριο του 1995, 46.067 dwt επίσης από 2η και τέλος τον Μάρτιο του 1995 το SERIFOS 46.067 dwt από τη Hyundai.

3 ναυπηγεία στον στόλο τέσσερα δεξαμενοπλοία των 45.000 τόννων κατασκευάστηκαν από τη Hitachi της Ιαπωνίας το 1991- 2η με double deck και double hull. Είναι τα SALAMINA - 2η, ELORIZO - ΑΡΓΙΡΟΝΙΣΣΟΣ και FOLEGANDROS.

3 ή μάλλον μοιάζει απίθανο να κατασκευαστούν ποτέ παρά- 2η γλοία με διπλό καταστρώμα και διπλά τοιχώματα θα αποτε- 2η 3η κοποτε "συλλεκτικά κομμάτια".

Καλλιτεχνική απεικόνιση του PHOENIX WORLD CITY

Οι ουρανοξύστες μεταφέρονται στη θάλασσα.

Το μεγαλειώδες σχέδιο του Klaus Kloster - επικεφαλής της World City Corporation με έδρα τη Νέα Υόρκη - να χτίσει ένα mega liner φαίνεται κερδίζει συνεχώς έδαφος.

Αυτό το φοβερό πλοίο που προσωρινά ονομάζεται PHOENIX WORLD CITY θα έχει μέγεθος 250.000 gross t. και θα παίρνει 5.600 επιβάτες. Η πρόθεση είναι να χωριστεί κατά τμήματα σε δώδεκα διαφορετικά αμερικανικά ναυπηγεία, και το κόστος υπολογίζεται σε ένα δισ. δολάρια.

Αυτό το εξαιρετικό project έχει την στήριξη ενός ενυπωσιακού αριθμού ναυπηγείων καθώς και του American Bureau of Shipping και της Coast Guard.

Η εταιρεία έχει ήδη ξοδέψει 29 εκατ. δολάρια για τη μελέτη του project.

Εντός των προσεχών μηνών θα παρουσιαστεί στις πολιτικές αρχές για έγκριση, η δέ εταιρεία αγωνίζεται να κερδίσει εν τω μεταξύ την υποστήριξη γερουσιαστών και μελών του Κογκρέσου προβάλλοντας σωστά τα ωφέλη που θα έχει αυτό το project για την αμερικανική τεχνολογία, αλλά κυρίως για την αμερικανική άμυνα.

Με το τέλος του ψυχρού πολέμου οι στρατιωτικές παραγγελίες στα αμερικανικά ναυπηγεία εμειώθηκαν σημαντικά με αποτέλεσμα να απειλείται αυτός ο στρατηγικός τομέας.

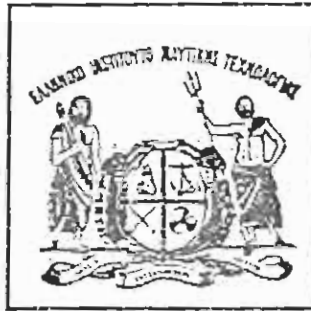
Άλλωστε το project θα μπόρει να ενταχθεί στα πλαίσια του Jones Act και να τύχει εγγύησης δανείου μέχρι 37,5% του κόστους.

COMMON CHARTERING ABBREVIATIONS: ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΣΥΝΤΟΜΟ-
ΓΡΑΦΙΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗΝ ΤΩΝ ΝΑΥΛΩΣΕΩΝ

a.a.	= Always afloat = Πάντοτε με ασφαλή πλευστότητα.
A.F.	= Advanced freight = Προκαταβληθείς ναύλος.
A/H	= Antwerp - Hamburg Range = Περιοχαὶ Ἀμβέρσσης - Ἀμβούργου
A.R.	Atlantic Range = Φόρτωσις ἢ ἐκφόρτωσις εἰς λιμένας. Νέας Ὑόρκης, Φιλαδελφείας, Βαλτιμόρης, Νόρφολκ, Νιούπορτ, Νιούς.
A/T	= American terms = Ἀμερικανικοὶ ὅροι σχετικοὶ με τὰς φορτοεκ- φορτώσεις σιτηρῶν.
B.D.I	= Both days inclusive: Συμπεριλαμβανομένων ἀμφοτέρων τῶν ἡμερῶν
Bdls	= bundles: Πακέτα δέματα.
Bds	= Boards: Ξυλεία.
B/E	= Bill of exchange: Συναλλαγματική.
brl	= barrel: Βαρέλιον.
B.T.U.	= British thermal unit: Βρεταννικαὶ Θερμικαὶ Μονάδες.
B.s./l	= Bills of Lading: Φορτωτικά.
b.t.	= Berth terms: Ὅρος ναυλοσυμφώνου σχετικῶς με τὸν χρόνον τῆς φορτοεκφορτώσεως.
B.N.A.	= British North America: Ἀγγλικὴ Βόρειος Ἀμερικὴ.
B.O.	= Buyers option: Ὑπὸ τὴν αἵρεσιν τῶν ἀγοραστῶν.
C.B. & H.	= Continent between Bordeaux and Hamburg: Ὅρος ναυλοσυμ- φώνου καθ' ὃν τὸ πλοῖον θὰ φορτώσῃ ἢ θὰ ἐκφορτώσῃ εἰς λιμένα Ἑσπεριωτικῆς Εὐρώπης μεταξύ Μπόρντῶ καὶ Ἀμβούργου.
c/p.	= Charter - Party: Ναυλοσύμφωνον.
D.B.B.	= deals, battents, and boards: Ὅρος εἰς τὰς ναυλώσεις ξυλείας.
D/D	= Delivered at destination: Παραδοτέον εἰς τὸν προορισμὸν του.
D.E.I.	= Dutch East Indies: Ἀνατολικά Ὀλλανδικὰ Ἰνδία.
d.l.o.	= Dispatch loading only: Dispatch μόνον κατὰ τὴν φόρτωσιν.
D/O.	= Delivery order: Ἐντολὴ παραδόσεως.
d.b.e.	= Dispatch money payable both ends: Ἐξαγορὰ σταλιῶν πληρωτέα κατὰ τὴν φορτοεκφόρτωσιν.
Ex - Works	= (Ex factory, ex mill, ex plantation, ex ware house): Παραλαβὴ τῶν ἐμπορευμάτων ἐκ τοῦ ἐργοστασίου, ἐκ τοῦ μύλου ἐπεξεργα- σίας σιτηρῶν, ἐκ τῶν δεξαμενῶν ἀποθηκεύσεως, ἐκ τῆς ἀποθή- κης τοῦ λιμένος.
E.C.N.A.	= East coast of North America: Ἀνατολικὴ ἀκτὴ τῆς Βορείου Ἀμερικῆς.
E.C.S.A.	= East coast of South America: Ἀνατολικὴ ἀκτὴ τῆς Νοτίου Ἀμε- ρικῆς.
F.O.B.	= Free on board: Πλοῖον ἐλεύθερον ἐξόδων φορτώσεως.
F.D.	= Free discharge: Πλοῖον ἐλεύθερον ἐξόδων ἐκφορτώσεως.
F.I.O.	= Free in and out: Πλοῖον ἐλεύθερον ἐξόδων φορτοεκφορτώσεως.
F.I.O.S.	= Free in and out and stowage: Πλοῖον ἐλεύθερον ἐξόδων φορτο- εκφορτώσεως ὡς καὶ ἐξόδων στοιβασίας τῶν ἐμπορευμάτων.
F.I.O.T.	= Free in and out and trimming: Τὸ πλοῖον ἐλεύθερον φορτοεκ- φορτώσεως ὡς καὶ ἐξόδων χυπαρίσματος τοῦ φορτίου ἐντὸς τῶν κυτῶν.
F.A.A.	= Free of all Average: Ἐλεύθερον ἀπὸ ὅλας τὰς Ἀβαρίας.
F.A.S.	= Free alongside ship: Ἐλεύθερον ἐξόδων μέχρι μεταφορᾶς τῶν ἐμπορευμάτων εἰς τὴν ἀποβάθραν φορτώσεως.
f.i.b.	= Free into bunker: Ὅλα τὰ ἐξόδα πληρωμένα μέχρι τῶν ἀποθη- κῶν καυσίμων.

Σημαντική ελληνική επιτυχία

Έγινε γνωστό από τους διοργανωτές της παγκοσμίως κορυφαίας ναυτιλιακής έκθεσης "Schiff - Maschine - Meerestechnik / Shipbuilding Machinery and Marine Technology Exhibition and Conference SMM '94 - Sea 2000", που γίνεται ανά διετία στο Αμβούργο της Γερμανίας, ότι σε πρακρυχθέντο διεθνή διαγωνισμό μεταξύ των παγκοσμίως κορυφαίων Τεχνικών Πανεπιστημίων και Πολυτεχνείων για τη σχεδίαση μελλοντικών μεταφορικών συστημάτων ακτοπλοΐας (World wide Competition on "Futuristic Ship Design for Short Sea Shipping") η σχεδιαστική πρόταση του Εργαστηρίου Μελέτης Πλοίου του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου υπό τον πλο SMUCC (SWATH Multi purpose Container Carrier) κατέλαβε την πρώτη θέση. Η πρόταση

του Ε.Μ.Π., που αναφέρεται στη σχεδίαση ενός ταχύπλοου υβριδικού καταμαράν τύπου SWATH, αναπτύχθηκε από τετραμελή ομάδα αποτελούμενη από τον Καθηγητή Απόστολο Δ. Παναγιώταρου (Επιστημονικό Υπεύθυνο) και τους Υπόψηφίους Διδάκτορες του Τμήματος Ναυπηγικών Μηχ/ών Μηχ/κών του Ε.Μ.Π. κ.κ. Χριστόδουλο Κοσκίνο, Νίκο Μπούλιαρη και Κώστα Πηγουνάκη. Η παρουσίαση των τριών πρώτων βραβευθέντων προτάσεων του διαγωνισμού και η απονομή των βραβείων έγινε στις 28 Σεπτεμβρίου στο Αμβούργο στα πλαίσια ειδικής τελετής κατά τη διάρκεια της ενάρκτηρης συνεδρίασης της έκθεσης SMM '94 - SEA 2000.

49 ΟΦΘΑΛΜΙΣΤΗΣ

Η Λαϊκή Βάση κατέλαβε το Χρηματιστήριο

Η Λαϊκή Δ.Α.Ν.Ε. - Διωδεκανησιακή Ανώνυμη Ναυτιλιακή Εταιρεία - είναι ακτοπλοϊκή εταιρεία λαϊκής βάσης και συμμετοχής και εισέρχεται στο Χρηματιστήριο. Ίδρύθηκε στη Ρόδο το 1979.

Στόχος η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά 40,5%. Η δημόσια εγγραφή θα γινεται μεταξύ 21 και 23 Σεπτεμβρίου.

ΔΑΝΕ θα εκδώσει 1.786.000 μετοχές με απόχο να αντλήσει από την αγορά 1,9 δις.

Όσοι πιστοί συνταξιούχοι και μισθωτοί προσέλθετε.

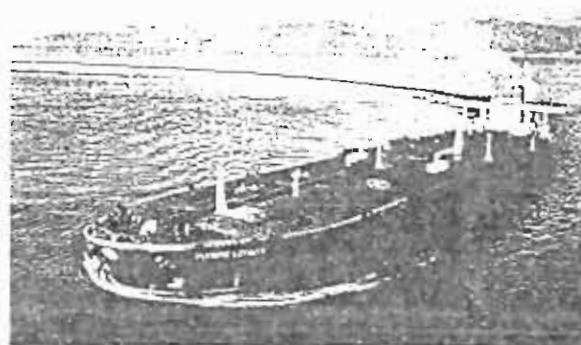
Αμερική-Αγγλία πάντα πηγαίνουν πακέτο

Κατά το πρότυπο της Αμερικανικής Ακτοπλοΐας, το Υπουργείο Μεταφορών της Μ. Βρετανίας δημοσιεύει πλέον καταλόγους με πλοία που βρέθηκαν ανεπαρκή σε θέματα ασφαλείας. Ο κατάλογος περιλαμβάνει το όνομα και τον τύπο του πλοίου, τη σημαία του ιδιοκτήτη ή διαχειριστή, το νηογνώμονα και τις ελλείψεις που καταγράφονται μετά από επιθεωρήσεις οι οποίες διενεργούνται από επιθεωρητές της Marine Safety Agency. Από τα 248 πλοία που επιθεωρήθηκαν στα λιμάνια της Αγγλίας τον Ιούνιο, 17 κατακρατήθηκαν για όσο χρόνο -μεταξύ 2 και 18 ημερών- χρειάστηκαν για να καλυφθούν τις ελλείψεις τους. Η δημοσίευση των χαρτότερων περιπτώσεων αποτελεί και αυτή μέρος της

καμπάνιας που αποσκοπεί να χτυπήσει τα ανασφαλή πλοία που προσεγγίζουν σε λιμάνια της Αγγλίας. Και αποτέλεσε υλοποίηση της σύστασης που είχε κάνει ο Lord Donaldson στο πόρισμα του για τη ρύπανση του BRAER έξω από τα νησιά Shetlands. Συνολικά φέτος έχουν κατακρατηθεί 146 πλοία από τις αγγλικές αρχές έναντι 174 το 1993. Οι ελλείψεις κυμαίνονται από ελαφρές μέχρι βαρύτερες. Μεταξύ αυτών το κυριότερο FOFI 2.937 είναι το ANANGEL PEACE 22.631 όμι του Αγγελοκρίστη. Το πρώτο για βαρύτητα αργία κρατήθηκε 18 ημέρες, γιατί είχε μήκος 8 μέτρα μήκος στην πλευρική λαμαρίνα και ελλείψεις στα εσωτικά του και πυροσβεστήκα του. Το δεύτερο για πολύ ελαφρύτερη έλλειψη στα εσωτικά βοηθητικά του

η οποία άλλωστε αμφισβητείται. Η MSA έχει ένα δίκτυο από 17 γραφεία κοντά στα κύρια λιμάνια της Βρετανίας και διαθέτει 702 επιθεωρητές. Οι επιθεωρήσεις αυτές αποτελούν εφαρμογή διεθνούς συμφωνίας, σύμφωνα με την οποία τα κράτη-μέλη υποχρεούνται να επιθεωρούν τουλάχιστον το 25% των ξένων πλοίων που κατορθώνουν στα λιμάνια τους. Μεγάλη έκπληξη αποτέλεσε το γεγονός ότι μεγάλοι αριθμοί πλοίων που εμφανίζονται στον επίμαχο κατάλογο ανήκουν στους 5 πρώτους νηογνώμονες: Lloyd's Register, Germanischer Lloyd, Bureau Veritas, American Bureau και Det Norske Veritas. Το πιο παλιό ονομαστικό δεν αναφέρεται καθόλου δεξιμενόπλοιο.

Ωνάσης για πάντα

Ο Ουίλιαμ Ωνάση παραγγέλει ένα VLCC των 330.000 τόνων 3w στο γαλλοβέλγικο ναυπηγείο Dupirelmas.

Θα είναι το ογδόο στη σειρά ενός ναυπηγικού προγράμματος συνολικού κόστους 450 εκατομμυρίων δολαρίων, που θ' ανεβάσει την εταιρεία στην πρώτη σειρά των ανεξαρτητών πλοιοκτητών δεξιομεταλλικών με διπλά τοιχώματα. Τα κέρδη του, ως μην το ξεχνάμε,

θα πάνε και αυτά στο ίδρυμα 'Αλεξάνδρος Α. Ωνάσης' με κέρδη το λιχτόναται, προκείμενου να χρηματοδοτήσουν κοινωνικά προγράμματα. Τελευταία παραδίδει η δωρεά για τα θύματα του σεισμού στην Ινδία φέτος. Το νέο πλοίο θα είναι αδελφό του

OLYMPIC LOYALTY, θα στοιχίσει περίπου 115 εκατ. δολάρια και θα παραδοθεί τέλος του 1995 με αρχές του 1996. Αλλάστε τον Απρίλιο του 1994 θα παραδοθεί το τελευταίο της προηγούμενης σειράς παραγγελιών, ένα Aframax.

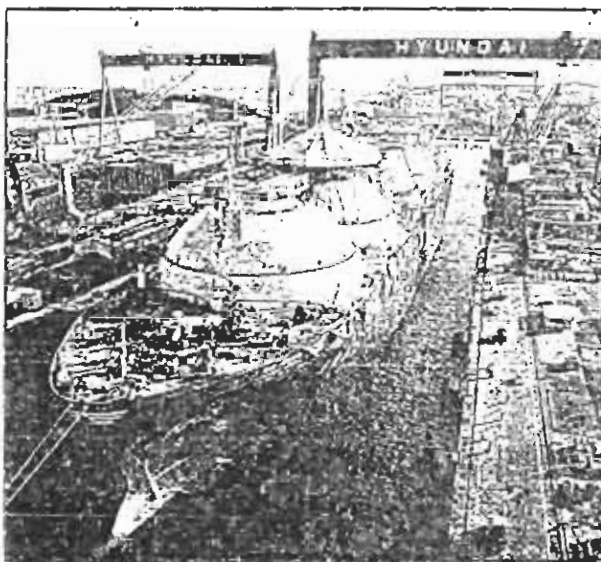
Ωωωπα! στην ΟΡΑ

Ο τελευταίος κανονισμός της αμερικανικής αντιρουπαντικής νομοθεσίας OPA 90 (Oil Pollution Act) που δημοσιεύτηκε στις 19 Αυγούστου προβλέπει για τα πλοία χωρίς συγκεκριμένα διπλά κύπη (hulls) υποχρεωτική συνάδεια από δύο τουλάχιστον σκάφη, εφόσον πλεύουν στα αμερικανικά ύδατα και μεταφέρουν πετρέλαιο. Η εφαρμογή του αρχίζει από τις 16 Νοεμβρίου και αφορά όλη την περιοχή του Prince William Sound της Αλάσκας και την περιοχή των ΗΠΑ του Puget Sound ανατολικά της γραμμής που συνδέει το New Dungeness Light στην πολιτεία της Washington με τα Discovery Island Light στη Βρετανική Καλιφόρνια. Ο κανονισμός αφορά τα πλοία από 5.000 κούρους και πάνω που είναι single-hulls (με μόνο κύπη), double-bottoms (με διπλούς πυθμένες), double-hulls (με διπλά τοιχώματα) και τα double-hulls (με διπλό κύπη) που δεν ανταποκρίνονται στις διατάξεις της OPA 90 όσον αφορά τα πρότυπα των διαστάσεων που προβλέπονται από αυτήν. Τα πλοία συνάδειας θα είναι στην αποκλειστική διαθεσιμότητα του tanker για όσο διαρκεί ο διαπλοοειδής και θα είναι καταλλήλα εξοπλισμένα προκείμενου να μπορούν να ανταποκριθούν άμεσα σε οποιαδήποτε ανάγκη ή βοήθεια τους ζητηθεί από αυτό. Πέρα από την Alaska και την πολιτεία της Washington σύντομα αναμένεται να ανακοινωθούν διατάξεις συνάδειας και για άλλες περιοχές.

Να είσαι ψαράς στην Αλάσκα

287 εκατομμύρια δολάρια κατακυρώθηκαν στους επαγγελματίες ψαράδες της Αλάσκας ως αποζημιώσεις για τις ζημιές που υπέστησαν εξαιτίας της ρύπανσης του EXXON VALDEZ, πέντε χρόνια πριν. Το τεράστιο αυτό ποσό είναι πάντως λιγότερο από το ένα τρίτο από αυτό που είχαν δικαιώσει οι ψαράδες και προηγουίνα καλά μαντάτα για την Exxon η οποία αντιμετωπίζει αγώνες για αποζημίωση μέχρι 15 δισεκατομμύρια δολάρια. Η Exxon είχε ήδη καταβάλει στους ψαράδες τα 200 εκατομμύρια, αλλά και το σχετικά μικρό υπόλοιπο που θα καταβληθεί τώρα θα είναι μια καλή αντάρα γι' αυτούς. Δεν αποκλείεται πάντως οι ψαράδες να ασκήσουν έφεση. Η Exxon από τη μεριά της ισχυρίζεται ότι πολλοί από τους μηνιές ψαράδες ήταν και στη λίστα των 11.000 εναντιών που είχαν ήδη εισπράξει πάνω από 300 εκατομμύρια δολάρια μέσω ενός ταμείου που η εταιρεία είχε ιδρύσει αμέσως μετά το ατύχημα. Δύο πόρτες έχει η ζωή. Οι ψαράδες της Αλάσκας σκέφτηκαν να μπουν κι απ' τις δύο.

HYUNDAI ΥΤΟΡΙΑ Νέα εποχή

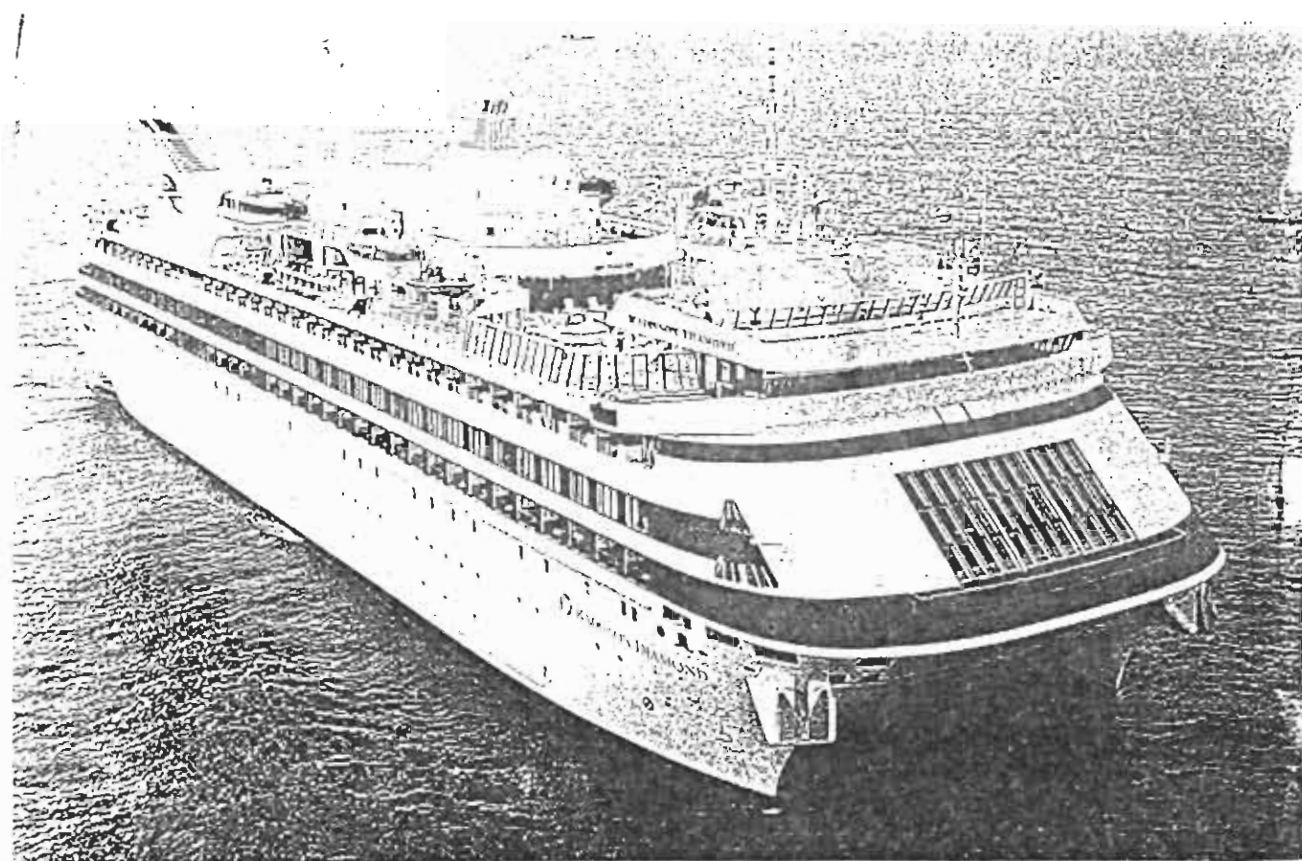
Παραδόθηκε το πρώτο στα χρονικά LNG (υδροποιημένο φυσικό αέριο) πλοίο που βγήκε από κορεατικό ναυπηγείο, εγκαινιάζοντας μια νέα εποχή για την Κορέα και την εισαγωγή της παλιμής καθώς και για τον κατασκευαστή της, το ναυπηγείο Hyundai Heavy Industries (HHI) που παύονται στα βήθη στη σειρά των μεγάλων. Το βροφισια έγιναν στο ναυπηγείο Ulsan στις 10 Ιουλίου παρουσία του υφυπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Ενέργειας Park Un Suh. Το UTOPIA είναι 125.000 κ.μ., έχει 4 σφαιρικές δεξαμενές διαμέτρου 40 μέτρων η μία τύπου Moss και το φορτίο διατηρείται σε υγρή κατάσταση στους μείον 163 βαθμούς Κελσίου. Το πλοίο ανήκει στην HMC (Hyundai Merchant Marine Co.) και έχει ήδη ναυλώσει από την KGC (Korea Gas Corporation) με έικοραετες ναυλοσημάνο για τη μεταφορά ενός εκατομμυρίου τόνων υδρογονθιακού φυσικού αερίου στην Κορέα. Η πρώτη φορτίση έχει προγραμματιστεί για την 1η Ιουλίου. Η εκκάρτωση θα γίνει στο Pyong Taek νότια του Incheon, του μόνου κορεατικού λιμάνου που μπορεί να δεχτεί LNG.

Στην Κούβα

Μεγάλος αναβάσταχος στην Κούβα σημαίνει "Μεγάλο με ουρά" για κατοίκους Ελληνες πλοιοκτήτες. Ένας από τους τυχερούς ήταν και ο Δημήτρης Κοσμάς. Με τα μούτρα εισόδησών του στις 19 Σεπτεμβρίου οι brokers προκείμενου να του ναυλώσουν τα επιβατηγά πλοία του για λογαριασμό του Αμερικανικού Στρατού. Οι Αμερικανοί ζητούσαν πλοία δυναμικότητας 700 επιβατών, για τη μεταφορά των Κουβανών πρόσφυγων στην Αμερική. Θ. Χόν.

Το τριακοστό τρίτο tanker της Mobil

Η Mobil παραγγέλει δεύτερο VLCC με διπλά τοιχώματα στη Sumitomo Heavy Industries το οποίο μάλλον θα ονομάζεται OSPREY, αδελφό του EAGLE (284.493 τόν), που παραδόθηκε το περασμένο καλοκαίρι. Θα είναι το τριακοστό τρίτο παντοπόρο tanker της Mobil και θα κοστίζει γύρω στα 90 εκατ. δολάρια. Η Mobil έχει ορίσει για δύο ακόμη της ίδιας σειράς μέχρι το 1996. Πέρα από τον ιδιόκτητο στόλο, η Mobil ναυλώνει στη βροτ αγορά περίπου 300 πλοία κατά μέσο όρο το χρόνο, αφού διακινεί πάνω από 700 εκατ. βαρέλια αργού πετρελαίου.

Το μεγαλύτερο twin-hull κρουαζιερόπλοιο, η τελευταία λέξη στις πολυτελείς κρουαζιέρες στη Καραϊβική.

Απευθύνεται πρωταρχικά στους οργανωτές πολυτελών συνεδριακών κρουαζιερών και άλλων επιχειρηματικών κρουαζιερών όπως είναι οι incentive cruises (προωθητικές). Προσφέρει μια ασύγκριτη άνεση. Το SWATH τζιζίν του, συνδυασμένο με προωθημένη τεχνολογία όπως είναι τα ελεγχόμενα με κομπιούτερ πτερύγια των σταθερωτήρων (stabilizers), σημαίνει απαλό ταξίδι με ανεξάρτητα από τις καιρικές συνθήκες.

Ακόμη και με ανέμους πάνω από 20 m/s, η κακοκαιρία περνάει απαρατήρητη. Η μέγιστη κλίση του είναι μόνον το ένα δέκατο ενός συμβατικού monohull κρουαζιερόπλοιου. Ο θόρυβος και ο κραδασμός ούτε το 10%.

Οι σχεδιαστές ξεπέρασαν το χειρότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν ακόμη και τα άριστα συμβατικά κρουαζιερόπλοια: τη ναυτία.

Σε κάθε επιβάτη αναλογεί περισσότερος χώρος από οποιοδήποτε άλλο συμβατικό κρουαζιερόπλοιο. Και οι 177 καμπίνες είναι πολυτελείς. Οι περισσότερες έχουν δικό τους μπάλκονι, τέλειο τηλεπικοινωνιακό εξοπλισμό με δορυφορικό δέκτη, απευθείας τηλεφωνία ή σύνδεση telefax, και κανάλι ειδήσεων. Κοινόχρηστοι χώροι για όλα τα γούστα, από το ζωντανό bar της πισίνας μέχρι το εξοπλισμένο ριανό bar, σαλόνια και βιβλιοθήκη, από το γρήγορης εξυπηρέτησης οικογενειακό ρεστوران στο λαμπρό βραδινό ρεστوران, το καζίνο και το ρομαντικό νυχτερινό club.

Η με υδραυλικό σύστημα κινούμενη μαρίνα δίνει την ευχέρεια στους επιβάτες να κάνουν surfing, ski, καταδύσεις και μπάνιο στη θάλασσα. Υπάρχει ακόμα ένα υποβρυχίο παρατηρητήριο για όσους ενδιαφέρονται για τα μυστικά του βυθού.

**MAMMOET
SHIPPING**

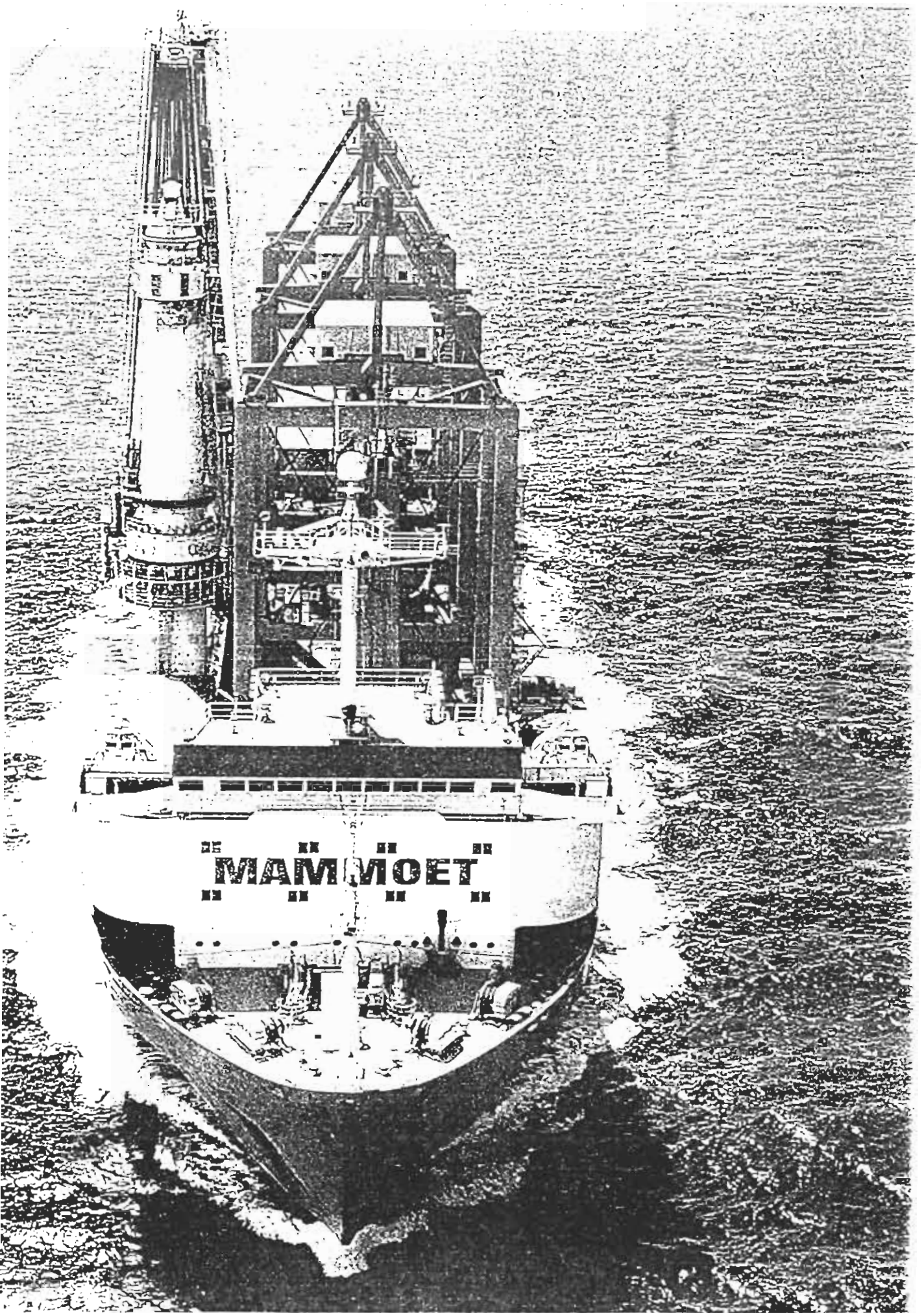
MAMMOET TRANSPORT

ΟΙ "Κύκλωπες" της Θάλασσας

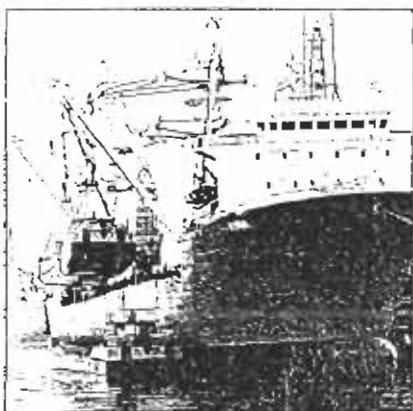
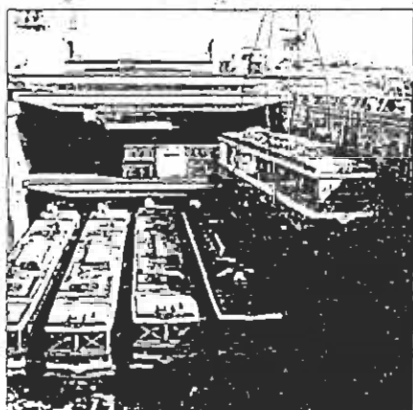
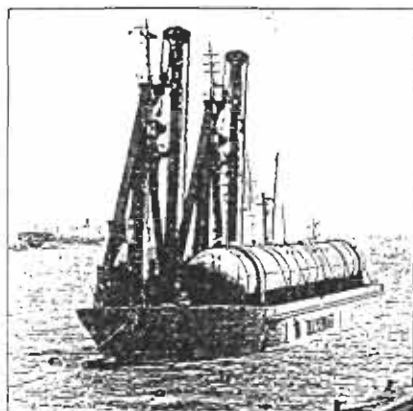
***Αυτά τα πλοία μεταφέρουν
μέχρι και εργοστάσια!**

Υπάρχουν πλοία που είναι χρήσιμα μόνον
όταν καλούνται να μεταφέρουν
τα πιο σγκώδη και ασήκωτα φορτία.
Γερανούς για λιμάνια, τουρμπίνες, πλοία,
μέχρι και εργοστάσια.
Το 1989 ένα εργοστάσιο μεταφέρθηκε
από τις Φιλιππίνες στην Αλάσκα με ένα
από τα πλοία αυτά...

MAMMOET SHIPPING

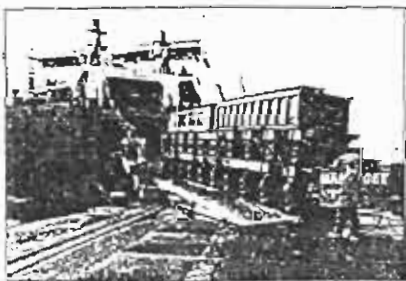
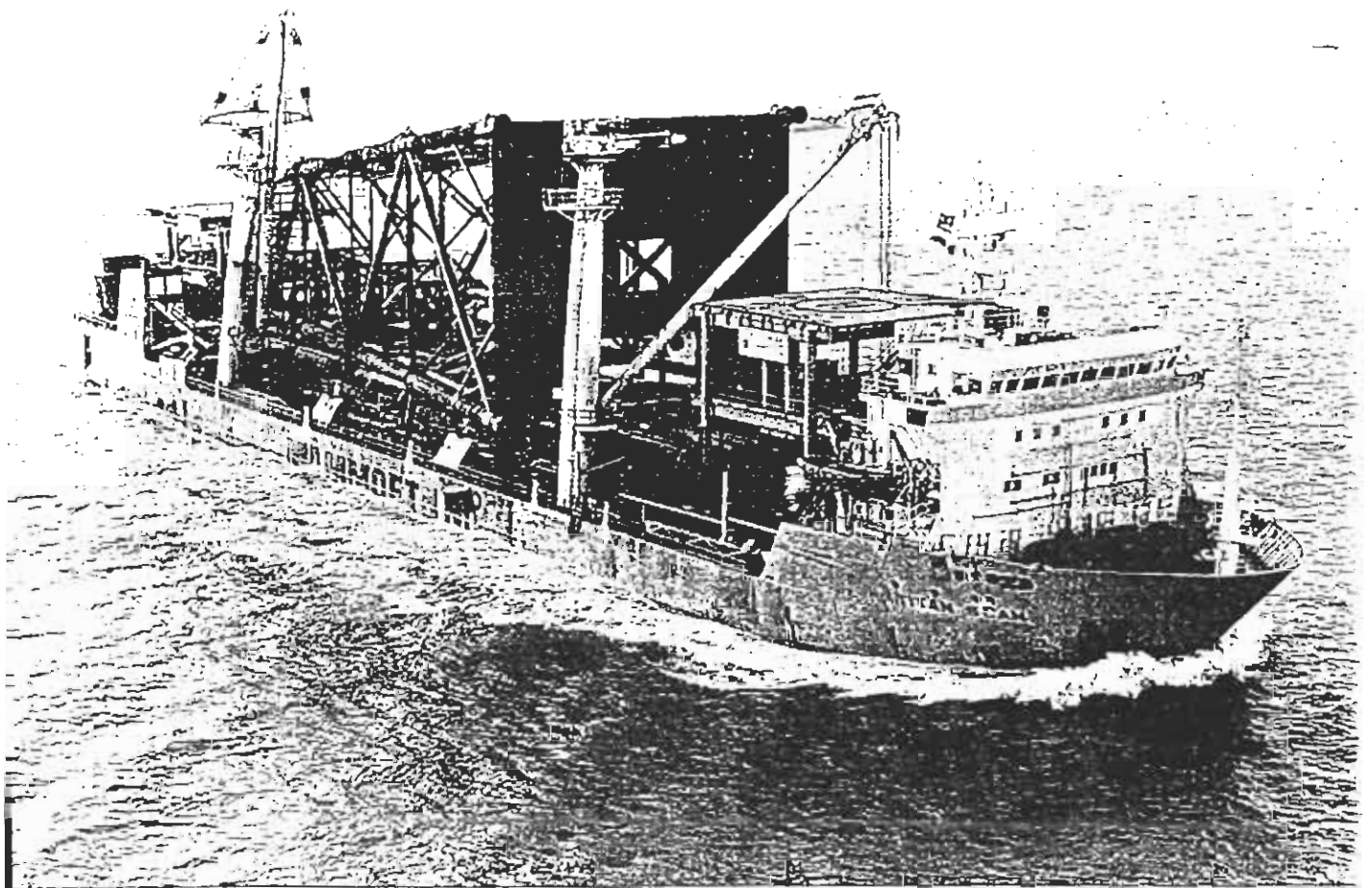
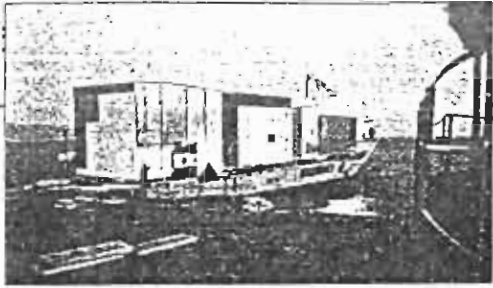

Η εταιρεία Mammoet Transports είναι μία από τις λίγες εταιρείες στον κόσμο που ειδικεύεται στις ιδιαίτερα δύσκολες, επικίνδυνες και "βαριές" μεταφορές. Ιδρύθηκε το 1971 στην Ολλανδία, αλλά οι ρίζες της φτάνουν μέχρι το έτος 1807.

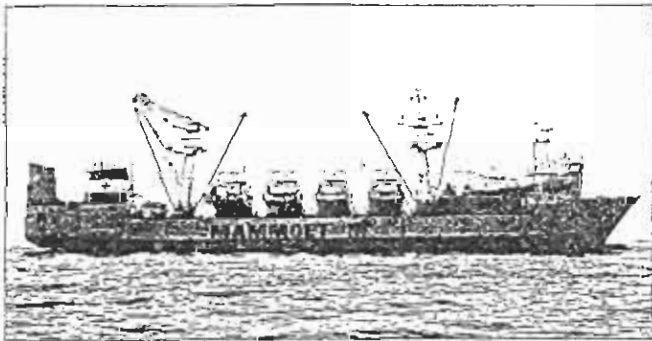
Η σημερινή εμπειρία οφείλεται, μεταξύ άλλων, στη μακροχρόνια ιστορία της. Με τις ανάλογες τεχνικές και επιστημονικές προϋποθέσεις η Mammoet είναι σε θέση να μεταφέρει κάθε είδους φορτίο διαμέσου της θαλάσσης ή της ξηράς, από φορτία σε εμποροκιβώτια μέχρι ολόκληρες βιομηχανικές μονάδες.

Έτσι η Mammoet ανέλαβε το 1989 μία παραγγελία για τη μεταφορά ενός εργοστασίου από τις Φιλιππίνες στην Αλάσκα. Πάνω από 4.000 μίλια θάλασσα είχαν να διανύσουν τα δύο πλοία GULF BRIDGE και ST. MAGNUS με το εργοστάσιο στην "πλάτη".

Σ' ένα μικρό χρονικό διάστημα ιδρύθηκε μέσα στην έρημο της Αλάσκας μία τέλεια βιομηχανική μονάδα επεξεργασίας μετάλλου.

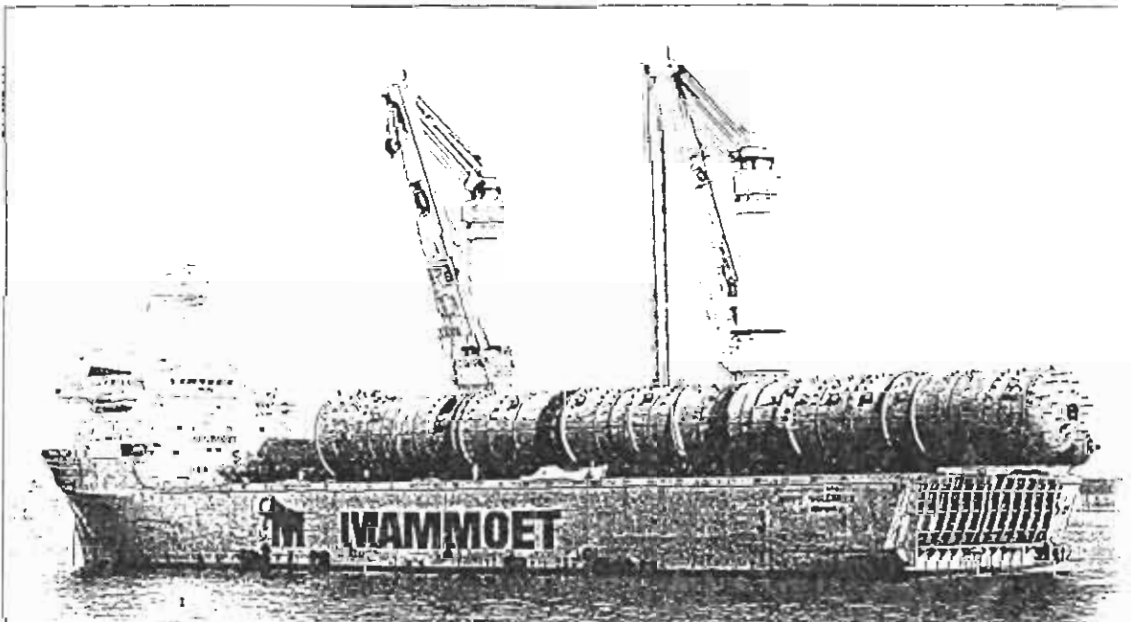
MAMMOET SHIPPING

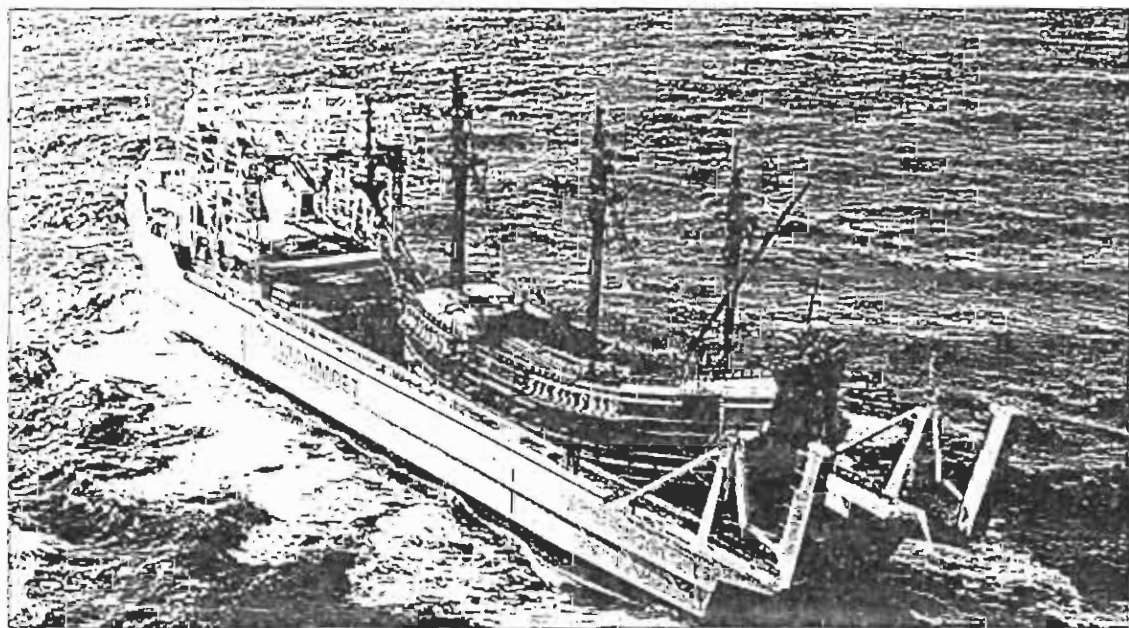
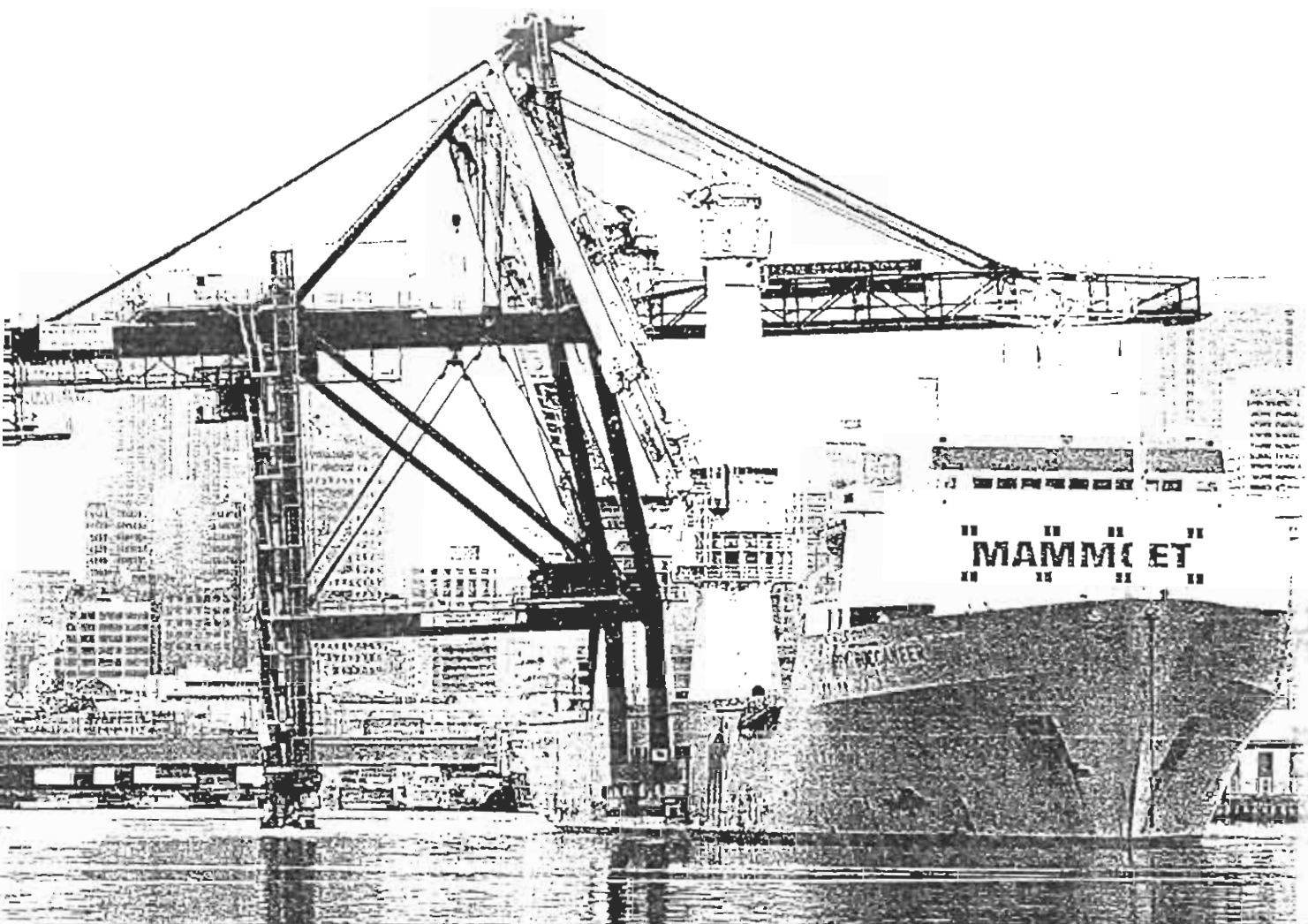

Η θυγατρική της Mammoet, η Mammoet Shipping B.V. με έδρα το Hoofddorp Ολλανδίες, διαθέτει ένα στόλο από 14 "Κύκλωπες" οι οποίες μεταφέρουν παγκοσμίως κάθε είδους φορτία, αρκεί να είναι ογκώδες και "ασήκωτο". Αυτό μπορεί να είναι: γερανοί για λιμάνια, τουρμπίνες μέχρι και... πλοία. Τα περισσότερα πλοία του στόλου έχουν την τεχνική δυνατότητα του *roll on/roll off*, κατά την οποία το φορτίο ανεβάζεται πάνω στο πλοίο διαμέσου του καταπέλτη με μέγιστο βάρος μέχρι 2.500 τόνους. Για φορτία τα οποία είναι πιο δυσκολοκίνητα υπάρχει η δυνατότητα της τεχνικής του *lift-on/lift-off*, κατά την οποία φορτία όπως μονάδες από πετρελαϊκές εγκαταστάσεις φορτώνονται με γερανούς με μέγιστο βάρος 1.100 τόνους. Οι γερανοί είναι μόνιμα εγκαταστημένοι στα πλοία.

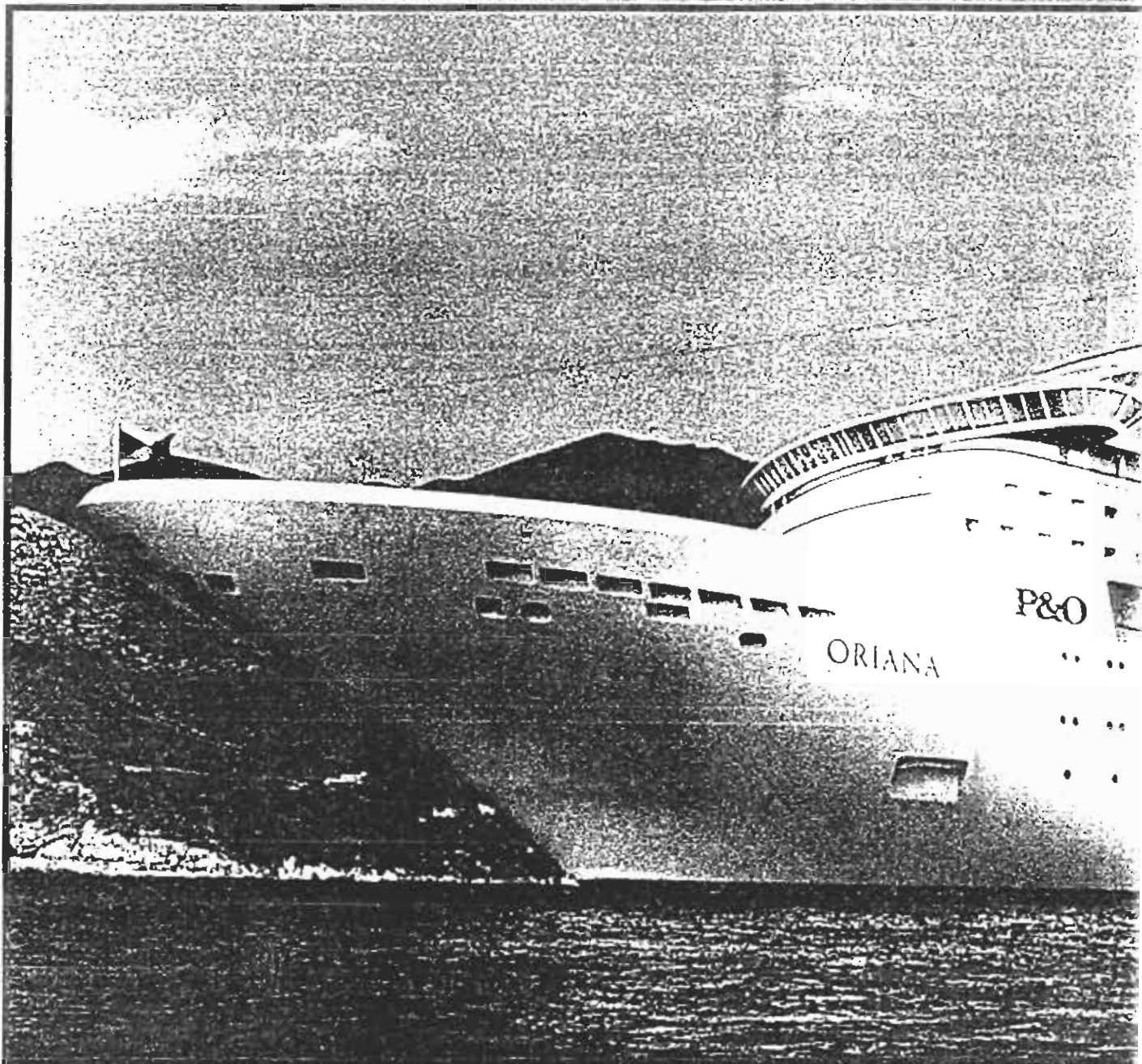
Για ειδικά φορτία όπως τα πλοία, διαθέτουν τα πλοία της Mammoet το σύστημα *float-in/float-out*. Εσωτερικές δεξαμενές δίνουν στο πλοίο τη δυνατότητα να καταβυθίζεται για ορισμένα μέτρα, ώστε το πλοίο-φορτίο να ανέρχεται άνετα στο μεταφορικό πλοίο.

Υστερα από τη φόρτωση οι δεξαμενές αδειάζονται και το πλοίο μαζί με το φορτίο επανέρχεται στην κανονική του θέση.

73 ΕΦΟΠΛΙΣΤΗΣ

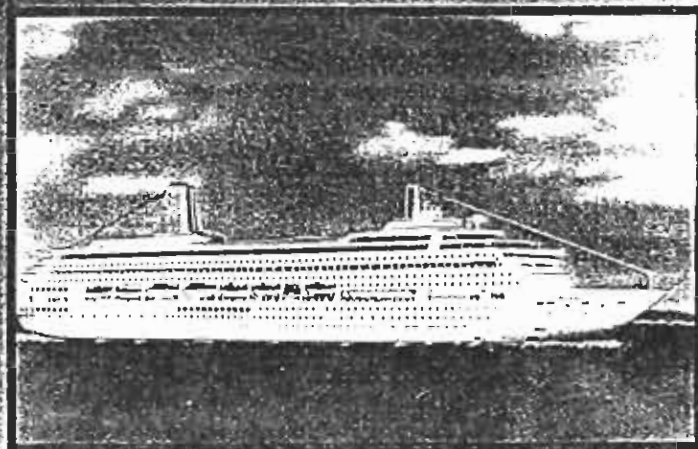
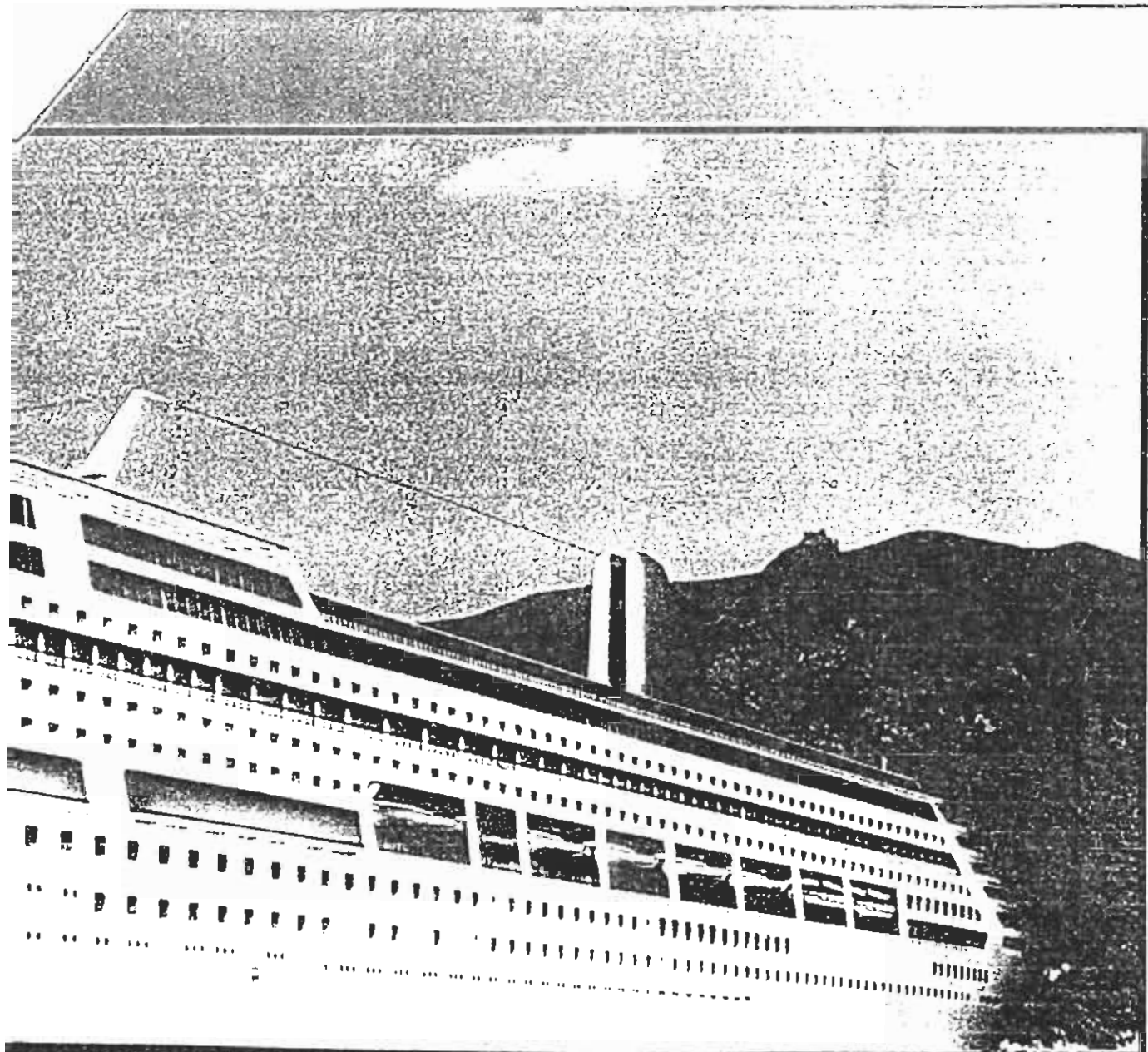

Copyright: SKEN STROMANN

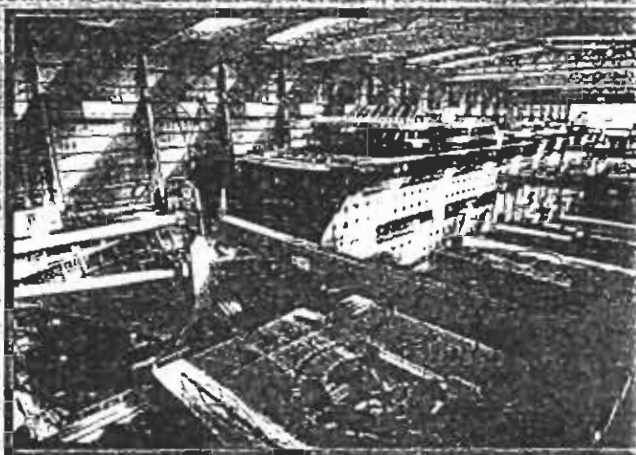
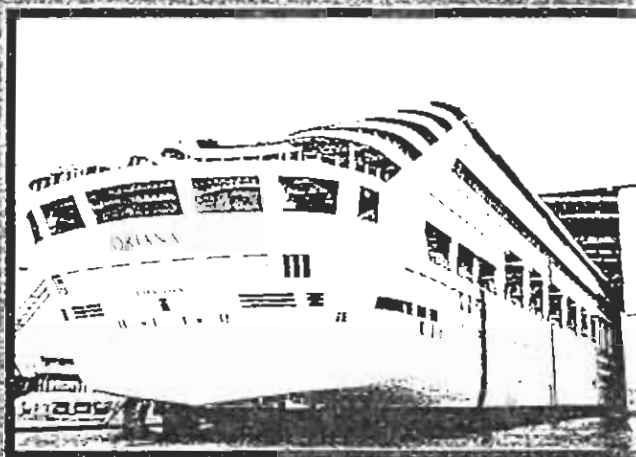
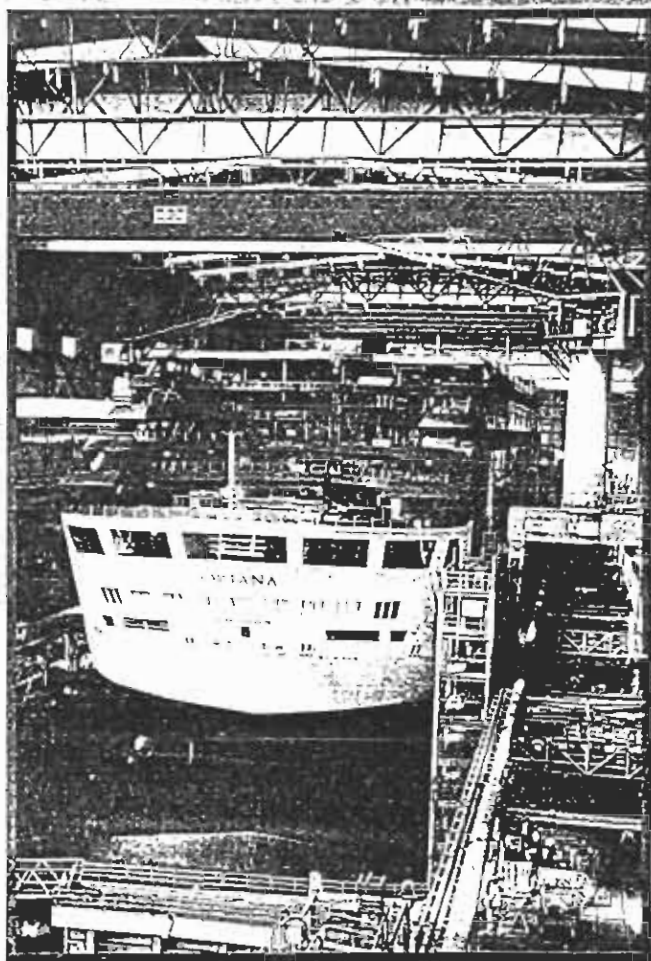
ORIANA

Καθέλκυση πλοίου
ρεκόρ
στο Ναυπηγείο
των ρεκόρ

του Κλέαρχου Αλεϊφραή
ΕΦΟΠΙΣΤΗΣ 38

Για πρώτη φορά στην Ελλάδα παρουσιάζει ο ΕΦΟΠΛΙΣΤΗΣ τις πρώτες φωτογραφίες από το ταχύτερο κρουαζιερόπλοιο το οποίο ναυπηγείται στο Εξακουστό ναυπηγείο της Γερμανίας Meyer Werft, για λογαριασμό της αγγλικής P&O (The Peninsular and Oriental Steam Navigation Company) που ιδρύθηκε το 1837. Με 67.000 τόνους γκρος είναι ταυτόχρονα το μεγαλύτερο πλοίο που έχει ναυπηγηθεί στη Γερμανία. Το ναυπηγείο Meyer Werft στο Papenburg ιδρύθηκε το 1795 και είναι παγκοσμίως αναγνωρισμένο για τη ναυπήγηση επιβατηγών/οχηματαγωγών και κρουαζιερόπλοιων. Ανάμεσα σε άλλα έχουν ναυπηγηθεί το SILJA EUROPA της Silja Line (το παρουσίασε ο ΕΦΟΠΛΙΣΤΗΣ στο τεύχος του Φεβρουαρίου 1994), το HORIZON και ZENITH της Chandris Celebrity Cruises, το CROWN ODY, SEY κ.ά. Αξιοσημείωτη στο ναυπηγείο είναι η στεγαστή δεξαμενή μοναδική στον κόσμο. Με μήκος 370 μ. και

πλάτος 101,5 μ. διαθέτει θεωρητικά χώρο για 14 αεροπλάνα Airbus A 310, ή 6 γήπεδα ποδοσφαίρου ή 114 γήπεδα τένις.

Για να συνειδητοποιήσει κανείς τις τεράστιες διαστάσεις, αρκεί να αναφέρουμε ότι για να γεμίσει η δεξαμενή θα έπρεπε να τρέχει μια βρύση κοινής χρήσεως επί 23 χρόνια!.. Αν όμως ρίξει κανείς τη μπάλα του στις φωτογραφίες, θα πειστεί ότι η κύρια απασχόληση των μηχανικών και των ναυπηγών δεν είναι ο υπολογισμός των παραπάνω στοιχείων...

Το ναυπηγείο βρίσκεται σε απόσταση 50 χιλιομέτρων από τη θάλασσα. Τα πλοία μεταφέρονται διαμέσου του ποταμού EMS στην έξοδο προς τη Βόρεια Θάλασσα. Γι' αυτόν το λόγο είναι αναγκαία η συνεχής εκβάθυνση του ποταμού με κάθε νέα καθέλκυση πλοίου. Έτσι έγιναν και οι αναγκαίες εκβαθύνσεις για το ORIANA της P&O, που καθελκύστηκε πριν από λίγο καιρό.

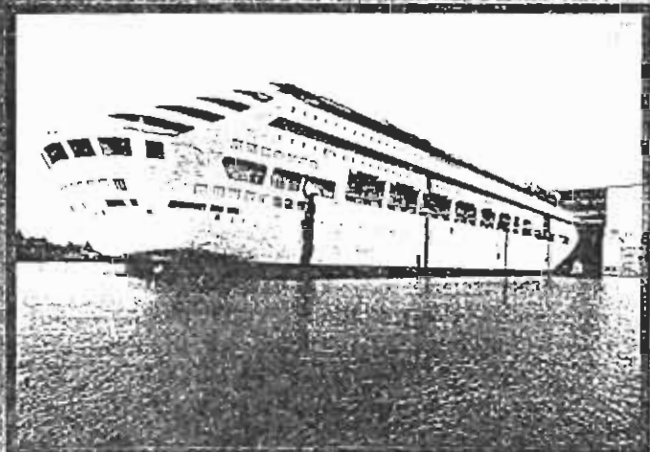
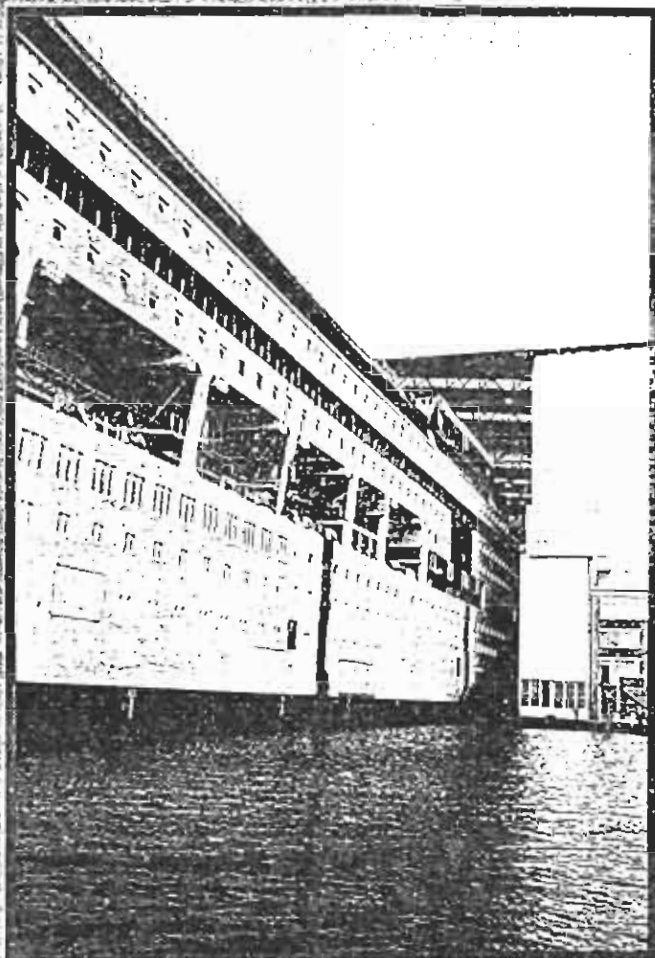
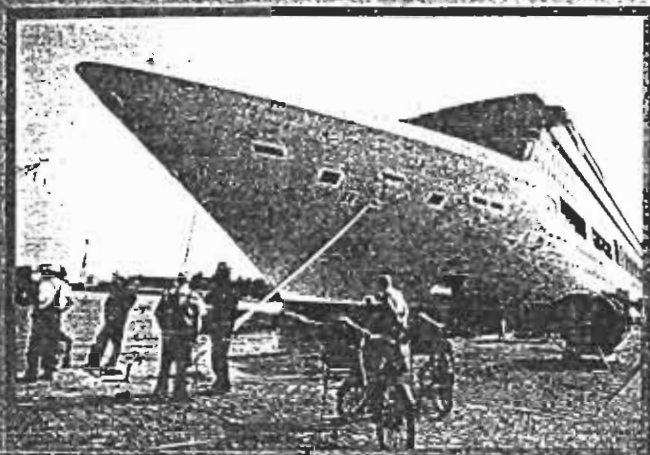
Με 67.000 τόνους γκρος είναι το μεγαλύτερο πλοίο που έχει

ναυπηγηθεί στο Meyer Werft.

Το ORIANA θα διαθέτει 914 καμπίνες για 1.975 επιβάτες. Την άνοιξη του 1995 πρόβλεπεται η παράδοσή του στην P&O. Με μια ταχύτητα 24 κόμβων η P&O θα έχει στο στόλο της το ταχύτερο πλοίο που έχει καθελευστεί τα τελευταία 25 χρόνια.

Το ORIANA είναι κατασκευασμένο για όλες τις θάλασσες του κόσμου. Η επιφάνεια καταστρώματος φτάνει άνω τα 10.000 τ.μ. Και άλλο ρεκόρ...

Όσο για την εσωτερική διακόσμηση, τα καλύτερα από τα καλύτερα, όπως πάντα στην P&O. Ανάμεσα σε άλλους και ο Άγγλος αρχιτέκτονας John McNeese ο οποίος διακόσμησε το CROWN ODYSSEY και τα ZENITH και HORIZON. ORIANA, όνομα μιας πριγκίπισσας που πρωτοεμφανίζεται το 16ο αιώνα στην αγγλική ποίηση, ετοιμάζεται να γίνει και όνομα βασίλισσας της θάλασσας.

Παράδοση
 Η ORIANA θα είναι η μεγαλύτερη και ταχύτερη πλοία της P&O. Η παράδοσή της είναι προγραμματισμένη για τον Μάρτιο του 1995. Το πλοίο θα είναι κατασκευασμένο στο Meyer Werft, ένα από τα μεγαλύτερα ναυπηγεία στον κόσμο, στο Brunsbüttel της Γερμανίας. Το πλοίο θα είναι κατασκευασμένο για όλες τις θάλασσες του κόσμου. Η επιφάνεια καταστρώματος φτάνει άνω τα 10.000 τ.μ. Και άλλο ρεκόρ...

ORIANA (17.000 GRT)

Χώρα Νηολόγησης:	Μεγ. Βρετανία
Ολ. Μήκος:	280 μ.
Πλάτος:	32,2 μ.
Βύθισμα (έμφορτο):	7,9 μ.
Ταχύτητα (υπηρεσιακή):	24 κόμβους
Μηχανές:	4 x MAN
Πλήρωμα:	760
Αξιομηχανικοί:	Μόνο Βρετανοί
Επιβάτες:	1.975
Καταστρώματα επιβατών:	10
Καμπίνες:	914 (594 εξωτερικές, 8 σουίτες, 16 δελτά, 320 εσωτερικές, 8 για άτομα με ειδικές ανάγκες).

ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ

Ενα ακόμα τραγικό ναυάγιο, αυτό του IRON ANTONIS, έρχεται να προστεθεί στο μακρύ κατάλογο των απωλειών της ελληνόκτητης ναυτιλίας και να τη διασύρει διεθνώς, καθώς 24 οικογένειες βυθίστηκαν στο πένθος. Ενα ναυάγιο που, από τα στοιχεία που έχουμε στα χέρια μας, πιστεύουμε ότι θα μπορούσε να είχε αποφευχθεί, αν το αλόγιστο κέρδος δεν φούσκωνε τις σημαίες ευκαιρίας και αν οι κυβερνήσεις των κρατών Ελλάδας και Κύπρου είχαν τη δύναμη να κόψουν τα κεφάλια όσων εκτελούν άμεσα ή έμμεσα ανθρωποθυσίες.

Ο ΕΦΟΠΙΣΤΗΣ θα προσαθήσει να ριζέσει κάποιο φως στην "αορατή πλευρά του φεγγαριού", αυτή δηλαδή που οι ειδήμονες γνωρίζουν πολύ καλά και ποτέ δεν κατονομάζουν.

Επικίνδυνο πλοίο σε αετονύχη Νηογνώμονα

Η Διεθνής Ένωση Νηογνώμωνων (IACS) στην προσπάθειά της να μειώσει τα ναυτικά ατυχήματα, θέσπισε από τον περασμένο χρόνο για τους Νηογνώμονες-μέλη της αυστηρότατους κανόνες ελέγχων (Enhanced Surveys) που αφορούν ορισμένες κατηγορίες πλοίων όπως bulk carriers, ore carriers και oil tankers. Η εφαρμογή των Enhanced Surveys οδήγησε πολλά πλοία των παραπάνω κατηγοριών στα διαλύτηρια. Εκτός αυτών, όπως το IRON ANTONIS, που βρέθηκε καταβυθισμένο σε Νηογνώμονες ευκαιρίας, εν προκειμένω ο Ελληνικός Νηογνώμονας. Η περίπτωση του IRON ANTONIS είναι ιδιαίτερα ασκαλωπτική. Το IRON ANTONIS είχε κλάση Bureau Veritas (Γαλλικός Νηογνώμονας) μέχρι 31.5.94. Από 31.5.94 όμως το Bureau Veritas απέσυρε την κλάση του με το να μην εκδώσει περαιτέρω πιστοποιητικά, καθώς οι πλοιοκτήτες δεν συμμορφώθηκαν σε συγκεκριμένες παρατηρήσεις για επισκευές στις τόσο ευαίσθητες και σημαντικές για την ασφάλεια των πλοίων του είδους αυτού πλευρικές δεξαμενές έρματος. Τα ανωτέρω επιβεβαιώνονται από τις εκθέσεις των επιθεωρητών του B.V. στο Bilbao και στο Las Palmas. Σ' αυτές τις εκθέσεις γίνεται μνεία και της εκθέσης του Salvage Association της 26.5.93. Η εκθεση συναχτηκε για λογαριασμό των ασφαλιστών του Hull and Machinery (σκάφος και μηχανές). Προφανώς η εκθεση απαιτούσε εκτεταμένες επισκευές, γιατί έτσι μόνο εξηγείται ότι το πλοίο δεν είχε ασφαλιστική κάλυψη. Όμως, παρά τη διαπιστωμένη και μάλιστα από δύο οργανισμούς, Salvage Association και B.V., επικινδυνότητα του πλοίου, ο Ελληνικός Νηογνώμονας -ο οποίος, τι συμπύληση! Δεν ανήκει στην IACS- εν γνώσει των προβλημάτων εκδίδει προσωρινά πιστοποιητικά αξιοπλοίας-διαβατήρια για το θάνατο. Το πλοίο είχε αποπλεύσει από τη Βραζιλία στα τέλη Αυγούστου, με φορτίο 92.000 τόνων σπηραμεταλλεύμα, με προορισμό την Κίνα από όπου θα οδηγείτο στις Φιλιππίνες για διάλυση, αφού, σύμφωνα με πληροφορίες τις οποίες και ο ίδιος ο ασφαλιστής Α. Ηλιόπου-

λος μας επιβεβαίωσε, είχε συμποληθεί ακόμη και η αξία του σκαφί: 2.400.000 δολάρια. Το IRON ANTONIS ανήκε στην κατηγορία των ore carriers, πλοία που θεωρούνται ιδιαίτερα επικίνδυνα όταν ξεπεράσουν τα 15 χρόνια ηλικία και παραμένουν ασυντήρητα. Το τεράστιο αυτό πλοίο, μήκους 250 μέτρων, είναι κλασικό ore car tier, διαθέτει δηλαδή μόνο ένα κύτος-αμπάρι, για το λόγο αυτό είναι διπλών τοιχωμάτων - double skinned- ώστε να προστατεύεται σε περίπτωση ρήγματος του εξωτερικού ελάσματος -από την εισροή θερμοκρασιού νερού- από τις πλευρικές δεξαμενές έρματος. Να τονιστεί εδώ ότι η εισροή νερού στο κύτος οδηγεί αναπόφευκτα στη βύθιση του σκάφους.

Η τραγωδία

Όλα τα στοιχεία οδηγούν στο συμπέρασμα ότι -όπως άλλωστε πρόλαβε να αναφέρει και ο καπετάνιος του πλοίου- "το ατύχημα συνέβη μετά το ρήγμα στο εξωτερικό έλασμα, στην περιοχή της Νο 5 πλευρικής δεξαμενής". Το νερό εισέρευσε από το ρήγμα, αντί να παραμείνει εγκλωβισμένο στην εξωτερική πλευρική δεξαμενή, πέρασε και στις διπλάνες δεξαμενές καθώς και στο κύτος, με αποτέλεσμα τη μετατόπιση του φορτίου και την άμεση βύθιση του σκάφους.

Τραγική είναι η μαρτυρία του υποπλοίαρχου Γ. Κιουράνη στον αδερφό του Σπύρο, για την θλιβή κατάσταση του σκάφους. Συγκλονιστικό είναι το γεγονός ότι το B.V., για να επιτρέψει το ταξίδι το πλοίου από το Bilbao στο Las Palmas στις 26.5.94, εκδίδει προσωρινό πιστοποιητικό ισχύος λίγων ημερών μέχρι 31.5.94, με τον όρο το πλοίο να ταξιδέψει ΧΩΡΙΣ ΦΟΡΤΙΟ. Επίσης ο εκπρόσωπος της εταιρείας κ. Σαϊής επίσημα πληροφορείται ότι καμία άλλη παρατήρηση δεν θα δοθεί για την ολοκλήρωση των επιθεωρήσεων και εκτέλεση επισκευών. (Φωτοαντίγραφο Νο 1.) Το πλοίο όμως ταξίδεψε φορτωμένο στον Ατλαντικό, με τελική κατεύθυνση το διαλύτηριο στις Φιλιππίνες -με πιστοποιητικά του Ελληνικού Νηογνώμονα για ένα ταξίδι. Στο σημείο αυτό τίθεται το ερώτημα: Γιατί το B.V. δεν εξέδωσε το ίδιο πιστοποιητικό, έστω για ένα τελευταίο ταξίδι; Μήπως α καιβώς επειδή το ταξίδι με full cargo θεωρήθηκε από τους Γάλλους ΑΠΑΓΟΡΕΥΤΙΚΟ;

Βαρύτατες ευθύνες

Ευθύνη για το τραγικό δυστύχημα δεν φέρει μόνο η εταιρεία, αλλά και ο Ελληνικός Νηογνώμονας που το είχε δεχτεί και ταυτοχρονα καθίσα συνυπευθύνου το Υ.Ε.Ν., αφού έχει την εξουσιοδότηση του για την πραγματοποίηση ελέγχων και χορήγησης πιστοποιητικών. Με βάση δε το καταστατικό του Ελληνικού Νηογνώμονα, η Επιθεώρηση Εμπορικών Πλοίων πρέπει να ελέγχει και την εποπτεία του. Παιος θα αναλάβει τις ευθύνες; Σαφώς το βάρος πέφτει, και όχι εδικά, στους ώμους της ελληνικής και της κυπριακής Κυβέρνησης. Οι ευθύνες είναι τεράστιες. Το φαινόμενο του IRON ANTONIS δεν είναι δυστυχώς το πρώτο, αλλά πολύ φοβόμαστε πως δεν είναι ούτε και το τελευταίο. Πριν λίγους μήνες ένα άλλο αλλοίο ελληνικής πλοιοκτησίας, Κυπριακού Νηολογίου και Ελληνικού Νηογνώμονα, το NIKITAS ROUSSOS, κινδύνεψε να βυθιστεί κοντά στα Κανάρι Νησιά και ίσως στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφέρουμε και την περίπτωση του SAINT MARCO από το οποίο ξεκόλλησαν λωβάρια, ενώ έπλεε κοντά στο Cape Town. Επίσης το ALPHA STAR με ελληνική σημαία το οποίο, αφού σαν από θαύμα σωθηκε έβη από τη Μεσόγειο (το πλήρωμα είχε παραλησεί με ελικόπτερο), παρέμεινε δύο μήνες στο Fos της Γαλλίας, από όπου, αφού επιθεωρήθηκε από ασφαλιστές, τοπικές λιμενικές αρχές και Νηογνώμονα, θεωρήθηκε καταλληλό μόνο και μετά από επισκευές να πλεύσει ελεύθερο για το διαλύτηριο.

IRON ANTONIS

Το ναυάγιο της Κυπριακής Σημαίας και του Ελληνικού Νηογνώμονα

Τρεις Σεπτεμβρίου το απόγευμα, 1.800 μίλια δυτικά από τις ακτές του Cape Town βρέθηκε αντιμέτωπο με κύματα 10 μέτρα και άνεμο 8 μποφόρ. Γιαπωνέζικο, 26 ετών υπερβολική ηλικία για bulker- και φορτία επικίνδυνο, σιδηρομετάλλευμα- ρήγμα στο αμπόρι Νο 5, μάταιη προσπάθεια αντίληψης των νερών, κατακλυση όλων των σωτηριών, επικίνδυνη κλίση, διαταγή του καπετάνιου για εγκατάλειψη του.

ΒΥΘΙΣΗ. Ο 68χρονος καπετάνιος Γεώργιος Κεφαλούδης στην τελευταία συνουσία που είχε με την εταιρεία ανέφερε το ρήγμα και είπε:

"Θα προσπαθήσουμε, αν είναι δυνατόν, να σώσουμε το πλοίο".

Αλίμονο, δεν έσωσε ούτε τον εαυτό του.

Στην τελευταία επαφή με τη στεριά, τον παράκτο σταθμό του Cape Town, ώρα 17:26, ανέφερε ότι όλο το πλήρωμα είχε επιβιβαστεί σε σωστικές βάρκες. Τρεις ώρες αργότερα στο σημείο που είχε δώσει ο αλλοδαπος ασυρματιστής έφτασε το ελληνικό πλοίο ΚΛΙΠΕΡ ΣΑΝΤΟΣ, αλλά δεν εντόπισε ναυαγούς. Το ίδιο και το άλλο ελληνόκτητο ΚΟΡΑΛ την επομένη. Είχε αποπλεύσει στις 28 Αυγούστου από Βραζιλία για Κίνα με 24 πλήρωμα. Τρεις Έλληνες -πέρα από τον καπετάνιο- ο υποπλοίαρχος Γιάννης Κουράνης 35 χρόνων και ο Α' μηχανικός Γιώργος Ζακιάσφ 63 χρόνων και 21 αλλοδαποί.

Έρυνες και από άλλα παραπλέοντα πλοία, ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ-ΚΑΘΟΜΑΛΙΑΣ και ΝΤΟΤΣΕ ΣΕΡΑ, δεν απέδωσαν παρά θλιβερά ευρήματα όπως ξύλα, σωστικά, λούδια και κηλίδες πετρελαίου. Ο επικεφαλής στο τμήμα διασώσεων στο Υπουργείο Μεταφορών της Ν. Αφρικής captain Bill Dohier δήλωσε ότι δεν πιστεύει το πλήρωμα να πρόλαβε να μπει στις βάρκες.

Το πλοίο ανήκε στην παλαιά εταιρεία Seacoral Maritime και είχε σημαία Κυπριακή. Το πλοίο είχε διαγραφεί τον Ιούνιο από το Γαλλικό Νηογνώμονα Bureau Veritas, αφού ο πλοιοκτήτης του δεν συμμορφώθηκε με τις απαιτήσεις του για εκτεταμένες επισκέψεις. Βρήκε όμως καταφύγιο στον αστανή Έλληνα Νηογνώμονα ο οποίος του έδωσε προσωρινά πιστοποιητικά αξιοπλοίας. Φυσικά ο Έλληνας Νηογνώμονας δεν είναι μέλος της Διεθνούς Ένωσης Νηογνομητών.

Το IRON ANTONIS είναι τα έξι θύμα φέτος στη λίστα των πλοίων της κατηγορίας του που πληθαίνουν εξαιρετικά επικίνδυνα τα τελευταία χρόνια. Η ΠΙΕΜΕΝ (Γιαννελίτσια Ένωση Μηχανικών Εμπορικού Ναυτικού) σε ανακοίνωση της υποστηρίζει ότι "το πλοίο ήταν υπερηλικο, σάπιο, ανεφάλαστο και υψοσυντήρητο". Αντίθετα, ο ιδιοκτήτης του Αντώνης Ηλιάσιουλος αποστηρίζει ότι "το πλοίο είχε όλο τα απαραίτητα πιστοποιητικά για να ταξιδεύει σε λιμάνια της Β. Αμερικής, όπου το 1993 κατέπλευσε 12 φορές".

Αποδίδει δε την αρνηση του Bureau Veritas να ανανεώσει τα πιστοποιητικά σε περιβλήματα του Νηογνώμονα με την αμερικανική ακτοφυλακή. Είναι καιρός για το ΥΕΝ να επείξει, γιατί η ξένη σημαία δεν μπορεί να αποτελεί ασφαλή αφοσίωση για κανέναν. Όσο για την Κύπριο και τους νεοεφοπιστές της, είναι ποσόνιστο ότι βρίσκεται στο επίκεντρο της διεθνούς κατακραυγής. Το αρχείο της Γραμματείας του Μητρώου του Παρισιού (Paris Memorandum) φέρει την Κύπριο στην πρώτη θέση με 264 αίτια κακοσυντήρησης που κρατήθηκαν τα τελευταία χρόνια σε λιμάνια της Ευρώπης και του Καναδά μετά από ελέγχους.

Το ΜΑΡΙΚΑ 7, το αδόλο του ΚΑΜΑΡΙ, το ΑΠΟΛΛΟ SEA και το ΠΡΟΤΟΚΛΙ ΤΟΣ, όλα βυθίστηκαν με τα σιδερένια φορτία τους. Το ΜΑΡΙΚΑ και το ΑΠΟΛΛΟ SEA σκότωσαν 72 πλήρωμα. Άλλους 27 έπληξε το ΣΗΡΑΣΤΙΝΑΚΙ. Ο διασημότερος του Ελληνικού Νηογνώμονα και της Κυπριακής Σημαίας ήταν διεθνής. Τα θύματα όμως δεν ανασταίνονται και έστωπως θα ήταν ποσόνιστο: κ (άλλα κιαϊστό, για να παζάρουν μισακί, για ασφαλίστε και άλλα υπεύθυνα όργανα συντεταγμένης Πολιτείας, Ήραγλη πρηνήφεια; Ο ΕΦΟΠΙΣΤΗΣ, δύο μόνες πών απο το ναυάγιο και πέντε κερμένα στο τεύχος Ιουλίου σελίδα 122, εγγραφη:

"Ε.Ν. η τελευταία λύση". Πλοίο πλοίο εστάλη από το Γαλλικό Νηογνώμονα για σκράσι, αλλά μέσα στο πρώτο 10ήμερο του Ιουνίου κατετάγη στην κλίση του Ελληνικού Νηογνώμονα."

Το πλοίο είχε πάρει την κλίση του Ελληνικού Νηογνώμονα. Μήπως θα έπρεπε οι κυβερνήσεις των δύο χωρών να προβληματιστούν για την αξιοπιστία του Ελληνικού Νηογνώμονα;

Οι καταγγελίες που κατά καιρούς έχουν δει το φως της δημοσιότητας και αφορούν τον Ελληνικό Νηογνώμονα φανερώνουν πως δεν έχουν απασχολήσει όσο θα έπρεπε τους αρμόδιους. Άραγε δεν θα τους απασχολήσουν ούτε και τώρα;

Κρίσιμα ερωτήματα

1ον: Ο υπουργός Εμπορικής Ναυτιλίας κύριος Κατσιφάρας γιατί έδωσε αγώνες για την αναγνώριση του Ελληνικού Νηογνώμονα από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα; Δεν γνώριζε τα χάλια του;

2ον: Πώς είναι δυνατόν ο Έλληνας Νηογνώμονας να ερχομάρ με απλό ιδιωτικό συμφωνητικό σε κυπριακή εταιρεία -χωρίς καμία εγκαίρως επί τις ελληνικές Αρχές- όλα τα δικαιώματα για επιθεωρήσεις, εκδοχή πιστοποιητικών κ.λπ., τα οποία του έχουν αναγνωριστεί από το ελληνικό Κράτος με προεδρικά διατάγματα;

3ον: Μετά την ιδιωτικοποίηση του Ελληνικού Νηογνώμονα με την πώληση του 35% των μετοχών της Εθνικής Ασφαλιστικής, ο έλεγχος του ασκείται από μια ομάδα εφοπιστών επιχειρηματιών. Πιστεύει ο Υπουργός ότι η ασφάλεια της ζωής των Ελλήνων ναυτικών στα ξένα πλοία επιβάλλει ή δεν επιβάλλει την ενασχόληση του άρθρου 2 του Ιδρυτικού για τον Ελληνικό Νηογνώμονα Βασιλικού Διατάγματος της 45. 1930 (ΦΕΚ 113 9.5.1930);

Το άρθρο ζητά να ελεγχθεί από την ευθύνη των τεχνικών αποφάσεων για όλα τα πλοία, ανεξαρτήτως σημαίας, φέρει η Επιθεώρηση Εμπορικών Πλοίων η οποία αποτελεί Τεχνική Υπηρεσία του Υ.Ε.Ν.

"Δεν το περιμένα..."

Όταν, τον Ιούλιο, εγγρασε για το τεύχος Ιουλίου το σχολείο:

"Ε.Ν. η τελευταία λύση"

σελ. 122, δεν περιμένα τόσο θλιβερό, ανατοχαστική "δικαίωση". Το ναυαγίο του IRON ANTONIS σιγά σιγά είναι ένα γεγονός το οποίο κινείται δεν δικαιούται να επικριστεί κανέναν.

Διευκρινιστικά όμως, ως δημοσιογράφος, και μέλος της δημοσιογραφίας του ΕΦΟΠΙΣΤΗ, δικαιούμαστε να κρούσουμε τον κωδωνα του κινδύνου προς κάθε κατεύθυνση, για να ακουστεί η φωνή μας από κάθε αρμόδιο.

ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΧΩΡΙΣ ΙΘΑΚΗ

Το ναυαγίο του IRON ANTONIS είναι μια κορυφαία περίπτωση απώλειας ψυχών -πλοίου και βλαδής του περιβάλλοντος, εκδοσης πληρωμάτων διεύχων αξιοπλοίας από τους υπεύθυνους προς ταύτα. Οι 24 ναυτικοί μέλη του πληρώματος που ηλάθη οδηγήθηκαν στο θέρετρο του κέρδους, το οποίο δε της πρωθυερείας ανέλαβε ο Νηογνώμονας που χροιάγισε στο πλοίο προσωρινά πιστοποιητικά.

Ο Ποσειδώνος δεν συμμετείχε, αφού οι συνθήκες της θυσίας ήταν ηθική η σχεδόν ήπιες.

Ο ανθρώπινος παράγοντας υπήρξε η ευρεία του ισμ. σπία παιταγινιστής, εμού δεν επέτρεψε και πάλι για προσωρινές λόγους να προστατευτεί ο Οδυσσεύς και οι σωτηριές του.

Οι Σωτήρηγεςδες πετυχαν το στόχο τους και οι ασήρηνες αγγώνων έχοντας επιβιώσει την ανχωρί προσπάθεια της ανακάλυψης.

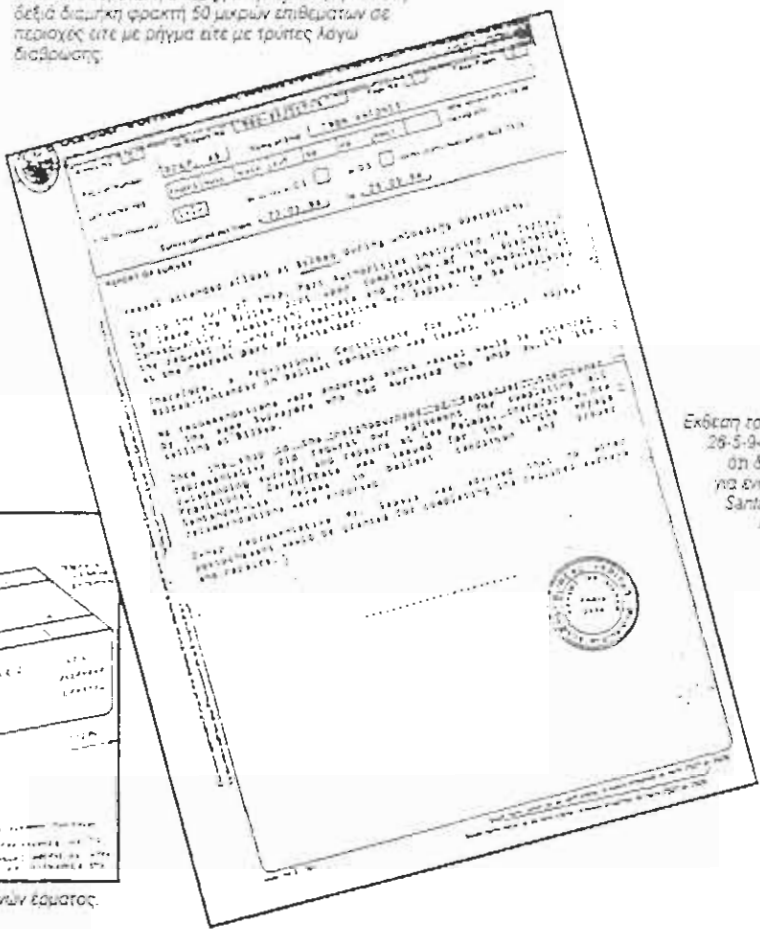
Στα 2000 π.Χ. μια οδύσσεια χωρίς Ιθακή ενάηθη Όμηρο και λίγη ευκατάσταση κα τους 24 του IRON ANTONIS.

Όχι περισσότερο απ' αυτή την πρόσκληση ο μισοπνευμένος στα περλελάια Ερωδίας. Έτσι το είδα.

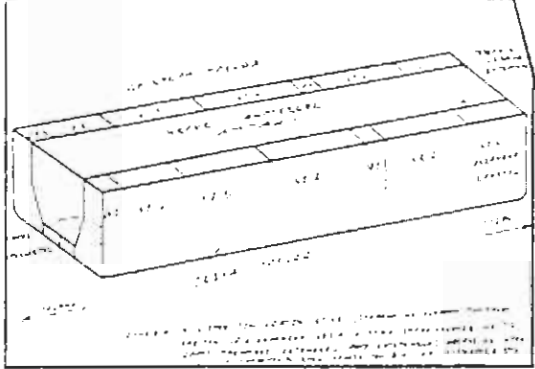
Γιώργος Αλιζακόης
Γ. Γ. της ΠΙΕΜΕΝ

Φακέλλο που έστειλε το Β.Υ. στον πλοιοκτήτη, όπου αναφέρεται η ύπαρξη στην φριστερή και στη δεξιά διαμήκη φρακτά 50 μικρών επιθεμάτων σε περιοχές είτε με ρήγμα είτε με τριπλές λώγυ διαβρώσης.

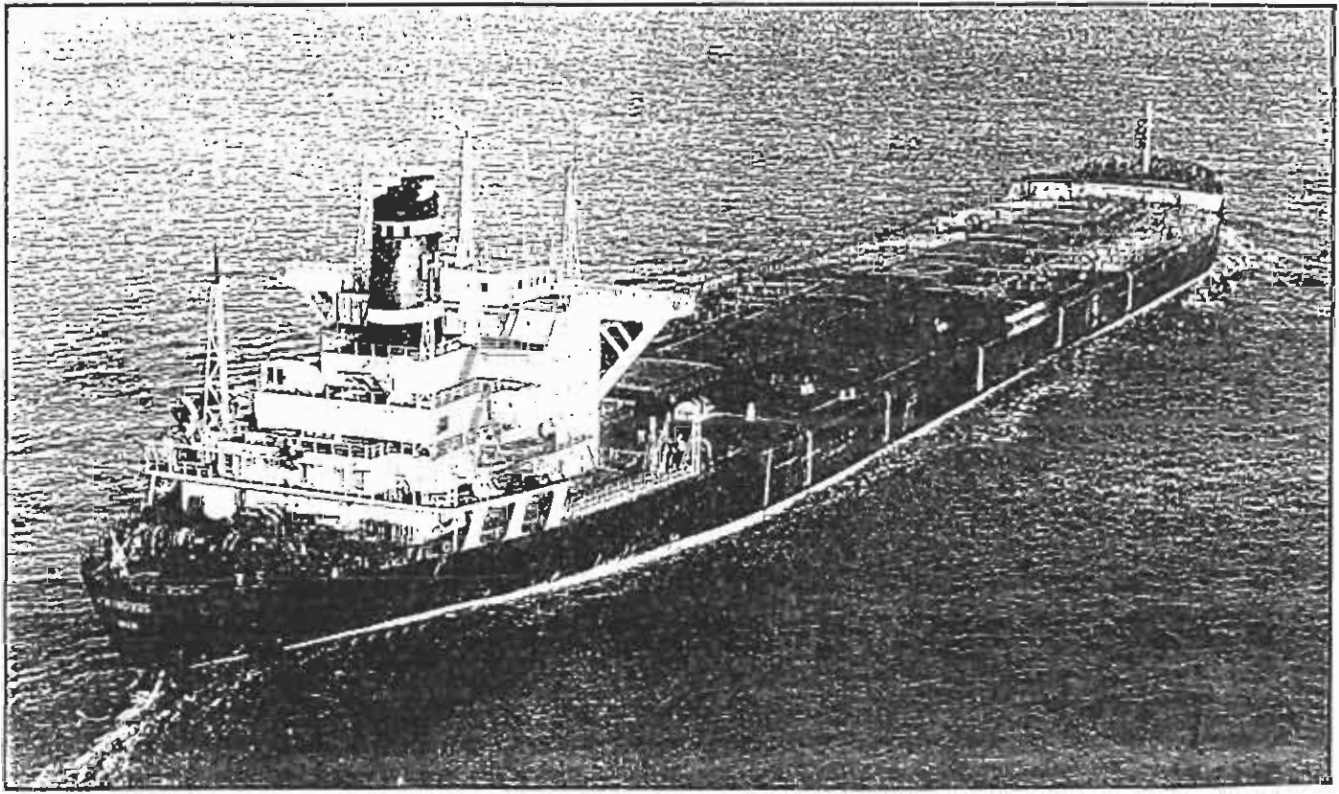

Εκδότης του Bureau Veritas της 26-5-94 στο οποίο φαίνεται ότι δίνεται πιστοποιητικό για ένα μόνο ταξίδι από το Santander στα Las Palmas και κατόπιν άρρογο.

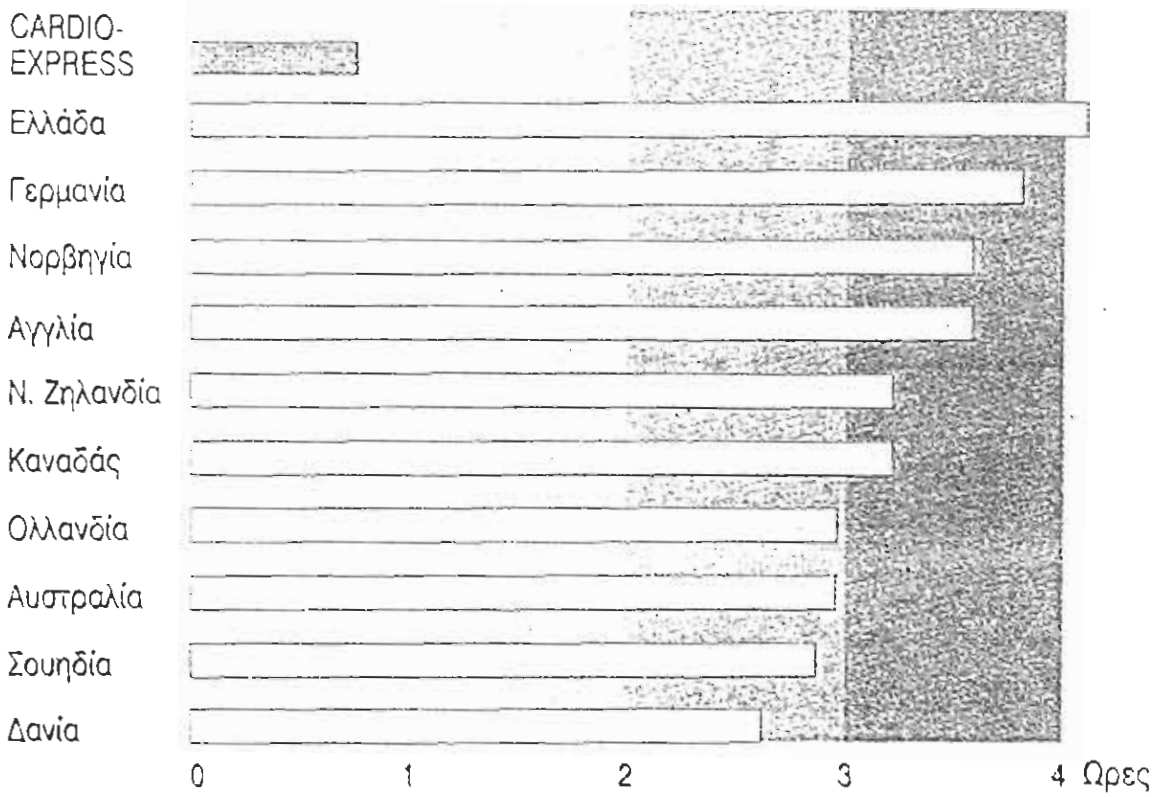

Εγχείδιο των χώρων: σπιταριού και πλευρικών βαζασιών ερμάτος.

Το δωμάτιο πλώρι IRON ANTONIS.

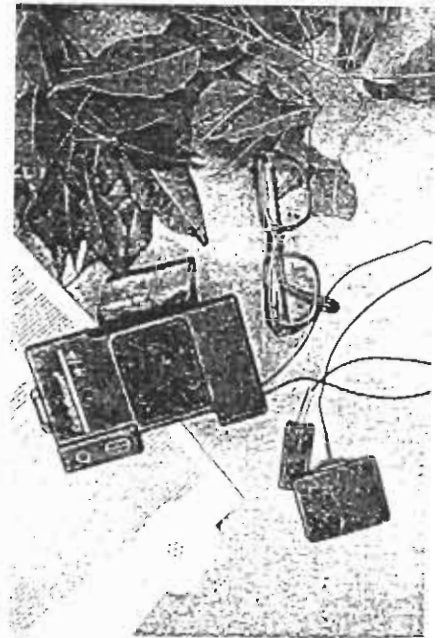

Χρονική καθυστέρηση από την έναρξη πόνου μέχρι την κλήση για ιατρική βοήθεια

Ένας χαρακτηριστικός πίνακας της χρονικής καθυστέρησης από την έναρξη πόνου μέχρι την κλήση για ιατρική βοήθεια. Στην Ελλάδα απαιτούνται τουλάχιστο 4 και περισσότερες ώρες, χρόνος εξαιρετικά επικίνδυνος για το θύμα, αφού τα καρδιακά επεισόδια πρέπει να αντιμετωπίζονται την πρώτη ώρα από την εμφάνισή τους. Με το σύστημα της CARDIOEXPRESS ο χρόνος αυτός περιορίζεται σε λίγα λεπτά!

Μερική όψη του Κέντρου Ελέγχου της CARDIOEXPRESS με το καλύτερο καταγραφής των ηλεκτροδυσγραφημάτων και την επί 24ώρου θύρας παροικία εκεί καρδιολόγου γιατρού.

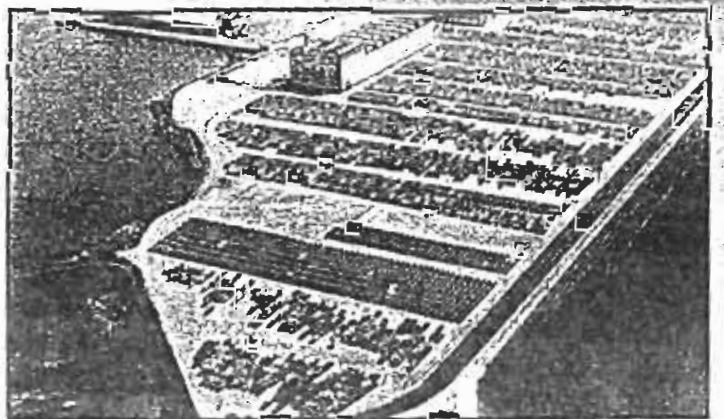
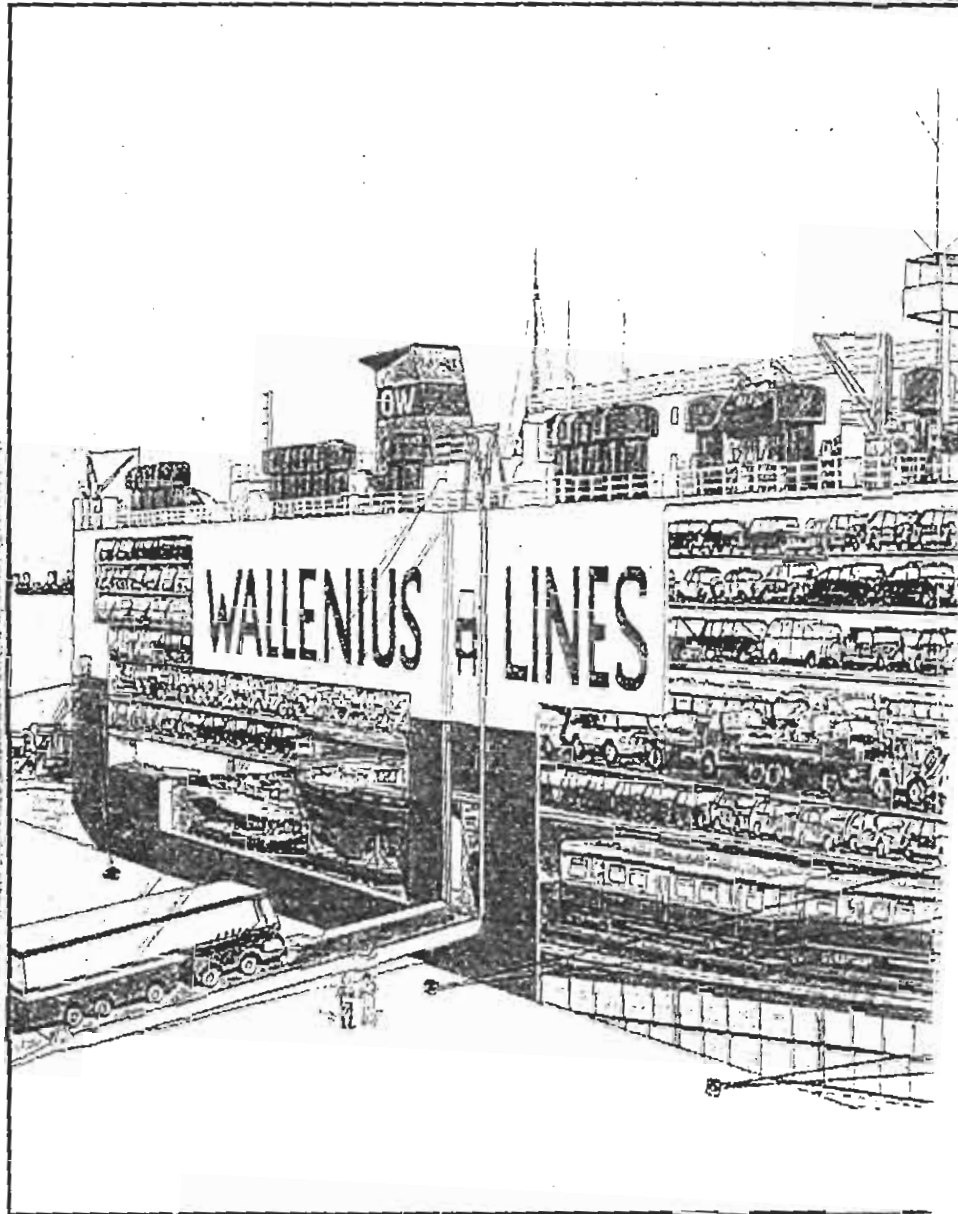
Ο φορητός ηλεκτρονικός πομπός που μεταδίδει στο Κέντρο Ελέγχου των Υπηρεσιών Τηλειατρικής τα καρδιογραφήματα.

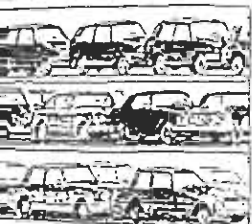
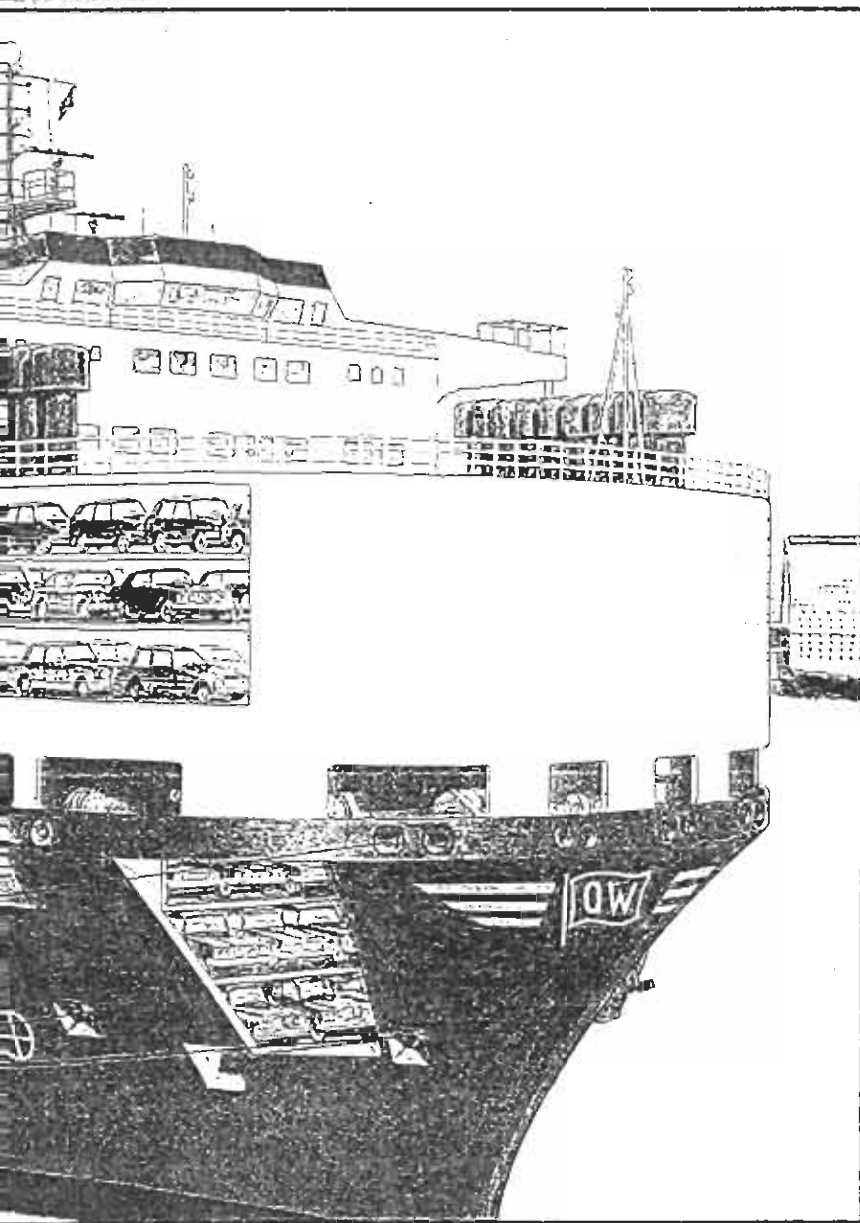
WALLENIUS LINES
STOCKHOLM · SWEDEN

α Κλάρχου Αλιφέρη

**WALLENIUS
LINES**
6.380
αυτοκίνητα
σε ένα
μόνο πλοίο!

ΕΡΩΠΛΙΣΤΙΚΕ ΑΕ

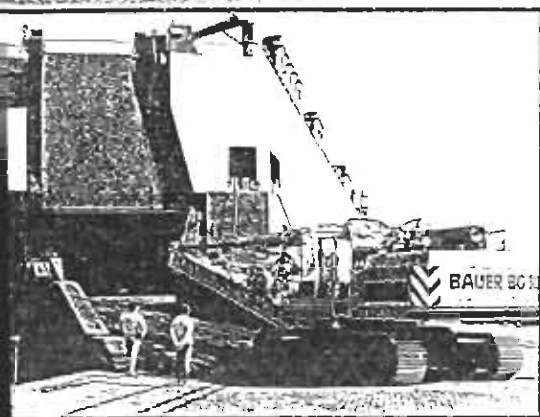

Η Wallenius Lines είναι η πιο ειδικευμένη ναυτιλιακή εταιρεία πάνω στη μεταφορά αυτοκινήτων, στον κόσμο. Ο στόλος της αποτελείται από 29 Roll-On/Roll-Off πλοία. Πρόκειται για τα μεγαλύτερα πλοία αυτού του τύπου στον κόσμο.

Η Wallenius Lines ιδρύθηκε το 1934 από τον Olof Wallenius, στη Σουηδία, επιδεικνύοντας δραστηριότητες σε πολλούς τομείς της ναυτιλίας.

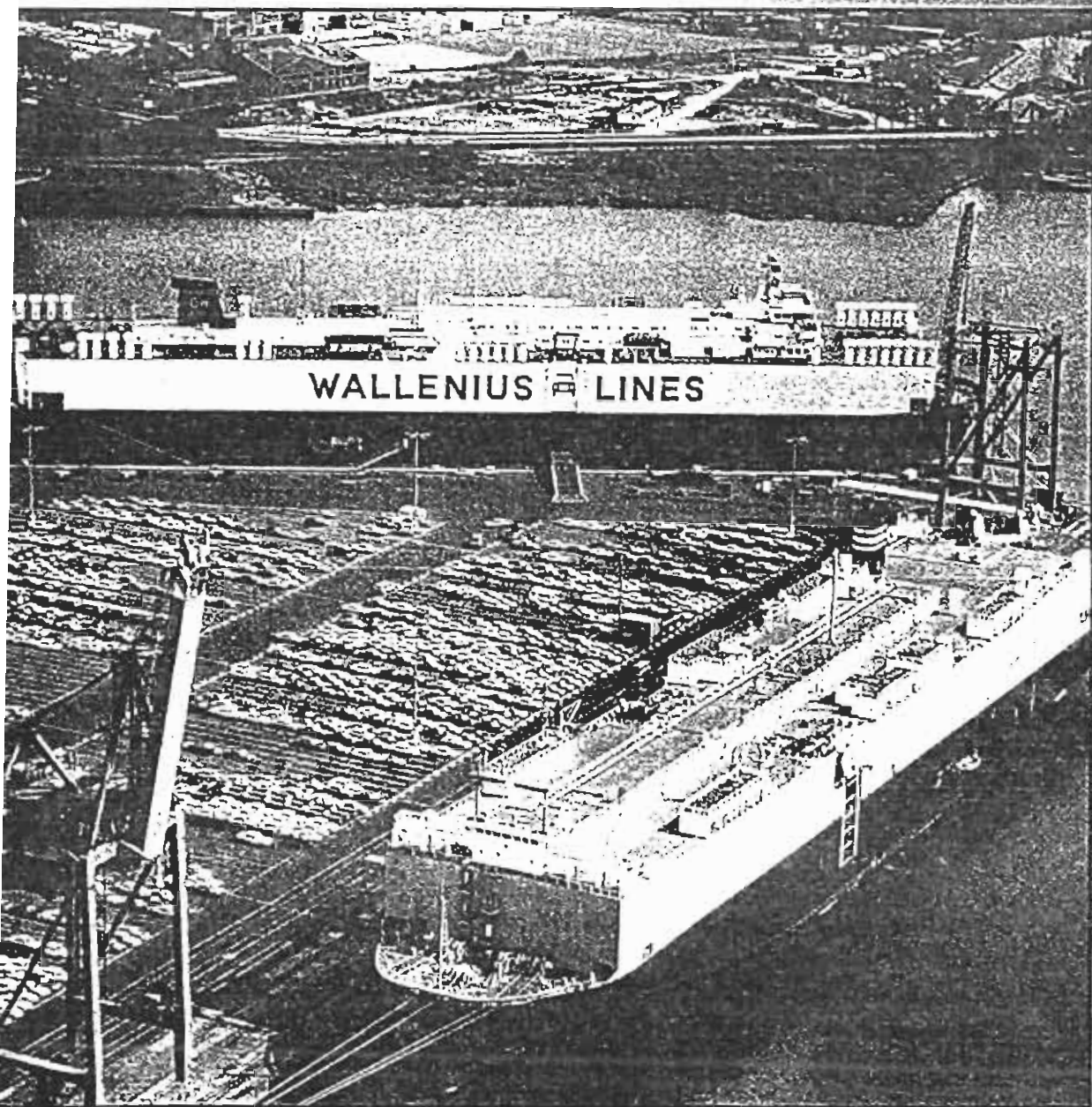
Στα μέσα της δεκαετίας του '50 δόθηκε μεγαλύτερο βάρος στη μεταφορά αυτοκινήτων για την οποία χρησιμοποιούνταν σε συνδυασμό πλοία για αυτοκίνητα και ξερού φόρτιου.

Η ραγδαία ανάπτυξη στον τομέα της μεταφοράς αυτοκινήτων οδήγησε στη ναυπήγηση πλοίων διαφορετικού τύπου. Έτσι ναυπηγήθηκαν τα πρώτα PCTC (Pure Car Truck Carrier) και PCC (Pure Car Carrier) τα οποία φέρουν ονόματα από Εξουστές όπερ.

WALLENIUS LINES
STOCKHOLM · SWEDEN

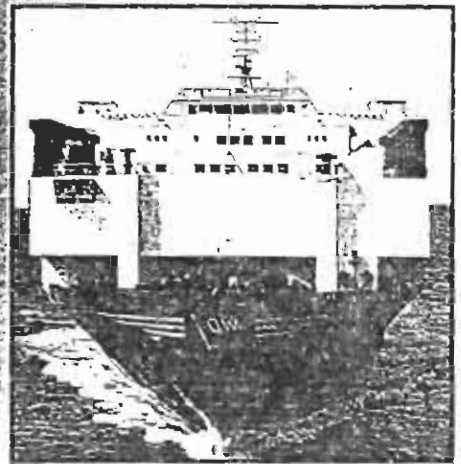
ΕΦΟΠΛΙΣΤΗΣ 46

ρες όπως FIGARO, OTELLO, FAUST κ.ά.

Τα πλοία της Wallenius Lines εξυπηρετούν σχεδόν όλο τον κόσμο - Ευρώπη, Ασία, Βόρεια και Νότια Αμερική. Σε κάθε μεγάλο λιμάνι σημαντικό για τη μεταφορά αυτοκινήτων μπορεί κανείς να θαυμάσει τα πελώρια "πλωσίμμενα γκαράζ" με την πράσινη γραφή.

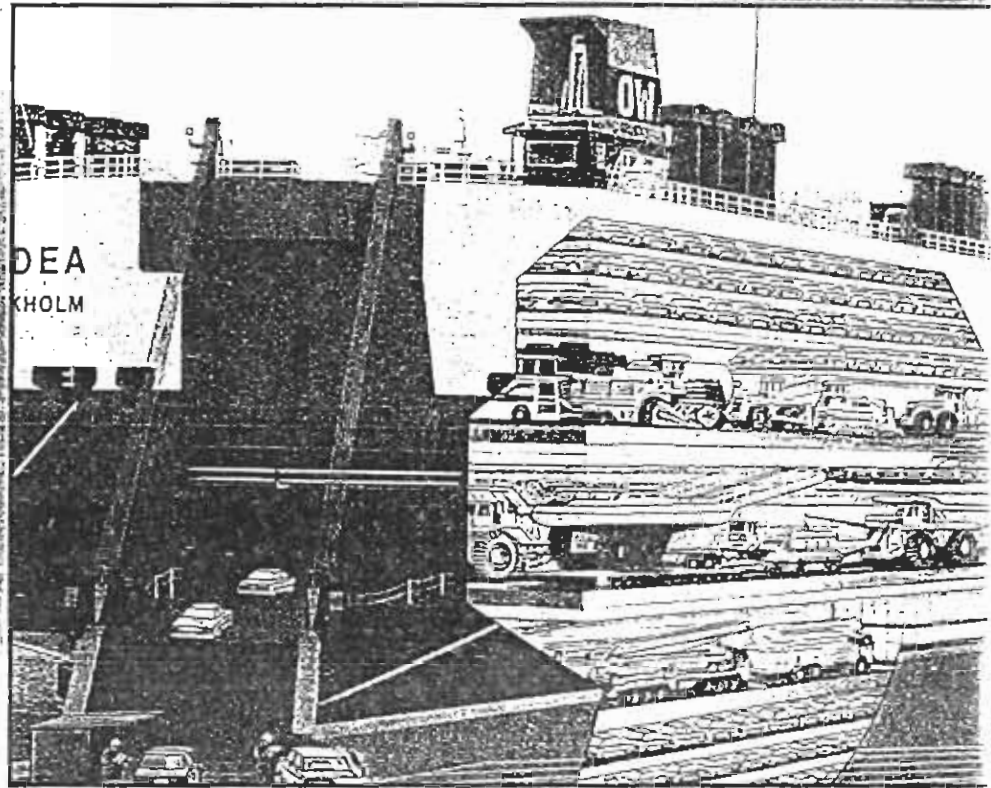
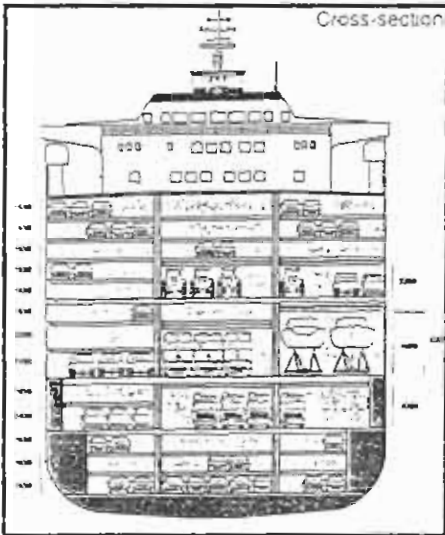
Σ' ένα ταξίδι μπορούν να φορτώθουν σε 13 καταστρώματα μέχρι και 6.380 Ι.Χ. αυτοκίνητα ή 3.000 Ι.Χ. αυτοκίνητα και 600 φορτηγά/λεωφορεία/trailer. Οι ανώτερες διαστάσεις τις οποίες μπορεί να έχει ένα αυτοκινούμενο φορτίο είναι: ύψος 6,20 μ., πλάτος 7 μ., μήκος 30 μ. και βάρος 200 τόνους. Τα 13 καταστρώματα προσφέρουν μια έκταση φόρτωσης πάνω από 55.000 τ.μ.

Το μεγαλύτερο πλοίο από το στόλο της Wallenius είναι το FAUST. Τα αυτοκίνητα που μπορεί να μεταφέρει το

WALLENIUS LINES
STOCKHOLM · SWEDEN

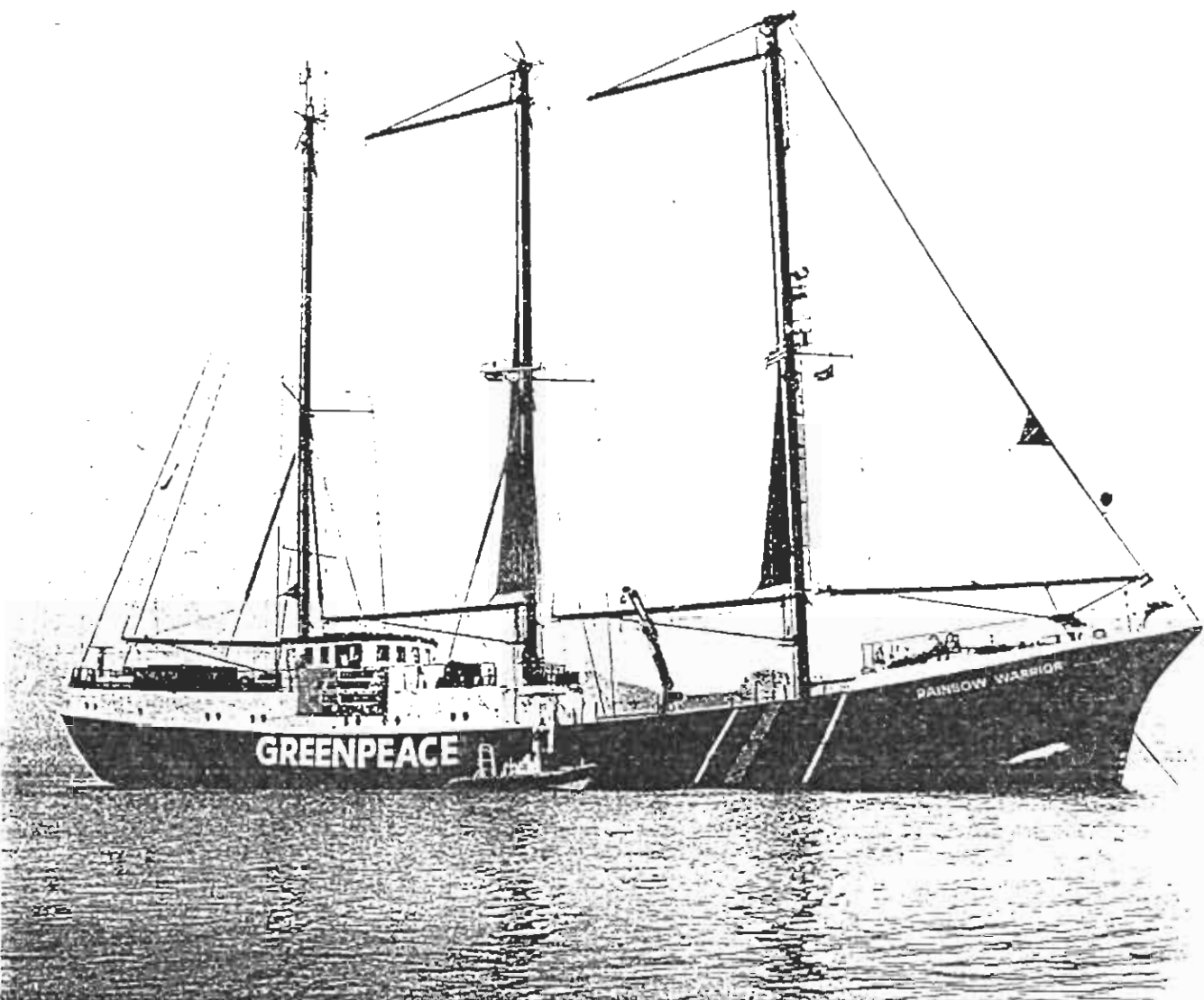
FAUST ορίζουν μια απόσταση πάνω από 30 χιλιόμετρα! Το πλήρωμα αποτελείται από 15 άτομα τα οποία έχουν τη δυνατότητα να ψυχαγωγούν σε γυμναστήρια, σε πισίνες ή σε βιβλιοθήκες. Η γέφυρα είναι εξοπλισμένη με τα τελευταία computer στη ναυτιλία και παρέχει τη δυνατότητα one man watch keeping.

Τα πλοία της Opera Lines - όπως συχνά ονομάζεται η εταιρεία - δεν παρουσιάζουν μόνο μια αξιοσημείωτη τεχνική ιδιαιτερότητα, αλλά είναι επίσης ένα δείγμα για το ρόλο που παίζει η εμπορική ναυτιλία στην παγκόσμια οικονομία και στο βιοτικό επίπεδο του καθενός. Αν δεν υπήρχε ο Σουηδός ναυτικός να μεταφέρει το Nissan ή το Mazda στην Ευρώπη, ίσως οι Ιάπωνες να έπαιρναν τον κατήφορο. Κι αν δεν υπήρχε ο Έλληνας ναυτικός που θαλασσοδέρνεται, ίσως να επάτιανε μόνο η Ελλάδα τον κατήφορο.

RAINBOW WARRIOR

Η ιστορία
ΤΟΥ
"Πολεμιστή"...

Ήθα έρχοταν μια νερά -έλεγε μια γριά της φυλής Ojee με τ' όνομα Μάπα της Φίπιας- όπου οι πηγές της γης θα στέρευαν, η θάλασσα θα μαυρίζε, τα ρυακία θα δηλητηριάζονταν και τα ελάφια θα έπεσαν νεκρά. Όμως, λίγο πριν να είναι πολύ αργά, οι Ινδιάνοι θα ξαναβρίσκαν το χαμένο πνεύμα τους, θα έδασκαν στους λευκούς το σεβασμό προς τη γη, θα ενωνόνταν μαζί τους για να γίνουν οι Πολεμιστές του Ουρανού Τοξοί. (Από το βιβλίο 'Warriors of the Rainbow') Σ' αυτό το απασπασμα κρύβεται το μυστικό του ονόματος του διάσημότερου πλοίου του στόλου της οικολογικής οργάνωσης GREENPEACE, που δεν είναι άλλο από το RAINBOW WARRIOR.

Το τρικατάρτο σκάφος, που φέτος ταξιδεύει για πρώτη φορά στη Μεσόγειο, πηρε μέρος στις κινητοποιήσεις της οργάνωσης, οι οποίες έγιναν στη χώρα μας τέλη Νοεμβρίου (σ.σ.: στο θαλάσσιο πάρκο της Αλαονηρού και στις εγκαταστάσεις της ΠΕΤΡΟΛΑ) Πόσα, όμως, έγιναν γνωστά για τ' σκάφος και την ιστορία του.

Όπως είπε ο πλοίαρχός του, ο κ. John Stiwazi, από τις Η.Π.Α., 'το πλοίο αυτό είναι το δεύτερο σκάφος της οργάνωσης κι αυτό το όνομα. Το πρώτο ήταν ένα παλιό αλιευτικό, που το 1978 μετασχημάτθηκε, από εθελοντές, μέσα σε 3 μήνες, στη ναυαρχίδα της GREENPEACE'.

Σύμφωνα με τα στοιχεία, που έδωσε το ελληνικό γραφείο της οργάνωσης την ημέρα του καταπλου του σκάφους στον Πειραιά, το πρώτο πλοίο, με αυτό το όνομα, βυθίστηκε στις 10 Ιουλίου 1935, στο λιμάνι Αυσκλάνα της Νέας Ζηλανδίας αφού τοποθετήθηκαν σ' αυτό δύο βούτες από τις γαλλικές μυστικές υπηρεσίες.

Η εγκληματική ενέργεια, στην οποία έχασε τη ζωή του ο ζωτονοστής της οργάνωσης, έγινε για να σταυρωθούν οι παρεμβάσεις της GREENPEACE στις πυρηνικές δοκιμές της Γαλλίας στα νησιά Μοζουζα του Ειρηνικού, υποστηρίζει το ελληνικό γραφείο της οργάνωσης. Τέσσερα χρόνια αργότερα, το RAINBOW WARRIOR II νυνίει τον... Το σκάφος έχει 20 μέρες πληρώμα από εθελοντές διαφόρων εθνικοτήτων και ανάμεσα τους βρίσκεται μια Ελληνίδα. Η 29χρονη Αθίνα Λαυρηνίδη, από τη Φιλοθέη, που έχει σπουδάσει κοινωνικά ανθρωπολογία στις Η.Π.Α.

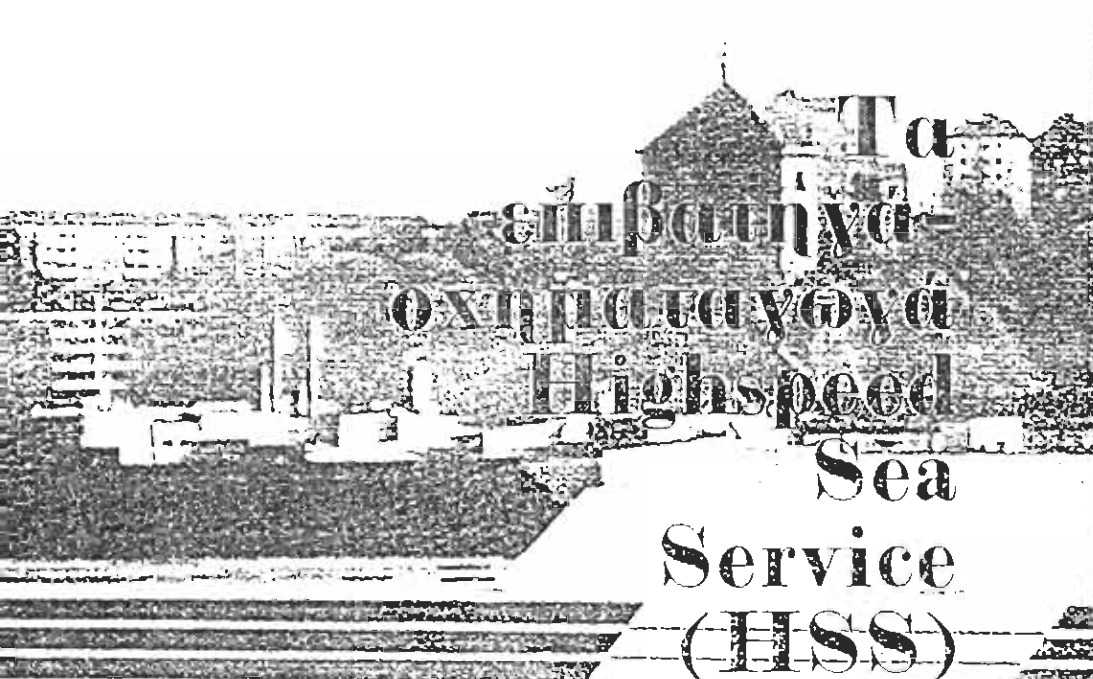
Όπως είπε ο πλοίαρχός του, το πλοίο με το νέο χρονο θα αποπλευράει από την Ισπανία, όπου έκανε επίσκεψη, και θα κατευθυνθεί προς τη Βραζιλία και συγκεκριμένα στον Αμαζόνιο, όπου θα παρεί μερος στην καμπάνια για την προστασία των τροπικών δάσων. Το κλιμακωτό θα επιστρέψει και πάλι στη Μεσόγειο.

ΤΟ ΠΛΟΙΟ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

ΠΡΩΤΗ
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΑΠΟ ΤΟΝ
"ΕΦΟΠΛΙΣΤΗ"

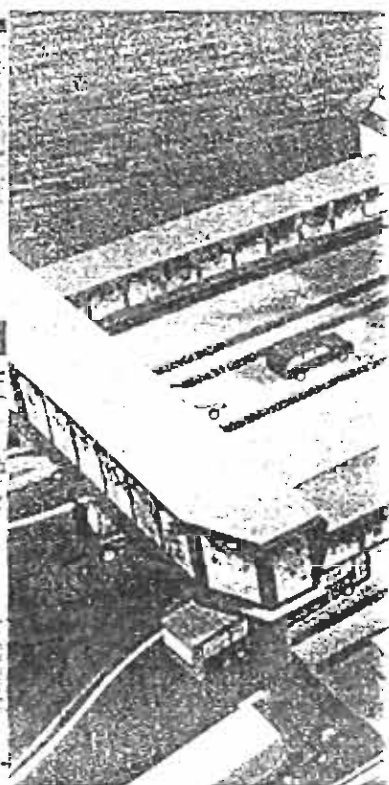
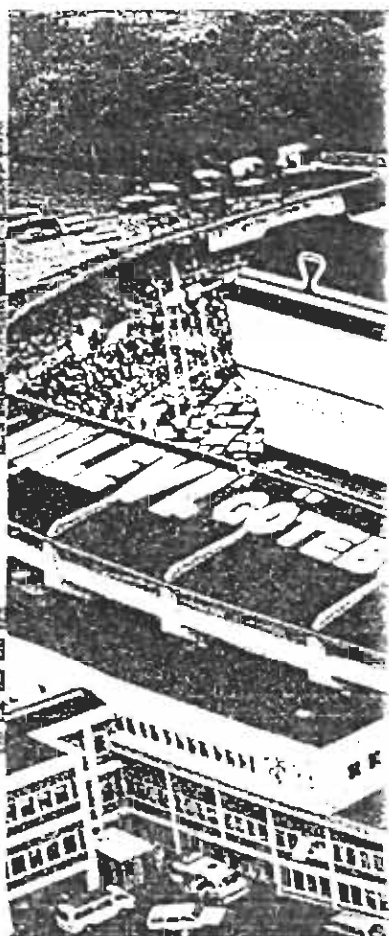

του Νίκου Κωνσταντόπουλου

Τα
επιβατηγά
οχηματαγωγά
Highspeed
Sea
Service
(HSS)

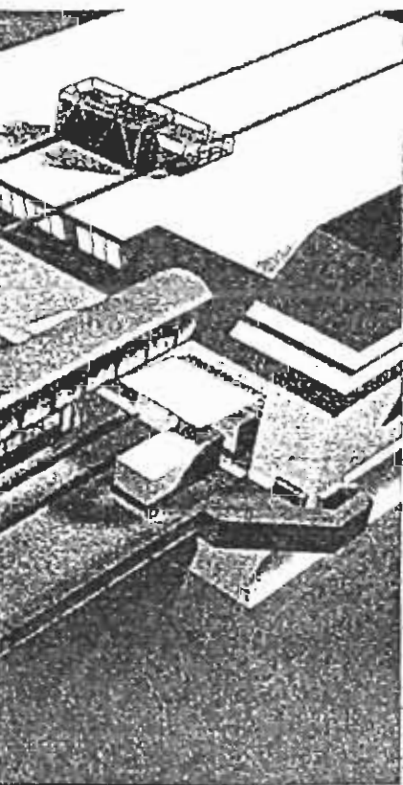
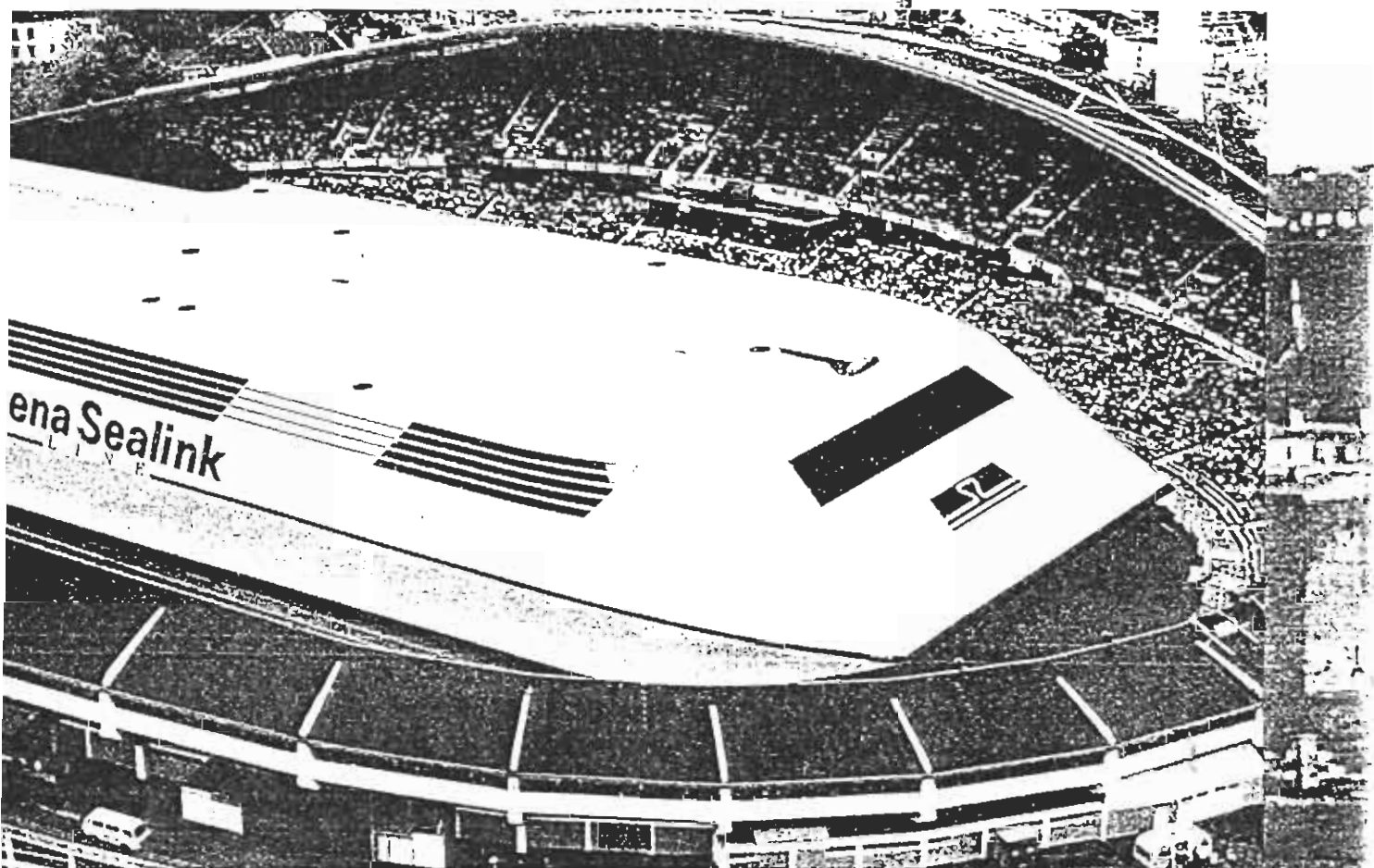
η
Stena Sealink "Stena"
L I N E

ΕΦΟΠΛΙΣΤΗΣ 8

ΕΦΟΠΛΙΣΤΗΣ

Η Stena σχεδίασε και παραγγείλε δύο ογκώδη ταχύπλοα ferrries στο Ναυπηγείο Finnyards στη Βαυμα της Φινλανδίας. Η συνολική επένδυση αγγίζει τα 130 εκατομμύρια λίρες Αγγλίας, και το πρώτο θα παραδοθεί μέσα στο 1995. Πρόκειται να δρομολογηθεί στη γραμμή Holyhead (Αγγλία) - Dun Laoghaire (Ιρλανδία). Το δεύτερο ferry θα

Μέγιστος εντυπωσιακή αφού μπορεί να γεμίσει τα κενά σταθμά του. Πλεονεκτήματα το ένα είναι

Τώρα, για πρώτη φορά, τρέιλερ και πούλμαν μπορούν να φορτωθούν σε ταχύπλοο φέρι.

παραδοθεί μέσα του 1996. Η Stena έχει ορίσει για άλλα δύο HSS Ferrries με παράδοση μέχρι το τέλος της δεκαετίας.

Η παραγγελία της Stena εντάσσεται στο πρόγραμμα της Stena HSS (Highspeed Sea Service) και αποτελεί μια παγκόσμια καινοτομία η οποία εγκαινιάζει μια νέα εποχή στη Ναυτιλία.

Ο κ. Dan Sten Olsson, Πρόεδρος των εταιρειών Stena AB και Stena Line, διατείνεται ότι η εμπορική του σημασία είναι ανάλογη με την επανάσταση που έφερε στις αεροπορικές συγκοινωνίες το πέρασμα από το ελικόπτερο αεροπλάνο στο τζετ.

Το STENA HSS είναι μοναδικό γιατί συνδυάζει τη μέγιστη ταχύτητα στη θάλασσα, την άνεση ενός μόντερον επιβατηγού και την ευελιξία και πλλαπλή χρησιμότητα ενός πλοίου τύπου rail-on/rail-off.

Το μεγαλύτερο παγκοσμίως

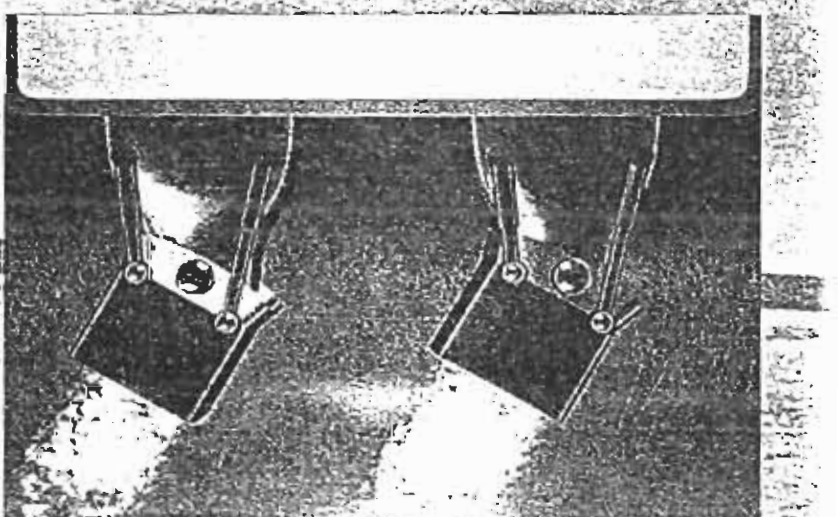
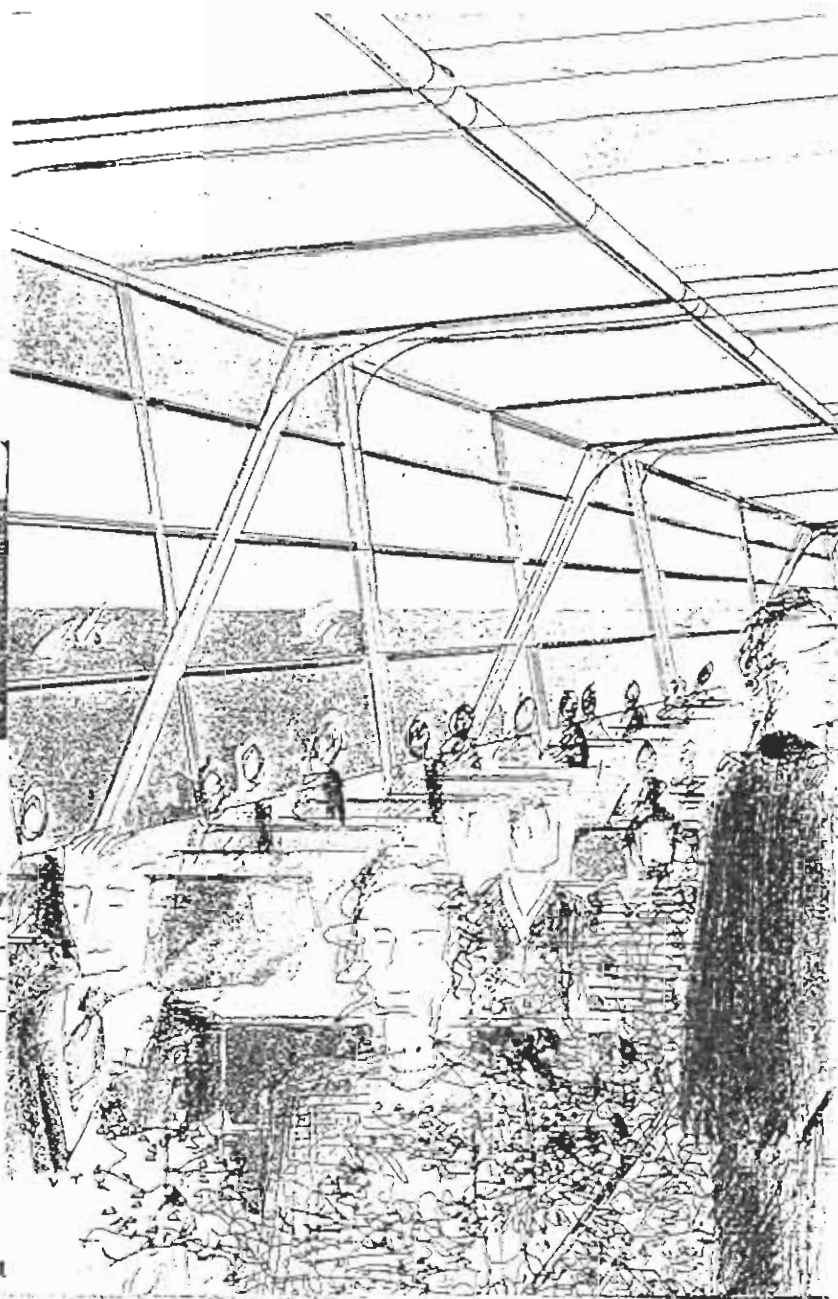
ε ταχύτητα 40 κόμβων θα μπορεί να μεταφέρει 1.500 επιβάτες και 375 Ι.Χ. αυτοκίνητα, ή 50 φορτηγά και 100 Ι.Χ. και μήκος 124 μέτρα και πλάτος 40. Η dead weight είναι πέντε φορές μεγαλύτερο από το μεγαλύτερο ταχύπλοο ferry στην αγορά, σήμερα. Δεν υπάρχει άλλο ταχύπλοο ferry που να μπορεί να μεταφέρει φορτηγά, τρέιλερ πούλμαν. Το μεγαλύτερο μειονεκτήμα των άλλων ταχύπλοων, πέρα από τη σχετικά περιορισμένη μεταφορική ικανότητά τους, είναι η ευαισθησία τους στις δυσμενείς καιρικές συνθήκες, πράγμα που τα καθιστά ακατάλληλα για εξόδια στον χρόνο. Το χειμώνα οι κυρώσεις είναι πολλές.

Ραχύ-Σταθερό-Ανετό

Ο επαναστατικό του design, κατοχυρωμένη ευρεσιτεχνία, είναι ο κύριος λόγος που επιτρέπει στη Stena να προσφέρει το πιο μέγιστο ταχύπλοο. Είναι ένα πλοίο που να είναι σταθερό και άνετο να ταξιδεύει με water jets μέσω τεσσάρων πτερυγίων. Ο κ. Stigebystadt, Τεχνικός Διευθυντής της Stena Rederi, δήλωσε ότι τα πλοία της HSS είναι

«Το καλύτερο τεχνικό καινοτομία προς το σχεδιασμό και την κατασκευή αλουμινοειδούς σκελετού. Το ταχύπλοο έχει τη δυνατότητα να λειτουργεί ως αυτοκίνητο του Ναυτικού (χρησιμοποιεί Shiplink και BSPA) στο Εκτελεστικό της Συστήματος. Συμπληρωματικά τεσσάρων κόμβων κομπίουτερο στο DNV (Det Norske Veritas) στη Νορβηγία. Πάντα κατά τη Stigebystadt, ακόμα και με κύμα ύψους 4 μέτρων, το πλοίο λειτουργεί με ασφαλή βέλτοτητα. Η ταχύτητα φόρτωσης γίνεται με ειδική συσκευή στην πρύμη μέσα σε τριάντα λεπτά. Τα HSS Ferries διαθέτουν μεγάλους κοινοχρήστους χώρους με σαλόνια, μπαρ, ρεστοράν, καφετέριες, καταστήματα αφορολογητών ειδών και άλλους χώρους αναψυχής.

Στο project δούλεψαν μεγάλα ονόματα: Η Kvaerner για τις τουρμπίνες, η KaMeWa για τα water jets και η γερμανική MAAG για τα thrusters. Η πλήρης και πύρνη. Η Stena Rederi θυγατρική του Ομίλου Stena AB ανέλαβε την ευθύνη του τεχνικού σχεδιασμού και την επίβλεψη του project που διάρκεσε τρία χρόνια. Την εμπειρική εφαρμογή, δηλαδή το σχεδιασμό των κοινοχρήστων χώρων και τις συνθήκες φορτοεκφόρτωσης, επεξεργάστηκαν από καινού η Stena Rederi με τη Stena Line. Είκοσι ναυπηγεία κληθήκαν από τη Stena Rederi να δώσουν προσφορές, στις τελικές διαπραγματεύσεις είχαν μείνει μόνο τρία ευρωπαϊκά και τελικά του παραγωγικά κέντρα, το Finnyards της Φινλανδίας.

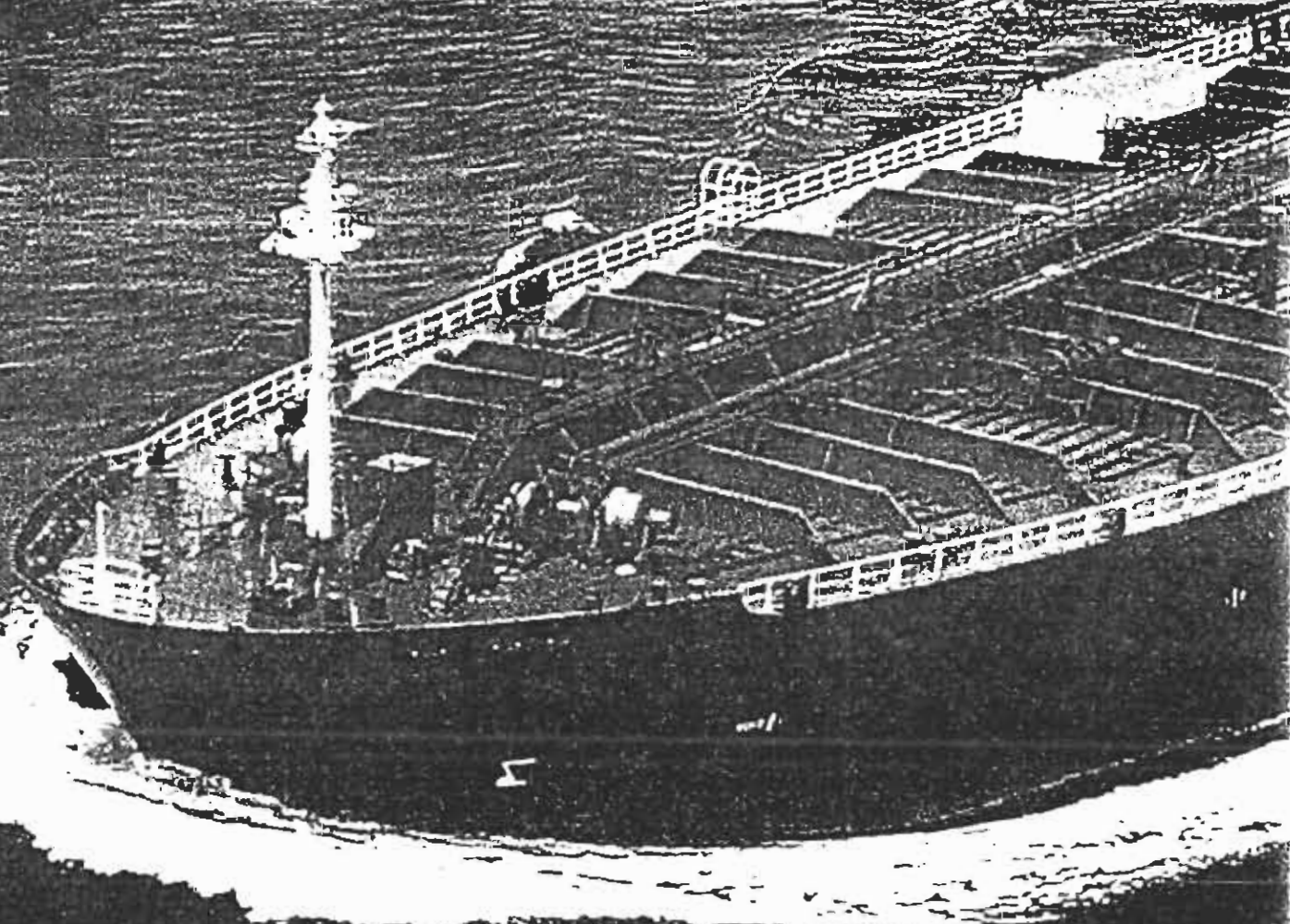
Το κυβέρνημα γίνεται με την αλλαγή κατεύθυνσης των water jets που δίνουν μεγάλη ευελιξία χειρίσματος.

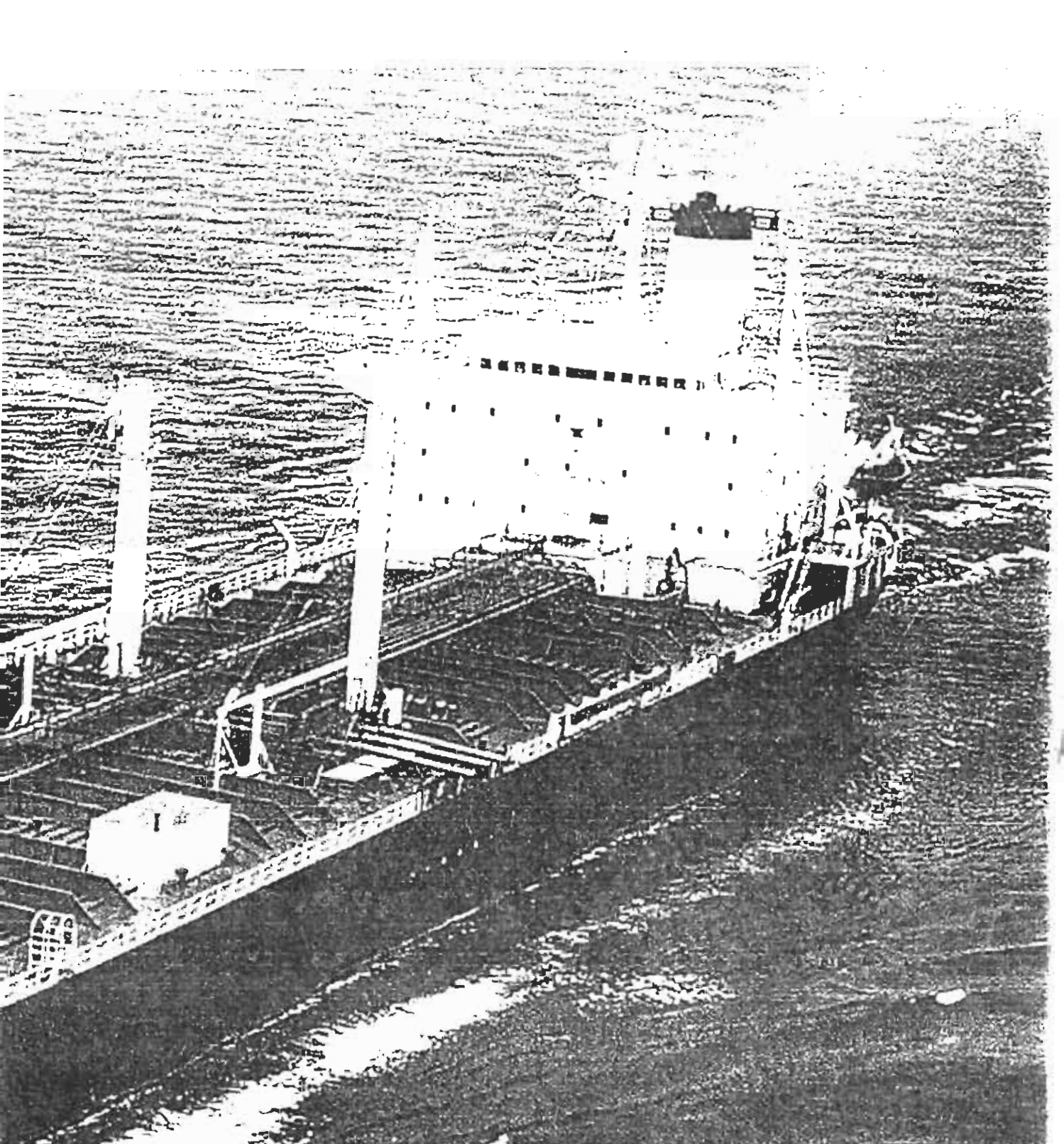
DE VA NA NA

Το πλοίο διαθέτει Segregated Ballast Tanks με διπλά τοιχώματα. Όλες οι πλευρικές δεξαμενές είναι δεξαμενές για ballast (έρμα). Όλες οι δεξαμενές φορτίου καθώς και οι δεξαμενές έρματος είναι fully coated (εποξεική προστασία). Επίσης οι δεξαμενές φορτίου έχουν Heating Coils και μόνιμο σύστημα καθαρισμού.

Το πλοίο μπορεί να φορτώσει τρία grades (τρία διαφορετικά προϊόντα πετρελαίου) με διπλή βαλβίδα διαχωρισμού, έχει INERT GAS SYSTEM (σύστημα αδρανοποίησης των αερίων), και Oily Water Separator και είναι σύμφωνο με τους κανονισμούς της Coast Guard των Η.Π.Α.

Η κύρια μηχανή και οι Fuel 380-Centi-Stokes και οι γινητρίες 80/20 Heavy-Fuel Oil/Marine-Diesel-Oil

ΤΟ ΠΛΩΙΟ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Σημαία	: Ελληνική
Κατασκευή	: Ιούνιος 1989 - Onamichi Ιαπωνίας
Κλάση	: A.B.S.
Ολικό μήκος	: 182.3 μέτρα
Πλάτος (moulded)	: 31.4 μέτρα
Τοννόζ γκρος	: 25,368
Τοννάζ καθαρό	: 10,927
D.W.T. (summer)	: 39,521 μετρικοί τόνοι
Βύθισμα (summer)	: 10.97 μέτρο
Μηχονή	: Mitsui Man - B & W 6S50 10680 BHP
Τοχύτητα	: 15 κόμβοι

του Ι. Λαζάρου

Περισσότερο γνωστή στο ευρύ κοινό από τα «ιπτάμενα δελφίνα» της η εταιρεία CERES διαθέτει ένα στόλο 119 πλοίων στα οποία απασχολούνται πάνω από 2000 άτομα και άλλα 500 στα γραφεία της εταιρείας ανά τον κόσμο. Όλα τα σκάφη της εταιρείας είναι υπό Ελληνική σημαία και το συνολικό τονάζ τους (εκτός των «ιπτάμενων δελφινιών») είναι 6.600.000 τ.μ.

Η ιστορία της εταιρείας αρχίζει να γράφεται πριν τον δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο όταν ο ιδρυτής της καπετάν Άννης Π. Λιβανός μαζί με τον αδελφό του Παναγιώτη Γ. Λιβανό ξεκίνησαν με ένα βαπόρι, το ΑΓΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ το

οποίο χάθηκε στον πόλεμο.

Από το 1947 με το πρώτο Liberty η εταιρεία με συνετή διαχείριση έφτασε στο σημερινό της μέγεθος.

Στο στόλο της συγκαταλέγονται το τρίτο και το τέταρτο κατά σειρά μεγαλύτερα στον κόσμο πλοία, τύπου Ultra Large Crude Carriers ενώ έχει συνολικά 14 γραφεία που είναι εγκατεστημένα στο Μάντε Κάρλο, την Αγγλία, την Αμερική, τον Παναμά, το Τάκιο, τη Σιγκαπούρη και τη Μόσχα. Το head office βρίσκεται στην Ακτή Μιαούλη.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η CERES πρωτοστάτησε στη δημιουργία της HELMEPA αφού εμπνευστής της ιδέας για την Ένωση που σήμερα έχει αναπτύξει πλήθος δραστηριοτήτων για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος είναι ο κ. Γεώργιος Π. Λιβανός που φέρει σήμερα

/ τίτλο του επίτιμου Προέδρου της
 εικονιζόμενο M/T PRIMAVENTURE L ανήκει στο στόλο
 CERES και είναι το έκτο πλοίο της ομάδας σκάφων με-
 ροράς χημικών φορτίων το οποίο και ναυπηγήθηκε το
 37 στα ναυπηγεία ULSAN της Ν. Κορέας.
 ωρείται από τα πλέον εξελιγμένα σκάφη της κατηγορίας
 και είναι κατασκευασμένο με τη φιλοσοφία Double Skin
 Double Bottom.
) κατάστρωμα του τα σκάφος φέρει 6 δεξαμενές από
 εξειδωτο χάλυβα συνολικής χωρητικότητας 2000 τόννων
 τη μεταφορά διαβρωτικών χημικών.
 πτόλος της εταιρείας αποτελείται από 6 ULCC, 6 VLCC,
 μεταφοράς χημικών, 5 PANAMAX, 4 OBO, 16 BLK, 28
 ι, 29 ιπτάμενα δελφίνια και ένα καταμαράν.

ΤΟ ΠΛΟΙΟ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ

ΤΕΧΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Σημαία	:	Ελληνική
Λιμάνι Μηλόγησης	:	Πειραιός
Ολικό μήκος	:	176,78 μέτρα
Μήκος μεταξύ καθέτων	:	169,00 μέτρα
Πλάτος (moulded)	:	32,20 μέτρα
Βάθος (moulded)	:	17,45 μέτρα
Βύθισμα (ισαά καλοκαίρι)	:	11,49
D.W.T. (Summer load draft)	:	46.453 μετρικοί τόνοι
Τοννάξ γκρος	:	27.262 τόνοι
Τοννάξ καθαρό	:	11.298 τόνοι
Μηχανές	:	SULZER
Ιπποδύναμη	:	14.500 HP
Ταχύτητα	:	15 κόμβοι
Κλάση	:	A.B.S.

SWATH

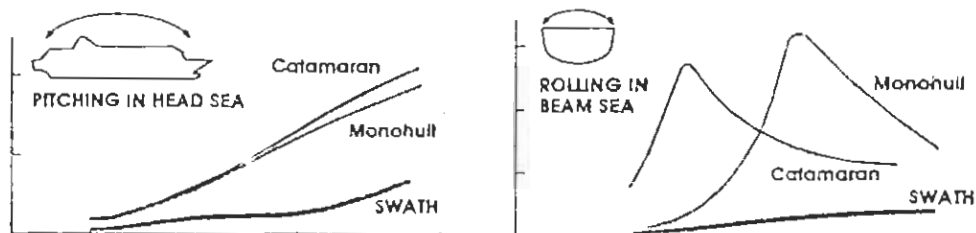
Small Waterplane Area Twin Hull

Πλαία με δύο βυθισμένες καρίνες και τα deck section τελείως πάνω από την υδατογραμμή.

Τα τμήματα του hull (κέλυφος) που ενώνουν τα δύο στο ύψος της υδατογραμμής είναι όσο το δυνατόν στενότερα. Το τμήμα που έρχεται σ' επαφή με τα κύματα είναι πολύ μικρό, έτσι το πλοίο δεν επηρεάζεται από την κίνηση της θάλασσας.

Συγκριτικά διάγραμμα διαφόρων τύπων σε διάφορα κύματα.

Η τεχνολογία SWATH δίνει - συγκριτικά με τη συμβατική - πολλά πλεονεκτήματα:

- Καταπληκτική ευστάθεια και σχεδόν αμελητέα επίδραση του κυματισμού.
- Η ταποθέτηση των μηχανών μέσα στα καταδυμένα τμήματα του hull ελαχιστοποιεί το θόρυβο και τον κραδασμό.
- Οι πολύ κολά χωρισμένες με ακροφύσια προπέλες κάνουν το πλοίο εξαιρετικά εύκολα στις μανούβρες ακόμη και σε υπερφορτωμένα λιμάνια.
- Τα εξαιρετικά πλάτος του δίνει αφθονία ωφέλιμου λειτουργικού χώρου και νέα οπτική για τον σχεδιασμό των χώρων επιβατών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Περιοδικό Ασφαλιστικό Marketing
2. Περιοδικό Επιστημονικό Marketing
3. Περιοδικό Οικονομικός Ταχυδρόμος
4. Περιοδικό Αγορά
5. Περιοδικό Κεφάλαιο
6. Περιοδικό Manager
7. Περιοδικό Nautica
8. Περιοδικό Εφοπλιστής
9. Περιοδικό Πλεύση
10. Περιοδικό Γιώτινγκ και Θάλασσα
11. Περιοδικό Powerboat και Rib
12. Εφημερίδα Καθημερινή
13. Εφημερίδα Το Βήμα
14. Εφημερίδα Το Χρηματιστήριο
15. Εφημερίδα Κέρδος
16. Risk and Insurance, Greene & Trieschmann, 7th edition
17. Risk Management, Characted Insurance Institute, 1991
18. Emerging Risk in International Banking / Origins of Financial Vulnerability in the 1980's, 1985
19. International Conference on Foundations of Utility and Risk Theory, 1984
20. Recent Developments in the Foundations of Utility and Risk Theory, 1986
21. International Conference on Foundations of Utility and Risk Theory, 1986

